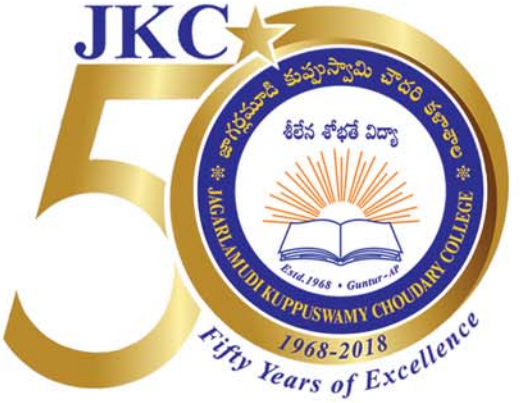
JAGARLAMUDI KUPPUSWAMY CHOUDARY COLLEGE

GOLDEN JUBILEE SOUVENIR

(1968 - 2018)

JKCC
50
గుంటూరు
జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల
స్వర్ణోత్సవాలు

Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College

An Autonomous Institution in the Jurisdiction of Acharya Nagarjuna University

Reaccredited at A grade by NAAC with CGPA of 3.32

Guntur

GOLDEN JUBILEE SOUVENIR

1968 - 2018

Statement about ownership and other particulars as required by form - iv (rules) of the registration of newspapers (central) rules, 1956

Form - IV

Place of Publication	:	J.K.C. College Guntur - 522 006
Printer's Name	:	Sri K. Brahmaiah
Nationality	:	Indian
Address	:	Sree Lakshmi Press 14/2 Arundelpet Guntur - 522 002
Publisher's Name	:	Dr. I. Nageswara Rao
Nationality	:	Indian
Address	:	Principal J.K.C. College Guntur - 522 006
Editor's Name	:	Dr. V. Pala Prasada Rao
Nationality	:	Indian
Address	:	J.K.C. College Guntur - 522 006

Name and address of the individuals who own the newspaper, or shareholding more than one percent of the total capital

Jagarlamudi
Kuppuswamy Choudary College
Guntur - 522 006

I, Dr I. Nageswara Rao, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge.

(Sd.) **Dr. I. Nageswara Rao**
Principal & Publisher

Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College

Guntur

Golden Jubilee Souvenir

Souvenir Committee

Ex-Officio Chairman

Dr. I. Nageswara Rao, M.Com., Ph.D.,
Principal

Special Invitee

Sri S.R.K. Prasad, M.Sc.,
Director, P.G. Courses

Vice-Chairman & Editor

Dr. V. Pala Prasada Rao, M.A., M.Ed., Ph.D.,
Associate Professor of English
Department of English

Editorial Board

Sri R. Bhaskara Rao, M.A., M.Phil., B.Ed., Dept. of Oriental Languages
Sri T. Bala Narendra Prasad, M.Sc., M.Phil., Dept. of Physics
Dr. I. Hatti, M.Sc., Dept. of Chemistry
Dr. B. Sobha Rani, M.A., Ph.D., Dept. of English
Dr. Y. Prasanthi, M.A., M.Phil., Ph.D., Dept. of Oriental Languages
Sri Y. Venkateswara Rao, M.C.A., Dept. of Computer Sciences
Dr. P. Srikanth, M.A., Ph.D., JKC COSA

Student Representatives

T. Chaitanya Choudary, II B.Com.,
V.V. Saikiran, II B.Sc.,
B. Mahesh, II B.Com.,
V. Pratyusha, II B.Com.,
G. Meghana, II B.Sc.,
B. Pramod, I B.Sc.,

JAGARLAMUDI KUPPUSWAMY CHOUDARY COLLEGE

GOLDEN JUBILEE SOUVENIR

1968 - 2018

To all the

Patrons

Members of the
Management

Teaching and
Non-Teaching Staff

Students

Alumni

and
Well-Wishers

of
JKC College

through all the

Fifty Years

The Magic of JKC

As we are celebrating Golden Jubilee with all festive gaiety and fondly looking at the College, many images come up on our mind's eye. Perhaps the most prominent among them is Nature's masterpiece, the mighty banyan tree, swinging in our imagination. Sunlight dances happily on her lush green canopy and birds and fledglings bask in her benign shade. With the passage of time, the tree has grown gigantically and her "mighty harmonies" drew seekers of knowledge in droves to weave rich tapestry of dreams of different hues. Having feasted on the nectar of knowledge, some went far afield making remarkable strides to the delight of mother JKC. Still her sons and daughters can't help conjuring up the moments they spent on the tree. Their memories are rainbow-tinted, fresh like dew drops on the blade of grass.

Our reflections on the image of tree as seen in many poems on the college merit a few more remarks. The college mothered many institutions as they were cradled tenderly to her branches and a few others were conceived in the mind of the Management during the meets on the campus. JKC's heart swells in pride as her aerial prop roots, the other institutions, under the loving care and concern, have matured into strong and sturdy trunks each possessing distinctive character giving contentment to her.

One may wonder wistfully at the timeless magic cast by JKC both on the rural and the urban students alike. The college is an oasis of fervent hopes in the land of limited opportunities. She opened up a brave new world of academic life with her inception in 1968. There was palpable festive atmosphere not only in Guntur but in the neighbouring districts. Listening to the lullaby and symphony, hundreds and thousands of students came in large numbers from distant places to quench their thirst at her perennial fountain.

With the admirable commitment of the Management spearheaded by Sri Jagarlamudi Chandramouli garu, the patriarch of NES and JKC, the college started winning many distinctions right from the first year. With each passing year she has added many feathers to her cap. It is striking to note that all the stakeholders - Management, staff both teaching and non-teaching, students work with single-minded devotion to better their performance.

Here it is pertirent to note that JKC is a non-profit organization which does not fleece fees from students. She always responds to the ideals with which it was established. The college continues her brisk pace despite privatization and the consequent stringent measures of the successive governments. She withstood the sweeping changes with commendable resilience as can be seen in many of the articles. They also show that the present band of students are as strong and strenuous as their glorious

predecessors. They all respect the values that the college holds up with unflagging enthusiasm. It is their love and tremendous passion for the college that makes the journey of JKC all the more fascinating and intriguing!

The Committee gathered a plethora of information from various sources putting in great endeavours to knock it into shape. Indeed, it had been an up-hill task. The committee had to surmount many hurdles. The crash of the system at the press and the consequent overhaul of the work did not deter the Souvenir Committee. As we were about to wrap up the work, we were informed with a tinge of coldness that the files in the system, were irretrievable. We knew glitches, but crash of the system, with no backup was beyond our poor range of knowledge. It took us some time to gather our wits to re-enact the human drama. Well, we never let our mind stray away from the work. At last, the Committee entangled itself from the maze and came up with some legitimate answer! True, it did call for blood, sweat and tears. The Souvenir tries to give an eloquent expression to all your hopes and aspirations. Hence, everyone put in tremendous efforts to retrieve the material. I should appreciate the great work carried out by the students on the Committee and other JKCians.

Thanks to the contributors for their timely responses and sharing their experiences. They not only showcase their abiding love and respect for the college but also express the positive learning outcome. Their reminiscences show the affinity of shareholders with JKC. They take you on a wondrous joyride with their impassioned and absorbing stories and anecdotes. What is more moving was sight of students whose oral renditions are as evocative and powerful as their written discourses. It is earnestly hoped that the articles make a profitable reading.

Indeed, the year-long Golden Jubilee celebrations kick-started a new journey with many hopes and aspirations as Sri J. Murali Mohan garu, who is sanguine about the high destiny of the college, keeps on driving the point home, "The bar was raised high". It is time to girdle up our loins as we move forward with hearts laced with optimism singing paeans in her glory:

Hail thee, Mother JKC!

Kindle the light of knowledge and wisdom

Help us march ahead and onward

To the far-off shores of perfection

-Editor

CONTENTS

1.	Messages		9
2.	A Trip Down Memory Lane		21
3.	Genesis and Growth of the College		123
4.	Profiles of the Departments		137
5.	Evolution and Growth of JKC College	–Dr. K. Basavapunnaiah	169
6.	JKC COSA - A Feather in JKC's CAP	–Sri Chukkapalli Ramesh	172
7.	An Interface with the Old & the Present Students		
	Reminiscences of the Old Students		
	1. JKC Made me What I am Today	–Dr. Lavu Rathaiah	174
	2. JKC Pervades My Life	–Dr. J. Sirish Choudary	175
	3. JKC is the Breath of My Life	–Sri G.V.Anjaneyulu	176
	4. Driving Force	–Sri K. Bulli Kumar	176
	5. JKC, an Example to Emulate	–Sri Modugula Venugopla Reddy	177
	6. My Success at JKC College	–Dr Bandla Hanumaiah	178
	7. May the Rich Tradition Live Long!	–Dr Alla Gopala Krishna Gokhale	178
	8. Hats off to the Management	–Sri Pidikiti Venkata Mallikarjuna Rao	179
	9. A Symbol of Dedication	–Sri M. Elesha	180
	10. The Institution Groomed my Personality	–Sri Kilari Venkata Rosaiah	181
	11. Beyond the Class Room	–Sri Kadiyala Vamsi Krishna	181
	12. The College and its Imprints on My life	–Sri Dhanekula Narendra Kumar	182
	13. Productive Period of My Academic Life	–Sri Athota Satya Kailasnath	183
	14. My Humble Salutations to the College	–Sri Ravi Kumar Choudary	183
	15. The Heydays of my Academic Life	–Dr. Patibandla Srikanth	184
	16. Holistic Learning	–Cap. Chava Harshavardhan	185
	17. J.K.C. College gave me a Sense of Direction	–Sri M. Rama Rao	185
	18. Revisiting the Golden Years at JKC College	–Sri Kaleswararao Ravela	186
	19. Homecoming	–Sri Daggubati Choudary	186
	20. Unique Tradition of Learning	–Sri Kambhampati Sandeep	187
	21. I Owe to my Mother, JKC College	–Smt. Gaddam Vijaya Lakshmi	187
	22. JKC College Injected Courage	–Dr. Edara Vasudha	187

23. A Lump of Clay being Moulded –Sri B. Shiva Kumar 188
24. Schooling in my Profession –Sri Gannamaneni Ravi Kiran 188
25. Laid Foundation for my Future Career –Mrs Chava Asha Rani 189
26. Like to be A Proud JKCian –Sri M.Anil Kumar 189
27. JKC Stands for Academic Rigour –Sri S. Praveen 190
28. Fruitful Sojourn at JKC –Smt. P. Siva Kumari 190
29. The Image of JKC etched on Memories –Sri D. MadhusudanaRao 190
30. JKC Helped me Plan Well –Sri E. Niranjan 191

8. *Sweet Bonding*

(Recollections of the Present Students)

1. JKC, a Catalyst for my Performance –K. Aparna, 191
2. Blessed To Be a JKCian –V.V. Saikiran 192
3. Invaluable Support for Life –Burri Mahesh Babu 193
4. Drawn to our Great Laboratories –T. Nagarjuna & M. Prem Kumar 193
5. My Eventful Journey –V. Prathyusha 194
6. Launching Pad of My Ambitions –P. Nagalakshmi Kedareswari 194
7. A Haven for Girls – K. Bhargavi 195
8. Golden Mean between Studies and Games –S. Rohan 195

9. I Owe Everything to JKC, My Dear Alma Mater –Interview with Sri Y. Anil Kumar 196
10. Arogyame mahabhagyam –Dr. Alla Gopala Krishna Gokhale 201
11. Golden Jubilee Celebrations –Dr. V. Pala Prasada Rao 203
12. Long Live JKC! Long Live JKCians! –Vedula Raghu Ram Krishna 207
13. JKC College Teachers' Association –Sri R. Srinivasa Rao 208

M. Venkaiah Naidu
Vice President of India

सत्यमेव जयते
उप-राष्ट्रपति, भारत
VICE PRESIDENT OF INDIA

Message

I am delighted to know that Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College celebrates its Golden Jubilee on 3rd February, 2018.

Completion of 50 years marks an important milestone and is indeed a memorable occasion for the management, faculty, students, alumni and the non-teaching staff of the institution. My best wishes to all the Students, Faculty, Management and others associated with the college.

(M. VENKAIAH NAID U)

Jayadev Galla
Member of Parliament, Guntur
Lok Sabha

सत्यमेव जयते

Message

Today's world needs people who express goodness in their words and in action with which the darkness gathering on our wonderful planet will be dispelled and the light of peace and non-violence will once again illuminate this earth. We all know that the real goal of education is not to generate people who understand only the language of technology. Its main purpose should be to impart a culture of heart, a culture based on Indian ethos, and its values besides focusing on the culture of head. I am confident that JKC College is doing great service as it espouses such education which ennobles intelligence and spirit. I wish that the college will give holistic education to the poor and the marginalized segments of society. I wish that the Golden Jubilee Celebrations will be a loadstar and help the college to progress well .

(JAYADEV GALLA)

Modugula Venugopala Reddy
MLA, Guntur (West)
Chairman, Committee on Estimates
Andhra Pradesh

Message

It is the dream of every ambitious student to become special in his academic pursuits.Though academic excellence is the crux, mere academic brilliance is not enough. Every student is supposed to realize the vast potential that he has got, as Swami Vivekananda puts it. When students are able to realize the inherent abilities within themselves, they can do miracles in our society ridden with many problems. I hope JKC College opens up new opportunities so that students can pursue goals that would also synchronize with the goals of the society at large. Let us work together towards this goal. I congratulate the Souvenir Committee to bring out a Souvenir and a Golden Jubilee Year Magazine on JKC College.

(MODUGULA VENUGOPALA REDDY)

Prof. K.R.S. Sambasiva Rao
Vice-Chancellor
Mizoram University

Message

I am very glad to know that JKC College has completed 50 years in the pursuit of education and celebrating its Golden Jubilee. In these 50 years the institution has worked with dedication to prepare students by imparting quality education. The Golden Jubilee in the life of an institution itself speaks of its standing. It got substantiated by NAAC reaccreditation with 'A' grade in the year 2017. The institution has two fold challenges: challenge of sustaining and improving quality, and challenge of resource generation. Magnanimous members of Management, committed and devoted teachers and alumni will stand together in solving the challenges. The requirement of quality teachers is at the top today that can bear multifarious responsibilities along with providing a meaningful direction and stability to the fractured society.

I am glad to know that the college is progressing excellently in academics and infrastructure, and providing a good and quality education to this area.

In the present scenario, wherein privatization is taking deep roots, only quality teachers and quality institution can survive. Teacher preparation does not end with examination but it continues till one is eager to learn and improve. Teachers play a vital role in nation building. Future is yours and I wish that you deliver the best possible and keep burning the urge to become better and better with each passing day.

By propelling excellence I am sure that the Principal and Staff and with an able support from Management, will make JKC College a unique institution in the country.

(K.R.S. SAMBASIVA RAO)

Dr. K. Basavapunnaiah
President

Message

I am very glad that JKC College is going to celebrate Golden Jubilee in February, 2018. It's a matter of proud privilege to take part in the inaugural function of classes of the College in July, 1968. Ever since, I took an active interest in formative years of the college along with other noble-minded patrons. The fraternity of doctors, who had roaring practice used to spend much of their quality time on the campus helping the college grow. Dr M. Gopalkrishna and I used to come to the college at appointed hours and drive back to hospitals after attending to the work. I enjoyed every moment of the work marked by punctuality and discipline. Owing to ceaseless efforts of many, the college has grown rapidly. Indeed, it's my great fortune to bear testimony to its phenomenal growth and development over the years and become instrumental in its progress..

My mind is suffused with many feelings and fond memories. I would like to share a few more for the benefit of posterity. As Secretary & Correspondent, Vice- President and President of the College, I have been watching the onward march of college all these years from close quarters. It maintains the same tempo conceived by the founders of the College. Even the unfortunate incident that rocked the college in 1988 could not deter and dampen the spirit of the college and it continues to move ahead, in fact, with greater gusto. "What makes the college so special?", one may wonder. I can say that it is the commitment and unity evinced by all the Members of Management of the college, the staff both teaching and non-teaching and students who conform to the norms. Of course, Nagarjuna Education Society always stands by all the institutions and show care and concern in generous measure.

Most of the institutions sponsored by NES grew under the college's cool shade and motherly care. To be precise, the Management is keen on JKC College's further development. I do hope that it shall continue to impart knowledge and wisdom. May God bless all those who take part in the noble mission of keeping the College in the forefront with unalloyed love and devotion!

(K. BASAVAPUNNAIAH)

Dr. M. Gopalkrishna
Vice-President

Message

Golden Jubilee Celebrations is the time to reflect and renew energies. JKC College has grown from strength to strength and blazed a trail in the field of higher education and is now celebrating the Golden Jubilee of its glorious progress studded with remarkable academic and extracurricular distinctions.

The members of the Society are elite who have made a mark in the sphere of their professions or occupations. The founders, Sri J. Chandramouli, Sri Chebrolu Hanumaiah, Haji Sileman Khan, Dr K. Sadasiva Rao, Sri Y.K.S Prakasa Rao, Sri Gogineni Kanakaiah among others, reared the infant institution with abiding love. Their successors Dr K. Basapunnaiah, Sri J. Narendernath and staff of yesteryears contributed to the well-being of the institution in their unique ways. I am glad to see the present Secretary and Correspondent, Sri J. Muralimohan and the staff work even harder to better the institution. It is my great fortune to work together with other members of Management who were ignited by sublime ideals. Indeed, many philanthropists and humanists invested their invaluable time and money since they yearn to see the college win accolades providing education to the needy.

These days we find students to face problems galore when they enter the practical world of opportunities. There they find themselves among thousands of competent professionals. Every student of JKC College will be in the right direction if he is able to tap his inner resources and bank on the educative experiences. They are expected to use wonderful library and sports facilities. The extent to which they will be able to do this will depend entirely on how open they are to the wonderful opportunities available at JKC College. May the Golden Jubilee Celebration bring much cheer to all those involved in the noble mission of the college!

M. Gopalkrishna

(M. GOPALKRISHNA)

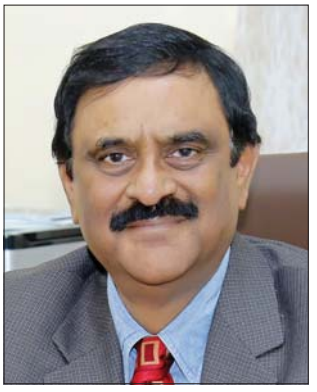

Dr. Rayapati Srinivas
Vice-President

Message

At the outset, my sincere congratulation to all who are putting in indefatigable endeavors with undivided attention to make Golden Celebrations a great success. My best wishes to all who are concerned to the development of this temple of learning in one way or the other. JKC College's journey all the years is quite fruitful. Its main aim is to serve the rural youth by providing them with quality education and scientific temper. The main objectives have been realized, as the fraternity of Management's main thrust is its development and providing cost-effective education. It is no exaggeration that JKC College is one of the few institutions which strive to give education without compromising standards. As a result, it keeps on attracting students in our regions. On entering the campus, one may be surprised at finding peaceful ambience and the-state-of-the-art facilities. Students should utilize them properly and work hard to get proper employment and refined sensibilities. My best wishes to you all.

(RAYAPATI SRINIVAS)

J. Murali Mohan
Secretary & Correspondent

Message

I am delighted that JKC College celebrates its Golden Jubilee in the first week of February, 2018. It is a mammoth and memorable event as the college sent out thousands of students who, apart from carving a niche for themselves in various walks of life, have empathy and tremendous passion for the college. JKC College is a non-profit organization being run on the ideals of serving society with the same commitment and zeal with which it was established. Men of integrity endowed with catholicity of outlook conceived and concretized the college with praiseworthy patience, tireless efforts and commendable sacrifices.

As I go down memory lane I still recollect how my father, Sri Jagarlamudi Chadramouli garu eagerly awaited the regular Committee meetings at the college. They were the most treasured moments for him. The other members of the Management showed admirable pragmatic approach to impart professionalism and technical know-how to the college.

In consonance with their ideals, the college has been dynamic in responding to the fluctuating academic situations without losing sight of lending a hand to all in general and the underprivileged rural youth in particular. It is remarkable to note the college continues to produce academicians, entrepreneurs, executives, philanthropists, researchers, scientists in spite of being denied its rightful financial aid. What gives us much joy and a sense of fulfillment is the fact that despite commercialization and lukewarm attitude on the part of successive governments, the college provides the state-of- the-art facilities without fleecing fees from the students.

I deem it a privilege to become a part of this exciting event. After the sacred mantle of leading the college in the capacity of Secretary & Correspondent fell upon me after the sad demise of Sri Jagarlamudi Narendernath who was instrumental in effecting phenomenal changes during his fruitful tenure spanning over two decades, I have consolidated amenities provided to the college over the decades. I do believe that JKC College has huge potential and I call upon all the stakeholders to become part of the holy mission. I am confident that the college shall always move forward towards higher goals and accomplishments scaling greater heights of excellence.

(J. MURALI MOHAN)

R. Mohana Sai Krishna

Treasurer

Message

It is a matter of great pleasure to congratulate the stakeholders involving in the noble mission of sculpting the great destiny of the imposing institution.

I am beholden to my predecessors, Sri Y.K.S. Prakasa Rao and Vidwan Sri Gogineni Kanakaiah and other members of Management who have rendered signal service. As Treasurer of College, I feel it a unique opportunity to give back what I have gleaned from the lap of my alma mater, my mother, JKC College. Right from my childhood I was drawn to JKC College quite irresistibly. I did experience her magic during my Intermediate from 1991 to 1993. The image of the then Principal, Sri E. Bhaskara Rao well-known for discipline, dedication and devotion, remains imprinted on my mind. Industry, punctuality and other great attributes displayed by my teachers helped me during my impressionable years.

JKC College has become a brand name known to everyone in many parts of coastal districts. To keep its name aloft keeping in mind demands of market and ever escalating cost of education is not a simple issue. Indeed, it is an uphill task given the present times of privatization. The Golden Jubilee Celebrations will give the college some direction so that the college can pursue its vision and mission more carefully with a bang. I hope that the College remains vibrant in the times to come satiating students' thirst for knowledge.

(R. MOHANA SAI KRISHNA)

Dr. I. Nageswara Rao
Principal

Message

I am an alumnus of the esteemed institution JKC College. Heading it since March 2014, I feel privileged to leave the message on the eve of Golden Jubilee Celebrations. Establishing an educational institution with noble aims is one thing and nurturing the same for all these years with the same zeal is another studpendous task. From humble beginnings, the college has become a monumental institution and my profuse thanks to the unrelenting industry and vision of our Management. Our beloved patriarch, Sri Jagarlamudi Chandramouli known for his superlative human virtues, is the driving force behind the evolution and development of the institution. It is remarkable that the other members of the Management have shared his passion and this in fact helped the college blossom into a splendrous reality. It is not an easy task for an institution to leave its indelible impression on the society around it the college is also serving as a huge reservoir of human resource for the World in general and our Country in particular which can be seen from the huge number of illustrious alumni who occupied pivotal positions at national and international levels.

The contribution of each of the stakeholder is noteworthy. We were fortunate to have eminent and distinguished teachers in all disciplines. I salute to the generations of teachers ,administrative staff and students of this college for keeping its flag high in the skies. I am very happy to be the Head of the Institution on this momentous occasion. To have been a student of this magnanimous institution is my pride and as the institution reflects the moods and mores of a changing society.We should to preserve the pristine purity of value based education nurturing in all the students the ideals of simple living and rich thinking.

The progress of the college is phenomenal both in quality and quantity. Many a stalwart moved out of the portraits of this institution and brought name and fame to their Alma matter. A vigorous effort has been made to associate the Alumni of the college in this historical event to contact the old students of the college. On this memorable occasion, I congratualte Souvenir Committee staff, students and alumni. Wishing all success for the Golden Jubilee Celebrations.

(I. NAGESWARA RAO)

S.R.K. Prasad
Director, P.G. Courses

Message

I congratulate the Souvenir Committee for bringing out the Souvenir and the Golden Jubilee Year Magazine on the eve of completion of fifty years of fruitful existence of JKC College in the field of higher education. Fifty years are gone. Half Century marks the development of JKC College of its growth, achievements and glory. The benevolence of the management, dedication and commitment of the staff, the contributions of the students and timely help of officials, authorities, well wishers, citizens of old Guntur district and the parents have made the institution take deep roots, flourish and carve a special status to JKC College in the state of combined Andhra Pradesh. The humble start with about two hundred students has gone to two thousand six hundred and above. More than twenty five thousand students have passed out of JKC College during fifty years. Most of them are settled as doctors, engineers, administrators, teachers, software employees, pharmacists etc., On this occasion I am beholden to the family of Sri Jagarlamudi Chandramouli garu and more so to Sri Jagarlamudi Narendernath and Sri Jagarlamudi Murali Mohan for their great vision for nurturing and running the institution for fifty years. I salute to the generations of teachers, administrative staff and students of JKC College for keeping its flag fly high.

I thank JKC COSA for making untiring efforts to contact old students of our college and arrange golden jubilee celebrations on a large scale.

I once again thank all those involved in different ways for the success of Golden Jubilee Celebrations.

(S.R.K. PRASAD)

A Trip
Down Memory Lane

Sri Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary

after whom the college is named

Sri Jagarlamudi Chandramouli

Founder - President

Dr. K. Basavapunnaiah

President

Sri Jagarlamudi Murali Mohan

Secretary & Correspondent

Members of the Executive Body

Dr. M. Gopalkrishna
Vice President

Dr. R. Srinivas
Vice President

Dr. Ch. N.M. Srinivas
Joint Secretary

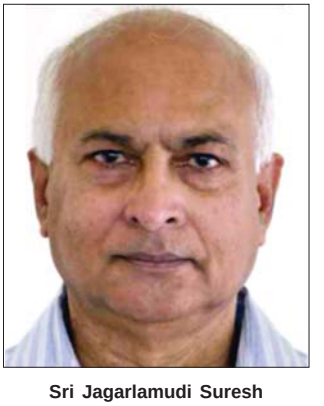
Sri R. Mohana Sai Krishna
Treasurer

Dr. K. Krishna Prasad
Member

Sri Chukkapalli Ramesh
Member

Sri Jagarlamudi Suresh
Member

Sri V. Kuppuswamy
Special Invitee

Dr. I. Nageswara Rao, M.Com., Ph.D.
Principal

Sri S.R.K. Prasad, M.Sc.
Director, P.G. Courses

Souvenir Committee

Some Prominent Students Emerged Triumphant in Campus Drives (2018)

Capgemini

Hetero Drugs

Infosys BPO

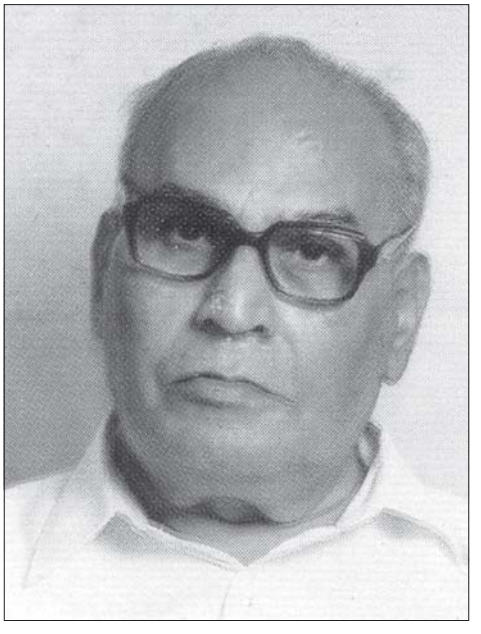

Infosys IT

Successive Presidents of the Governing Body of the College

Sri J. Chandramouli
(1968-87)

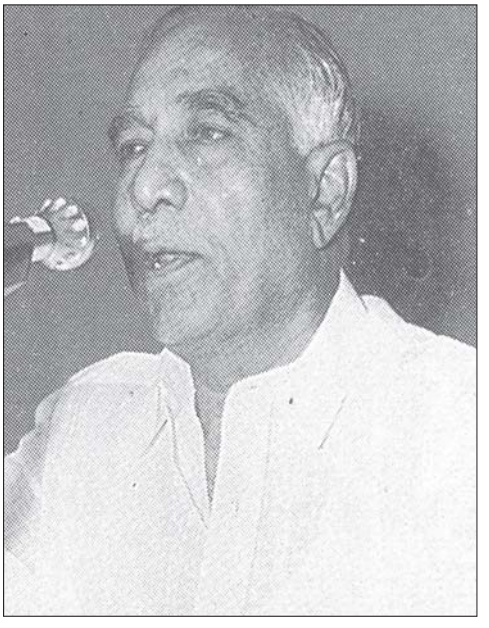

Dr. K. Sadasiva Rao
(1988-2003)

Dr. K. Basavapunnaiah
(2003-)

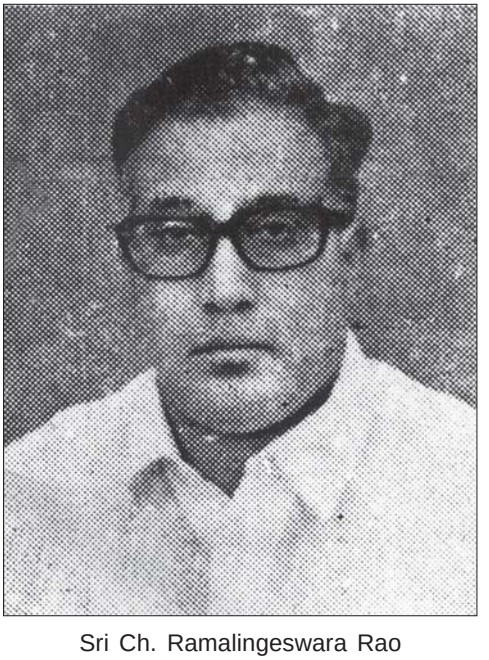
Successive Vice Presidents of the Governing Body of the College

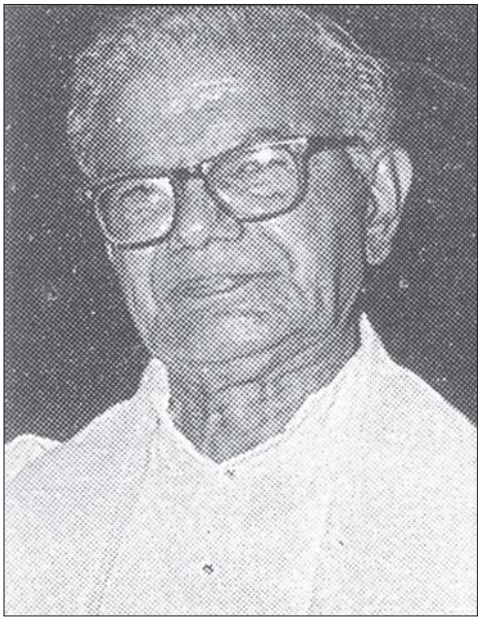
Sri Ch. Hanumaiah
(1968-'76)

Dr. K. Sadasiva Rao
(1976-'78)

Sri Ch. Ramalingeswara Rao
(1978-'82)

Sri Anne Sanjeevaiah Choudary
(1982-'88)

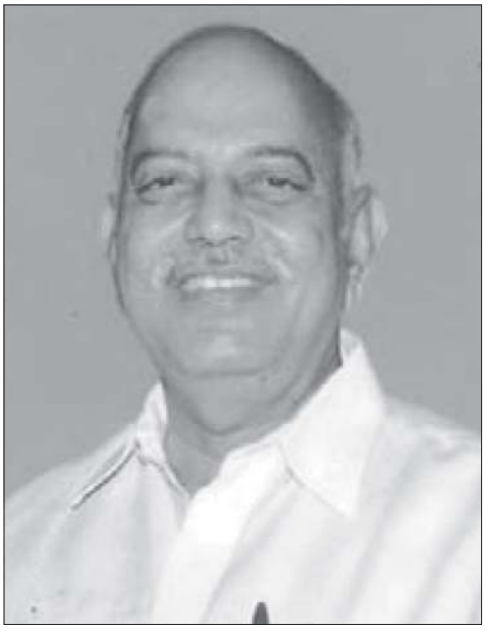
Successive Vice Presidents of the Governing Body of the College

Dr. K. Basavapunnaiah
(1988-2003)

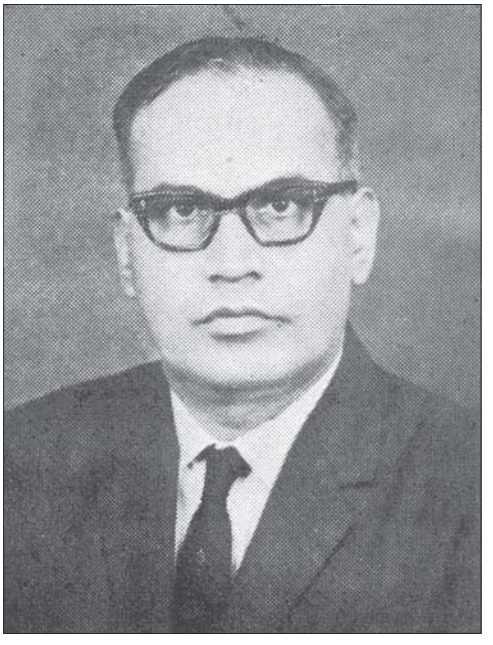

Dr. M. Gopalkrishna
(2003 -)

Dr. R. Srinivas
(2003 -)

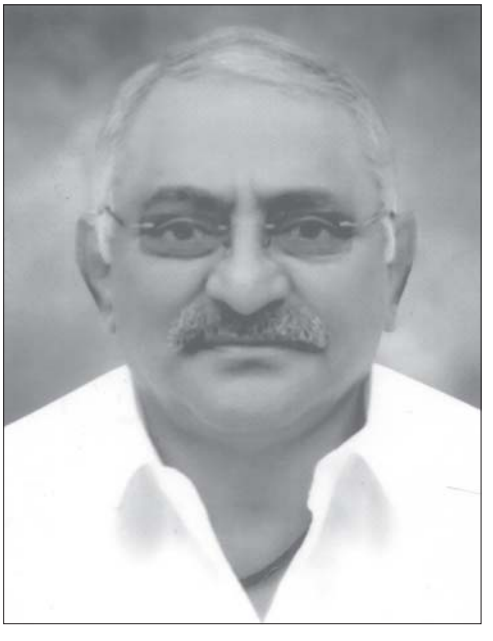
Successive Secretaries & Correspondents of the Governing Body of the College

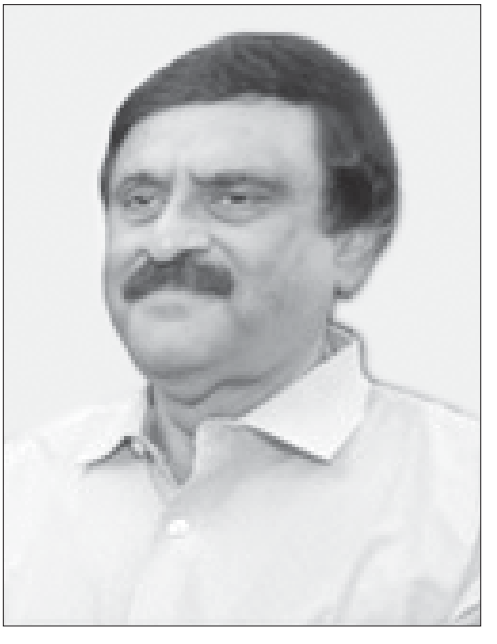
Dr. K. Sadasiva Rao
(1968-'76)

Dr. K. Basavapunnaiah
(1976-'88)

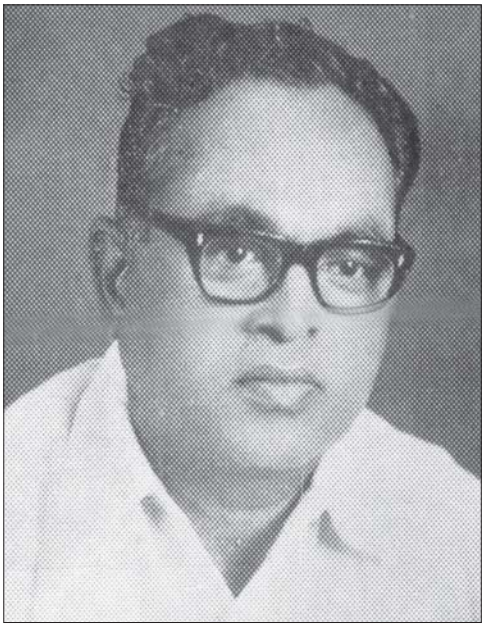

Sri J. Narendernath
(1988-2014)

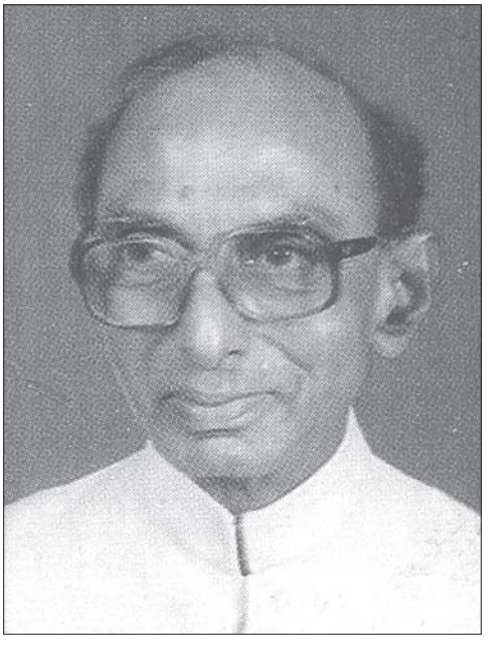

Sri J. Murali Mohan
(2014 -)

Successive Treasurers of the Governing Body of the College

Sri Y.K.S. Prakasa Rao
(1968-'78)

Vidwan G. Kanakaiah
(1978-2012)

Sri R. Mohan Sai Krishna
(2012-)

Members of the First Governing Body of the College (1968)

Sri Jagarlamudi Chandramouli, B.A., B.L.,
President

Sri Chebrolu Hanumaiah
Vice President

Dr. K. Sadasiva Rao, M.S.,
Secretary & Correspondent

Sri Y.K.S. Prakasa Rao, B.A.,
Treasurer

Successive Principals of the College

Sri Y. Rosayya, M.A.
(1968 - 1976)

Dr. S. Anantham, M.A.,Ed.,D.
(1976 - 1980)

Dr. C.N. Sastry, M.A., Ph.D.
(1980 - 1984)

Sri E. Bhaskara Rao, M.Sc.
(1984 - 1993)

Sri A. Nomula Rao, M.Sc.
(1993 - 1998)

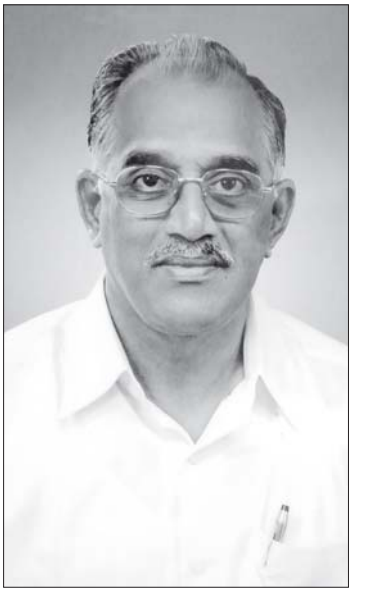
Successive Principals of the College

Sri G. Someswara Sarma, M.Com.
(1998 - 2003)

Sri N. Bhushaiah, M.Sc.
(2003 - 2004)

Sri S.R.K. Prasad, M.Sc.
(2004 - 2007)

Dr. K.V.N.B. Kumar, M.Com., Ph.D.
(2007 - 2014)

Dr. I. Nageswara Rao, M.Com., Ph.D.
(2014 -)

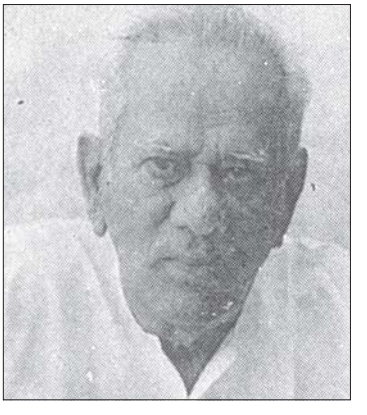
The Rich Tradition of Munificence

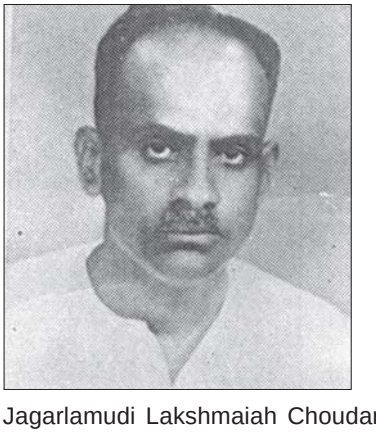
Sri Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary

Sri Jagarlamudi Chandramouli

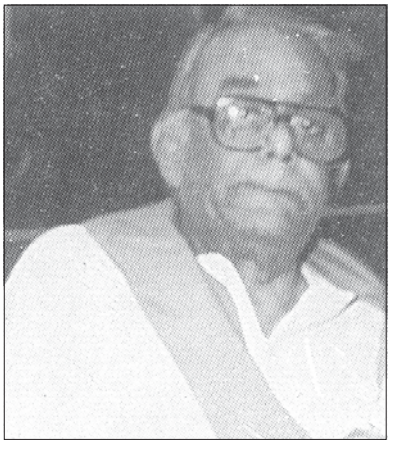

Sri Jagarlamudi Madan Mohan Choudary

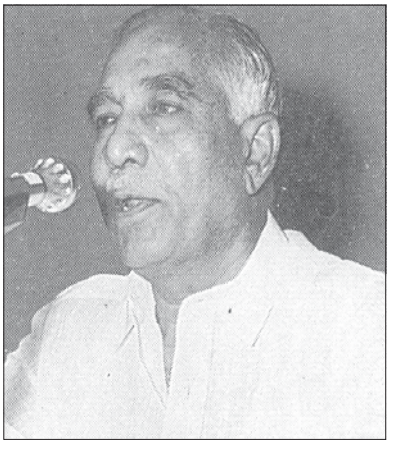

Sri Jagarlamudi Lakshmaiah Choudary

The Architects of the College

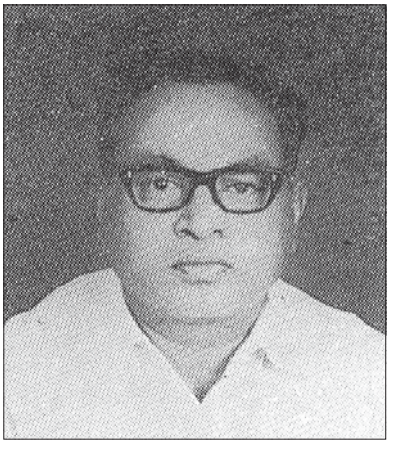
Sri J. Chandramouli

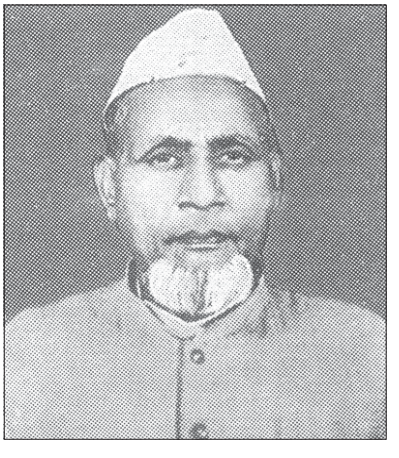
Sri Ch. Hanumaiah

Dr. K. Sadasiva Rao

Sri Y.K.S. Prakasa Rao

Haji Sileman Khan

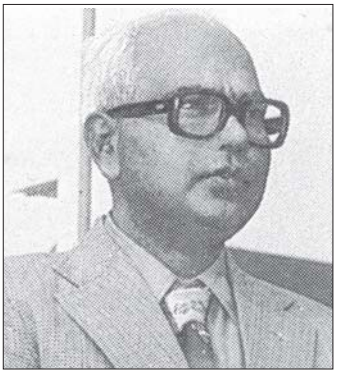

Sri Anne Sanjeevaiah Choudary

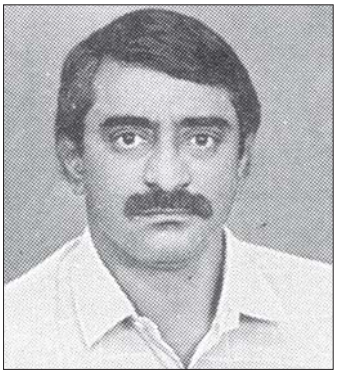
The Architects of the College

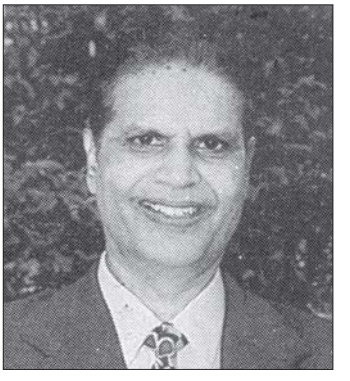
Sri N. Veeraiah Choudary

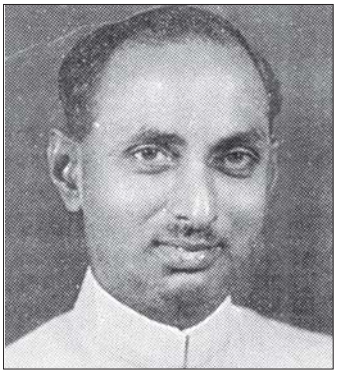
Dr. K. Basavapunnaiah

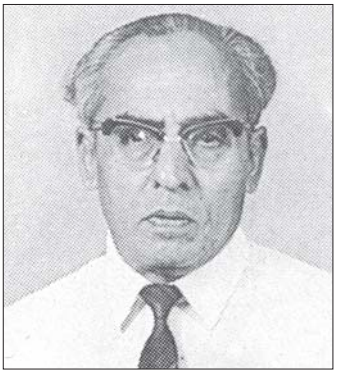
Sri J. Narendernath

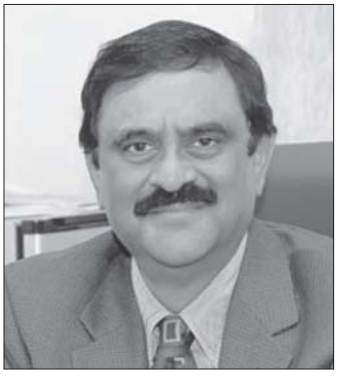
Dr. M. Gopalkrishna

Vidwan Sri G. Kanakaiah

Sri Mangaldas Thakkar

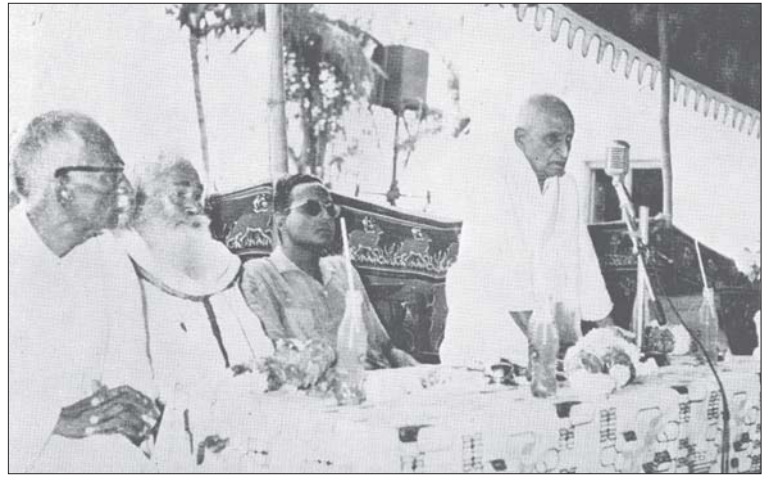

Sri J. Murali Mohan

Inauguration of the College (19-7-1968)

Sri Buddhiraju Ramachandra Rao, M.A., L.T., First Principal of Hindu College, Guntur inaugurated the College

Sri Buddhiraju Ramachandra Rao speaking on the occasion

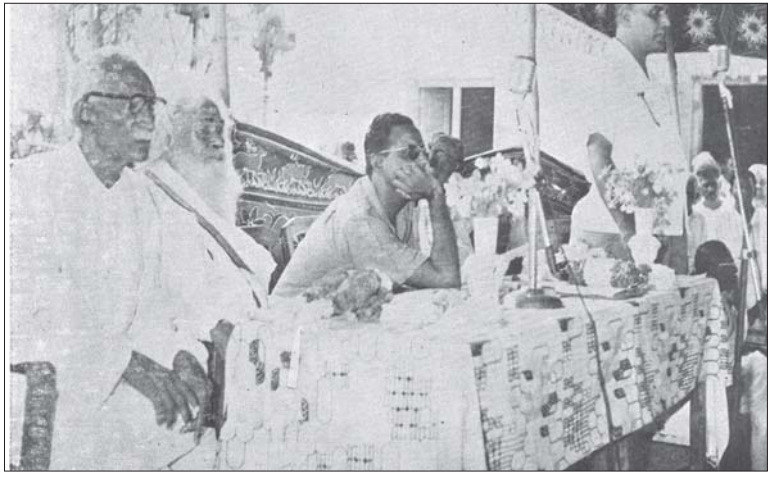

Dr. K. Satchidanandamurthy, M.A., Ph.D., Principal & Special Officer, Post-Graduate Centre, Guntur, delivering the Presidential Address

Sri J. Chandramouli, B.A., B.L., M.P., President of Nagarjuna Education Society and of the Managing Committee of JKC College, addressing on the occasion

Inauguration (19-7-1968)

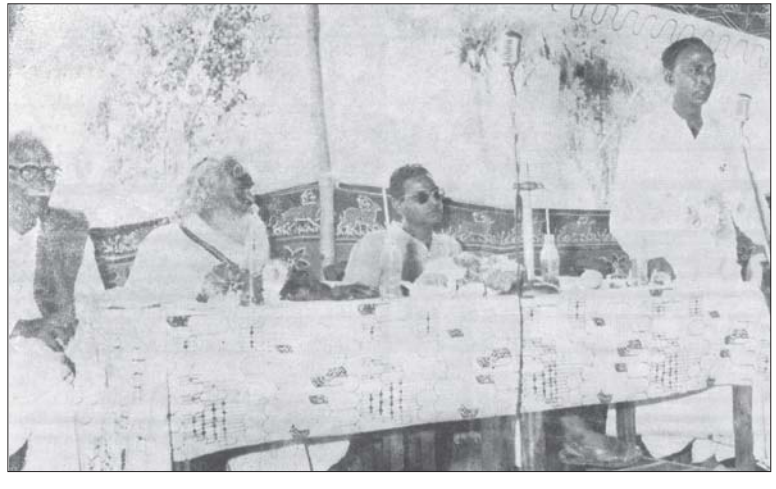
Dr. K. Sadasiva Rao, M.S., Secretary & Correspondent, JKC College, speaking at the Inaugural function (1968)

Sri Y.K.S. Prakasa rao, B.A., Managing Director, East India Tobacco Co., (P) Ltd., Treasurer of the JKC College, speaking (1968)

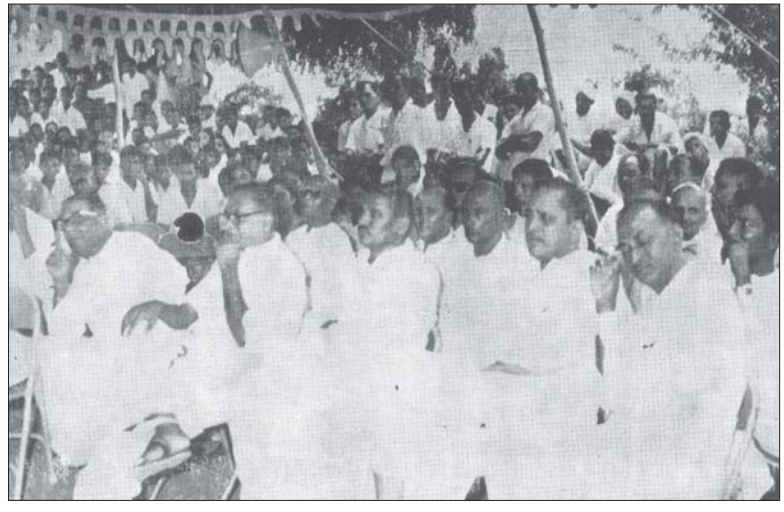
Navayuga Kavi Chakravarti Gurram Jashua giving his blessings (1968)

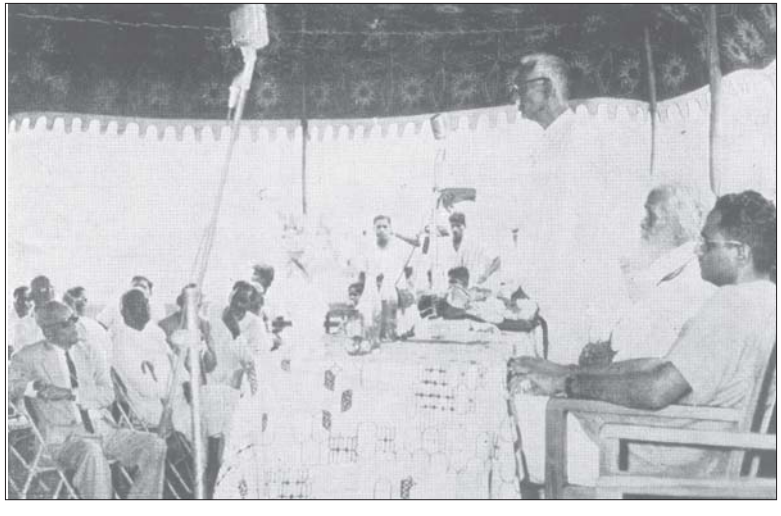
Vidwan G. Kanakaiah, Joint Secretary, Nagarjuna Education Society, speaking on the occasion (1968)

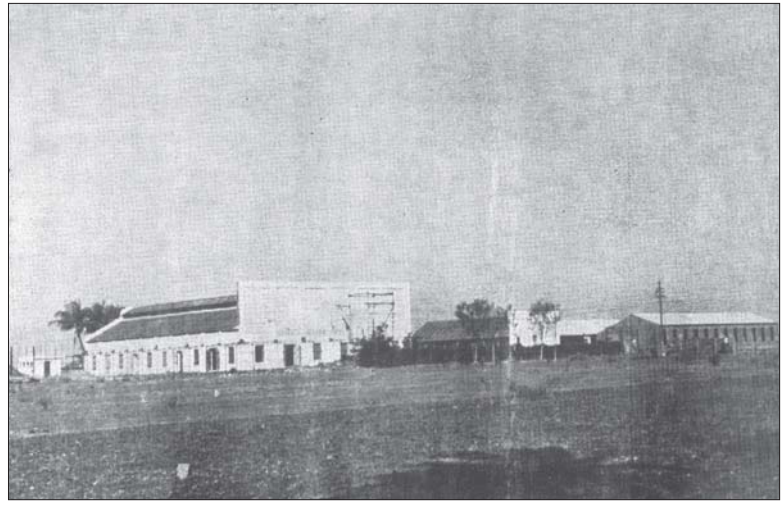
Madhawasri Palle Purna Prajnacharyulu blessing the Institution (1968)

A view of the audience at the Inaugural Function (1968)

Tenugu lenka Tummala Sitaramamurthy, giving his blessings (1968)

General View of the college Campus (1968)

First College Day Celebration (1969)

Sri K. Raghuramaiah, Union Minister for Parliamentary Affairs, Shipping and Transport, addressing on the occasion of the opening ceremony (1968)

Sri T. Lakshminarayana Reddy, M.A., LL.B., Additional District Sessions Judge, Guntur, delivering his Presidential Address

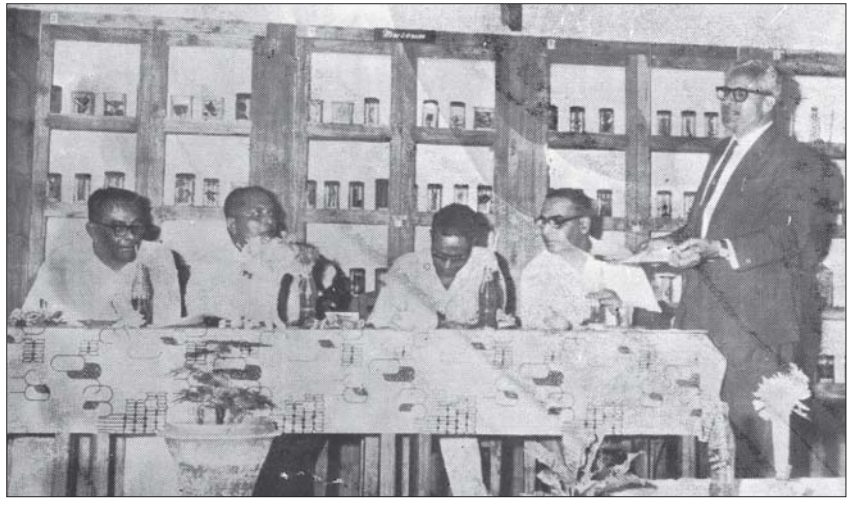

Sri K. Raghuramaiah, Sri Mullapudi Thimma Raju on the dias. Cine Actor, speaking at the opening ceremony (1968)

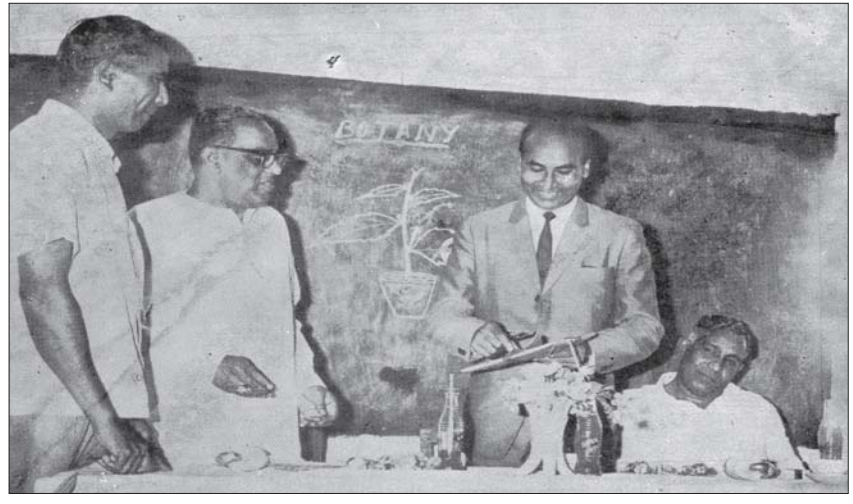
Dr. P. Narasimha Rao, M.S., F.I.C.S., F.A.C.S., Retired Principal & Professor of E.N.T. Diseases, Guntur Medical College, delivering the Anniversary Message. Extreme right : Dr. K. Sadasiva Rao, M.S.

Vice-Chancellor's Visit (1969)

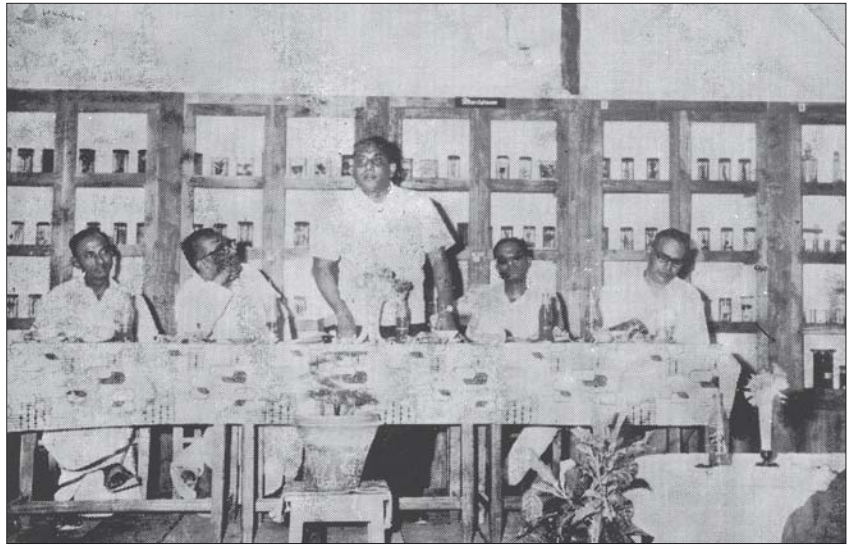

Principal Rosayya offering felicitations to Sri L. Bullayya,
on his appointment as Vice-Chancellor of Andhra Universtiy

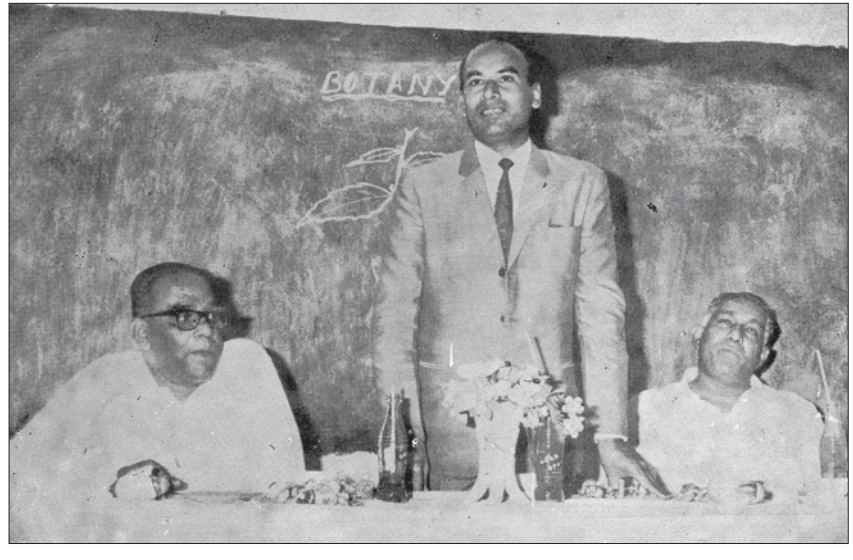
Releasing the Magazine

From the left are Dr. S. Anantham, Sri J. Chandramouli, Sri Prathap Reddy
Director of Public Instructon, AP and Ch. Hanumaiah

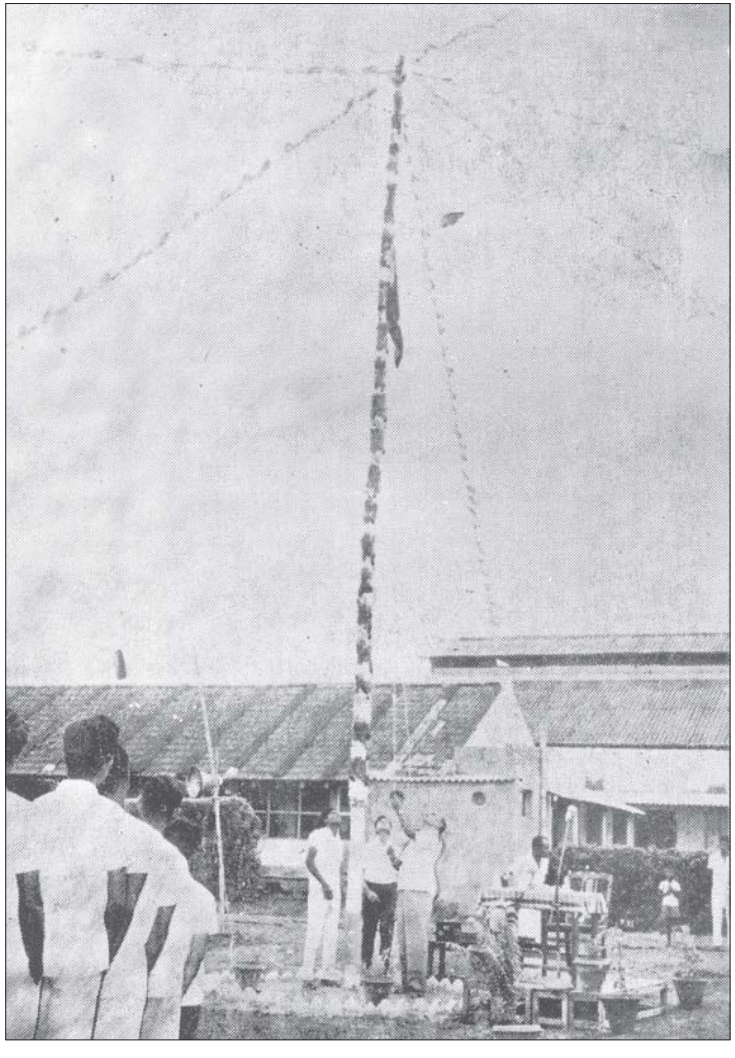

Vice-Chancellor Sri L. Bullayya addressing the members of the
Management and the Faculty

Sri B. Pratapa Reddy, addressing the gathering. Sri J. Chandramouli
and Sri Ch. Hanumaiah on the dias

Independence Day Celebration (1969)

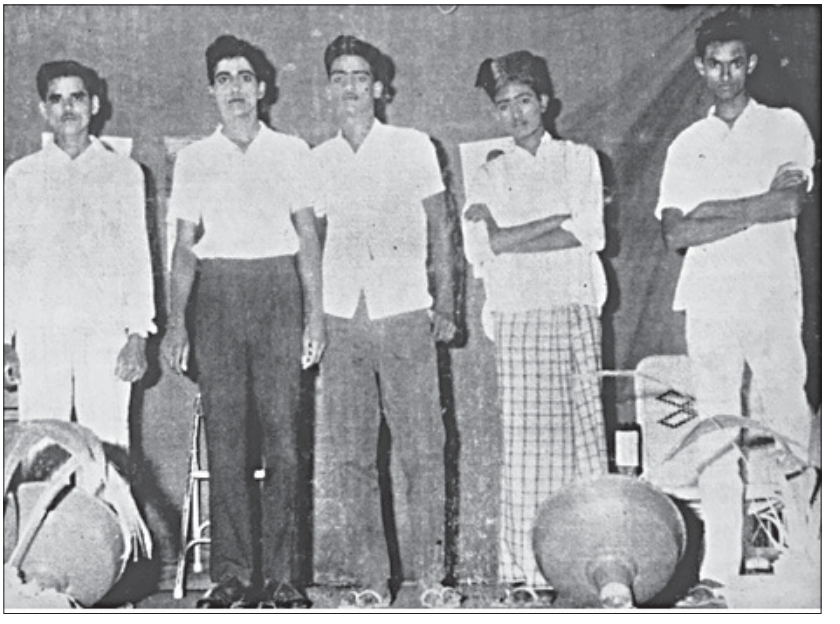
Dr. K. Sadasiva Rao, M.S., Secretary & Correspondent of the College, unfurling the National Flag on the Independence Day (1969)

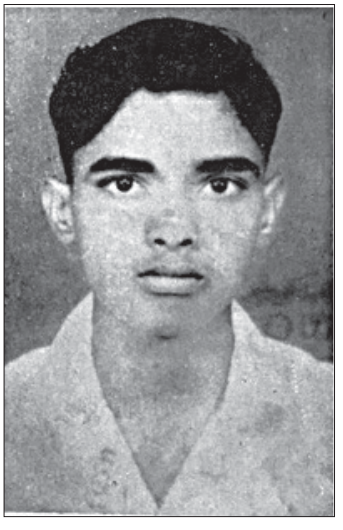
Sri T. Krishnamma Choudary, giving the Republic Day Message to the College Community (1970)

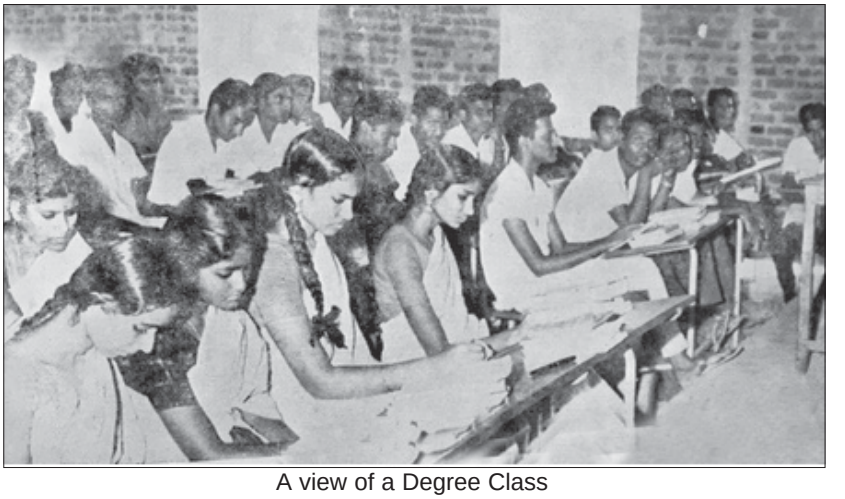
Sri M.R. Pai, Secretary, Forum of Free Enterprise, addressing on 'Indian Planning' with Dr. S. Anantham in the chair (1969)

Cast in "Pariksha Chaduvulu"

Vaddapalli Sitaramaiah's Martyrdom in Police Firing in the wake of Jai Andhra Movement

A view of a Degree Class

Smt. Jagarlamudi Gangabhavani Chandramouli giving away the prizes

College Anniversary Celebrations (1970)

Dr. K. Rama Krishna Rao, M.A., Ph.D. of AU, Chief Guest delivering his address

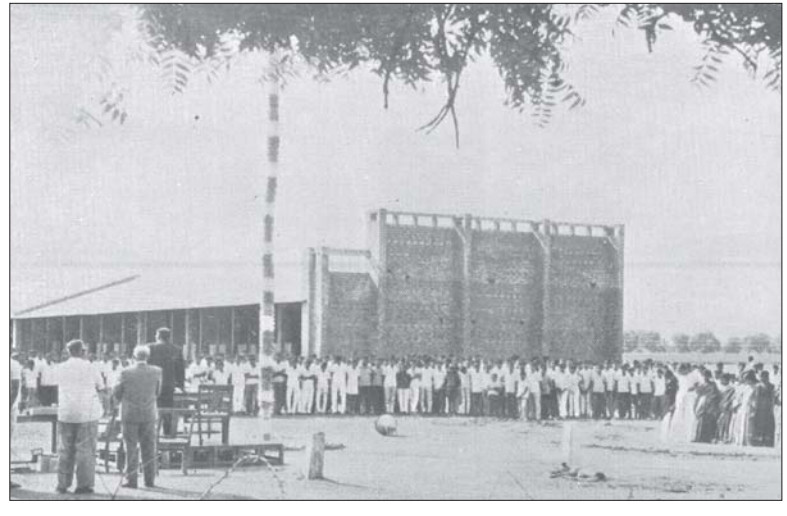

Sri J. Chandramouli, B.A., B.L., M.P., President of the College Governing Body, offering advice and blessings to the students

Independence Day Celebrations (1970)

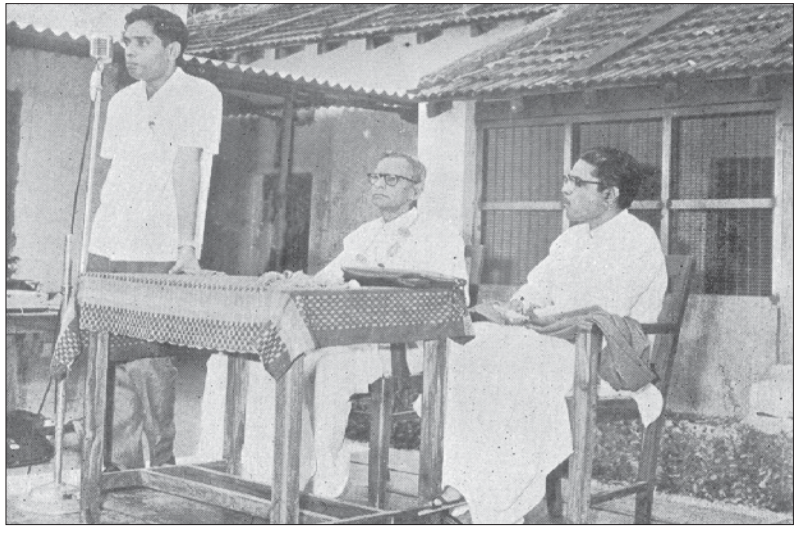

Dr. P. Krishna Choudary addressing the gathering

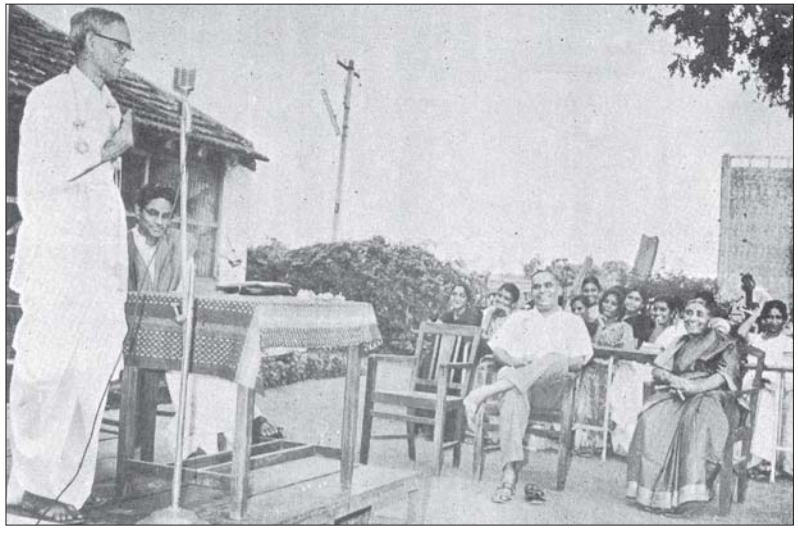

A view of the gathering

Literary Association (1971)

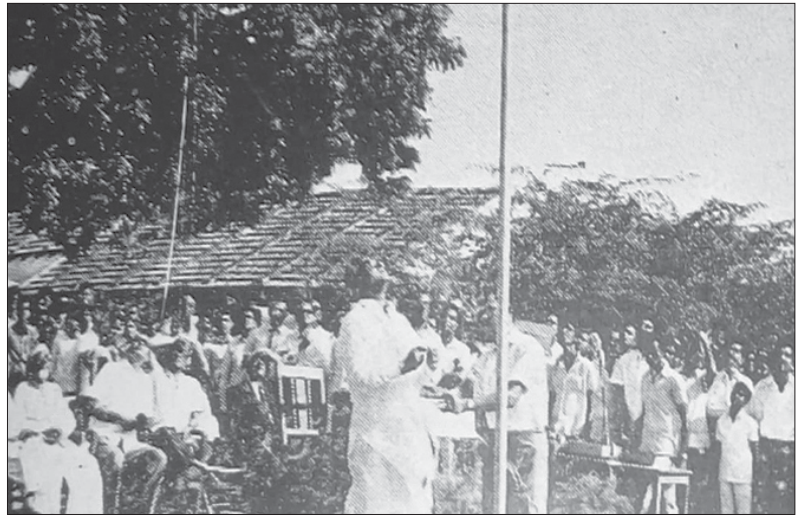

Sri G. Lakshminarayana, M.A., Lecturer in Telugu introducing the Speaker, Sri V.V.L. Narasimha Rao, and the President, K. Basivi Reddi

Sri K. Basivi Reddi, addressing the gathering

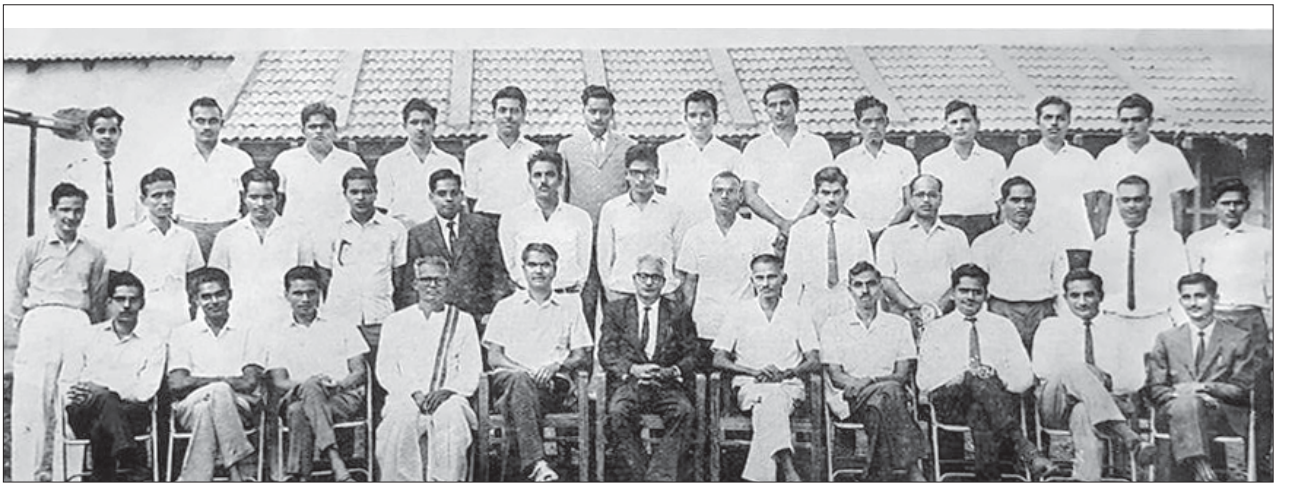
Independence Day (1972)

Sri Y.K.S. Prakasa Rao hoisting the National Flag

Sri Y.K.S. Prakasa Rao addressing the gathering

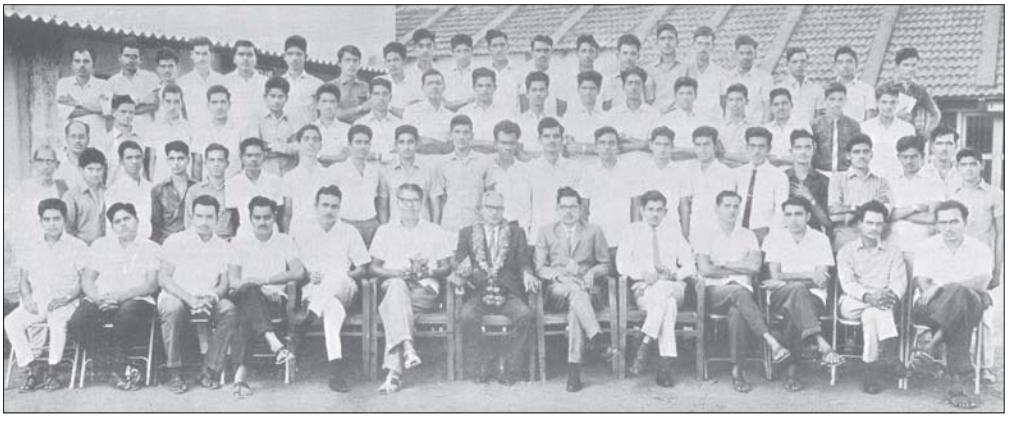
The Teaching Staff of JKC College (1968)

The Members of Management and Staff (1970)

College Staff Cricket Team Winners of S.P. Ragland Cricket Trophy
in the Inter-Collegiate Staff Cricket Tournaments organised
by V.S.R. College, Tenali (1971-72)

III B.Com – `A' Section – First batch

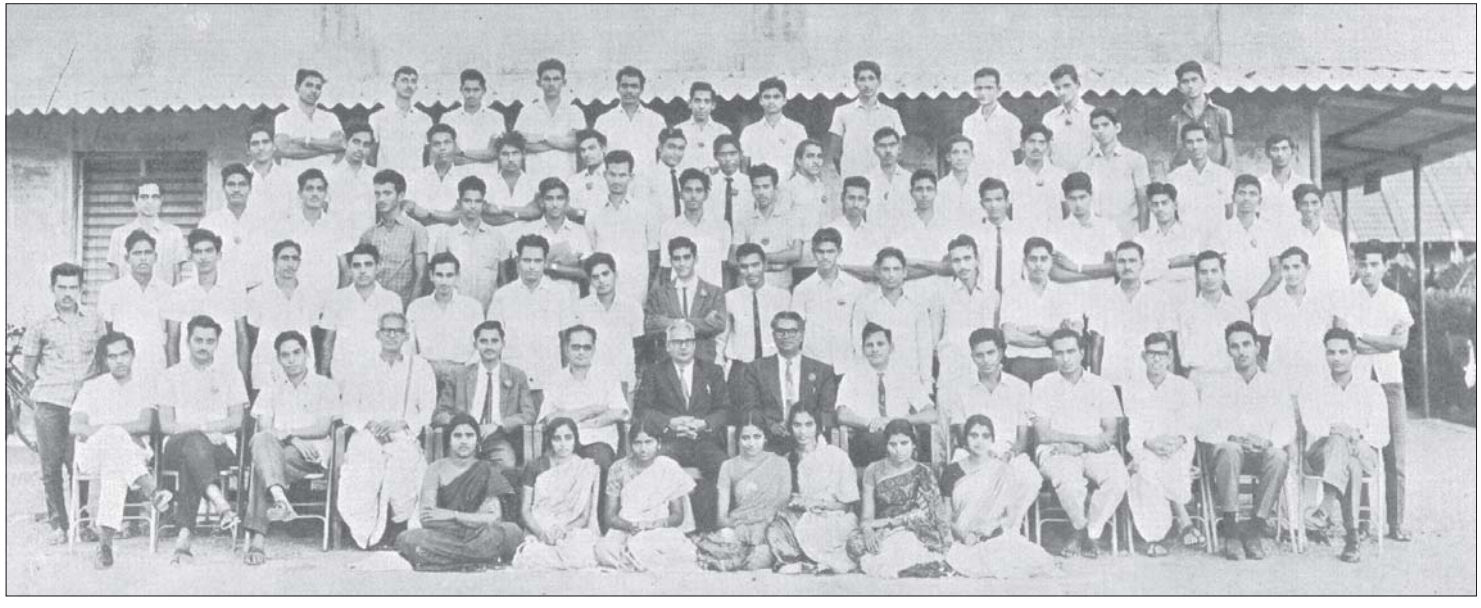
III B.Com – `B' Section – First batch

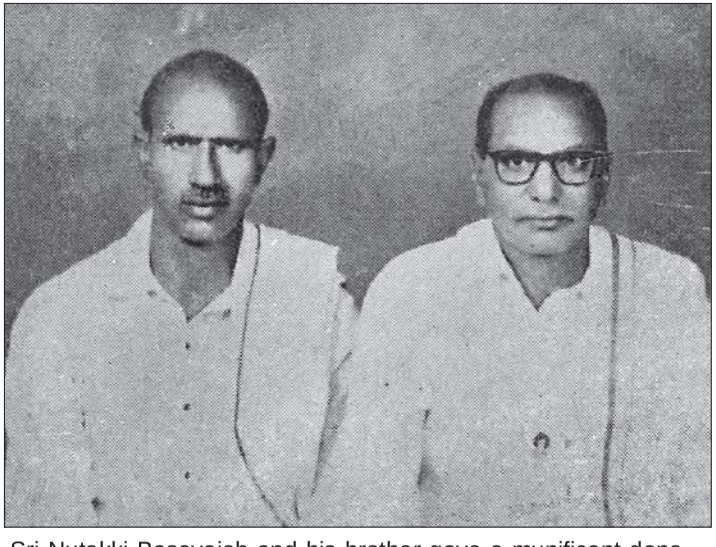
III B.Sc. (CBZ Section) – First Batch

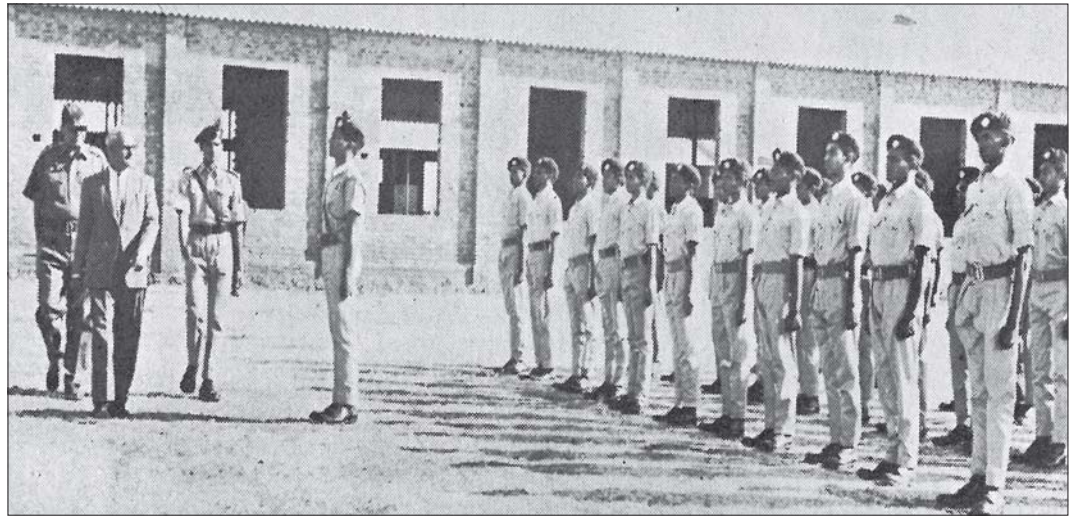
III B.Sc. (MPC Section) – First Batch

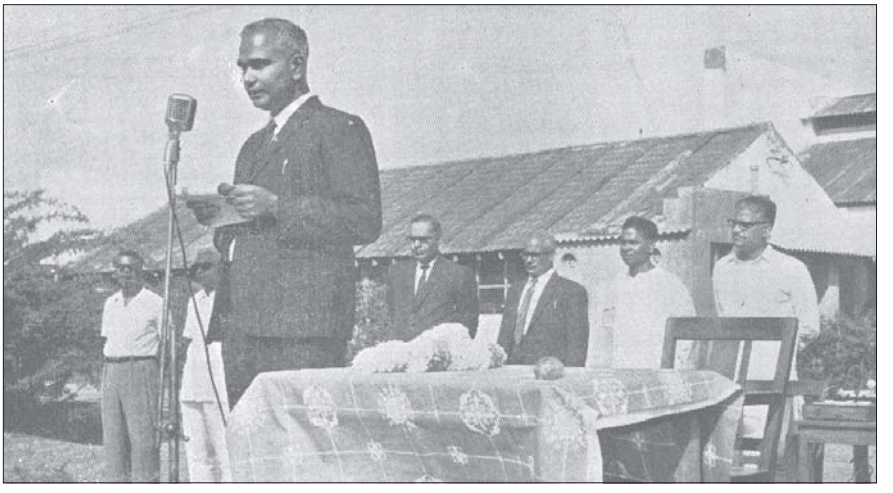
III B.A. – First batch

Sri Nutakki Basavaiah and his brother gave a munificent donation towards the construction of our College Hostel, (1970)

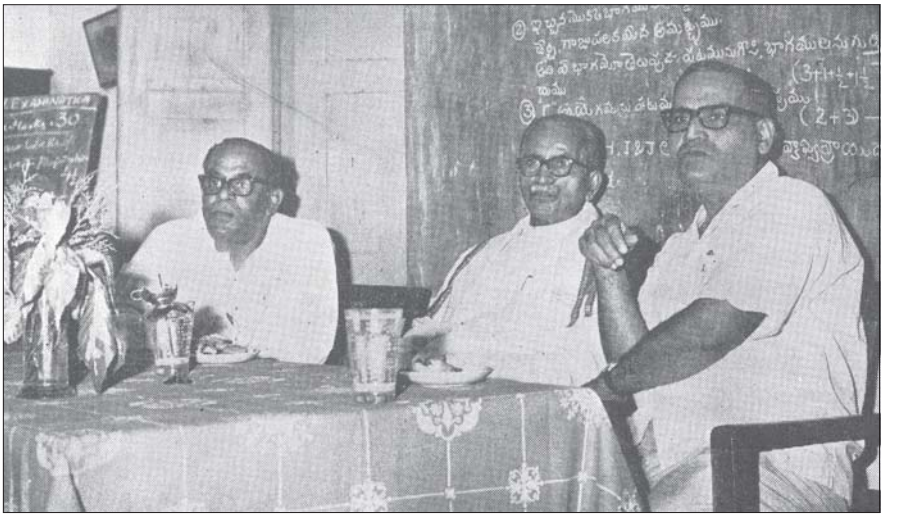
Principal inspecting guard of honour (1974)

Dr. K. Basavapunnaiah addressing Staff and Students on Independence Day (1971)

Professor N.G. Ranga Speaking on the Rupblic Day (1972)

Sri J. Chandramouli, Prof. N.G. Ranga and Dr. K. Sadasiva Rao interacting with the staff

Chinnayasuri Samsmranotsavalu (1972)

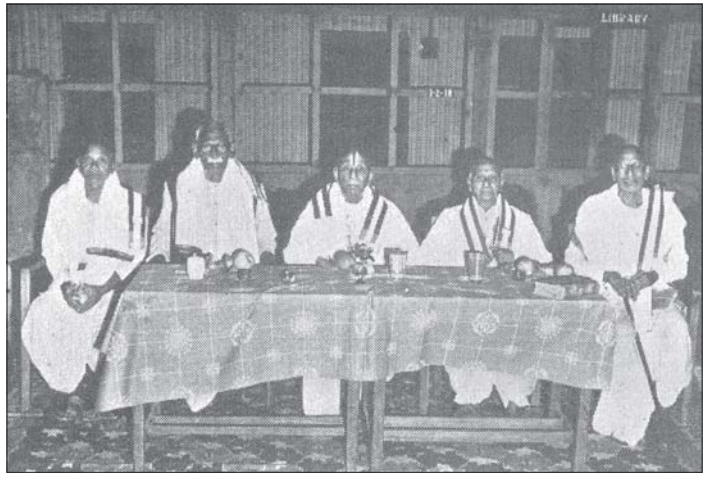
III B.A. Special Telugu Students (1969-72) who presented the Portrait of Chinnaya Suri, with the participants and the Principal

Sri N. Guruprasada Rao, M.A., head of the department of Telugu, speaking on the life of Chinnaya Suri

Dr. K. Sadasiva Rao, M.S., Secretary and correspondent, JKC College, inaugurating Chinnaya Suri's Portrait

The Speakers honoured on the occasion of Chinnaya Suri commemoration

Vice-Chancellor's Visit to the College (1972)

Sri Ch. Hanumayya, Member of our Governing Body welcoming Sri L.Bullayya, Vice-Chancellor

Dr. Bezawada Gopala Reddy received by members of the governing body

Sri J. Chandramouli, B.A., B.L., M.P. welcoming the guest

Students' Union Inaugural Function
(1974)

Sri J. Chandramouli garu delivering
Presidential address

Dr. K. Sadasiva Rao garu
presenting a memento to the Chief Guest

Kalavachaspati K. Jaggayya
Chief Guest, delivering the Message

Induction of the office bearers of the
Students' Union

Educational Week (1976)

Students participating in Shramadan (Community Service Project)

Our Quiz Winners

Quiz Committee and Winners of the State-level Competition held by the Lions Club Guntur North (1976)

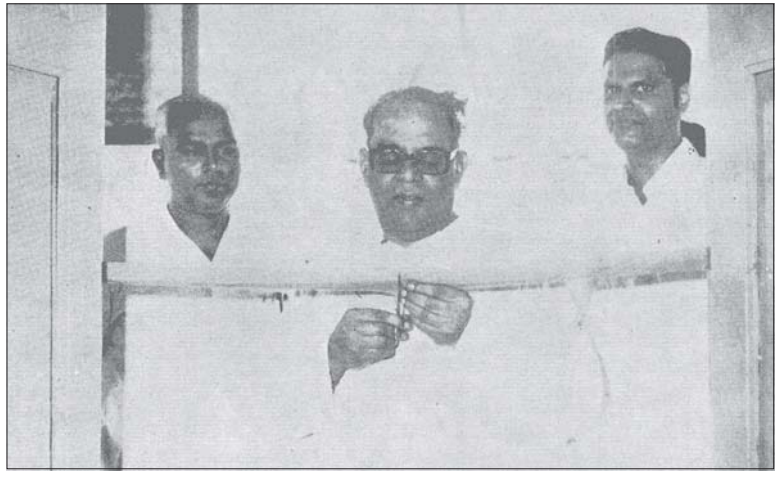

Members of the team that won the State-level Inter-collegiate Quiz Trophies presented by the Lions Club North Guntur and Iscus, Guntur (1976)

Sri Chebrolu Hanumaiah, Cabinet Minister, A.P. being honoured on his appointment

Sri N. Veeraiah Choudary presenting a Memento to Sri Chebrolu Hanumaiah (1976)

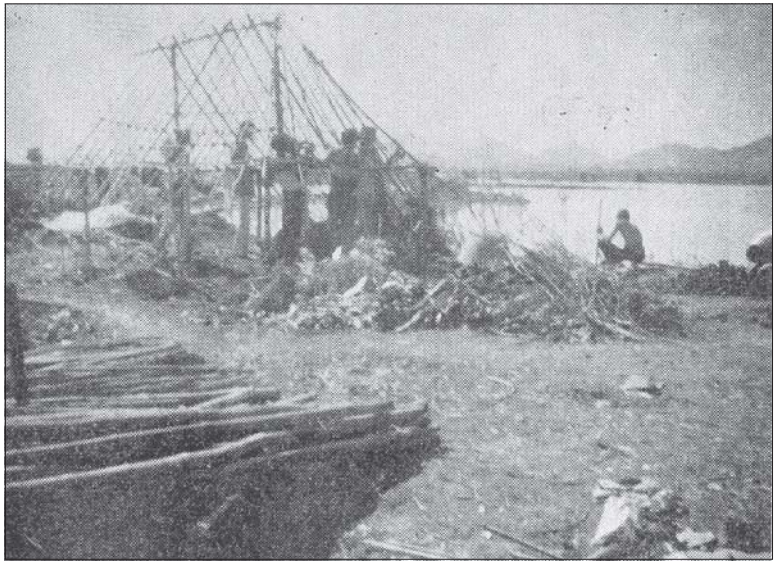

Sri J. Chandramouli, President of the Governing Body inaugurates the JKC Co-operative Society

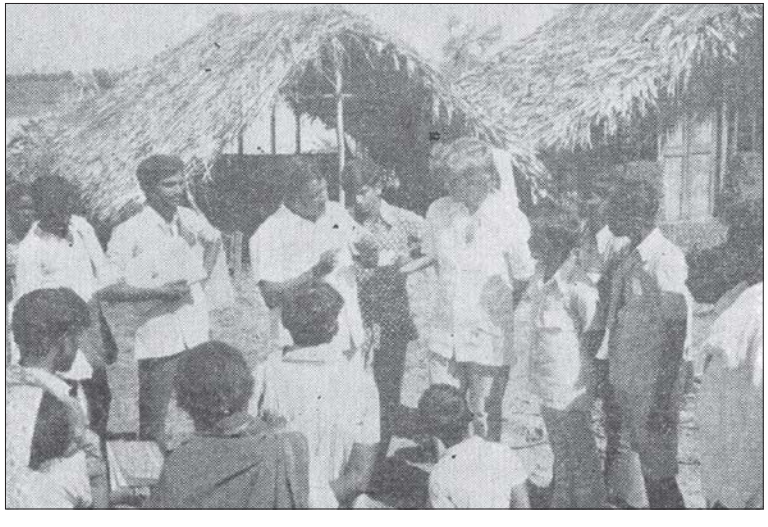

Dr. K. Basavapunnaiah declares open the Chemistry Laboratory

Our N.S.S. Unit at Cyclone Relief Work (1977)

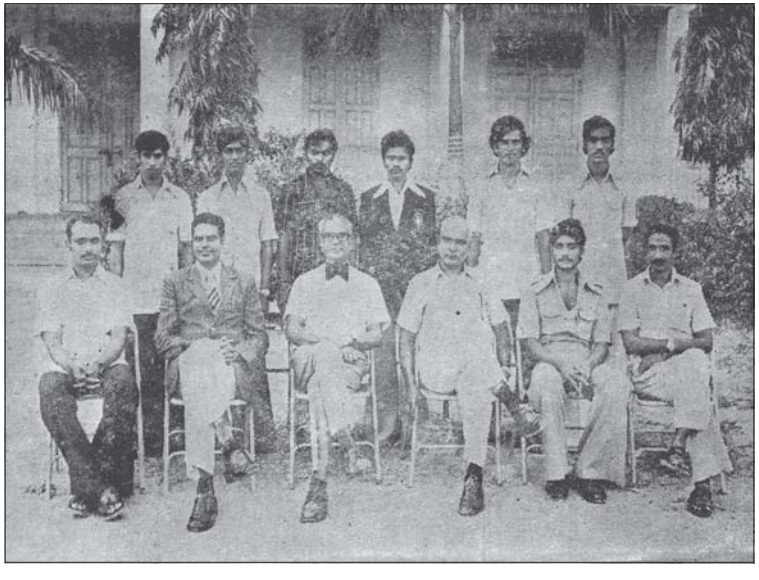

Mr. A.S. Krishna, Programme Officer, with Gardener Nick of Oxphom

Winners in the N.U.I.C. Basketball Tournaments (1979)

Winners in the N.U.I.C. Ball Badminton Tournaments (1980)

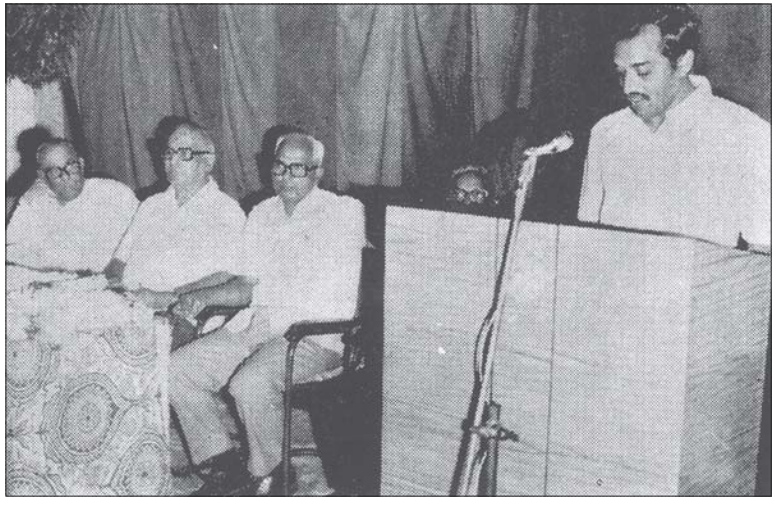

G. Chenna Reddy being felicitated by Sri J. Chandramouli on the College Anniversary & Sports Day (1980)

Our N.C.C. Cadets who participated in the Cycle Expedition to Tirupati and back (1981)

Felicitations to Sri Chandramouli on his Appointment as Member of the Syndicate, Nagarjuna University (1983)

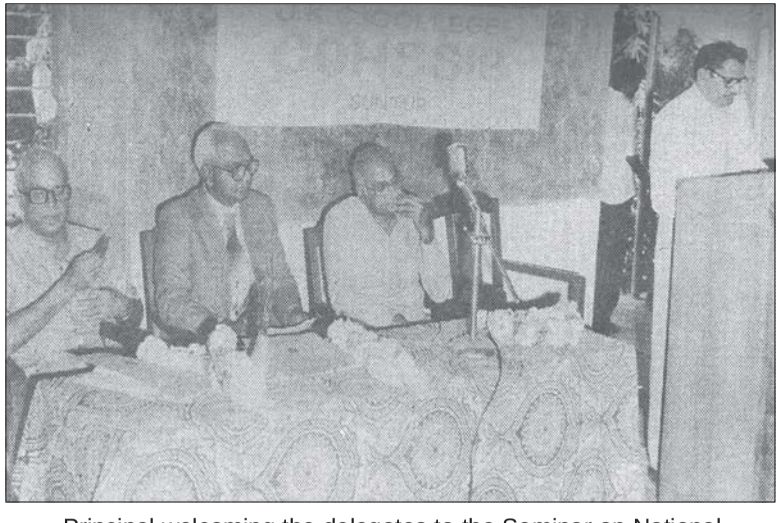

Sri S.R.K. Prasad, Secretary, Staff Association offering Felicitations

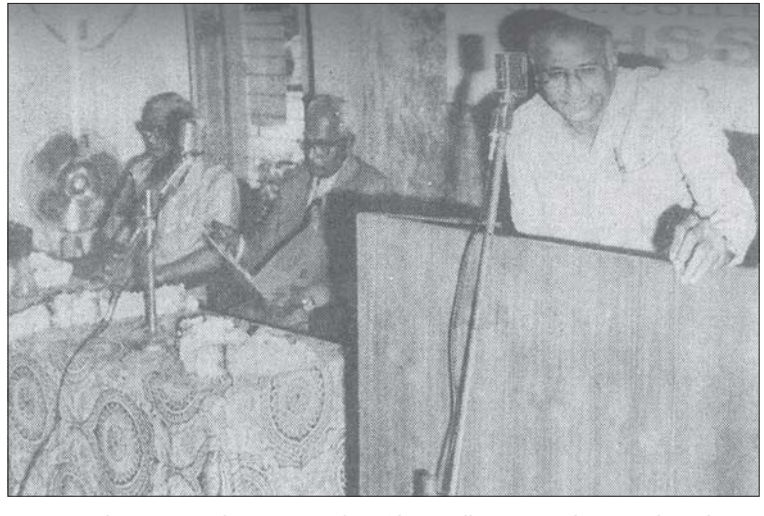

Sri J. Chandramouli responding to the Felicitations

Seminar on National Integration (1984)

Principal welcoming the delegates to the Seminar on National Integration (1984)

Dr. Raja Ram Mohan Rao, Vice Chancellor, Nagarjuna University, inaugurating the Seminar (1984)

Inauguration of R.V.R. & J.C.O.P. College of Engineering at JKC College (1984)

Dr. M.S.S. Koteswara Rao, Minister for Health declares open

From the left are Dr. K. Sadasiva Rao, Sri J. Chandramouli,
Dr. M.S.S. Koteswara Rao and Dr. K. Basavapunnaiah

Sri G. Ramarayudu, Secretary & Correspondent,
Presenting a Report

Sri G. Mangaiah of Jayalakshmi Tobacco Company
Honouring Dr. M.S.S. Koteswara Rao

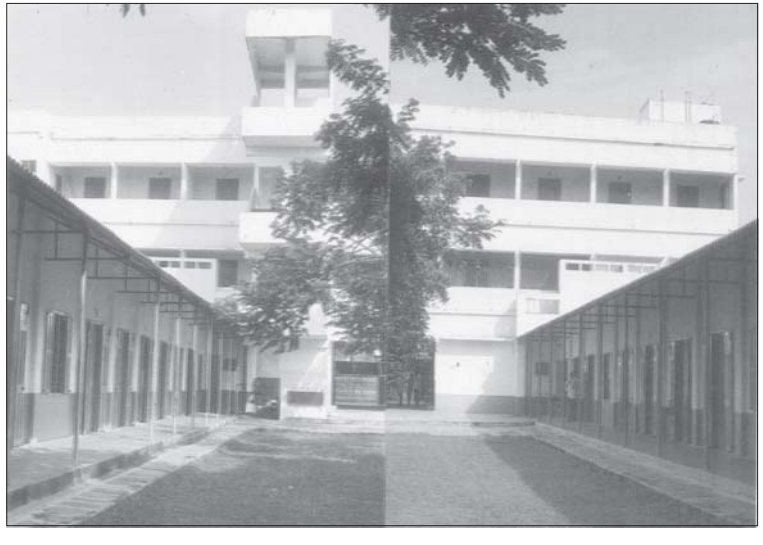
Sri J. Chandramouli presenting a memento to Sri Nanduri Subba Rao (1985)

Astavadhanam by Sri Medasani Mohan (1987)

J.K.C. Staff in "Veerapandya Kattabrahma" (1988)

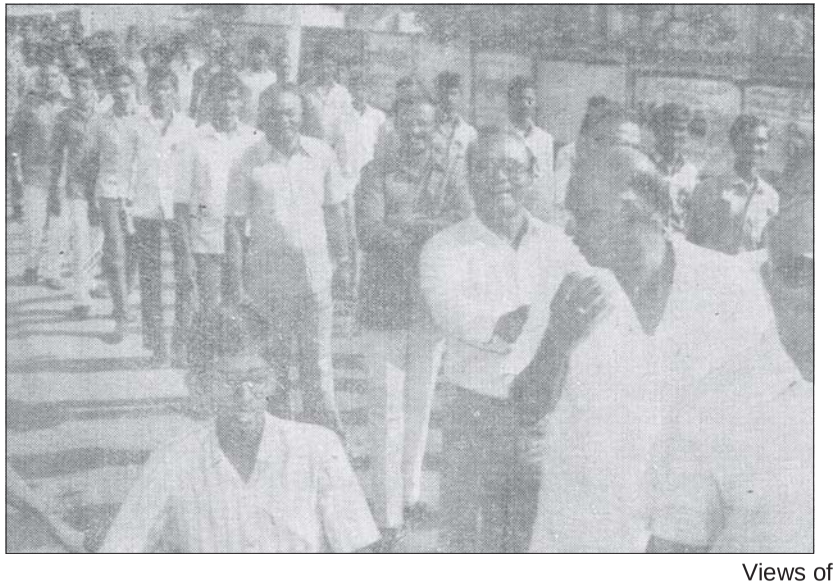
Class Rooms (1993)

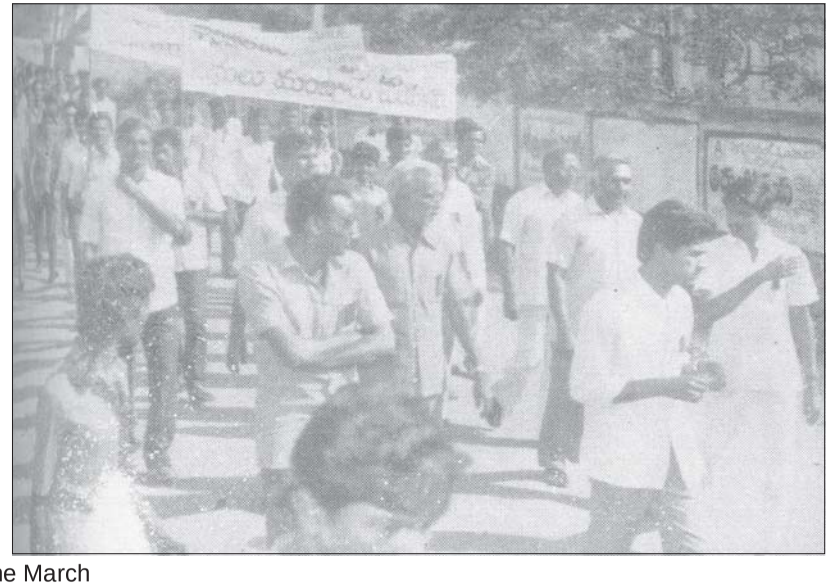
Peace March in Protest against the Attack on the College by Vandals (1988)

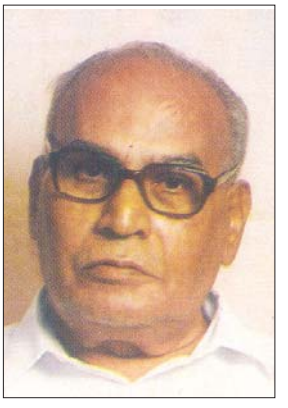

Sri J. Narendernath, Secretary & Correspondent and
Sri E. Bhaskara Rao, Principal leading the March

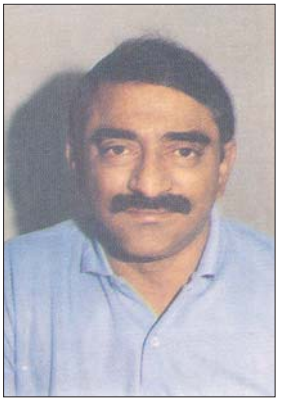

Views of the March

Dr. K. Sadasiva Rao
President

Sri J. Narendernath
Secretary

Governing Body of J.K.C. College

(Silver Jubilee Year, 1993)

Dr. K. Basavapunnaiah
Vice President

Dr. M. Gopalkrishna
Vice President

Vidwan Sri G. Kanakaiah
Treasurer

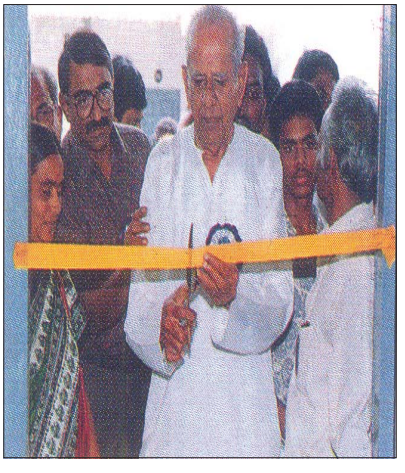
Inauguration of the Silver Jubilee Celebrations (1993)

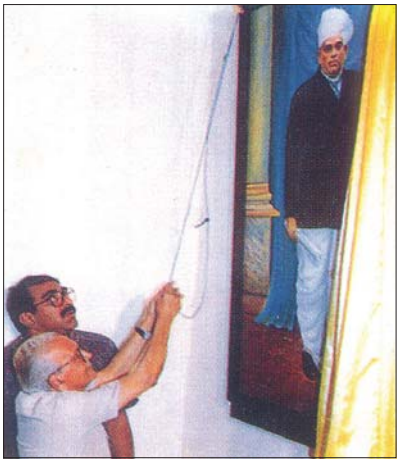
Justice Avula Sambasiva Rao
kindling the Jyothi

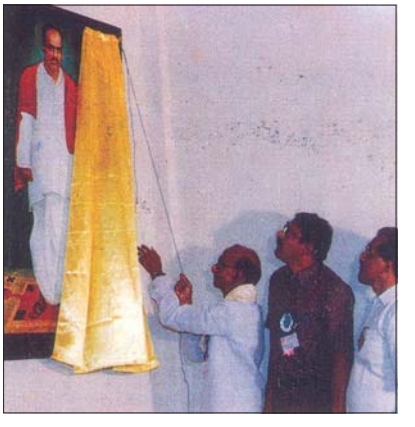
Justice Avula
addressing the gathering

Sri J. Bangaru Babu
inaugurating the Art Exhibition

Justice Avula unveiling the portrait of
Sri Kuppuswamy

Vidwan G. Kanakaiah unveiling the portrait of
Sri J. Lakshmaiah Chowdary

Dr. K. Sadasiva Rao unveiling
the portrait of Sri J. Chandramouli

Dr. M. Gopalkrishna unveiling
the portrait of Dr. K. Sadasiva Rao

Sri Narendernath unveiling the portrait of
Sri Y. Rosayya

Old Students' Day (1993)

Dr. L. Rattaiah
President of the evening

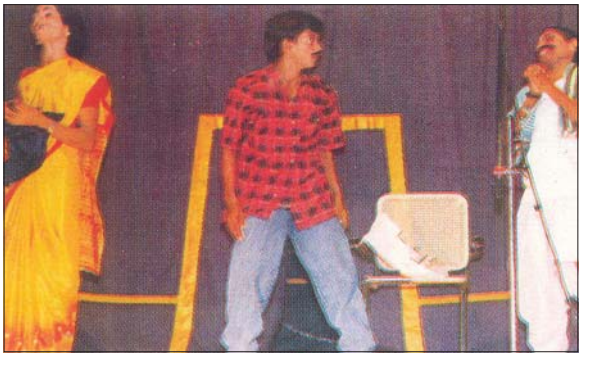
Sri Pathuri Rama Rao
Guest of honour

Sri T. Venuprasad Choudary, Secretary,
JKCCOSA felicitating the artistes

Cultural Programmes

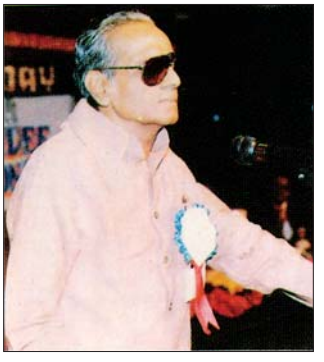

B. Siva Prasad (Mimicry)

Microart Exhibition

Founders' Day

Prof. K. Satchidananda Murthy
Chief Guest

Dr. L. Suryanarayana
Guest of Honour

Prof. Y.C. Simhadri, Vice Chancellor, NU
releasing the Souvenir

Vidwan G. Kanakaiah receiving
the Silver Jubilee Medal

Dr. K. Sadasiva Rao receiving
the Silver Jubilee Medal

Sri J. Narendernath receiving
the Silver Jubilee Medal

Dr. K. Basavapunnaiah receiving
the Silver Jubilee Medal

Sri G. Ramarayudu receiving
the Memento

Founders' Day

Smt. J. Gangabhavani receiving
Citation from Hazi Sileman Khan Co.

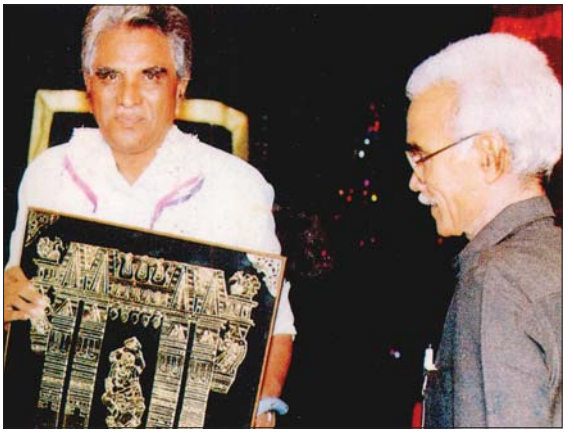
Sri J. Narendernath
felicitating Sri D.N.R.

Smt. J. Gangabhavani receiving the Medal
for her late husband, Sri J. Chandramouli

Dr. M. Gopalkrishna giving a report of N.E.S.

Sri M.J. Manikya Rao, Ex MLC, receiving the Memento

Smt V. Indira receiving the Medal
for late Sri J. Lakshmaiah Chowdary

Founders' Day

Members of the Teaching Staff
who have put in 25 yrs. of service

Sri Y.T. Raja receiving the
Silver Jubilee Medal

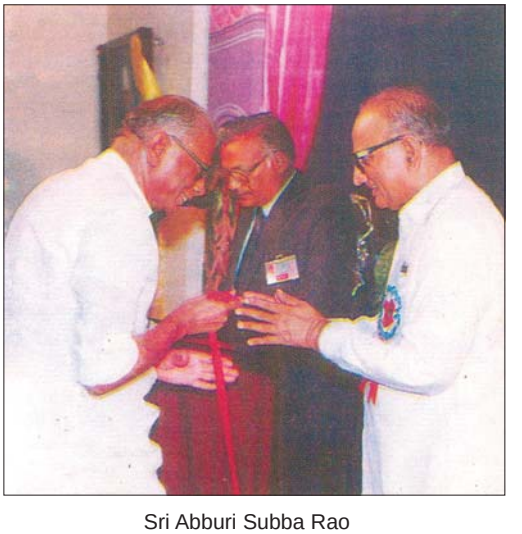
Members of the Non-teaching Staff
who have put in 25 yrs. of service

Dr. Y. Sivaji, M.P.

Sri G. Mangaiah
receiving the Medal

Sri Abburi Subba Rao
receiving the Medal

The Cultural Day (1993)

Dr. Akkineni (Chief Guest)

Dr. C. Narayana Reddy
(President of the evening)

Dr. Akkineni felicitating
Neethu Solanki (1 Rank, B.Com.)

P. Radhika (1 Rank, B.Sc.)
receiving the Medal

Dr. Akkineni presenting Medal to
K. Krishna Priya (II Rank, B.Sc. Comp.)

Dr. Narayana Reddy
giving away prizes

Dr. Rayapati Srinivas addressing the gathering

Unveiling the Statue of Sri Jagarlamudi Chandramouli and Inauguration of Sri Jagarlamudi Lakshmaiah Choudary Auditorium (1993)

Sri M. Harischandra Prasad garlanding the Bust of Sri J. Chandramouli

Inauguration of the Auditorium

The Bust of Sri J. Chandramouli

Presentation of the Memento to Sri M. Harischandra Prasad

Inauguration of the Auditorium (1993)

Office-Bearers of the Nagarjuna Education Society, 1993

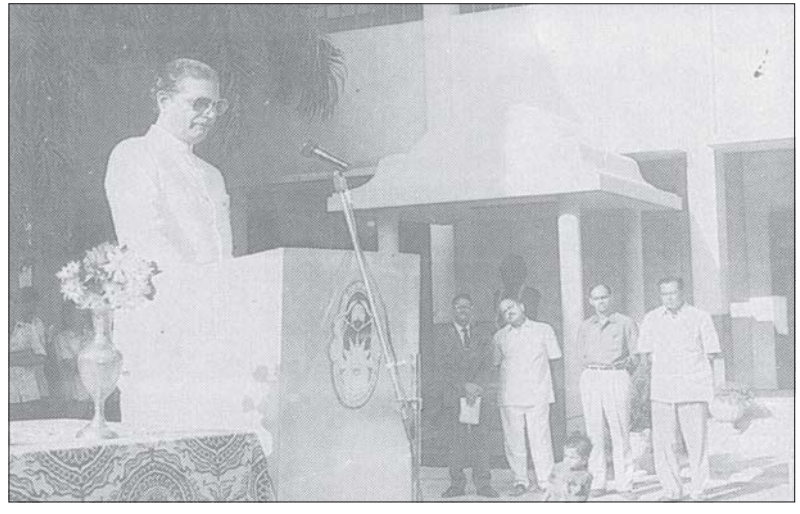
THE TEACHING STAFF OF JKC COLLEGE – 1993

THE NON-TEACHING STAFF OF JKC COLLEGE – 1993

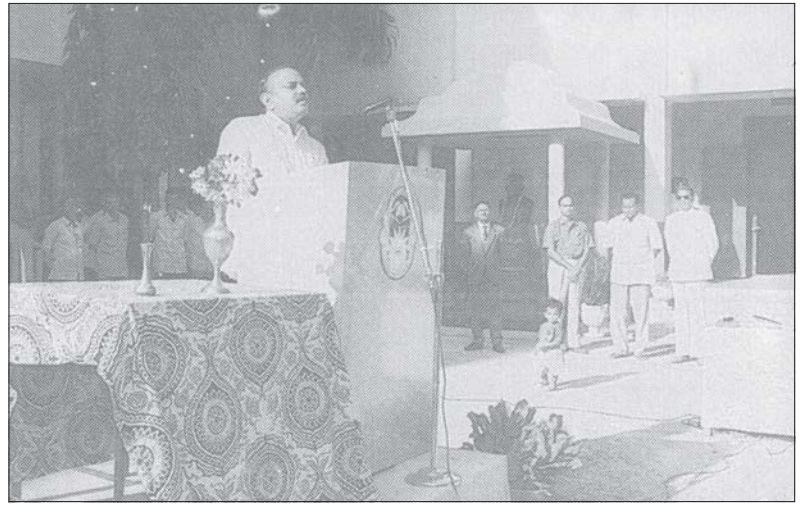
Dr. K. Sadasiva Rao presenting a Gold Medal to Sri E. Bhaskara Rao, Principal instituted by Haji Sileman Khan Memorial Trust (1993)

Dr. M. Gopalkrishna delivering Indepedence Day Message (1995)

Dr. Mylavarapu Srinivasa Rao receiving the Memento from Sri J. Narendernath (1994)

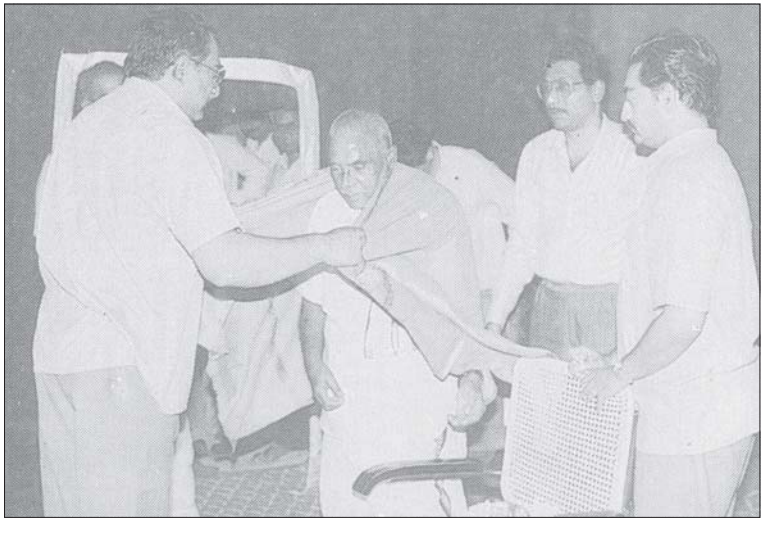
Dr. R. Srinivas addressing the gathering (1995)

Principal Sri A. Nomula Rao appreciating the Geyavadhanam (1994)

Felicitation of Dr. Yachendra by Sri J. Narendernath (1994)

Felicitation of Sri Burra Sitarama Sastri (1994)

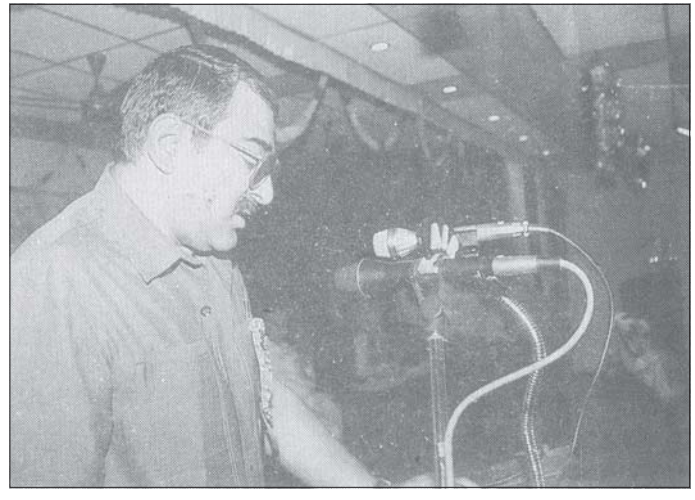

Dr. Hanumantha Rao complimenting
Sri N. Guruprasada Rao who spoke on Duvvuri Rami Reddy (1994)

XX Session of A.P. History Congress (1996)

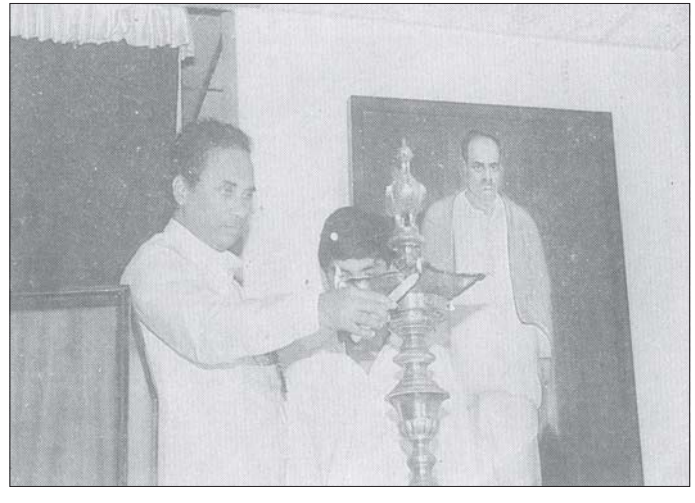
Hon'ble Minister Dr. K. Sivaprasada Rao being received

Sri J. Narendernath welcoming the gathering

Prof. Romila Thapar, a historian and Dr. A. Vanajakshi, IAS

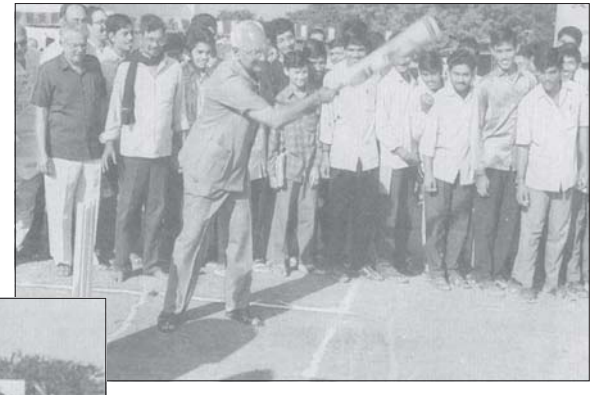

Dr. K. Sivaprasada Rao lighting the Jyothi

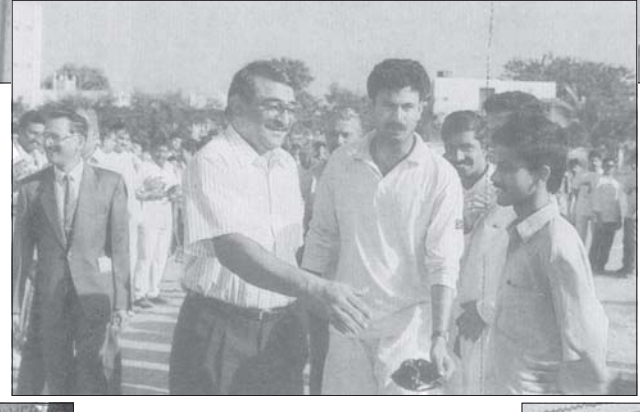
Inauguration of Chandus' Silver Cricket Cup for AP College Teachers (1996)

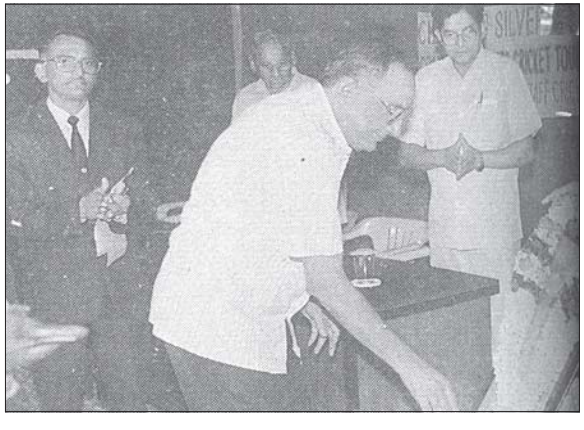
Sri B. Subba Rao, Vice-Chairman,
JKC CTS Club

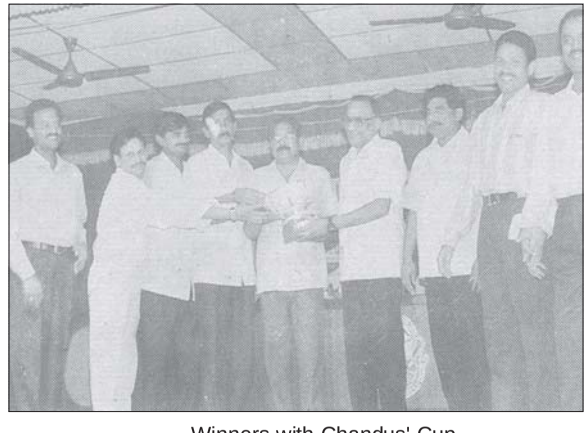
Dr. K. Basavapunnaiah
inaugurating the Pitch

Mr. Varma, Captain of the
J.K.C. Cricket Team with the
Secretary and Correspondent
Sri J. Narendernath

Sri J. Kishore Babu garlanding
Sri J. Chandramouli's portrait

Winners with Chandus' Cup

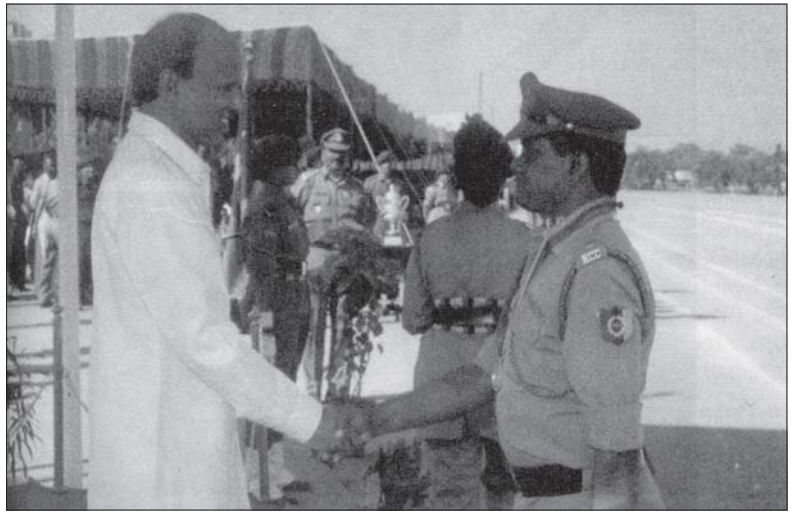
Teachers – Awardees

Dr. S. Sivaram Babu receiving the Best Teacher Award from the Chief Minister

Dr. R. Ramachandra Rao, Head of the Dept. of Zoology,
receiving the Best Teacher Award from the Chief Minister

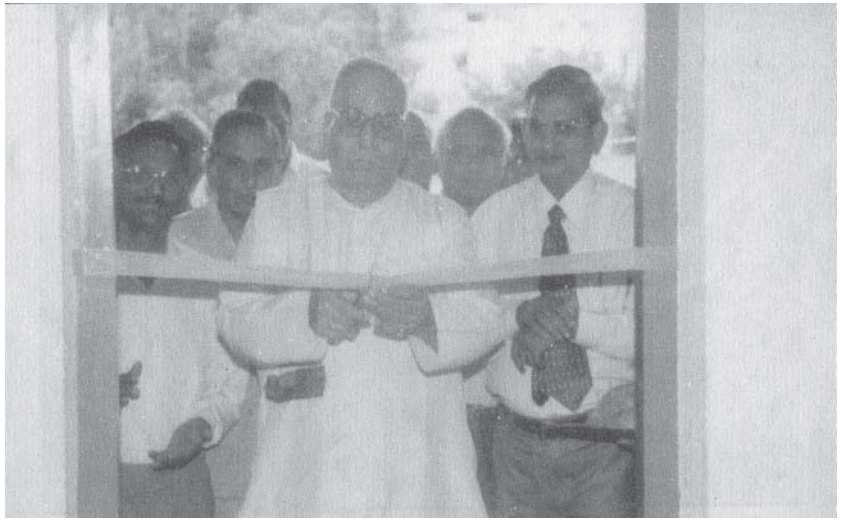

Major Sambasiva Rao, G. receiving the Silver Medal as the
best N.C.C. officer from the Home Minister

Dr. Kadiyala Rama Mohana Roy receiving "Prathibha Puraskar" of Telugu University
from Bandaru Dattatreya for his outstanding achievement as a literary critic

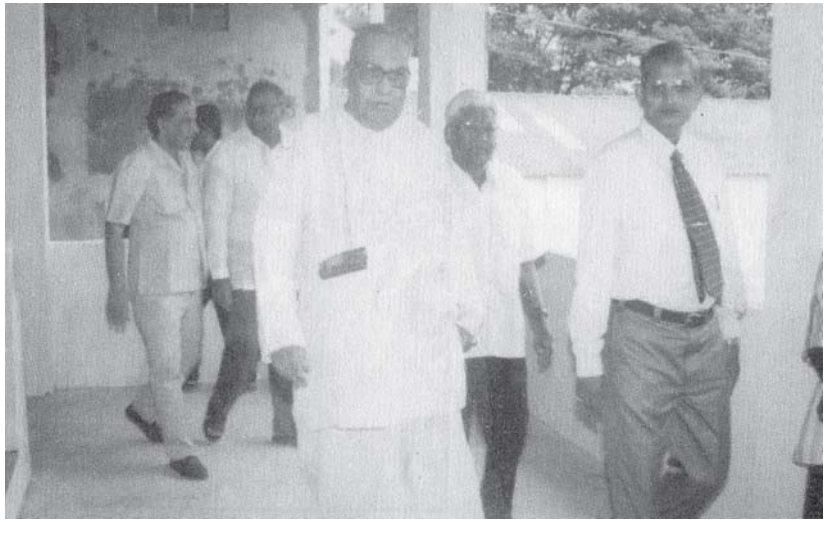
Inauguration of the New Building Complex (1999)

Dr. K. Sadasiva Rao inaugurating the New Building

Dignitaries at the inauguration function

Dignitaries visiting the New Complex

Vidwan Gogineni Kanakaiah offering 'aarathi'

Distance Education

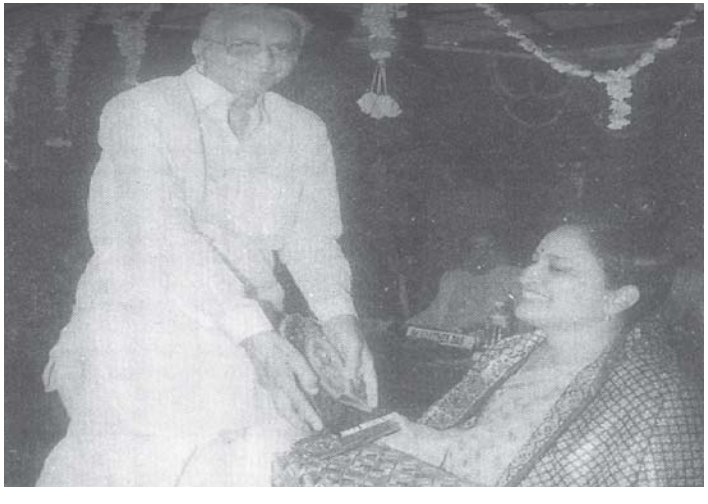

Inauguration of Dr. B.R. Ambedkar Open University Regional Centre on 19-7-2003 by Prof. V.S. Prasad, V.C. (2003)

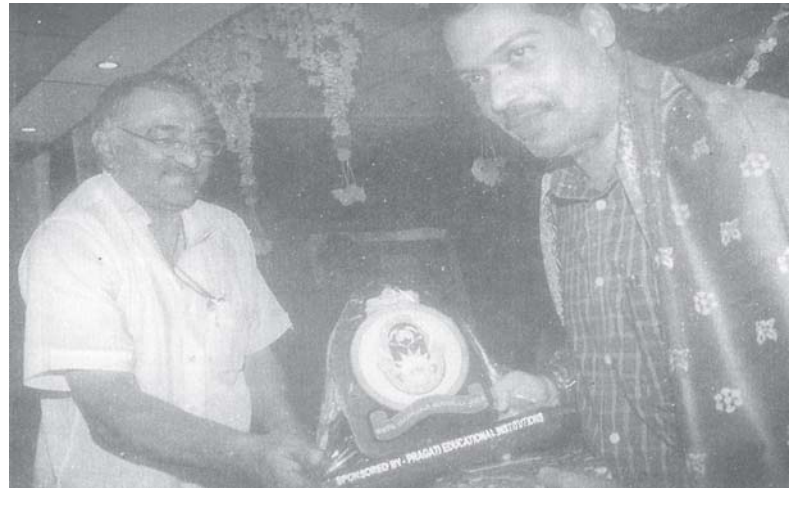

Inauguration of Dr. B.R. Ambedkar Open University Regional Centre by Dr. K. Basavapunnaiah (2003)

Felicitations

Radhika, I.P.S. alumna of our college felicitated by M. Chandrasekhara Rao garu (2003)

Dwaraka Tirumala Rao, I.P.S. alumnus of our college felicitated by our Secretary & Correspondent (2003)

Acharya Nagarjuna University Convocation on 08-03-2003

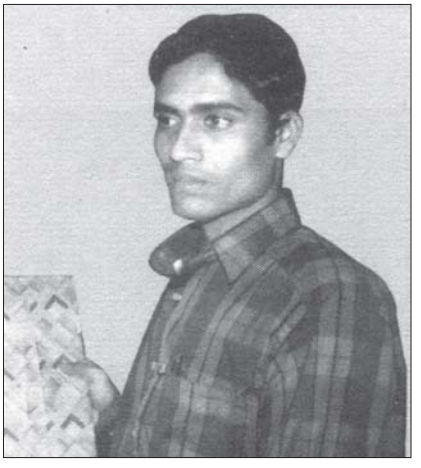
Miss. K. Poornima, M.C.A., (1988-2001) Receiving Gold Medal (First Rank)
from His Excellency Surjeet Singh Barnala, Hon'ble Governor, Andhra Pradesh

Acharya Nagarjuna University Convocation on 08-03-2004

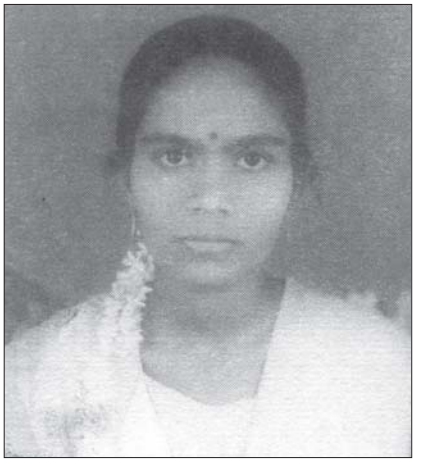

Mr. A. Siva Kumar, M.C.A., (2000-2003) Receiving Gold Medal (First Rank)
from His Excellency Surjeet Singh Barnala, Hon'ble Governor, Andhra Pradesh

Winners of Gold Medals (2003)

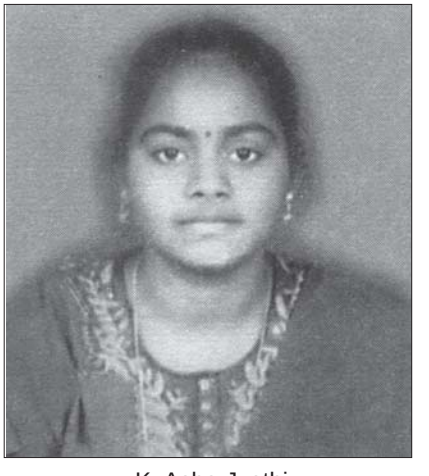
A. Sivakumar
won Gold Medal in M.C.A.

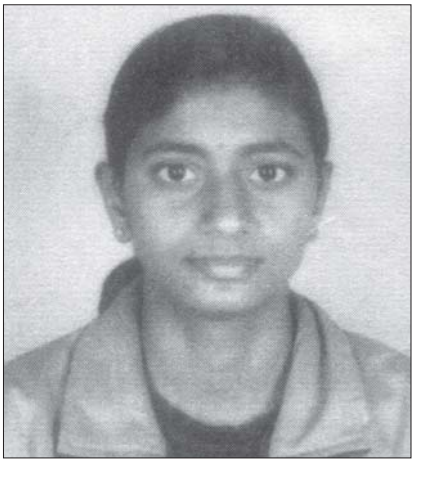
Gopu Madhavi, III B.A.
won Two Gold Medals in Telugu

Gayatri Devi
won Gold Medal in M.Sc. (IS)

K. Asha Jyothi
won Gold Medal in M.C.A.

V. Saraswathi, I B.A.
won Four Gold Medals in
N.U. Inter-Collegeate Competitions

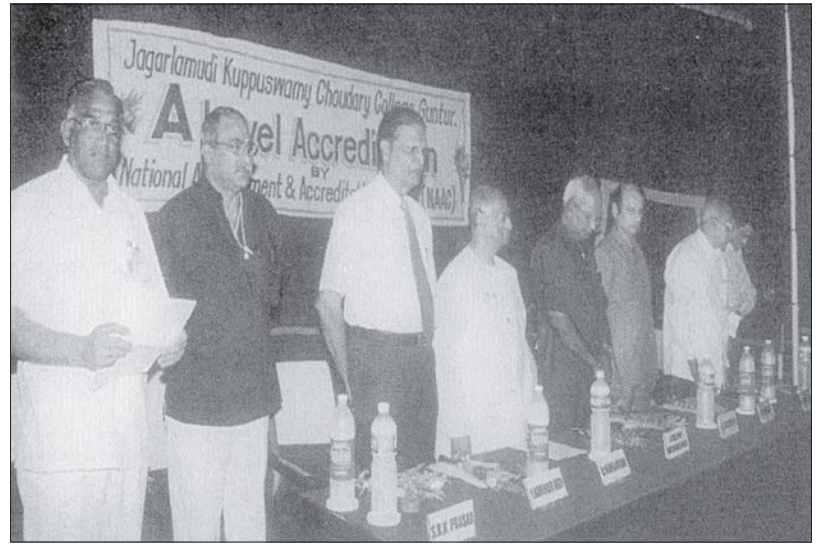

Sgt. Shabana Azmi Sd.,
won Gold Medal in Inter Group Competitions
conducted by N.C.C. Directorate, A.P.

NAAC Visiting Our College (2004)

NAAC Peer Team with the Management and the Staff

Meeting of Appreciation

Sri M. Harichandra Prasad complimenting the stakeholders

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद

NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL

An Autonomous Institution of the University Grants Commission

Certificate of Accreditation

The Executive Committee of the National Assessment and Accreditation Council on the recommendation of the duly appointed Peer Team is pleased to declare the Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College Choudaripet, Guntur, affiliated to Acharya Nagarjuna University, Andhra Pradesh as Accredited with CGPA of 3.32 on seven point scale at A grade valid up to November 04, 2021

Date : November 05, 2016

Director

The Expert Committee on Conferring Autonomy upon the College (2006)

The Management interacting with the Expert Committee

Principal Sri SRK Prasad presenting the report to the Expert Committee and the Mangement

JKCians' Spirit of Sacrifice

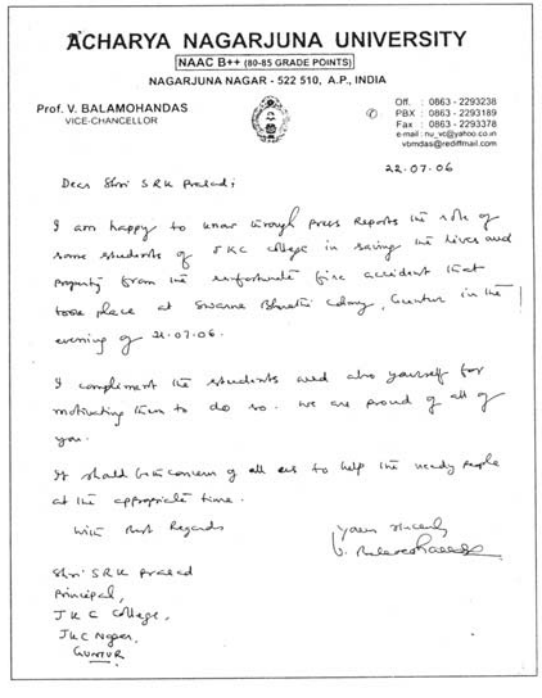
Our College students would alwaya like to do yeoman service when a situation calls for selfless service. On many an occasion, they sprang into action extending creditable service to the community in the neighbourhood.

On the fateful evening of 21st July, 2006 fire broke out at Swarna Bharathi Nagar gutting many houses. On hearing it, JKCians rushed to the place to put out the fire with "one equal temper of heroic hearts". It was, indeed, a moving spectacle to see our wards defying the ravaging tongues of fire without heeding their lives.

Their spontaneous response to the clarion call of Duty testifies the fact that every individual has a spark of the Divine.

The then Vice-Chancellor, Prof. V. Balamohandas' letter is another instance of the nobility manifest in man who does not fail to record sublime sentiments giving prodding to all those who contributed their mite to a worthy cause. In a world where kind deeds meet with coldness, his effusive compliments are symbolic of a heart that watches and responds with commendable sensitivity.

– Editor

ACHARYA NAGARJUNA UNIVERSITY

NAAC B++ (80-85 GRADE POINTS)

NAGARJUNA NAGAR - 522 510, A.P., INDIA

Prof. V. BALAMOHANDAS
VICE-CHANCELLOR

Off. : 0863 - 2293238
PBX : 0863 - 2293189
Fax : 0863 - 2293378
e-mail : nu_vc@yahoo.co.in
vbmdas@rediffmail.com

22.07.06

Dear Shri SRK Prasad;

I am happy to know through press Reports the role of some students of JKC College in saving the lives and property from the unfortunate fire accident that took place at Swarna Bharathi Colony, Guntur in the evening of 21.07.06.

I compliment the students and also yourself for motivating them to do so. We are proud of all of you.

It should be concern of all of us to help the needy people at the appropriate time.

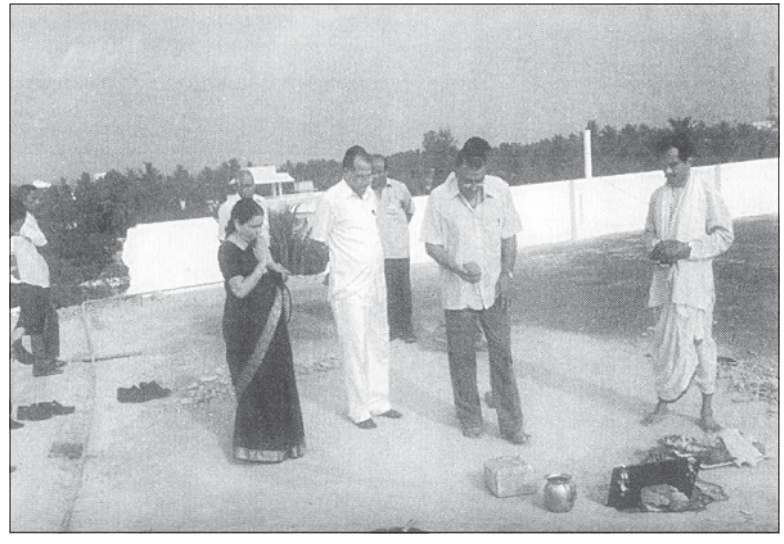
With best Regards

Yours sincerely
V. Balamohandas

Shri SRK Prasad
Principal,
JKC College,
JKC Nagar,
GUNTUR.

Foundation for U.G.C. Block (21-03-05)

Foundation for Class Rooms (11-3-05)

Joint Inspection Commission from ANU (March 2005)

Dr. K. Krishna Prasad receiving Guard of Honour
during Republic Day Celebrations (2005)

National Seminars and Symposia

Symposium on Human Rights & Duties Education (2003)

Our students giving a floral welcome to the distinguished guests, Justice J. Chalameswar, Justice T. Gopal Krishna from High Court and Sri M. Chandrasekhara Rao

Environmental Biotechnology (2005)

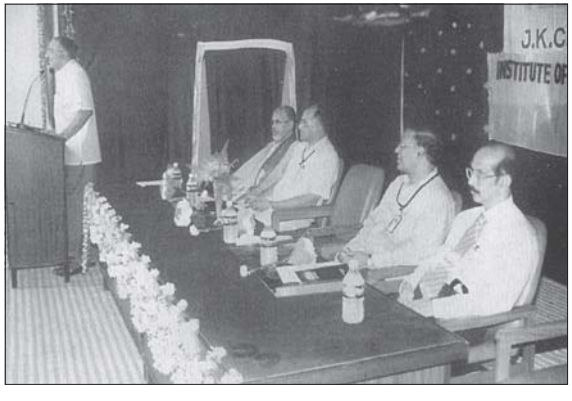
Valedictory Function – From the left are : Prof. K. Bayyapa Reddy, Sri S.R.K. Prasad, Vidwan Gogineni Kanakaiah, Dr. K.R.S. Sambasiva Rao

Progress of Physics in 20th Century (2006)

Prof. K. Raghavendra Rao explaining the models

Vedic Sciences (2006)

Sri J. Narendernath sharing his ideas on the importance of Vedic Sciences

Agriculture in India: Issues and Challenges (2007)

Prof. L.K. Mohana Rao, Director, Agro-Economic Research Centre, A.U., Waltair presenting a paper

Synthetic Aspects of Organic Chemistry (2007)

Dr. S. Jilani, Deputy Secretary, UGC (Head, SERO), Hyderabad releasing the Souvenir

National Seminars and Symposia

Recent Trends in Microbial Sciences (2007)

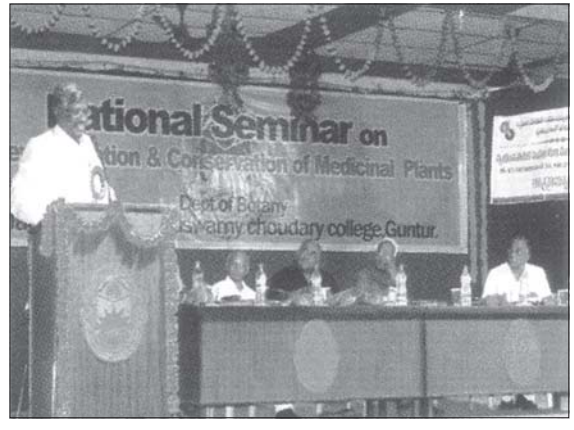
Prof. P. Maruthi Mohan releasing the Souvenir

Industrial Biotechnology (2008)

Dr. K. Basavapunnaiah releasing the Souvenir

Conservation of Medical Plants (2008)

Prof. T. Pullaiah, S.K.D. University

Impact of Technology on Higher Education (2008)

Prof. V.S. Prasad, V.C., I.G.N.O. University
& Ex. Director of NAAC addressing the delegates

Indian Drama in English (2008)

Sri J. Narendernath releasing the Souvenir

English Poetry Fest (2008)

Sri J. Narendernath lighting the lamp

Multifarious Activities at a Glance

Dr N. Janardhan Reddy,
Minister for Health inaugurating an Expo on Aids (2002)

V. Saraswathi, I B.A. who won 4 Gold Medals
receiving a Cash Award from Sri J. Narendernath (2003)

Smt. P. Anuradha, an alumna of the College &
Vijayawada Mayor giving a message at 34th Anniversary Celebrations (2002)

P.V.R. Maheswara Rao of III B.Sc.,
Best Out-going Sportsman and NU Cricket Captain
receiving a Cash Award (2003)

K. Sandeep, Musheer and K.B. Prasad who
won South-zone Medal striking a pose with the Vice-chancellor (2002)

S. Uma Devi, III B.A. Girls Atheletic Champion
receiving prize from Sri P. Krishna Murali (2003)

Multifarious Activities at a Glance

Sri J. Narendernath patting MCA students for winning National-level Inter-collegiate IT Convention Prize at Adaikalamatha College, Thanjavur, T.N. (2005)

B.Com students with the Rolling Trophy for Winning State-level Commerce Quiz at Christu Jayanthi Silver Jubilee P.G. Collge, Guntur (2006)

Eenadu Championship Trophy Winners and ANUIC Cricket Runners Up striking a pose with Sri S.R.K. Prasad, Sri J. Narendernath and Sivaramakrishna (2007)

Sri P. Gopichand monitoring participants in the workshop on Communication Skills (2007)

Dr. P. Ramanujan, Reader, Loyola College delivering an Interactive Lecture on Communication Skills (2007)

Sri Gopal Gee of Vee Consultancy, Chennai monitoring an MCA Class while students watching LCD (2007)

Sri Gadde Mangaiah delivering 59th Republic Day Message (2008)

J.K.C. College Alumni (2008)

1986 - 1989 B.Com. students

1981 - 1984 B.Com. students with the Management and Staff

Dr. K. Basavapunnaiah and Sri J. Narendernath honouring Sri B. Srinivasa Rao, an old student on his having received Best Farmer Award (2008)

(2009)

Seminars, History Congress and Poetry Fest

54th All India English Teachers' Conference (2011)

Dr. K. Basavapunnaiah releasing the Souvenir

New Advents in Chemistry (2011)

Dr P.S. Saiprasad, Chief Scientist,
IICT, Hyderabad speaking on sustainable living

29th A.P. Economic Conference

Mr Sanjay Baru, Press Advisor to PM addressing the gathering

International Poetry Fest (2010)

Releasing the Souvenir

Methods, Materials and Techniques of Teaching English Language (2010)

Dr. K. Basavapunnaiah releasing the Souvenir

Multifarious Activities at a Glance

Prof. N. Vijayaratnam addressing the N.S.S. Volunteers (2008)

Eco-club volunteers taking out a procession to spread the message of plantation at the N.G.O. Colony (2008)

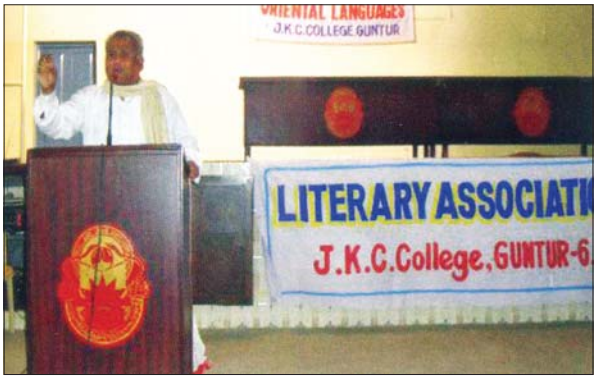
Burrakadha by Sri J. Venkateswara Rao & Party (2009)

Free Homeo Pills distributed by
Dr. Sudha Rani & Dr. K. Nageswara Rao (2009)

World Peace Day being Observed (2009)

Prof. M. Vrushadripathi delivering a lecture on
the occasion of the Telugu Basha Dinotsavam (2009)

Multifarious Activities at a Glance

Dr. K. Basavapunnaiah, Prathibha Puraskar Awardee, being felicitated by Sri Ch. Ramesh and Sri K.S. Lakshmana Rao (2010)

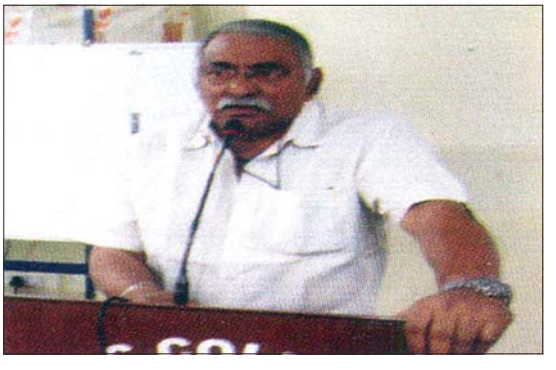
Sri J. Narendernath being felicitated by Dr. K. Basavapunnaiah on receiving UNESCO National Award from HRD Ministry (2010)

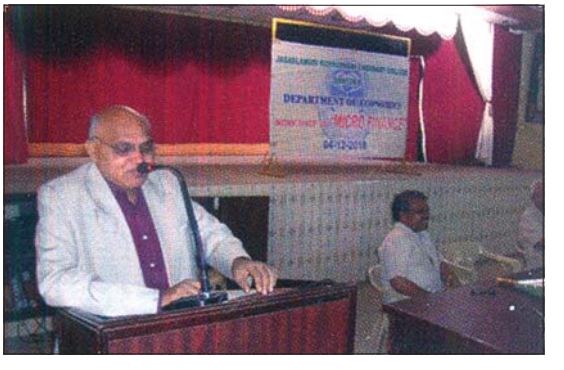
Principal Dr. K.V.N.B. Kumar, Best Teacher Awardee, being felicitated by Dr. K. Basavapunnaiah, Sri J. Narendernath and Sri K.S. Lakshmana Rao (2010)

A Book on Competitive Exams being released by Sri J. Narendernath (2008)

Sri J. Narendernath addressing the participants at the Workshop on Phonetic Skills (2008)

Prof. B. Sambasiva Rao, HoD of Economics, ANU on Micro Finance (2010)

Dr. K. Basavapunnaiah opening Science Exhibition on Herbal Medicine (2010)

Mr. Alexander from the Netherlands on Art of Living

Unveiling of the Statue of Late Sri Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary (2011)

Bhoomi Pooja

Bhoomi Pooja

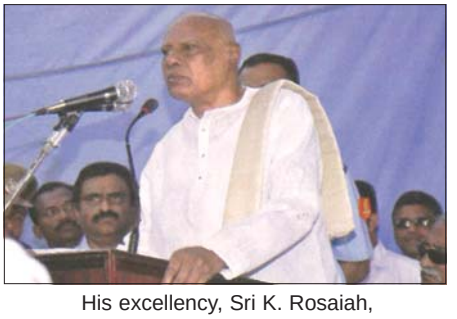
His Excellency Shri K. Rosaiah,
Governor of Tamil Nadu, unveiling the statue

Sri Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary's
Statue after being unveiled

Dr. K. Basavapunnaiah
making presidential remarks

His excellency, Sri K. Rosaiah,
Governor of Tamil Nadu delivering a message

His excellency, Sri K. Rosaiah honouring the
sculptor with a shawal

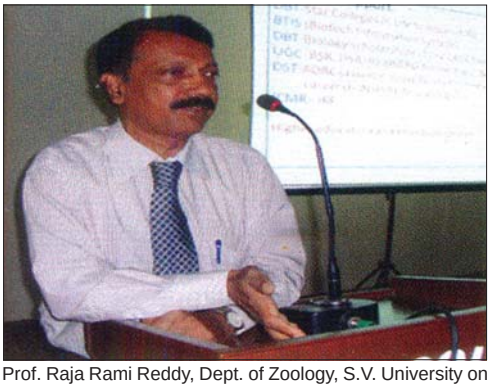

Sri Kasu Krishna Reddy,
Minister making a spirited & intimate speech

Sri J. Murali Mohan shaking hands with his excellency
Sri K. Rosaiah, Governor of Tamil Nadu

Multifarious Activities at a Glance

Prof. Raja Rami Reddy, Dept. of Zoology, S.V. University on Environmental Biotechnology (2012)

Dr Madala Srinivas unfurled the National Flag on Republic Day (2012)

Prof. K. Jayasankar of S.V. University speaking on Lasers (2012)

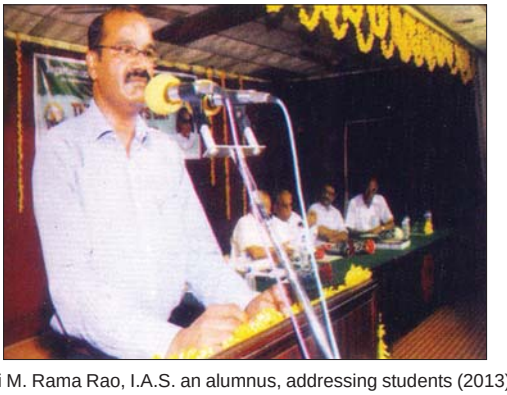
Dr. K. Basavapunnaiah complimenting Justice Chandra Kumar speaking on the changing pattern of values (2012)

Sri J. Murali Mohan planting a sapling (2012)

MoU between J.K.C. College and Amblicks (2013)

Sri M. Rama Rao, I.A.S. an alumnus, addressing students (2013)

Classical performance on Freshers' Day (2013)

Multifarious Activities at a Glance

Sri Metta Venkateswarlu addressing students (2014)

Samaikya Andhra Rally being led by the Management (2013)

Dr. K. Basavapunnaiah inaugurating R.O. Plant (2015)

Dr. K. Basavapunnaiah being felicitated by Sri J. Murali Mohan

ANU Inter-collegiate Basketball Tournament for Men (2016)

State-level Recitation Competition (2015)

Reunion of old students of B.Sc., CBZ students (1973-76)

Exhibition on Herbal Plants - Sri J. Murali Mohan and Dr. K. Basavapunnaiah interacting with the students

English Summer Camp (2015)

Sri Chukkapalli Ramesh delivering Republic Day Message (2015)

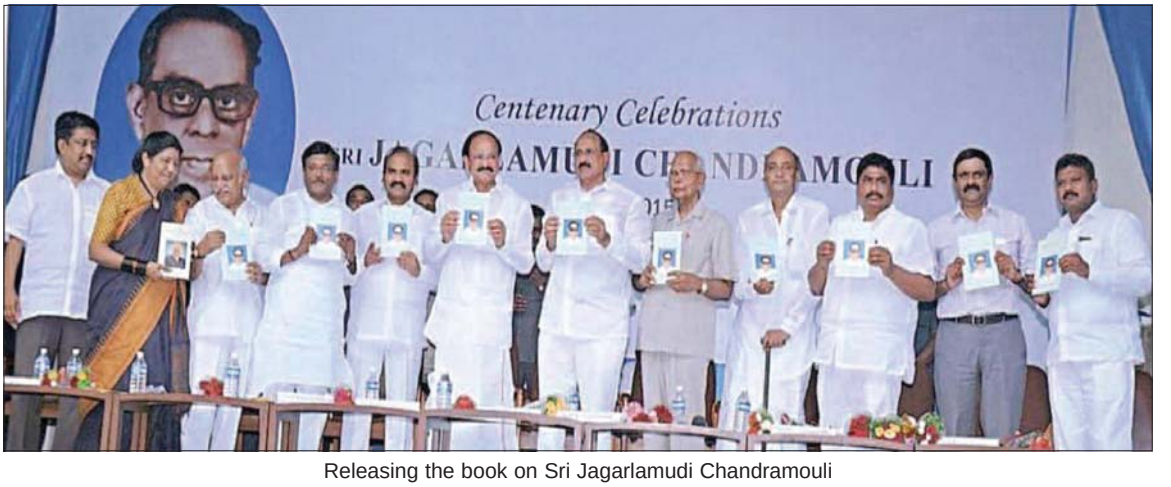

Sri R. Mohan Sai Krishna delivering Independence Day Message (2015)

Centenary Celebrations of Jagarlamudi Chandramouli (2015)

Message by Sri M. Venkaiah Naidu, Union Minister

Releasing the book on Sri Jagarlamudi Chandramouli

Unveiling the Statue of Sri Jagarlamudi Narendernath (2015)

Statue of Sri J. Narendernath

Garlanding the Statue by Sri M. Venkaiah Naidu

Seminars, Congress and Poetry Fest

34th Session of A.P. History Congress (2010)

Dr. Somasekhar addressing the delegates

Impact of Technology on Banking (2010)

Releasing the Souvenir

1950 Varaku Sreelu – Jeevana Yatra (2009)

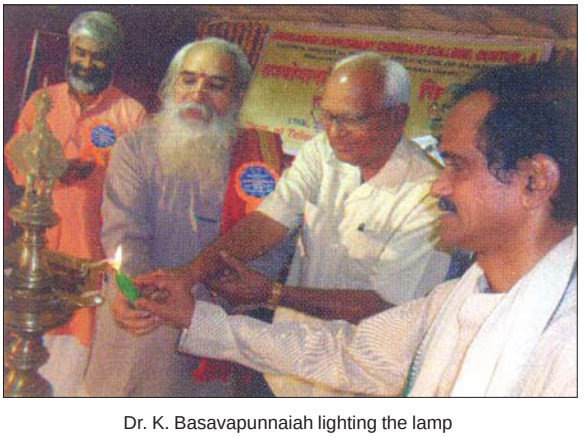
Prof. T. Satyavathi of ANU releasing the Souvenir

National Poetry Fest (2009)

Releasing the Souvenir

Practical Application of Rajayoga (2012)

Dr. K. Basavapunnaiah lighting the lamp

Linking Agriculture with MGNREGS (2014)

Releasing the Souvenir

The NAAC Peer Team Interacting with the Stakeholders

NCC Cadets giving Guard of Honour

Dr. I. Nageswara Rao, Principal, making his presentation before the Peer Team

Management receiving the NAAC Peer Team

Sri P. Gopichand, IQAC Co-ordinator, making his presentation before the Peer Team

Interacting with Sri S.R.K. Prasad, Controller of Examinations

The Learned being Felicitated

Dr. Papineni Sivasankar, Kendra Sahitya Academy Awardee, felicitated by the Management

CSR Excellence Award being presented to Sri J. Murlali Mohan, Secretary & Correspondent by ICBE at ANU

Multifarious Activities at a Glance

Infosys - JKCians Emerging Triumphant in Campus Selections

Workshop on Wikipaedia E-content Development

NSS volunteers helping an old man take a holy dip during Krishna Puskaralu

Prof. K. Balachandran rendering his poem

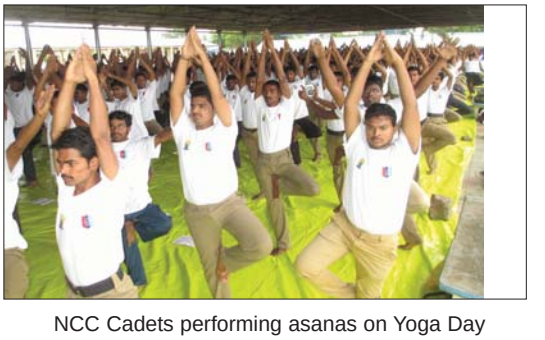
NCC Cadets presenting a patriotic song

NCC Cadets displaying Inter-Battalion Shield

IGC Group Photo

NCC Cadets performing asanas on Yoga Day

Cdt Y.Bhargav Kumar and Cdt G. Pavan Kumar who represented the College at R.D.C., New Delhi

M. Divya, Best Outgoing B.Com. Student, receiving memento from Dr. Papineni Sivasankar, Kendra Sahitya Academy Awardee

Spic Macay

Sikkil Sisters

Spic-Macay is a unique cultural organization that came into existence in New Delhi in 1977. Its programmes cater to the tastes of not only connoisseurs of music, dance and other traditional fine arts but even to ordinary men's aesthetic bent of mind. They can enjoy as the artistes regale the audience with their lecture-cum-demonstration. They also reflect the pluralistic ethos of our country promoting brotherhood. It may be hoped that if properly utilized, they contribute to the cultural renaissance on the campuses.

–Editor

Sri Emani Sankara Sastri

Prof. Rajam

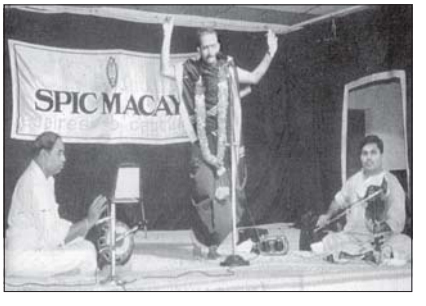
Sri Durgalal

Sri Kelucharan Mohapatra

Ms Alamuri Sudha Rani

Sri Simhachala Sastri

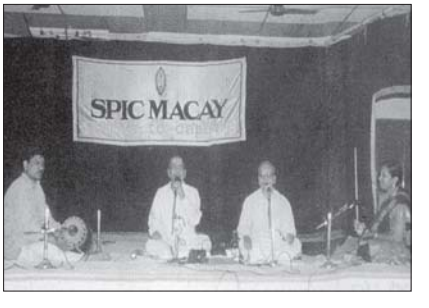
Mahishasura Mardhini by artistes from Purulia, West Bengal

Hindustani Vocal Recital

Naadaswaram by
Mambalam Shiva & Co., Chennai

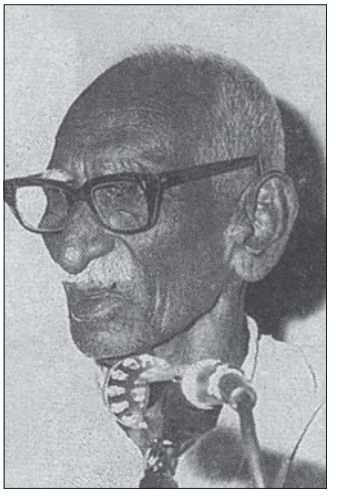

Carnatic Vocal Recital by
Hyderabad Brothers

Distinguished Visitors

Sri Divakarla

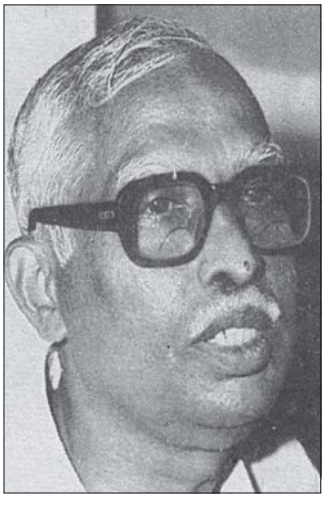
Sri Thummala

Sri Yeluripaati

Sri Nanduri

Sri Nagalla

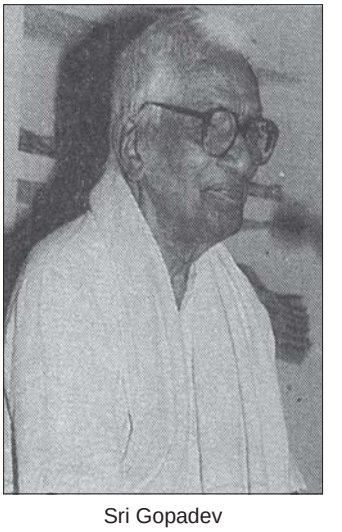
Dr. Prasadaraya Kulapathi

Sri Ravipudi Venkatadri

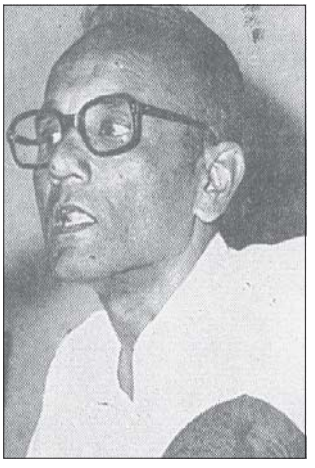

Sri Bethavolu

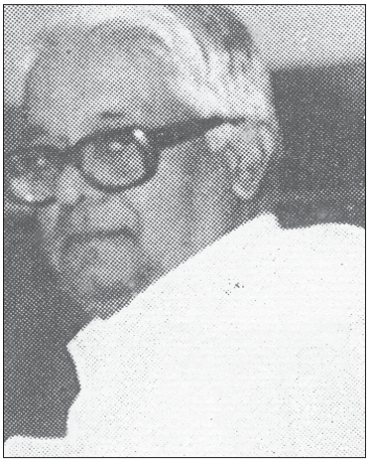

Sri Gopadev

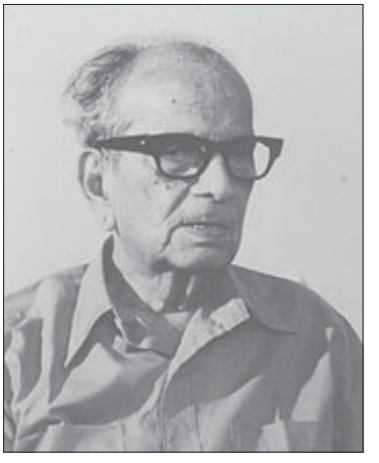
Distinguished Visitors

Prof. Rangan

Prof. Y. Radhakrishna

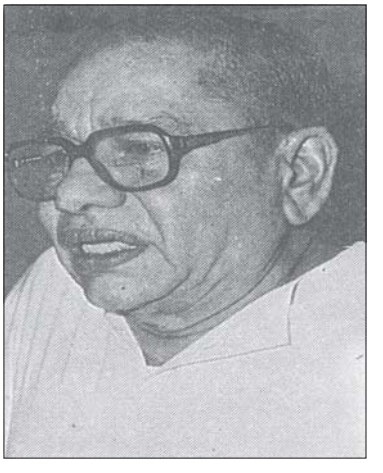
Prof. K.R. Srinivas Iyengar

Sri Dhulipala (Actor)

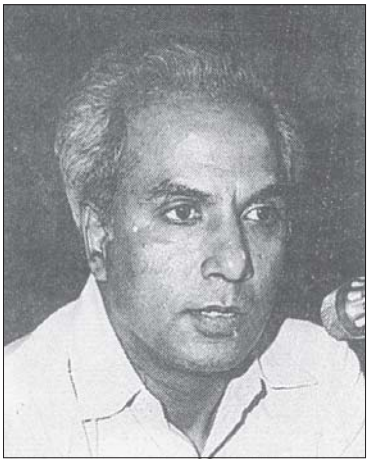
Dr. K. Sivaprasada Rao

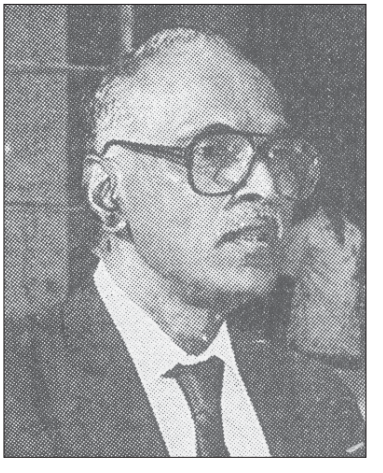
Sri B. Papireddy

Sri K. Anil Kumar

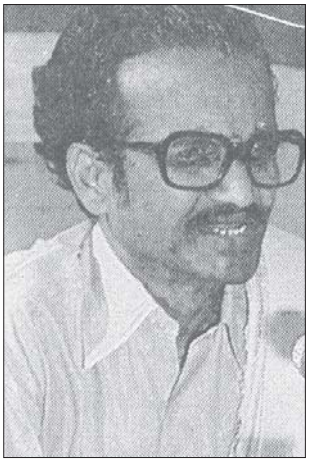

Sri M. Pedarattaiah

Sri N. Venkateswara Rao

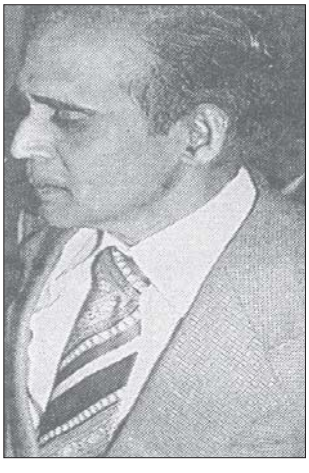
Distinguished Visitors

Sri Peddi Venkateswarlu

Prof. Satchidananda Murty, Prof. G.J.V. Jagannadha Raju,
Dr. K.R. Ramamohana Rao, Dr. C. Sobhanadri

Sri P. Ramachandra Rao

Prof. V.S. Prasad

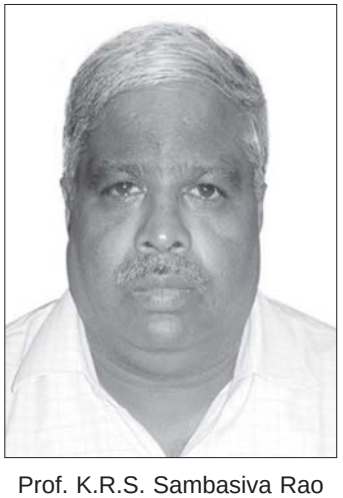
Dr. Mylavarapu Srinivasarao

Sri Murali Mohan (Actor)

Dr. Papineni Sivasankar

Prof. K.R.S. Sambasiva Rao

The College on Golden Jubilee Year (2017-18)

Dr. K. Basavapunnaiah inaugurating Golden Jubilee Celebrations

Dr. E. Lokesh and Sri E. Niranjan giving away a munificient donation in memory of late Sri E. Bhaskara Rao, former Principal, to Dr. K. Basavapunnaiah and Sri J. Murali Mohan

College Old Students deliberating on Golden Jubilee Celebrations

Sri J. Murali Mohan sharing his ideas and sentiments on Golden Jubilee Celebrations

Seminar on Gautama Buddha - Dr. P. Sivasankar, Dr. I. Nageswara Rao, Sri Mandali Buddhaprasad, (Deputy Speaker), Prof. Gopi, Sri J. Murali Mohan and Sri S.R.K. Prasad are seen

Dr. K. Basavapunnaiah addressing delegates in the Symposium on Bifurcation of AP - Strategies for Development

Winners of State-level Inter-collegiate Quiz Competition

Dr. A.S. Ramakrishna, MLC releasing a CD on Teaching Communication Skills through Digital Mode

Students receiving prizes in Mr. Pai foundation Workshop on Personality Development

NCC Cadets (Girls Wing) displaying their laurels

Sri J. Murali Mohan with old students of B.Com. (1994-1997)

The College on Golden Jubilee Year

Releasing JKC Old Students' Association brochure

International Seminar on "Novel Issues in Indian Writing in English"

National Seminar on Recent Advances in Medicinal Chemistry

Dr. K.Basavapunnaiah addressing delegates in the Workshop on "Recent Developments in Physics"

10th International Poetry Fest

Workshop on Structural Elucidation of Organic Compounds

Prize Winners in the State-level Inter-collegiate Competition in Physics Quiz and PPT Presentation

State-level Painting Competition on Anti-Ragging

The College on Golden Jubilee Year

Sri J. Murali Mohan addressing Lecturers
in the UGC- sponsored Workshop on New Parameters
in Quality Higher Education

Dr. I. Nageswara Rao giving away mementos
to Quiz Winners

Winners in Taekwond Competitions
held at CR College, Chilakaluripet

Winners in Market Makers,
an Entrepreneurial Programme

Winners in the state-level
Soft Skills Competition

Vanam Manam
at Mandadam

NCC Volunteers taking out a Rally
on AIDS Day

Sri J. Murali Mohan giving away a Cash Award of Rs. 5,116 /-
to B. Mahesh for his Skills in Photoshop

The College on Golden Jubilee Year (2017-18)

Teaching Staff (UG)

Teaching Staff (PG)

The College on Golden Jubilee Year (2017-18)

Autonomous Section

Administrative Staff

The College on Golden Jubilee Year (2017-18)

Class-IV Employees

Non-Teaching Staff

Sports Complex

A. view of Gymnasium

A View of Basketball Court

Indoor Shuttle - Badminton

A View of Cricket Ground, Pavilion and ACA Women's Academy

Golden Jubilee Celebrations of Nagarjuna Education Society

Dr. Kodela Sivaprasad, Speaker of AP Assembly, garlanding Sri J. Chandramouli's bust

Dignitaries lighting the lamp

NES Golden Jubilee Souvenir being released

Dr. K. Basavapunnaiah, President, NES

Chief Guest Justice J.Chalameswar, Supreme Court Judge

Prof. S. Rajendraprasad, VC, ANU

Dr. M. Gopalkrishna, Vice President, NES

Dr. R. Srinivas, Secretary, NES

Golden Jubilee Celebrations of Nagarjuna Education Society

Sri J. Murali Mohan, Treasurer, NES

Sri R. Sambasiva Rao, MP, Narasaraopet

Sri K. Venkateswara Rao,
President, Siddhardha Academy

Sri P. Lakshmana Rao, Ex. Vice President
NES and Secretary, Siddhardha Academy

Sri M.Venugopala Reddy, MLA (Guntur West)

Md. Musthafa, MLA (Guntur East)

Dr. Y. Sivaji, Ex.MP

A view of the gathering

Golden Jubilee Celebrations of Nagarjuna Education Society

Felicitations to the Management

Dr. K.Basavapunnaiah being felicitated

Dr. M. Gopalkrishna being felicitated

Dr. R. Srinivas being felicitated

Sri J. Murali Mohan being felicitated

Felicitations to the Staff

Sri SRK Prasad being felicitated

Dr. Subbu Sundaram, Retd. Principal,
RVR College of Education being felicitated

Sri K. Rajendraprasad,
Retd. Headmaster of SGVR School being felicitated

Cultural Programmes

Dancing to a Folk Song by JKCians

Devotional Song

Classical Dance

by the Students of RVR & JC College of Engineering

JKC College Golden Jubilee Celebrations

(Alumni Day)

Hon'ble Vice President, Sri M.Venkaiah Naidu and Hon'ble Chief Minister, Sri N.Chandrababu Naidu lighting the lamp

The Dignitaries paying tributes to Sri J.Kuppuswamy Choudary garu and Sri J. Chandramouli garu

Singing the National Anthem

Hon'ble Vice President, Sri M. Venkaiah Naidu addressing the gathering

Hon'ble Chief Minister, Sri N. Chandrababu Naidu addressing the gathering

Sri J. Murali Mohan, Secretary & Correspondent, proposing vote of thanks

JKC College Golden Jubilee Celebrations (Alumni Day)

Felicitations

Hon'ble President, Sri M. Venkaiah Naidu being felicitated by Sri J. Murali Mohan and old students

Hon'ble Chief Minister, Sri N. Chandrababu Naidu being felicitated by JKC Alumni

Dr. Kamineni Srinivas, Medical and Health Minister, being felicitated by Dr. R. Srinivas, Vice President of the College

Ministers Sri Prathipati Pulla Rao and Sri Nakka Anand Babu being felicitated by Sri P. Koti Rao, Alumni President and Sri Ch. Ramesh, Alumni Secretary

Sri Galla Jayadev, Guntur MP being felicitated by Sri P. Koti Rao

Sri G.V. Anjaneyulu, MLA and alumnus of JKC being felicitated by Dr. R. Srinivas

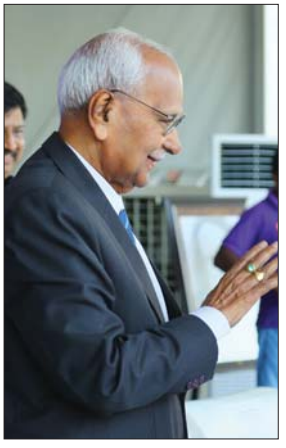
Sri M.Venugopala Reddy, Guntur MLA and alumnus of JKC being felicitated by Sri Ch. Ramesh

Sri N. Chandrababu Naidu complimenting the donors

JKC College Golden Jubilee Celebrations (Alumni Day)

(Felicitations)

Presidential Address by
Dr. K. Basavapunnaiah

Sri J. Murali Mohan,
Secretary & Correspondent,
delivering message

Dr. I. Nageswara Rao, Principal,
addressing students

Prof. P. Narasimharao,
Vice Chairman of APSCHE,
addressing the gathering

Distinguished Alumni, Dr. M. Mala Kondaiah, DGP, Dr. AGK Gokhale, Padmasree Awardee, Sri Mata Rama Rao,
an IAS Officer, Sri Ch. Dwaraka Thirumala Rao, DGP, (CID), Sri Boyapati Srinivasa Rao, Film Director
and Dr. P. Vijaya of Lalitha Nursing Home

Releasing JKC Golden Jubilee Souvenir

JKC College Golden Jubilee Celebrations (Alumni Day)

Alumni enrolling their names

Retired Staff being felicitated by alumni

Artistes welcoming staff and alumni

Bharatanatyam

Old students making merry

Old students playing tops and gillidanda

Ms Jhansi, TV Anchor & Cine Artiste, engaging students in traditional games

A view of the gathering of retired staff and alumni of the college

JKC College Golden Jubilee Celebrations (Alumni Day)

Cultural Bonanza

Symphony Orchestra by Sri Michael Makhal

Threeory Band

Kathak by Ms Anjali Patil Group

Dancing to a Sufi Qawwali by Ms Anjali Patil Group

Dancing set to a song in praise of Lord Shiva

Ms Smitha singing a devotional song

Ms Jhansi and
Ms Smitha sharing a lighter moment

Dignitaries, Staff, Alumni and Students at a glance

The College on Golden Jubilee Year

Dr K. Basavapunnaiah giving away a cash award of Rs. 1000/- to CPL M. Srinivas selected to Pre-RDC

Sk. Isaz Ahammed and V. Chennaiah receiving 1st and 2nd prizes in 5K Run from Sri K. Sasidhar,Guntur Collector

Blood Donation Programme on NCC Day

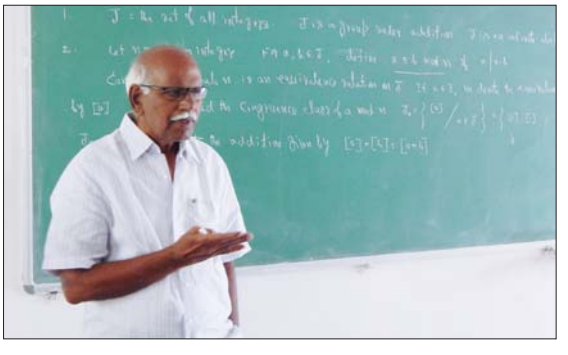
Clean and Green at Gujjanagundla Walking Track

Inter-collegiate Career Guidance Exhibition being inagurated by Sri Sanjay Singh, Director of Staredge, Hyderabad

Dr. G.V. Rao, JCI Institute, Hyderabad interacting with students

Prof Y.Venkateswara Reddy giving a Guest Lecturer to M.Sc. Maths students

Workshop on Enhancing Employability by Staredge Group, Hyderabad

50th College Annual Day Celebrations

Prayer by Dr. K.L.N.Appalacharuyulu

Presidential Address by Dr. K. Basavapunniah

Sri J.Murali Mohan,
Secretary & Correspondent, delivering message

Dr. I.Nageswara Rao, Principal,
presenting Principal's Report

Sri SRK Prasad, Director, PG Courses

Sri Prathipati Pulla Rao, Minister for Civil Supplies

Dr. A.S. Rama Krishna, MLC

Sri Mannava Subbarao,
Guntur Agricultural Marketyard Chairman

50th College Annual Day Celebrations

Felicitations to the Staff

Dr. I.Nageswara Rao being felicitated

Sri SRK Prasad being felicitated

Sri P. Gopichand being felicitated

Sri Ch. Ram Prasad being felicitated

Sri Y. Krishna Prasad being felicitated

Students' Multi-faceted Performance

P. Raveena II B.Com receiving Memento for Excelling in Commerce

Dr. Ch.N.M. Srinivas giving away Sports Prize to A. Dharanidhar

Kolatam

Patriotic Song

Tribal Dance

Mimicry by Vinod II B.Sc.,

Genesis and Growth of the College

One of the premier colleges in the jurisdiction of Acharya Nagarjuna University, Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College was born out of a fervent longing of a host of elite individuals noted for their erudition, philanthropy and culture. They formed the Nagarjuna Education Society in 1967 having realized the need for another college especially for rural youth and youth of the city in Guntur, as the existing colleges in the city could not cope with the growing demand for higher education.

The college was inaugurated on 19-07-1968 by late Buddhiraju Ramachandra Rao, M.A.,L.T., a veteran educationist and the first Principal of the Hindu College, Guntur under the presidentship of Prof. K. Satchidananda Murthy, M.A., Ph.D. former Vice-Chancellor, Sri Venkateswara University, Tirupati. It was the ardent desire of Nagarjuna Education Society that this college shall establish an individual distinction by kindling the spark of idealism making a mark in the annals of education in Andhra Pradesh.

The inspiring name of Acharya Nagarjuna whose ancient university attracted seekers from different parts of the world and the hallowed memory of the late Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary who rendered signal service in the spread of education in the district indicate the direction in which the college desires to progress.

Though the college was started and patronized by the Nagarjuna Education Society, the college had its own Governing Body to look after its administration. The members of the college Governing Body (1968-'69) were a galaxy of enlightened citizens and educationists. During the initial stages of the growth of the college, the Governing Body of the college and Executive Body of the college laid firm foundation for the wholesome traditions and values by which the college has grown from strength to strength and weathered many a storm.

The college started with humble beginnings, and has steadily grown from strength to strength, acquiring a full-fledged status in a very short time. By achieving remarkable results in the academic sphere, JKC College has made an indeliable mark in the domain of higher education in Andhra Pradesh.

The total strength of the college at the beginning of 1968-69 was only 678 and the total number of the teaching staff was only 37. Owing to the expansion of each department and the addition of new departments, the College now wears an entirely new look and vies with the most modern of academic institutions in amenities. Though the College was admitted to Grant-in-Aid in 1973, the A.P. State Government pursues a policy of waiving aid resulting in the increase of unaided staff particularly in self-finance courses causing a huge financial burden to the Management.The particulars of the teaching and the non-teaching staff in the academic year 2017 are as given below:

Teaching Staff	:	27 (Aided)
		78 (Unaided)

Of these, 20 Lecturers are doctorates.

Non-Teaching Staff	:	12 (Aided)
		47 (Unaided)

With the onset of privatization and globalization in the 90's and thereafter, there has been a huge demand for new courses like Computer Science, Microbiology, Biotechnology and the Management has responded accordingly to the clarion call to duty of starting new courses though it has led to much financial commitment. Thus the unwavering and well-thought-out initiatives of introducing new courses have resulted in the increase of students and staff causing stringencies of finance.

The total number of students at present is 2743. Of these, 550 are Intermediate students, 1820 are Under Graduate students and 373 are Post Graduate students. It is significant to note that the college has cast a spell on all sections of students not only in Guntur and the surrounding regions but other parts of the state as well.

Vision and Mission

Vision

The grand vision of JKC College comprehends large

interactive areas of Education, Culture, Literature, Arts, Humanities, Science and Technology; the high quality education at different levels, inculcation of scientific temper and creative thinking, cultivation of character, promotion of dynamic and forward-looking outlook.

Mission

To provide high quality higher education to the youth, in particular rural youth in humanities, science and technology brightening their future with wider educational opportunities and better employment avenues.

Aims and Objectives

a. Aims

- Prooviding high quality higher education in accordance with the changing needs of the society
- Brightening the future of rural youth in particular with wider educational opportunities
- Facilitating better employment avenues
- Training of young men and women of quality to be leaders in all walks of life and serve their people in justice, truth and love
- To create personally mature, professionally equipped and service oriented integrated leaders to become assets to the Community and Nation

b. Objectives

- Providing education at UG / PG level
- Providing vocational training for better employment avenues
- To develop intellectual capacity and quest for truth and knowledge in order to make the students personally responsible for their own lives
- To empower every student to take up the issue of the down-trodden in order to protect their dignity
- To inculcate the values enshrined in the Preamble of the Indian Constitution .
- To foster an atmosphere of intellectual vigour and moral rectitude in which the young men and women of our country may find fulfillment and achieve eminence.
- The training in this college plays a vital role for betterment of the students in general and in particular the poorer and marginalized sections of the society.

Governing Body of Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College (1968-'69)

President	:	Sri J. Chandramouli, B.A., B.L., (M.P)
Secretary and Correspondent	:	Dr. K. Sadasiva Rao, M.S.
Treasurer	:	Sri Y.K.S. Prakasa Rao, B.A. Managing Director, East India Tobacco Co.Pvt.Ltd.
Member	:	Sri Ch. Hanumaiah, M.L.A. Chairman, Guntur Municipality
Ex-officio Member	:	Sri Y. Rosayya, M.A., Principal, JKC College
Member	:	Sri J.Venkateswaralu, M.Sc. Head, Department of Chemistry, Staff Representative
Member	:	Dr. K. Ramakrishna Rao, M.A., Ph.D., University Representative
Member	:	Sri B. Sreerama Murthy, B.A. Member, Andhra University Syndicate (University Representative)
Ex-officio Member	:	Sri V. Habibullah, M.A., L.T., D.E.O., Guntur

Executive Body of Jagarlamudi KuppuswamyChoudary College (1968-'69)

President	:	Sri J. Chandramouli
Vice-Presidents	:	1. Sri Ch. Hanumaiah
		2. Sri M. Venkata Ratnam
		3. Sri Mangaladas V. Thakkar
Secretary	:	Dr. K.Sadasiva Rao
Treasurer	:	Sri Y.K.S. Prakasa Rao
Joint Secretary	:	Sri N. Veeraiah Choudary
Addl. Secretary	:	Sri G. Kanakaiah
Members	:	1. Sri A. Sarvarayudu Choudary
		2. Sri B. Venkata Subbaiah
		3. Janab Haji Sileman Khan

Governing Body of Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College (2015-18)

President	:	Dr. K. Basavapunnaiah, M.B. B.S.
Vice-President	:	Dr. M. Gopalkrishna, M.S.
Secretary & Correspondent	:	Sri J. Murali Mohan, B.Tech., M.B.A.
Joint Secretary	:	Dr. Ch.N.M. Srinivas
Treasurer	:	Sri R. Mohana Sai Krishna
UGC Nominee	:	Prof. Satender Kumar, Vadodara
State Govt. Nominee	:	–
University Nominee	:	Prof. M. Vijaya Lakshmi,
		Dept. of Botany & Microbiology
		Acharya Nagarjuna University
Principal (Ex-Officio)	:	Dr. I. Nageswara Rao, M.Com., Ph.D.
Director, P.G. Courses	:	Sri S.R.K. Prasad, M.Sc.
Teaching Staff	:	Smt. L. Achala, M.Sc., M.Phil.
		Sri P. Raghu, M.Sc.

Executive Body of Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College (2015-18)

President	:	Dr. K. Basavapunnaiah, M.B.,B.S.
Vice-Presidents	:	1. Dr. R. Srinivas, M.B.B.S.
		2. Dr. M. Gopalkrishna, M.S.
Secretary &Correspondent	:	Sri J. Murali Mohan, B.Tech., M.B.A.
Joint Secretary	:	Dr. Ch. Naga Malleswara Srinivas, M.B, B.S.
Treasurer	:	Sri R. Mohan Sai Krishna
Members	:	1. Dr. K. Krishna Prasad, M.D., D.Ch.
		2. Sri J. Suresh
		3. Sri Ch. Ramesh
Special Invitee	:	Sri V. Kuppu Swamy

Sarvasri Jagarlamudi Chandramouli, Jagarlamudi Madan Mohan Choudary, Jagarlamudi Lakshmaiah Choudary, Chebrolu Hanumaiah, Y.K.S. Prakasa Rao, Haji Sileman Khan, Mangaldas. V. Thakkar, Dr. Kasaraneni Sadasiva Rao, Dr. Kondabolu Basavapunnaiah, Dr. Maddineni Gopalakrishna, Vidwan Gogineni Kanakaiah, Anne Sanjeevaiah Choudary, N. Veeraiah Choudary, Dr. M. Hanumatha Rao, Gullapalli Ramarayudu, , B.V. Subbaiah, Nutakki Pedabasavaiah, Byrapaneni Sambasiva Rao, Dr. Chigurupati Nageswara Rao, Dr. P. Anjeneya Choudary, C. Ramalingeswara Rao, Gorijavolu Panduranga Rao, Gorijavolu Venkataramaiah, Katta Vekata Subba Rao, Sakkurti Ramaiah, Posani Sambasiva Rao, Dr. Athota Punnaiah, Dr. P. Lakshmana Rao, N. Chalapathi Rao, Bommidala Bhanu Murthy, Jagarlamudi Narendernath, Jagarlamudi Murali Mohan, the JKC College Community and many other noble-minded people who associated themselves with the Nagarjuna Education Society and JKC College emerged as the Architects of the college.

Founder President **Sri Jagarlamudi Chandramouli**, B.A., B.L, Ex-M.P., Ex-M.L.A., Ex-Member of the Syndicate of Acharya Nagarjuna University was a venerable man of high integrity and catholicity of outlook and under his efficient presidentship, which lasted for about two decades, the college achieved all round progress and good reputation.

Dr. K. Sadasiva Rao, the founder Secretary & Correspondent and also a reputable surgeon rendered invaluable services to the institution over three decades by safeguarding the noble objectives of JKC College. He also worked as President of College.

Dr. Kondabolu Basavapunnaiah, a renowned physician and surgeon who succeeded Dr. K. Sadasiva Rao as Secretary and Correspondent and now as President plays a pivotal role in the phenomenal physical and academic growth of the institution, working in tandem with all the members of the Governing Body.

A broad-minded sports lover **Sri J. Narendernath**, son of founder President, Late Sri J. Chandramouli, succeeded Dr. K. Basavapunnaiah as Secretary and Correspondent. In his two and half decades' tenure, the college has seen a phenomenal growth in terms of infrastructure and academic excellence. The college was accredited with A grade by NAAC and Autonomy was conferred by UGC during the period of his able administration.

A prominent industrialist marked for his magnanimity and meticulous vision, **Sri Jagarlamudi Murali Mohan,** B.Tech., M.B.A., son of Founder President, Late Sri J. Chandramouli, is now the Secretary and Correspondent of the College. He has taken up the noble mission of his great predecessors to ensure the quality of higher education. Steeped in tradition and modernity, he has an eye for minute details and proverbial patience to attend to all the developmental work happening on the campus. Under his stewardship, JKC College adds lofty and new dimensions to its infrastructure and academics.

Our Successive Principals and their Contribution

Here it is pertinent to give a glimpse of the academic initiatives of Principals ably guided and supported by the Management:

The college had its glorious beginnings with an erudite scholar, **Sri Yalavarthi Rosayya** as its Founder Principal. He joined the college in 1968 and in the same year he was elevated to the post of principalship. A man of discipline and lover of classical lore, he stood for all the ideals that he preached. The Management invited him to accept the onerous responsibility of nursing an infant institution, fully aware of his abilities as an eminent and veteran scholar-teacher and of his passion for discipline. He saw what was indispensable for the proper growth of the institution. As a result of his indefatigable endeavours, the college carved a niche for itself in the academic map of Andhra Pradesh.

Late **Dr. Sundur Anantham** was on the teaching staff of A.C. College and St Joseph College. The Management invited him to be the Vice-Principal of the college. After Sri Y. Rosayya's retirement, he became Principal in 1976. He is an embodiment of dignity and decorum, deep erudition and clear articulation, compassion and composure. Renowned as a gentle administrator, he taught discipline by setting

an example of it himself. His fine manners used to inspire people to conduct themselves with unobstrusive politeness.

Late **Dr. C.N. Sastry,** popularly known as Amarendra, was a prolific creative writer and orator par excellence. The Management invited him to be on the staff of JKC College as Head of the English Department and he proved his mettle. Steeped in Telugu and English literature, he could cast a spell on audience and students alike with his mellifluous voice. His gentle miens and persuasive skills stood him in good stead during his tenure as Principal of the college.

Late **Sri Edara Bhaskara Rao** had memorable achievements to his credit. His emphasis was on discipline – the discipline of the teachers and the taught. He brought a great degree of professionalism to administration. He exerted himself day in and day out for the development and preservation of a rich academic and administrative culture. His efforts bore fruits and the college secured state-level ranks in Intermediate. To perpetuate his memory, the Department of Zoology was named after him.

Sri A. Nomula Rao joined the college when it was established. He had headed the Department of Mathematics before the mantle of Principalship fell on him. He was affable and accessible. It was during his time that Chandus' Cricket Tournament for A.P. Teachers took off. After his retirement as Principal he worked as Dean of P.G. Courses for few years. Bearing in mind the demands for accommodating new courses, state-of-the-art infrastructure was furnished on sound footing during his tenure.

Sri G. Someswara Sarma joined JKC College in the year of its establishment in 1968. A man of pleasant manners and traditional to the core he sported a smile on his face as he welcomed staff into his chamber. He headed the Department of Commerce for many a year. It was during his tenure, the college embraced a host of activities with all his agreeable willingness as it prepared itself for NAAC with laudable novelty and alacrity. He never lost his composure even in the grave of testing times.

Though **Sri N. Bhushaiah's** tenure was the shortest of all, he left no stone unturned to spruce up the image of college. He strove to rope in everyone as the college girdled its loins for NAAC accreditation. A man of shrewd observation and meticulous execution he carved a niche for himself during his stint as a Lecturer, Head of the Department of Chemistry and Principal of the college. The National Symposium on Human Rights held during his tenure set a benchmark. He also entrusted various co-curricular wings to the younger generation seeing senior lecturers on the verge of retirement.

Sri S.R.K. Prasad has the great distinction to bear witness to the growth since the inception of the College as it passed through various phases of glory gaining several laurels. A man of commendable patience and sobriety, he had a great flair for teaching and in the affairs of Teachers' association. After his long stint in the college as Lecturer and Head of the Department of Botany, Secretary of JKC College Teachers' Association and President of ACTA, Andhra Pradesh and Principal of the College, he was appointed Director of P.G Courses after his retirement. His tenure was momentous as the College braced itself for NAAC accreditation and was awarded A grade. Autonomous status was also conferred by the U.G.C. He is Controller of Examinations of the College.

Dr. K. V. N. B. Kumar, an alumnus of the College, is well known for his dynamism, diligence and devotion. His passion for teaching and love for the institution made him popular among students. It was during his tenure that study hours for Intermediate were implemented in a meticulous way. He empathized with the lot of unaided Lecturers. It was during his time that reaccreditation for NAAC was started in a spirited manner. He had the tenacity to shoulder any task undeterred and would like to put up with any ordeal that calls for perseverance. He died in harness.

The present Principal, **Dr. I. Nageswara Rao** is a man endowed with many virtues - simplicity, dedication and discipline all rolled into one. An alumnus of the college, he joined the institution in the late eighties and worked in various capacities as Lecturer and Head of the Department of Commerce. He spearheaded many NSS programmes on the campus and got the Best NSS

Officer Award. He strives to streamline various academic activities with praiseworthy patience. Autonomy was conferred upon the college once again and the college was reaccredited with A grade with creditable score. His proactive initiatives have paid off as the tenor of the college changes for the better with each passing day.

Here is the succession list of Principals in the chronological order:

SI. No	Name of the Principal	Period of service		Total service (in years)
		From	To	
1.	Sri Y. Rosayya	1968	1976	8
2.	Dr. S. Anantham	1976	1980	4
3.	Dr. C.N. Sastry	1980	1984	4
4.	Sri E. Bhaskara Rao	1984	1993	9
5.	Sri A. Nomula Rao	1993	1998	5
6.	Sri G. Someswara Sarma	1998	2003	5
7.	Sri N. Bhushaiah	2003	2004	1
8.	Sri S.R.K.Prasad	2004	2007	3
9.	Dr. K.V.N.B. Kumar	2007	2013	7
10.	Dr. I. Nageswara Rao	2014		

Profile of the College

Infrastructure: A bird's eye-view of the infrastructure of J.K.C. College is shown in the following table:

Sl. No.	Infrastructure	Area	Purpose of Utilization
1.	Land	8.18 acres	Buildings and play ground
2.	Play Ground	4 acres	Sports
3.	**Buildings**		
	No. of Class Rooms :		
	UG	52	UG Class Rooms
	PG	13	PG Class Rooms
	Area of the Class Rooms :		
	UG	27,505.20 sq.ft.	UG Class Rooms
	PG	9,683.93 sq.ft.	PG Class Rooms
	Area of Labs :		
	UG	15	UG Class Rooms
	PG	9	PG Class Rooms
	Area of the Labs :		
	UG	22,484.51 sq.ft.	UG Labs
	PG	18,050.84 sq.ft.	PG Labs

Sl. No.	Infrastructure	Area	Purpose of Utilization
	Distance Education :		
	Ambedkar Open University	1017.23 sq.ft.	Administrative Block
	Andhra University	420 sq.ft.	Administrative Block
	Andhra Bank	1436.74 sq.ft.	Room for banking transactions
	Common Facilities: Canteen, Library, Boys' and Girls' retiring rooms, Indoor auditorium, 3 A.C. Conference Halls, 2 English Language Labs, Health Centre, Work Shop etc.,	38,901.74 sq.ft.	Academic and other facilities
4.	Generator facility	100 K.V.A. 20 K.V.A. 10 K.V.A.	Power supply to the total college during power cut.
5.	CALL & Language Lab	1200 sq.ft.	Communication Skills and Soft Skills
6.	Autonomous Examination Section	5,000 sq.ft.	Exam Section, NCC, NSS, Language Lab-2

Here it is pertinent to mention that the College Laboratories are well-furnished housing all rare specimen and models. Taking this into cognizance, Acharya Nagarjuna University has rightly conferred the Best Laboratory Award to the college..

Introduction of Courses and Programmes

The following table is intended to show the courses introduced at P.U.C. Intermediate, U.G. and P.G. levels at different stages of its evolution and growth:

Sl.No.	Year of Introduction	Name of the Course	Medium
1.	**1968-69**	Mathematics and Physical Sciences	English
		Biological and Physical Sciences	English
		Indian History, Economics	Telugu
		Indian History, Telugu	Telugu
		Indian History, English	Telugu
		Maths-1, Maths-II, Economics	Telugu
		Economics, Accounts	Telugu
		Commercial Knowledge	
		Indian History, Civics and Elements of Indian Administration	Telugu

Sl.No.	Year of Introduction	Name of the Course	Medium
		B.A.	
		History, Politics and Economics,	Telugu
		History, Politics and Telugu	Telugu
		History, Politics and Spl. English	Telugu
		B.Com. : 2 Sections	English & Telugu
2.	**1969-1970**	***Two Year Intermediate Course***	
		M.P.	English
		Bi.P.	English
		Economics, Civics and Commerce	English & Telugu
		Maths, Economics and Commerce	English
		History, Economics and Commerce	Telugu
		History, Economics and Telugu	Telugu
		History, Economics and Spl. Eng.	Telugu
		B.Sc.,	
		Maths, Physics and Chemistry	English
		Chemistry, Botany and Zoology	English
3.	**1989-90**	***B.Sc.,***	
		Maths, Statistics, Computer Science	English
4.	**2000-01**	***B.Sc.,***	
		Maths, Electronics, Computer Science	English
5.	**2002-03**	***B.Sc.,***	
		Micro Biology, Bio-Chemistry, Chemistry	English
6.	**2003-04**	***B.Sc.,***	
		Bio-Technology Botany, Chemistry	English
7.	**2005-06**	***B.Sc.,***	
		Maths, Physics, Computer Science	English

Sl.No.	Year of Introduction	Name of the Course	Medium
8.	**2006-07**	***B.Sc.,***	
		Bio-Technology Bio-Informatics Chemistry	English
9.	**2007-08**	***B.C.A.***	English
10.	**2008-09**	***B.Com,***	
		Computer Applications	English
11.	**2013-14**	***B.A.,***	English
12.	**2015-16**	***B.Sc.,***	
		Maths, Chemistry Computer Science	English

P.G. Courses:

Sl. No.	Year of Introduction	Name of the Course	Medium
1.	1993-94	M.C.A.	English
2.	1995-96	M.Sc., Maths.,	English
3.	1996-97	M.A., English	English
4.	1997-98	M.Sc., Chemistry	English
5.	1999-2000	M.Sc., Microbiology	English
6.	2006-07	M.Sc., Biotechnology	English

Certificate Courses:

Sl. No.	Year of Introduction	Name of the Course	Medium
1.	2002-03	Accounts Package	20
2.	2003-04	Computer Applications	20
3.	2003-04	Health & Paramedical (Lab Assistant Training)	20

Training Programmes

Sl. No.	Year of Introduction	Name of the Course
1.	2001-02	Introduction of Computers & Foxpro
2.	2002-03	Functional English
3.	2002-03	Spoken English
4.	2002-03	Introduction of Computers and Internet Browsing
5.	2003-04	Human Resources Development : Spoken English, Reasoning, Arthimatics Personality Development
6.	2007-08	Functional English, Journalism and Tourism

Diploma

Sl. No.	Year of Introduction	Name of the Course	
1.	2008-09	Medical Lab. Technology	
2.	2008-09	Animation	
3.	2009-10	Investment Management	
4.	2013-14	Advanced Diploma in Investment Management	

Best Teacher Awardees

Dr. R. Ramachandra Rao, Reader. (Rtd), Dept. of Zoology, ***Dr. K. RamamohanRao,*** Reader, (Rtd) Dept of Telugu, ***Dr. S. Sivaram Babu,*** Reader, (Rtd), Dept. of Chemistry, ***Dr. K.V.N.B. Kumar,*** former Principal, were recipients of Best Teacher Awards conferred by the Government of Andhra Pradesh.

Sports

The Management of Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College strongly believes in the implementation of the famous adage, "A Sound Mind in a Sound Body". Since inception, JKC College has given utmost importance to sports while planning a comprehensive programme of education. In 1971 itself, the Basketball Court was inaugurated by Sri Jagarlamudi Chandramouli, Founder-President of Nagarjuna Education Society and JKC College. The men and women Basketball Teams selected to represent Andhra Pradesh at the National Basketball Championships played the first match in the court. Sri Jagarlamudi Narendernath, former Secretary & Correspondent, himself a sportsman took special attention to provide state-of-art facilities for sports persons.

Highlights:

- JKC College is the only college to have a Basketball Court with floodlight facility in the entire jurisdiction of ANU.
- The college has 58 yds Cricket field with turf pitch and six practice wickets.
- 2000 Sft. Gym along with 20 individual stations and steam bath facility.
- Organizing ANU Inter-collegiate tournaments in Basketball and Badminton.
- Organizing Basketball Coaching Camp for children for the last three years.
- Every year Athletes secure Gold/Silver/Bronze medals in ANUIC Athletics Meet.
- Basketball mens team came first for five successive years (from 2009-2014).
- Basketball women team secured came first for four successive years (from 2011-2015)
- Many students have been representing ANU Teams in various games and sports
- The Management gives cash awards to the college players who represent ANU and State teams.
- Mr D. Narasimha Rao, an alumnus encourages the sports students by sending cash awards to the winners in various games and sports from 2003-'04 academic year onwards (So far he has sent more than Rs 1,00,000/-).
- Chandus' Silver Cup Cricket Tournament for AP College Teachers has been organized continuously for the last twenty two years.

With the support of the Management and the successive Physical Directors – Sarvasri C. Krishna Murthy, T. Raghavaiah and T. Srinivasu students have secured many prizes area of athletics and sports. A glance at the following table substantiates the fact that the outstanding facilities provided to the students helped them gain laurels for the college:

Sl.No.	Name of the Venue	Name of the Facilities	Area/Cost
1.	Play Ground	a. Cricket Ground	
		b. Two Volley Ball Courts	
		c. Two Kabbadi Courts	
		d. 200 meters track for sprint Track	
		e. Discus throw, Javelin throw, Shotput, High-jump, Long-jump	
		f. Concrete Cricket Practice Pitch with a mesh enclosure	
		g. Turf Wicket	
		h. Astro Turf Practice Pitches	4 acres
2.	Indoor Courts	a. Two Shuttle and Badminton Courts (Wooden, Concrete)	
		b. Separate Dressing Rooms for boys and girls with modern facilities	
		c. High-Tech Gym equipment	
		d. Indoor games like shuttle-badminton, table-tennis etc can be played under floodlights.	
		e. Three Table-Tennis Tables	
		f. Two Carom Boardsg. Fifteen Chess Boards. Parallel Bars, Horizontal Bars and Wall Bars for stretching exercises	129 x 100 (1161 Sq.Ft.)
3.	Basket Ball Court	Concrete Basket Ball Court with Floodlights	32 x 19 mtrs.
4.	Gymnasium	a. One hall with 30 single stations	
		b. Steam Bath Facility for 5 members in a single sitting	1500 Sq.Ft.

Library

JKC College has well-furnished UG Library, PG Library and Reading Room. Efficiently maintained with a computerized user-friendly data filing system, the library functions as an invaluable aid to every aspiring scholar. The college presently boasts of an impressive stock of books exceeding 50,000, apart from substantial number of journals. Every year new books are added to the library and they are on display during New Arrival Book Exhibition. The college also subscribes to journals and provides facilities to have access to the world of online journals of great repute. Internet access is provided and several terminals have been added. Book Bank facility is also provided to all students in general and SC and ST students in particular with the generous aid of the State Government. It is a matter of pleasure to inform that the Library has consistently been ranked as one of best libraries in the jurisdiction of Acharya Nagarjuna University. The successive librarians Sri P. Vijaya Kumar, Smt. Ch.Naga Bhavani (UG Library) and Sri T. Srihari (PG Library) render significant services in their unique ways.

NCC

Sri Y. Rosayya, Founder-Principal of JKC College, a rare classicist by temperament and exemplary stickler for details introduced a unit of NCC in our college in 1969-70 to make students men of discipline and character. Major B. Subba Rao was the first NCC Officer. He was followed by Lt. T. Raghavaiah, Maj. G. Sambasiva Rao and Lt. T. Raghavendra Rao. Now Lt. T. Subba Rao is the NCC Officer who strives to keep JKC NCC unit on the pedestal. Many of our NCC cadets have secured positions in the Army and the

Police departments. Smt. M.V. Sheela Devi is ANO of the Girls' Wing, which, after a brief break, started functioning again. The cadets perform brilliantly and got many laurels for the college.

National Service Scheme

The founder Principal, Sri Y. Rosayya, was particular about community service as this helps students blossom into individuals with harmonious personality. It is important to note that the NSS takes up many service-oriented activities. In the past, Sarvasri J. Venkata Rao, T. Krishna Kumar, P. Madhusudana Rao, C. Krishna Prasad and I. Nageswara Rao were NSS Officers. Now the College has three NSS Units taken care of by Sri D. Rahul, Sri L. Ajay Babu and Sri K. Charan Choudary. The volunteers have taken up many service-oriented programmes like blood donation, soil testing, laying of roads etc. They also volunteered in the construction work of various institutions run by NES.

Career Guidance Cell

The Students' Couselling and Career Guidance Cell was established in 2001 on the directions of APSCHE, Hyderabad. The Management furnished all the infrastructural facilities when it came into existence. Its main objective is to generate awareness in students about educational opportunities and employment avenues. An Orientation-cum-Career Guidance Exhibition is held every year to provide a world of information pertaining to higher studies, jobs in public and private sectors, scholarships and other relevant issues bearing on careers. Guest lectures and workshops are also arranged to create awareness about jobs, focussed study, the skill-set required for jobs and ways to prepare for a career and to finetune their skills of employability. The Cell was given a computer and a printer using which career-oriented information is furnished to students.

Orientation is given to the first year degree students in the beginning of every academic year. District-level Human Rights Exhibition was held on issues of Liberty, Equality and Fraternity, Climatic Changes and Challenges: Individual Rights and Duties, The Interface of Demonetization and Human Rights. Posters were released on the topics bearing on careers and couselling. Workshops on employability and life skills were organized for the benefit of students who oral and PPT presentations during expos. Field trips were also arranged. To encourage students, certificates of merit, posters and Competitive Edge prepared by the members of the staff are also given away every year. Some of its programmes were jointly organized by the Departments of Library Science, English, Chemistry, Zoology, Political Science, History Eco-Club, NCC, NSS and Placement Cell.

Eco Club

Eco Club was constituted in 2004 under the supervision of Sri P. Krishnama Naidu who took up many green initiatives.

The Eco club along with NSS volunteers keep surroundings green and clean by undertaking plantation programmes in order to keep green environs. The major activities of Eco Club are to promote and keep cleanliness in and around the campus, to generate awareness among the public about the importance of protection of biodiversity, conducting quizes, debates, poster presentations on ecological issues. Recently it has embraced various programmes regarding Swachh Bharath, a mission of central Government.

Seminars, Symposia and Literary Meets

In order to impart holistic education and sharpen students' aesthetic sensibilities, the college has evinced keen interest to hold literary meetings with literary luminaries like Sri Pallepurna Prajnacharyulu, Sri Tummala Sitaramamurthy Choudary, Sri Gurram Jashua, Acharya Divakarla Venkatavadhani, Acharya C.Narayana Reddy, Karunasri, Acharya Bethavolu Ramabrahmam, Panditha Gopadev, Dr. Prasadaraya. Kulapathi, Sri Nagalla Guruprasada Rao etc., The College hosts national seminars, symposia, workshops, exhibitions on career guidance, medicinal plants and

poster exhibitions on various themes of students' interest while broadening their horizons in sciences, arts and commerce. Some of them were UGC sponsored and the rest were funded by the Management. International Poetry Fest is conducted and Literary Meets are sponsored by the Management and Sahitya Academy. Dr. Papineni Siva Sankara Rao, a former student of the college and recipient of Kendra Sahitya Academy Award, is one among scores of literati produced by the college.

Fine Arts

`The Fine Arts Association of JKC College nurtures theatrical skills of students and brings out their finer tastes. The college staff enacted Veerapandya Kattabomman and raised substantial fund for the college. Sri P. Satyannarayana, Sri M. Koteswara Rao, Sri N. Nageswara Rao, Dr. Pulicherla Sambasiva Rao, Dr. P. Gopichand, Sri A. Rama Rao, Sri Katta Koteswara Rao etc., are actors par excellence. Students' aesthetic bent of mind and creativity blossom under the guidance of Vice-Chairmen of Fine Arts Association. It is pertinent to note that some great actors and directors like Sri Posani Krishna Murali, Sri Boyapati Srinivas, Sri A. Ravi Kumar Choudary etc., are the products of JKC College. Illustrious maestros in the world of music, drama under the auspices of Spic-Macay programmes played to the galleries by giving enthralling performances.

Campus Placements

Our Training and Placement Cell is in touch with premier companies. It arranges classes for competitive examinations and helps students fine-tune their skills and expertise in soft skills, interview skills to attend campus interviews and to fare well in their examinations. Many MNCs and other companies of great reputation like Wipro, TCS, Infosys, Cognizant, Mahendra Satyam, Syntel, Divis Labs, Reddy Labs, Genpact, Shiva Shakti, Mphasis, ITC, ICICI visit the college to recruit students. Around 750 students got placed since the inception of the Placement Cell in 2006.

CALL (Computer Assisted Language Lab)

The CALL comes out with easier and simpler techniques to aid the students in mastering communication skills in English. The CALL conducts manual classes. The CALL is equipped with 40 systems with rich software and is completely air-conditioned.

Youth Red Cross Wing

The Main aim of Youth Red Cross Wing is to promote health and hygiene and to serve the people. In consonance with the objectives the Wing collects blood and sends to NTR Trust and NRI Blood Bank. The wing also takes rallies to propagate message on Anti Drug Day, Aids day, Swacch Bharath. Tree plantation is also taken up every year. JKCians plant saplings not only in JKC college but also in its neighborhood. The wing organizes medical camps for the benefit of staff and students alike. Pills and tablets are distributed free of cost. We also collect rice from staff and students and donate it to old age homes and orphanages. Volunteers from JKC College took part in Krishna Pushkaralu and looked after arrangements at the newly built capital, Amaravathi.

Extension Activities (Vistriti)

A number of extension activities were taken up by the Extension Wing through which it realized the objectives. Its off-campus activities are beneficial to the students and society. Many of the students went out to work in a few schools to train pupils. Conducting yoga classes and health awareness programmes are also part of the out-reach initiatives. Generating awareness, reaching help and learning to serve were the basic principles of these activities.

Alumni and their Active Participation in the Development of College

It is common knowledge that the products of JKC College have settled all across the globe. It is gratifying to note that they have umbilical-cord relationship with their alma mater. At the mention of JKC College they can conjure many a resplendent memory. Their

boundless love for the college has been evidenced from their active participation in the infrastructural growth and in the institution of various scholarships. To be precise, the Alumini donated Rs. 27.5 lakhs for the construction of new block to provide extra rooms for newly introduced courses. They also instituted 12 Merit Awards worth Rs. 4,00,000 to support meritorious poor students.VIORI (a group of JKCians) Madala Govardhana Rao Charitable Trust, Chukkapalli Sankara Rao Charitable Trust and Chirumamilla Ramaiah Choudary Trust donated generously towards the construction of two blocks in the East Campus.

Reaccredited at A level by NAAC

The National Assessment Accreditation Council, Bangalore an autonomous body ranked the college at 'A' level for a period of 5 years i.e. 2005-2010. It was again reaccredited by NAAC with A grade securing 3.32 out of 4 CGPA. JKC College is one of the few colleges to have been conferred such a creditable grade in the cycle released by NAAC.

Autonomy

JKC College has become an autonomous college from the academic year 2007-'08. The UGC granted autonomous status to the college for a period of five years from 2015-'16 to 2020-'21 in its review after the first cycle. Choice Based Credit System was introduced from 2013-'16 batch onwards. The revised CBCS pattern was introduced from 2015-'18 batch.

Autonomous Cell

Controller of Examinations	:	Sri S.R.K. Prasad, M.Sc.,
Additional Controllers of Examinations	:	Sri P. Raghu, M.Sc., Sri T. Bala Narendra Prasad, M.Sc., M.Phil.,

Academic Results

JKC College continues to acquire great name and fame in the corridors of academics as the college lays emphasis on discipline coupled with curricular and co-curricular activities. It is noteworthy to place on record that its results are always better than those of the State and the University. With the introduction of autonomy, the academic results have improved dramatically.

Students' Achievements

The students of JKC College were rank holders in the Board of Intermediate Examinations and Nagarjuna University. They have been gaining laurels by securing Prathibha Puraskar Awards from the A.P. State Government. In order to bring out the latent talents of students and hone their skills, Career Guidance Cell, Training and Placement Cell, Debating and Essay Writing Association, Quiz Association, Fine Arts Association, Literary Association, Extension Activities Wing, and Research and Consultancy Wing were instituted and these initiatives have paid off rich dividends. Over the years JKCians have won many prizes at national-level competitions in quiz, debating, essay writing, paper and poster presentations. It is important to note that apart from the staff members, they presented many research papers at International, National and State-level seminars.

The launching of JKC College has breathed life into the slumbering surroundings of Ring Road, a desolate place in 1968. It is now a densely populated area, bristling with hectic activity. Yet the tranquility of yore is preserved intact even after 50 years of its inception and classes are run in serene and ideal setting and atmosphere. The transformation of the college from its humble beginning to the present state acquiring all modern amenities speaks volumes for its intrinsic worth and ability to grow and develop despite heavy odds. It is the fervent prayer and hope of the Nagarjuna Education Society that JKC College shall continue "to strive, to seek, to find and never to yield". In the relentless pursuit of noble ideals enshrined in the memory of the sage and savant, Acharya Nagarjuna, never resting on its oars, the college shall be "still achieving and still pursuing".

(Vision, Mission, Aims, Objectives the writeups of the first principals by **Sri S. Kumara Swamy,** Editor of Silver Jubilee Souvenir and the rest by **Dr. V. Pala Prasada Rao,** Editor, Golden Jubilee Souvenir)

Profiles of the Departments

Departments of English (UG) & (PG)

Department of English (UG)

The department of English takes pride of place in the annals of college, for the first three principals of the college came from the department. In the beginning it was headed by Sri Y. Rosayya, a profound scholar and great disciplinarian. After his becoming the principal, the mantle of headship fell on the worthy shoulders of Dr. S. Anantham, the phonetician. After his being elevated to the vice-principalship, the silver-tongued orator, writer and scholar, Dr. C.N.Sastry became the Head. Mr P.Satyannarayana, who succeeded Dr Sastry was a good interpreter of Shakespeare's dramas and his exhaustive preparation endeared himself to one and all. The printed notes greatly improved the standard of students. Mr G. Amma Rao, a lover of grammar and phonetics, authored a book on English Grammar. He got an appreciation letter from Oxford University Press for his having pointed out a number of mistakes and misprints in the dictionary. Dr. N. Nageswara Rao stood first in M.A. Linguistics at Ravishankar University, Raipur. He presented and published several papers. Mr K.V. Raghava Rao had great flair for writing. Mrs K. Padmaja joined the department after practising as a lawyer for a few years. Mr S.Kumara Swamy, a musician and poet at heart, presented many papers, authored many poems and a few short stories. He translated a number of radio features and 'Feelings' by Indraganti Srikanth Sarma. Mrs Arjuna Devi is a poet and translator. Mr. A. Madan Mohan was a gold medalist in M.A., from Ravishankar University, Raipur. He attended several seminars and authored several poems. Mrs. C.Ranganayakamma served the department for many years. Ms B.Vijaya Lakshmi was commissioned as an N.C.C. Officer. Sri Y. Ramabrahmam and Sri G. Buchaiah were keen on grammar and phonetics. Mr G. Nageswara Rao was interested in dramas and had an ear for music.

It is most appropriate to place on record the services rendered by many who put in years of service: Mr P. Francis Choudary, Mr P.Sivaji, Mr V. Mohana

Prasad, Mr V.V. Seshagiri Rao, Mr I.Venkateswarlau, Mr Ramakrishnaiah, Mr. T.S. Chandramouli, Ms G. Anasuya, Mr K. Venkateswarlu, Ms. V. Suryakumari, Mrs M. Santha, Mr Y. Sridhar, Mr T. Shravan Srinivas, Mrs B. Rajya Lakshmi, Sri A. Purna Chandra Rao, Mrs M. Naga Sree, Mrs P. Yamini, Sri N. Venkateswara Rao and a few others. Dr. B. Sobha Rani extended her support now and then.

Sri Y. Rosayya, Dr S. Anantham, Dr Amarendra, Sri P. Satyannarayana, Sri G. Amma Rao, Dr N. Nageswara Rao, Sri S. Kumara Swamy, Smt M. Arjuna Devi and Ms. B. Vijaya Lakshmi headed the department.

The department is now headed by Mr P. Gopichand. He is Vice-Principal, IQAC Co-ordinator and Member Secretary of Academic Council. He is Regional Co-ordinator for Dr.B.R.Ambedkar Open University, Regional Centre at JKC College. He conducted several workshops, summer camps for staff and students on language learning and gave guest lectures along with Smt P. Nagasuseela. His rendition of Antonius oration won him laurels.

Mrs P. Nagasuseela authored collections of short poems entitled " Mushrooms", "Sprouts", and "Splendour" and two books entitled 'A Handbook for All Occasions' and 'A Handbook on Communication Skills' along with Mr P. Gopichand. They edited six critical books and three CD's on phonetic and communicative skills. She was elected Joint Secretary to The Indian Association for English Studies.

Dr. V. Pala Prasada Rao completed Ph.D. under F.I.P. A management-funded project on"Functioning of Autonomous Colleges" was published. He also authored a book on Perspectives of Partition. He was recognized as research Supervisor by Acharya Nagarjuna University and he was a resource person to JRF and NET classes held at English Department, ANU. He organized several programmes of topical interest.

Mr B. Bernord got through SLET, He completed B.Ed. Mrs G. Hemalatha also completed B.Ed. Mrs. J. Madhavi Latha completed M.Phil. Mrs G. Sunitha pursues Ph.D. She presented several papers at National and International Seminars. Mrs G. Bhagyamma completed M.Phil. and B.Ed.

The Department organized UGC-sponsored National Seminars on Indian Drama (2008) and Methods, Materials and Techniques of Teaching English Language (2010). It also organized one-day National Poetry Fest (2009), 55th All India English Teachers' Conference (2010) and tenth two-day International Poetry Fest (2017). The Queen of England, former President of India, Sri Pranab Mukherjee and Chief Minister of Andhra Pradesh conveyed their wishes and special messages for conducting Poetry Fests. International Seminar on Novel Issues in Indian Writings in English" was organized in 2018.

The Department is active in research and co-curricular activities. Some of the important wings of co-curricular activities-IQAC, Magazine Committee, Cultural Association, Extension Wing, Career Guidiance Cell etc., are attended to by its members. The members of the department published about 50 articles and presented 160 papers at national and international seminars. To disseminate messages of brotherhood, peace and human rights a good number of posters were released.

The Department has a rich collection of books and learning resources.

Department of English

S.No.	Name	Designation
1	Sri P. Gopichand, M.A., M.Phil., NET	HoD & Vice-Principal
2	Smt. P. Naga Suseela, M.A., M.Phil., M.Ed.	Lecturer
3	Dr. V. Pala Prasada Rao, M.A., M.Phil., M.Ed., NET., Ph.D.	Lecturer
4	Sri B. Bernord, M.A., B.Ed., SLET	Lecturer

S.No.	Name	Designation
5	Smt. G. Hemalatha, M.A., B.Ed.	Lecturer
6	Smt. J. Madhavi Latha, M.A., M.Phil.	Lecturer
7	Smt. G. Sunitha, M.A.	Lecturer
8	Smt. G. Bhagyamma, M.A., B.Ed., M.Phil.	Lecturer

Department of English (P.G.)

P.G.Department of English was established in the year 1997 with an intention of producing qualitative post-graduate teachers to society. Dr. N. Nageswara Rao, the then HoD of U.G Department of English, JKC College, acted as an in-charge of the department even after retirement. Late Mr L. Radhakrishna Murthy, late Mr P. Satyanarayana, Mr Y. Rama Brahmam, Mr K.V. Raghava Rao and Mr P. Kranthi Kumar served the department with their unique and remarkable teaching style.The contribution of U.G. Dept.of English is noteworthy over all these years.Senior lecturers Sri S. Kumara Swamy, late. Sri G.Nageswara Rao Sri Y. Sridhar, Mr P. Gopichand, Mrs P. Naga Suseela and Dr V. Pala Prasada Rao have extended their invaluable help in supporting the P.G. Dept at different stages. Mrs M.Hemalatha served the department for eight years and left the department in pursuit of a govt. job as a Junior Lecturer in A.P Residential College.

At present the faculty of P.G.Dept. of English comprises. Dr. N. Nageswara Rao, Dr. B. Sobha Rani, Mr. M.Narasimha Rao, and Smt.Y.N.Bharathi. All of them work with commitment and dedication.

The 55th All India English Teachers Conference in 2010 and a National Seminar on ELT and Methodology in 2009 were organized in collaboration with U.G. Department of English. To complement better educative experiences and inculcate research aptitude, students are encourgaged to take part in workshops and seminars.

The Department is very active in guiding the research scholars. Dr.N.Nageswara Rao guided 11 M.Phil and 3 Ph.D. The P.G. Dept. of English arranged a number of guest lectures with eminent scholars who distinguished themselves in language and literature. They were Prof. P.S. Sastry, Nagapur University, Prof. G. Nageswara Rao, Venkateswara University, Prof. K.Venkata Reddy Sri Krishna Devaraya University, Prof. M.K. Rama Murthy, Andhra University, Prof. Padmakar Pandey, Nagapur University, Prof. P. Prabhakara Rao, Prof. R. Saraswathi, Prof. M. Madhusudana Rao and Prof. K. Ratna Shiela Mani of Acharya Nagarjuna University.

Department of English (P.G.)

S.No.	Name	Designation
1	Dr. N. Nageswara Rao, M.A., (Eng,), M.A., (Ling). Ph.D.	Reader
2	Dr. B. Sobha Rani, M.A., Ph.D.	Lecturer

Department of Oriental Languages

The Departments of Telugu, Hindi and Sanskrit were merged and were named as Department of Oriental Languages in 2005. The Department is active in inviting literary luminaries to deliver lectures. Prominent among them were Sarvasri P. Pragnacharyulu, Thummala Seetha Ramamurthy, Gurram Jashuva,Madunapanthula Satyannarayana Sastri, Vanamamali Varadacharyulu, C.Narayana Reddy, Karunasri, Vutpala Satyannarayanacharya, Duvvuri Venkata Ramana Sastri, Divakarla Venkataavadhani, Tumati Donappa, Boddupalli Purushotham, Kaloji, Vemparala Surya Naryana Sastri, Dr Prasadaraya Kulapathi, Dr Medasani Mohan, Sri Sanjeeva Dev, Dr Mylavarapu Srinivas, Nazar, B.V. Narasimharao, Bhamidipati Radhakrishna, Sanskrit Scholars Dr Prem Kumar and many others. The department has also organized three national seminars on "The Status of Women in Telugu Literature upto 1950", Jyothishyam and Rajayoga.

Telugu

The Department of Telugu is as old as the College. The Management having realized the importance of Telugu language and literature recruited lecturers who made their mark in creative and critical domains. To start with, the department had Sri Nagalla Guruprasada Rao, Sri Kadiyala Rama Mohana Rao, Sri Gundavarapu Lakshiminarayana, Sri Chinnam Ramaiah Choudary and Sri A. Rama Krishna Sastry at the time of its inception.

Later Sri Gollapudi Prakasa Rao, Sri S. Siva Rama Krishnaiah, Sri G. Siva Naraiah, Smt. G. Geetanjali, Smt. Lalitha , Sri Pulicharla Sambasiva Rao, Smt. P. Shantha Kumari, Sri Pulicharla Subba Rao, Sri A. Sankara Reddy, Smt. V. Aruna Kumari, and Smt. Talluri Lakshiprasannam joined the department in due course. Sri K. Rama Mohana Rao, Sri G. Lakshmi Naryana, Sri P. Sambasiva Rao, Sri A. Sankara Reddy and Smt. T. Lakshmi Prasannam acquired Ph.D later and they were promoted as Readers.

Sri Nagalla Guruprasada Rao after working here for a short period, joined P.B. Siddhardha College, Vijayawada. He is an illustrious literary critic and was conferred with Kendra Sahitya Academy Award. Dr. K. Rama Mohana Roy is a man of prolific literary critical essay which won him Award from Potti Sriramulu Telugu Viswavidyalayam. He successfully completed UGC-sponsored minor and major projects on Telugu literature. Dr. G. Lakshminarayana, a

classicist by nature, penned several books and literary essays of considerable merit. Sri Gollapudi Prakasa Rao, a noted critic, authored literary books. Dr. P. Sambasiva Rao's famous novel Swarna Yogi was prescribed for Intermediate. He writes stories and contributes spiritual essays to daily news papers and other magazines. Sri P. Subba Rao did M.A. in Telugu, Sanskrit and History. His well-known drama, Jagaveera Pandya Katta Brahmana, was staged by our college Lecturers. He was also master of short stories and novels.

Sri G. Narasimha Rao, Sri Murthy, Sri Bandla Madhava Rao and Sri Bairapaneni Pothu Raju worked as part-time Lecturers for some time. Dr. T. Srinivasulu M.A., Ph.D. came from Adoni Arts and Science College on surplus and later was transferred to Hyderabad.

We regret to inform that Sri Ch. Ramaiah Choudary, Sri A. Rama Swamy Sastry, Sri P. Subba Rao and G. Lakshminarayana passed away.

Now the Department has four Lecturers by name, Dr. Y. Vijaya Sree, Sri T. Subba Rao, Sri Ch. Mastan Rao, and Dr. Y. Prasanthi. They are prolific writers and are on the Committees meant to ensure harmonious development of students.

Dr. M. Vijaya Sree was transferred from Bapatla Arts & Science College to J.K.C. College in 2008, She got a minor UGC Project. She published two books on Sripaada Subramanya Sastri.

Sri T. Subba Rao looks after NCC (Boys' Wing). He got through NET. Under his supervision, NCC gets much sheen. Sri Ch. Mastan Rao passed SLET. They have registered their names for Ph.D.

Dr. Y.Prasanthi worked as guest faculty at Padmavathi Mahila University, Tirupathi. She published two books on the analysis of Mandalika Pariseelana and also brought out Bhaavaanuvaadam to Tripurneni Ramaswamy Choudary's Kuppuswami Satakam.

The Department has produced batches of students who earned name and fame as literary luminaries. Dr Papineni Siva Sankara Rao, Kendra Sahitya Academy Awardee, Sri Bandla Madhava Rao, a modern poet of considerable merit, among others, were products of the Department.

Sanskrit

Started in 1988, the Department of Sanskrit has two scholars, Dr. K.V.L.N. Appalacharyulu and Dr. K. Sankara Sai Babu. Dr. K.V.L.N.Appalacharyulu is noted for his spiritual lectures. Dr. K. Sankara Sai Babu did Ph.D (Part-time) and he has expertise on Jyothishyam. They presented and published papers at national and international seminars.

Hindi

The Department came into being with the appointment of Sri M. Thimmayya in 1968. Sri M. Nagabhushanam was in charge for many years. Now Sri R.Bhaskara Rao, the sole Lecturer in Hindi, heads the Department of Oriental Languagues. He is a Resource Person to various colleges and government offices. Sri R. Bhaskara Rao is also a lesson writer of ANU (Distance) in 1986. He is on many committees. He was also a member on the Board of Studies.

The members of Oriental Language are very active in presenting and publishing research papers at national and international conferences

Department of Oriental Languages

S.No	Name	Designation
1	Sri R. Bhaskara Rao, M.A., M.Phil., B.Ed.	Lecturer & HoD of Ori. Lan.
2	Dr. M. Vijaya Sree, M.A., M.Phil., Ph.D.	Lecturer in Telugu
3	Dr. K.V.L.N. Appalacharyulu, M.A., Ph.D.	Lecturer in Sanskrit
4	Dr. K. Sankara Sai Babu, M.A., M.Phil., Ph.D.	Lecturer in Sanskrit
5	Sri T. Subba Rao, M.A., M.Phil., NET	Lecturer in Telugu
6	Sri Ch. Mastan Rao, M.A., M.Phil., SLET	Lecturer in Telugu
7	Dr. Y. Prasanthi, M.A., M.Phil., Ph.D.	Lecturer in Telugu

Department of Mathematics

Mathematics enjoys a unique place of honour among all the branches of learning. Since the time of Plato, it has been considered the Queenliest of Sciences and the most indispensable of all the disciplines of learning. It has become a bone of contention for votaries of Science and practitioners of Arts, for Mathematics is dear to both of them and both the 'factions' claim it to be their own. Therefore, Mathematics has always been given its due place in our college. Even at the inception of the college, courses with Mathematics were offered both at the Pre-University and the Degree level. Now the Department of Mathematics is one of the largest in the college.

The Department of Mathematics started in 1968 with the appointment of Sri A.Nomula Rao and late Sri B.Subba Rao as Lecturers. Later the department was expanded with the appointment of Mr.K.Seshagiri Rao and Mr. P.S Sankara Rao.

Self-finance courses like Computer Science and Electronics with Mathematics and Statistics combination were introduced in 1989. It necessitated the rapid expansion of the department. In the late eighties, Sri Gogineni Sambasiva Rao and in the early nineties Mrs L.Achala, Mr P.Ramamohan Rao and Mr R.Srinivasa Rao were absorbed. It is important to note that the lecturers belonging to the department taught Mathematics to the students of R.V.R.& J.C. College of Engineering in its inceptive stage when classes were arranged on the college campus and the department won the appreciation of the students and Management.

In 1993 the Head of the department, Mr A.Nomula Rao was promoted as Principal. Mr K.Sambasiva Rao was taken into the department as a Lecturer in 1993 and he worked in the department up to 2005. To improve the skills of the students in Mathematics, Nagarjuna University introduced problem solving sessions for the first degree students in 1993.This led to the expansion of the department again. Mr K.Rama Krishna joined in 1994. Mrs Y.Anuradha worked as Lecturer from 2000 to 2008. The second member of senior trio Mr P.S.Shankar Rao retired in June 2000. Mrs Y. Anitha Kumari joined the department in 2000. The sole senior member of the department Mr B.Subba Rao retired in February 2002. Mrs M. Rama Devi, Sri G. Venkateswarlu, Smt J.Vedavathi, Janab Sk. Adam Shafi and Mrs M. Bhavani are also the members of the

department.

The products of the department gained many laurels for the college. Kum P.Radhika and Kum Krishna Priya of B.Sc. (M.P.C.) won “Gold Medals” with University Ranks. Our Intermediate students Kum. Karunya, Mr Sita Ram of M.E.C. secured State Ranks. In the year 2016-'17 five students from Intermediate (M.P.C) got more than 90% in Board exams. Mr T.Gopi of M.P.C. got 98.2%. It is important to note that the members of the department work assiduously to better the performance of students.

To create the interest in the subject further and to finetune their skills, the department organizes several programmes. Some notable among them are Sudoku, Quizzes, and Paper Presentations.

Department of Mathematics

S.No	Name	Designation
1	Smt. L. Achala, M.Sc., M.Phil., NET	Lecturer & HoD
2	Sri P. Rama Mohana Rao, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
3	Sri R. Srinivasa Rao, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
4	Smt. Y. Anitha Kumari, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
5	Sri K. Rama Krishna, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
6	Smt. M. Rama Devi, M.Sc., B.Ed.	Lecturer
7	Sri G. Venkateswarlu, M.Sc.	Lecturer
8	Smt. M. Bhavani, M.Sc., B.Ed.	Lecturer
9	Janab Shaik Adam Shafi, M.Sc., B.Ed.	Lecturer
10	Smt. J. Vedavathi, M.Sc., B.Ed.	Lecturer

Department of Physics

The Department of Physics was established in 1968 with Sri U.Venkata Subbaiah, Sri Y. Jaya Rama Rao and Sri K.V.V. Appa Rao as members of the department. To meet the growing needs in Physics, the Department was expanded with the appointment of Sri K. Nagendra Rao and Sri G. Venkateswara Rao in 1969, Sri C. Krishna Prasad and Sri M. Nageswara Rao in 1971 and Sri A. Pulla Rao in 1973. Sri K. Rama Rao worked in the department from 1973-75. Sri K. Ravindra Babu served in the department from 1976 - 1984. Sri Y. Jaya Rama Rao did his Ph.D. under F.I.P. during the period 1980-83. Sri Y. Brahmaiah worked in the department under F.I.P. in place of Sri Y. Jaya Rama Rao.

Later in 1989, with the increase of workload owing to the introduction of self-finance courses, B.Sc (M.P.Electronics) and unaided M.P.C. section in Intermediate, Sri A. Brahmaiah and Sri K. Sankara Rao (1990) joined the department. Sri Ch. Ramprasad and Sri G.S.C. Bose (1991) joined the department. Later Sri K.Sambasiva Rao (1992) Sri T. Bala Narendra Prasad (1994) Sri L. Ajay Babu (1995) and Sri T. Raghavendra Rao (1998) joined the department. Due to the retirement of senior staff, Sri K. Siva Rama Krishna (1997), Smt K. Swapna Latha (2004) and Smt. C. Sridevi (2006) joined the Department.

Sri K.Sankara Rao, Smt. D. Srilakshmi, Sri J. Raja Sekhar, Sri S. Srinivasa Rao, Sri Y. Chandra Babu, Sri G.Ranganath,Sri B.Srinivasa Rao, Smt P.Naga Sudha, Sri N. Naga Jithendra Sri B.Phani Bhushan, Smt G. Kapisha Mourin, Sri Y.Omprakash, Sri Y. Bhaskara Rao, Sri K.Nageswara Rao, Smt. V.Pavani and Smt. K.Anitha worked in the department for a short span.

The Department is quite active in research. Dr. Y.Jaya Rama Rao, Dr.K.Sambasiva Rao, Dr.T. Raghavendra Rao and Dr. G.S.C.Bose did their doctorates under Faculty Improvement Programme (F.I.P). The other members Sri A.Brahmaiah, Sri Ch.Ramprasad, Sri T.Bala Narendra Prasad, Sri L. Ajay Babu, Sri K.Sivarama Krishna and Smt.K.Swapna Latha did M.Phil degrees under part- time scheme.

It is a matter of great sorrow to say that Dr. T. Raghavendra Rao passed away on 6-9-2016 due to ill health. He worked as an NCC Officer.

The department has four spacious and well-established laboratories, a dark room and a research laboratory with total area of 7200 sq.ft. The highlight of the department is very good laboratories, which are rarely seen in U.G colleges. The laboratories are well-

furnished and well-equipped with sufficient number of good quality apparatus like optical benches, telescopes, microscopes, cathode ray oscilloscopes, signal generators and other modern apparatus. The total cost of equipment is about 40 lakh rupees. It is pertinent to note that the laboratories are utilized at the optimum level not only by J.K.C. students but also students belonging to Dr B.R. Ambedkar Open University, Hyderabad.

Separate labs are provided for each practical paper. Each B.Sc. lab can accommodate 30 students at a time and the Intermediate lab can accommodate 50 students at a time. The well-furnished and well-maintained laboratories helped the College in securing Best Laboratory awards in 2008 and 2012 conferred by Acharya Nagarjuna University. The department has individual library with about 400 books.

It is conspicuous to note that the members of the faculty have research degrees. Dr.K.Sambasiva Rao was recognised as a guide by Acharya Nagarjuna University. Under his guidance two M.Phil degrees were awarded. The members of the department have published about 27 research papers in international journals. In order to keep in touch with the different arenas they also attend national and international seminars. In order to realise the enshrined objectives of autonomy, the department keeps on updating syllabi.

To ensure students' proficiency in Physics, the department organised several activities. In 2007, a National-level Workshop was organised on Progress of Physics in the 20th Century. The department offers two certificate courses: 1.Basic Electricity and House Wiring and 2.Physics in Daily Life. Student seminars and quizzes related to the subject are conducted and National Science Day in memory of C.V. Raman's birth day was celebrated. The department provides two scholarships every year and financial aid to poor students.

Many members of the teaching staff are quite active as Vice-Chairmen of various important co-curricular wings. Sri Ch. Ram Prasad is President of ACTA branch of the college.

Sri U.Venkata Subbaiah served as the Head of the department for nearly three decades with utmost interest and developed good laboratories with the support of the Management. His successors, Sri G. Venkateswara Rao, Sri C. Krishna Prasad and Sri A. Brahmaiah continued to work with the same commitment. The present HoD, Sri Ch.Ramprasad also takes utmost care in the development and maintenance of the department. A casual look at the profile of the department gives credence that its members keep tabs on the recent developments and strive to update and adapt themselves to the fast changing academic needs of the students.

Department of Physics

S.No	Name	Designation
1	Sri A. Brahmaiah, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
2	Sri Ch. Ramprasad, M.Sc., M.Phil.	Lecturer & HoD
3	Dr. K. Sambasiva Rao, M.Sc., Ph.D.	Lecturer
4	Dr. G.S.C. Bose, M.Sc., M.Phil., Ph.D.	Lecturer
5	Sri T. Bala Narendra Prasad, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
6	Sri L. Ajay Babu, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
7	Sri K.S.R. Krishna, M.Sc., B.Ed., M.Phil.	Lecturer
8	Smt. K. Swapnalatha, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
9	Smt. C. Sreedevi, M.Sc.	Lecturer

Department of Chemistry

The Department of Chemistry was established in 1968 under the headship of Mr Jasti Venkateswarlu. Mr.Paturi Koteswara Rao and Mr Alapati Bhaskara Rao were the two other members that joined the department in 1968. Later Mr P. Sambasiva Rao, Mr. Nallapneni Bhushaiah, Mr. Valiveti Rama Rao, Mr. Makineni Prasada Babu, Mr.Jampani Venkata Rao, Mr. Yarlagadda Ramadas, Mr Konduru Subba Rama Raju, Mr. Nathani Venkateswarlu, Dr. Sakhamuri Sivaram Babu, Mr. Pasam Madhusudana Rao rendered their services with commitment. Sri Paturi Koteswara Rao, Sri Alapati Bhaskara Rao, Sri Nallapaneni Bhushaiah, Dr. Sakhamuri Sivarama Babu helped the department develop in the capacity of heads of the department.

Dr.P. Sridhara Babu joined the department in 1992 after obtaining Ph.D., from Nagarjuna University in 1991. After Dr S. Sivarambabu's retirement he became the head of the department. He attended workshops, seminars, refresher courses and orientation programmes at various universities. He also acted as a resource person.

Dr. M. Gowrishankar joined the department in 1994. He got M.Phil from S.V. University and Ph.D. under FIP in 2014 from Acharya Nagarjuna University. He attended workshops, seminars, refresh courses and an orientation programme at various universities. Four research scholars were allotted under his guidance.

Mr D.Rahul joined the department in 2002. He submitted his thesis for Ph.D., (2017) to Acharya Nagarjuna University. He attended workshops, seminars, refresh courses and an orientation programme at various universities. He is incharge of N.S.S Unit-II and attended N.S.S orientation camps and organized special camps at the adopted village, Netajinagar.

Dr. I..Hatti joined the department in 2002. He acquired Ph.D from Acharya Nagarjuna University in 2017. He acted as a resource person in A.C College and Govt. Degree College for Women, Guntur. He attended workshops, seminars, refresh courses and an orientation programme at various universities.

Smt. K. Anitha joined the department in 1996. She acquired M.Sc., Foods, Drugs, and water Organic Chemistry (1988) from Andhra University, Visakhapatnam and M.Phil (2007) on medicinal plant from Acharya Nagarjuna University, Guntur. She attended an international seminar at Indore.

Smt. M.M.S. Priyacharitha joined the department in 2006. She got M.Sc., Environmental Chemistry

(1991) from Andhra University, Visakhapatnam and M.Ed. (2001) from Acharya Nagarjuna University, Guntur.

Sri G. Markendeyulu joined the department in 2007. He got M.Sc. Organic Chemistry (2004) and B.Ed., (2015) from Acharya Nagarjuna University, Guntur. He attended a seminar and an orientation programme conducted by ANU.

Mr S.Saikrishna joined the Department in 2009. He got M.Sc Organic Chemistry (2009) and B.Ed. (2015) from Acharya Nagarjuna University, Guntur. He attended seminars an orientation programme at Acharya Nagarjuna University.

Smt. K.Vijaya Lakshmi joined the department in 2015. She got M.Sc. Chemistry (2006) from Acharya Nagarjuna University, Guntur. Her specialization is Organic Chemistry.

Mr M. Srinivas, Mr S. Srinivasa Rao, Mrs N. Bhagya Lakshmi, Mrs M. Anusha, Mr A. Naveen, Mrs J. Rama Kumari, Mrs G. Jaya Lakshmi, Mr J. Ramu, Mr B. Prabhu Kumar, Mrs P. Siva Ranjani, Mrs. M. Suhasini, Mr G. Srihari Babu, Mrs M. Kalyani, Mr G. Praveen Chand, Mrs. P. Srisudha and Mrs N. Deepthi, Mrs. G.V.L Sujatha, Mr K. Narendra Babu, Mr. L. Nageswara Rao, Mr Ch. China KoteswaraRao, Mr M. Bhargavi, Mrs Md. Sharmila Khatoor, Mrs. V. Sreedevi and Mr V. Venugopala Rao rendered their services for a few years.

The department conducted a national seminar on Vedic Sciences in 2007. It has conducted a workshop and quizzes to supplement class room teaching. The present members of the department published sixty three papers in national and international journals. They also presented 15 papers at national and international seminars. Its lab played vital role in obtaining the Best Laboratory Award from ANU for the College.

Department of Chemistry

S.No	Name	Designation
1	Dr. P. Sridhar Babu, M.Sc., Ph.D.	Lecturer & HoD
2	Dr. M. Gowrisankar, M.Sc., M.Phil., Ph.D.	Lecturer
3	Sri D. Rahul, M.Sc.	Lecturer
4	Dr. Islavathu Hatti, M.Sc., B.Ed., Ph.D.	Lecturer
5	Smt. K. Anitha, M.Sc., M.Phil., B.Ed.	Lecturer
6	Smt. M.M.S. Priya Charitha, M.Sc., M.Ed.	Lecturer
7	Sri G. Markandeyulu, M.Sc.	Lecturer
8	Sri S. Sai Krishna, M.Sc.	Lecturer

Departments of Botany, Zoology and Microbiology

Department of Botany

The Department of Botany was started at the time of the inception of the college in 1968.The department began first only with Sri A.S. Krishna and Sri N.Venkateswarlu. After a year Mr S.R.K. Prasad was appointed. Mr P. Kesava Rao, Mr N. Saratchandra Naidu, Mr D. Subramanyam, Mr N. Hanumantha Rao, Mr A. Prabhakara Rao rendered their services.

At the time of its inception, it was headed by Sri E.Bhaskara Rao. The successive heads of the department, A.S.Krishna (1973-1996), Sri N. Venkateswarlu (1998-2000), Sri S.R.K.Prasad (2001-2004), Sri N.Sarath Chandra Naidu (2004-2006) and Smt. M.Anupama (2006-2013) worked with great commitment.

Sri S.R.K. Prasad was elevated as Principal of the college. He worked as President of ACTA, Andhra Pradesh. At present, he renders services as Director, P.G. Courses and Controller of Examinations. Now Ms. K.Rohini Latha and Ms. Ch.Mereena are working in the department

The department has an impressive museum with the collection of rare species of plant specimens, desirable specimens, herbarium specimens, fossils, impressions, moulds, slide racks, economic products, medicinal plant products, etc., right from its initial stages. Many of them were collected and mounted by the members of the department. The museum and the lab were recognized by the two visits of NAAC Peer team.

The department is provided with bio-visual charts, models, overhead projectors, LCD, etc. It conducted National Seminars, guest lectures,medicinal plant exhibitions, botanical tours, field trips etc., to diversify learning experiences to the students.

The Department exerted itself fully to produce top rankers in the examinations. Sri Y.Anil Kumar and Sri B.Subba Rao were students of Botany (Mains) who were selected to the IPS and IARS respectively.

Over the years its strength dwindled but it continues to groom students providing learning experiences. For instance, it conducted national seminars, exhibition on medicinal plants which not only drew attention from JKC College community, but also won accolades from academic circles.

Department of Botany

S.No.	Name	Designation
1	Smt. K. Rohini Latha, M.Sc., B.Ed.	Lecturer
2	Kum. Ch. Mereena, M.Sc., M.Ed	:Lecturer

Department of Microbiology

The department of U.G-Microbiology was started in the year 1996 and P.G Microbiology was started in the year 1999. The Department offers B.Sc-Microbiology, Biochemistry and Chemistry. U.G and P.G programmes were run in the self financing stream

The department is well equipped with the all necessary instruments and research facilities. The department has young, enthusiastic and well qualified faculty members actively involved in research and teaching activities. The department has been encouraging the students to independently think as well as implement research ideas. The department focuses on imparting quality education and providing an excellent research environment through its ongoing programmes. It imparts training for students to make them competent, motivated academicians and scientists. The department has developed extensive infrastructure facility to support the ongoing teaching and research initiatives.

The departmental Library is self-sufficient and as more than 500 books in the area of Bacteriology, Virology, Molecular biology ,Immunology, Food microbiology and Industrial microbiology and other allied areas.

The Department has also been contributing to high quality research in the front line areas of Microbiology for several years. Many of the ex-students of the Department have been well placed in various premier Institutions as scientists, teachers & entrepreneurs in various parts of the country and abroad. The department has an excellent alumni support. The alumni have been guiding the present students with respect to the placements, studies as well as summer trainings.The students have consistently qualified for CSIR-JRF, NET and GATE. The department has good placement record for students in both industries and research organizations.The department conducted national seminars, guest lectures, medicinal plant exhibitions and tours and field trips, etc., At present the staff members viz., Dr. M.Guravaiah, Assistant Professor and Smt. C. Sreelatha, Lecturer are working in the department.

Department of Microbiology

S.No	Name	Designation
1	Dr. M. Guravaiah, M.Sc., M.Phil, Ph.D.	Asst. Prof.
2	Smt. M. Srilatha, M.Sc.	Lecturer

Department Of Zoology

The department of Zoology was established in 1968 with Sri N.Koteswara rao and Dr. R. Ramachandra Rao as Lecturers. Within a short period both the Botany and Zoology departments were merged as the Department of Biology which was headed by Sri E.Bhaskar Rao.

Sri K.Ram Mohan Rao, Smt. K.Jenny and Sri.G.Srinivas Rao joined the department as Junior Lecturers and later promoted as Lecturers. In the fifth academic year, main system was introduced - Zoology as main subject, and Botany and Chemistry as ancillary subjects. This scheme continued up to 1977. In the same year the Biology department was bifurcated and the Zoology department was headed by Sri E.Bhaskar Rao.

In 1974 Sri P.Krishnama Naidu joined the department as a Junior Lecturer and later promoted as

a Lecturer. In 1984 Sri E.Bhaskar Rao was elevated as Principal of the College. Consequently Sri N.Koteswara Rao was made head of the department. Dr.R.Ramachandra Rao acted as head of the department during the academic years 1998-2000. He was the best teacher awardee in 2000. In the same year, Sri G. Prabhakar Rao joined as a Lecturer and worked for three years in the department. Sri P. Krishnama Naidu worked as head of the department until his retirement.

Dr.K.Daniel heads the department and Mrs K.Saroja is another Lecturer working in the department. They presented and published several research papers.

The Management provides spacious permanent Zoology laboratory and rare museum specimens complemented by instruments, LCD & OHP projectors, models and bio-visual charts.

Department of Zoology

S.No.	Name	Designation
1	Dr. K. Daniel, M.Sc., M.Phil., SET, Ph.D.	Lecturer & HoD
2	Smt. K. Saroja, M.Sc., M.PhiI.,	Lecturer

Department of Biotechnology

The Department of U.G Biotechnology was started in the year 2003 and P.G. Biotechnology was started in the year 2006. The Department offers B.Sc. course with the combination of Biotechnology, Botany and Chemistry. Both U.G and P.G. programmers are in the self- financing stream.

The Department contributes to high quality research in emerging areas of Biotechnology. For several years many of the ex-students of the Department have been well placed in various premier Institutions as scientists, teachers & entrepreneurs not only in the country but also in foreign countries. The department has an excellent alumni support in terms of placements and summer internships. The department organized national seminars, guest lectures, medicinal plant exhibitions and field trips for supplementing academics.

Department of Computer Science & Electronics

Department of Computer Science & Electronics (U.G)

Under graduate programme in Computer Science and Electronics was introduced in 1989 with the student intake of 48. Since its inception, the department has grown exponentially in the areas of student intake, quality of academic work and student achievements. The current student intake stands at 420. Taking the needs of the academic institutions and the industry into cognizance, BCA was introduced in 1998. As the demand increased for admission into various courses, the management was magnanimous enough to spend money for the expansion of the laboratories and equip the labs with latest hardware and software.The department houses Hardware Exhibition Room. It has a well-maintained library and has a rich collection of audio and digital sources.

The intrinsic strength of the department is evidenced in the fact that its students embarked on certain projects successfully: Eagle Eye Project meant to monitor attendance and marks; software for tracking issues and returns of the Departmental Library. The critical and soft skills are also being imparted by distinguished professionals called from various places across the country. The department hosts scores of public and private online examinations and the department updates its hardware keeping its tabs on the current changes and all the computers are backed up UPS and 100 KVA generator. Its alumni were placed in India and foreign countries also contributed generously to the college.

The Department was fortunate enough to have Dr. G. Satyannarayana Prasad M.Sc., M.S.(USA).,Ph.D. as the founder Head of the Department. He served the department for eighteen years. Initially the department was started with Smt. M. Srilatha, Smt. A. Sri Krishna in Computer Science and Mr A.R.K Murthy in Electronics faculty. Mr A R K Murthy served the department for 18 years.

At present, the Department is being headed by Smt. T. Anuradha. She was conferred Ph.D. by S.P.M.V, Thirupati in 2015. She is Member, Board of Studies, Government Women's College, Guntur.

In 2007,Smt. M.V.Sheela Devi, was appointed as Lecturer, she was conferred M.Phil by Periyar University, Salem. She was appointed ANO NCC-Girls Wing in 2016.

In 2008, Smt. B. Reena Sahithi, M.Sc.(Elect)., was appointed as Lecturer in Electronics. She is Member, Board of studies, S.V.R.M. College, Nagaram.In 2013,

Mr. A. Omkar Murthy, M.Sc. (Elect)., was appointed Lecturer in Electronics. He got through UGC National Eligibility Test in 2014 . He registered for Ph.D at Andhra University, Vizag.

In 2013, Smt. Y.Prasanthi, was appointed lecturer. In 2014, Smt. B.Prameela Rani and Smt. V.Vasavi, were appointed Lecturers. In 2014, Mr. P. Srinivasa Rao was appointed Lecturer. In 2016, Mr. K.Kiran Kumar was appointed Lecturer. In 2017, Mrs. S.Sailaja and Mr. B.Srinivas were appointed Lecturers.

In 1996, Mr N.Narendra was appointed a Technician. He was promoted as a Network Administrator in 2016. Mr T.Vinod was appointed Technician in 2016. A significant number of students were placed in top MNCS like TCS, CTS, Infosys, Oracle, Accenture, IBM, Wipro, Polaris, Honeywell, HCL, Tech Mahindra, etc., India and abroad. The department presented 4 papers at national and international seminars and conferences and authored 3 papers which were published in national and international journals.

Department of Computer Science & Electronics

S.No.	Name	Designation
1	Smt. M.V. Sheela Devi, M.C.A.	Lecturer
2	Smt. P. Varalakshmi, M.C.A.	Lecturer
3	Smt. Y. Prasanthi, M.C.A.	Lecturer
4	Sri P. Srinivasa Rao, M.C.A.	Lecturer
5	Smt. B. Prameela Rani, M.C.A.	Lecturer
6	Smt. V. Vasavi, M.C.A.	Lecturer
7	Sri K. Kiran Kumar, M.C.A	Lecturer
8	Smt. S. Sailaja, M.C.A., M.Tech.	Lecturer
9	Sri. B. Srinivas, M.C.A.	Lecturer
10	Smt. J. Adinarayanamma, M.C.A.	Programmer
11	Sri P. Siva Srinivasa Rao, M.C.A.	Programmer
12	Smt. B. Reena Sahithi, M.Sc.	Lecturer in Electronics
13	Sri A. Omkaramurthy, M.Sc., NET	Lecturer in Electronics

Department of Statistics

Statistics is a prominent discipline which inculcates practical orientation in the students. In the beginning it was part and parcel of the department of Mathematics when it was headed by Sri A. Nomula Rao and Sri B. Subba Rao. Later it was separated from Mathematics and it was headed by Dr. G. Srinivasa Rao.

The HoD of the department is Sri P. Raghu who is also Additional Controller of Examinations. Sri D. Purnachandra Rao, Sri A. Radhaiah and Kum. Sk. Jameela Begam are the other members.

The Department held a national seminar on Linking Agriculture with MGNREGA in 2015 and symposia on Impact of Demonetization on Indian Economy in 2016 and Bifurcation of Andhra Pradesh: Strategies for Development in 2017. The Department arranges guest lectures and seminars to enrich students' learning experiences. Students are also given projects. It is gratifying to note some of the students belonging to the Department are able to secure jobs in campus drives.

Department of Statistics

S.No	Name	Designation
1	Sri P. Raghu, M.Sc.,	Lecturer & HoD
2	Sri D. Purnachandra Rao, M.Sc.,	Lecturer
3	Sri A. Radhaiah, M.Sc.,	Lecturer
4	Kum. Shaik Jameela Begum, M.Sc	Lecturer

Departments of Economics, Political Science and History

Department of Economics

Mr K.Srihari Rao, Mr Y. Venkata Rao, Mr P.D. Singh, Mr T. Krishna Kumar Babu, M. Sambasiva Rao served the institution for many years in the capacity of lecturers. Mr K. Srihari Rao and Mr Y. Venkata Rao were the heads of the Department. Now the department is headed by Dr D. Siva Sankara Rao. Smt. P. Bharathi Devi is the other Lecturer working in the department. She got her M.Phil degree from Annamalai University. Dr D. Siva Sankara Rao got his M.Phil degree in 2008, and Ph.D. in 2013 from Acharya Nagarjuna University.

The department is active in the organization of seminars, workshops, symposia, conferences, study tours and arranging guest lectures. It organized two UGC-sponsored National Seminars on "Agriculture in India- Issues and challenges" in 2007 and "Linking Agriculture with MGNREGA" in 2015.It organized 29th Annual Conference of the Andhra Pradesh Economics Association in 2011. It was a rare privilege indeed as ours was the first college to have hosted the conference. The department also organized workshops on Global Economic Crisis - Its Impact on Indian Economy, Micro Finance, Global Economic Scenario-Challenges before India and symposia on Terror Shocks on Indian Economy, Impact of Demonetization on Indian Economy and Bifurcation of Andhra Pradesh: Strategies for Development.

The Department organised Industrial study tours to Visakhapatnam, visits to local Banks, and Rythu Bazaar to offer practical orientation to the students. It also conducted class room seminars, debating competitions, and quiz competitions in its initiative to provide new learning expereinces.

The department presented about 70 papers at National and International seminars and conferences. Dr. D. Siva Sankarara Rao and Smt P. Bharathi are members on Boards of Studies in Economics in various colleges. They also visited many colleges as academic advisers. Dr. D. Siva Sankara Rao acted as a resource person to many colleges.

Department of Economics

S.No.	Name	Designation
1	Dr. D. Siva Sankar Rao, M.A., M.Phil., Ph.D.	Lecturer & HoD
2	Smt. P. Bharathi Devi, M.A., M.Phil., NET	Lecturer

Department of Political Science

Sri Pulivarti Venkatachalam, Sri Vadlamudi Damodara Naidu and Sri Mirza Mohammad Kifayatulla and Dr. G Satyamani worked many years with dedication. Now the lone member, Sri M. Anil Kumar is also in charge of gymnasium and acts as an instructor in GYM. He organized cycle rallies to create awareness among students pertaining to socio-political issues and the need of cycle tracks to be laid in the the new capital of Andhra Pradesh. He is active in taking out rallies on Swacch Bharath, Demonetization, Human Rights, etc. The Department organized study tours, arranged guest lectures and conducted mock parliaments

Department of Political Science

S.No.	Name	Designation
1	Sri M. Anil Kumar, M.A.,	Lecturer

Department of History

Mr. K. Sambasiva Rao, Dr. O. Sambaiah, Mr. K.L.Paul served the department for a few decades. Smt. M. Sujani, who was redeployed, worked in the college for some years. Dr. R. Devaiah, after rendering services for about 16 years, was transferred to Sri Sarada Niketan Oriental college, Guntur in 2016. Mr S.Srinivasa Rao, Mr K. Hanumantha Rao worked for many years serving the institution. Mr K.V. Naik left for Macharla Govt. College on surplus. The department organized AP History Congress twice with the generous support from the Management. Famous historians like Prof. Romilla Thappar, Prof. Vakulabharanam Ramakrishna and other luminaries graced the occasions. Mr K. Sambasiva Rao, Smt M. Sujani and Dr. R. Devaiah served the department in the capacitiy of heads of the department. HEC, HCT, HEP at Intermediate and B.A. at degree level did not attract students resulting in winding up of the courses for the time being.

Department of History

S.No	Name	Designation
1	Sri K. Venkateswara Naik, M.A., B.Ed., M.Phil.,	Lecturer

Department of Commerce

Started in 1968, the Department of Commerce is one of the largest departments in terms of its strength and cross section of students it deals with. However, a B.Com. section was converted into Telugu medium in 1971 in conformity with the government policy. At present, the Department offers two English medium sections and one Telugu medium section in B.Com. and two sections at the Intermediate level-two in English medium and one in Telugu medium. Of late, B.Com., with Computers was started in 2009. Investment Management is offered for the first, the second and the third year B.Com students.

Sri G. Someswara Sarma, late Sri M. Koteswara Rao, late Sri D. Nagavardhana Rao, Sri P. Vengala Rao, Sri G.Sambasiva Rao, late Sri V.V. Anjaiah , Sri K.S. Chalam, Sri K. Sambasiva Rao, late Dr. K.V.N.B. Kumar and late Sri V.M.Bose (all aided) rendered their services in the department over the years.

Sri M. Appa Rao and Lecturers, Sri K. Charan Choudary, Smt. Anjani Devi, Dr. M. Prameela Rani, Sri A. Venkata Krishna, Smt. K. Veena, Smt. Y. Sarada, Smt. K. Rajya Lakshmi, Smt. S.T. K. Aruna Kumari and Sri S. Nagarjuana are working as Lecturers.

Sri G. Someswara Sarma, late Dr. K.V.N.B. Kumar and Dr. I.Nageswara Rao before elevated as Principals of the college, put in decades of their services with dedication and devotion and helped for the development of the department. Dr. K.V.N.B. Kumar was Best Teacher Awardee bestowed by A.P. Govt in 2010. Dr. I. Nageswara Rao was given away the Best Voluntary Service Award (NSS) by ANU.

The members of the Department published 28 articles in renowned journals and 25 books. 88 papers were presented at national and international seminars. The Department organized a U.G.C. Golden Jubilee National Symposium on Human Rights and Duties Education in 2003. It also organized UGC sponsored national seminars on National Knowledge Commission Report in 2006; NAAC sponsored national seminar on Impact of Technology on Higher Education; Privatization of Higher Education in Developed and Developing countries in 2008; Impact of Technology on Banking in 2009; Techno-Commerce in 2012.

The efforts of Lecturers bore fruit and B.Com students secured jobs in various campus recruitment drives. Our students became Charted Accountants, entrepreneurs and graced distinguished positions not

only in India, but several parts of the world. To add sheen to learning experiences, broaden knowledge and enhance their competence, the following programmes are held: a one State-level Quiz and Product Launch is organized every year; Leadership Training Programmes sponsored by M.R.Pai Foundation, Mumbai have been held since 2009 for the benefit of students. Guest lectures were arranged to make students exposed to the world of commerce and allied fields. Market Makers programmes were held and Young Entrepreneurship Awards (Market Makers) were given away to students belonging to the Commerce.

Department of Commerce

S.No.	Name	Designation
1	Sri M. Appa Rao, M.Com., SLET	Lecturer
2	Sri K. Charan Choudary, M.Com., M.Phil.	Lecturer
3	Smt. K. Anjani Devi, M.Com.	Lecturer
4	Dr. M. Prameela Rani, M.B.A., M.Phil., Ph.D.	Lecturer
5	Sri A. Venkata Krishna, M.B.A., PGDCA, M.Com.	Lecturer
6	Smt. K. Veena, M.Com.	Lecturer
7	Smt. Y. Sarada, M.Com., M.Phil.	Lecturer
8	Smt. J. Rajya Lakshmi, M.Com.	Lecturer
9	Smt. K. Aruna Kumari, M.Com.	Lecturer
10	Sri S. Nagarjuna, M.Com.	Lecturer

Department of MCA

Department of Computer Science (M.C.A.)

JKC College introduced the MCA programme affiliated to Acharya Nagarjuna University and approved by All India Council for Technical Education, New Delhi in the year 1993 with a student intake of 30. Since its inception the department has grown by leaps and bounds in the areas of student intake, quality of academic work and student achievements. The current student intake stands at 60.

As the demand increased for admission into the course, the Management spent money for the expansion of the laboratories and equipped the labs with latest hardware and software. It has a well-maintained library and has a rich collection of audio and digital sources.

The students have been selected by various illustrious software companies by name Tech Mahendra, Trina, Anblicks, APSTEK etc., for Internship Programmes. The critical and soft skills are also being imparted by distinguished professionals called from various places across the country.

It is important to note that public and private online examinations are hosted and in compliance with the specifications the department updates its hardware keeping its tabs on the current changes and all the computers are backed by UPS and 100 KVA generator. Its alumni were placed in India and foreign countries also contributed generously to the college.

The Department was fortunate enough to have Dr. G. Satyannarayana Prasad M.Sc., M.S.(USA).,Ph.D. as the Founder. Head of the Department. He served the department for eighteen years.

At present, the Department is headed by Dr. T. Anuradha. She was conferred Ph.D. by S.P.M.V, Tirupati in 2015. She is Member, Board of Studies, Government Women's College, Guntur. In 1993, Smt. K.N.M. Kumari was appointed a Lecturer. She was promoted as Professor in 2007. She left the college after serving for twenty four years.

In 1997, Mr.Y. Suresh Babu was appointed a lecturer. He was conferred Ph.D. by Acharya Nagarjuna University, Guntur in 2013 and became

professor. He is Vice-Chairman of Training and Placement cell and Jawahar Knowledge Center. He is Member, Board of Studies, Acharya Nagarjuna University, Guntur and Andhra Loyala College, Vijayawada.

In 1999, Mr Y.Venkateswara Rao was appointed a lecturer. He registered for Ph.D at Acharya Nagarjuna University He has been maintaining the college web site.In 2000, Dr. C. V. P. R. Prasad, was appointed a lecturer. He was conferred Ph.D., by Acharya Nagajuna University, Guntur in 2015. He left the college after serving for 16 years. In 2000, Mr G.Venu Gopal Rao was appointed as Lecturer, He was promoted as an Associate Professor in 2013. He was conferred M.Phil by Manonmaniam Sundaranar University, Thirunelveli.

In 2004, Smt. A.Sudha Rani was appointed a Lecturer. She was promoted as an Assistant Professor in 2012.In 2007, Smt. K. Anuradha was appointed a Lecturer.In 2008 ,Smt. M.Nalini was appointed a Lecturer. In 2010, Mr. Y.Srikanth, Smt P.Vara Lakshmi. and Mr. K.Sambasivarao, were appointed Lecturers. Smt. N. SreeLakshmi was appointed a Computer Operator in 1995.

Ms A. Bhanu, Ms T.Uma Devi, Ms.P..Aruna Naga Lakshmi, Ms. K.Poornima, Mr A. Siva Kumar and Ms.K.Asha Jyothi secured Gold Medals in the University Examinations. Many of our students secured good ranks in university examinations.

The Department won the First Prize in Best Performance Professional PG College University Exams Results from Acharya Nagarjuna University in 2010. A significant number of PG students were placed in top MNC'S like TCS, CTS, Infosys, Oracle, Accenture, IBM, Wipro, Polaris, Honeywell, HCL, Tech Mahindra etc., in India and abroad. Some students became successful entrepreneurs and occupied coveted positions.

The members of the department are keenly interested in research. They presented 21 papers at national and international seminars and conferences. They also contributed thirty six papers which were brought out by national and international journals.

Department of M.C.A.

S.No.	Name	Designation
1	Dr. T. Anuradha, M.Sc., M.S., M.Tech., Ph.D.	Professor & Director of MCA
2	Sri Y. Venkateswara Rao, M.C.A.	Asso. Prof.
3	Sri G. Venu Gopala Rao, M.Sc., M.Phil.,M.Tech.	Asso. Prof.
4	Dr. Y. Suresh Babu, M.Com., M.C.A., Ph.D.	Professor
5	Smt. A. Sudharani, M.C.A., M.Tech.	Asst. Prof.
6	Smt. K. Anuradha, M.C.A., M.Tech.	Lecturer
7	Smt. M. Nalini, M.C.A.	Lecturer
8	Sri K. Sambasiva Rao, M.Sc., (I.T.)	Lecturer
9	Sri Y. Srikanth, M.C.A.	Lecturer
10.	Smt. P. Varalakshmi, M.C.A.	Lecturer

Departments of Library Science (UG & PG)

Library (UG)

The Library was started in the year 1968 in order to provide multifaceted, supportive learning and teaching environment. Later it was shifted to a new building in the year 1990 and christened as Yalavarthi Rosayya Library and Reading Room. It is located in a peaceful environment and it is fully equipped to satisfy the needs of faculty and students in pursuing and attaining utmost academic excellence.

At present the Library is housed separately in its own three-storied floors building situated in the southern part of the western wing. Now two floors are used for library services. The general Library with an issue/ return counter, E-Learning Center, Institutional Digital Repository, Reprographic Facility and OPAC is housed on the ground floor. The Mezzanine is occupied by the Book Bank and Reference Section. The second floor consists of Back Numbers Section, Periodical Section, Net Resource Center, Competitive Examination Section, Question Paper Cell, SC&ST Book Bank and Reading Room with a color television set, having a capacity to accommodate about 200 people.

Library Collection

The library collection is enriched every year by adding new books and e-resources. It has a good collection of text books, reference books, non book materials & back numbers of journals. At present the library has a collection of 54,653 books, 83 national and international journals, 2220 back volumes of journals 372 maps and 425 microfiches. The library has also a good collection of non book materials i.e., 31 Audio cassettes, 953 CDs and DVDs covering all subjects. In addition to the print resources, online resources are also available in the library. In the year 2010, library subscribed a digital online resource for its users i.e., INFLIBNET, N-LIST online consortia. Through the consortia, the users of library can access more than 6,000 e-journals and 3, 35,000 e-books with the help of login and password, provided by the library. The library has Institutional membership in the libraries of DELNET (Developing Library Network, New Delhi) and NDL (National Digital Library of India) to get access 2 lakhs of electronic resources with the help of user Id and password. It has a digital library attached to it after taking into account the ever growing demand for e-learning resources.

The stock is quite rich in English and Telugu literature. The biological and physical science sections

are well stocked. The Library has a very good collection of reference books. The following table gives a bird's-eye view of the progress and development of the Library:

S.No	Name of the Item	1968-'69	1977-'78	1987-'88	1997-'98	2007-'08	2016-'17
1.	Total No. of Books	442	15,596	27,296	35,236	43,580	54,653
2.	Total No. of Journals	37	98	113	87	72	83
3.	Total No. of E-Books	-	-	-	-	-	3,35,000
4.	Total No. of E-Journals	-	-	-	-	-	16,000
5.	Total No. of CDs/DVDs	-	-	-	-	234	953
5.	Total No. of Issues	-	5,343	9,550	5452	7220	8760
7.	Library Expenditure	Rs.3,847	Rs.1,06,656	Rs.43,644	Rs.63,354	Rs.3,02,012	Rs.1,62,206

Technical Work and Services:

All the books are completely classified, catalogued and computerized. Dewey Decimal Classification was used for classifying the books. From the academic year 2004-05 onwards we adopted OPAC (Online Public Access Catalogue).

The last decade of the 20th century i.e., in the early 1990s library started the path of computerization with a single PC running on dbase software. In the year 2004, SOUL Software was purchased and implemented it to improve the quality of services to the users. Five computers are available for rendering library services.

The Library offers various information services to the users with professionally qualified staff using the printed and electronic resources and equipment. Book bank facility is available for the students of SC, ST and OBC. Inter-library loan service (ILL) and Information deployment and notification services are provided. Reprographic facility and Multimedia facility are also available in the Library. The Library participates in resource sharing networks such as INFLIBNET and DELNET.

E- Learning Centre was established with four computers with internet connection in the year 2010. Free internet access is available to all users in the Net Resource Centre. The Net Resource Centre with seven computers was inaugurated by Sri J. Narendernath in 2012. Bibliographic Service and Current Awareness Service are available through intranet in the college campus. E- Resources are accessible to staff, research scholars and students on campus and also off the campus. Passwords are allotted to staff members so that they can use it to the optimum level. The well-trained staff extends any support needed, including assistance in searching database. The Library has developed Institutional Digital Repository in the year 2016 and provided it through local area network in the Library.

Staff:

Sri P. Vijaya Kumar, former librarian**,** set an example for us to emulate. Sri Krishna Murthy also worked in the department with commitment. During the past years, the total number of staff worked in various positions in the library is thirty.

The present members of staff are very sincere, dynamic and devoted. Their details of are given below:

Department of Library Science (U.G.)

S.No.	Name of the staff	Qualifications	Designation	Year of joining
1.	Smt. Ch.N.Bhavani	M.Sc.,M.L.I.Sc,M.Phil., PGDLAN	Librarian	1995
2.	Sri N.Srinivasa Rao	M.A.,M.L.I.Sc.,	Senior Assistant	2014
3.	Sri Ch.Lakshmana Prasad	B.Sc.,	Junior Assistant	2011
4.	Sr N.Ravi Kumar	Intermediate	Sweeper	2009
5.	Sri J.Gopi	Intermediate	Sweeper	2017

Activities of the Library:

The Library plays an active role in bettering the academic life of the college community. It not only caters to the information needs of the staff and students but also serves as an instrument and medium for the all-round development of the students to their fullest capacity. Orientation Programme for freshers, Annual Best User Award, Book Review Programme, Guest Lectures and Workshops on Utilization of E-Resources, Career Guidance Exhibition, Book Exhibition of New Arrivals, Earn-While-Learn Programme and MANA TV are some of the novel programmes of the library.

Quite deservingly the UG Library has earned a good name in and outside the academic circles of Guntur town for its rich, live and up-to-date book stock and its maintenance. In addition to our students both present and old, the public and the research scholars in and outside our university area have also benefited amply from the library services.

Achievements:

The UG Library has been identified as one of the best libraries in the purview of Acharya Nagarjuna University. It received three times Best library award from Acharya Nagarjuna University.

- Second Best Library Award in 2007
- First Best Library Award in 2010
- Second Best Library Award in 2012

It does not rest on its oars but still continues to focus on adding new dimensions to learning and providing services made accessible to readers.

P.G.Library

In order to serve research and scholarly pursuits of the post-graduate students belonging to the Post Graduate departments of English, Chemistry, Mathematics, Microbiology, Biotechnology and M.C.A the P.G. Library was established in the year 1999. It treasures many rare and valuable books. It has a rich collection of 15,341 books and 59 Annual subscriptions of the periodicals. The information given below is indicative of the growth and development of the Library:

Cost of Books	-	Rs. 28,51,832/-
Back Volumes	-	783
CDs	-	932
Project Reports	-	138

The Librarian, Sri T. Sri Hari, M.A., M.L.I.Sc., M.Phil. and Assistant Librarian, Sri P. Ram Babu, B.A., B.L.I.Sc. are committed to provide services to the staff and students.

Department of Library Science (P.G.)

S.No.	Name	Designation
1	Sri T. Srihari, M.A., M.L.I.Sc., M. Phil.	Librarian
2	Sri P. Rambabu B.A., D.L.I.Sc.	Asst. Librarian

Department of Chemistry (P.G)

The glorious journey of this department began in the year 1997. A galaxy of eminent teachers who specialized in Organic Chemistry served in the department from the very beginning. Prof. K.Saraswathi, a retired Professor from S.V. University, Tirupati rendered her services as HoD and Director of P.G courses from 1999 to 2005. Indeed, she took all pains in establishing the department on sound lines. She was succeeded by Prof. P.Lingaiah from Kakatiya University, Warangal. He worked for two years. Since 2008 Dr. N.Madhavi has been heading the department. Apart from Dr. N. Madhavi, HoD, Smt. M. Madhavi, Dr. G. Praveen Chand and Sri Ch. Srinivas are working in the department. The achievements of the students belonging to the department in various national level examinations like NET, GATE, and other entrance examinations of research institutes of national and international repute speak volumes for the department. Some of the students are working in Denmark, Germany and a few other countries. Its products secured various lucrative jobs in the institutions of great reputation all over the globe. They received Prathiba Puraskar Awards from the state government for two consecutive years, 2015 and 2016. Students show keen propensity for research. Ten research scholars are doing M. Phil., and doctoral research under the guidance of Dr. N. Madhavi. She is on the BoS of A.N.U and K.B.N. College. In order to gain expertise the members and students of the department attend seminars and conferences. Thus their exposure to good labs and

industrial tours steers their lives to success. Commemorating International Year of Chemistry, National Seminar on 'New Advents in Chemistry' was organized in 2011. National Symposium was also held on 'Stereo Chemical Characterization of Vital Molecules' in 2017. The department grows from strength to strength making an impress on the academic map of A.N.U. in its own unique way with its quality teaching and research.

Department of Chemistry (P.G.)

S.No.	Name	Designation
1	Dr. N. Madhavi, M.Sc., Ph.D.	Lecturer & HoD
2	Smt. M. Madhavi, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
3	Dr. G. Praveen Chand, M.Sc., M.Phil., Ph.D.	Lecturer
4	Sri Ch. Srinivas, M.Sc.	Lecturer
5	Sri P. Subba Rao, M.Sc.	Lecturer

Department of Mathematics (P.G.)

Established in 1995, the P.G. Department of Mathematics made a mark in the annals of JKC College. At its inception, it was headed by Dr.R.Srinivasa Rao, followed by Sri M.K.R.S.Veera Kumar. During that period a team of lecturers, Sri N.Apparao, Sri K.Siva Prasad, Sri J.Sivaram Prasad and Smt. P.Sailaja rendered their services to notch up several ways bringing credit to the department. Most of them left the college in search of avenues at different places except Smt. P.Sailaja who heads the department. The other members of the department, Sri M.Ankarao, Smt. T.Mahati and Kum. V.Sowjanya have been extending their unstinted cooperation for the smooth functioning of the department. Prof.Y.Venkateswara Reddy of Acharya Nagarjuna University takes classes periodically. The members of the department are keen on presenting and publishing research papers.

The students who passed out of the portals of the department have made their mark in different domains while the department imparts many varied learning experiences to the students whereby they can profitably take up any vocation of their liking. The scholastic performance of some of our students is commendable. For instance, K.Madarbi, K.Vani, Ch.Nalini and G.Syamala were awarded Prathibha Puraskar in 2016 and 2017 and K.Vani secured Gold Medal in university examinations from Acharya Nagarjuna University. She studied between the academic years 2015-2017. Besides academic activities, our students take part in extracurricular activities. Some of our students volunteered to take up classes at local government schools.

Department of Mathematics (P.G.)

S.No.	Name	Designation
1	Smt. P. Sailaja, M.Sc., M.Phil.	Lecturer & HoD
2	Sri M. AnkaRao, M.Sc.	Lecturer
3	Smt. T. Mahati, M.Sc., M.Phil.	Lecturer
4	Kum. V. Sowjanya, M.Sc.	Lecturer

Winning Laurels
Department of Physical Education

The Management of Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College, with its characteristic wisdom and foresight, strongly believes in the implementation of the famous adage, "A Sound Mind in a Sound Body". The Management is liberal in providing funds for buying state-of-art sports equipment and for preparing the college play ground in a well-ordered way. The ground is seen with players delighting themselves in the vast verdurous greenery by showcasing their skills in games and sports.

Since the inception, JKC College gives utmost importance to sports while planning a comprehensive programme of education. In 1971 itself, the Basket-ball Court was inaugurated by Sri Jagarlamudi Chandramouli, Founder-President of Nagarjuna Education Society and JKC College.The men and women Basket-Ball Teams were selected to represent Andhra Pradesh at the National Basketball Championships played the first match on the court. Sri Jagarlamudi Narendernath, former Secretary & Correspondent, among others, himself a sportsman took special attention to provide state-of-art facilities for sports persons. The achievements of JKCians in the world of sports were many and varied. They have excelled themselves in basketball, volley ball, cricket, table tennis, kabadi, martial arts, atheletics bringing laurels to the college. The following highlights bear ample testimony to the quality of physical education on the campus:

- It is a matter of pride to say that JKC College is the only college which has a Basketball Court with floodlight facility in the jurisdiction of ANU.
- The college has well-maintained 58 yds Cricket field with turf pitch and six practice wickets.
- 2000 Sft. Gym along with 20 individual stations and steam bath facility.
- Organizing ANU Inter-collegiate tournaments in Basketball and Badminton
- Organizing Basketball Coaching Camp
- Every year Athletes secure Gold/Silver/Bronze medals in ANUIC Athletics Meet.
- Basketball men team secured Winners' position for five successive years (from 2009-2014).
- Basketball women team secured Winners' position for four successive years (from 2011-2015).
- More than ten students have been representing ANU Teams in various games and sports.
- The Management gives cash awards to the college players who represent ANU and State teams.
- Mr D. Narasimha Rao encourages the sports students by sending cash awards to the winners in various games and sports from 2003 – '04 academic year onwards. So far he sent more than Rs 1,00,000/-.
- Chandus' Silver Cup Cricket Tournament for AP College Teachers has been organized continuously for the last twenty two years.

With the support of the Management, successive Physical Directors – Sarvasri C. Krishna Murthy, T. Raghavaiah and T. Srinivasu students have secured many prizes in athletics and sports.

Setting a Benchmark
NCC

Sri Y. Rosayya, Founder-Principal of JKC College, a rare classicist by temperament and exemplary stickler for details introduced a unit of NCC in our college in 1969-70 to make students men of discipline and character. Major B. Subba Rao was the first NCC Officer. He was followed by Lt. T. Raghavaiah, Maj. G. Sambasiva Rao and Lt. T. Raghavendra Rao. Now Lt. T. Subba Rao is the NCC Officer. Many of our NCC cadets have secured positions in Army and Police departments. Ms. B. Vijaya Lakshmi of English Department was the 1st NCC Officer. Smt. M.V. Sheela Devi is ANO of the Girls' Wing of NCC, which, after a brief break, started functioning again. The cadets perform brilliantly and got many laurels for the college. With the munificence of the Management, Staff and donors, NCC has acquired many unique amenites.

The activities of NCC start off with the orientation programme for freshersat the outset of every year during which physical tests are conducted to recruit them.Students are selected on a voluntary basis. It is intended to provide extensive training and knowledge in all fields concerned. Hence, it conducts weekly training sessions for drill practice and march past practice. It organizes guest lectures on contemporarily important topics such as self-defence and role of women in civil defence. These lectures are delivered by eminent speakers mostly from NCC Office, Guntur. Importantly, it organizes numerous educational and recreational camps such as weapons training, rock climbing, Republic Day march past etc. In decades ofits existence, the NCC trained more than 1800 cadets and is going stronger than ever.

It is well-known that the Armedforces have made inestimable services to ensconce their countrymen withtheir indomitable courage.In order to pay homage to those soldiers and officers who sacrificed their lives in defending our nation, the cadets raise fund onArms Force Day which falls on 7thDecemberand send the fund to the armed forces.

NCC provides good exposure to the cadets with practical training in a wide range of activities. Apart from the training, it also focuses on social service, discipline and adventure training. In order to conduct survey to pedaled far-off placed as part of Cycle Expedition and took part in various activities of social service. Blood Donations are organized every year and JKC cadets are always in the forefront when they receive a call to donate blood.

The training helps the youth of the college develop and prepare themselves in all three forces - Indian Army, Indian Navy and Indian Airforce. If one is focused one can also get opportunities to represent the state. Scores of our students were recruited by the armed forces, RPF, Police Dept. Cap. Ch. Harshavardhan was one who was directly selected for army after getting through interview.

The NCC Wing gives an exemplary performance in various activities. The cadets take part in various camps like Prime Minister Rally, Pre-Republic Camp, Talsainik Camp, and Mountaineering camps, leadership programmes, Yoga Camps, and Personality Development .

True, the NCC wing provides a multidimensional platform for many activities. Three-years of rigorous training on the campus, is of great boon to the rural students to know many a thing that would be of some help in their lives

We can say with a sense of fulfillment that the NCC Wing of the College is not in need of resources The Management, the teaching staff and others philanthropic gestures helped itacquireCeremonial Dress and guns at the cost of one lakh and fifty thousand rupees. It may be said that NCC has its own humble role in all-round development of the institution.

In Pursuit of Service
NSS Wing

National Service Scheme, under the Ministry of Youth Affairs & Sports, Govt. of India, popularly known as NSS was launched in Gandhiji's Birth Centenary Year 1969, a year after the establishment of our college. Initially the college had one unit during the tenure of Sri Y. Rosayya but later it has got three units all together each being taken care of a Programme Officer.

Our main objective is to understand and identify the issues and problems of the community. During the initial days, soil tests were conducted under Central Government Soil Health Care (1977) in a big way. The farmers in the neighbourhood and far-off places would come and got their soil tested.

We further concretized the objective of serving the community about ten years back when we adopted Netaji Nagar and Swarna Bharathi, slum areas. Blood donations, distribution of homeo Pills, Clean and Green programmes under Janmabhoomi, Swacch Bharat programmes, general health awareness programmes,Yoga camps, free medical camps in collaboration with DHMO, Guntur, NRI Hospital and Sankar Eye Foundation and District Youth Leadership Training Programmes were organized with great enthusiasm by our volunteers. We have conducted some social surveys so that developmental programmes could be initiated and recommended. Our student volunteers took a plunge in the activities and use their knowledge in coming to grips with the problems of community. In a way it helped our students hone their competencies and improve their leadership qualities. JKC College volunteers took part in the inaugural function of Amaravathi and Krishna Pushkaralu in a big way.

Our students are always in the forefront to respond to the clarion call of duty. Long back when Swarnabhathi Colony was in flames our students assisted the fire-fighters in putting out the flames. Even later they oversaw measures aiming at their rehabilitation. These activities develop social and civic responsibilities and mould students' personality.

In order to save students and others from the scourge of AIDS, a State-level programme on College AIDS Talk was organized in our college. Dr. I.Nageswara Rao was awarded as the best programme Officer for it. Best NSS Unit Award was also received. Besides these activities, we sent our students to volunteer various pieces of work at Guntur Government Hospital.

Last year we sent about 800 NSS volunteers to help the pilgrims in all the ways they could. It is important to note that JKC volunteers took part in the construction of various institutions under NES. In short, JKC NSS is a symbol of service.

Evolution and Growth of JKC College

Dr. K. Basavapunnaiah
President, NES & JKC College

Young lecturers working in various colleges thought of starting a college for rural students and the lecturers coming from agricultural back ground. Sri AS Krishna from Botany Dept, Sri N. Koteswara Rao from Zoology Dept, Sri Venkata Subbaiah from Physics who were working in aided posts at AC College along with other members met Sri Jagarlamudi Chandramouli garu to help them in materializing the concept of a college for farming communities. He advised them to gather philanthropists in one place. About thirty philanthropists met at Kamma hostel on 14-11-1967 and unanimously decided to proceed with the proposal of Arts & Science College in Guntur. All the members met on 27-11-1967 at Harihar Mahal and formed into a Committee. The members unanimously chose Sri J. Chandramouli garu as President, Sri Chebrolu Hanumaiah garu as Vice-President, Dr. K.Sadasivarao garu as Secretary & Correspondent, Sri YKS Prakasa Rao garu as Treasurer and Sri Nannapaneni Veeraiah Choudary garu as Additional Secretary. All the members decided to name the college after Sri Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary garu. An office room was allotted at Sri Patibandla Sitaramaih High School to look after the Official correspondences. Sri Nannapaneni Veeraiah Choudary garu, Rtd DEO was appointed to take care of the daily administrative affairs, Sri Guntupalli Sambasivarao was appointed as typist and Sri Adi Narayana was appointed as attendar. The committee members bought a site of 87 cents in which there was a shed and a tiled house. Again within a month the members purchased another 85 cents adjacent to the previous land on the West side. In 1968 June, they started the sale of application forms for PUC with Biological Sciences and for B.Com in 1969. For economic sustenance the Management sought the help from the parents, and they generously came forward and donated Rs. 100 to Rs 500/- which helped the management in running the institution at the initial stage. Right from the beginning the management never accepted or demanded donations from employees. In the first year 600 students got enrolled. Later in 1976 the strength of the college rose up to 1400.

The members of the management made Sri Muttuswamy garu from Andhra University as the Principal and Sri Yalavarthi Rosaiah garu, Lecturer in English, A.C.College, Guntur as Vice-Principal. But Sri Muttuswamy garu didn't turn up. On my advice NES called for General Body to decide proper candidate for the Principalship. As Sri Chandramouli garu was in Delhi, because he was then the Rajya Sabha Member, and Sri Chebrolu Hanumaiah garu was out of station, Sri YKS Prakasa Rao garu, Treasurer, presided over the meeting. The members spoke for over one hour and emphatically proposed the name of Sri Y.Rosaiah garu for the post of Principal. This was conveyed to Sri Chandramouli garu. He said that 'We've to honour the opinion of the majority' and made Y. Rosaiah garu, the Principal of JKC College. Sri Y.Rosaiah garu was a disciplinarian , scholar in Telugu and English and worked sincerely for the development of our college in the academic arena. He never obliged the recommendations of the members of Management and also never exempted the students from some form of punishment.

The same Executive Committee continued from 1968 to1976. Later Dr. Kasaraneni Sadasivarao garu

was the Vice-President and I was the Secretary & Correspondent. In 1976, there was a debt of Rs 20,000/ for JKC College. Comparatively the fee at that time was very less than the fee collected in the other institutions like AC College, Hindu College and TJPS College. I called for the meeting which included the members of Governing body, Government Nominees. I convinced the body to enhance the special fee on par with the fees in other colleges. With this I was able to clear the debt and also fixed doors and windows for thirty classrooms and constructed the compound wall on all four sides of JKC College. In 1977 there was a massive cyclone which created havoc in costal Andhra Pradesh. Many buildings and trees were uprooted but owing to the doors and windows to our sheds and building our institution could withstand the demonic wind force. In the year 1972, our college got affiliation and in 1973 our college was admitted into grant in aid. Whenever there was a revision in DA, a good number of our staff members contributed 5% of their DA to the development of the college. That was the spirit among the staff members. In 1976 Sri Y.Rosaiah garu got retired from the service. Sri S.Anantham garu also got retired due to the rules of emergency period. The service period for teachers and lecturers was fixed at 55 years during emergency period. I sent my car and got Dr S.Anantham garu to the interview. We asked him about his willingness to work as Principal for JKC College. He said it was his fortune to work for JKC College. When asked about his expectation about salary he said with folded hands 'I do not want to take salary from this magnanimous Management'. As our college was under the affiliation of AU, and the retirement period was 58 years for the colleges affiliated to AU , Dr S.Aanantham moved the court of law and he was bestowed both service and salary. So there was no financial burden to the members of Management. Dr Chaturvedula Narasimha Sastry (Amarendra) requested me to protect his prospects of becoming Principal. Then I made him Vice Principal recording it in the minutes and thus paved the way for him to become Principal. When Dr C.N. Sastry was made the Principal, Sri E.Bhaskarararao garu was made Vice Principal. Thus the tradition of becoming Principal from the Vice Principal has been established. I was present in the selection board of the Principals of the institution.

After the sad demise of Sri Chandramouli garu, Sri Jagarlamudi Narendranath became the Secretary & Correspondent. Sri J. Narendra-nath garu started many new unaided courses in JKC College. Computer Science and Electronics with various combinations at Degree level attracted the public from various parts of Andhra Pradesh. He was very keen to replace ACC sheds with multi floored buildings. He had great passion to have a Cricket ground with turf pitch. He was solely responsible for Women's Cricket Academy at JKC College. Sri Jagarlamudi Murali Mohan succeeded his elder brother Late Sri J.Narendernath as Secretary & Correspondent of JKC College. He has been offering good services with vision and discipline to the institution. He has great artistic taste for art and ambience. He strives hard to improve the learning conditions, results and discipline and made it the best college in and around Guntur. It is because of his guidance and support, we could get autonomous status and 'A' Grade in NAAC Reaccreditation for JKC College. He revised the pay scales of unaided teaching and non-teaching staff of JKC College which brought hope and joy in the lives of unaided employees.

JKC College was particularly known in the field of Natural sciences and Physical Sciences. A very good number of students got admission into Guntur Medical College and famous Engineering Colleges in Andhra Pradesh and other states. 20 to 25 Medical seats were bagged by our JKC students and 30 to 35 students used to get seats in Govt. Engineering Colleges every year. In Commerce and Languages also we had excellent teaching staff. From 2005 onwards the Department of English has been organizing Summer camps and Workshops for college lecturers, school teachers and students on Communication skills, Phonetic skills and Grammar. All the staff members identified themselves with the institution and came forward in maintaining

standards and discipline on the campus. There were many unpleasant events regarding the discipline among the students. It was a very tough time to deal with the student elections and student agitations. Every year student election used to be on par with the elections to our Assembly. There used to be many tiffs and quarrels during the election time. There was great disturbance at the beginning of the academic year. I was forced to take disciplinary action against unruly students. Some of them belonged to the rich. I could deal with them successfully with the cooperation and support from our President, Sri J. Chandramouli garu and other members of Management. As the Secretary & Correspondent, every day I met Sri Chandramouli garu between 3.30pm and 5.30 pm. and shared my ideas and problems. I implemented my ideas only after obtaining permission from Sri J.Chandramouli garu. I am happy to be associated with Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College in all its progressive programmes. Many of our institutions were born on the JKC College campus. Many philanthropists' ideas are being carried forth to future generations by this noble institution. My heart leaps with joy on this historic occasion of celebrating Fifty Glorious Years by JKC College.

Mother 'J.K.C.'

Sri Avula Madan Mohan
Rtd. Lecturer in English

Amid blowing pipes and lilting drums
And the chant of resonant Vedic hymns
Amid showers of flowers
Of myriad hues and scented rose water
A beautiful bashful bride for learning
Stood on the threshold of her auspicious destiny;
Who was she but our 'J.K.C.'
Our sacred mother, now and for ever!

JKC COSA - A Feather in JKC, CAP

Sri Chukkapalli Ramesh
Secretary, JKC COSA

JKC is a household name not only in Guntur but also the neighbouring districts. Since its establishment, the College has succeeded in producing an endless array of illustrious, motivated and meritorious students who have enlightened and enriched our society. Therefore, JKC can legitimately be proud of a galaxy of alumni who have distinguished themselves in various spheres of life. Bearing this in mind, JKC Old Students Association was formed.

JKC COSA has a unique place in the annals of JKC. When the occasion demands it takes up the gauntlet to face any level of challenge. All JKCians who have spent glorious days during their academics at the college, would always like to be in the forefront to celebrate any occasion that Mother JKC feels proud of. When preparations for the Golden Jubilee Celebrations were on anvil, the Association took a whole-hearted plunge to celebrate the occasion in all pomp and grandeur.

The main objective in starting the Association is to co-operate with the management for further growth and development of college. It is like paying back in gratitude. It may not be monetary but assisting the academic activities of the college.

Many meetings were called for not only in Guntur but in many other places keeping in mind the reputation of the college as everyone persevered to make the Golden Jubilee celebrations a success. All those who took part in the meetings lent their hands in a generous way. The initiative of raising fund took a dramatic turn when an old student, went off at a tangent at Hyderabad meeting, announcing 10 lakh donation he added that saying the he could gather another 50 lakhs. All other old students took a cue from him and started announcing donations in a big way. Everyone agreed that the college confronts financial stringency owing to privatization and waiving of aid in gradual phases. They cheered the proposal that something worthwhile to the college should be done and celebration of Golden Jubilee could be possible with raising fund from old students. It is important to note that the tempo has been carried even beyond the celebrations. It only proves that mobilization of funds is not a big issue when we rope in everybody. Some significant amount should be spent on celebrations and the rest would be given to the Management.

We assembled many times to plan well and execute to a nicety. Since the activities were many and varied we distributed the work and delegated the responsibilities. It was resolved to run the Association on scientific lines. We formed an Association and registered its name. We opened bank accounts paving way for income tax exemption. We were sure that JKC students are very passionate about the college. Therefore, we wanted to materialize their love. We conducted several meetings across the globe. Owing to the constraint of time, the Association could not meet the illustrious alumni in person. However, we kept on asking old students to attend the Celebrations with the members of their family.

With the consent of Management, it was decided to hold JKC College Alumni Day on the third of February, 2018. Vice-President of India, Sri M. Venkaiah Naidu and Chief Minister of Andhra Pradesh, Sri N. Chandrababu Naidu, Ministers of Andhra Pradesh, some Ministers and various other dignitaries

attended the Alumni Day. Throughout the day, there was a mood of celebration in the air. The college was decorated with all festoons and buntings in a magnificent way bringing in rural ambience. Ms Anjali Patel Troupe's performance, Michael Makhal's symphony and Mrs Smita's Theeory Band transported the audience into another world of joy. Their classy performances were appreciated by one and all. The Association rightly felicitated the old teachers retired and the present staff in a befitting manner.

Scores of old students worked round the clock attending to a plethora of activities with patience and perseverance. It is amply proved that far from being an amorphous thing, JKC College is a living entity bristling with positive energy. It is my proud privilege to have worked with the active support of other office bearers of the Association.

In the past, the Alumini donated Rs. 27.5 lakhs for the construction of a new block to provide extra rooms for newly introduced courses. They also instituted 12 Merit Awards worth Rs. 4,00,000 to support meritorious poor students.VIORI (a group of JKCians) Madala Govardhana Rao Charitable Trust, Chukkapalli Sankara Rao Charitable Trust and Chirumamilla Ramaiah Choudary Trust donated generously towards the construction of two blocks in the East Campus. In the same breath, the Association is going to doleout a bigger amount on the occasion of Golden Jubilee Celebrations.

In a nut-shell I can say that the Association has always been willing to co-operate and lend support to the developmental activities of the college. Some of its members have already contributed in many ways by instituting scholarships and taking part in the infrastructural development of the college. True, the Association has been active in providing a platform for all the Alumni to interact, network and organizes similar events if the occasion demands. I call upon old students to register their names at www.jkcc.ac.in

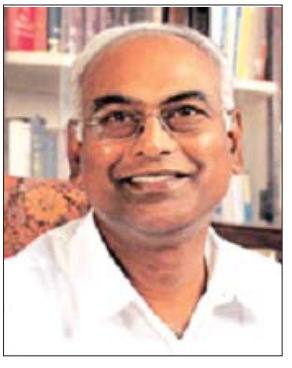
The Body of the Association

S.No	Name	Designation
1	Sri Peravali Koti Rao	President
2	Sri Kondabolu Krishna Prasad	Vice-President
3	Sri Lavu Papa Rao	Vice-President
4	Sri Chukkapalli Ramesh	Secretary
5	Sri Koya Subba Rao	Joint Secretary
6	Sri Guntupalli Lakshminarayana Prasad	Joint Secretary
7	Sri Chitipothu Hari Krishna	Treasurer
8	Sri Kuditipudi Murali Venkatakrishnarao	Executive Member
9	Sri Dr.Inturi Nageswara Rao	Executive Member
10	Sri P.Gopi Chand	Executive Member
11	Sri Kapa Dasaradha Ramaiah	Executive Member

An Interface with the Old & the Present Students

Reminiscences of the Old Students

JKC Made me What I am Today

Dr. Lavu Rathaiah
Director of Vignan Group of Institutions

I hail from a middle class farming community and was privileged to study in the very first batch of the college (1968-71). Many memories come alive as my mind speeds past down memory lane.

I belonged to CBZ. Getting admission in those days was tough. JKC College was newly born situated far away from the heart of city. In those days, it had two counterparts: A.C. College and Hindu College. They were well established in terms of infrastructure and permanent faculty. It is surprising to see that in no time JKC College scripted her own destiny. Quite interestingly, the college was shot into fame within a short span of time. Undoubtedly it was a remarkable feat. This happened due to the tireless and single-minded devotion of the Management, the founder-Principal and the teaching staff.

The then Secretary and Correspondent and the Principal were kind enough to give me admission without demanding 'donation'. Dr. K. Sadasiva Rao used to mingle with the teaching staff and devoted much of his quality time for the betterment of the fledgling institution. I always marvel at those great personalities who epitomized many ideals through their words and deeds.

How time flies but I remember all the glorious days with great fondness. My roll number was 101. All my classmates were studious and there was one girl in our class. In those days, students hailed from two heterogeneous backgrounds – the city-based rich and the rural poor. The Principal and Lecturers loved them all. Late Sri A.S. Krishna, Sri Paturi Koteswara Rao and many others showered their affection and helped the poor students in all the ways they could. We used to walk many a mile as city buses did not ply and autos were not in sight and commuters had to walk along the dusty roads planked by maize and other fields. Late Sri Edara BhakaraRao was the only Lecturer who had a car. He used to ask students frequently to get into his car.

The name of JKC College is synonymous with success. While several other colleges are in doldrums facing many problems and do not have sufficient strength, here is a college which braves the vicissitudes of time and many constraints owing to privatization of higher education. But still, its Midas' touch makes me wonder at its magic. It can turn a small plant into a mighty oak. The potential of college is huge. While other colleges, established long back with aid from Government, are on the wane owing to rapid privatization, the college continues to grow from strength to strength sending out batches of students who made a mark in different walks of life. In spite of sweeping changes in life, all JKCians hark back to their glorious days on the college campus.

What made the college withstand the winds of change? What has gone into its making, giving a distinctive aura of its own? I always wonder at its onward march adapting itself to the changing circumstances. I believe that it is a combined effort. A

tradition, which was established long back by the great trio, Late Sri Jagarlamudi Chandramouli, Late Sri Kasaraneni Sadasiva Rao and Late Sri Yalavarthy Rosayya was followed by the staff and students. So it remains as it was. The elite management, which is able to resolve issues in a democratic manner, the responsible staff who endeavour to keep the unique character of the institution and the general discipline are the backbone of the institution.

A word about late Sri Y. Rossayya was not out of place. He was a hard-core traditionalist – uncompromising and rigid in his thoughts and actions. He was a task master and stern disciplinarian. In his presence students could not help shivering in their shoes in reverential fear. He used to call every student by his surname! Such prodigious memory is rarely seen in men of such stature and erudition. He could run after students if they did not turn up to classes and loitered about the canteen. But his heart was in the right place. I would like to give an example.

In those days, annual Examinations were conducted with all seriousness. One day I lost my hall ticket. I was much worried. I had to call on the Principal but I was afraid to. I was a bag of nerves. I had no other go and so finally I ventured to get in. I held my breath. Upon seeing me, his face lit up. He called me by my surname. Patting on my shoulder he said in his customary heartiness mingled with a touch of pretended anger that the hall ticket was secure in the folds of my answer script! I was doubly happy not only to get back my hall ticket but also to escape from his ire and relish his essential goodness. He did not throw tantrums without reason or rhyme. I can say that his empathy and concern for students was boundless and exemplary.

Psychological and Emotional Support

To conclude, the ambience of the college is hallowed as everyone put in much hard work with a sense of sacrifice for a sublime cause, the cause of helping the rural masses who could not get into educational institutions. The college is also known for providing psychological and emotional support to students, which is the bedrock of any institution throbbing with life and vitality. This character keeps the college poles apart from other institutions even in the days to come as the tradition gets embedded. I wish all success.

JKC Pervades My Life

Dr. J. Sirish Choudary,
Controller of Defence Accounts, DRDL, Hyderabad

JKC College occupies a centre-stage in my life. I studied Intermediate with Bi.P in JKC College during the academic years from 1985 to 87. Later I did medicine from GMC. But I was very passionate about a career in UPSC Civil Service. I took Anthropology and Telugu Literature as options and got into Civil Service. At present I am working as Controller of Defence Accounts for DRDL, Hyderabad. My brother, Shravan Srinivas worked in the department of English for a short spell. Later he left for America.

JKC College always stands for academic discipline with congenial ambience to pursue one's studies with perseverance. I am still in touch with my friends, Dr. A. Purna Chandra Rao, an Associate Professor of English at Siddharda Engineering College, Dr. G. Rajesh, Dr. P. Srimannarayana so on and so forth. I married, Dr. A. Yamini Siva Jyothi, daughter of Sri A.S. Krishna, former HoD of Botany. She was also my classmate when I was doing Intermediate at JKC College. I wish that the College will continue to chalk out its journey in tune with the new emerging trends in education.

JKC is the Breath of My Life

Sri G.V.Anjaneyulu,
Vinukonda MLA

I always consider JKC College an integral part of my life. The present positions I am enjoying as an MLA and industrialist, in one way or the other, are the outcomes of JKC's blessings.

I studied in JKC way back from 1982 to '87 - Intermediate with MPC group and B.Sc., with Mathematics as the main. I stayed at Kamma Hostel, which propped me and helped me continue my studies.

Coming from dry area of Vinukonda, the College appeared an oasis providing me with the support and acumen with which I was able to do things which may be beyond the imagination of an ordinary middle class person. Here I would like to emphasize one important point. A college besides imparting sound education should also give some direction, courage and confidence which would help steer one's career and life. I was not very good at studies. But the college brought out my hidden worth and gave me a new sense of identity which played a lion's share in catapulting my life to newer heights with each passing year.

About fifteen years back I started Shivashakthi Group of Companies, which has grown steadily over the years and has become a household name to those who are actively associated with farming and agro-based products. It is my fortune that the company gave jobs to many JKCians. I was honoured with "TV5 - Business Leader Award 2012" - under the category "Agriculture and Food Processing". I was elected as the Member of the Legislative Assembly from Vinukonda constituency in Andhra Pradesh, India in 2009 and 2014. I attended several meetings at JKC and asked my fellow friends to arrange Golden Jubilee Celebrations of the College on a grand a scale. I always believe that I have to serve society since it has given much for me. Therefore, I contributed some humble token of gratitude for the well-being of my college. I would always like to contribute in a generous measure to the college as it deserves such gesture. I believe that JKC can work miracles in the field of education.

Driving Force

Sri Kota Bulli Kumar
Chief Manager, Indian Bank, Guntur

I belong to Mandepudi, a village in Guntur District. I studied Intermediate (Bi.P.) during 1974-'76 and B.Com., during 1976-'79 in JKC College. The days I spent in JKC College were the glorious days of my academic life. The memories of my Lecturers, Sri A.S. Krishna and Sri M. Koteswara Rao are with me. Their words continue to motivate me. AS Krishna garu used to teach complicated lessons lucidly. Similarly Sri MKR's style while teaching taxation used to make us spell-bound. My classmates in Inter and Degree - Dr. Gokhale, Dr. Malakondaiah, Dr. Hema and Charted Accounts V.V.K. Prasad and Adibabu so on and so forth were very meritorious. After B.Com. I appeared for BSRB Exam and secured a bank job. At present I am working in Indian Bank as Chief Manager.

JKC, an Example to Emulate

Sri Modugula Venugopla Reddy
MLA, Guntur West

I did Intermediate in Bi.P.C. in the college during 1981-1983. Dr. C.N. Sastry, popularly known as Amarendra, was our Principal. He was an eloquent orator and poet. He was demure but commanded respect. In those days student elections were held with all fanfare. It was here that I was keenly interested in students politics though I did not have any inclination to be in politics. Well, I was elected as Junior Representative. Later I developed a passion for social service. My father, Papi Reddy garu made me what I am today, mindful of work with complete devotion. He instilled great love for the community around me. My father was General Secretary of Guntur wing of Janata Party. He was a contemporary to Jagarlamudi Chandramouli garu, a man of compassion and commitment.

There was no distinction based on caste or creed on the campus. The founders must have taken all care to make it above sectarian narrow-mindedness.

I have had a great respect for my teachers - Sri Prabhakara Rao, Sri E. Bhaskara Rao, Sri Manne Nageswara Rao, Vijaya Lakshmi garu. We used to enjoy ourselves. I was reminded of games and canteen. I saw basketball court for the first time at JKC. It was neatly laid out. We used to play until we were damn tired. By the time I reached my home at Amaravathi Road, it grew dark. I used to go to bed early and woke up very early in the morning. I used to come to college by cycle through dusty kaccha road. In those days girls and boys came to college neatly dressed. Telugu culture was conspicuous and by and large students were disciplined and dynamic.

I was also reminded of canteen redolent with spicy smells. We used to gather to taste "soft and fluffy idli and bucket sambar", a phrase which we used to palate too with equal taste. Its aromatic smell was very appetizing to us. The servers were generous. Its taste transported us to other worlds!

I consider NES to be Rama out to rescue Sita from the shackles of greedy private sector, Ravana. Initiatives of similar nature can only arrest corporatization of education. JKC, the flagship of NES, did inestimable service in the field of education. After LLB, I was in business for many years. Later I was elected to the 15th Lok Sabha in 2009. At present I am an MLA. Interestingly, Sri G.V. Anjeneyulu, Vinukonda MLA and many people's representatives were products of JKC College. Perhaps I was the only MP from the College.

My Success started on the Threshold of JKC College

Dr. Bandla Hanumaiah
Former TANA President, US

A fine flight of birds swirling overhead, the dusty roads, bumpy rides and other rustic spectacles that accosted me at JKC College during my college days , were redolent of our Palnaadu region and so the environs of JKC College did not strike me strange. But the people did take me by surprise. Coming from Pillitla, a village in Piduguralla, I used to be a little tense but always attentive in the class. Perhaps sensing my state, Sri Rosayya garu used to lean down a bit and call me in his inimitable style, *"Orey, Palnaduvaadaa, emchesthunnav!"* in a tone of endearment stuffing chocolates into my palms. Though discipline and profound learning marked his personality, he was kind and patient with us. He seems a maverick but he was cordial and raw to express his emotions. I used to watch him as long as he was in sight. We were treated with parental care and concern by all our teachers.

I did intermediate and continued I B.Sc., between 1969-72. I got through medical entrance but owing to students' agitation, results were kept in abeyance and therefore I joined in B.Sc. Later about ten students got through the entrance and I was one among them. Most of us settled in the US. To name a few, Dr. Tharigopula Veraiah Choudary, Dr. Sukhavasi Sambasiva Rao, Dr. S.L.N. Prasad and hundreds of doctors belonging to the college settled here in various capacities. Some of my friends notched up a mark in their lives. Dr. Yarlagadda Ramesh is at Ayush hospital and Dr. Sarath Chandra is in Visakhapatnam. We call on one another and we all belong to JKC Community.

I attribute my success to all my teachers especially to A.S.Krishna garu, Dept.of Botany, N. Koteswararao garu of Zoology and Venkata Subbaiah of Physics and N. Bhushaiah garu of Chemistry. I love languages and therefore, even now I can feel the gracious touch of all my teachers – Amarendra garu of English, Guruprasada Rao garu, Gollapudi Prakasa Rao garu and Sri Pulicharla Sambasiva Rao of Telugu Department.

May the Rich Tradition of Generosity Live Long!

Dr. Alla Gopala Krishna Gokhale
Cardiologist, Padmasree Awardee in 2016

My Tryst with the then Principal

One fateful morning I stepped into the Principal's room. On seeing my disheveled hair falling in tufts over my face Sri Y. Rosayya garu with an obvious tinge of anger asked me to comb my hair back neatly. He also said that he would keep an eye on me and I should be on my alert lest I should invite stringent action! Quite naturally I was taken aback. Later I came to know that the remarks were meant to straighten the erring students as some of us went astray as the new-found freedom and city ways threw up many a challenge and temptations difficult to resist. However, my priorities were different. I joined the college with some goal in mind. Right from the first day, as I kept myself as busy as a bee in my studies, I did not give Rosayya garu any scope to correct me. But a very serious problem cropped up in the form of English medium. Within three months of my admission, the Telugu medium section was converted into English medium section. The change was unwelcome because many of us were from rural areas and English language

was more or less an alien tongue. To understand the intricacies of the subjects in a new language with which most of us were not at ease seemed to us a hard nut to crack. I came from a rural government school at Gudiwada of Krishna Dt. where the medium of instruction was Telugu. Well, it was a rude jolt, indeed. Unable to address the issue many of my friends fell prey to bad company. Thus it seemed to be an insurmountable problem. There was no help from coaching outside nor did I seek it. Therefore, students from rural background with Telugu medium had to go an extra mile. It was during these testing times, my teachers late Sri A.S. Krishna, Dept. of Botany, Sri N. Koteswara Rao, Dept. of Zoology and Sri N. Bhushaiah, Department of Chemistry pulled their weight behind us. With their help, it was a cake walk for us to get through medical entrance examination, a dream which came true to many of our class mates. Since we have had many memories to sweeten the present moment we call on one another frequently. We attended the Golden Jubilee Celebrations and presented a humble token of our gratitude to JKC COSA.

Tradition of Magnanimity

Presently I am working as a Cardiac Surgeon at Apollo Hospitals, Jubilee Hills. I have successfully performed sixteen heart transplant operations and three lung transplant surgeries. With an intention to serve the poor who cannot afford heart surgeries I, along with some of my friends in medical profession and other philanthropists, started providing medical aid through a charitable trust called "Sahrudaya Health, Medical and Educational Trust" under public-private partnership. To rope in philanthropists, I called on Sri Jagarlamudi Murali Mohan, Managing Director of JOCIL, who along with Sri P. Narendranath Chowdary, Chairman of JOCIL Ltd., gave away10 lakh donation for the support of free heart operations to the poor patients at Guntur Government Hospital. I felt overawed. He is a man of fine manners blessed with admirable qualities of head and heart. I believe that the JKC College blooms better as Sri J. Murali Mohan carries the rich tradition of being generous, considerate and compassionate like his father and forefathers. I hope that the institution keeps on illumining and moulding minds.

Running JKC College with the Facilities is a Superhuman Task- Hats off to the Management

Sri Pidikiti Venkata Mallikarjuna Rao
Charted Accountant, Guntur

I am always amazed at the way the college is being run providing the best possible facilities to all students without troubling and asking them to pay extra fees. I stepped out of the portals of the college in 1987. Those were the days when captitalist forces were gathering strength and by 1990 after the disintegration of the USSR, no strong voice was there to oppose them. P.V. Narasimha Rao garu unleashed the forces. By then the successive state governments gave up the idea of providing aid to the institutions. Later the governments started to weaken the aided system. As the one who was deeply convinced of left-wing ideology, I always feel sad at the turn of events. This is like a tsunami and most of the colleges were swept away with corporitization of education. However, like a loadstar, JKC College continues to move forward. In fact, it is one of the few colleges, which seems to defy challenges swimming against the mighty tides. Contrary to sceptics' opinions, it continues its unending marathon without getting tired. As it crosses each milestone, it gathers much momentum. When I think of JKC College, I am always reminded of a conversation from Sankarabharanam movie. To be precise, it says that it is a Herculean task to protect classical art and music from the onslaughts of western culture. The same valid judgement should be applied to understand the sorrowful state of government and the aided system which seems to get mangled from the sly or indirect attacks of privatization and corporate giants which try hard to take reins of education. But here is a ray of hope in the

name of JKC College which stood the test of time all the years.Thanks to the Management and the staff for their commitment and conviction. Maybe it is fitting tribute to the stalwarts, the pioneers of JKC College, who started the college in the late sixties spearheaded by Chandramouli garu and other visionaries.

Having completed Intermediate at Srisailam Project I joined in B.Com in JKC College. My close relatives gave my father a very good report about the college. But to my dismay, Guntur had different culture opposite to proletariat culture with which I was at ease at the Project. Nevertheless, JKC had conducive academic culture. So I took a headlong plunge in studies and got good marks. I was determined to contest under SFI banner in college union elections as President. The then Principal, Sri E. Bhakara Rao used to caution me saying in his soothing style, " See Malli, you are good at academics. Why are you deviating from your studies? They won't do you any good". I used to smile at his remarks and say something under my breath. Of course, I was defeated in the elections. My rival, Paturi Srinivas Rao emerged victorious. But we were on intimate terms.

Never did I neglect my studies. I got my priorities clearly written on the screen of my mind.I got through CA as planned. I should express my gratitude to Kodali Sambasiva Rao garu, D.N.R. garu, Srihari garu, P. Satyannarayana garu and Rammohan Roy garu, my sources of inspiration. I always look up to them.

My classmates were smart. Muppa Subba Rao (CA), Kilari Rosaiah (a political leader and business man) Srihari (CA), Vasireddy Pramod (Hariharmahal), Subba Rao (actor) are the names which are at the back of my mind.There are a good number of Charted Accountants in Guntur and Hyderabad belonging to college.

I took part in many alumni meets. I came across GLN Prasad (CA), a product of JKC College. He is far junior to me. He is very dynamic. I am happy to see that many of our Commerce students were in the forefront of Golden Jubilee celebrations. This makes me feel that the magic of JKC is timeless and can withstand any upsurge against it. Long live JKC College! Long live JKCians! Hats off to the Management!

JKC College - A Symbol of Dedication and Commitment

Sri M. Elesha, Shadnagar

Coming from a village, Lemallapadu, I could easily acclimatize myself to the environment of the college as its surroundings were mostly rural in those days. I studied Intermediate and Degree (CBZ) between 1973-78. My grandmother used to stay with me during my studies. The room rent was Rs.30 and all expenses came to about thousand rupees a year. I used to come to college on foot. From Navabharat Guest House we took a small pedestrian path running through the fields and haystacks. I always wonder at the sea-change of the college and its surroundings.

Life was very simple and people were very humble. I used to have only one pair of dress. I wore it daily. One of my classmates with a touch of caustic humour said once, "How many pairs of the same dress do you manage to have?". I used to be silent and conducted myself responsibly. So my teachers liked me as I was good at studies and dissections in the Lab.

I still remember Dr. RRR of Zoology Department who gave me good marks in practical examinations though I was ill at ease with the given specimen for the first time. Regarding my teachers, I like them all. I was inspired by Sri S.R.K. Prasad garu because he was patient, logical and taking much pains in teaching. The other members, Sri A.S. Krishna garu, Sri Bhushaiah garu, Sri Bhaskara Rao garu, Sri Koteswara Rao garu taught us well. I always marvel at Sri P. Satyaranayana garu's class room management and exhaustive preparation. Last but not least that comes to my mind was the tower of strength, Sri Rosayya garu. He used to run after students like an energetic athlete. I feel that the college yearned for discipline in all walks of students' life. I worked in NATCO as a Chemist for many years and now I am looking after my business.

The Institution Groomed my Personality

Sri Kilari Venkata Rosaiah

President, The Guntur Chillies Merchants Association
Managing Director, KKR Spices &Oleoresins Pvt Ltd

It gives me immense happiness to be a JKCian. Any faint thought of the college gives me moments of joy. Generally I become nostalgic on reading some news items and I would like to share my sentiments with my daughters. So any recollection helps me get back to my fond memories.

I learned a lot during my college days - dignity, systematic approach and discipline. I joined the college in the year 1983 in Intermediate with the blessings and support of our family Doctor, Sri Dr. K. Basavapunniah garu. I completed my graduation (B.Com) in 1987.Our college is different and unique from other colleges. Indeed, I learnt a lot which is useful to my life. I want to be a replica of the ideals that the college stood for. I should pay homage to our former Principal, Sri E. Bhaskara Rao garu, who supported me a lot when I was elected as Vice-President of Students' Union in the year 1985. I should not forget our Physical Director, Sri Ch. Krishna Murthy garu who trained me in volleyball, and as a result I grew in stature as a player and participated in tournaments representing South Indian Universities at Bangalore and Hyderabad. Later I was recognized as state volleyball player.

It gladdens my heart to be a part of Golden Jubilee Celebrations of our College. I wish all our fellow JKCians a bright and breezy future. My pranamams to all the lecturers who have made this college a proud one in the society.

Learning Experiences Beyond the Class Room

Sri Kadiyala Vamsi Krishna,

Dallas, USA

As a JKCian, it's my privilege to place on record my filial bond to the College. In retrospect, I can say that JKC College spruced up my career in all the ways. It may be described from "Nobody" to an "Employer". The college has changed my life in toto. This is the place where I learned responsibility and meaning of leadership. It so happened owing to my teachers' nature and mature guidance. I was a student of Computers Department

The Head of Department, Sri.Guntupalli Satyanarayana Prasad garu is the finest example of leadership. I learned discipline and responsibility from the then Principal Sri Edara Bhaskara Rao garu. We got much support from revered Secretary & Correspondent of College, Sri Jagarlamudi Narendranath garu.They shaped our Department to be the most admired one in the District and surrounding cities. We were blessed to be the students of JKC under their leadership.

G.S. Prasad garu strove every day to improve our knowledge along with interpersonal and life skills. Srilatha garu, Anuradha garu, Suresh garu and other members of the department helped us academically and gave us good guidance in every possible way.

Sri Narendranath garu helped our department through all means so that we could have practical

experience, exposure and of course, bright future. He was ready to spend money for poor students' welfare and well-being.

As a small token of our gratitude, our classmates came forward to donate 10 lakhs towards construction of a new block. We are always grateful to our college and are ready to support our college and students.

I would like to value every moment on the Campus. "What is unique about JKC College?", one may ask. I can say that it is learning experiences beyond the class room. Co-curricular, extracurricular activities, inter departmental and inter-collegiate events, study tours….the list goes endless. It was a joyous journey, indeed. The friendly, encouraging senior staff and the transparent administrative practices made me feel comfortable throughout my student life at JKC. I am always grateful to my alma mater…… Miss my College.

The College and its Imprints on My life

Sri Dhanekula Narendra Kumar

Nigeria

First of all I should express my gratitude to the master sculptors - the founders of the college who established and worked hard to make it as one of the best institutions in India. Now it moulds students in a right way both socially, academically and morally.

I still remember Sri Eedara Bhaskara Rao garu. His presence instilled discipline and reverence. I also remember Dr. K.V.N.B. Kumar garu. I can never forget him. In his unique style he used to drive erring students like a herd of sheep. His immense contribution to the growth and development of my life is really phenomenal. I belong to Telugu Medium but owing to his tireless work in terms of taking extra classes and his sympathy for the poor made me draw towards him. He used to speak like the one accustomed to command. There were many who contributed to my success there.

My batch mates have great reverence for the institution. We held a Get-Together Meet on 30-04-2016 and 85% of my class mates took part in the reunion. I hope we will celebrate Golden Jubilee in 2018 in a fitting manner. It is important to note that we beheld Silver Jubilee Celebrations. We left the college 25 years ago! How time flies!

I felt very happy to participate in Pre-Golden Jubilee Meeting held on 28-05-2017. I travelled all the way from my country of residence (Nigeria) for the great occasion.

I am working as Chief Accounting Officer in Nigeria (Fata Tanning Limited & West African Tannery Co. Ltd, Challawa Industrial Estate, Kano). Seeing my Telugu medium background and my classmates, present position is really an achievement. Most of the classmates settled in State & Central Government jobs and some of them are doing their own business. The credit goes to our great Lecturers of Commerce Department during those years - D. Nagavardhana Rao garu, M. Koteswara Rao garu, Anjaiah garu, Dr. K.V.N.B. Kumar garu, Sri Someswara Sarma garu, G. Sambasiva Rao garu, Sri Simhachalam garu and the present Principal, Dr. I. Nageswara Rao garu.

Most Productive Period of My Academic Life

Sri Athota Satya Kailasnath

Circle Inspector

The image of JKC College always comes to me alive. I spent the most productive period of my academic life at JKC. I did my studies way back in the eighties. By the time I left the college in 1985, I knew my life's goal. I used to come to college by cycle along with few of my friends, V. Nageswara Rao and G. Veraiah Choudary. There was barely any traffic.

Musing over the bygone days spent on the campus feasts my imagination. Three decades passed by. Looking back at college life in the present hurried and harried existence, I feel that Intermediate and Degree days were one of the most fruitful days of my academic life. I, along with my class mates, used to pedal on the dusty and gravely road to college but we could dart our way through meandering narrow path on the road. Many a time, it used to rain heavily. As we sensed it we used to cycle very fast to reach some shelter on our way. This was a rare occurrence. Generally we sweated all over by the time we reached college. We used to take shelter under trees if there was a sudden downpour. Later we braved through rain.

I fruitfully spent nearly half of my academic life in the institutions established by Nagarjuna Education Society. My schooling at SGVR High School at Perecherla and collegiate education at JKC made me what I am. I was very passionate about the college because it shaped me as I started paying more attention to my studies. I was indebted to my Lecturers in Economics, Politics and History, Telugu and English . I used to take part in quiz and other competitions. I was one of the few who got First class in BA, a rare scholastic feat in those days. I got NCC "C" certificate and completed parachute training successfully. Thus by the time I stepped out of the portals of the college, I knew my options in terms of career. In those days there were only limited jobs and there was keen competition for them. I got a few government jobs and at present I am working as a Circle Inspector in Vijayawada. JKC helped me travel back. I attended Golden Jubilee Celebrations, met many of my friends and had a gala time with them throughout the day on the campus.

The image of JKC continued to appear before me when I was doing M.A. in Economics at Andhra University. My seniors at JKC, Subba Rao garu, Anil Kumar garu and Singaiah garu became Civil Servants when I was there. Dwaraka Thirumala Rao garu, an IPS, was my contemporary at JKC. Incidentally, they were JKC products! They were living legends for us all. They used to treat me specially since I came from JKC. They used to take classes now and then in General Studies. This only shows the essential strength of JKC. My pranams to JKC!

My Humble Salutations to the College

Sri Ravi Kumar Choudary

Film Director

I hailed from Narakoduru, a village which houses half of its population as actors! No wonder love for stage must have gone into my genes. Quite naturally my histrionics found its expression in JKC College where I studied B.Com (TM). I used to take part in all activities on the campus with tremendous passion. I

was not good at English. In those days, Sanjay Solanki, Agarwal and others from our college used to fare well in elocution. Sri Edara Bhaskara Rao, the then Principal took an interest in nurturing innate talent of rural students by arranging some training with them in elocution. I used to stage many performances on the Open Threatre. I used to get many prizes at state-level. I should thank Sri M.Koteswara Rao and Sri Pulicherla Sambasiva Rao for prodding me. Sri P. Satyannarayana garu, used to give me many useful advice to develop my acting prowess. I should thank the College for supporting me financially as I have not come from a well-off family. After taking the last examination in B.Com., I straight away went to my beloved Director, Mr Sagar to join as an Assistant Director for his film Amma Donga. After a long spell of some ten years I worked for a film which was a huge flop. But it did not dishearten me and took away my zest for films. I continued to work harder and got my next film Yagnam which was a success. Students should understand that success and failures are facets of the same coin. As long as we learn lesson from life, every experience turns out to be a blessing in disguise. There are some other JKCians like Sri Boyapati Srinu, Sri Krish and Sri Koratala Shiva who made name in the industry.

The college did not remain like a fossin. Many changes took place. The College is always well-maintained. A few years back I came to the college as Chief Guest on College Anniversary. I was thrilled at finding wonderful ambience. Students should use it in the right way.

The Heydays of my Academic Life

Dr. Patibandla Srikanth

Senior Research Analyst

A.P.State Planning Board, Vijayawada

The informed view in nineties and even now is that JKC College imparts academic rigour to one's studies. So it goes a long way in one's life. Having studied Intermediate with History, Civics and Special English, I opted for B.A. in the college with the same combination during the academic years 1993-96. The reasons are obvious. First, Guntur is my hometown and I was at ease in the cozy environs of JKC College. In those days, H.E.C. (Special English) in Intermediate was offered in English medium. I was supposed to do B.A. in the same medium but it was offered in Telugu medium. Since there was freedom to take examination in English medium, the barrier of medium did not prevent me from joining the college.

In hindsight, I was pleased with the way I gleaned educative experiences from the rich harvest of teaching and co-curricular activities. I can say with a touch of certainty that the journey in JKC College was the best thing happened to me in my academic life. It was both productive and helpful during my impressionable years. We, students of humanities, were at liberty without which culture cannot flourish. We also enjoyed ourselves within the confines of decency and decorum. Many of my classmates settled well in life. To name some, Yendluri Ramesh is in the US running a chain of stores; B. Srinivas is a Communication Officer working in Synergies Communications; U.L. Srinivasa Rao runs a stone quarry; Vasu is Editor in T.V. 5; D. Srilakshmi heads a private college; Mythili has made name in S.T.C. Holiday, Hyderabad; Ravi Sankar is in Central Excise Department; Ch. MastanRao, Lecturer, works in the Department of Telugu, JKC College. I am working as a Senior Research Analyst in A.P. State Planning Board, Vijayawada. The college provided us with congenial atmosphere to learn. It allowed us to experiment while learning.

Holistic Learning

Cap. Chava Harshavardhan

Indian Army

I did B.Sc.in JKC College during the academic years 2009 -2012 staying at my uncle's home. My three years' academic journey was fruitful in many ways and it may not be possible elsewhere. My teachers at JKC were not only mere contributors of knowledge cramming minds with all information. They strove to structure the academic year with umpteen activities. Mostly they were student-centred bringing out the hidden potential of students. I will present my short academic write-up.

I came from Narasaraopet. After doing Intermediate with MPC I joined the College. In the beginning I was reticent and reserved. I joined in NCC and was very regular to its parades and camps. It was with much ease I got selected for many camps in which selection is generally considered to be difficult. I represented AP in Mountaineering Expedition in 2011. I found it very easy to get NCC 'C' certificate. Apart from these activities I was active in taking part in Quiz Competitions and other extra-curricular activities. I used to play in volley ball regularly on the campus.

I did not neglect studies and secured creditable percentage. In the campus recruitment drives I was selected for Wipro, TCS and Infosys. I worked in Wipro for four months as Software Developer. I preferred it to other companies because it gave me an opportunity to pursue higher studies as it entered into an MoU with BITS (Pilani). As I started grabbing opportunities, I worked hard with a vengeance. My dream was to become an army officer. I applied for it and I was called for SSB interview. As I was an NCC 'C' Certificate holder I need not take written test. However, getting through the Interview was a tough task. One's physical fitness and psychological stamina is rigorously tested, not to talk about one's aptitude. I was in the seventh heaven when I was commissioned as a Lieutenant in 53 Engineer Regiment. I took training at OTA, Chennai. Later I was commissioned as Captain. I owe much to my teachers and of course, the members of Management who provided all facilities in the college. I come to Guntur quite often and I love to visit the college. It puts on a new look with each passing day.

JKC College gave me a Sense of Direction

Sri M. Rama Rao, I.A.S.,

Commissioner of Social Welfare, Vijayawada

I did B.com during 1976- 80. I was studious but did not start any preparation to crack civils in Degree. However, the atmosphere in the college was very good for pursuing academics. One day, a notice about Civil Service Coaching was read out by the teacher when I was in the final year. The notice made me think about career in Civil Service. I started preparing for it very seriously. I attempted many times but could not clear it. Meanwhile I was able to get Central Excise Inspector and Grade B Officer in Central Bureau of Investigation through Staff Selection Commission but I did not have any liking for it. So I appeared for Group I examination and got through it. My optionals were Telugu Literature and History. Later I.A.S was conferred in 2006. I am very grateful to all my teachers in Commerce, Economics, English and Telugu. I learnt much from them. Most of my classmates settled well in many fields. A few of them were selected as Probationary Officers. Therefore, it's no wonder that we are being magnetized by the college.

Revisiting the Golden Years at JKC College

Sri Kaleswararao Ravela
Director Operations
APPSTEK Corporation, Hyderabad

I feel overwhelmed to be an alumnus of JKC College as preparations for celebrations started catching up. I feel the Souvenir is a right platform to share my experiences. On the eve of the celebrations of my Alma Mater, I would like to express my heartfelt thanks and gratitude to my mentors and teachers, who have helped me achieve a successful career. As an ordinary mediocre B.Com Graduate from Telugu medium, with absolutely no knowledge in Computers & Technology, the Institution helped me complete MCA (English Medium) and learn the basics of this complex field, grooming me into a trained IT professional.

In 2001, I went over to the US. My stay there helped hone my skills and test my potential. My discipline and work ethics were quite helpful as I attended all the classes regularly and developed the skill of time management.

Now, with 15+ years of management and consulting experience, gaining expertise in IT continuously, I have implemented the lessons imparted by my mentors in the practical life as well. The college also helped me improve my communication skills, enabling me to prove my professional capabilities in the corporate sector. Currently, I am working with APPSTEK Information Services Pvt. Ltd as Director-Operations.

Mentors and esteemed lecturers like Dr. GSP Sir focused on my all-round development and provided personal attention in certain subjects which called for extra assistance. Networking with the alumni turned out to be very useful as the successive batches have helped me understand the growth of the institution in its entirety.

The well-furnished lab with latest devices enabled me to learn the advanced concepts of programming. Interaction with mentors like Suresh garu, even after leaving the College, has kept me abreast with the necessary information related to the college and the students' needs. It gives me a complete understanding of the present IT needs of the students so that I can offer them sound advice to make them ready for the tough challenges of corporate life. I have personally referred students to my network, and must say that some students have performed exceedingly well and lived up to the company's expectations. I still continue to identify bright talent among the current and past batches of the college and refer them to good companies, as and when vacancies arise. I wish you all the best and hope to see you excel in future.

Thank You!

Homecoming

Sri Daggubati Choudary
Karamchedu

It was in 1971 that I joined the College. Those days we could find fields as far as eyes could see. The crops that grew here were the crops that were grown in dry lands. When I came to college to take part in old students' meet, to my surprise, I could find drastic changes. Principal and Lecturers were kind-hearted though they were stern with the mischievous lot. The college was barely furnished in those days but we did not mind it as Principal and Lecturers were kindly disposed to us. Though compassionate, Principal Rosayya used to run after boys when they were even a little bit unruly. I stayed at College hostel and Kamma hostel. After B.Com I did M.Com and was in business for a while at Hyderabad. Later I got back to my native village where I look after farming. It's my good fortune to have studied in the college. Getting back is like coming to the lap of my mother.

JKC College Injected Courage and Confidence

Dr. Edara Vasudha, US

I did intermediate with Bi.P. Group at JKC College during 1986-'88. I was put up at my uncle, late Sri Bhaskara Rao's home. He was Principal. Later I secured a seat in medicine at Siddhardha Medical College, Vijayawada. I left for America where I am running Huntington Learning Centre which takes care of the academic needs of learners.

My days at JKC College were eventful. The college instilled confidence and courage to take on challenges. I was very fortunate to have lecturers like late Sri A.S. Krishna, HoD of Botany and Sri N.KoteswaraRao, HoD of Zoology. I am always grateful to my alma mater. Both my brothers, Niranjan and Lokesh, students of JKC College, also settled in the US.

Unique Tradition of Learning

Sri Kambhampati Sandeep
Director, Dimensions Coaching Centre
Guntur & Vijayawada

I studied in JKC College for 5 years (Inter + Degree). I accumulated many experiences at the college which were both life-changing and ennobling. Hence, the college holds a place of high esteem in my heart because of the erudite faculty and their unique pedagogy. Apart from mere studies, the college also gave me the chance to participate in various co-curricular and extra -curricular activities which made me a tireless seeker of knowledge. The activities also propelled me to become a teacher myself and to set up a coaching centre for competitive exams in Guntur and Vijayawada. I can reiterate the uniqueness of the college in the light of the present scenario where education is unjustifiably equated with an assemblage of disparate parts and the places of learning are converted to mere manufacturing units. But here is a college which makes education delivery a practice of nurturing and nourishing learners holistically. It gives every student the scope to learn in their own way and honoured multiple intelligences in a classroom.

I do believe my stint at JKC College was the best thing that happened to me.

I Owe to my Mother, JKC College

Smt. Gaddam Vijaya Lakshmi
Director, SNINTEL, Dubai

The very name of JKC College conjures up many images jostling with one other. My five-year stint at JKC College passed off very peacefully without much ado. I would like to give a glimpse. The academic atmosphere was quite conducive to studies and no one was stressed at all with grades and marks. So I was engrossed in academics as it were. The life on campus was marked by discipline and so the college seemed to be a place of safety and security. It also imparted a distinct aura to my personality. My classmates Bhashyam Ramakrishna, Maddineni Sudhakar, among

others, reached glorious heights in their domains. Academic life in those days was not a bed of roses and private sector was still in its swaddling clothes and getting a government job was really tough. However, eonomic stringency or meagre opportunities did not let down many of my classmates. They chose various paths and came off with flying colours with industry and patience. I wonder how it could be possible for most of us and how we overcame insurmountable problems. Well, I can say with certainty that I owe everything to my mother, JKC College.

A Lump of Clay being Moulded

Sri B. Shiva Kumar
Intermediate, M.P.C
Mimicry Artiste

I knew pretty well that I was good at imitation from my school days. I entertained my friends and relatives and used to get them in splits. But for me it was a dilettante trifling. People used to give me a pat when I imitated famous actors' voices at informal gatherings. I was good at studies. As fate would have it, I got admission in JKC College. Those were the days when Intermediate students far away from the rat race of securing ranks and grades, used to participate headlong in extracurricular activities. The college atmosphere was rich in many ways. Literary meetings, cultural activities and all the necessary trappings helped one's innate talent bloom and blossom. The imposing personality of the then Principal, late Sri E. BhaskaraRao and the dedication and devotion of the lecturers set the tone of my future career. Well, I was drawn to Fine Arts Association. I was rightly given the necessary encouragement, guidance and impetus. I participated in various competitions and got prizes for the college. I was elated when I came first in the State-level Competitions held by Kakathiya Kala Academy run under the patronage of Prof. Guntupalli Koteswara Rao. Some of my lecturers like Prakasarao garu, Ammarao garu, Nageswara Rao garu were members of the Association. I got cozy with them.

Meanwhile my mother, JKC College was looking at me benignly as I was being moulded in consonance with her sweet will and wish. Then came a wonderful opportunity in the form of JKC College Silver Jubilee Celebrations. I worked very hard and showcased my talent in mimicry and ventriloquism during the celebrations. I was given thunderous rounds of applause. Later I chose it as my profession. Thus my career was scripted during my stay at the college. I did not look back and I was invited to different places to give performances. I was sure that I was destined to be a mimicry artiste and ventriloquist. Siva and Geethanjali Entertainment has become a familiar name here in Guntur. What gives me much happiness is that my job gives much entertainment and titillation to the audience and its nature keeps on changing. I am invited to many places not only in Andhra Pradesh and Telangana, but other countries as well. So far I visited the US, Britain, Germany, Dubai, etc. In a nut-shell I can say that the aura of discipline and the professionalism which I got when I was at college helped me in shaping my career.

Schooling in my Profession

Sri Gannamaneni Ravi Kiran
Special Correspondent, The Hindu, Nellore

Bliss was it in that dawn to be alive
But to be young was heaven

I am always reminded of the above lines of Wordsworth when I reflect on the days I spent on the campus of Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary

College for three years – from 1985 to 1988. They were the summer of my academic life as teachers seemed to compete with one another "how to load the bless" students' minds "with ripe fruitfulness". Time quickened its pace as we are neck deep in "fever and fret of the world".

The silent thoughts of days gone by come alive demanding some expression. I would like to share some. As the daily choir of teaching started, the high priest, Bhaskaraogaru with all calm and composure, was out to inspect the holy ritual of learning and seemed to end as Dr. K. Basavapunnaiah and Dr. M. Gopalkrishna would attend the remaining and important rites of academics and management. Devotion to work charms life and it was that devotion that I could find everywhere.

Dr. O. Sambaiah and Sri V. Damodara Naidu popularly called Dr. O.S. and Sri V.D.N., Lecturers of History and Political Science, nurtured an abiding love for the subjects which in umpteen ways helped in my profession. Though it was a Telugu medium class, they made it a point to recapitulate the lesson in English. We used to keep our tongues within our teeth during their lectures.

My romance with literature has started there at the college as all my teachers of English Department did their best in their unique and exceptional ways. My humble salutations to all my venerable teachers, Sriman P.Satyannarayana garu, K.V.RaghavaRao garu, K.Padmaja garu , A. Madan Mohan garu, G. AmmaRao garu, N.Nageswara Rao garu, Ranganayakamma garu, S. Kumara Swamy garu, G.Buchaiah garu and B. Vijaya Lakshmi garu. One would like to emphasize on a high degree of textual explanation with indefatigable patience and generous doses of contextual humour and wit, and some could speak hours together with untrammelled energy with commendable control on syntax and grammar, and a few let our imagination soar like Shelly's Skylark with their inimitable style and flair for language and literature, and some on grammatical accuracy and other niceties of language. I used to play truant during post-graduation owing to some academic unease and minor ill-heath, but still I managed to get first class in M.A English, a rare and remarkable feat in those days. I owe it to my teachers at JKC College!

Laid Foundation for my Future Career

Mrs Chava Asha Rani

Asst. Commissioner,
Labour Welfare Department, Guntur

It was in 1989 that I left the college. While leaving the college I brought along with me a goal that commanded my thoughts. I fixed my gaze on it as it was tough to reach and called for much work and undivided attention. I would like to relate how I formulated it in my mind. It so happened that while I was doing B.A. in JKC College my teacher, Sri P.D.Singh used to enthuse me that I had enough intellectual stamina to crack Indian Economic Service Examination. It is well said that no one can get anywhere unless he knows where he wants to go and what he wants to be or do. Therefore, his words kept on ringing in my ears and very soon it became a passion for me. When I took AP Service Commission Exam I could get through. Now I am working as an Assistant Commissioner in Labour Welfare Department.

Like to be A Proud JKCian

Sri M. Anil Kumar

Managing Director, Sere Nest Group, Hyderabad

I did Inter (MEC) and B.Com. from 1978 to 1985 in JKC College. At present I am M.D of Serene Nest Group.We are doing real estate business and are also in Hotel and office space segment business in Hitech City, Hyderabad. We are also importers and exporters of multiple products apart from Infrastructure.

I learnt to be patient and industrious in the lap of the college. Owing to the qualities I imbibed there at JKC College, I was able to withstand the rat race. I update my knowledge in different areas. It is not the brick and mortar but the unceasing efforts of the noble founders and sincere Management of the college that made our college a glorious one. The pillars are Lecturers who have brought recognition to this premier institution. I salute to all the living legends and departed souls of this great institution.

JKC College Stands for Academic Rigour

Sri S. Praveen

Probationary Officer, Belgaum

I did my Intermediate and B.Com in JKC College. Ours was the first batch in B.Com (Computers). The impact of the college on me was profound. It was there that I learnt the importance of studying a subject in consonance with personal goals. I chose Commerce as my favourite subject. I did not change my preferences regarding either the college or the subject in my Bachelor degree. The campus was abuzz with extra-curricular activities. Though I did not take part in them, I tried to excel in Commerce. Dr. K.V.N.B. Kumar taught me Costing with all dedication taking extra classes. The other Lecturers in Commerce also contributed and helped me be good at other subjects. After degree I did M.B.A. Then I worked very hard keeping my nose to grindstone and was selected for P.O in Syndicate Bank. Now I am working at Belgaum.

Fruitful Sojourn at JKC

Smt. P. Siva Kumari, Teacher

I still remember the days I spent on the campus. I have many memories which I would like to recollect now and then. I did B.Sc. during the academic years 1994-'97. The ambiance of college was immensely beneficial to flourish well in academics. I used to concentrate exclusively on studies. I was studious and secured a very good percentage. After degree I joined in B.Ed. and with some considerable industry I was able to secure job - a Teacher in Mathematics in Guntur.

I always look up to my teachers who were instrumental in moulding me. Most of my classmates settled well. I am on intimate terms with Sandhya, one of my classmates. She is in the US. I am sure that JKC College possesses much potential and inherent strength to move ahead.

Resilience of JKC

Sri D. MadhusudanaRao

Superintendent, Customs Department, Hyderabad

I did Intermediate (M.P.C) and B.A. in JKC College. I was one of the few who was exceptionally good at academics when I was at school. So I got admission in the college easily. But I could not focus well on studies in Intermediate. When I joined in B.A. (Special English), my aim was to take competitive examinations or teaching. But I was not drawn to English literature though my teachers taught me well. Late Sri V. Damodara Naidu, Lecturer in Political Science, was a source of inspiration. Gradually I started preparing for Quiz, Elocution and other competitions. I got prizes in Essay Writing, Elocution and Quiz competitions. I also got NCC 'C' certificate. I used to contribute articles to our college magazine. Thus the college groomed my personality. Since I am good at Mathematics and has functional knowledge in English, I got a few jobs in quick succession and finally got into Central Excise Department.

I would like to share an unfortunate event etched on my memories. It was the latter part of 1988 when some vandals broke into the college and set some parts of college on fire. I was at SVN Colony. Hearing it, I rushed to the college along with an army of many students and well-wishers. I was so much pained that I could not find no voice. For a while I was standing stiffly on my feet. Together we started dousing the flames of senseless hate and malice. Of course, the college got back to normalcy in no time. The event showed the admirable resilence of the college. Well, the college takes all into her fold regardless of class, caste, colour and creed.

JKC Helped me Plan Well

Sri E. Niranjan, U.S

JKC College set off smooth transition during my period at the College. I stayed in the home of the then Principal, late Sri E.Bhaskara Rao noted for devotion, dedication and discipline. I did Intermediate with Bi.P.. It was a period of transition for me from rural to urban; from Telugu medium to English Medium. It was a tough task for me to fare well in studies. However, I did well in Intermediate securing first class. Since I was not interested in sciences, I changed my course to Commerce and my gambit was paid off: I completed C.A. But I had to go for Software since the vocational demands there at the US are different. When I look back in hindsight, I can say that the solid foundation I had at JKC College turned out to be immensely useful to switch over from one academic situation to the other with ease.

Sweet Bonding

(Recollections of the Present Students)

The College is a Catalyst for my Performance

K. Aparna,

M.Sc., Final (Chemistry)

Education is very important for an individual to become independent. But in the age of privitazation, everything under the sun is getting privatized, not to speak about educational institutions. Hence, everyone of us ends up in dull memorization. By the time we leave the college we become more confused and less focused. It is a rarity to find an educational institution which gives ample opportunities to students – to learn and experiment.

I did my studies in private institutions. So coming to JKC College after doing studies in various private colleges is like taking a whiff of fresh air. The genial atmosphere in the college is very student-friendly and so I can pursue my studies more vigorously. The emphasis is on discipline, but it is mostly self-imposed. The labs are spacious, well-furnished. In fact, they are research-oriented. Here my teachers are very co-operative giving encouragement in all the ways. I am doing a project under Dr. N. Madhavi, Head of the Dept. of Chemistry. It is not part of my syllabus. But observing my inquisitive bent of mind, I was initiated into the vast expanse of knowledge. I want to get into pharmaceutical companies. Many of my seniors got placements in Dr. Reddy's, NATCO, Divis , Hetro, etc. Some are pursuing research and a few of them have settled in Denmark, Germany, Singapore and the US. My ambition is to do research in pharmacology. Last year I got Prathibha Puraskar Award securing a cash award of Rs. 20,000. I capitalize on industry and the wonderful learning opportunities provided here.

Blessed To Be a JKCian

V.V. Saikiran

III B.Sc (Computers)

I am doing B.Sc., final year. As I did not want to do engineering I joined the college with a clear-cut goal. Right from the very beginning of my studies at the college, I am keen on sharpening my general awareness so that I can do well in any profession. Later as I was a member of Career Guidance Cell and Magazine Committee, I was exposed to a variety of programmes like Career Guidance Expo which gave me an enriching experience. Even NAAC visit helped me as I interacted with them. I participated in Elocution competitions at Bapatla and I came first. Generally I bank on my own preparation. But Sirs and Madams helped me in my preparation. In short, the college helped me in many ways to develop.

JKC College - A Small Government

The administration of JKC College is very well organized. Each department has a head. Lecturers on different committees and students are also part of them. The departments and committees like Career Guidance Cell, Anti-ragging Committee, Magazine Committee, Quiz Association, CVT Centre are useful to students. The Reading Room has a number of good books on competitive exams and research journals. Everyone feels safe and secure because each one is under the surveillance of cameras. It is far better than an engineering college because we get many facilities here at JKC College without paying much money by way of fees. I can say that it is a small government where everyone has to follow rules. I wonder at the dynamism of our College Secretary. He is a CEO, but he keeps on attending to some work on the campus. Our Principal, Director, Sirs and Madams look like disciplined soldiers. The more I observe critically, the more I become a fan of JKC College.

Focus on Skill Development

My college always focuses on skill development of a student. It conducts activities to improve the skills of students. The activities are Just a Minute (JAM) sessions in the class are useful to improve communication skills. Oral activities in Expos and Techno Fests are also useful. I also take part in extra-curricular activities such as dance, singing. They make students confident and perform well. NCC and NSS units help us develop leadership qualities and teach the importance of team spirit.

Effecient Faculty

The Lecturers are well experienced. They interact with students. They are always accessible to students and this enables us feel free. They are very supportive and patient.

Knowledge Hub

Our Library is a knowledge hub because the students gain access to knowledge from the library with all the sources available there. We can borrow books. It has a rich collection of books on different subjects. It has a digital library and E-library etc., So, the name “knowledge hub” is perfectly suitable.

A Good Companion

I think college life is memorable to everyone, because all are more or less matured. So we meet the “gifts from God” through the college as a medium, in the form of friends who make us happy and supportive in many ways. I always feel lucky when I remember the love and affection that my friends shower on me. Simply, I love my buddies!!!! And I pray to God to give a memorable life to all the JKCians.

Education with Values

Without moral values education is worthless. Now-a-days, there are many schools and colleges providing education but lacking in moral values. But I can proudly say that my college provides education with moral values with which the students of the college can face any odds and can lead a successful life.

I am unable to digest the thought of leaving the college in a few months. When I ask myself the reason I realize that there exists a great bond between the college and me. We all know a fact that it is hard to live without a person or place or thing with whom or which we have a lovable, affectionate and thankful bond.

Lastly, in simple words, I am happy, lucky, proud and blessed to be a JKCian.

Invaluable Support for Life

Burri Mahesh Babu

II B.Com.

After completing 10th class in a government school, I joined a private college. I could not adapt myself to the schedules. I was ill at ease. Therefore, I joined in JKC College after convincing the former Principal, Dr. K.V.N.B. Kumar about my sincerity. But English medium caused me much trouble. As a result, I could not focus on studies. Therefore, I turned truant.

One day some of my friends used to walk aimlessly and make merry. Once we were playing cricket and other games in gay abandon while the class work was in progress. Like a bolt from the blue he came to us. I was sitting on the wall relaxedly absorbing myself in the game. He parked his vehicle nearby and took us to the college. He got our parents called and gave "sound counseling" to some and good words to a few of us.

When we saw Kumar sir, coming from the office we were afraid. His very presence commanded respect. I ignored my studies. In fact I was not passionate about studies because my heart was elsewhere. It would always run after skills! So I failed. My financial condition was not good. Therefore, I used to do petty jobs. Once he spotted me as I was going to the bank to collect my scholarship. He got me before him. He made enquires about my financial condition. He offered me some money but I did not take it. As I was there, a few poor students came and he kept money in their pockets for fees. He asked them not to reveal it to anyone! Unfortunately, he passed away in the same year After completing Intermediate I joined in B.Com in the same College. I am happy because I spent much time for our College Souvenir. I am good at photoshop. Inspite of my part-time job in the evening, I made it a point to attend to the work. I feel very happy when the Sree Lakshmi Press Syam Babu garu and Srinivasra Rao garu gave me a word of encouragement. Maybe it shall be my job in the days to come. With my skills I can make a living and lead a contented life. Thanks to JKC College and its kind-hearted people.

Drawn to our Great Laboratories

T. Nagarjuna and M. Prem Kumar, III B.Sc.,

We have a great fortune of studying both Intermediate (MPC) and Degree (B.Sc). The library and labs have shaped us. We like learning by doing.

Though we attend classes regularly, it is the time that we spend in labs and library matters most. The Labs of Chemistry, Physics, Computer Science and Electorics are our little worlds. Some times we broke the equipment owing to our inquisitiveness and a little bit slackness on our part. We read Electronics journals like "Electronics for You". We are able to assemble CPU both old generation ones and the new ones. We participated in various quizzes and getting prizes for our college. Last year we participated in a National-level Electronics Projects Comepetition and secured second prize for our "Automatic Plant Irrigation System" and in December, 2017 we got first prize for our project "Audio Communication with Lifi Technology" at the National-level competition held at Loyola College, Vijayawada. JKC College provides terrific facilities to students and we are thankful to the Management for the selfless service. We are indebted to our Lecturers for their concern and encouragement.

My Eventful Journey

V. Prathyusha

II B.Com.

After completing Intermediate with M.E.C. group, I joined in B.Com. (Computers) with the intention of doing MBA at a premier Business School through CAT. I got an aggregate of 920 marks in Intermediate but now my emphasis is not on marks but to exploit various avenues in JKC College which would bring out my positive qualities and hone my skills. I do believe that JKC College is perfectly suitable to reach my goal. Last year I watched Market Makers which is organized every year in the college to sharpen students' entrepreneurial skills. The other programme which drew my attention was Product Launch. I am eager to present my ideas in the programmes. I also take part in cultural programmes. During the Workshop on Employable Skills arranged by Career Guidance Cell I interacted with resource persons of great eminence. We got prizes in folk dance, elocution, essay writing not only in the college, but also at inter-collegiate competitions. Thus the college helps me in nurturing my personality. I am sure that I will reach my goal.

JKC College - The Launching Pad of My Ambitions

P. Nagalakshmi Kedareswari

II B.Com.

My love for our college and our country is boundless. Though I can give many reasons for it I would like to share some important ones. After doing Intermediate at Wesley College, Hyderabad I came to Guntur to join JKC College. My relatives gave me a very good feedback about the college and after joining the college I found it more congenial to further my goals in life successfully. It is here in JKC College I started dreaming a career – a career which is dynamic and promising. It is to serve the nation through Indian Army. I joined NCC. The regular drills make me physically and mentally fit. It also teaches me discipline and leadership qualities. I attended Thal Sainik Camp (TSC), Secunderabad. Later I went to Ananthapur but I could not make it to New Delhi Camp. Though I was not selected I learnt many lessons. The curricular and co-curricular activities are given equal weightage here. I am sure that my sojourn in JKC College is going to be fruitful in realizing my ambition.

A Haven for Girls

K. Bhargavi

I B.Sc.,

I completed Intermediate from a corporate college. The atmosphere there was very constrictive. On seeing the facilities at JKC College I feel happy. There are many co-curricular activities. There is no ragging. I feel safe and secure like an infant on the loving lap of its mother. Any mischievous student is immediately identified and corrective actions are taken at once. It is a place of safety. We also play in the ground now and then . It is generally not possible anywhere because ours is a male-dominated society.

We have been provided much space to move about freely. Some times we would play on the lush green ground and play different games. In a way, it helps me do my studies in a stress-free atmosphere. Many premier companies are coming to college for campus drives. They offer jobs for smart students. I am interested in animation and hotel management. My teachers asked me to concentrate on my goal. I got information about different jobs at Career Guidance Exhibition. I have already started my preparation to possess the skills and knowledge which help me get some decent job.

Golden Mean between Studies and Games

S. Rohan

Sr. Inter

Having completed my studies from Top Kids, Guntur, I joined in M.E.C. with clear priorities. In Junior Intermediate I secured 427 out of 500 marks. I would have scored more marks had I devoted my attention exclusively to studies. From my boyhood days I wanted to become a Cricketer. My dream might have remained unfulfilled if I had not got admission in JKC. Besides having good academic atmosphere, the college has also a Cricket ground which I think is the best one here in Guntur and neighbouring districts. Keen attention is being paid to better it. It was laid in consonance with international standards. I always feel happy to play matches here. I undergo training. I was glad to play Eenadu Championship Trophy. If I am successful as a cricketer I will focus on it or else I will concentrate on my studies and will become a business man. I go to Reading Room and like to spend time there. I have much freedom here to blossom. Of course, we conduct ourselves according to rules. They are properly implemented. I can say that the novel and good facilities make our college very special. It gives me wider choices. I am ever thankful to the Management for providing wonderful facilities.

I Owe Everything to JKC, My Dear Alma Mater

(An Interview with Sri Yendluri Anil Kumar, Director and CEO of Krishnapatnam Port)

Mr Yendluri Anil Kumar is a JKCian. He did Intermediate and B.Sc. at our college in the early eighties. He completed M.Sc., and MBA from Andhra University and LLB from Kerala University. After his successful stint as an IPS Officer in Kerala for twenty years, he was warmly invited to be the CEO of Krishnapatnam Port where he made gaint strides. He always puts on cheerful face and exudes confidence.

As part of its initiatives to make the Souvenir more varied and useful to our students, the Souvenir Committee decided to interview one of the alumni who has put in valuable experiences in different fields. With the help of my friend and classmate, Sri G. Ravikiran, I got his appointment. He was kind enough to share his experiences.

Dr. V. Pala Prasada Rao : Good Morning, Anil garu. It's my pleasure to have a small talk to be published in the Golden Jubilee Souvenir and College Magazine.

Sri Y.Anil Kumar : Good Morning. It's my pleasure too.

Prasad : Could you tell me about your studies?

Anil : My forefathers belonged to Kammavaripalem. of Nujendla Mandal in Guntur. My father was a farmer and my mother was a school teacher. I was born at Guntur. My brother Sunil is a software engineer at the US. He also did his Intermediate in the college. I studied at various schools and completed 10th class at the age of 13.

Prasad : Great! Please tell me about your college studies?.

Anil : I did Intermediate in JKC College. In those days there was huge demand for admissions so my paternal uncle late Sri Y. Venkata Rao who was a Lecturer in Economics took me to Peddayana, Late Chandramouli garu in 1978. While blessing me he said, "*Admission isthaanugaani baaga chaduvukomma*", in a soothing tone. He was a man of simplicity and nobility.

Prasad : Didn't you take medical entrance?

Anil : No. I didn't. I couldn't since I was not eligible to take it since I completed Intermediate when I was 15! I did attempt during B.Sc., but I couldn't allot sufficient time as I was serious about my regular studies in B.Sc., and I couldn't make it. Well, it was a blessing in disguise as I could continue my studies in JKC College from 1978 to 1983.

Prasad : Could you tell me about the then Principal?

Anil : At that time Dr. Anantham was Principal. He was succeeded by Dr. Amarendra and Sri E. Bhaskara Rao. Great men, indeed, in their own distinct ways. Their very presence taught me many lessons. During my studies from 1978 to 1983 I had the privilege of learning the value of discipline and sincerity from them.

Prasad : Who was your source of inspiration at college?

Anil : Many, in fact. I did B.Sc., (BZC group) with Botany as the main subject. My teachers were simply great – in the class and even beyond the class. The teaching of A.S. Krishna garu, teaching seemed a divine calling. I used to go to his home quite frequently for my studies. He used to offer us tea and snacks whilst teaching and treated all of us like his own children. A man of fine etiquette and dedication.

N.V.L. garu and S.R.K. Prasad garu and others of the same department were very diligent

and patient. They taught us Botany in a splendid manner. I still remember N. Koteswara Rao garu, E.Bhaskara Rao garu, and Srinivasa Rao garu of Zoology Department and Paturi Koteswara Rao garu and Sivarambabu garu of Chemistry and Sri Dr N. Nageswara Rao and Smt. Arjuna Devi of English department. All my lecturers were good and great. What I am is because of them. Very sincere and devoted to their duties. They taught me the importance of hard work, commitment, punctuality and many other values. I was just like other students in Intermediate. But in B.Sc. I stood first in Botany. With the percentage I could easily secure admission in A.U. Later Botany and Zoology were my optionals in Civils. I owe my strong foundation in the subjects to JKC College, which helped me get easily selected to IPS.

My five-year journey at the college was very fruitful. My teachers there were like the teachers in ancient Gurukulas. There was a kind of family bonding between teachers and students. Very supportive, encouraging and devoted to the cause of education. All of my teachers nurtured a love for gaining knowledge. Even after getting into the Civils, I did my M.B.A. from Andhra University and L.L.B. from Kerala University.

Prasad : Why did you take Botany and Zoology as your optional subjects ?

Anil : They are tough but I was very comfortable with them. I got through CSIR fellowship. I got 23rd rank in I.F.S. I got very good marks in the optionals of Civils written examination. I can say with an air of certitude that the subjects cast a spell while I was at JKC College and I attribute my success to my gurus at JKC College who laid great foundations.

Prasad : Could you elaborate on the ambience?

Anil : Wonderful. A carpet of greenery spread around the college with vast tracts of fields . Rose gardens and some buildings dotted the landscape. When it comes to college, there were two huge sheds and one building in the west wing. We did our lab work in the sheds. But we never felt bad about it. There was an admirable work culture and family atmosphere. Love and affection was in the air. As a result, my knowledge improved; my writing skills improved; my focus improved; my commitment improved and my overall personality improved.

Prasad : Could you tell us something about your classmates?

Anil : I was on good terms with everyone when I was at college but I was very close to Subba Rao, a Civil Servant in IRTC and presently working here along with me at Krishnapatnam Port. Mohan, COO of N.T.R. Trust, Hyderabad. We meet together with families regularly and spend time together when we could find time. For the last forty years we sail together and stand by one another. There are many other friends with whom I am still in touch and we meet occasionally.

Prasad : Nice. Why did you opt for Civil Service?

Anil : Because I was drawn to it when I was in A.U. My friend, Subba Rao, among a few others, cleared Prelims. That motivated me. Civils is a wonderful means to serve people. Well, I got very decent score in written examination, but secured less marks in interview. I wanted to be in either I.A.S. or I.P.S. I got I.P.S. and I was contented with it. So I didn't go for an another attempt.

Prasad : I came to know that your first posting was in Kerala. Please tell me some of your experiences there?

Anil : It was a journey for twenty years. I enjoyed every moment of it. There are fourteen districts in Kerala and I had the privilege of working in eight districts as an SP and as a DIG in two districts. Of the three cities in Kerala, I worked as a Commissioner of Police in two districts; Calicut and Cochin (now it is called Kochi). I discharged my duties honestly and diligently. I ensured that crime was kept under control and no law and order incidents broke out. Detected white collar crimes and worked very hard to improve the image of Police. I was awarded with President Medal.

Prasad : Praiseworthy. What were the toughest

moments?

Anil : There were many challenges, of course. But I always lived up to the expectations. Challenges brought out the best out of me. Of course, there were many incidents which give me a sense of fulfillment. One incident always comes to me alive. It was a ghastly incident that happened in Kannur, a coastal city in Kerala where I was posted as an S.P for the first time. At that time I was twenty six, in the prime of my career. One day I received the first phone call informing me about an impending attack on an RSS activist. I rushed to the spot. It was an attempt on the life of a young man! The CPM and RSS were at loggerheads there. During the scuffle, an R.S.S. activist's legs were chopped off. He was all bleeding.

The eerie silence of the night was punctuated by his screams. I swung into action at once. I got him immediately hospitalized and got doctors attended upon him in no time. I was able to save his life! after ten years he met me with artificial Jaipur legs. Gratitude was writ large on his face. He said to me, "*Sir, you appeared to me like Lord Sri Mahavishnuvu in Gajendra Moksham out with his forces to rescue his devotee. I am here because of you and happily married. It was your prompt action and remarkable alacrity that saved my life*".

I would like to go down memory lane with mingled feelings of sadness and happiness - sad because the cruel face of humanity grinning at my face and happy because man's innate nature to help others unmindful of odds is always at hand. There were many more incidents and each one was unique and when I call up them I feel elated at the way I dealt with them.

Well, I was also attacked with country bombs twice but that did not deter me from discharging my duties. Unmoved I got the crowd dispersed . I was with the forces during those the testing times and always led them from the front.

Prasad : How did you overcome political pressures?

Anil : I.A.S. and I.P.S. cadres were created by the Constitution of India. The Constitution has provided safeguards for sincere officers and so, if they go by law nothing happens. May be transferred if an officer is not in the good books of political dispensation. If one is prepared for transfer and welcomes new responsibilities, one does not have any pressure. I was always ready with all my belongings and in fact I was transferred many times – on an average of once in a year! Twenty times I was transferred. But I stood my ground and did not forsake my ideals. I don't have any complaints against anyone. When I look back my twenty years of IPS service, I am satisfied and thank God for making me do my job in the best possible manner.

Prasad : Many feel that the service conditions in Civil Services are very good. If so, why did you switch over to your present position as Director and CEO of Krishnapatnam?

Anil : I agree. I quit the job after two decades serving people in all the ways I could. But here is a job which is more exciting. Sri C.V. Rao, our beloved Chairman of Navayuga Engineering Company, is a man of great integrity with fine upbringing. He convinced me to join as CEO and I saw an opportunity, a new challenge. Though it is a private initiative, I can extend my services by being sensitive to the people and the environment. As you can see, here the canvas is very large.

Prasad : Could you tell me about your activities and services you offer here at Krishnapatnam?

Anil : Located in Nellore, the Port was formally launched and dedicated to the nation in 2008. Within few years, it has become India's largest gateway Port in the east coast. It covers a vast hinterland comprising South coastal Andhra Pradesh and Rayalaseema in A.P., Telangana and and eastern Karnataka, North eastern Tamil Nadu and eastern Maharastra. It has all infrastructure to handle containers. Liquid, granite, coal, rice, wheat and other merchandise. We employ cutting-edge technology to ensure safety and security of vessels. 60 km roads and railway tracks were laid in the port. With the state-of-art facilities, the port has been acknowledged to provide most customer-friendly

services while balancing eco-friendly development.

Prasad : What opportunities for the port to grow have you found here?

Anil : Here at Krishnapatnam one can see all the services rendered through at a single window. Huge chunks of lands, availability of water, electricity round the clock, and all other resources on the one hand and its positioning on the two major industrial corridors (Visakhapatnam - Chennai Industrial Corridor and Chennai – Bangalore Industrial Corridor), I believe, help the port scale great pinnacles of glory in the times to come. As a matter of fact, it has already made great strides on different fronts.

In this connection, I should also touch upon the need to promote trade and commerce. Compared to other developed countries, India had been lagging behind for decades in port-led industrialization and development. There was no comprehensive plan to increase India's merchandise. The Government has envisaged Coastal Employment Zones (CEZ) under the ambitious Sagarmala Project, as I have just mentioned. You know, a large number of multinational companies are scouting for locations that can offer low-cost labour with world-class infrastructure outside China. Thus these Employment Zones would embrace industrial clusters. Of course, these initiatives call for up to lakhs of crores of industrial investment and thousands of crores of investment in basic infrastructure. The government's proactive measures of giving support to the companies which offer substantial number of jobs, are commendable. Both Central and State Governments have already been convinced of locational advantages and feasibility of such mega projects at Krishnapatnam. This has reinfornced our faith in building large infrastructure at the Port ahead of times.

Prasad : As Director and CEO of the Port what is your vision?

The Port has become the most vibrant business hub in India ever since CVR Group took over. It is very gratifying that we set new benchmarks in the maritime business with our motto "Performance Par Excellence". When the cluster of specific industries come up with world-class infrastructure aiming at global markets and Exim trade with Krishnapatnam, a vibrant and thriving port next door is all set to support, in realizing the dream of Make in India and also make A.P. the investment destination of our country.

Prasad : In what ways does KPCL contribute to the development in the neighbourhood?

Anil : We believe that KPCL can grow when the neighbourhood and for that matter the nation develops. We always believe in sustainable development. Therefore, you can see greenery portal around the Port. We have already planted 35 lakh plants and our target is to plant one crore . I am glad to inform that KPCL has already given employment to eight thousand people and about 25 thousand people indirectly benefit from the growth and development of KPCL. There is a sea-change in Nellore economy and it is going to make giant strides. Many new pharma, electronic and other industrial clusters are coming up. AP state has become a surplus state in electricity because five power plants have come up here. You know, health and education are crucial. Therefore, we are running two hospitals, a dental clinic and will be starting a Homeopathy hospital soon. We take many initiatives to keep this area pollution free. With the academic support of reputable institutions from New Delhi, we are going to set up an International School with CBSC syllabus at the Port. Let me stress it once again our growth will give a new dimension to the development of the nation in general and this region in particular.

Prasad : You have said that KPCL outstripped other public ports. Why do public sector companies lag behind in the competition?

Anil : Our strategic position apart, we are able to take decisions on time and have the ability and perseverance to execute them. As you know, in a public sector organization decision-making is slow. The bottlenecks and procedural delay are some other reasons. What ails public sector is everybody's guess.

Prasad : In what way is your present job different from Civil Service?

Anil : Honestly I don't perceive any difference. As an I.P.S officer I was accountable to the Government and the society. As Director and CEO, I am answerable to the KPCL Board as well as to the society and government in general. I also perceive accountability in terms of creating congenial environment for sustainable development. I have already elaborated on the issue.

Prasad : You may have tremendous work pressure. How do you cope with stress?

Anil : It is philosophical attitude that matters … ultimately. Acceptance is the key. I accept whatever that comes my way. It may be good or bad. Attitude is another thing that decides our well-being. I have no faith in short-cut methods. I believe in the straight job. Never did I take recourse to shortcuts. We should work putting in all our best efforts possible and leave the rest to the Almighty. Our mind should not be preoccupied with outcome. We should not act and work keeping an eye on the results. It brings about unnecessary tension. When we take up a job we should do it in the right earnest. Even while I was in Civil Service, I did not consider it final destination.

Life is an onward march, a journey. The beauty of it is to withstand the ebb and flow and keep on working while bearing the interests of society in mind. I always believe our personal goals, family goals, organizational goals and national priorities should be in alignment and one should work hard towards realizing them.

Prasad : Please tell us something about your family?

Anil : My wife is a doctor. My daughters named Dedeepya and Sahitya. The elder one completed her M.S. from Carnage Mallon University in the US and she is working in America. The younger one is doing her B.Tech. at P.S.G .College, Coimbatore. Both are keen on learning and working in Artificial Intelligence.

Prasad : It seems there will be better employment opportunities in artificial intelligence. Kindly eleborate.

Anil : Yeah. But at the same time many jobs will be eliminated because of Artificial Intelligence. All sectors will be affected. Many jobs in production sector may disappear. It could be a radical and drastic change. It is bound to bring about phenomenal changes in man's life just like the invention of fire. Robots will take over many of our present jobs.

There will be digital democracy as information is at the beck and call of everyone. Perhaps we work for two or three days only a week. We are going to have much leisure. As a result, fields like art and culture will flourish. Hospitality and tourism industry will grow by manifolds. Games and sports will grow by leaps and bounds. There will be more stadiums and IPL type of matches for many games. People will have to find new ways for leading meaningful lives.

Prasad : Who are CEOs or great people you look up to?

Anil : I see role model in every person that I come across. Even in the attendant who works here, I look for some quality that I can imbibe and nurture or help others to acquire.

Prasad : What are your happiest moments in your job?

Anil : Every moment I relish. When I was an I.P.S. Officer I loved it and therefore, I enjoyed every minute. Even here at Krishnapatnam I enjoy my job thoroughly.

Prasad : What is your message to JKCians?

Anil : I believe that college should build students with right attitudes and values. Mere knowledge does not help students much. Honesty, hard work, commitment, dedication, self-discipline and accepting failures are some of the values that I imbibed at JKC College. It is a great college and we should all ensure that the college retains its uniqueness forever.

Prasad : On behalf of the Golden Jubilee Souvenir Committee, I thank you for sparing valuable time.

Anil : It's my pleasure and I always treasure every moment I spent at JKC College and many thanks to you for taking me down memory lane and savour those golden moments again.

Arogyame Mahabhagyam

Padma Shree Awardee
Dr. Alla Gopala Krishna Gokhale
MS,M.Ch,DNB,SMP(IIM-C)
Consultant Cardiothoracic and Transplant Surgeon
Apollo Hospitals, Jubilee Hills, Hyderabad &
Govt. General Hospital, Guntur

On the occasion of Golden Jubilee Celebrations, I would like to urge staff and students to be health conscious. You cannot celebrate anything in the real sense when you are unhealthy. Students have many aspirations and ambitions. Most importantly, students should have good health not only in body but in mind.

Health, they say, is wealth.In Telugu we say, "Arogyamemahabhagyam". (Good health is a great blessing).Unless you are healthy, you cannot make wealth or enjoy it.

How do we remain healthy? There are certain factors over which we have no control. Some diseases run in families. Since we cannot choose our parents, we may have to live with such diseases, although we can mitigate their impact without blaming our genes or fate or karma.

There are umpteen ways in which we can preserve and promote our health. After all, our lifestyle determines our health.

You have to focus on eating healthy foods that nourish the body and provide you energy. Let food be thy medicine, as Hippocrates said. Abstaining from junk food and consuming foods that contain vitamins and minerals is the first step. It implies eating lots of vegetables and fruits.

Abstinence from smoking and liquor are necessary to ward off several illnesses caused by them.

You have to remain physically active. If you cannot run or jog, at least walk and attend to domestic chores. Exercise in some form or the other, 30minutes a day, 5 days in a week, promotes strength, flexibility and endurance in your body.

You have to master the art of leading a stress-free life since stress too saps your health. Meditation, a gift given to the world from India and physical activity are best stress busters.

In good old days, communicable diseases like plague, cholera and smallpox used to take a heavy toll of lives. This is, however, the age of non-communicable diseases like diabetes, heart attacks, stroke and cancer.

Realize that an ounce of prevention is worth a pound of cure. The lifestyle changes suggested by me help you to a large extent in warding off such diseases.

Apart from making lifestyle changes, you have to be knowledgeable about the signs and symptoms of such diseases so that you can take immediate remedial action.

The day you suspect something is wrong with your body, you should consult a doctor, undergo the tests and go in for medication prescribed by him.

Medical science is growing by leaps and bounds every day. New diagnostic tests, new medications and new procedures are being unveiled continuously. These are the days when diseased organs like heart, lung, liver and kidney are being replaced with new ones. New technologies like gene editing that one day facilitate pre-empting of diseases are being ushered in.

Thanks to the advances in medicine, the longevity in India has gone up as in other parts of the world.

Mere prolongation of life is not enough. You have to have quality of life. You have to be healthy in body and mind.

That is possible if you conclude that your health is in your hands. But not in palmistry or astrology.

Regular checkups after the age of 35 years- every alternate year can help identify some problems, especially heart and kidney problems early even before they produce disasters.

And do not forget to take health insurance for yourself and your dear-ones. Even if one takes best precautions, diseases do come. Every time we buy a vehicle we first take vehicle insurance before taking it onto the road. Isn't our life worthier than our vehicles? Health is a personal matter and no one can help you better than yourself. No point in blaming government or doctors for it.

And last , but not the least, is keeping our environment clean. Even if we take best precautions, if we do not work with “Swachh Bharath”, we can never become a healthy country.

Wishing you all a happy and healthy life!

True, the celebrations will go down in the aneals of JKC and NES making the future generations marvel at the man with scale of its organization.

జీవులెందరో – ధన్యజీవులు కొందరే
పురుషులెందరో – పుణ్యపురుషులు కొందరే
ధనికులెందరో – వితరణశీలురు కొందరే
ధనికులలోనూ ధార్మికులు కొందరే
ధన్యజీవి – పుణ్యపురుషుడు – వితరణశీలి
ధార్మికుడు – అతడే శ్రీ కుప్పుస్వామిచౌదరి

–చిన్నం రామయ్య చౌదరి
తెలుగు విశ్రాంత ఉపన్యాసకులు

Golden Jubilee Celebrations : A Report

Dr. V. Pala Prasada Rao
Dept. of English

The sky turned into a riot of colours as illuminating crackers embellished the skyscape overhead JKC. Having enjoyed themselves, students reluctantly started leaving the college relishing the treasured moments in their hearts. One may wonder whether it could ever be possible to capture the whole gamut of activities and jubilant mood of JKCians. True, the Golden Jubilee Celebrations ushered in a new era of hope. It will go down in the annals of Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College and Nagarjuna Education Society as a historic milestone. In the days to come, people will marvel at the mammoth scale of the organization in a spirit of brotherhood.

Golden Jubilee Celebrations of NES

Nagarjuna Education Society was established in 1967 with a noble intention to disseminate knowledge in various domains of education. At the time of its inception, the main objective was to start a college which could cater to the academic needs of students hailing from rural areas in particular. Subsequently, a year later Jagarlamudi Kuppuswamy Choudary College was established. Therefore, the Management thought it apt to hold the Golden Jubilee Celebrations of NES in a grand way along with Golden Jubilee Celebrations of JKC College. The Celebrations went on for two days i.e., 2nd and 3rd of February, 2018.

On the 2nd of February, 2018, NES Golden Jubilee Celebrations were held with a galaxy of guests gracing the function. Addressing the gathering from various institutions under NES, Dr. K. Basavapunnaiah, NES President offered many insights into the functioning of the Society. He recollected how Sri Jagarlamudi Chadramouli garu had led the elite of Guntur with humanity and broad-mindedness. He was optimistic that NES would continue to make strides in the sphere of education. The Chief Guest, Supreme Court Justice, Sri Jasti Chalameswar deplored that foreign students coming to India to study were scarce and Indians' brain drain was occasioned by unsound academic culture. He suggested that NES should concentrate on providing quality education so that it could attract good students from other countries. He cited a few examples of American Universities, which had attracted huge donations from philanthropists. Prof S. Rajendra Prasad, Vice-Chancellor, ANU said the naming the society after Acharya Nagarjuna itself indicates the good governance and benchmark practices of NES. Dr. Rayapati Srinivas lauded Jagarlamudi Chandramouli's lion's role in leading NES with conviction and values though its body was of different political hues. Dr Maddineni Gopalkrishna expressed happiness for being a part of NES for a long period and stressed that the strength of NES is the collective strength of its members.

Sri Rayapati Sambasiva Rao while expressing satisfaction over NES hoped that the Society would go for the status of Deemed University and consider to establish a Medical College. Sri Jagarlamudi Murali Mohan observed that establishment of JKC College was historic. There was an atmosphere which was akin to the one at the time of independence. He exuded confidence that NES could flourish in the same way in future. Siddhardha Academy President, Sri Kilari Venkateswara Rao said that sustaining an institution is as important as starting an institution. He emphasized on the need for students' innovations and skill development. Sri Paladugu Lakshmana Rao said that the successful functioning of NES made them replicate

NES model to a great extent in Vijayawada by name Siddhardha Academy. Sri Modugula Venu Gopala Reddy, Guntur West MLA, while glorifying NES's contribution to education and its philanthropic initiatives, gave an interesting simile." NES is like Rama who rescues Sita - embodied in education - who was abducted by the corporate sector." Guntur East MLA, Sri Mohammad Musthafa Shaik conveyed hearty wishes to the members of NES. Sri Yalamanchili Sivaji said that NES chose right people to administer at the helm and gave them much autonomy so that they could take decisions. Prof. S. Rajendra Prasad, Vice Chancellor of Acharya Nagarjuna University, lauded NES's good governance. He underscored the point that NES had come into being before Nagarjuna University was established. Cultural programmes by the students of RVR & JC College of Engineering and JKC College drew the attention of everyone. Founder-President, Sri Jagarlamudi Chandramouli garu and Sri Jagarlamudi Narendernath's the busts of were draped with festoons and buntings. NES Golden Jubilee Souvenir was released.

JKC College Alumni Day

On the third of February, 2018 JKC College Old Students' Association celebrated Alumni Meet in a spirit of camaraderie and bonhomie. The whole day was replete with many programmes, each one was unique and distinct and each programme was more enticing and engrossing captivating the attention of Management, staff, old students, students and other well-wishers of college. Old Students made merry as they met their friends in idyllic background redolent of pastoral times. Since programmes went on unabated on East and West wings simulatneously, even the agile could not watch all the programmes. The audience glued to their seats since words came out from the depth of students' hearts and the cultural programmes interspersed between old students' touching anecdotes while honouring their teachers, kept on maintaining the tempo.

The colourful huts dotted at several places. Trees were bedecked with creepers entwined. Blue-tinted structures flanked by artistes were raised. The gigantic stage erected on the cricket ground and other arrangements made with laudable taste and finesse, indicated that the celebrations were poised to be a resounding success. What made the environs of JKC College all the more graceful was the participation of old students with the members of their families. They came in droves batch-wise putting on bright faces and donning bewitching smiles. Within few hours the vast ground of the east wing and west wing was peopled mostly with old students. On the western side of the campus, each batch of the old students was keen on introducing them and solves honouring their gurus with much great warmth and heartiness. They gathered together and in no time they started offering "tokens of gratitude" ranging from 10, 000 to 18, 00,000 - quite voluntarily to the Alumni Fund. Many traditional games found in the countryside were played and artistes in conventional attires entertained the audience with their repertoire of skills marked by fun and frolic , classiness and éclat interlaced during the marathon of honouring their teachers.

The programme as scheduled started rather late owing to inclement weather. The inordinate delay of distinguished dignitaries did not damper the distinct spirit of JKCians.

The much-awaited programme of College Golden Jubilee Celebrations, with the Chief Guest, Sri Muppavarapu Venkaiah Naidu, Hon'ble Vice-President of India and Distinguished Guest, Sri Nara Chandrababu Naidu, Chief Minister of Andhra Pradesh and a galaxy of guests of honour, Sri Prathipati Pulla Rao, Minister for Civil Supplies, Dr. Kamineni Srinivas, Minister for Health and Medical Education, Sri Nakka Anad Babu, Minister for Social Welfare, Sri Rayapati Sambasiva Rao, MP, Narasaraopet, Sri Galla Jayadev, MP, Guntur, Sri Modugula Venugopala Reddy, MLA, Guntur West, Sri Kommalapati Sridhar, MLA, Pedakurapadu, Sri G.V. Anjaneyulu, MLA, Vinkonda took part in the meeting.

In his inaugural speech laced with anecdotes, peppered with humour and marked by eloquence, Hon'ble Vice President, Sri Venkaiah Naidu was very

sanguine about students' stupendous stamina. While praising JKCians' contributions in various walks of life, he observed the youthfulness of students was very admirable. They might earn laurels in studies in foreign countries but they should remember the dictum of " learn, earn and return" to India. He quoted Vivekananda who said that the 21st century belonged to the youth. He asked students to rise above sectarian outlook. "We may have different castes, creeds and customs but unity in diversity is in our culture and it should be celebrated as it has an educative value. He also talked about the import of four C's – commitment, calibre, capacity and conduct. While other countries, including China, were entangled in the cobwebs of the global slowdown, India moved forward. He advised students not to neglect or forget the mother tongue, the place of birth and the motherland. He asked the state government to take proactive measures to promote mother tongue and make it an integral part of curriculum.

Distinguished Guest, Sri Nara Chandra Babu Naidu, Hon'ble Chief Minister of Andhra Pradesh remarked that India was rightly poised to become '*Vishwaguru'* . She can outstrip China and other countries owing to its demographic dividend which was conspicuous by the overwhelming presence of youth between the ages of 14 -35. Even during recessive period India's economy surged forward. He asked students to become conscious of the terrain of politics but not at the expense of studies. "DGP Malakondaiah, an alumnus of JKC, should be a right model and motivating force. AP is going to make a knowledge hub and therefore, students should update their knowledge and enhance their skills", he observed. He glorified the adventurous spirit of youth marked by innocence. He urged students to exploit the immense potential of Internet of Things (IoT) and artificial intelligence. He called upon the students to be the true inheritors of Indian cultural heritage. He cautioned students against overuse of mobile phones. "If students use JKC brand sanely they would be on the path of success in all walks of life", the CM said.

Both Sri M. Venkaiah Naidu and Sri N. Chandra Babu Naidu recollected their fruitful association with Sri Jagarlamudi Chandramouli garu in the AP Assembly and his righteous life. They also complimented the Management for running the institution on sound lines.

All the distinguished guests were felicitated with mementos and shawls by Sri Murali Mohan, Dr. R. Srinivas and office bearers of old students' Association. Vote of thanks was proposed by Sri J. Murali Mohan, Secretary & Correspondent. Dr. I. Nageswara Rao, Principal and Sri SRK Prasad, Director, PG Courses were present. Sri P.Koti Rao, President of JKC College Old Students' Association and its Secretary, Sri Chukkapalli Ramesh along with Sri Chukkapalli Suresh, Sri Madala Vasu and its office bearers were also present.

The college witnessed heavy rush with more than eight thousand students and others listening to the speeches. The college reverberated with slogans showing students' excitement and liveliness. The police deployed forces and used drones to monitor the movement of audience.

The Golden Jubilee Celebrations were followed by another programme, "JKC College Golden Souvenir Release" by APSCHE Vice Chairman, Prof. P. Narasimha Rao. He asked students to be studious and make use of the wonderful facilities provided by the Management. Dr. K. Basavapunnaiah presided over the function. He gave a brief evolution and growth of JKC College. Sri J. Muralimohan explained the efforts being put in to make the Golden Jubilee Celebrations a grand success. He called upon students to work hard. Dr. I. Nageswara Rao, Principal, advised students to emulate old students'. The distinguished alumni of the college, Dr. M.Mala Kondaiah, DGP Sri Mata Rama Rao, an IAS Officer, Sri Ch. Dwaraka Thirumala Rao, DGP (CID), Sri Boyapati Srinivas, Film Director, Dr. P. Vijaya of Lalitha Nursing Home, while recollecting the happy days spent on the campus, asked students to be industrious and sincere. The inordinate delay of distinguished dignitaries owing to inclement weather necessitated postponement of 50th College Annual Day Celebrations to 17th February, 2018.

Musical Extravaganza

The surge of students peaked towards the evening to watch cultural programmes, The ground seemed to burst at the seams as members of Management, staff, old students, students and well-wishers of the college could be seen on the sprawling lush green lawns. They patiently waited with baited breath to view the scintillating performances.

Ms Anjali Patel troupe's performance was classy. Their awesome Kathak was set to Sufi qawwali and other soul-elevating songs. They transported audience to ethereal worlds. Michael Makhal's symphonic scores provided a rare treat to music lovers. Mrs Smita's Threeory Band performed devotional *Ishana* – the path of the divine. Though created for a cause in praise of Isha Foundation's work in several domains, *Ishana* took the audience to loftier heights of enjoyment. Popular TV anchor and artiste, Ms Jhansi compered the cultural programmes with her ready wit and repartee.

50th College Annual Day Celebrations

The College Annual Day Celebrations started at 4 pm on 17th February, 2018. Dr. K. Basavapunnaiah presided over the function. Speaking on the occasion, Dr. K. Basava-punnaiah gave a sketchy outline of the growth of JKC College. He remembered the noble service rendered by Sri Jagarlamudi Chandramouli, the Founder-President of JKC College and other members of Nagarjuana Education Society. He observed that NES represented renowned galaxy of Guntur elite. Sri J. Muralimohan while expressing satisfaction over the year-long preparations said that the strength of JKC College was students. He praised the signal service rendered by Sri J. Narendernath who brought about a sea-change in the infrastructural facilities during his stint as Secretary & Corrspondent spanning over 25 years. He advised students to utilize facilities and come off with flying colours. Dr. I. Nageswara Rao, Principal said that JKC College took care of the all-round development of students. Students should conduct themselves properly since the Management was very generous and kind in creating right type of academic culture on the campus. He congratulated all those who got through campus selections and won prizes in extra-mural competitions. Sri SRK Prasad, Director of PG Courses, recollected the humble beginnings of the college. He added that the beautiful infrastructure was an outcome of the Management's ceaseless endeavours. The Chief Guest, Sri Prathipati Pulla Rao, Hon'ble Minister for Civil Supplies, advised students to have a role model like Sri Vivekananda. They should also take a leaf from Jagarlamudi Chandramouli's life. He asked students to be good at academics because illustrious personalities like Abdul Kalam, Satya Nadella gained many laurels owing to education. Dr. A.S. Ramakrishna, MLC rued that human relations were on the decline owing to the onslaughts of technology. He disapproved the texting and emailing indiscriminately. He also talked about the importance of emotional intelligence. He advised students to use their intellectual faculties aright. Great personalities like Bill Gates and Mark Zuckerberg created ripples in contemporary history when they were in the prime of their youth. Sri Mannava Subba Rao, Chairman, Guntur Agricultural Market Yard suggested that students should give utmost importance to discipline.

Felicitations

The Management felicitated Principal, Director, PG Courses, Vice Principal and all the other members of staff both teaching and non-teaching with mementos and shawls. Dr. K. Basavapunnaiah, Sri J. Muralimohan, Dr. Ch. N.M. Srinivas along with Dr. A.S. Rama Krishna and Sri M. Subba Rao gave away the mementos.

Cultural Programmes

Vice Chairman of Fine Arts, Sri P. Gopi Chand organized cultural programmes. It is striking to note that students' performance in skits, dances, mono action, mimicry drew the attention of the audience.

In fine, the iconic Golden Jubilee Celebrations showcased the essential strength of JKC College. It bears an ample testimony to the fact that any institution worth its name can weather any storm – be it financial stringency or apathetic treatment meted out by the respective governments in their ruthless pursuits of privatization. It also proves that when stakeholders work in unison "with one equal temper of heroic hearts", great deeds can be embarked and accomplished with considerable felicity.

Long Live JKC! Long Live JKCians!

Vedula Raghu Ram Krishna
III B.Com (C)

During Golden Jubilee Celebrations of JKC, I found many old students visiting the college campus. They looked at the buildings with a feeling of nostalgia. Many of them looked at the college in disbelief. As they entered the college, a kind of dreaminess was writ large on many of their faces. "There was complete change. I could not find a trace of bygone times when I studied here". In their eyes I found a feeling of a love-lorn child waiting for her mother's embrace.

One day I heard honks blaring at the main gate followed by an orchestra. Popular numbers of yesteryears were played. Old students made a ring and were dancing. We too gathered round them. It took us little time to catch their enthusiasm. We too danced along with them.

Another unique thing about the gatherings was friendliness. They used to call one another " Arey and Orey". It seems that there prevailed some understanding. During the alumni meets they recollected their old memories. They also shared their joys and sorrows. There might be some gap between their financial status. But they were on intimate terms. It did not prevent them from sharing jokes.

One day an IAS officer came. He made enquires about his sirs. He moved about the campus remembering the days he spent in the college. He honoured his teachers. It really moved us to see his attachment towards the college.

The Alumni Wing is always active. It arranged many meets to make alumni day a grand success. Why do they love the college? They love the college because they learnt much from her. Their teachers were devoted. Their students too shared sirs' commitment. They settled well. They occupied many prestigious positions in society. Wherever they are, they remember JKC.

During celebrations, old students came to college as if it were some great fair or some festival. They came in the morning. There was much happiness, joy, warmth in the air. They kept on greeting their friends, batchmates and their sirs. Many of them were very generous and announced "tokens of gratitude". The programmes did not take place as planned owing to the inordinate delay of some dignitaries. The cultural programmes too tested patience. Later their classiness took us by pleasant surprise. Thus the mood remained the same in spite of some hiccups. The programmes came to an end about 10 p.m. But all were glued to their seats.

JKC College is special because her name brings enthusiasm. Some would become enraptured. Some become over-awed at her glory. Everyone here is duty-conscious. JKC teaches many useful lessons. It was our fortune to have participated in many cultural, academic programmes. May God bless us all!

Long Live JKCians!

Long Live JKC!

JKC College Teachers' Association : A Symbol of Accountability

Sri R. Srinivasa Rao

Secretary (ACTA)

JKC College Teachers' Association is unique in many ways. While promoting the legitimate interests of teachers and bringing its issues to the Management and the Government, it acts as a catalyst. When the institution was established, no body felt its need since the Management was very generous. However, the apathetic ways of the successive governments entailed its need. The members "had to weather the cold gusts of political inaction and bureaucratic indifference before they could get the much-needed grant-in-aid. Meanwhile the sufferers were the members of teaching staff who were often underpaid and overworked". ACTA, popularly known as Affiliated College Teachers' Association made fervent efforts and made the government concede to grant-in-aid to deserving institutions and JKC College was one among them. In 1998, 1999, 2000 and 2002 a good number of lecturers were recruited with the generosity of the Management and efforts of the Association. It was a significant achievement.

It is important to deliberate on the establishment of Staff Association. Though the teaching staff of JKC College was very intimate with the Management owing to the indisputable fact that they had always received salaries in the initially period according to the U.G.C scales, they had to make the historic option of joining the ACTA to ensure the various aspects of the welfare of its members as well as the welfare of the college at large; for, it was becoming increasingly difficult to run a large academic institutions without a regular influx of funds from the Government. Dr. K.Sadasiva Rao, Founder-Secretary of JKC College, always generous and democratic, immediately condescended to its formation.

JKC College Teachers Association was inaugurated by Sri M.J.Manikya rao, Sri V.V Krishna Rao and Sri Y. Rajagopala Rao in July 1973 when the Affiliated College Teachers Association (ACTA) had given a strike call with a charter of demands which included the admission of unaided degree colleges that had completed five years of experience into grant-in-aid, extension of pensionary benefits to the staff etc. The Association elected Sri E. Bhaskara rao as Chairman and Sri. P. Vengala Rao as Secretary. The Association immediately joined the strike and called off the strike when the state government conceded the just demands of the college teachers.

The JKC College Teachers Association continued its activities in getting the regular grant-in-aid, in fixing the pay of lecturers in 1975 pay scales, 1976 pay scales, weightages, U.G.C pay scales and career advancement scheme in 1986, 1996 and 2006. The Association conducted elections to the office bearers periodically. The following is the list of Chairmen and Secretaries from 1975-2019.

Year	Chairman	Secretary
1975-76	Sri E.Bhaskara Rao	Sri. M.Koteswara Rao
1976-77	-----	Sri. P.Koteswara Rao
1977-78	Sri Y. Venkata Rao	Sri K.S.R Raju
1978-90	Sri Y. Venkata Rao	Sri. S.R.K Prasad

1990-92	Sri A.Madan Mohan	Sri C.Krishna Prasad
1992-94	Sri G.Lakshmi Narayana	Sri C.Krishna Prasad
1994-96	Sri G.Someswara Sharma	Sri C.Krishna Prasad
1996-98	Sri B.Subba Rao	Dr.S.Sivaram Babu
1999-2001	Sri B.Subba Rao	Dr.S.Sivaram Babu
2001-2002	Sri B.Subba Rao	Dr.N.Nageswara Rao
2002-2003	Sri V.Rama Rao	Sri K.Sambasiva Rao
2003-2004	Sri V.Rama Rao	Sri R.Srinivasa Rao
2004-2005	Smt. P.Santha Kumari	Sri R.Srinivasa Rao
2005-2007	Smt. M.Arjuna Devi	Sri R.Srinivasa Rao
2007-2019	Sri Ch.Ramprasad	Sri R.Srinivasa Rao

The office bearers for the period 2017-2019

Chairman	:	Sri. Ch. Ramprasad	HoD, Dept. of Physics
Vice- Chairman	:	Dr.Y.Suresh Babu	Professor,Dept.of Computer Science
Secretary	:	Sri R.Srinivasa Rao	Lecturer in Mathematics
Add. Secretary	:	Sri T.Subba Rao	Lecturer in Telugu
Joint secretary	:	Sri K.Charan Choudary	Lecturer in Commerce
Treasurer	:	Dr.I.Hatti	Lecturer in Chemistry
Lady Representative	:	Smt.P.Naga Suseela	Lecturer in English

The JKC College Teachers Association has always stood behind the ACTA during every crisis. The Association joined the strike call given by the ACTA in 1978 and 1986. Right from the day the JKC College Teachers Association joined the ACTA, it was always honoured with posts of responsibility at the state level. Sri P.Vijay Kumar, Librarian, was elected to the ACTA Executive for the period 1974-76. Sri K.Seshagiri Rao, Lecturer in Mathematics, was elected to ACTA Executive for the period 1976-80. Sri P.Koteswara Rao, Lecturer in Chemistry, was elected for twice to the post of Vice-Chairman of ACTA and served ACTA during 1980-84. Sri S.R.K Prasad, Secretary of our Association was elected five times to the Executive of ACTA and served ACTA from 1980-90. He was elected to the post of Vice-president, Nagarjuna University area, during September, 1992. Later he was elevated as President of the Association.

It should be kept in mind that the Association is not just organization or instrument to wage battles for the rights and privileges of its members only. It is also conscious of duties and responsibilities. It always censures the erring members and exhorts all the members to attend to their work with scrupulous care and dedication. Moreover, the Association had great joy in involving itself in the developmental programmes taken up by the Management. Therefore, the Association donated a large amount of nearly one lakh rupees to the college as a token of its commitment to the college and the Management was gracious enough to name an entire block after the staff association. Now the block, allotted to the Department of Botany is called Staff Association's Department of Botany. The Association is grateful to the Management, in particular to Dr.K.Basavapunnaiah, the then Secretary of the College, for the magnanimous gesture of naming a block after the Staff Association. All the members of the Association also feel proud of another achievement of theirs- the installation of the bronze bust of late Sri Jagarlamudi Chandramouli garu, Founder President of the Nagarjuna Educational society and of JKC College. As a token of respectful affection for the Founder-President, the Association got the bronze Bust of their beloved departed god-father installed with their own

contribution on the campus of the college. The members of the non-teaching staff Association also contributed for it. The Association, being aware of the Founder-Principal Sri Y.Rosayya's contribution to the academic growth and administrative soundness of our college, instituted an endowment in memory of late Sri Y.Rosayya by depositing a sum of Rs 10,000 the interest which accrues on this amount will be awarded to students who stand first in English and Telugu at the end of the second-year degree examinations. The Association, as a token of its gratitude, donated one lakh rupees (1,00,000) to Chandus' Silver Cup Tournament for AP College Teachers. It also donated 90,000 rupees for the bronze bust of Sri J. Narendernath garu who had been very sympathetic and generous to the issues of the teaching staff.

It is obvious that the successive governments in the aftermath of liberalization and privatization in the nineties started following policies like waiving aid as reflected in GO No 35 with unflagging zeal to the dismay of ACTA. Meanwhile self-financing courses and travails unaided Lecturers have been on the rise. It stands to reason that the government has been indifferent to the genuine problems of unaided lecturers and running of unaided sections. It is incumbent on its part to support an aided college since it always espouses to the cause of education of the marginalized and economic backward sections of society. Despite callous attitude of the government, the Association keeps on making many endeavours to bring the travails of privatization to higher echelons of the government. Some of its initiatives have turned out to be useful. Earned Leave Encashment is one of the significant one. Taking salary on the first of every month is also a major achievement. Recently the government issued GO No.182 to the effect of which aided employees are going to get salaries on the first of every month on par with government employees. When the issues of unaided lecturers were brought to their notice they would say that they would consider in the earnest.

After bifurcation of the state, the collective strength of the Association dwindled and the state confronts many problems with its deficit budget. In fact, there are many issues which remain unsolved and therefore, the Association works hard in tandem with the ACTA protesting against measures to privatize higher education. The Association feels that indiscriminate privatization is the root cause of all the present problems. It should be remembered that only collective efforts will bear fruits. Hence, its members in the ACTA try to bring pressure on the government for more proactive measures. It is important to note that Sri R. Srinivasa Rao, Secretary of the Association, was selected as a Special Invitee to ACTA Secretariat for two years (2017-2019). Meanwhile, the Association represents issues to the Management which responds to them with empathy and generosity. It is very pertinent to inform that our present Teacher MLC, Dr. AS Ramakrishna garu, who served in Rayapati Venkata Ranga Rao College of Education run by Nagarjuna Education Society, has been very supportive trying to solve and alleviate all our genuine issues.

In spite of the problems that accompany ACTA after privatization and bifurcation and the subsequent weakening of Association to some extent, the JKC College Teachers Association works very hard to promote the welfare of the teachers of our college in particular, the welfare of the other college teachers in general by its active participation in the constructive programmes of the ACTA. The Alumni who are working in the college donated money to the college on the occasion of Golden Jubilee Celebrations to JKC COSA. The Association is particularly happy that the Management and the Golden Jubilee Celebration Committee have honoured the members of the staff (teaching and non-teaching). It is indeed a thoughtful gesture which reveals and emphasizes the mutual affection and respect that the Management and the Staff always have for each other. Thus the Association with all accountability strives to promote the legitimate interests of staff with the kind support of the management and the Government.

విషయసూచిక

1.	మధుర స్మృతులు	విద్వాన్ గోగినేని కనకయ్య	212
2.	మేరునగధీరుడు – చల్లని చందమామ	శ్రీ దరువూరి వీరయ్య	214
3.	అమృతమూర్తి చంద్రమౌళి గారు	శ్రీ ఆవుల మదన్‌మోహన్	223
4.	వెజ్జేలకు ఒజ్జే – ఒజ్జేలకు వెజ్జే	శ్రీ రావెల సాంబశివరావు	224
5.	మా మాస్టారు రోసయ్య గారు	డాక్టర్ అమరేంద్ర	227
6.	జె.కె.సి.లో నా విద్యా వికాసం	శ్రీ ఎస్. సుబ్బారావు	229
7.	నన్ను మార్చిన జె.కె.సి. – పవిత్ర వారణాసి	డాక్టర్ గొల్లపూడి వీరేంద్రచౌదరి	231
8.	మాతృ సంస్థ జె.కె.సి. కళాశాలకు ప్రణామాలతో...	డా॥ పాతూరి రాధిక	233
9.	గుంటూరు తెలుగు	డా. పాపినేని శివశంకర్,	235
10.	నా వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దిన మరో మాతృమూర్తి	శ్రీ గుంటుపల్లి శ్రీనివాసరావు	239
11.	జ్ఞాన వృక్షం	శ్రీ బండ్ల మాధవరావు	239
12.	అకల్మష ప్రతిభాధురీపరాయణులు–శ్రీ కుప్పుస్వామి గారు !	డా॥ యలవర్తి ప్రశాంతి	240
13.	జె.కె.సి. కళాశాల ఆవిర్భావం	శ్రీ నామినేని కోటేశ్వరరావు	244
14.	జె.కె.సి. కళాశాల ఒక వజ్రం	శ్రీ పాతూరి కోటేశ్వరరావు	247
15.	కళాశాల ఆధునిక రూపశిల్పి శ్రీ జాగర్లమూడి నరేందర్‌నాథ్	శ్రీ ఎస్.ఆర్.కె. పసాద్	252
16.	మా జె.కె.సి. కళాశాల – మా ఆంధ్రశాఖ	శ్రీ గొల్లపూడి ప్రకాశరావు	255
17.	అభినందనలు	శ్రీ బాలినేని రామారావు	259
18.	పరమాన్నం	కీ॥శే॥ పులిచర్ల సుబ్బారావు	261
19.	(ఆ) పాత మధుర క్షణాలు	డా॥ నాగభైరవ ఆదినారాయణ	266
20.	జె.కె.సి. కాలేజి బతకడమెలాగో కూడా నేర్పింది	డాక్టర్ వెన్నిసెట్టి సింగారావు	270
21.	జె.కె.సి. కళాశాల – నా మజిలి	శ్రీ గుంటుపల్లి సాంబశివరావు	272
22.	తల్లిదండ్రుల ఆవేదన	కె. దివ్య	274
23.	నేను–నా కళాశాల	శ్రీ తల్లపనేని బాలనరేంద్ర ప్రసాద్	275
24.	జె.కె.సి. కళాశాల బోధనేతర సిబ్బంది సంఘం	శ్రీ యెండూరి పాండురంగారావు	278

మధుర స్మృతులు

"సౌందర్యసార సర్వస్వం
మందస్మిత మనోహరం
వందారు జనమందారం
వందే సాయి మహేశ్వరమ్"

మన కళాశాల స్థాపన ఒకనాటి కల – ఈనాటి విద్యార్థుల, తల్లిదండ్రుల నోముల పంట. 'దేశమంటే మట్టి కాదోయ్, దేశమంటే మనుషులోయ్' – అని అన్నారు గురజాడ. అదికాక 'దేశమంటే బిడ్డలోయ్' – అని అంటున్నారు కొందరు. దేశ భవిష్యత్తు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి భావిపౌరులపై ఆధారపడి ఉంది. నేటి మన జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల ఉత్సవాలను జరుపు కొనటం ముదావహం. దీనినొక సువర్ణాధ్యాయంగా పేర్కొనవచ్చు. ఈ సంస్థకు మన జిల్లాలోనే కాక రాష్ట్రంలోనే ఒక సముచిత స్థానముంది. విద్యా బోధనలో, క్రమశిక్షణలో ప్రవేశ పెట్టబడిన సంప్రదాయాలు, ఉన్నత ప్రమాణాల సాధనకు సోపానాలయ్యాయి.

కళాశాలను సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తున్న ప్రిన్సిపల్, వివిధ కళాశాలల్లో పనిచేయుచున్న అధ్యాపకులు చక్కని ప్రజ్ఞాసామర్థ్యాలను కల్గి ఉండటమే కాక సంస్థను ఆదర్శ వంతంగా నిర్వర్తిస్తున్న పాలకవర్గంతో సత్సంబంధాలను కొనసాగించటం ఒక ప్రత్యేకత. అదేవిధంగా అధ్యాపకేతర సిబ్బంది, విద్యార్థినీ, విద్యార్థులు కళాశాల కీర్తి ప్రతిష్ఠలను పెంపొందిస్తున్నవారే. కనుక ఈ సందర్భంలో అందరూ అభినందనీయులే.

విద్వాన్ గోగినేని కనకయ్య

మాన్యులు నన్ను మన్నింతురుగాక. నా ఆవేదనను – ఆనందాన్ని కొన్ని మాటల్లో చెప్పదలచుకున్నాను. 1965వ సంవత్సరంలో తాడికొండ గ్రామానికి గ్రాంటుతో మంజూరు కాబడిన కళాశాలను ప్రారంభించుకొనే సదవకాశాన్ని తాడికొండ కోల్పో యింది. అదృష్టవశాత్తు నేను రాజకీయాల నుండి విరమించు కొన్న తర్వాత ఉన్నత విద్య నభ్యసించుటకు సీట్లు దొరక్క బిడ్డలు పడు పాట్లు "కులాలకు–మతాలకు" పరిమితమైన కళాశాలల తీరుతెన్నులు నాకు చాలా బాధ కల్గించాయి. అవసరమైన ప్రదేశాల్లో విద్యా సంస్థలను స్థాపించుటకు ప్రయత్నించాలని నిశ్చయించు కొన్నాం. మానవ జన్మకు జ్ఞానం, ఆరోగ్యం, తగిన స్థితిగతులు కల్పించిన ఆ శక్తి స్వరూపానికి ప్రతీకలైన మానవులకు స్వార్థ రహితంగా సేవ చేయటంకన్న నిస్వార్థమైన సేవా కార్యక్రమాలే అన్న భావన స్ఫురణకు వచ్చింది. తదుపరి భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి వారి ఆశీస్సులతో ఆ మార్గాన్నే పయనిస్తున్నాను.

ఆనాడు రాష్ట్రంలో గుంటూరు పట్టణం ఒక విద్యా కేంద్రంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నప్పటికీ ఇంకొక కళాశాల స్థాపనావశ్యకతను గుర్తించి దానికై ఆలోచిస్తూ నా పేరు బయటకు రానీయకుండా కళాశాల విషయమై పుర ప్రముఖులతో సంప్రదించమని ఒక మిత్రునకు సూచించాను. ఆ సంగతి తెలుసుకున్న డాక్టర్ సదాశివరావు గారు నాకు కబురుపెట్టి శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి పేరుతో కళాశాలను స్థాపించడం సాధ్యమేనా? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది. సాధ్యమే – అసాధ్యం మాత్రం కాదు. ఐతే కష్టసాధ్యమని అన్నాను. ఆ కథ అంతా చెప్పి మిమ్మల్ని విసిగించటం మంచిది కాదు. (ఆ మిత్రుడు శ్రీ కొల్లా కృష్ణారావు).

ఆ తరువాత శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారిని, తదితరులను కలుసుకొని మాట్లాడి మొదట కమ్మ హాస్టల్‌లో సమావేశమై కళాశాలను స్థాపించటానికే నిర్ణయించటం జరిగింది. అందుకు కావలసిన

నిధులను సమకూర్చు కొనుటకే హరిహరమహల్‌లో శ్రీ చంద్రమౌళి గారి అధ్యక్షతన మరొక సమావేశం జరిగింది. సర్వశ్రీ చేబ్రోలు హనుమయ్య, వై.కె.యస్. ప్రకాశరావు, డాక్టర్ సదాశివరావు, మంగళదాసు మున్నగు ప్రముఖులు పాల్గొన్నారు. ఆ సమయములోనే కొందరు తమ తమ విరాళాలను ప్రకటించారు. భవన నిర్మాణానికై కావలసిన స్థల సేకరణ వెంటనే జరిగింది. కళాశాల నిర్వహణలో అనుభవజ్ఞుడైన ఒక విద్యావేత్త ఉన్నచో బాగుండునని అభిప్రాయపడి ప్రముఖ జిల్లా విద్యాధికారిగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన పశ్చిమగోదావరి నుండి రిటైర్ అౌతున్న శ్రీ నన్నపనేని వీరయ్య చౌదరి గారికి లేఖ రాశాను. వారు వెంటనే అంగీకరించి సహకరించుట సంతోష దాయకం. దీని ఫలితంగా చిలకలూరిపేట, ధరణికోట, పెదనంది పాడు మున్నగుచోట్ల కళాశాలలు స్థాపించ బడటం గమనార్హం.

ఈ కళాశాల ప్రారంభంలో కళాశాల స్థాయి వరకే పరిమితం కాదనుకొన్నాం. కాని చాలాకాలం అట్లే ఉండిపోయింది. ఒకనాడు మన ప్రేమమూర్తి శ్రీ బాబు గారు (శ్రీ చంద్రమౌళి గారు) ఆప్యాయంగా ఫోనులో పిలిచి శ్రీ వై.కె.యస్. ప్రకాశరావు గారు రాజీనామా చేశారు కనుక నీవు జె.కె.సి. కళాశాలకు కోశాధికారిగా ఉండాలని అన్నారు. అవసరమనుకుంటే మీ ఆదేశాన్ని కాదనలేను అని అన్నాను. శ్రీ చంద్రమౌళిగారు అన్ని విద్యా సంస్థలకు జీవితాంతం అధ్యక్షులుగా ఉండి అజాతశత్రువుగా అందరి మన్ననలను పొందారు. డాక్టర్ సదాశివరావు, డాక్టర్ బసవపున్నయ్య, డాక్టర్ గోపాలకృష్ణ, డాక్టర్ హనుమంత రావు, శ్రీ లక్ష్మణరావు, శ్రీ రామానాయుడు, శ్రీ నరేంద్ర, శ్రీ రాయపాటి సాంబశివరావు, డాక్టర్ రాయపాటి శ్రీనివాస్ తదితరులు అందరూ అదేబాటలో కలసిమెలసి ఉండటం మన విద్యార్థుల అదృష్టం.

ఈ నాగార్జున ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ యాజమాన్యాన పేరేచర్ల హైస్కూలు, శ్రీ కొండబోలు లక్ష్మీ ప్రసాద్ పబ్లిక్ స్కూలు, శ్రీ రాయపాటి వెంకట రంగారావు కాలేజ్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్, అక్కడే ఎం.యిడి. గూడ ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. ఆర్.వి.ఆర్. అండ్ జె.సి.ఒ.పి. కాలేజ్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్ (చోడవరం) (ఇప్పుడు రాయపాటి వెంకట రంగారావు అండ్ శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి కాలేజ్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్) – శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి కాలేజి ఆఫ్ లా మొదలైనవి ఆదర్శమైన రీతిలో నడుపబడు తున్నాయి. కళాశాలలో ఎలక్ట్రానిక్స్, కంప్యూటర్ మొదలగు కోర్సులు కూడ ఉన్నాయి.

విద్యాలయాలు డిగ్రీల వరకే పరిమితమనే భావన వలన కళాశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలు పలుఆందోళనలకు గురౌతున్నాయి. చదువుతో పాటు సంస్కారం కలిగి విద్య – దాని సార్థకత – విద్యార్థులు – వారి కర్తవ్యం గుర్తించి ఈ విద్యాసంస్థలు మన కొరకే ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. మనమందరం ఒకటేనని, ఆ శక్తిస్వరూపుని అంశలేనని తెలిసికొనగల్గినపుడు ప్రశాంతి లభిస్తుంది. ఇక అధ్యాపకులు విద్యార్థులతో జాతీయభావాన్ని, సేవాదృక్పథాన్ని పెంపొందించి వారిలో నున్న శక్తి సామర్థ్యాలను సమాజాభి వృద్ధికి తోడ్పడునట్లు చేయాలి.

“అసతోమా సద్గమయ
తమసోమా జ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ”

(ఈ వ్యాసం జె.కె.సి. కళాశాల రజతోత్సవ స్మారక సంపుటిలో ప్రచురించబడినది)

శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి

శ్రీ దరువూరి వీరయ్య

"సూర్యుడు నిప్పులు చెరగే ఎండలకు ప్రతీక ఐతే చంద్రుడు హృదయాల్లో ఆహ్లాదం కలిగించే చలువ వెన్నెలకు ప్రతీక. కొందరు రజోగుణ ప్రధానులైతే, కొందరు సత్వగుణ ప్రధానులు.

శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు ఈ రెండవ కోవకు చెందిన వారు. అందులోనూ మహిమాన్వితులైన వారు కూడా. శాంతమే భూషణంగా – అనురాగమే అలం కారంగా, ప్రజాహితమే పరమావధిగా – ప్రేమామృతాన్ని కురిపిస్తూ తన జీవితాన్ని సాగించిన ధన్యజీవి మన కుప్పుస్వామి చౌదరి.

పాటలీపుత్ర కోటకొమ్మల మీద, తెలుగు జెండాలు రెపరెప లాడించిన రోజులున్నాయి. కమ్మవారని పేరు తెచ్చిన నాయక రాజులున్నారు. ఆ కమ్మ ప్రభువుల్లో చల్లని చందమామగా కవుల ప్రశంసలకు పాత్రుడైన మేరునగ ధీరుడు మన కుప్పుస్వామి చౌదరి.

ప్రముఖ కవులు, కవిబ్రహ్మ బిరుదాంకితులు, శ్రీ ఏటుకూరి వెంకటనరసయ్య గారు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారికి తాను రచించిన "ప్రేమాలోకం" అనే కావ్యాన్ని అంకితం చేస్తూ రచించిన ఈ కింది పద్యముతో ఈ నా రచన ప్రారంభిస్తున్నాను."

"అమిత శౌర్యధురంధరులాంధ్రు–లందు
ప్రాభవ భ్రాజితులు కమ్మ ప్రభువు–లందు
ఓడమన్నీలు జాగర్లమూడి దొరలు
అందు కుప్పయ్య చల్లని చందమామ"

–కవిబ్రహ్మ

శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి పూర్వీకులెవరు? ఎక్కడ నుండి వచ్చారు?

శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరికి పూర్వీకు లెవరు? ఎక్కడ నుండి వచ్చారు? ఎందుకు వచ్చారు? ఎప్పుడు వచ్చారు? ఈ ప్రశ్నలు అప్పుడప్పుడు అనేకసార్లు శ్రీ చౌదరి గారినే అడిగాను. దక్షిణాది – అంటే తమిళనాడు నుండే వచ్చాము. ఎప్పుడొచ్చామో? – ఎందుకొచ్చామో? మా పూర్వీకులు ఎక్కడా పేర్కొనలేదు. వారికా ఆసక్తి కూడా ఉన్నట్లు లేదు.

నేనొకప్పుడు మా పూర్వీకుల కంటే కూడా ముందు అసలు ఈ కమ్మవారెవరు? వారికీ కుల నామమెందుకు? ఎలా వచ్చింది? పరిశోధన చేయించాలనే ఆలోచన కలిగింది. అలా ఆలోచన కలగడమే తరువాయి గొప్ప రచయిత, చారిత్రక పరిశోధకులు, శ్రీ కొసరాజు రామయ్య చౌదరి గారిని పురమాయించాను. ఆయనకు తోడుగా శ్రీ రాఘవయ్య. వారంతా చాలాకాలంపాటు తంజావూరులో ఐదు వందలేండ్ల కిందట నాయకరాజులు అచ్యుత నాయకుడు, రఘునాథ నాయకుడు చరిత్రకందని మరెందరో స్థాపించి, విస్తృత పరచి ప్రపంచంలోనే తనదైన ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకొన్న సరస్వతీమహల్ అనే గ్రంథాలయంలో ప్రాచీన శిలాశాసనాలు తిరగవేసి కొంత సమాచారాన్ని సేకరించారు. గండికోట, చంద్రగిరి, ఆనాటి రాజధాని నగరాల్లోని ప్రముఖ కవుల తాళపత్రాలను పరిశోధించారు. ఇంకెంతో పరిశోధన చేశారు. రచన ప్రారంభిం చారు. పూర్తి చేయకండానే వేరు వేరు వృత్తులకు అంకితమై పోయారు. పర్యవసానమేమంటే పరిశోధన కుంటుపడింది.

తరువాత కాలంలో హైహయులు, దుర్జయులు, అనేక దేశాలు జయించి రాజ్యాలు స్థాపించినవారు కమ్మవారు అని తేల్చారు. రఘునాథ నాయకుడు అనేక గ్రంథాలు రచించారు. చేమకూర వెంకటకవి అనే ఒక మహా కవి తాను రచించిన అనేక గ్రంథాల ఆధారంగా కూడా పరిశోధనలో కమ్మవారి చరిత్ర కొంత లభ్యమైంది. ఇలా చెప్పుకొంటూపోతుండేవారు.

1959లో ప్రథమ ముద్రణ, 1964లో ద్వితీయ ముద్రణ కావించబడిన "గుంటూరు మండల సర్వస్వంలో" కమ్మవారికి సంబంధించిన విశేష సమాచారం సేకరించి ముద్రించాను.

శతాబ్దానికి అటూ, ఇటూగా కాకతీయ సామ్రాజ్య పాలకులుగా, సైనికాధికారులుగా, సర్వసైన్యాధ్యక్షులుగా, సాధారణ సైనికులుగా శూద్రులు అని పిలుచుకొంటున్న రైతులు ముందుకొచ్చారు. (వివరాల లోనికి పోవడం లేదు). అందులో ప్రముఖులుగా చరిత్ర కెక్కినవారు గన్నమనాయకుడు, కాపయనాయకుడు, ప్రోలయ నాయకుడు, జాయపసేనాని. వీరంతా కమ్మవారుగా నిర్ధారించుటకు అనేక ఆధారాలు లభ్యమయ్యాయి.

కాకతీయ సామ్రాజ్య పతనానంతరం, ఈ సైనికాధి కారులంతా మూకుమ్మడిగా విజయనగరం చేరుకొన్నారు. అక్కడ మనకు చరిత్ర

కందినంత వరకు నాగమ నాయకుడు సర్వసైన్యాధ్యక్షుడు. నాగమ నాయకుడే ఒకానొక సందర్భంలో చెప్పినట్లు, ఆయన తండ్రి, ఆయన తాత, ముత్తాతలు విజయనగర సామ్రాజ్య సర్వసైన్యాధ్యక్షులుగా ఉన్నారట.

పాండ్య, చోళ దేశాలను జయించిన నాగమ నాయకునితో సైనికులుగా, సైనిక నాయకులుగా, వేలు, లక్షలు తరలిపోయారు. వారిపై యుద్ధం చేసి జయించిన నాగమ నాయకుడు, పాండ్య, చోళ దేశాల పాలకుడుగా స్వతంత్రం ప్రకటించుకోగా, నాగమ నాయకుని కుమారుడు సర్వ సైన్యాధ్యక్షులుగా నియమించబడ్డాడు. తండ్రిని జయించి ఆయన్ని పట్టి బంధించి తెస్తానని శపథం చేసిన విశ్వనాథుని వెంట మరో లక్ష మంది తరలి వెళ్ళారు. యుద్ధానంతరం విశ్వనాథ నాయకునకు సామంతరాజు పరిపాలన అప్ప జెప్పగా, ఈ లక్షల సంఖ్యలో వెళ్ళిన సైనికులు, సైనిక నాయకులు, వారి పరివారంతో తమిళనాట స్థిరపడిపోయారు.

అలా స్థిరపడిపోయినవారు ఐదు వందల యేండ్ల నాయకుల పాలనలో రాజకీయంగా, పారిశ్రామికంగా, వ్యవసాయకంగా ఉన్నత స్థాయికి ఎదిగారు. పరిశ్రమలు స్థాపించారు. ఓడ వ్యాపారం చేశారు. దక్షిణాపథమంతట విస్తరించారు. ఇంతవరకు చారిత్రకు లంతా అంగీకరించి నదే. ఐతే వీరంతా కమ్మవారేనా ! ఔను. ఇదే నా సమాధానం.

ఇక్కడ ముందుగా, ప్రస్తుతానికి ఒకే ఒక ఉదాహరణ చూడండి. తమిళ, కర్ణాటకల్లో నాయుళ్లుగా, నాయక్‌లుగా పరిగణనలో ఉన్న యావన్మంది ఇండ్ల పేర్లు – ఆంధ్రదేశం లోని కమ్మవారి ఇండ్ల పేర్లు ఒకటిగానే ఉన్నాయి. ఇప్పటికే నేనొక వంద ఇండ్ల పేర్లను సేకరించి, ఆంధ్రలో పోల్చి చూపేందుకు తయారుగా ఉన్నాను.

ఇక విషయానికి వద్దాం. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి ముత్తాత, లేదా ఆయన తండ్రి గాని, తమిళనాడు నుండి వ్యాపారం – అదే ఓడ వ్యాపారం కారణంగా తీర ప్రాంతమైన చీరాలకు చేరారు. నల్లరేగడ భూములు గల కారంచేడులో స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకొని ఉండవచ్చని నేనగా–ఔను, యదార్థమే–అందులో అనుమానంలేదే? అన్నారు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు.

తన పేరు "కుప్పుస్వామి" ఆంధ్రలో ఎక్కడా కనపడదే – వినపడదే – మీకెలా వచ్చిందీ పేరనే ప్రశ్నకు ఆయన సమాధానం తమిళనాడులో ద్రావిడ సంప్రదాయవాదులకు ఆరాధ్య దేవత ఈ "కుప్పుస్వామి" అనే దేవత. అలా, ఆ దేవత పేరే నాకూ పెట్టారు అన్నారాయన.

శ్రీ తిపురనేని రామస్వామి చౌదరి గారు "కుప్పుస్వామి" మకుటంతో "కుప్పుస్వామి శతకం" రాశారు గదా! అది మీ పేరు మీదగానే గదా అనే నా ప్రశ్నకు – ఔను నా పేరే అందులో ఉంది. నన్ను సంబోధిస్తూ రాసిందే. ఐనా ద్రవిడ దేవత పేరకూడా అనుకోవచ్చు. ద్రవిడ జాతి, ద్రవిడ సంప్రదాయం, ద్రవిడ భాషలపై ఆయన అపారమైన పరిశోధన చేశారు అంటూ, మన దురదృష్ట మేనేమో యాభై యేండ్లన్నా నిండకుండా మనలను విడిచి పోయారు అంటూఅనేకసార్లు కంటనీరు పెట్టుకున్నారు. ఆ సంభాషణ వచ్చినప్పుడల్లా, నిశ్చేష్టులై పోయేవారు.

శూద్రులుగా, మనువు నామకరణం చేసిన జాతి అంతా వీరులు, శూరులు,పరాక్రమవంతులు, ధైర్యశాలురు, ప్రాణాన్ని తృణప్రాయంగా నెంచి పోరుసాగించి, రాజ్యాధి కారాన్ని చేజిక్కించు కొన్న అనుపమానమైన, అపురూపమైన బలోపేతమైన జాతి.

యుద్ధకాలంలో, భార్యాబిడ్డలను, బంధుమిత్రులను వదలి జన్మభూమికి దూరంగా పోయి, కత్తి, డాలు, శూలం పట్టి యుద్ధ భూమిలో ప్రాణాలొడ్డి అమరులైన వారు కాగా, మిగిలినవారు శాంతి కాలంలో కండకలిగిన నల్ల, ఎర్ర రేగడి నేలలు ఎంపిక చేసుకొని వ్యవసాయం చేపట్టి కృషీవలురుగా ప్రసిద్ధిచెందిన రైతులే ఈ శూద్రులు.

తమ భుజ బల, పరాక్రమాలతో, యుద్ధతంత్రాల ద్వారా శత్రు రాజులను సంహరించి ఓటమి పాలుచేసి రాజ్యాలు స్థాపించగానే, వారినే క్షత్రియులుగా ముద్రవేసి స్తోత్రాలు చేయడం ప్రారంభిస్తారు.

చూడండి, మనపురాణాలు, ఇతిహాసాలను ఒకసారి. దేవుళ్ళంతా "క్షత్రియులే గదా !" రాముడు – కృష్ణుడు – బుద్ధుడు – జైనుడు – మహావీరుడు. మీరే దేవుళ్ళంటూ స్తోత్రాలు చేస్తూ వారిని తమ ఆధీనంలో ఉంచుకొనేవారు.

(చూడండి "మహాత్మా ఫూలే" రచనలు – చదవండి డాక్టర్ అంబేద్కరు రచనలు – మీకే అర్థమౌతుంది)

అలాగా విజయనగర సామ్రాజ్య పతానంతరం, గండికోట పతనానంతరం లక్షల కొలది శూద్రులని పిలవబడే యుద్ధతంత్రా లలో ఆరితేరిన వీరులంతా, ఆంధ్ర నాలుగు చెరగులా భూములు ఆక్రమించుకొని వ్యవసాయం చేసుకొంటున్న కృషీవలురే కమ్మవారు, రెడ్లు, వెలమ, తెలగలు.

11వ శతాబ్దం తరువాత సైనిక నాయకులైన రైతులకు వేరువేరు కుల నామాలు మొదలయ్యాయి. పై కథాక్రమం ననుసరించి,

తమిళనాడు నుండి నాలుగైదు వందలేళ్ళ కిందట జాగర్లమూడి వారు ఆంధ్రకు వచ్చి ఉంటారు.

శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు ప్రథమ వివాహం మద్రాసులో స్థిరనివాసం యేర్పరచుకొన్న గడ్డిపాటి వారి ఆడపడుచునే చేసు కొన్నారు.

గత యాభయ్యేళ్ళుగా వేలాదిగా ఆంధ్రకు చెందిన కమ్మవారు, తమిళనాట స్థిరపడిపోయిన కమ్మవారితో సంబంధాలు పెంచు కొంటున్నారనే విషయం గమనించవచ్చు.

మద్రాసు శాసనసభలో పాతిక-ముప్పై మంది కమ్మవారు శాసనసభ్యులుగా, నలుగురైదుగురు పార్లమెంటు సభ్యులుగా అనేక పురపాలకసంఘాలకు అధ్యక్షులుగా, జిల్లాపరిషత్ అధ్యక్షులుగా, వేల సంఖ్యలో ఉన్నతోద్యోగాలతో కమ్మవారున్నారనే విషయం కూడా గమనార్హం.

దక్షిణాదిన దాదాపు నూలు, బట్టల మిల్లులు కమ్మవారివే. యావద్భారతావనికి దీపావళి, సంవత్సరాది, ప్రముఖుల జన్మదిన వేడుకలకందిస్తున్న టపాసులన్నీ శివకాశి చుట్టు కొని ఎగుమతి చేయబడుతున్నాయి. ఈ పరిశ్రమలో నూరింట తొంభై వంతులు తమిళనాట కమ్మవారే.

పంట పొలాలకు నీరు తోడే పంపుసెట్ల వ్యాపారమూ కోయం బత్తూరు జిల్లా పరిసర ప్రాంతాల కమ్మవారిదే పరిశ్రమ మొత్తంగా.

ఇన్ని ఉన్నా తమిళనాట కమ్మవారు పాడి, పంటలు వదలరు, వదలలేరు. ప్రతి ఇంట గేదెలు, ఆవులు మేపుతూ ఉంటారు. పశు పోషణ కళ కమ్మవారికొక హాబీ – హాబీ అనేకన్న అదొక వేడుక.

ఆ ఆనవాయితి నుండి తప్పుకోలేదు కుప్పుస్వామి చౌదరి. రాజకీయాలలో మునిగితేలుతున్నా, వ్యాపారాలెన్ని ఉన్నా వ్యవ సాయాన్ని మాత్రం వదలక దానినొక జీవన విధానంగా, దానినొక పవిత్ర కర్తవ్యంగా ఎంచుకొన్నా రాయన. అంతేకాదు. కారంచేడు గ్రామ నివాసాన్నొదిలి పట్టణానికి తరలివెళ్ళని పల్లెపట్టుల అభివృద్ధే లక్ష్యంగా పెట్టుకొన్నారు జీవితకాలమంతా.

శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి 19వ శతాబ్దారంభం నుండి మొత్తంగా పూర్వపు కృష్ణాజిల్లాలో, రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా ప్రసిద్ధి చెందిన గొప్పచరిత్ర సంతరించుకొన్న కుటుంబానికి చెందినవారు. 1905వ సంవత్సరానికి పూర్వం గోదావరి, కృష్ణ, పెన్న నదుల పరీవాహక ప్రాంతమంతా కృష్ణాజిల్లాగా ఉండేది. దీనికి మచిలీపట్నం (బందరు) జిల్లా కేంద్రం. యుద్ధతంత్ర రీత్యా ఓడల రేవుకు అనువుగా ఉండే సముద్ర తీర పట్టణాలకు గొప్ప పరిగణన ఉండేది. గిరిదుర్గముల ప్రాముఖ్యం అంతరించిన తరువాత ఓడరేవు పట్టణాలే రాజ్యాంగ రక్షణకు అనువైనదిగా ఉండేవి.

మచిలీపట్నం జిల్లా కేంద్రంగా గల గోదావరి, కృష్ణ, పెన్న నదీపరీవాహక ప్రాంతమంతా వ్యాపించియున్న ఆనాటి కృష్ణాజిల్లా బోర్డుకు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి పినతాత "నాయుడు" గారు మెంబరుగా ఎన్నికయ్యేవారు. ఆయన రావుబహద్దూర్, మన్నెసుల్తాన్ మున్నగు ఆనాటి అత్యంత ప్రతిష్ఠాకరములైన బిరుదులతో సత్కరించబడ్డారు.

శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి సమకాలికులు, స్థానిక పరిపాలనా వ్యవహారాలలో సలహాదారైన కవి, పండితులు శ్రీ కొండముది నరసింహం పంతులు గారు, వారి పినతాత నాయుడు గారిని ప్రస్తుతిస్తూ "మీ పినతాత నాయని పేరు విన్నంతనే శత్రుకోటి గుండె జలదరించు" అని రాశారు.

కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి తాత "చౌదరి" గారు, పురాణ కాలాల్లో జరిగాయని మనం చదువుకొనే, రాజులు నిర్వహించిన యజ్ఞాల వంటి "గొప్ప యజ్ఞం" పూర్తిచేసి అనేకమంది వేదపండితులను, కవులను, బ్రాహ్మణులను, భూరి విరాళములతో సత్కరించారని ప్రశంసల నందు కొన్నారు.

శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి తండ్రి లక్ష్మయ్య నాయుడు గారు, ఆంగ్ల, ఆంధ్ర భాషల్లో మంచి ప్రవేశం గలవారు. ఆంగ్లంలో ధారాళంగా మాట్లాడ నేర్చినవారట. కవి, పండితుల పోషించుట లోనూ, దానధర్మములు చేయుటలోనూ, వీరిది ఎముక లేని చేయి అంటూ పలువురు ప్రశంసిస్తూ కవనములల్లారు. గద్వాల, పిఠాపురం, విజయనగరం రాజ సంస్థానాల్లో గండపెండేరాల, సత్కారాలు, పొంది, ప్రసిద్ధి చెందిన "శ్రీ కార్యమపూడి రాజమన్నారు" గారు జాగర్లమూడి వారి కుటుంబ ఆస్థాన కవిగా ఉండేవారు. ఆయన గారు బహు గ్రంథకర్తలు, పండితులునట. వారిది చీరాల. పద్మశాలి కులస్తులట.

శ్రీ లక్ష్మయ్య నాయుడు గారికి శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి, శ్రీ చౌదరి గార్లు ఇరువురు పుత్ర సంతానం. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు బాపట్ల హైస్కూల్లో ఆనాడు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా ఉన్న శ్రీ పంచాపకేశయ్యరు శిక్షణ, ప్రత్యక్ష పర్యవేక్షణలో స్కూల్ ఫైనల్ పాసయ్యారు.

తండ్రి మరణించడంతో కుటుంబ భారం వహించ వలసి రావడం కారణంగా చదువుకు స్వస్తి చెప్పారు. అప్పటికే తాలుకా

బోర్డు రాజకీయాల్లో చురుకుగా పాల్గొంటూ, రాజకీయంగా ఎదుగుతూ ఉన్నారు. అప్పుడే 1920ల్లో మాంటేగ్ – చెమ్స్‌ఫర్డ్ సంస్కరణలు ఆధారంగా మద్రాసు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు ఎన్నికలు వచ్చాయి. అదే కాలంలో మహాత్మాగాంధి, శాసనసభలు, ఆంగ్ల విద్యాలయాలు బహిష్కరించుతూ శాసనోల్లంఘనోద్యమం ప్రారంభించారు.

గుంటూరు జిల్లాకు మద్రాసు కౌన్సిల్లో మూడు స్థానాలున్నాయి. మూడు స్థానాలకు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు, బారిష్టరు శ్రీ పంగులూరి సుబ్బారావు గారు, శ్రీ ఎన్. యతిరాజులు నాయుడు గారు ఎన్నికయ్యారు. దీంతో కుప్పుస్వామి చౌదరి రాజకీయరంగం మద్రాసు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కొనసాగింది. పానగల్లు రాజా రాజా రామారాయణింగారు ప్రధానిగా జస్టిస్ పార్టీ ప్రభుత్వం పాలనకు వచ్చింది.

కుప్పుస్వామి రాజనీతిజ్ఞత

ఇక్కడే శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి రాజనీతిజ్ఞత, దేశభక్తి, మిత్రులపట్ల వాత్సల్యం, జాతీయోద్యమం పట్ల అభిమానం – తోడుత తాను మెంబరుగా ఉన్న జస్టిస్ పార్టీ పెత్తనానికి తోడ్పాటు. ఎలా పొసగుతుందనుకొనవచ్చు గదా !

1921 శాసనోల్లంఘనోద్యమం – గుంటూరు జిల్లాలోనే మహోజ్వలంగా సాగింది. శాసనోల్లంఘనోద్యమ నాయకులు శ్రీయుతులు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, బారిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు, స్వామి సీతారాం, పరుచూరి వీరయ్య చౌదరి గారలు ఐదుగురు ప్రేమాస్పదులు, గౌరవనీయులైన మిత్రులు. పోరాటమా ! ఉన్నత శిఖరాలపై నడుస్తుంది. పారా మిలటరీ దళాలు, జిల్లా అంతటా మోహరించి ఉన్నాయి. ప్రధానమంత్రి పానగల్లు రాజారామారాయణిం గారు చీరాల పర్యటనకు వచ్చారు. మూర్ఖపు పట్టుదలతో, ఉద్యమాన్ని కాలరాయా లంటూ ప్రగల్భాలు పలుకు తున్నారు. చీరాల్లో ఆంధ్రరత్న ప్రజలను పోరుకు సమాయత్తం చేస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు చాకచక్యంగా ఉభయుల మధ్య ఉద్రిక్తలకు చోటివ్వకుండా లాఠీచార్జీలకు గాని తుపాకి కాల్పులకు గాని అవకాశం కలుగనీయక శాంతియుతంగా ముగించేందుకు కృషిచేశారు. రాజారామారాయణిం గారి మాట బదనాం గాకుండా – ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య గారి ప్రతిష్ఠకు భంగం కలుగకుండా, అధికారుల చెవిలో ఏదో ఊది ప్రధానమంత్రిని రైలెక్కించి పంపించారు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి.

శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి రాజనీతిజ్ఞత, శాంతియుత సహజీవన విధానం ప్రజల ఆదరాభిమానాలు చూరగొన్న విషయ మొకటుంది. అదేమంటే ఆయనది జస్టిస్ పార్టీ. దాని ప్రాథమిక ఆశయం బ్రాహ్మణ వ్యతిరేకత. బ్రాహ్మణ ఆధిపత్యాన్ని తొలగించటమే జస్టిస్ పార్టీ సిద్ధాంతం.

చౌదరి గారికి బ్రాహ్మణుల్లో రాజకీయ నాయకులు, కవులు, పండితులు, సహాధ్యాయులున్నారు. స్నేహితులు ఉన్నారు. సహచరు లున్నారు. అనుచరులున్నారు. ఆయన జస్టిస్ పార్టీ ప్రముఖులుగా ఉన్నత పదవులు చేపట్టినా తన చిన్ననాటి సహాధ్యాయులను, స్నేహితులను, సహచరులను, అనుచరులను, సాదరంగా ఆదరించారు, అభిమానించారు, ప్రేమించారు, గౌరవించారు. వారి మధ్య మైత్రికి ఎన్నడు రాజకీయాలు అడ్డు రాలేదు – రానీయ లేదాయన.

పరిపాలనలో నైతిక విలువలు కాపాడిన పాలనాదక్షుడు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి. పరిపాలనా దక్షతకు కూడా శ్రీ జాగర్లమూడి వంశం పందొమ్మిదవ దశాబ్ద ప్రారంభం నుండి గణనకెక్కింది. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు కృష్ణా, గోదావరి, పరీవాహక ప్రాంత మంతా కృష్ణా జిల్లాగా, మచిలీపట్టణం, కేంద్రంగా ఉన్న నాటి నుండి, జిల్లా బోర్డు మెంబరుగా, ఇంకెన్నో ప్రభుత్వ సలహా సంఘాలకు సభ్యులుగా ఎంపిక చేయబడుతూనే ఉన్నారు.

"మాంటేగ్ చెమ్స్‌ఫర్డ్ కమిటి రూపొందించిన చట్టం ఆధారంగా 1920లో మద్రాసు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ యేర్పాటు చేయగా (అప్పట్లో శాసనసభ లేదు) గుంటూరు జిల్లాకు మూడు స్థానాలుండేవి. అందులో శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు ఎన్నికయ్యారని చెప్పు కొన్నాము గదా! మద్రాసు కౌన్సిలులో ప్రముఖపాత్ర శ్రీ చౌదరి గారిదేనట. రాజారామారాయణిం, బొల్లిని మునుస్వామి నాయుడు, బొబ్బిలి రాజాగార్లకు అత్యంత సన్నిహితంగా ఉండేవారట.

ఉద్యోగాలు, ప్రమోషన్లు, ట్రాన్స్‌ఫర్లు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు దరిజేరనిచ్చేవారు కాదట. నైతికంగా గొప్ప ప్రతిష్ఠ సంపాదించుకొన్న ఇద్దరు ముగ్గురులో శ్రీ కుప్పు స్వామి చౌదరి గారు ఒకరని ప్రతీతి సంపాదించు కొన్నారు. అయితే సాహసించి ఏ పనీ చేయరనే అపప్రథ కూడా ఉండేదంటారు కొందరు. పన్నెండేళ్ళ కాలంలో ఎన్నడూ ప్రయాణ బత్తాలు, ఎలవెన్సులు తీసుకొని ఎరగరని ప్రతీతి. రాజారామారాయణిం గారికి శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారంటే ఎనలేని గౌరవమట. సాధారణంగా తాను జోక్యం చేసుకొని యే సలహా చెప్పరట. ఐతే ప్రధానమంత్రి పిలిచి ఏదైనా క్లిష్ట సమస్య ఎదురైనప్పుడు సలహా అడిగితే మాత్రం

నిర్మొహ మాటంగా, నిష్కర్షగా, నిర్ద్వంద్వంగా అవతలివారికి కష్టం కలిగినా మొఖం మీదనే చెప్పేవారని ప్రతీతి.

1928లో ప్రప్రథమంగా గుంటూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకోబడ్డారు. శ్రీ ఎన్. యతిరాజులు నాయుడు గారు ప్రత్యర్థిగా పోటీలో ఉన్నారట. ఐనా ఇరువురిలో ఏ ఒక్కరు ఒకరినొకరు విమర్శించుకొనకపోగా ఒకరి సుగుణాల నొకరు ప్రస్తుతించు కొనేవారట.

గుంటూరు జిల్లా బోర్డులో ఒక అసిస్టెంటు ఇంజనీరు పోస్టు ఖాళీ ఏర్పడగా, అనేకమందితో పాటు, తన గురువు పంచాప కేశయ్యరు కుమారుడూ ఒకరుగా ఉన్నారు. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు, బాపట్ల హైస్కూలులో చదువు కొనే రోజుల్లో శ్రీ పంచాప కేశయ్యరు ప్రధానోపాధ్యా యులు, అయ్యరుగారు దక్షత గల ప్రధానోపాధ్యాయులని బహుముఖ ప్రశంసలనందుకొన్నవారు. విద్యార్థుల పట్ల ఎనలేని ఆదరణ గలవారు. శ్రద్ధతో పాఠాలు బోధించేవారు.

బోర్డు మెంబర్లలో మెజారిటి సభ్యులు పంచాప కేశయ్యరు కుమారునికి ఉద్యోగం ఇవ్వడానికి ససేమిరా ఒప్పుకోలేదట. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు ఒకరోజు ఉదయం సభ్యుల నందరిని తన ఇంటికి బ్రేక్‌ఫాస్ట్‌కు పిలిచి, శ్రీ పంచాపకేశయ్యరు తన అభిమాన గురువు అనీ, అందునా ఆయన కుమారుడనే కాక, అతడికి అన్ని అర్హతలున్నాయని – అందువలన అతనిని ఎంపిక చేయడం మీకు ఇష్టం లేనట్లయితే – ముందుగా నా రాజీనామాను ఆమోదించండి అంటూ, నాలుగు మాటలలో టైప్ చేయబడిన రాజీనామా కాగితాన్ని అందించారు. సభ అంతా నిశ్చేష్టులయ్యారట. కాదు, కూడదు, మీ రాజీనామా ఆమోదించేది లేదు. మీ అభీష్టం ప్రకారమే సెలక్షను చేయండి అంటూ ఏకగ్రీవంగా చెప్పారట. అదీ ఆయన పట్టుదల, దీక్ష, నిజాయితి. ఇలాంటివి ఇంకెన్నో సంఘటనలు.

ఇక అభివృద్ధి పనులా ! కలకత్తా మద్రాసు గ్రాండ్ ట్రంక్ రోడ్‌లో, ఒంగోలుకు యీవల గుండ్లకమ్మ పైనా, టంగుటూరు వద్ద మూసినది పైనా వంతెనలు కట్టాలని తీర్మానం చేయించి, మద్రాసు వెళ్ళి ప్రభుత్వ ఆమోదం సంపాదించి, వంతెనలు కట్టించిన ఘనత శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారిదే.

అలానే ముగ్గురు మహాకవులు, శ్రీ తుమ్మల సీతారామమూర్తి, శ్రీ ఏటుకూరి వేంకటనరసయ్య, శ్రీ గుర్రం జాషువా గార్లను ఎగ్జష్షన్ ఇప్పించి జిల్లా బోర్డు పాఠశాలలో తెలుగు పండితులుగా నియమించిన ఘనత కూడ వారిదే –

"ఒరులేయని యొనరించిన
నరవర అప్రియము తన మనమ్మునకగుతా
నొరులకు నవి సేయకునికి
పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లన్"

"మహాభారతం"

ఇందలి సూక్తి అత్యున్నతమైంది, అనన్య సామాన్య మైంది, అపురూపమైంది, మహోన్నతమైంది, ఉదాత్తమైంది. మానవ జీవితం సుఖప్రదమూ, శాంతియుతమూ, మనోరంజకమూ, మార్గదర్శనమూ నైన మార్గంలో పయనించాలంటే పై మహాభారత సూక్తిని ఆచరణలో పెట్టడమే ధ్యేయంగా ఎంచుకోవాలనేది శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి ఆదర్శం.

అనుక్షణం, అసంతృప్తి, అసహనం, అశాంతి, అసూయా ద్వేషములకు దూరంగా ఉండాలి. కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్యములనే అరిషడ్వర్గాలను జయించాలంటే కూడా పై భారత సూక్తి అనుసరణీయ మంటారు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి.

వెలది – జూదంబు – పానంబు – వేట – పలుకు – ప్రల్లదనంబును – దండంబును – అనేవి సప్త వ్యసనాలు.

ఈ సప్త వ్యసనాలు – అరిషడ్వర్గాలు జయించి, ఉత్తమ మానవునిగా, మానవతా విలువలు తలదాల్చాలంటే పై భారత సూక్తి ఆచరణీయం, అనుసరణీయమనేది శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి దృఢ విశ్వాసం.

శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి, తన చుట్టూ చేరిన కవి, పండితులతోనే గాక, సామాన్య ప్రజలు తోడైనప్పుడూ వారితో మహాభారతం నుండి పై సూక్తిని వల్లిస్తూ ఉంటారు.

ఆంధ్రపత్రిక సంపాదక వ్యాసం, పైభాగంలో అనుదినం విడవకుండా పై మహాభారత సూక్తి ఒకమారు చదువుకుంటానంటూ ఉండేవారాయన. కేవలం దానిని కంఠస్థం చేయడమే గాక అలా నడచుకొంటున్నానా అని పరీక్షించుకొనేవారట.

శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు తనకు అపకారం చేసిన వారినైనా కక్ష సాధించరు. "అపకారికి నుపకారము నెపమెన్నక సేయువాడు నేర్పరి" అన్న సుమతీ శతక సూక్తి కూడా ఆయనకు శిరోధార్యమే. అందుకే ఆయనను స్వపరబేధం లేకుండా అజాతశత్రువు అంటుంటారు. అలాగని "ఎప్పట కెయ్యది ప్రస్తుతమప్పటికా మాటలాడి... తప్పించుకు తిరుగువాడు ధన్యుడ"న్న సుమతి శతక కారుని సూక్తి శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారికి సుతరామూ గిట్టదు. దానిని దగుల్బాజీ సూక్తిగా అభివర్ణిస్తూ ఉంటారాయన.

తానుమెచ్చిన, తానునమ్మిన, తన కభిమానపాత్రమైన విషయాన్ని కుండబద్దలు కొట్టినట్లు, స్పష్టంగా, సుస్పష్టంగా, విస్పష్టంగా చెప్పడంలో ఎదుటి వ్యక్తి ఎంతటి ఉన్నతోన్నత పదవులలో ఉన్నా వెనుదీయని వ్యక్తిత్వమాయనిది.

ఇంతెందుకు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు సాధ్యమైనంతవరకు వివాదాలకు దూరంగా ఉంటారు. ఇక సంఘర్షణ లంటే ఆమడ దూరంలోనే ఉంటారు. అపోహ లకు, అనుమానాలకు తావివ్వరు. అయితే అవసరమైన చోట మాత్రం తలవంచరు. జంకూ, గొంకూ లేకుండా ఎదిరించైనా పని సాధిస్తారు.

సౌశీల్యం, సౌజన్యం, సౌకుమార్యం, సామరస్యం, సహజీవనం, సమభావం శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారికి అమూల్యాభరణాలు.

సంపన్నులు, జమిందారి, జాగిర్దారి, భూస్వామ్య వర్గాలకు సహజంగా ఉండే దురహంకారం దరిజేరనీయరు. జూదములు, వేటలు, భోగలాలసత ఆయనకు ఆమడ దూరంలో ఉంటాయి. ఎన్నో ఉన్నత పదవులు చేపట్టారు గదా ! ఐనా డాబు, దర్పం పొరపాటున కూడా ప్రదర్శించ రాయన. నిరాడంబర జీవితం సాగించడమొక ధర్మంగా ఎంచుకొంటారు. నిష్కాపట్యం, నిర్మొగమాటం మాటల్లోనే గాక, చేతల్లో కూడా అలవరుచుకొన్నారు.

అరవయ్యేళ్ళనాటి జ్ఞాపకాలు. అదుగో ఆనాటి సహాయ నిరాకరణోద్యమం. మహాత్మాగాంధి నాయకత్వాన ప్రజా ఉద్యమంగా, పన్నుల నిరాకరణ, అడవి పుల్లరి వ్యతిరేక కార్యక్రమాలు చేపట్టి గ్రామాలకు కాంగ్రెసు చేరువైన రోజులు. అప్పుడే దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులు నాయకత్వాన పెదనందిపాడు ఫిర్కా వంద గ్రామాల ప్రజలను ఒక్క త్రాటిపై నడుపుతూ బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వాన్ని గడగడలాడిస్తున్న శ్రీ పర్వతనేని వీరయ్య చౌదరి వీరోచితమూ, సాహసోపేతమూ, చరిత్రాత్మకమూనైన పోరాటము ద్వారా యావత్ భారతదేశ దృష్టి నాకర్షించిన రోజులవి. అంతేగాదు. పలనాటిలోని మించాలపాడులో విప్లవవీరుడు, రైతాంగయోధుడు, కన్నెగంటి హనుమంతు మిలటరీ, పోలీసు పటాలాల, తుపాకులకు ఎదురుగా నిలచి సాగించిన పోరాటంలో 21 గుండ్లు దూసుకుపోయి నేలకొరిగి అసువులు బాసిన రోజులు. సత్తెనపల్లి తాలూకా, పాపయపాలెం, చంద్రాజుపాలెం, ఆవులవారిపాలెంలలో బారిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు మరో బారిష్టరు పోలిశెట్టి హనుమయ్య గుప్త, మాడభూషి నరసింహాచార్యులు మున్నగు ప్రజాదరణ పొందిన నాయకులు నేతృత్వంలో అడవి పుల్లరిని వ్యతిరేకించి యాభైమందికి పైగా రైతులకు జైలు శిక్షలు విధించిన రోజులు. పలనాట మాచర్లకు రారాదంటూ, బారిష్టర్లు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, పోలిశెట్టి హనుమయ్య గుప్త గార్లకు 144 సెక్షన్ విధించిన రోజులు. ప్రభుత్వ ఆంక్షలను ధిక్కరించి మాచర్లకు చేరిన నాయకులను కోర్టులో విచారించి శిక్షలు విధించిన రోజులు.

గుంటూరు మండలం, సహాయనిరాకరణోద్యమానికే కేంద్ర స్థానంగా ఉంది. మొత్తం ఆంధ్రకు నాయకత్వం వహించిన నాయకులనేకమంది జన్మించిన పోతుగడ్డగా పరిగణనకు వచ్చింది. అందునా పలనాడు వీరభూమిగా వీరులకు జన్మభూమిగా, చరిత్ర ప్రసిద్ధి చెందింది. అట్టి పలనాటిలో భాగమైన సత్తెనపల్లికి శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు ఆగమనం గురించిన వార్తలు చేరాయి.

ఒక సంప్పన్న వైశ్య ప్రముఖులు శ్రీ వెలుగూరి శరభయ్య గుప్త గారు రాజకీయంగా, తాలూకా బోర్డు మెంబరుగా, జిల్లా బోర్డు మెంబరుగా, అనేక ప్రజాహిత సంస్థల కార్యనిర్వాహకులుగా ఎదిగారు. సంతానం లేదు. సత్తెనపల్లిలో కనీసం ఒక ఉన్నత పాఠశాల స్థాపించాలనే సంకల్పం కలిగింది. అప్పట్లో సత్తెనపల్లిలో క్రైస్తవ మిషనరీల ఆధిపత్యంలో ఒక హయ్యరు ఎలిమెంటరీ స్కూలు మాత్రమే ఉంది. అందువల్లనేమో శ్రీ వెలుగూరి శరభయ్య గారు హైస్కూలు స్థాపించనున్నారనే వార్తకు గొప్ప ప్రాముఖ్యం కలిగింది. ప్రజల ఆనందానికి అవధులు లేకుండా పోయాయి. శ్రీ శరభయ్య గారు సత్తెనపల్లిలో హైస్కూలు స్థాపించాలనే నిర్ణయాన్ని శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారికి విన్నవించగా ప్రభుత్వం నుండి అందుకు కావలసిన అనుమతిని సంపాదించించి పెట్టడంలో శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి అండదండలు తోడ్పడ్డాయి.

శరభయ్యగుప్త హైందవోన్నత పాఠశాలగా నామకరణం చేశారు. దానిని శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి చేత ఆవిష్కరించుకో దలచి వారిని ఆహ్వానించారు. చౌదరి గారి ఆమోదం లభించిందనే వార్త తాలూకా అంతా పాకింది. ముహూర్తం రానే వచ్చింది. తాలూకా నాలుగు చెరగుల నుండి ప్రజలు భాజాభజంత్రీలతో, కోటప్పకొండ తిరునాళ్ళకు తరలివెళ్ళినట్లుగా పయనమయ్యారు. గ్రామాలకు గ్రామాలే తరలి వచ్చాయి.

శ్రీ కుప్పుస్వామిచౌదరిగారు ఆజానుబాహుడు కాదు. కాని పొట్టివాడని కూడాఅనలేము. కృష్ణవర్ణము. విశాలమైన ఫాలభాగము. ముఖముపై తేజస్సు వెలుగులు విరజిమ్ముతూ ఉంటుంది. బొద్దుగా మంచి అవయవ సౌష్ఠవం కలవారు. మనిషి ఆకర్షణీయంగా ఉంటారు. మిలమిల మెరిసే మంచులాంటి తెల్లని ధోవతి బిళ్లగోచితో

కట్టేవారు. ధోవతి పైన చొక్కా, కోటు, నెక్‌టై ధరించారు. జరీ అంచుతో కోపులు తీరిన తలపాగ, కళ్ళకు చలువ జోడు, చేత కర్ర, హాఫ్ బూట్లు. ఇవీ – ఆనాటి ఆయన అలంకారాలు.

ఇక అన్నింటి కంటే ఆనాటి ఆయన అలంకారాల్లో ప్రజలకు కొట్టొచ్చినట్లు కనిపించేవి తెల్ల ఒంటిరాయి చెవుల దిద్దులు. మిలమిల, తళతళ మెరుపులు – సూర్యరశ్మి చెవుల దిద్దులపై బడినప్పుడల్లా మెరుపు మెరిసినట్లుగా ఉండి ప్రజలు అచ్చెరువొందేట్లుగా చేశాయి. సభ అంతా ఆయన ధరించిన చెవుల దుద్దులకు తాపిన తెల్ల నీలం రాయిని గురించే చర్చ. దాని ఖరీదు అప్పట్లో రెండు వేల రూపాయలని తెలుసుకొని ఆశ్చర్యం కలిగింది.

ఇక మాట మంతి విషయానికొస్తే – సంభాషణల్లో సాహిత్యం పాలెక్కువగానే ఉంటుంది. తెలుగు సామెతలు, నుడికారాలు, సూక్తులు కోకొల్లలుగా దొర్లుతూ ఉంటాయి. సంభాషణ పొడవునా ప్రశ్నలే హెచ్చుగా ఉంటాయి. ప్రశ్నలు వేసి, సమాధానాలు రాబట్టడం ద్వారా, ఎదుటి మనిషిలోని శక్తి సామర్థ్యాలను బేరీజు వేయడం ఆయనకు సరదా. తెలుగులో మంచి ప్రావీణ్యత ఉన్నవారు. ప్రసంగం అంతటా విషయ ప్రాధాన్యత సంతరించుకొని ఉండేది. భారత, భాగవత, రామాయణ కావ్యాలేగాక, ప్రబంధ సాహిత్యంపై కూడా మంచి పట్టు ఉంది. కావ్యాల నుండి, అనేక పద్యభాగాలు ఉదహరిస్తూ ఉంటారు. మంచి వక్త మాత్రం కాదు కానీ, చతురత, హాస్యం తొణికిసలాడుతూ ప్రేక్షకులను అలరించేది.

నేనానాటికే స్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రభావానికి లోనైన వాడిని. 1931-32 ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో మా గ్రామం నుండి మా సమీప బంధువైన, కవి, పండితుడు, రచయిత, నిరాడంబరుడు అయిన శ్రీ బత్తుల రామదాసు,సత్తెనపల్లిలో శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, వారి కుటుంబ సభ్యులు, ఉప్పుసత్యాగ్రహంలో పాల్గొనడం, కేసుపెట్టి, విచారణ తతంగం జరిపి, శిక్షలు విధించి, రాజమహేంద్రవరం జైలుకు పంపడం – ఇలా నిత్యం ఏదో ఒక సంఘటన. ఆ సంఘటనలు కళ్లారా చూడడం – సభలలో పాల్గొనడం – జరుగుతుండేది. ఆవిధంగా జాతీయోద్యమ ప్రభావం, వలన మహాత్మాగాంధీజీ పట్ల అభిమానం పెంచుకొన్నాను.

ఆకారణంగానేనేమో నాలో కుప్పుస్వామిగారి రాక అంతగా ఆసక్తి కలిగించలేదు. ఐతే ఆనాడు మా గ్రామాలన్నీ ఉత్సవ వాతావరణం నెలకొని సమూహాలుగా కొత్తబట్టలు ధరించి, భజనలు, కోలాటాలు, సాముగరిడీలతో ఇసక వేస్తే రాలనంతగా వచ్చారు. నేనూ జనంతో కలిసి సభకు వచ్చాను.

అరుగో వస్తున్నారు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు – ఆ కారు నుండి దిగుతున్నారే ఆయనే – ఆయనే అంటూ జనం పరుగులు – హర్షధ్వానాలు, జయజయనినాదాలు ప్రతిధ్వనించాయి. నిన్న మొన్ననే కదా ! కాంగ్రెసు కార్యకర్తలను జైళ్ళకు పంపుతుంటే, బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాద నిరంకుశ ప్రభుత్వం నశించాలి, డౌన్, డౌన్ అంటూ నినాదాలతో నిరసనలు తెలిపారే ! వారేనా యీ జనమంతా. మరి శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు జస్టిస్ పార్టీ. బ్రిటీష్ ప్రభుత్వానికి అండగా ఉంటారే ! మరి ఎందుకింతగా ఆయన రాకకు హర్షం ప్రకటిస్తున్నారనే ప్రశ్నలు నాలో ఆలోచనలు రేకెత్తించాయి.

సభ ప్రారంభమైంది. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారిని, వేదిక వద్దకు సాదరంగా "రెడ్‌కార్పెట్" గుండా తీసుకొని వచ్చారు. సభకు శ్రీ చెరుకూరి సీతారామయ్య గారు అధ్యక్షత వహించారు. కలెక్టరు యూరోపియన్ – విద్యాశాఖ డైరక్టరు యూరోపియన్. అంతా వేదిక నలంకరించారు. సభ నిశ్శబ్దంగా సాగుతూ ఉంది. జనం ఆనందంతో తన్మయులై పోతున్నారు. ఇదంతానాకేమీ మింగుడుపడకుండా ఉంది.

ఇంతలో మా తాలూకా ప్రముఖులు, కవి, పండితుడు శ్రీ భీమిరెడ్డి వెంకటప్పారెడ్డి గారు ప్రసంగం ప్రారంభించారు. ఆశ్చర్య మేసింది – ఎందుకు? ఆయన వేదికపైకి వస్తూనే శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారికి తలవంచి, వినయ విధేయతలతో నమస్కరించి ప్రసంగం ప్రారంభించారు.

"శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గొప్ప దేశభక్తుడు, ఉదారవాది, దానకర్ణుడు, సాహితీప్రియుడు, విద్యావినయ సంపన్నుడు, మహోన్నత వ్యక్తిత్వం కలవారు, అంటూ సాగిపోతుందాయన ప్రసంగం. అంతవరకు ఆశ్చర్యమే ముంటుంది. యదార్థమేగా ! జాతీయోద్యమానికి అనుప మానమైన సహకారం అందించారు. చీరాల పేరాల ఉద్యమానికి ఆర్థిక సహాయం అందించిన వ్యక్తి. స్వామీ సీతారామ్ స్థాపించిన వినయాశ్రమానికి 33 ఎకరాల భూమిని (తొంభై/తొంభై తొమ్మిది సంవత్సరాలకు లీజుకు ఇవ్వటం) దానం చేసిన వదాన్యులు. శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ దంపతులు గుంటూరులో స్థాపించిన "శారదా నికేతనం"కు భూరి విరాళముతో పాటుగా, మరో నలభై ఎకరాల భూమిని దానం చేసిన త్యాగధనుడు. కవులను, పండితులను, కళాకారులను, కళలను, పోషిం చిన, మహోన్నత వ్యక్తి" అంటూ ప్రసంగం సాగుతుంటే జనం నిశ్చేష్టులయ్యారు.

ఆనాటి నుండే నేను శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి జీవితంపై

అధ్యయనం సాగించడం మొదలెట్టా. నా గురుదేవులు శ్రీ ఆచార్య రంగా శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి పరిపాలనాదక్షత, ప్రజాసేవా తత్పరత, నైతిక ప్రతిష్ఠ, నిరాడంబరతల గురించిన సమగ్రమైన రచన చేశారు. దానిని చదివాను. ఆ తరువాత రంగాజీ రచన ఆధారంగా చౌదరి గారి గురించి ఆసక్తితో పరిశోధన సాగించాను.

రాజకీయాల నుంచి విరమించి, స్వగ్రామం కారం చేదులోనూ, తరచుగా గుంటూరులో వారి పెద్ద కుమారుడు చంద్రమౌళి గారి ఇంట విశ్రాంతి తీసు కొంటున్న సమయంలో నేననేకమార్లు గంటల కొద్దీ అనేక విషయాలు పరిశీలన చేశాను. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారితో సంభా షణ గొప్ప విజ్ఞాన పరిశోధనగా, చరిత్ర పరిశోధనగా ఉంటుంది. వారితో పరిచయం కారణంగానే వేమన, సుమతి, కృష్ణ దాశరథి, కాళహస్తీశ్వర శతకములను అధ్యయనం చేశాను. ఈనాడు, నాకు రచనా వ్యాసంగం పట్ల ఆసక్తి కలగడానికి ఆ రచనలు పలువురు కవి పండితుల ప్రశంసల నందడానికి శతక సాహిత్య విజ్ఞానార్జనే ప్రధాన కారణం.

జీవులెందరో – ధన్యజీవులు కొందరే
పురుషులెందరో – పుణ్యపురుషులు కొందరే
ధనికులెందరో – వితరణశీలురు కొందరే
ధనికులలోను – ధార్మికులు కొందరే
ధన్యజీవి – పుణ్యపురుషుడు – వితరణశీలి
ధార్మికుడు – అతడే శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి
"సంపదల కెల్ల స్నేహసంపద మిన్న"

స్నేహసంపద, విశిష్టత, ప్రత్యేకత, ఉత్కృష్టతలు తెలుసు కొనుటకు పోతనామాత్యుని భాగవత గాథల యందలి కృష్ణుడు, కుచేలుడు – ద్రుపద మహారాజు, ద్రోణాచార్యుల మధ్య సాగిన కథల నొకమారు పరామ ర్శించుకొంటే బోధపడగలదు.

శ్రీకృష్ణుడు–కుచేలుడు (సుధాముడు) బాల్యమిత్రులు. సహచరులు, సహపాఠులు కూడా. ఇక గురువా ! ఒకే గురువు సాందీపుడు.

శ్రీకృష్ణ, కుచేలుర వలెనే ద్రుపద మహారాజు, ద్రోణాచార్యులు కూడా బాల్యమిత్రులు, సహచరులు, సహపాఠులు, సాందీపుడే ఇరువురకు గురువు.

కుచేలుడు ఆగర్భ దరిద్రుడు. గంపెడు సంతానం. తిన తిండి,, కట్ట బట్ట, పండ నిల్లు కరువయిన బీదరికం. ఇక శ్రీకృష్ణుడు సాక్షాత్ శ్రీమహావిష్ణువు అవతారం. ఒక దేశానికి మహారాజు.

ద్రోణాచార్యులు, విలువిద్యాచార్యులు, బతుకు బండలయ్యే బడిపంతులు. ఇక ద్రుపదుడేమో షట్చక్రవర్తుల కోవకు చెందినవాడు.

కుచేలుడు శ్రీకృష్ణుని దర్శించి సహాయమర్థించ పయనమై, స్నేహితుడు, బంధువు, గురువు సన్నిధికి వెళ్తూ రిక్తహస్తాలతో వెళ్ళరాదనే సంప్రదాయం కారణంగానేమో గుప్పెడు అటుకులు కొంగున కట్టి సాగనంపింది భార్య.

ద్వారకానగరం చేరి చిన్ననాటి మిత్రుడు కుచేలు డొచ్చారు, మిమ్ము దర్శింప అని ద్వారపాలకుల చేత కబురంపాడు కుచేలుడు.

కబురందుతూనే పరుగు పరుగున వచ్చి – మిత్రుని ఆలింగనం చేసుకొని, కుచేలుని కొంగున కట్టిన అటుకులను ఆప్యాయంగా అందుకొని, తాను తింటూ తోటివారికి అందిస్తూ పేరుపేరున పిలచి, ఇదుగో ఈయన ఎవరనుకొన్నారు. నా బాల్యమిత్రుడు సుధాముడు అంటూ అందరికి పరిచయం చేశారు.

కుచేలుని రాకకు కారణ మారసి, ధన, కనక, వస్తు, వాహనా లతో సత్కరించి, స్నేహానుబంధపు పవిత్రతను, విశిష్టతను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనేట్లు సాగింది సంభాషణ. పరివారమంతా నిశ్చేష్టులయ్యారు.

మరి ద్రుపద మహారాజును దర్శించబోయిన ద్రోణా చార్యుల వారిని శృంగభంగం చేసి పంపాడు. ఆహా ! ఓహో! నీవు నా సహచరుడివా! సహపాఠివా ! నీ అంతస్తేమిటి – నా అంతస్తేమిటి ! నలుగురు నవ్విపోరా ! అంటూ భటుల చేత మెడబట్టి నెట్టించాడు ద్రుపదుడు ద్రోణుడిని.

చూశారుగదూ ! అర్థమైందిగదూ ! ఆ వ్యత్యాసం. ఇరువుర మనోభావాలు, మనస్తత్వాలు.

శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు స్నేహితుల పట్ల అనుసరించిన ప్రేమాభిమానాలు, ఆదరాభిమానాలు, ప్రేమాను రాగాలు, తరతమ భేదాలకు తావివ్వరాయన. శ్రీకృష్ణ, కుచేలుర స్నేహం వంటిదే ఆయన స్నేహం.

బాపట్ల హైస్కూలులో తన బాల్యమిత్రుడు సహపాఠి, సహచరుడైన తరువాతి కాలంలో మహాకవిగా ప్రఖ్యాతి వహించిన శ్రీ రాయప్రోలు సుబ్బారావు గారిని ఆదరించి, గౌరవించి, సహాయమందించి, తనతో సమానంగా తన ఇంట పరిచర్యలందింప చేశారు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు.

ఆ రోజుల్లోనే మరో సహపాఠి, బాల్యమిత్రుడు శ్రీ సముద్రాల రాఘవాచార్యులు గారు, శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి ఆదరాభి మానాలు, సహాయ, సహకారాలతో సినిమా ప్రొడ్యూసర్ల పరిచయం పొంది, తానొక కవిగా, రచయితగా మహోన్నత స్థానం పొందారు.

బాపట్ల హైస్కూల్లోనే స్కూలు ఫైనలు దాకా తనకు అత్యంత ప్రేమపాత్రుడుగా, సహచరుడుగా ఉంటూ వచ్చిన శ్రీ పంగులూరి సుబ్బారావు గారిని తన డబ్బుతో ఇంగ్లండ్ చదువులకు పంపించిన వితరణశీలి. ఇక్కడొక చిన్న కథ చెప్పుకోవాలి. ప్రథమంలో, ఇరువురూ ఇంగ్లండు పోవాలను కొన్నారు. ఆ యేర్పాట్లన్నీ ఇరువురూ కలిసి మెలసి సహకరించుకొనేవారు. పాస్‌పోర్టు వీసా అన్నీ సంపాదించారు.

ఆఖరి క్షణంలో కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి తండ్రి శ్రీ లక్ష్మయ్య నాయుడు గారి చెవులకు అందింది సమాచారం. కొడుకును పిలిచి శ్రీ సుబ్బారావు ఎక్కడకైనా పోగలడు, అలా నీవెలా పోగలవు. ఇంటికి పెద్దవాడవు. సంసార భారాన్ని మోయవలసినవాడవు, వద్దు – నా మాటవిను అని మందలించారు. తండ్రిమాటే సుగ్రీవాజ్ఞ కుప్పుస్వామికి. దాంతో ఇరువురూ నీరుగారిపోయారు. కుప్పకూలి పోయారు. నోట మాట పెగల్లేదు. అంతలో కుప్పుస్వామి తేరుకొని మిత్రమా, సుబ్బారావూ నేను మానుకొన్నా – నీవు ఇంగ్లండ్ పోవలసిందే. ఇదుగో డబ్బు. సర్దుకో సామాన్లు, రాత్రి మెయిలుకే ప్రయాణం అని బయలు దేరదీసి, మద్రాసు దాకా పోయి, ఓడ నెక్కించిన వదాన్యుడు, స్నేహపాత్రుడు. శ్రీ పంగులూరి సుబ్బారావు బారిష్టరుగా స్వదేశం తిరిగి వచ్చేంత వరకు ఆర్థిక సహాయం చేశారు.

సహపాఠులూ కాదు, సహచరులూ కాదు గాని స్వకులస్తులు – స్వయంభువులు, ఇరువురూ కవులు, పండితులు, రచయితలు. సమర్థత, యోగ్యతలు గలవారు. ఐతే బీదవారు. విన్నాడు కుప్పుస్వామి చౌదరి ఆనోటా, ఈనోటా. కబురంపాడు. వచ్చారు. అందులో ఒకరు శ్రీ గూడవల్లి రామబ్రహ్మం గారు. తెలుగు సినిమా రంగానికి ప్రథమా చార్యులు, ఆద్యులు, శ్రీ బి.ఎన్. రెడ్డి గారే గురువుగా సంబోధించిన వారు. విజయవాడలో వ్యాపారం వెలగబెట్టి దివాలాతీసి, ముందు గతి కానక జీవితమే భారమైపోయి, నిరాశ, నిస్పృహలతో కుంగిపోయి ఉన్నారాయన.

కబురు పెట్టారు. ఆఘమేఘాల మీద, కారంచేడు వచ్చి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి ఎదురుగా చేతులు కట్టుకొని తలవంచుకొని నిలబడ్డాడట. ఒరే రామబ్రహ్మమూ, ఇంటికి పోయి, బట్టలు, సామాన్లు సర్దుకొని మద్రాసు చేరు అన్నాడట. మద్రాసు చేరడమంటే మాటలా ! ఆ రోజుల్లోనే పది రూపాయలైనా కావాలి. ఒక రూపాయి సంపాదించి కారంచేడు చేరడమే ఎంత కష్టమైందో – ఆలోచిస్తూ, కాలి వ్రేళ్ళతో నేల సర్దుతూ నిలబడ్డాడట. ఏమిట్రా ఆలోచిస్తు న్నావు, తప్పదుపో, మెయిలుకు మద్రాసు ప్రయాణం కట్టు అంటూ జేబులో నుండి వంద రూపాయల నోటు అందించాడట. ఆ కథను "ప్రజామిత్ర"లో ఎంతో మనోజ్ఞంగా వర్ణించారు శ్రీ రామబ్రహ్మం గారు. శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు ఆనాడు అందించిన సహాయంతో మద్రాసు చేరిన శ్రీ రామబ్రహ్మం "రైతుబిడ్డ", "మాలపిల్ల" లాంటి సాంఘిక చిత్రాలు అందించి భావ విప్లవాన్ని రేకెత్తించారు. ఎందరో కవి, పండితులచే వెండితెరకు మాటలు, పాటలు రాయించారు.

అలాంటి మరో కథ చూడండి – అతడే బాలకవి శ్రీ కొసరాజు రాఘవయ్య చౌదరి. ఒరే రాఘవయ్యా, నీ లల్లాయి పదాలు బాగానే ఉన్నాయిరా ! సినిమాలకేమైనా పనికొస్తాయేమో చూడరాదూ ! అంటూ ఒక పాతిక రూపాయలిచ్చి, వెళ్ళి రామబ్రహ్మాన్ని కలువ మంటూ పరిచయం రాసి చేతికిచ్చారు.

ఐదు వేల జానపదుల పాటలు, పద్యాలూ, కథలూ, చారిత్రిక గ్రంథాలూ రచించి బహుముఖ ప్రశంసల నందుకొన్న శ్రీ రాఘవయ్య చౌదరి కూడా శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి పరిశోధనలో లభించిన వాడే. ఇలా ఎన్నో కథలు ఎన్నెన్నో గాథలు, కోకొల్లలుగా ఉన్నాయి. మచ్చుకు కొన్ని మాత్రమే మీ ముందుంచుతున్నా.

అందుకే 1964లో గుంటూరు మండల సర్వస్వం ద్వితీయ ముద్రణకు పూనుకొంటూనే దానిని శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారికి అంకితం చేయ నిర్ణయించు కున్నాను. అప్పుడు మరొకమారు శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి జీవితంపై సమగ్రంగా అధ్యయనం చేశాను. వారితో నాకు గల ప్రగాఢమైత్రి, నాయందు వారికి గల ప్రేమ వాత్సల్యములు కారణంగా "గుంటూరు మండల సర్వస్వము"ను అంకితం చేశాను.

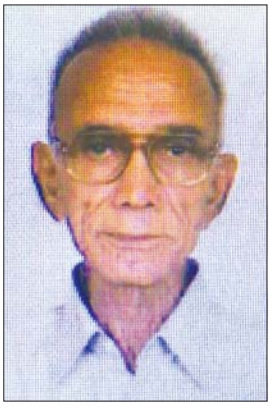
(ఈ వ్యాసం జె.కె.సి. కళాశాల రజతోత్సవ స్మారక సంపుటిలో ప్రచురించబడినది)

అమృతమూర్తి చంద్రమౌళి గారు

(శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు కళాశాల వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు)

శ్రీ ఆవుల మదన్‌మోహన్

పూర్వ ఆంగ్లోపన్యాసకులు, జె.కె.సి. కళాశాల

జీవితంలో మనకు ఆప్తులు, ఆత్మీయులు, ఆరాధ్యులు అరుదుగా తారసపడుతుంటారు. అలా తారసపడ్డప్పుడు వారి అవ్యాజ ఆదరణాభిమానాలలో ఓలలాడుతూ సంతుష్టులమై తృప్తిగా కాలం వెళ్ళబుచ్చవచ్చు. శ్రీ చంద్ర మౌళి గారిని స్మరించుకుంటుంటే, స్మరించటం కాదు – వారు మన మదిలో సజీవులే – వారి స్మృతులు మాకు దీప్తి – స్ఫూర్తి – శ్రీరామరక్ష.

1967లో జె.కె.సి. కాలేజి ఆవిర్భావానికి పూర్వం కొందరం కూడి మనవూళ్ళో మనం ఒక కాలేజిని స్థాపించు కుంటే ఎంత బాగుంటుంది అని అనుకుంటున్నప్పుడు శ్రీ చంద్రమౌళి గారిని కలిసి వారి అభిప్రాయాన్ని, ఆశీస్సు లను పొందితే శుభం జరుగుతుందని తలపోశాం. వెంటనే వారిని దర్శించాం. పరోక్షంగా వారిని వారి కుటుంబాన్ని గురించి ఎంతో విని ఉన్నాం. వారు చేసిన పనులు చూసి వున్నాం. వారి తండ్రి గారు కీ॥శే॥ శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి దర్శనం కూడా చేసుకొని ఉన్నాం.

అదే చంద్రమౌళి గారిని ముఖాముఖి దర్శించటం. ప్రథమ సందర్శనంలోనే మా మనస్సులను చూరగొన్నారు. మాకెంతో ఆప్తులు, ఆత్మీయులుగా కనపడ్డారు. దానికి కారణం వారిలోని విశాల హృదయం, సామాజిక దృక్పథం, సంఘ శ్రేయోభిలాష. ముఖ్యంగా అన్నింటికీ మించిన నిస్వార్థత. మా విన్నపాన్ని ఆలకించి సాలోచనా నేత్రులై "గో ఎహెడ్". తప్పకుండా ప్రయత్నిద్దాం. మన ఊళ్ళో ఇంకొక కాలేజి ఎంతైనా అవసరం. "గో ఎహెడ్" అని మమ్ము వీపు దట్టి ఏనుగంత బలాన్ని, కొండంత శక్తిని మాలో ప్రేరేపించారు.

పెద్దల సహకారంతో గుంటూరు జిల్లా పౌరుల ఆదరాభిమానాలతో 1968 నాటికల్లా శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల ఆవిర్భవించింది. మా కలలు ఫలించాయి. మా జీవితాలలో వెలుగు నిండింది. మేము మా కాలేజీలో సంవత్సరం సంవత్సరం చదువుకునే విద్యార్థులమందరం వారికి సర్వదా సర్వదా కృతజ్ఞులం. వినమ్రులమై ఉంటాం.

కాలేజీ ఎవరి చేత ప్రారంభింపజేయాలి అన్న ప్రశ్న జనించి నప్పుడు పలువురు పలు విధాలుగా అభిప్రాయ పడ్డారు. శ్రీ చంద్రమౌళి గారు మాత్రం కీ॥శే॥ శ్రీ బుద్ధిరాజు రామచంద్రరావు గారి చేత చేయిద్దాం అన్నారు. మిగతావారు మారు మాట్లాడలేదు. ఆరోజు శ్రీ రామచంద్రరావు గారు అస్వస్థులుగా ఉండడం చేత వారిని చేతులమీద తీసుకొని వచ్చారు. శ్రీ చంద్రమౌళి గారు సజల నయనాలతో ఎదురేగి వారిని పూలమాలాలంకృతులను గావించుకొని తేవటం మా మదిలో చెరగని ముద్రను వేసింది. శ్రీ రామచంద్రరావు గారికి ఒక కాలు కొంత భాగం తీసివేయబడి వారు నిలబడే స్థితిలో లేరు. అయినా వారు కళాశాలకు ప్రారంభోపన్యాసం చేయబోగా కూర్చొని మాట్లాడండని అందరూ సవినయంగా ప్రార్థించారు. వారు మాత్రం టేబుల్ ఊతంతో ఒంటికాలు మీద నిలబడే ఉపన్యసించారు. వారు అన్నారు "కూర్చొని మాట్లాడటం ఉపాధ్యాయుడికి తగదు – అందులో పెద్దలకు అసలు కూడదు" అని. ఆ రోజు వారి ఉపన్యాసం, ఆ సంఘటన తిలకించిన వారికి జీవితంలో మరుపురాదు. అప్పుడు అర్థమైంది. శ్రీ చంద్రమౌళి గారు శ్రీ రామచంద్ర రావు గారిని ఎందుకు ఎన్నుకున్నారో.

శ్రీ చంద్రమౌళి గారిది సామాన్య మానవులకు అగోచరమైన ఉదాత్త దృష్టి, ఉన్నత భావనా సరళి.

తరువాత అధ్యాపకుల ఎన్నిక కార్యక్రమం. శ్రీ చంద్రమౌళి గారిది ఒకటే నియమం, నిర్ణయం. కుల మతాభిమానాలకు అతీతమైనది. సర్వామోదమైనది. సుసం ప్రదాయ సమన్వితమైనది. తద్వారా కొందరు స్వలాభాపేక్ష దారులకు కొంత సంకటం కావచ్చునేమో. "ఎక్సలెన్స్" వారి కొలమానం. "మీడియోకర్"

చదువుల వ్యాసంగంలో పనికిరారు. వారికి వేరే వ్యాసంగం చూపండి. ఇక్కడ మాత్రం ప్రతిభకే పట్టం. అదే ఆధారం, తదానుసారంగానే అధ్యాపకుల సెలక్షన్లు పూర్తయ్యాయి. ఒక మీటింగు పెట్టి వారు చెప్పిన మాటలు ఈనాటికీ చెవుల్లో మారుమ్రోగు తుంటాయి. "ఈ కాలేజీ మీది, మాది, మనందరిది. దీని ఉన్నతి మనందరి సమష్టి బాధ్యత. మీరు మీమీ పనులు సక్రమంగా నిర్వర్తించండి. మేము మీకు కావలసిన సదుపాయాలు సమకూరుస్తాం. మన కాలేజీకి బంగారుబాట వేద్దాం. విద్యాభివృద్ధికి, విద్యావ్యాప్తికి పాటుపడదాం. ఏ లెవల్లో కూడా క్రమశిక్షణను పాటిద్దాం. క్రమశిక్షణ లేకుంటే ఏమి చేసినా బూడిదలో పోసిన పన్నీరే. కనుక మనమంతా ఇది మాది. మేము దీనిని తీర్చిదిద్దుతున్నాము అన్న భావంతో నిగర్వంగా చెప్పుకునేటట్లు తీర్చిదిద్దుదాం" అని పితృ వాత్సల్యంతో ఆనాడు పలికారు. అట్లానే మమ్ములను ఆదరించారు. వారి ఆశయసిద్ధికి, వారు ఏర్పరచిన బాటలో పయనించటం మా పరమావధి.

ఒకసారి ఏదో జీతాల ప్రస్తావన వచ్చినది. అప్పుడు మాకు గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ లేదు. అయినా అందరిలా కాక మాకు పూర్తి జీతాలు ఇస్తూ ఉండేవారు. బహుశా ఆంధ్రదేశంలో ఇదొక్కటే కాలేజి అలా ఎయిడ్ లేకుండా పూర్తి జీతాలు ఇచ్చిన కాలేజి. ఒకసారి శ్రీ చంద్రమౌళి గారు మాకు అస్యూరెన్స్ ఇస్తూ "మీ పని మీరు సక్రమంగా చెయ్యండి. మీ జీతాలు అవసరమైతే మా ఆస్తులు అమ్మైనా సరే మీకు సక్రమంగా అందేటట్లు చూస్తాను" అని ఆన్నారు. మాకు అంతకంటే కావలసింది ఏముంది. అలాంటి ఉదాత్త హృదయుల ఆశీస్సులు చాలవా. ఉత్సాహంతో ఎంతయినా పని చేయటానికి.

కాలేజికి సంబంధించిన వారు – అధ్యాపకులు కానివ్వండి – విద్యార్థులు కానివ్వండి – ఎవరయినా సరే ఏదయినా లబ్ధిని పొందారంటే, ఉన్నతిని సాధించారంటే వారి ఆనందం వర్ణనాతీతం. వారి వాత్సల్యం అపారం. స్వవిషయం. నేను ఎం.ఏ. పరీక్ష రాసి యూనివర్శిటీ ఫస్ట్ గోల్డ్ మెడల్ పొంది నమ్రతతో వారికి విన్న వించాను. ఆనాడు వారు చూపిన ఆప్యాయత, అనురాగం నాకు మాటల్లో చెప్పశక్యం కానిది. కమిటీ రూములో కూర్చొని ఉన్న ఇతర మెంబర్లను పిలిచి "చూడండయ్యా, మనవాడికి గోల్డ్ మెడల్ వచ్చింది" అని ఎంత సంబరపడిపోయారో. మా నాన్న గారు నాకు గోల్డ్ మెడల్ వచ్చినందుకు ఎంత సంబరపడిపోయారో శ్రీ చంద్రమౌళి గారు అంతకు మిన్నగా సంబరపడి నన్ను అభినందిస్తూ వీపుతట్టిన విధానాన్ని నేను ఎన్నటికీ మరువలేను. వారికి మేమంతా బిడ్డలం. బిడ్డలు లారెల్స్ పొందితే తండ్రి పొందే సంతోషం వారిది. మేము జె.కె.సి. థియట్రికల్స్ స్థాపించి సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ వేంకటేశ్వర విజ్ఞాన మండపంలో వీరపాండ్య కట్టబ్రహ్మన నాటకం వేస్తూ వారిని ఆహ్వానించాం. వారు అందరికన్నా ముందు వేంచేసి గ్రీన్ రూముకు వచ్చి ఎంతో సంతోషంగా మమ్మలనందరినీ పేరు పేరున పలుకరించి ఆశీర్వదించి వెళ్ళి ఆడియన్స్‌లో కూర్చొని నాటకం సాంతం తిలకించి మాకు ఎనలేని ఆనందాన్ని కలిగించారు.

ఆనాడు జరిగిన సంఘటన తలుచుకుంటుంటే వారి మానవతా దృక్పథానికి, వారివద్ద పనిచేసేవారి యందు వారికిగల పితృ వాత్సల్యానికి ముగ్ధులమవ్వటమే గాదు. పులకిత హృదయులమై వారికి నిండు మనస్సుతో ధన్యవాదాలు చెప్పకుండా ఉండలేం.

నాటకం ముగియవస్తుంది. వారు వేరే కార్యక్రమంలో పాల్గొనాలి. కారు చూస్తే డ్రైవరు కారులో ఆదమరచి నిద్రిస్తున్నాడు. వెంటనే చంద్రమౌళి గారు, "పోన్లే పాపం వాడు నిద్రపోతున్నాడు లేచింతర్వాత వస్తాడులే" అని రిక్షా ఎక్కి వెళ్ళిపోయారు. ఈ సంఘటన మమ్ములను అవాక్కులను గావించి వారి ప్రేమానురాగా లను మాలో మాటలకందని ఉద్వేగాన్ని, ఉత్సాహాన్ని సంచరింప జేసింది.

శ్రీ చంద్రమౌళి గారికి చిన్నవారంటే ఎంత వాత్సల్యమో, పండితులన్నా వారికి అంత గౌరవం. ఒకసారి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ఇంగ్లీషు ప్రొఫెసర్ శ్రీ అయ్యంగారిని మా కాలేజికి ఆహ్వానించారు. శ్రీ అయ్యంగారు వచ్చినప్పుడు శ్రీ చంద్రమౌళి గారు ఎదురేగి గేటు దగ్గర వారిని పూలామాలాలంకృతులను గావించి పూలవర్షపు జల్లుల మధ్య వారిని లోపలికి ఆహ్వానించిన దృశ్యం చూడవలసిందే గాని వర్ణనాతీతం. శ్రీ చంద్రమౌళి గారిని స్టేజి మీద కూర్చోమన్నా కూడా నిరాకరించి, వారి ఉపన్యాసం వినాలి నేను కిందే కూర్చుంటానని ఆడియన్స్‌లో కూర్చున్న సంఘటన మాకెంతో కనువిప్పు, గుణపాఠం.

ఇలా చంద్రమౌళి గారితో మా అనుబంధం ఎన్నో ఎన్నెన్నో స్మృతులతో ముడివడి మమ్ములను ఆలోచనా సుడులలో ముంచెత్తు తుంది. వారు చూపిన బాటలో పయనిస్తూ మా విధి నిర్వహణలో మా కళాశాలకు కీర్తి ప్రతిష్ఠలను ఇనుమడింప చేయటమే మేము వారికిచ్చే గౌరవం. అందుకు వారి ఆశీస్సులు ఎల్లప్పుడూ వెన్నంటి ఉంటాయని ఆశిస్తున్నాం.

(ఈ వ్యాసం శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారి జ్ఞాపకార్థం ప్రచురింపబడిన వ్యాససంపుటిలోనిది)

వెజ్జేలకు ఒజ్జే – ఒజ్జేలకు వెజ్జే

డా॥ కాసరనేని సదాశివరావు

(శ్రీ కాసరనేని సదాశివరావు గారు కళాశాల వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి)

శ్రీ రావెల సాంబశివరావు

మాజీ రిజిస్ట్రార్, ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం

"విద్య నిగూఢగుప్తమగు విత్తము, రూపము పూరుషాళికిన్
విద్య యశస్సు భోగకరి, విద్యగురుండు, విదేశబంధుడున్
విద్య విశిష్ట దైవతము, విద్యకు సాటి ధనంబు లేదిలన్
విద్య నృపాల పూజితము, విద్య నెఱుంగని వాడు మర్త్యుడే"

ఈ సుభాషితం చదివినా, విన్నా గుర్తుకొచ్చినా వెంటనే నాకెందుకో కాసరనేని సదాశివరావు గారి రూపు కన్నుల ముందు నిలుస్తుంది. ఈయన వెజ్జేలకు ఒజ్జే – ఒజ్జేలకు వెజ్జే ! విద్యాదాత, విద్యాపరిశీలకుడు, విద్యాపరి పాలకుడు.

ఈయన వృత్తి రీత్యా వెజ్జే అయినా ప్రవృత్తి రీత్యా ఒజ్జే. విద్యాబుద్ధుల్లోని విద్యకు ఎంత ప్రాధాన్యతనిస్తారో బుద్ధులకు అంతే ప్రాధాన్యత నిస్తారు. అంతకంటే ఎక్కువ కాదనుకుంటే ఎక్కడ ఎక్కడ వక్రత ఉన్నా దాన్ని సక్రమంగా సరిదిద్దాలనేదే ఈయన తపన. గుండెలు తీసిన బంటే కావక్కర్లేదు, చొక్కా గుండీలు తీసిన బంటును కూడా చూసి సహించేవాడు కాదు. వెంటనే గుండీలు పెట్టించేవారు.

ఏభై ఏళ్ళనాడు ఇన్ని కళాశాలలు లేవు. రైతుల ఇళ్ళల్లో కళాశాలల గడపదొక్క గలిగిన పిల్లలు ఒక్కరో ... ఇద్దరో. ఆ ఒక్కరిద్దరు కూడ సీటు దొరక్క బిక్కమొగం వేయటం చూసి వాళ్ళ కళ్ళల్లో ఆశాజ్యోతులు వెలిగి విజ్ఞాన కళాకాం తులు వెల్లివిరియాలనే సత్సంకల్పంతో నెలకొల్పబడింది ఆనాడు జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల.

కళాశాల మొదటి కరస్పాండెంట్ డా॥ కాసరనేని సదాశివరావు గారు సాహితీ సమితి అధ్యక్షులుగా సంజీవదేవ్ గారి ద్వారా తెలుసు. కళాశాల ప్రారంభించే నాటికి నేను ధన్‌గారు స్థాపించి నిర్వహిస్తున్న రవి కళాశాలలో వైస్ ప్రిన్సిపాల్‌గా పనిచేస్తున్నా. అప్పట్లో జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాలలో నా నియామకానికి కొన్ని అడ్డంకులు ఎదురయ్యాయి. అతను మంచి ఉద్యోగమే చేస్తున్నాడు గదా – ఈ మార్పు ఎందుకు? ఒకవేళ మార్పుకు అంగీకరించినా ప్రిన్సిపాల్, ఆఫీసు సూపరింటెం డెంట్ ఇద్దరూ కొత్తవాళ్ళయితే కాలేజీ సవ్యంగా నడుస్తుందా. ఈ విషయం అలా నలుగుతూ వుండగానే ఆ సంవత్స రమే ధరణికోటలో నెలకొల్పబడిన రాజా వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయుని కళాశాల యాజమాన్యం పొదిలె అప్పారావు గారి సలహా మేరకు నన్ను ఆ కళాశాల ఆఫీసు మేనేజరుగా నియమించింది.

అప్పుడు ఒక పర్యాయం కళాశాల వేడుకల్లో పాల్గొనేందుకు ధరణికోట వచ్చిన డాక్టరు సదాశివరావు గారు నేను గడించిన అనుభవానికి సంతృప్తి చెందారేమో – నన్ను జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాలలో ఆఫీసుసూపరింటెండెంటుగా నియమించే నిర్ణయం జరిగేట్లు చూశారు.

జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు, చేబ్రోలు హనుమయ్య గారు, కాసరనేని సదాశివరావు గారు, వై.కె.ఎస్. ప్రకాశరావు గారు, గోగినేని కనకయ్య లాంటివారు పాలకవర్గంలో ఉన్న కళాశాలలో పనిచేయటం అంటే ఎందుకో కొంత జంకు ఏర్పడింది

జె.కె.సి. కళాశాల లోనికి అడుగు పెట్టే ముందు డాక్టర్ గారు పిలిచి – "రేపటి నుండి కలిసి మెలిసి పని చెయ్యాలి కదా ... ఓసారి రోసయ్య గారిని కలిసిరా" అన్నారు.

రోసయ్య గార్ని కలసిన తరువాత సరాసరి డాక్టరు గారింటికి చేరాను. నా నడక తీరులో ఏం పసిగట్టారో – "ఏమిటీ ! రోసయ్య గారింటి నుండేనా రావటం" అంటూ పకపకా నవ్వసాగారు డాక్టరు గారు.

"అవునండీ ! రేపటి నుండి ఎలాగూ తప్పదు. ఇవ్వాళ్టి నుండే ఎందుకొచ్చిన తిప్పలండీ ఇవన్నీ" అన్నాను. సమాధానంగా అందమైన ఓ మందహాసమే ! అటువంటి మందహాసం మందుల్లేకుండా ఎన్ని జబ్బుల్ని సునాయాసంగా మాయం చేసిందో...!

అలా అకారణంగా మొదటి పరిచయంలోనే విముఖతను ప్రదర్శించి పెడంకె వేసిన ప్రిన్సిపాల్ గారిని మెల్లగా నావైపుకు తిప్పుకుంటానికి మూణ్ణెల్లు పట్టింది. పకపకా నవ్వించేందుకు పదినెలలు పట్టింది.

ప్రిన్సిపాల్స్, ఉపాధ్యాయుల ఎంపికలో యాజమాన్యం గొప్ప నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించింది. విశ్వవిద్యాలయాలిచ్చిన క్లాసులు ముఖ్యం

కాదు, అభ్యర్థులు క్లాసును నిర్వహించగలిగే తీరు ముఖ్యం అంది. అభ్యర్థులకు బోధనా వృత్తి అభిమాన విషయమా? కాదా? అని చూసేవారు. అందుకే ఉన్నత స్థాయిలో విద్యా ప్రమాణాలు నెలకొల్పే విషయంలో తలమానికంగా నిలిచేందుకు ఈ కళాశాల పరుగు పందెంలో పోటాపోటీగా ముందున్నది.

డాక్టరు గారు దాదాపు ఒక పది సంవత్సరాల పాటు జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల కరస్పాం డెంటుగా, వ్యవహ రించారు. అప్పటి కళాశాల దశ యిప్పటి దశకాదు. బాలారిష్టాలన్నీ తట్టుకుంటూ ఎదుగుతూ వచ్చింది. మంచి మంచి ఉపాధ్యాయుల ఎంపిక జరిగింది. యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ వారి సహకారంతో భవన నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది. ఈయన కరస్పాండెంట్‌గా ఉన్న కాలంలో కీ॥శే॥ యలవర్తి రోసయ్య, డా॥ యస్. అనంతం, డా॥ సి.యన్. శాస్త్రి (అమరేంద్ర) గార్లు ప్రిన్సిపల్స్‌గా పదవికి వన్నె తెచ్చారు.

డాక్టరు గారు కరస్పాండెంటుగా ఉన్న తరుణంలో ఒక గుమాస్తా ఆర్థిక నేరానికి పాల్పడ్డాడు. నేరం బుజువయ్యింది అతణ్ణి ఉద్యోగం నుండి తొలగించారు. అతని నుండి డబ్బు రాబట్టవలసి ఉంది. అతడు తిరిగి చెల్లించగలిగే స్థితిలో లేడు. అప్పుడు ఆయన కళాశాల అభివృద్ధికి తాము విరాళంగా యిచ్చిన సొమ్ము నుండి ఆ డబ్బును చెల్లించే ఏర్పాటు చేయమన్నారు. అలా చేస్తే దాతల కేటగిరీలో డాక్టరు గారి పేరును క్రిందిస్థాయిలో రాయాలి. అయినా ఫర్వాలేదన్నారు. అలా ఎవరో చేసిన తప్పులకు కూడ బాధ్యత వహించగల కరస్పాండెంట్లు ఎందరు? అదీ సదాశివరావుగారి ప్రత్యేకత.

డాక్టరు సదాశివరావు గారికి, డాక్టరు బసవపున్నయ్య గారికీ మధ్య కొంతకాలం డాక్టరు ఆంజనేయ చౌదరి గారు కరస్పాండెంట్‌గా పదవీ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. నన్నెందుకో బాగా అభిమానించే వారు. ఉన్నట్లుండి ఒకరోజు "ఎదుగూ బొదుగూ లేని ఈ ఉద్యోగంలో ఎంత కాలమని ఇలా వుండిపోవటం? యూనివర్శిటీకి వెళ్ళకూడదూ?" అన్నారు. "అక్కడ మనకెవరు తెలుసండీ" అన్నాను నేను. తరువాత ఆయన డాక్టరు సదాశివరావు గారితో మాట్లాడి నట్లున్నారు. ఒక నెల రోజులు గడిచాయి. డాక్టరు సదాశివరావు గారు పిలిచి "చౌదరి ఏదో అంటున్నాడు... అప్లికేషను, బయోడేటా పట్టుకురా" అన్నారు. ఆవిధంగా ఈ కళాశాలలో ఉద్యోగం నా తదనంతర ఉద్యోగ జీవితానికి ఒక స్ప్రింగ్‌బోర్డు. నాకే కాదు – మరెందరో ఉపాధ్యాయులు ప్రిన్స్‌పాల్స్, శాఖాధిపతులు అయ్యేందుకు, ఎందరో విద్యార్థులు ఎన్నో రంగాలలో ఖ్యాతి నార్జించేందుకు, కొందరు విదేశాలలో స్థిర పడేందుకూ ఈ కళాశాల స్ప్రింగ్‌బోర్డ్‌గా తన విధిని నిరంతరం నిర్వర్తిస్తూనే వుంది.

గుంటూరు ప్రభుత్వ వైద్యాలయంలోనూ, వైద్య కళాశాలలోనూ కొన్నాళ్ళు గౌరవ ఆచార్య పదవిని నిర్వహించారు. అప్పుడెందరో ఈయనకు శిష్యులు, ఏకలవ్య శిష్యులు. వాళ్ళ అభివృద్ధిని చూచి ముసిముసి నవ్వులేకాని బొటనవ్రేలు గురుదక్షిణగా అడిగిన దాఖలాలు లేవు. ఈయన మనిషిలో భయమూ భక్తీ పోగొట్టాలని చూస్తారుగాని కొందరికి ఈయన్ని చూడగానే భయభక్తులు ఏర్పడతాయి. కొందరు నటిస్తారు. ఈయనకు మాత్రం వాళ్ళంతా సమానమే !

శిష్యులవో, ప్రశిష్యులవో, ఏకలవ్య శిష్యులవో ఈయన చేతిమీదుగా క్లినిక్‌లో డిస్పెన్సరీలో, వైద్యశాలలో నాలుగు వందలకు మించి ప్రారంభించబడినాయంటే వైద్యంలోనే కాదు, చికిత్సా కేంద్రాల అభివృద్ధికి కూడా ఈయన హస్తవాసి మీద ప్రజలకున్న నమ్మకం ఏనాడూ వమ్ము కాలేదు.

సదాశివరావు గారితో పరిచయం అంటే జ్ఞానానికి తలుపు తట్టటమే. అవగాహనను పెంచుకోవటమే. మానవత్వాన్ని పంచు కోవటమే. మరిఅటువంటప్పుడు ఈ వెజ్జే ఒజ్జే గాకమరేమవుతాడు?!

ఈయన వైద్యం నుండి విశ్రాంతి తీసుకున్నా విద్య నుండి విశ్రాంతి తీసుకోలేదు. వైద్యాలయాలకు వెళ్ళటం మానుకున్నా విద్యాలయాలకు వెళ్ళటం మానుకోలేదు. ఈయన ఏ సభలో ఉంటే ఆ సభకో నిండుదనం. హుందాతనం. ఆపరేషన్ సమయంలో కూడ అముక్త మాల్యదలోని పద్యం గుర్తుకు తెచ్చుకోగల ఈయన సాహిత్యాభి లాషను కొలిచేదెలా...?!

కొంతకాలం నిరాటంకంగా నిర్వహించబడిన వీరి సాహితీ సదస్సు ఎంతటి విద్యాదానం చేసిందో ఎన్ని సాహితీ విలువల్ని వెలికితీసిందో ఎందరు ప్రజ్ఞగల సాహితీమూర్తుల్ని గుంటూరుకు పరిచయం చేసిందో మళ్ళీ అది పునరుజ్జీవం పొందితే ఎంత బాగుంటుందో.

చదువుకున్న వాళ్ళు రాజకీయాల్లోకి ప్రవేశిస్తే అవి బాగుపడతా యని భావించారు. అక్కడ ఈయనకు ఒరిగిందేమి లేకపోయినా తలవొగ్గిందిలేదు. అక్కడా ఈయనది గురుస్థానమే. ఈయన ఎవరికీ శిష్యుడు కాలేదు. ఈయన చూపు చోద్యం, పలుకు పద్యం, నడత సవ్యం, బతుకు కావ్యం.

కలిసి జీవిస్తానని మాటయిచ్చిన జయప్రదాంబ గారు జీవనయానంలో కనిపించని దూరతీరాలకేగిన జయ ప్రదాంబ గారిని కనులముందు నిలుపుకోవాలని జయప్రదాంబ డిగ్రీ కళాశాలను నెలకొల్పారు. చదువులో సహజీవనాన్ని సాగించారు.

ఈయన ఒజ్జేగా వెజ్జేలకు శిక్షణ నిచ్చారు. వెజ్జేగా ఒజ్జేలకు చికిత్సలు చేశారు ! ఈయన చెడ్డవాళ్ళకు చేదుమాత్ర. మంచి వాళ్ళకు ముంతకజ్జోయం. కొందరికి ఈయన మాట టానిక్. కొందరికది కషాయమైనా ఠక్కున రోగం కుదుర్చుతుంది !

సదాశివరావు గారు ఎన్నటికి గురువే. లఘువు అయ్యేందుకు వీలులేదు, లఘువు, బిగువులు తెలిసిన గురువు. జీవన సంద్రంలో ఏ శిష్యుడు కష్టాలలో చిక్కుకున్నా ఈయనే లంగరు. ఆయన స్మృతులు మనకు ఎల్లవేళలా స్ఫూర్తి నిచ్చేవే.

మా మాస్టారు రోసయ్య గారు

(శ్రీ యలవర్తి రోసయ్య గారు కళాశాల ప్రథమ ప్రిన్సిపల్)

డాక్టర్ అమరేంద్ర

మాజీ ప్రిన్సిపల్, జె.కె.సి. కళాశాల

"మాన్యుమా యలవర్తి రోసయ" అనే పాదం "మొయిలు రాయబారం" అనే కావ్యంతో మొదటిసారి నాకు రోసయ్య గారితో పరిచయం కలిగించింది. ఆ కావ్యం మాకు బి.ఏ. తరగతిలో పాఠ్యగ్రంథం, అది కాళిదాసు మేఘసందేశ కావ్యానికి త్రిపురాన దొరగారు చేసిన అనువాదం. ఆంధ్ర క్రైస్తవ కళాశాలలో మాకు ఆ కావ్యం పాఠం చెప్పిన కొమాండూరి కృష్ణమాచార్యులు గారు రోసయ్య గారిని బాగా ప్రశంసించి "ఆయన మన కాలేజీ లోనే ఇంగ్లీషు డిపార్టుమెంటులో పని చేస్తున్నారు తెలుసా?" అన్నారు. వెదుక్కుంటూ వెళ్లాను మర్నాడు.

అప్పుడు మాష్టారు తరుణప్రాయంలో ఉండేవారు. అందమైన నొక్కుల క్రాపు, ముచ్చటగొలిపే రూపం. ఒక్కసారి మాట్లాడితే చాలు ఆప్యాయంగా దగ్గరకు తీసుకునే శిష్యవాత్సల్యం. సాహిత్యాధ్యయనం పట్ల గాఢమైన అభినివేశం కలిగించే సంభాషణాచాతుర్యం. ఒక అయస్కాంత శిలలాగా విద్యార్థులను తనచుట్టూ గుమికూడేట్లు చేసుకోగల ఆకర్షణశక్తి. ఇతరుల క్లాసుల్లో వచ్చిన తలనొప్పికి రోసయ్య గారి లెక్చరు అమృతాంజనం. పాఠ్యభాగానికి పరిమితం కాకుండా ఎన్నెన్నో రాజకీయ, సాంఘిక, సాంస్కృతిక, సాహిత్య ప్రస్తావనలతో ఆంగిక వాచక విన్యాసాలతో కొనసాగే ఆయన బోధన ఎందరిలోనో సారస్వత పిపాసనూ జిజ్ఞాసనూ ఉద్దీపనం చేసింది. ఆయన టీచర్ ఆఫ్ టీచర్స్ !"

ఆంగ్ల ఆంధ్ర భాషా సారస్వతాల్లో ఆయన పాండితీ వైభవానికి రోసయ్య సేకరించిన అపూర్వ గ్రంథాలే సాక్ష్యమిస్తాయి. వ్యాకరణ శాస్త్రమన్నా, శాస్త్రీయ సంగీత మన్నా అపారమైన మమకారం. క్లాసికల్ కవిత్వం మీద, కళల మీద వల్లమాలిన అభిమానం. జీవితాన్ని ఒక మహాకావ్యంగా మలచుకున్న మిల్టన్ కవిశేఖరుని పేరు చెబితే వీరావేశం. నేలబారు ఆలోచనలన్నా, చౌకబారు అభిరుచులన్నా తీవ్రమైన నిరసనం. ఉన్నతాశయాలకోసం పరిస్థితులతో రాజీ పడకుండా నిత్యమూ పెనుగులాడే ఆదర్శవాదం. తాను నమ్మిన విశ్వాసం కోసం కాల ప్రవా హానికి ఎదురీదగల గుండెనిబ్బరం. ఇవన్నీ నాకు రోసయ్య గారిలో గోచరించే విశిష్ట లక్షణాలు. నాటికి నేటికీ మారని మనిషి ఆయన.

అంతకు పూర్వం సాహిత్య విశారదులుగా, పండిత వరేణ్యులుగా మన్ననలు పొందిన రోసయ్యగారు జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల ప్రిన్సిపాల్‌గా పరిపాలనా దక్షతనూ నిర్వహణా నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించారు. విద్యాప్రమాణాల సాధనకూ, క్రమశిక్షణా వికాసానికీ పునాదులు వేశారు. చక్కటి రాజమార్గం నిర్మించారు. అమూల్యమైన గ్రంథ సంపదతో లైబ్రరీని సుసంపన్నం చేశారు. ఆయన తరువాత ఆ కుర్చీలో కూర్చునే వారందరూ అనుదినమూ ఆయనను తలుచుకునే విధంగా కళాశాల బాలారిష్టాలన్నిటినీ దాటించి కుదురైన నడకను నేర్పించారు. నేటికీ ఆయన తీసిన దారి వెంబడే అడుగులు వేస్తున్నది కళాశాల, రెండువేల గుండెల వైజయంతీమాల. నిర్దుష్ట కర్తవ్య పాలనమే ధ్యేయంగా జీవించే ఉత్తమ కర్మయోగి ఆయన. అర్ధాంగి, ప్రమాద స్థితిలో ఆసుపత్రిలో ఉన్నప్పుడుకూడా ఆయన కాలేజిలోనే ఉన్నారు, అంతటి ఉన్నత ప్రమాణం చేరుకోవటం అందరికీ సాధ్యం కాదు. కళాశాలను సర్వాంగ సుందరంగా తీర్చిదిద్దటం కోసం వ్యక్తిగత విషయాలెన్నింటినో ఉపేక్షించి ఏకైక దీక్షతో కృషి చేసిన కర్తవ్య పరాయణులు మా మాస్టరు గారు. నిర్దిష్టమైన విధులను నిర్దుష్టంగా నిర్వహించటమే ఆయన పరమలక్ష్యం.

ఆయన ప్రిన్సిపాలుగా ఉన్న కాలంలో కళాశాలలో అధ్యా పకులుగా పనిచేసిన మాకందరికీ ఒక్క సత్యం నిత్యం అనుభవంలోకి వచ్చేది. "పల్కు దారుణాఖండల శస్త్ర తుల్యం" కావచ్చును గాని "నిండు మనంబు నవ్య నవనీత సమానం". ఈ లక్షణంలోనే కాదు శిష్టాచార పాలనలో కూడా ఆయన విప్రోత్తముడు. ఆయన మాటలతో నొప్పించినా చేతలతో ఎవరికీ అపకారం చేయని ఉపకారి.

సాంఘిక విషయాల్లో సంస్కరణపట్ల అభిమానం, భాషా విషయంలో సంప్రదాయం పట్ల అంతటి గాఢమైన విశ్వాసం, భారత సంస్కృతి అంటే ఆదరం. హేతువాద విలసితమైన విశ్వజనీన దృక్పథం అంటే అభినివేశం. పరస్పర విరుద్ధాలుగా కనబడే ద్వంద్వాలకు చిత్తశుద్ధితో సమన్వయం కుదుర్చుకోగలిగిన విశిష్ట మేధా సంపద రోసయ్య గారు. జీవిత సాగరాన్ని తీవ్రంగా మధించి సాధించిన అమృత కలశం.

ఆయన, అసాధారణమైన వ్యక్తి. విధి విలాసం చేత గుంటూరు మండలంలో ఆలస్యంగా ఆవిర్భవించిన పందొమ్మిదో శతాబ్దపు ఆంగ్లమేధావి ఆయన. లండను చూడకపోయినా ఆ నగరపు సందుగొందులన్నీ ఆయనకు తెలుసు. ఆంగ్ల కవుల జీవితాల్లోని వివరాలూ, విశేషాలూ వెలుగు నీడలూ ఆయనకు తెలిసినంతగా మా కెవరికీ తెలియవు. "నాతో మాట్లాడటమే ఒక ఎడ్యుకేషన్" అని గిరీశం డాబులు కొట్టాడు. కాని రోసయ్య గారితో సంభాషించటమే ఎడ్యుకేషన్. విజ్ఞానమూ వినోదమూ సరియైన తూకంలో అందించే మధురానుభూతి. ఆయన ఒక సజీవ గ్రంథాలయం. నడయాడే విజ్ఞాన సర్వస్వం.

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే సాహితికీ సంస్కృతికీ పూలశయ్య మా యలవర్తి రోసయ్య.

(ఈ వ్యాసం రోసయ్య గారి జ్ఞాపకార్థం ప్రచురింపబడిన వ్యాససంపుటి నుండి గ్రహింపబడినది)

అద్వైతం

శ్రీ అమరేంద్ర

కురిసి కురిసి వెలిసింది వాన
చురకలు వేస్తూ వచ్చింది వెలుగుదొరసేన !
టెలిఫోన్ తీగల మీద చినుకుల ముత్యాలు
ఒక చుక్క జరుగుతున్నది
మక్కువతో మెల్లగా పక్కనున్న దానికోసం
ఒక్కటై తళుక్కున మెరిసి
సుందర మరంద బిందువుగా
జారిపోయి రాలిపోయి
మరుసటి క్షణమే మటుమాయం
రాగరంజిత సంయోగం
క్షణమైనా అది అనంతం
నితాంతం సుఖాంతం

జె.కె.సి.లో నా విద్యా వికాసం

శ్రీ ఎస్. సుబ్బారావు

సి.ఓ.ఓ., కృష్ణపట్నం పోర్ట్

జె.కె.సి. కళాశాల పూర్వ విద్యార్థి శ్రీ సుబ్బారావు. సాధారణ పాఠశాలలో విద్యాభ్యాసం, రైతు కుటుంబం వారి నేపథ్యం. కేవలం అకుంఠిత దీక్షతో అంచలంచలుగా ఎదుగుతూ, విద్యా ఉద్యోగ విషయాలలో ఇతరులకు తనవంతు సహాయం చేస్తూ, సివిల్ సర్వెంట్‌గా కొన్ని దశాబ్దాలు సేవలు అందించి ప్రస్తుతం కృష్ణపట్నం సి.ఓ.గా పనిచేస్తున్నారు. వీరిని కలసినప్పుడు తన విద్యా, ఉద్యోగ జీవితం గురించి, మన కళాశాల గురించి తన ఆలోచనలు మౌఖికంగా పంచుకొన్నారు. ఆ ఆలోచనల సంక్షిప్త రూపమే ఈ వ్యాసం.

–ఎడిటర్

నా పేరు సుబ్బారావు. మా గ్రామం పొన్నూరు దగ్గర దొప్పల పూడి. మా ఊరు పచ్చని పొలాలతో కళకళలాడుతూ వుండేది. నా బాల్యం అంతా ఆటపాటలతో ఎక్కువగా గడిచింది. పశువులు, పంట పొలాల దగ్గర కాలం గడిపేవాడిని.

బాల్య దశలో నాకు బాగా జ్ఞాపకం వున్న సంఘటన ఒకటి 1977 దివిసీమ తుఫాను. దాని గురించిన వార్తలను ఎక్కువగా చదివేవాడిని. దానికి కొద్దిగా ముందు 1975 అత్యవసర పరిస్థితి విధించబడినది. దానిమూలంగా ప్రజా జీవితంలో వచ్చిన మార్పులు నాకు ఇప్పటికీ బాగా గుర్తున్నాయి. మా ఊరి రైసుమిల్లు వద్ద నేను 6వ తరగతి నుండి ఈనాడు పేపరును క్రమం తప్పకుండా చదివేవాడిని. వార్తాపత్రిక చదవడంలో కాలం తెలిసేదికాదు. ప్రతి వార్త ఆసక్తిదాయకంగా వుండేది. ఏదో పైపైన సంచలనమైన విశేషమైన వార్తలను చదవడమే కాకుండా విషయ మూలాల్లోకి వెళ్ళి కూలంకుషంగా వార్తలను చదివేవాడిని. ఎడిటోరియల్ పేజీలో ఉన్న విషయాలను అర్థావగాహనకు బాగా ప్రయత్నం చేసేవాడిని. నేను ఆర్థిక, సాంస్కృతిక, చారిత్రాత్మక వార్తలపైన కూడా దృష్టి సారించడానికి హేతువైనది.

బి.ఎస్సీ. (అగ్రికల్చర్)లో సీటు రాకపోవడంతో ఇంటర్మీ డియట్ తరువాత పొన్నూరులోని పి.బి.యన్. కాలేజీలో చేరాను. కాని అక్కడ అధ్యాపకుల కొరత కారణంగా అక్కడ నుండి టి.సి. అయితే తీసుకున్నాను కానీ ఎక్కడ చేరాలనేది మాత్రం అంతా అగమ్యగోచరం. కారణం గుంటూరులో ఏ కాలేజీలో కూడా రెండవ సంవత్సరంలోకి అడ్మిషన్ పొందడం చాలా కష్టం అని తెలిసింది. ఆ పరిస్థితిలో తక్కెళ్ళపాడులోని మా చిన్నమామ నన్ను ఆనాటి జె.కె.సి. కళాశాల ఆఫీసు సూపరింటెండెంట్ శ్రీనివాసరావు దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళారు. ఆయన సానుకూలంగా స్పందించి చేసిన సిఫారసుతో నాకు జె.కె.సి. కళాశాలలో 1981 బి.జెడ్.సి.లో అడ్మిషన్ దొరికింది.

ఆనాటి జె.కె.సి. కళాశాల వాతావరణం నాకు కొత్తగా చదువుకు అనుకూలంగా అనిపించి ఒక పక్కన కళాశాలలో చదువుకుంటూనే మరోపక్క రెగ్యులర్‌గా ఎ.సి. కాలేజికి ఎదురుగా ఉన్న ప్రాంతీయ గ్రంథాలయానికి తరుచుగా వెళ్ళేవాడిని. ప్రత్యేకంగా రీడింగ్ రూములోని పోటీ పరీక్ష పుస్తకాలను సూక్ష్మంగా చదువుతూ ఉండేవాడిని.

జె.కె.సి. కాలేజిలో అధ్యాపక బృందం చాలా గొప్పగా అనిపించేవారు. వారు ఎంతో అంకితభావంతో బోధించేవారు. కళాశాలలో విద్యార్థినుల పట్ల చక్కగా మెలిగేవారు. విద్యార్థినులను ఎవరైనా ఏదైనా అంటే స్టాఫ్ ఏమాత్రం ఊరుకునేవారు కాదు.

జీవితంలో జె.కె.సి. కాలేజి నాకు చక్కటి స్నేహితులను ప్రసాదించింది. సి.ఓ., ఐ.పి.ఎస్ పాస్ అయ్యి యస్.పి., డి.ఐ.జి. లాంటి బాధ్యతలను కేరళలో చేపట్టి ప్రస్తుతం కృష్ణపట్నం సి.ఓ.గా పనిచేస్తున్న వై. అనిల్‌కుమార్ నా స్నేహితుడే. ప్రస్తుతం హైదరాబాద్‌లోని ఎన్.టి.ఆర్. ట్రస్ట్‌లో పనిచేస్తున్న మోహన్ కూడా నా స్నేహితుడే. మేం ముగ్గురం మా కుటుంబాలలో తరచుగా కలుస్తుంటాం.

ఆ రోజుల్లో విశ్వవిద్యాలయాల్లో సీటు సంపాదించడం అంత సులువుగా వుండేది కాదు. అయితే జె.కె.సి. కళాశాలలో సాగిన నా విద్యాప్రస్థానం వల్ల అది సాధ్యపడింది.

విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుతున్నప్పుడు ప్రస్తుత తాడికొండ ఎం.ఎల్.ఏ., శ్రావణ్‌కుమార్ నా రూమ్‌మెట్. విశ్వవిద్యాలయంలో కేవలం చదువుకు మాత్రమే పరిమితమైపోకుండా, స్టూడెంట్స్ యూనియన్ రాజకీయాలలో చురుకుగా పాల్గొనాలన్నది నా అభిప్రాయం. విద్యార్థులు ఈ సున్నితమైన విభజనరేఖను గమనించాలి. రాజకీయాల గురించిన అవగాహన సమాజాన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి, విద్యా వికాసానికి తోడ్పడాలి గాని, మన వ్యక్తిగత గమ్యాలకు, లక్ష్యసాధనకు అడ్డుకారాదు. రాజకీయాల అంతిమ లక్ష్యం సమాజసేవ.

నా తోటి విద్యార్థులకు పోటీ పరీక్షల గురించి అవగాహన కల్పించటం, వివిధ అంశాల గురించి చర్చించటం సమాజసేవలో భాగంగానే చూసేవాడిని. మారుతున్న నేటి ప్రపంచంలో కొత్త విలువలు, కొత్త సంప్రదాయాలు, కొంగ్రొత్త భావాలు చోటుచేసుకొంటున్నాయి. కాబట్టి విద్యార్థులు ప్రపంచ, రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక వాతావరణాన్ని అవగతం చేసుకొంటూనే మరో పక్క జ్ఞాన సముపార్జనకే అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

ఆ రోజుల్లో సివిల్ సర్వీసెస్‌కు వయస్సు పరిమితి 26 సంవత్సరాలు. నా వయస్సు పెద్దది కావడంతో మిగతావారి కంటే భిన్నంగా ఎం.ఎస్సీ. మెరైన్ బయాలజీ చదువుతూనే మరొకవైపు సివిల్ సర్వీసెస్‌కి ప్రిపేర్ అయ్యాను. తొలి ప్రయత్నంలోనే మా బ్యాచ్‌లో నేను మొదటగా ప్రిలిమ్స్‌లో పాస్ అవడంతో మరికొందరు ఉత్సాహంగా కలిసి గ్రూప్ స్టడీ చేసేవాళ్ళం. తర్వాత ప్రయత్నంలో నేను ఐ.ఆర్.టి.యస్. సాధించాను.

2010 వ సంవత్సరంలో వాలంటరీ రిటైర్మెంట్ కోసం నేను పెట్టుకున్న విజ్ఞాపన పత్రాన్ని నాటి రైల్వే మంత్రి మమతా బెనర్జీ గారు తిరస్కరించారు. అయితే 2014వ సంవత్సంలో ఆమోదింప బడింది. పదవీ విరమణ అనంతరం కృష్ణపట్నం పోర్ట్‌లో సి.ఓ.గా పనిచేస్తున్నాను. నేను చేసే ఉద్యోగం ద్వారా భారతదేశంలో ప్రైవేటు రంగంలో ఉన్న అతి పెద్ద పోర్టు అయిన కృష్ణపట్నం అభివృద్ధికి తోడ్పడడం తద్వారా దేశ అభివృద్ధిలో భాగం కావడం సంతోష దాయకం. కృష్ణపట్నంలో నా విధినిర్వహణ బహుముఖంగా వుండి నిరంతరం నాకు నూతనోత్తేజాన్ని నింపుతుంది.

చివరకు ఒకమాట. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయంలో చదవటానికి జె.కె.సి. కళాశాల కారణం. సివిల్ సర్వీసెస్‌లో ర్యాంక్ సాధించటానికి జె.కె.సి. కళాశాల మరియు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాలు ముఖ్య కారణం. భవిష్యత్తుకు మంచి పునాది వేసి అభ్యున్నత పథంలో ఉన్నతంగా ఎదగటానికి తోడ్పడినది నా మాతృసంస్థ. ఈ విద్యావికాసం జె.కె.సి. కళాశాల వల్ల సాధ్యపడింది. నా మాతృసంస్థకు ధన్యవాదాలు!

నన్ను మార్చిన జె.కె.సి. – పవిత్ర వారణాసి

డాక్టర్ గొల్లపూడి వీరేంద్రచౌదరి
ఎం.ఏ., పిహెచ్.డి.
డైరెక్టర్
త్రివేణి – కృష్ణవేణి విద్యాసంస్థలు, తెలంగాణ

నా చిన్నతనాన్ని గూర్చి తలచుకుంటే చిన్నతనం, ఆటలంటే ఆసక్తి, చదువంటే చిరాకు. బ్రాడీపేట బజారులన్నీ నావే. చదవకుండా తిరిగే అల్లరి పిల్లలంతా నా ఆత్మీయులే. బ్రాడీపేట పాండురంగ విద్యాలయానికి వెళ్లటం విద్యకోసం కాదు, బడిలో పాఠాలు వినటం కంటే బడి బయట ముసలమ్మ అమ్మే జీడీలు తినటం, మిత్ర బృందానికి పంచడం, ఆ చేసిన అప్పులన్నీ మా నాయనమ్మ తీర్చడం.

ఆరవ తరగతిలో మాజేటి గురవయ్య హైస్కూల్‌లో చేర్చారు. పాఠశాల మారిందేకాని నాపంథా మారలేదు. చెడు తిరుగుళ్లు మానలేదు. స్కూలుకు వెళ్లటం తక్కువ, బయట తిరగటం ఎక్కువ. లూద్రన్ బి.ఇడి. కాలేజి గేటు లోపల ఫౌంటెన్‌లో చేప పిల్లలున్నాయంటే చూడటానికి గేటు దూకి లోపలకు వెళ్లే ప్రయత్నంలో, వాడి గేటు చువ్వ గుచ్చుకొని కాలికి గాయమైంది. గాయం అప్పుడే మానింది గాని మచ్చ ఇప్పటికీ మిగిలింది.

ఆ స్కూలులో లాభం లేదనుకొని, క్రమశిక్షణతో ఉంచడానికి శాంత ట్యుటోరియల్ కాలేజిలో నన్ను చేర్పించారు. స్థలం మారాను కాని నా బుద్ధి మార్చలేక పోయారు. అక్కడా షరామామూలే. ఒకసారి మా నాయనమ్మ కాలేజికి వెళ్ళి చూస్తే నేను లేను. కాలేజి వదిలే సమయానికి కాలేజి నుంచి వస్తున్నట్లుగానే ఇంటికి వెళ్లాను. ఎక్కడి నుంచి వస్తున్నావంటే అమాయకంగా కాలేజి నుంచేనని అబద్ధం. కావాలంటే వెళ్ళి కనుక్కోండి అని బుకాయింపు. ఆ రోజు శాంతా శ్రీమన్నారాయణ గారు వాయించిన వాయింపు నాకు ఇప్పటికీ ఒక చేదు జ్ఞాపకం.

మా నాయనమ్మ నేను మెట్రిక్యులేషన్ పాసు కావాలని మా ఇంటి దగ్గరలో విజ్ఞాన్ హాస్టల్‌లో వార్డెనుగా పనిచేస్తున్న మా బంధువు ప్రసాద్ గారి దగ్గరకు ప్రైవేటుకు పంపించింది. అయినా మూడో ప్రయత్నంలో తప్ప నన్ను మెట్రిక్ పాసు అయ్యేటట్లు చేయలేక పోయారు.

ఇక లాభం లేదనుకొని మానాన్నగారు అద్దె ఇంటిని జె.కె.సి. కాలేజి చెంతగల సాంబిరెడ్డి బిల్డింగ్‌కు మార్చారు. మానాన్నగారు జె.కె.సి.లో తెలుగు లెక్చరర్ గొల్లపూడి ప్రకాశరావు గారు. అప్పటికే మా అన్నయ్య, అక్కయ్య జె.కె.సి.లో చదువుతున్నారు. నన్ను, సైన్స్, గ్రూపు కష్టమని ఆర్ట్స్ గ్రూప్ స్పెషల్ తెలుగులో చేర్చారు. జె.కె.సి. కాలేజిలో చేరగానే నాలో మార్పు వచ్చింది. కాలేజిలో మా నాన్న గారంటే అందరికీ అభిమానం. జె.కె.సి. కాలేజి మ్యాగజైన్ తెలుగు విభాగానికి, సారస్వత సమితికి రిటైర్ అయ్యేదాక మానాన్నగారే నిర్వాహకులు. ఆంధ్రా యూనివర్శిటీ దూరవిద్యా కేంద్రంలోని స్టడీ సెంటర్ నిర్వహణ బాధ్యత గూడా వారిదే. మన ప్రకాశరావు గారి పిల్లలని మమ్మల్ని లెక్చరర్లంతా ప్రేమగా చూసేవారు. బాగా చదువుకొమ్మని ప్రోత్సహించేవారు. మిత్రులు కూడా మంచివాళ్ళు లభించారు. చదువు మీద కొంత శ్రద్ధ పెరిగింది. ఇంటికి కాలేజికి కొన్ని గజాల దూరం మాత్రమే. ఉంటే కాలేజిలో పాఠాలువింటూ, కాలేజి కాకపోతే ఇంటి ప్రక్క గులాబీ తోటలో పాఠాలు చదువుతూ – ఇదే కార్యక్రమం. ఇంటర్మీడి యట్‌లో సెకండ్ క్లాసు. మావాళ్ళం దరికీ ఆశ్చర్యానందాలు. బంధుమిత్రులందరి ఆత్మీయాభినందనలు. అభినందనల వలన కలిగే ఆనందం అనుభవంలోకి వచ్చింది.

స్టూడెంట్స్‌లో గూడా మాస్టరు గారి అబ్బాయనే ప్రత్యేకత. నాగార్జున యూనివర్శిటీ వారు నిర్వహించే విద్యార్థి పోటీలలో నాట్యంలో మా అక్కయ్య వరుసగా మూడుసార్లు ప్రథమ బహుమతి పొందడం, జె.కె.సి. కాలేజి ఆడిటోరియంలో కాకతీయ లలిత కళా

అకాడమీ వారు నిర్వహించే లలిత కళల పోటీలకు సహకరించడం, మా నాన్నగారి ఆధ్వర్యంలో అమరావతి సాంస్కృతిక వేదిక నెల నెలా నిర్వహించే సాంస్కృతిక కార్యక్రమ నిర్వహణలో నాన్నగారికి సహాయపడడం, మిత్రబృందం గూడా చదువు పట్ల శ్రద్ధాసక్తులు గలవారు కావడం మొదలైన వన్నీ నాలో గుణాత్మకమైన మార్పుకు దోహదపడ్డాయి. అన్నింటికీ ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా జె.కె.సి. కళాశాలే కారణం. జె.కె.సి.లో చేరకపోతే నా తీరు మారేది కాదు. నా తీరు మారకపోతే పరిస్థితి ఎలా మారేదో?

జె.కె.సి. కాలేజిలో లభించిన ప్రోత్సాహం వలన చదువుకో వాలనే కోరిక, చదివి సమాజంలో రాణించాలనే కోరిక అధికమైంది. బి.ఏ. డిగ్రీలో ఫస్ట్ క్లాస్ సాధించాను. ఎం.ఎ.లో ఫస్ట్ క్లాస్ సాధించాను. నాట్యంలో డిప్లొమా సాధించాను. పండిట్స్ ట్రైనింగ్ పొందాను. దేశంలో పలు ప్రాంతాల్లో మా అక్కయ్య ప్రమద్వరతో పాటు నాట్య ప్రదర్శనలిచ్చాను. ప్రొఫెసర్ యార్లగడ్డ బాలగంగాధర రావు గారి పర్యవేక్షణలో గ్రామనామాలపై ఎం.ఫిల్., పి.హెచ్‌డి. డిగ్రీలు పొందాను. ఈ అభివృద్ధి అంతటికీ కారణం జె.కె.సి. కాలేజిలో పొందిన శిక్షణ, ప్రోత్సాహం.

జె.కె.సి. కాలేజిలో విద్యా విషయంగానే కాక క్రమశిక్షణా పరంగా గూడా ఎంతో మార్పు పొందాను. యన్.సి.సి.లో క్రమశిక్షణ గల విద్యార్థిగా యన్.సి.సి. ఆఫీసర్ల అభిమానం సంపాదించాను. యన్.సి.సి.లో 'సి' సర్టిఫికెట్ అందుకున్నాను. సికింద్రాబాదులో జరిగిన ప్రతిష్ఠాత్మకమైన ఆర్మిఅటాచ్‌మెంట్ క్యాంపుకు హాజ రయ్యాను. క్రమశిక్షణతో పాటు సేవాదృక్పథాన్ని పెంచే యన్.యస్.యస్.లో చేరి యన్.యస్.యస్. ఆఫీసర్లు నిర్వహించిన సేవా క్యాంపుల్లో పాల్గొని గ్రామాభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో పాలుపంచుకున్నాను. తోటి విద్యార్థులు అభిమానంతో నన్ను క్లాస్ లీడర్‌గా ఎన్నుకున్నారు. జె.కె.సి.లో లభించిన క్రమశిక్షణాయుత ప్రణాళికతో జె.ఆర్.ఎఫ్. నిర్వహించిన పోటీపరీక్షలో లెక్చరర్ పదవికి అర్హత సంపాదించాను. అన్నిటికీ కారణం జె.కె.సి. కాలేజి. అందుకే నాకు జె.కె.సి. పై అంతులేని అభిమానం.

విద్యాదేవి సరస్వతీ దేవి దయ వలన తెలంగాణలో నేను, మా అన్నయ్య జగదీశ్ మరికొందరు మిత్రులతో త్రివేణి – కృష్ణవేణి విద్యాసంస్థలను ప్రారంభించాం. వచ్చే విద్యా సంవత్సరం మేము స్థాపించిన సంస్థలకు కూడా రజతోత్సవ సంవత్సరం. కృష్ణవేణి కాలేజి ఈ సంవత్సరం ఇంటర్‌లో 994 మార్కులతో రాష్ట్రంలో ప్రథమ స్థానం సాధించింది. కొన్ని పదుల శాఖలతో, కొన్ని వందల మంది బోధకులతో, కొన్ని వేల మంది విద్యార్థులతో విరాజిల్లుతున్న విద్యా సంస్థల నిర్వహణ బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వహించడానికి జె.కె.సి.లో నేను పొందిన విద్యావిశేషమే కారణమని నా భావం.

జె.కె.సి. కాలేజికి ఇప్పుడు స్వర్ణోత్సవం
పూర్వ విద్యార్థులకందరకు ఆనందోత్సవం

ఈ 50 సంవత్సరాలలో నావంటి విద్యార్థులు ఎందరో వివిధ రంగాలలో ప్రవేశించి ఉంటారు. వారిలో కొందరు జీవితంలో రాణించి ఉంటారు. వారందరూ జె.కె.సి. మాతను స్మరిస్తూఉంటారు. ఈ వ్యాసం ద్వారా జె.కె.సి. మాతను స్మరించగలుగుతున్న నేను ధన్యుణ్ణి

స్వర్ణోత్సవం జరుపుకుంటున్నది జె.కె.సి.
ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశం చూపంతా జె.కె.సి కేసి
జె.కె.సి. వివిధ విధ విజ్ఞాన వారాశి
నా దృష్టిలో జె.కె.సి. పవిత్ర వారణాసి.

మాతృదేవోభవ

మాతృ సంస్థ జె.కె.సి. కళాశాలకు ప్రణామాలతో...

డా॥ పాతూరి రాధిక,

M.Sc., M.S., M.Tech., Ph.D.,

ప్రిన్సిపల్, విజ్ఞాన్ నిరులా మహిళా ఇంజనీరింగ్ కాలేజి

పెదపలకలూరు రోడ్డు, గుంటూరు

శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల నా మాతృ సంస్థ. మా నాన్న గారు శ్రీ పాతూరి కోటేశ్వరరావు గారు రసాయన శాఖ విభాగాధిపతిగా ఈ సంస్థలో పని చేశారు. నాకన్నా ముందు మా అన్నయ్య, ప్రస్తుతం గుంటూరులో ఆర్థోపిడిక్ సర్జన్‌గా ప్రాక్టీసు చేస్తున్న డాక్టర్ పాతూరి కిరణ్ చౌదరి, నా తరువాత మా తమ్ముడు MBA చేసి ప్రస్తుతం గుంటూరులోనే స్థిరపడ్డ శ్రీ పాతూరి శ్రీకాంత్‌లు కూడా జె.కె.సి.లోనే చదివారు. మా అన్నయ్యను Bi.P.C. లో, నన్ను M.P.C. లో, మా తమ్ముడిని M.E.C. లో చేర్పించి మా నాన్న విజ్ఞత చూపించారు. అదేంటి అమ్మాయిని M.P.C. లో చేర్పించారని ఆశ్చర్యంగా అడిగేవారు. దానికి కారణం ఒకటి నాకు మ్యాథ్స్‌లో అభిరుచి కలిగి ఉండడం, రెండు మెడిసిన్ కోర్సు ఎక్కువ కాలం పడుతుందని భయం. నాన్న ఆలోచనకు తగ్గట్టు నేను 22 ఏళ్లకే ఉద్యోగంలో చేరాను. నాన్న సన్నిహితులతో చెప్తుండేవాడు మా కిరణ్‌ని మా అమ్మాయే చదివిస్తుందని.

ఇంటర్మీడియట్ తరువాత ఇంజనీరింగ్ చేరకుండా నాన్న ఆలోచన మేరకు బి.యస్సి.లో చేరాను. కాకపోతే నాన్నకు ఒక షరతు పెట్టాను. ఈ మూడు సంవత్సరాలు కనీసం ఒక పీరియడన్నా మీరు మా క్లాసు తీసుకోవాలని. అది ఆయన నెరవేర్చారు. ఆ షరతుకు నా క్లాస్‌మేట్స్ అంతా సంతోషించారు. మా క్లాసులో ఆడపిల్లలం, మగ పిల్లలతో పోటీగా చదివేవాళ్లం. మార్కులు ఎక్కువ మందికి 75% పైనే వచ్చేవి. అదేమి విచిత్రమో మ్యాథ్స్‌లో 150 కి 150 దాదాపుగా 95% మందికి వచ్చేవి. మూడు సంవత్సరాలు అవే ఫలితాలు. గుంటుపల్లి సాంబశివరావు గారు ఆఫీసులో పరీక్షల విభాగం సూపరింటెండెంట్‌గా మార్కులు ఎంటర్ చేసిన తరువాత రిజిస్టరు అందరికి చూపించి "ఇది సెంటు కంపు కొడుతుందని, భరించలేకపోతున్నానని" ఆనందంతో కూడిన బాధను అందరితో పంచుకునేవారు. రసజ్ఞులకు అర్థమయ్యేది. మిగిలిన వారికి నూటికి నూరు మార్కులు (100 per cent) ప్రహసనాన్ని వివరించేవాడు.

భౌతిక శాస్త్ర, రసాయన శాస్త్రాల్లో నూటికి నూరు సాధ్యం కాదు కనుక విశ్వవిద్యాలయంలో అత్యున్నత మార్కులు వేమే సాధించేవాళ్లం. ఒకసారి ఫైనల్ ఇయర్‌లో ఫిజిక్స్ పేపరు పరీక్ష ముందు రాత్రి నాకు మైండ్ బ్లాక్ అయ్యింది. నాన్న ఊళ్లో లేరు. విపరీతమైన భయం, ఏడుపు. అమ్మకు ఓదార్చడం రాదు. అమ్మ అప్పుడు నాన్నకు ఫోన్ చేస్తే, అమ్మాయికివ్వు నేను మాట్లాడతానని నాతో చాలా ప్రశాంతంగా "బాగా చదివిన వారికి ఇలా మైండ్ బ్లాకవ్వడం సహజమే, అమ్మ జ్యూస్ ఇస్తుంది తాగి, ప్రశాంతంగా నిద్రపో. ఈ పేపర్‌లో నీదే యూనివర్శిటి ఫస్ట్, Take it for granted" అని పెట్టేశారు. నాన్న చెప్పినట్లే ఆ పేపర్లోనే కాకుండా మొత్తంగా ఆ సంవత్సరం యూనివర్శిటి ఫస్ట్ నాదే. రెండు బంగారు పతకాలను సాధించి పెట్టింది. నాతోపాటు మా క్లాసుమేట్సు ఐదుగురికి మొదటి ఐదు ర్యాంకులొచ్చాయి. ఆ సంవత్సరం బి.కాం.లో కూడా యూనివర్శిటీ ఫస్ట్ సెవెన్త్ ర్యాంకులు మా జె.కె.సి.కే దక్కాయి. ఆ సంవత్సరం రజతోత్సవ వేడుకల్లో ర్యాంకుల పంటకు విశేష ఆదరణ ప్రాచుర్యం లభించింది. కళాశాల ఖ్యాతి హోజరైన అతిధులందరికి తెలిసింది.

మరువలేని అనుభూతి – రజతోత్సవం

రజతోత్సవ వేడుకలు మూడు రోజులు జరిగాయి. మొదటి రోజు పూర్వ విద్యార్థుల సమావేశం ముఖ్య అతిధి జస్టిస్ ఆవుల సాంబశివరావు గారు జ్యోతి ప్రజ్వలనంతో వేడుకలను ప్రారంభిం

చారు. ఆయన చేతుల మీదుగ బంగారు పతకం అందుకోవడం అనిర్వచనీయమైన అనుభూతి. సాయంత్రం ప్రముఖ పారిశ్రామికవేత్త పాతూరి రామారావు గారు ముఖ్య అతిథిగా స్ఫూర్తిదాయకమైన ఉపన్యాసం చేయడమే కాకుండా, పది లక్షల నిధిని సమకూర్చి పేద విద్యార్థులకు ప్రతి యేటా స్కాలర్‌షిప్పులు ఏర్పాటు చేశారు. పూర్వ విద్యార్థుల తరఫున శ్రీ చుక్కపల్లి సురేష్ "నా గాడ్‌ఫాదర్ పాతూరి కోటేశ్వరరావు గారి అమ్మాయి" యూనివర్శిటి ఫస్ట్ సాధించినందుకు గర్వపడు తున్నానని నన్ను ఘనంగా సత్కరించారు. రెండవ రోజు అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారి చేతుల మీదుగా బంగారు పతకం తీసుకొనే సమయంలో నిశితంగా పరిశీలించి నీవు పాతూరి కోటేశ్వరరావు గారి అమ్మాయివా? అని అడిగారు ఆయన సూక్ష్మ దృష్టికి ఆశ్చర్యమేసింది. అవన్నీ మధురాను భూతులు.

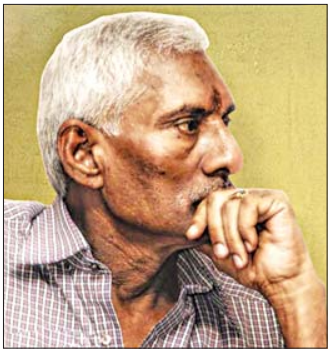
నాన్న పేదరికంలో పెరిగి కూడా మమ్ములను బాధ్యతగా పెంచారు. నాన్న కష్టాన్ని ఇష్టంగా తీసుకునే వారు. మా చేత కూడా ఇంటి పనుల్నీ చేయించేవారు. నేను ఇల్లు ఊడ్చి శుభ్రంగా తుడిచేదాన్ని. అన్నయ్య గిలక మీదుగా బావిలో నీళ్లు తోడేవాడు. వస్త్రధారణ పరిశుభ్రంగా ఉండాలనేవారు గాని, అతిపోకడలు నిరసించేవారు. మాది ఉమ్మడి కుటుంబం కనుక మా ఇంటిలోనే ఉండి ఎక్కువ మంది చదువుకునేవారు. అందరికి పోషకాహారం ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఒక గేదెను కూడా పెంచారు. మా ఇంటి వాతావరణం చూసి ఇది లెక్చరర్ ఇల్లేనా అని ఆశ్చర్యంగా అడిగేవారు. దానికి తోడు మా జంపని వెంకట్రావు మామయ్య, మేమే అనుకుంటే ఆయనకు బంధువులు మా కన్నా ఎక్కువ. రోడ్డు మీద ఇల్లు. పైగా ప్రహరీ కూడా లేదు. సాయంత్రం రోడ్డున వెళ్లే వాళ్లు చూసి మా ఇల్లు హాస్టలనుకునేవారు. ఎందుకు ప్రస్తావించానంటే ఆ పరిస్థితుల్లో చదువుకున్న మేమూ మా ఉమ్మడి కుటుంబం పిల్లలమంతా ఉన్నత విద్యావంతులమయ్యాం. పైగా బంధుత్వాలు పల్లెటూరు మనుష్యుల మధ్య ఆప్యాయతలు, నిష్కపటత్వం, జీవిత పాఠాలుగా నేర్చుకున్నాం. సెలవుల్లో స్వంత ఊరు వెళ్లినప్పుడు పనివాళ్లు అన్యోన్యంగా, ఆప్యాయంగా, కులాల కతీతంగా వరుసలతో పిలుచుకోవడం వారి అనురాగాలకు నిదర్శనం. మాకు అది ఒక మార్గదర్శనం.

జె.కె.సి. కాలేజి చదువులు ప్రతిభకు ప్రమాణాలైతే అను బంధాలు చిరస్మరణీయమైన ఆప్యాయతలకు నెలవులు. యాజమాన్య పెద్దల వ్యక్తిత్వం, అధ్యాపకుల ప్రతిభ, మాపై చూపించే శ్రద్ధ, సన్నిహితత్వం, అధ్యాపకేతర సిబ్బంది నిబద్ధత చిరస్మరణీయమైన అనుభూతులు. అవే మా భావి జీవితానికి మార్గ దర్శకాలయ్యాయి. ఐదు సంవత్సరాలు ఐదు క్షణాలుగా గడిచాయి. డిగ్రీ మూడు సంవత్సరాలు సత్సంబంధాలు పెంచుకునే వయస్సు గనుక చదువుతో పాటు ఆత్మీయతలు పెరిగాయి. అవి తరువాత కాలంలో విస్తృత మయ్యాయి. కొందరితో మరింత బలపడ్డాయి. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం పెరిగినందువల్ల చూస్తూ మాట్లాడుకునే అవకాశం లభ్యమైంది. మిగతా బ్యాచ్‌ల సంగతి తెలియదు గాని, మా బ్యాచ్‌లో ఎక్కువ మంది విద్యారంగంలోనే స్థిరపడ్డాం. పదిమందికి సరియైన విద్య నందిస్తు న్నందుకు గర్వపడుతున్నాం. నేను ఇంజనీరింగ్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్‌గా, రమేష్ ప్రముఖ సంస్థ (FIITJEE) డైరెక్టరుగా, సుబ్బారావు KITS ఇంజనీరింగ్ కాలేజి స్థాపకుడిగా, కోమలి గుంటూరులోని ప్రముఖ SPS హైస్కూలు HM గా, ఇంకా చాలామంది అమెరికాలో సాఫ్ట్‌వేర్ ఇంజనీర్లుగా స్థిరపడటం ఒక విశేషం.

మాతృ సంస్థ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల స్వర్ణోత్సవాలు జరుపుకోవడం మాకెంతో సంతోషంగా ఉంది. మరింత ఆనందంగా ఉంది. మా కన్నా మమ్ముకన్న తల్లి మా ఎదుగుదలను చూసి ఎంతో మురిసిపోతుంది. ఈ మధ్యనే నాన్న గారు facebook లో మా అమ్మ ఒడిలో పెరిగి ఉన్నత స్థితికి చేరిన కొందరిని గురించి వివరించడం చూశాను. అమ్మకు తన బిడ్డలను గూర్చి పదిమంది కీర్తించడం కన్నా ఆనందం ఏముం టుంది? అలాంటి స్వర్ణోత్సవ వేడుకలకు ఎదురుచూస్తూ మాకన్నా ముందు తరం వారిని, మా తరువాత తరాల వారిని చూసి ఆస్మృతులను దృశ్యకావ్యంగా మలచుకోవాలని అభిలషిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా ఒక శిలను శిల్పంగా చెక్కిన నా గురువులందరికి శిరస్సు వంచి పాదాభివందనం చేస్తున్నాను.

గుంటూరు తెలుగు

డా॥ పాపినేని శివశంకర్, ఎం.ఏ., పిహెచ్.డి.
కేంద్ర సాహిత్య అకాడెమీ అవార్డు గ్రహీత, పూర్వ విద్యార్థి

అకట! తెల్గునేల, అందున గుంటూరు
మండలమున బుట్టు మానవుండు
కొసరి కొసరి యింత గోంగూర దిననిచో
ఏమి బ్రతుకు వానిదేమి మెతుకు

అన్నారు తెనుగులెంక, మా పరమగురువు తుమ్మల సీతారామ మూర్తి. ఆ గోంగూర రుచే గుంటూరు మాండలికంలోను చేరింది.

గుంటూరు మండల చరిత్ర శాతవాహనుల కాలంతో మొదలవుతుంది. క్రీ.శ. 2వ శతాబ్దంలో ధాన్యకటకం (ధరణికోట) శాతవాహనుల రాజధాని. ఆ తరువాత ఈ ప్రాంతాన్ని ఇక్ష్వాకులు, పల్లవులు, చాళుక్యులు, వెలనాటి చోళులు, కాకతీయులు, కొండవీటి రెడ్డిరాజులు, విజయనగర రాజులు పాలించారు. ఆ కాలంలో ఇది వెలనాడు, పాకనాడు పేర్లతో వ్యవహరించబడేది. తళ్ళికోట యుద్ధానంతరం నవాబుల వశమైంది. తర్వాత ఆంగ్లేయులు. 1904లో కృష్ణాజిల్లా నుంచి విడివడి గుంటూరు జిల్లా ఏర్పడింది. 1971లో కొంత భాగం ప్రకాశం జిల్లాలో కలిసింది. ప్రస్తుతం ఉత్తరాన కృష్ణానది హద్దుగా గుంటూరు మండలం 12 వేల చ.కి.మీ. విస్తీర్ణంలో 100 కి.మీ. సముద్ర తీరంతో అలరారుతుంది. ఒక ప్రత్యేక భాషావ్యవస్థ కూడా ఇక్కడ రూపు దిద్దుకొన్నది. నారాయణ తీర్థులు, మహాకవి తిక్కన, జాషువ, తుమ్మల, ఏటుకూరి, జంధ్యాల పాపయ్య శాస్త్రి, ఉన్నవ, స్థానం మొదలైన మహనీయులు పుట్టిన గడ్డ యిది.

జీవద్భాష – వైవిధ్యం

ప్రజల నిత్య జీవన వ్యవహారంలో ఉన్న సజీవ భాషని జీవద్భాష అంటాం. జీవద్భాషకి మార్పు సహజమని, ఆ మార్పు వల్ల భాషలో బహురూపత, వైవిధ్యం ఏర్పడతాయని భాషా శాస్త్రజ్ఞులు భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి చెప్పారు. ఈ బహురూపత 1. చారిత్రకం, 2. ప్రాంతీయం, 3. సాంఘికం అని మూడు విధాలుగా ఉంటుందని తేల్చారు. అంటే భాషలో ఒక కాలంలో ఉన్న రూపాలకి, తదనంతర కాలాల్లో ఉన్న రూపాలకి తేడాలుంటాయి. ఒకే కాలంలో నైనా భిన్న ప్రాంతాల్లో సమాన పదాల్లోను భేదాలుంటాయి. ఇక సంఘంలో వివిధ వర్గాల పలుకుబడిలో తేడాలుంటాయి. వీటిని వర్గ మాండలికాలు అనుకోవచ్చు. ఇంకా అవాంతర భేదాలు చాలా ఉంటాయి. వ్యవహారాన్ని బట్టి వాడుక భాష – లిఖిత భాష, ఇంటి భాష – బయటి భాష, సంభాషణ భాష – ఉపన్యాస భాష, ప్రజల భాష – పత్రిక భాష, పిల్లల భాష – పెద్దల భాష మొదలైన భేదాలు గుర్తించవచ్చు.

నేటి తెలుగులో భాషావేత్తలు నాలుగు భాషా మండలాలు గుర్తించారు. 1. పూర్వ మండలం (కళింగ), 2. దక్షిణ మండలం (రాయలసీమ), 3. ఉత్తర మండలం (తెలంగాణ), 4. మధ్య మండలం (తీరాంధ్ర / కోస్తా). ఒక మండలంలోని భాషకి, తక్కిన మండలాల భాషకి శబ్దాల్లో, వాక్య విధానంలో, ఉచ్చారణలో తేడాలుంటాయి. ఈ భేదాలన్నీ మన విస్తృత భాషా సంపదని, అందులోని వైవిధ్యాన్ని తెల్పుతాయి.

వ్యావహారికం

ప్రజల వాడుక రచనల్లో ప్రతిఫలించాలనే అభిప్రాయం వ్యావహారిక భాషావాదంగా బలపడింది. గిడుగు, గురజాల దీనిని ఉద్యమంగా సాగించారు.. మధ్యలో శిష్ట వ్యావహారికం అనే మాట వచ్చింది. అది నిలబడలేదు. ఎందుకంటే గ్రాంథికవాది 'వచ్చెను' అంటే మామూలు మనిషి 'వచ్చాడు' అంటాడు. 'వచ్చినాడు' అనేది అరుదు. ఇక వ్యావహారిక భాషావాదం చెప్పినంత తేలికేమీ కాదు. ప్రజలు పలికేది పలికినట్టుగా రచయితలు రాయలేరు. ఒకవేళ రాసినా చదవలేరు. మాట్లాడే భాషలోని 'యాస'ని రచనలో పట్టుకోవటం కష్టం. యాసే కాదు, నుడికారం లోని వెటకారం, ఎత్తిపొడుపు, పుల్లవిరుపు వంటివి రచనలో ధ్వనించవు. 'మా బాగా జెప్పావే' అంటాడు గుంటూరు మనిషి. దాన్ని సంభాషణలో రాయవచ్చు. కాని అందులో వెటకారం ఉందా? లేదా? 'ఆహా అట్టాగా! నాకు తెలీదులే' అన్న మాటలో పుల్లవిరుపు ఉందా? ఆ సంగతి రాతలో తెలియదు. సారాంశం ఏమిటంటే 'కూసే' భాషకీ 'రాసే' భాషకీ ఎంతో అంతరం ఉంది.

భాష – యాస

ఏ మాండలికానికైనా తనదైన పదజాలంతో పాటు పలుకు తీరు కూడా వేరుగా ఉంటుంది. దాన్నే 'యాస' (ఏస) అంటాం.

యాస లేకుండా నాజూకుగా మాట్లాడటం నాగరికతకు ఒక సంకేతంగా భావించటం కద్దు. గుంటూరు మాండలికానికి పైకి విడిగా వినపడే యాస తక్కువ. అందుకే కవికోకిల జాషువ 'ఏస కొంచెము లేని హృదయంగమంబైన / సిసలైన తెలుగు రంజిల్లు చోటు' అని గుంటూరు సీమని మెచ్చుకొన్నారు. 'వీర భాషాభిరామ' అన్నారు. ఒక ప్రాంతపు ప్రజలకు, అందునా కవులకు స్వస్థాన వేష భాషాభిమానం సహజమే. గుంటూరు తెలుగుకీ యాస ఉందని ఇతర ప్రాంతాల వారు అంటారు.

శిష్ట భాష, శిష్టేతర భాష

19వ శతాబ్దిలో కృష్ణానది మీద ఆనకట్ట కట్టటంతో వ్యవసాయంలో మిగులు విలువ పెరిగి, ఒక నూతన సంపన్నవర్గం గుంటూరు ప్రాంతంలో ఏర్పడింది. అట్లాగే ఇంగ్లీషు చదువుల వల్ల విద్యాధిక, ఉద్యోగ వర్గం ఏర్పడింది. ఇక తరతరాలుగా పై ఎత్తున అభివృద్ధి చెందిన వర్గం ఉంది. ఈ సామాజిక వర్గ సముదాయం నాగరికతలోను ముందుంటుంది. తక్కిన వర్గాలకన్న భిన్నంగా వేషభాషల్ని రూపొందించుకొంటుంది. ఆ క్రమంలో శిష్టవర్గంగా విడివడుతుంది. 20వ శతాబ్దంలో సామాజిక, సాంస్కృతిక ఉద్యమాలెన్నో తీరాంధ్ర ప్రాంతంలో జరిగాయి. ఇక్కడే పత్రికలూ మొదలయ్యాయి. ఆ శిష్ట మార్గ భాషే కొద్ది తేడాతో పత్రికాభాషగా అవతరించింది. దానినే ప్రామాణికంగా భావించారు. అయితే రెండున్నర జిల్లాల భాషే ప్రామాణికభాషగా తెలుగును పాలించిందనటం పొరపాటు. ఎందుకంటే పత్రికల భాష వేరు, ఇక్కడి ప్రజల భాష వేరు. అది పట్టణాల్లో గాక పల్లెటూళ్ళలో బాగా తెలుస్తుంది. ప్రతి ప్రాంతంలో ఒక ప్రత్యేక లక్షణం గల భాషావిధానం వ్యాప్తిలో ఉంటుంది. దానినే మాండలికం అంటాం. నిర్వచన ప్రాయంగా చెప్పాలంటే ఒకానొక మండలంలో సామాన్య జన వ్యవహారంలోని భాషే మాండలికం. అందులో మన గుంటూరు మాండలికంలోని సొగసుని గుర్తిద్దాం. ముందుగా మచ్చుకి ఒక భాషణశకలం చూడండి.

ఊరమ్మటి చింతలతోపు సీయిందం గోయిందంగా ఉంది. ఉత్తరపేపు దరిన పెద్ద చింతచెట్టు దాకా జనం చానామంది జేరారు ఆడపిల్లలు, ఉంకో ఏపు కుర్రకారు. కట్ట కింద నర్సిమ్మ కూతురు మాలక్ష్మి – పదేను పదారేళ్లుంటాయ్యోమో – ఉయ్యాల బల్ల మీనా రయ్యిరయ్యిన ఊగుతుంది' ('చింతలతోపు' కథ, పాపినేని శివశంకర్).

ఇదంతా గ్రామీణ భాష. చిన్నయసూరి 'లక్షణ విరుద్ధంబగు భాష గ్రామ్యంబు' అని సూత్రీకరించాడు. గ్రామ్యం అంటే గ్రామాల్లో మాట్లాడుకొనే భాష. 'లక్షణంగా' లేదు గనుక గ్రంథ రచనకి పనికిరాదన్నమాట. ఈ గ్రామీణ మాండలికాలకి కావ్య గౌరవం లేదు. లేకపోగా వాటిని ఈసడించిన, ఎగతాళి చేసిన, హాస్యమాడిన దాఖలాలు కూడా ఉన్నాయి. ఉదాహరణకి 'చంద్రశేఖర శతకం' గుంటూరు ప్రాంతంలో వెలువడిందే. కర్త ఎవరో సరిగ్గా తెలియదు.

నన్ను సదించె బాబు సిననాడు తమాసగ బాగతంబు, రా
మాన్నెము, బాతంబును తమామును కిందియి ముందె నచ్చు నే
నిన్ని సదుండగానె బవు యెత్తము నోరిక బాపనాండ్లు నా
కన్నను లొజ్జటంద్రు పలుగాకులు మూర్ఖులు చంద్రశేఖరా!

ఇట్లా ఈ పద్యాలన్నిట్లో గుంటూరు భాషని, యాసని హేళన చెయ్యటమే ఉంది. ఎటొచ్చీ వచన సాహిత్యంలోనే ఈ భాషకి గౌరవం దక్కింది. అదీ 20వ శతాబ్దం నుంచే. చలం, కొడవటిగంటి, వంటి యిక్కడి చెయ్యి దిరిగిన రచయితలు కూడా స్థానిక భాషని పట్టించుకోలేదు. అయితే మాధవపెద్ది గోఖలే 'సన్న జీవాలు', 'బల్లకట్టు పాపయ్య' కథా సంపుటాల్లో గుంటూరు జీవద్భాషకి అద్భుత కథారూపమిచ్చాడు. ఒక్క ఉదాహరణ చూడండి.

'ఏకువ జామున తొలికోడి కూసే యాల మెట్టపల్లీ, సొట్టపల్లికి మయానా పార్తుండ కిట్టకాలవ గెట్టు మీన్నుంచి ఎవురయినా నిలబడి సూత్తా యింటుంటే, మెట్టపల్లి ఏపుల్నుంచి సీకట్లో బజానా పాటలు ఇనిపించి, యింకూసేపుటికి డొంకల్లోంచి సేతికర్ర పొడుసుకుంటూ ఓ నల్ల యిగ్రహం మిట్టపల్లాలు ఎక్కి దిగుతూ వొచ్చొచ్చి, కిట్టకాలవ గెట్టెక్కి, ఆడ గొలుసుతో కట్టేసుండే బల్లకట్టు కాడికొచ్చి నిలబట్టం తెలసుద్దన్నమాట. ఆ యిగ్రహం బల్లకట్టు పాపయ్య'.

ఇదీ గుంటూరు పల్లె తెలుగు. ఆ తర్వాత అందే నారాయణ స్వామి. అదే ఒరవడిలో కొలకలూరి ఇనాక్, పాపినేని, వల్లూరు శివప్రసాద్, విజయరామరాజు, ఎమ్వీ రామిరెడ్డి, బండ్ల మాధవరావు మొదలైన రచయితలు ఈ మాండలికాన్ని తమ రచనల్లో పదిలపరుస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో గుంటూరు జీవద్భాష స్వరూప స్వభావాలు కొంచెం పరిశీలిద్దాం.

ప్రత్యేక పదజాలం

ఎనకమాల, లగెత్తటం, శానా, మల్లె, బొవు, కుశాల, ఉచ్చిలి, ఆవజాన, ఆమైన, మయాన, దబ్బున, దానికల్లె, ఓ పాలి, ఒకోలి, పెడద్రం, ముంగల, కాత్తె లెక్క, ఇలంబ్రం – ఇటువంటి ప్రత్యేక పదజాలం గుంటూరు ప్రాంతంలో పుష్కలంగా దొరుకుతుంది. వికృత రూపాలుగా శాపలు, గేనం, గెప్తి, కూకో, కట్టం, ఇట్టం, నట్టం మొదలైనవి అవపడతాయి. నిందార్థక వాక్యాల్లో గుంటూరు ప్రత్యేకత గుంటూరుదే. 'దీని మొదులార !, నీ పుటమార !, ఆడి జిమ్మదియ్య !, తిత్తి దీస్తా, తల్లి ముండ మొయ్య ! తస్స దియ్య !' మొదలైన గమ్మత్తైన వాక్యాలెన్నో. అందులోనూ పల్నాడు ప్రాంతంలో కాస్త కరుకుదనం ఉంటుంది. 'ఆ, ఏందంట ఏంది?' అని పల్నాడు వాసి రెట్టిస్తే, గుంటూరు మనిషి 'ఏంటి చెప్పు నువ్వు జెప్పేదేందో' అంటాడు.

ఇవిగాక ధ్వన్యనుకరణ శబ్దాలు – లటిక్కిన, గబిక్కిన, దభీల్న, సెర సెరా, క్లె !, క్లె !, వార్నీ ! – ఇటువంటివన్నీ సామాన్య జనజీవనంలో వినపడేవే. ఒకప్రాంతం భాషకి జవజీవాలిచ్చేది ఇటువంటి మాండలిక పదజాలమే. నాగరికతతో నునుపు దేలిన మాటల్లో నాజూకు ఉండవచ్చు గాని సజీవ లక్షణం మాండలికంలోనే ఉంటుంది.

సౌమ్యీకరణ

జనసామాన్య భాషణలో మహాప్రాణాక్షరాలు పలకవు. ఒత్తులు ఎగిరిపోతాయి. పలుకు సౌమ్యంగా, మృదువుగా వినపడుతుంది. అలఘు లకారాలు/మూర్ధన్యాలు (ళ) లఘు లకారాలుగా/దంత్యాలుగా (ల) మారతాయి.

ఉదా : 1. బూర్యన్న తరవాత కాత్త బయ్యం, బత్తి ఉండాల

2. ద్రనం ఎంత గ్రనంగా వున్నా గునం ముక్కెం

3. నీళ్ళల్లో శాప తల్లుక్కుమంది

ఆ మాటకోస్తే మన సినిమాల్లో హీరోలు, టీవీ యాంకర్లు ఒత్తులెప్పుడో ఎగరగొట్టేశారు గదా !

'కల్లల్లో నీల్లు సుల్లు దిరుగుతున్నాయి' అని హీరోయిన్ అంటుంటే బాధతో మన కళ్ళల్లో నీళ్లు దిరగాల్సిందే !

పదాదిని ఉన్న చకారం సకారంగా మారటం (చ>స) గుంటూరుతో పాటు తక్కిన మాండలికాల్లోను ఉండవచ్చు. దీని వల్ల గూడా మాటలు మృదువుగా మారతాయి.

ఉదా: 1. స్రాల్లే స్రంబడం

2. స్రూశావ్ గా స్రల్లగా

3. స్రెట్టుగ్గాదు, నీకే స్రెప్పేది

'యాపారం, యవ్వారం రొండూ జూసుకునే యవదానం లేదు నాకు.' అని ఒక వ్యాపారి మృదువుగా అన్నాడనుకోండి. పదాదిని ఉన్న సంయుక్తాక్షరాల్లో (వ్+య్+అ) మొదటిది ఎగరగొడుతున్నట్టు ఆయనకి తెలియదు. మనం గ్రహిస్తాం. వ్యాపారం, వ్యవహారం, వ్యవధానం అనేవి అసలు రూపాలు గదా?

మా ఊళ్లో అనుమంతు, యెంకటేశ్వర్లు, యీరాస్వామి ఉన్నారు. అయగ్రీవాచారి కూడా ఉన్నాడు. కాకపోతే వాళ్ళంతా తమ పేర్లలో తొలి హల్లులు ఆ పైవాడికి సమర్పించుకున్నారు ! హల్లులే యేమిటి? మాటల మధ్య అక్షరాలకి అక్షరాలే మాయమైపోతాయి. ఆతలికి (అవతలికి), తరాత (తర్వాత), లేపోతే (లేకపోతే), చించెట్టు (చింత చెట్టు) మొదలైన పదాల్లో మధ్య వర్ణాలు లోపిస్తున్నాయన్నమాట. భాషణలో మనిషి బుద్ధి అసంకల్పితంగా, సహజంగా సౌలభ్యం (ease) కోసం చూస్తుంది. దాని ఫలితమే ఇటువంటి మార్పులన్నీ.

శిష్టేతర వ్యవహారంలో ఉన్న ఒత్తులు ఎగిరిపోతుంటే శిష్ట వ్యవహారంలో లేని ఒత్తులు చోటు చేసుకుంటాయి. ఇది Fortition. తమ భాషణ సంస్కారవంతంగా, ఉన్నతంగా ఉండాలనే తపనతో ఈ విధంగా కుహనా సంస్కృతీకరణకి పాల్పడుతుంటారు. 'వీరభద్రయ్య గారూ ! త్రుంగభ్రద్రలో మ్రోకాటి లోతు వుదకం ఉందండీ ! అన్నాడట వెనకటికి ఒకాయన. ఆ మధ్య ఒకింటి దగ్గర 'భ్రూమ్మ గారూ ! మీ భ్రొక్కెన భ్రావిలో పడిందండీ !' అనే వాక్యం వినపడింది. అంత ఒత్తి చెప్పకపోయినా బొక్కెన బావిలోనే పడుతుంది గదా! అదంతా అనవసరమైన హంగామా.

క్రియారూపాలు

క్రియాపదాల్లో బాగుంటది, వచ్చిద్ది, వచ్చుద్ది, ఇప్పిచ్చు, తీసకపో, లెగిశాడు, తెలవలా, పెట్టమాకు, కొనబాకు, తిట్టవాకు, అడగ్గాకు మొదలైన రూపాలు గుంటూరు మండలంలో బాగా వినపడతాయి.

ఇక్కడి శిష్టేతరుల భాషలో క్రియాపదాల్లో ఉత్తమ పురుష ప్రత్యయం 'ను' లోపిస్తుంది. ఉదా. 1. బెజవాడెల్లా(ను). ఇప్పుడే వచ్చా(ను). నీ కోసం గొలుసు కొన్నా(ను).

ఇక నిశ్చయార్థక క్రియాపదాల చివర ఇకారం అకారంగా మారి – కొట్టాల, చెయ్యాల, తినాల – ఈ విధంగా వినపడతాయి. అట్లాగే వ్యతిరేక క్రియల్లో తుది అక్షరం లోపించటం కూడా గమనించవచ్చు.

ఉదా: ఇంకా నూర్పిళ్ళు కాలా (కాలేదు). అన్నం దినలా (తినలేదు). ఊరికి పోలా (పోలేదు). భాషా శాస్త్రం ప్రకారం ఈ మార్పుల్ని Deletion అనవచ్చు.

పదాంత మకారం 'వ్c' కారంగా మారటం గుంటూరు తెలుగులో మామూలు.

ఉదా: 1. ఇదుగో, మేవ్c (మేం) వొచ్చావ్c (వచ్చాం), వానబడింది. 2. రావుఁడూ పాలెవ్c (పాలెం) బొయ్యొచ్చావా? ఈ మార్పుని 'ము > 0 > వ్c' గా సూత్రీకరించవచ్చు.

సంధులు

కొన్ని మాటల్లో వకార లోపమౌతుంది. రెండు మాటలు కలిసే చోట రెండో మాట మొదట్లో ఉన్న వకారం లోపించి సంధి జరుగుతుంది. ఒక్కోసారి 'ఓ' ఆదేశమవు తుంది.

ఉదా: 1. తలాకిలి (తల+వాకిలి) తీసే వుంది. 2. ఆడు మనోడే (మన+వాడు), శానా మంచోడు (మంచి+ వాడు). 3. సందేలప్పుడు (సందె+వేళ), కూతురొచ్చింది (కూతురు+వచ్చింది), పిల్లోళ్ళతో (పిల్ల+వాళ్ళు). 4. ఈ పుచ్చొంకాయలు (పుచ్చు+వంకాయలు), పిచ్చోడైనా (పిచ్చి+వాడు) కొనడు.

పద సామీప్యంలో సంధి లేని చోట కూడా గుంటూరు భాషలో సరళీకరణ వినపడుతుంది. 'ప్రథమమీది పరుషములకు గ స డ ద వ లు బహుళముగా నగు' అని చిన్నయసూరి బాలవ్యాకరణం చెపుతుంది. కాని గుంటూరు వాళ్ళు గ జ డ ద బ లు బహుళంగా వాడతారు.

ఉదా: 1. అమాస రేపు గద్దనంగా (కద్దు+అనంగా) వొచ్చాడు.

2. ఎట్ట జ్ఞావాలంట నీతో? తిత్తి దీస్తా.

3. చెప్పింది జ్ఞాల్లే, యిక తుమ్మల గుంట మీనగా కర్లపూడి బ్రోవాల.

ఇక్కడి శిష్టేతర వ్యవహారంలో అనుబంధ ప్రత్యయాలు ప్రత్యేకంగా కనపడతాయి. ఉదా: 1. నాలుగు దన్నే తలికి పందల్లే గీపెట్టాడు. 2. ఎంత కాడికి ఎండలే దప్ప మా తట్టు సినుకే లేదు. 3. ఈ వారం గడిసినాక నీ కాడ కొత్తా.

తాలవ్యీకరణ

మన వర్ణమాలలో చ, జ అక్షరాలు దంత్యాలని, తాలవ్యాలని రెండు రకాలు. దంత్యాలని ప్రత్యేకంగా ౨ (2) గుర్తుతో తెల్పుతాం.

ఉదా: చ చే జ జే.

దంత్య, తాలవ్యాల ఉచ్చారణ వేరుగా ఉంటుంది. గుంటూరు భాషలో త, ద లకు యకారం పరమైనప్పుడు తాలవ్యీకరణ జరుగుతుంది.

త, ద + య = చ, జ

ఉదా : 1. ఇది ముచ్చెం (ముత్యం) మూడోది. 2. ఈ మజ్జెన (మధ్యన) సచ్చున్నారాయన ఉజ్జోగం (ఉద్యోగం) ఊడిందంటగా? 3. మజ్జానమైంది (మధ్యాహ్నం) ఇంకా రాలా.

వర్ణ పరివర్తనం

చాలా మాటల్లో వర్ణ సమీకరణం (Assimilation) జరుగుతుంది. సామీప్యం వల్ల ఒక ధ్వని దాని పక్క ధ్వనిగా మారిపోవటమే వర్ణ సమీకరణం.

ఉదా: 1. అర్ధరేత్రి (అర్ధరాత్రి) దాకా యాడ పెత్తనాల కెల్లా? 2. వడ్డ (వడ్ల) గింజలో బియ్యం గింజ 3. సెనక్కాయలు (సెనగ+కాయలు) సెరుగ్గడ (చెరుకు+గడ) మల్లే తియ్యగా వుంటయ్యో యేంది?

కొన్ని మాటల్లో వర్ణ వ్యత్యయం జరుగుతుంది. అంటే అక్షరాలు అటు దిటు, ఇటు దటు తారుమారు కావటం. 'ప్రహ్లోదుడు' 'ప్రల్హాదుడు' కావటం లాంటిది. దీన్ని Metathesis అంటారు. ఉదా: 1. కాలికి రాయి తలిగింది. 2. పలక పలిగింది.

ఈ మాట్లో 'గ ల' అనే విధంగా మార్పు జరిగింది.

రెండు టకారాలు పక్కపక్కనే వచ్చినప్పుడుఅవి డకారంగా, తకారంగా మారటం కూడా కద్దు. ఉదా: కొడతం కొడతం (కొట్టటం కొట్టటం) వాడు బొయ్యి నాపరాయి మీన బడ్డాడు. అయినా వాడెవుర్నీ తిడతం లేదు.

ఇక్కడే మరో గమ్మత్తు ఏమిటంటే తక్షణం అనే అర్థంలో క్రియారూపాలు పునరుక్తి చెందుతాయి. 'కొడతం కొడతం' అంటే కొట్టగానే అని అర్థం. 'రాటం రాటం మీద బడ్డాడు' అన్నప్పుడూ అదే విధం. భూతకాల విషయం ప్రస్తావించేటప్పుడు విచిత్రంగా ఒక్కోసారి పుంలింగ ప్రత్యయానికి బదులు స్త్రీ లింగ ప్రత్యయం ఈ ప్రాంతంలో ఉపయోగిస్తారు. మాండలిక భాషావేత్తలు ఇప్పటి దాక ఈ విశేషాలు గుర్తించలా.

ఉదా: సుబ్బయ్య మావ శానా కలుపుగోలు మనిషి. ఎవురవపడ్డా నవ్వుతా పలకరిచ్చేది. యివరాలన్నీ అడిగేది.

'నిందయం దాద్రేడితంబు నాద్యక్షరములకు హ్రస్వ దీర్ఘంబులకు గిగీ లగు' అని బాలవ్యాకరణం సూత్రీకరించింది. ఉదా: రావణుడు గీవణుడు. అయితే నిందా సందర్భంలో ఈ ప్రాంతంలో వేరే అక్షరాలు కూడా వినిపిస్తాయి.

ఉదా: 1. మాకేవన్నా ఏసీలా బ్రోసీలా?

2. యివరం ద్రవరం లేకుండా మాట్టాడమాక.

పళ్ళు, కూరగాయల విషయంలో గుంటూరు ప్రాంతపు పలుకుబడి ఇట్లా ఉంటుంది.

ఉదా: 1. రాములక్కాయ (టొమాటో), 2. పొట్టకాయ (పొట్ల కాయ), 3. కొత్తిమీర (కొత్తిమెర), 4. యాప్లీస్ కాయ (యాపిల్), 5. అర్టికాయ (అరటికాయ).

ఏ సంస్కృతి అయినా స్థిరంగా ఉండదు. ఎల్లప్పుడూ మారుతుంటుంది. అందులో భాగమైన భాష కూడా ఎల్లకాలం కుదురుగా, నిలకడగా ఉండదు. ఆదాన ప్రదానాల వల్ల కొత్త మాటలు చేరతాయి. జన జీవనం వ్యాప్తి చెందే కొద్దీ, ఇతర ప్రాంతాలతో సంబంధాలు పెరిగే కొద్దీ, ప్రాంతీయ ప్రత్యేక పదజాలం వెనకాడి, సామాన్య పదజాలం పెరుగుతుంది. కనుక ప్రాంతాల మధ్య విభజన రేఖలు గీసినట్టు భిన్న మాండలికాల మధ్య కచ్చితమైన విడి గీత గియ్యలేం. గుంటూరు మాండలికానికి, కృష్ణ, ప్రకాశం జిల్లాల మాండలికానికి చాలా పోలికలుంటాయి. ఒక ప్రాంతపు మాండలికాన్ని పరిశీలించేటప్పుడు ఈ అతివ్యాప్తిని (ఒక పరిధి దాటి మరొక దానికి కూడా అన్వయించటం) కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

నా వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దిన మరో మాతృమూర్తి

శ్రీ గుంటుపల్లి శ్రీనివాసరావు, డి.ఎస్.పి., ఒంగోలు
పూర్వ విద్యార్థి

హాలిక కుటుంబం నుండి జె.కె.సి. కళాశాల లోకి స్వర్గీయ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారి ఆశీస్సులతో ప్రవేశం పొందాను. మట్టి బొమ్మనయిన నాకు జీవితపు విలువలు ఉగ్గుపాలు పట్టిన పూజ్య గురువులు కీర్తిశేషులు డా॥ అనంతం, డా॥ అమరేంద్ర గార్లు. సాహిత్య పరమాన్న రుచులను జున్నుపాలుగా తినిపించిన ప్రియ గురువులు పులిచెర్ల సాంబశివరావు, గొల్లపూడి ప్రకాశరావు, కుమారస్వామి గార్లు. నాలోని నాయకత్వ లక్షణాలను గుర్తించి, వక్తృత్వపు బాణీలను వరుసగా నేర్పిన గురువులు పి.యస్ గారు, మా అన్నయ్య కీర్తిశేషులు గుంటుపల్లి నాగేశ్వరరావు, నర్రా నాగేశ్వరరావు గార్లు. పోలీసు వృత్తిపై నాకు లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించిన కీర్తిశేషులు, మేజర్ బెల్లంకొండ సుబ్బారావు గారు. కళాశాల విద్యార్థి సంఘ ప్రెసిడెంట్‌గా నాచే విభిన్నంగా పని చేయించిన పరమ ప్రియ గురువులు కీర్తిశేషులు ఈదర భాస్కరరావు గారు. పాటలో, నటనలో మెళుకువలు నేర్పిన కీర్తిశేషులు, నటచక్రవర్తి, హాస్యప్రియులు మారుపూడి కోటేశ్వరరావు గారు, సేవా కార్యక్రమాలు నేర్పిన గురువులు జంపని వేంకటరావు, శివరాంబాబు, రామదాసు గార్లు. నా క్రీడాసక్తికి పదును పెట్టిన గురువులు కృష్ణమూర్తి, రాఘవయ్య గార్లకి, కళాశాల కార్యాలయ మేనేజర్ మా పెద్దన్నయ్య గుంటుపల్లి సాంబశివరావు, కార్యాలయ సిబ్బంది వెంకటరావు, దండమూడి ఇంకా ఎందరో, మరెందరో, ఆ విద్యా కోవెలలో పూజారులుగా పనిచేసిన ఆ తల్లి సరస్వతి కటాక్షాన్ని నాకు పొందచేసిన అందరూ లబ్ద ప్రతిష్ములే. అందరినీ ఈ స్వర్ణోత్సవ శుభవేళ స్మరించుకుంటున్న నిత్య విద్యార్థి, జె.కె.సి. విద్యార్థి నని గర్వించే మీ గుంటుపల్లి శ్రీనివాసరావు, డి.యస్.పి.

జ్ఞాన వృక్షం

శ్రీ బండ్ల మాధవరావు
పూర్వ విద్యార్థి

చెట్టుకు నమస్కరించాలి
ఏభై యేళ్ల కిందటి
ఓ మారుమూల నాటిన చెట్టు
విశ్వమంతా విస్తరించడం
కళ్లముందు కదలాడుతోంది
నాలో నాలుగు అక్షరాల్ని నింపిన చెట్టు
అక్కున చేర్చుకొని
నన్నో మనిషిని చేసిన చెట్టు
చిటారు కొమ్మల్ని
ఆకాశపు వీధిలో ఎగరేస్తూ
పండుగ చేసుకొంటోంది
ఆ చెట్టు కొమ్మలకు
నేను కట్టుకొన్న ఉయ్యాలలో
ఇప్పటికీ ఓలలాడుతూనే ఉన్నాను
అప్పుడెప్పుడో తాను రాల్చిన గింజలు
ఇంకా నాపొట్ట నింపుతూనే ఉన్నాయి
ఇప్పుడు నేనూ ఓ చెట్టునై
ఎన్నో కొన్ని గింజల్ని
నలుగురుకీ పంచుతూనే ఉన్నాను
చెట్టు ఓ జ్ఞాపకం
ఎప్పటివో
కొన్ని పరిమళ భరిత సుగంధాలు
ఇప్పటికీ తాజాగా
నాసికా రంధ్రాలలో తిష్ఠవేసుకొని
నన్ను ఉక్కిరి బిక్కిరి చేస్తూనే ఉన్నాయి
గాలికి కదిలే ఆకుల చప్పుళ్లు
నా చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తూనే ఉన్నాయి
బహుశ ఇప్పటి నేను
మరికొన్నాళ్ళకు చలన రహితం కావచ్చు
కానీ చెట్టు మాత్రం శాశ్వతం
ఎప్పటికీ ఎవరెవరో వచ్చి వాలుతూనే ఉంటారు
దాని ఫలాల్ని అందుకొంటూనే ఉంటారు

అకల్మష ప్రతిభా ధురీపరాయణులు – శ్రీ కుప్పుస్వామి గారు !

డా॥ యలవర్తి ప్రశాంతి
తెలుగు అధ్యాపకులు
ప్రాచీన భాషా విభాగం

కాలం అనంతం.. కాలచక్రంలో తేదీలు మారుతుంటాయి. ఆ తేదీలు నిజాల్ని నూరుతుంటాయి. జయంతులను జోకొడుతుంటాయి. వర్ధంతులను నిలబెడుతుంటాయి. ఎదిగే జీవితాలు కదిలే కాలానికి గుర్తులు. చిట్లే మట్టికి తెలుసు, తనలో ఇంకిన త్యాగ మూర్తుల కీర్తిపతాక ధ్వజాల నిజాలు. విత్తు చిట్లక పోతే మొక్క మొలవదు. తూర్పు చీలకపోతే పొద్దు పొడవదు. చేజారితే గాని తెలియదు క్షణం విలువ. అట్లే మనీషులను కాలం మాయం చేసినా వారి అకల్మష ప్రతిభాధురీపరాయణతలు అజరామరాలు. అటువంటి అకల్మష ప్రతిభా ధురీ పరాయణులు శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు.

మానవుడు జ్ఞానంతో మాత్రమే జీవించడు. జ్ఞానానికి తోడు ఆనందం ఉంటేనే జీవితం సుఖమయం. ఆనందో పాసిలో ఆలోచనా శక్తి అధిక పరిమాణంలో ఉంటుంది. ప్రతి వ్యక్తి యొక్క జీవితం వారి మనసు యొక్క ప్రతిబింబం. ఈ మనో జీవితానికి సైన్సు – ఆర్టు రెండూ ఉండాలి. అద్వైతం ఒక సైన్సు. ద్వైతం ఒక ఆర్టు. ఆర్టులో దొరికే రసానందం సైన్సులో దొరకదు. సైన్సులోది కాంతి. ఆర్టులోది శాంతి. ఈ శాంతి కాంతి రెండూ సముపాళ్ళల్లో ఉంటే వాళ్ళు లోక కళ్యాణ కారకులు. అట్టి లోకకళ్యాణం కోసం జన్మించిన మహనీయులే కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు.

మానవునికి సాంకేతికాభివృద్ధి ఎంత ముఖ్యమో సాంస్కృతికాభి వృద్ధీ అంతే అవసరం. మనిషికి భౌతికావసరాలతోపాటు సౌందర్యాను భూతీ కావాలి. దీనివల్ల ఆనందం, రసానుభూతి, హృదయాహ్లాదం కలిగి మనిషి సమతౌల్యంగా జీవిస్తాడు. సమతౌల్యత బుద్ధికి సంబంధించింది. సౌందర్యోపాసన హృదయానికి సంబంధిం చింది. బుద్ధి ఆలోచననిస్తే హృదయం అనుభూతినిస్తుంది. ఆలోచనతో శాస్త్రాలు పుడితే అనుభూతితో కళలు పుట్టాయి. మనిషికి ఆలోచన, అనుభూతి రెండూ ముఖ్యమైనవే. మేధో వికాసం, హృదయ స్పందన రెండూ ఉన్నప్పుడే జీవితం సమగ్రంగా ఉంటుంది. మేధోవికాసం కలిగిన కరుణామూర్తి శ్రీ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు.

పుడమి తల్లి అదృష్టం వల్ల, ప్రజలహితం కోసం, సాహిత్య పోషణ కోసం జన్మించిన పుణ్యమూర్తులు. వీరిలాగా దాతృత్వం, సాహిత్యాభిలాష మరొకరికుండదు. మహామనీషి. సత్యసంధులు. సద్గుణసముపేతులు. "లోకమున ఒక్కొక్కపనికై ఒక్కొక్కరు జన్మింతురు' అని దువ్వూరి వేంకట రమణ శాస్త్రి గారు పేర్కొన్నారు. "ఒక్కొక్క పనిలో ఒక్కొక్కరు రాణింతురు" అని చిన్నయసూరి గారన్నారు. ఈ రెండూ కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి విషయంలో యదార్థాలు. వీరు మూర్తీభవించిన ధర్మగ్లాని.

అవి కాలం పరిపక్వం కాని రోజులు. సామాజిక చైతన్యం నిండిన మేధావులతో, విద్యాధికులతో, కవులతో, రచయితలతో, సంఘ సంస్కర్తలతో, దేశభక్తులతో వారిల్లు దర్బారులాగా విరాజిల్లుతుండేదట. తినేవారు తింటుంటే, వచ్చేవారు వస్తుంటే ఆ ఇంట పొయ్యికి విరామముండేది కాదట. ఏ వేళప్పుడు వచ్చినా ముందు భోజనం చేసి రమ్మని భోజనశాలకు పంపేవారట. బ్రాహ్మణులకు కూడా సత్రంలో భోజన వసతులను వారి ఆచారాలకు తగినట్లుగా ఏర్పరి చారట. లోతైన వారి వ్యక్తిత్వం సాగరమైతే – విశాలమైన వారి హృయం గగనం.

కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి నాటి పరిస్థితుల్లో భారతీయుల అవస్థ అసహాయులు, అకర్మణ్యులుగా ఉండేది. నీ జాతి గొప్పది. నీ సంస్కృతి గొప్పది. నీకు ఉజ్జ్వలమైన చరిత్ర ఉంది. నీశక్తిని తెలుసుకో ! పారతంత్ర్యాన్ని పటాపంచలు చెయ్యి – అనే ఉత్తేజాన్ని అంతర్లీనంగా ప్రబోధించే శక్తి కావాలి. ఆ శక్తే కుప్పుస్వామి గారు.

ఐచ్ఛికంగానో, నిర్బంధంగానో అబ్బిన విదేశీయ ఆచార వ్యవ హార భాషా సాంప్రదాయాల పట్ల ఒక వ్యామోహం, స్వజాతి దూషణ – పరజాతి కీర్తన, ఆత్మవిశ్వాసం శూన్యం – నిత్య శంకితాలు వీటన్నింటినీ మించిన దారిద్ర్యం, కులద్వేషాలు, స్వార్థ పరత్వం ఆనాటి సమాజంలోని వ్యక్తులు ఆచరిస్తున్న తీరు. దీనినుండి విముక్తం కావాలి అని పెద్దలు సంకల్పించి జాతిని ఆ మార్గంలో

నడిపించడానికి కంకణం కట్టారు. అందులో అగ్రాగ్రేసరులు కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు.

దేశభక్తి ఏ ఒక్కరి సొత్తూ కాదు. నిన్నటికన్నా ఇవ్వాళ ప్రగతి ఉజ్జ్వలం. సంఘంయొక్క వ్యవస్థలను చక్కగా అంచనా వేసి తనదైన బాణిలో ప్రజాహిత పనులను చక్కదిద్దేవారు. క్లిష్ట సమస్యలను పరిష్కరించటంలో దిట్టతనం చూపేవారు. జస్టిస్ పార్టీలో ఉన్నా ఆనాటి కాల మాన పరిస్థితులను అంచనా వేసి ఆయా సమస్యల పోరాటానికి నడుం బిగించిన వ్యక్తులకు తన మన భేదం లేకుండా సాయపడే వారు. అంతర్లీనంగా "స్వభాష – స్వదేశి – స్వజాతి – స్వతంత్రం" అనే నాలుగు అంశాల పట్ల ఆత్మోద్దీపన శక్తితో ఆనాటి జనబాహుళ్యపు పరమా శయాలను పునరుజ్జీవనం చేస్తుండేవారు. ఆనాటి ప్రజల పరాధీనత, నిరాధార స్థితులను అర్థం చేసుకొన్న సమదర్శి. అన్ని పార్టీల పెద్దలు, ఆనాటి రాజకీయ ప్రముఖులు వీరికి సముచిత గౌరవాన్ని ఇచ్చేవారు. వీరుకూడా నిగూఢ జాతీయ పరమాశయంతో దేశభక్తులకు చేయూత నందించారు. దానికి దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, స్వామి సీతారాం మొదలైన దేశభక్తులే ఉదాహరణ.

గొప్ప వ్యక్తిత్వాన్ని తనకు తాను అంకితం చేసుకున్న వ్యక్తి పరిమితమైన కార్యక్షేత్రంలో ఒదిగి ఉండటం కష్టసాధ్యం. చదివినది తక్కువే ఐనా ప్రాచ్య విద్యా గరిమ, మంచి విద్వత్తు కలిగిన జ్ఞాన పుంజం. అంతర్లీన భాషా సేవకులు, సాహిత్య శోధకులు, జ్ఞాన పిపాసువులు, తెలుగు సాహిత్యం పట్ల ఎనలేని మక్కువ కలిగిన మహారాజ పోషకులు కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు. నైర్మల్య చిత్తంతో సరస్వతీ కళామతల్లిని గారవించి రచనా సౌరభాలను అర్పించిన కవులను చేరదీసి పోషించారు కాబట్టే ఆ తల్లి కూడా త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి గారి ద్వారా సామాజిక హితకరమైన నీతి శతకంలో 'కుప్పుస్వామి' అనే మకుటాన్నిచ్చి సాహితీ జగత్తులో శాశ్వత కీర్తి మకుట ధారునిగా అనుగ్రహించింది.

రచనా వ్యాసంగాలు, కవితా గరిమలను లిఖించని వ్యక్తి తెలుగు సాహిత్యంలో తనకాలంలో సమకాలీనులుగా ఉన్న కవులను ఆదరించి పోషించటం, వారిలో కొందరికి బతుకుదెరువును చూపించటం వారి సాహితీ ప్రియం భావుకతకే కాక దారిచూపే పెద్దరికానికే కలికితు రాయి. అదే ఒరవడిలో సంఘ సంస్కర్తలు, దేశభక్తులు, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల పట్ల వారి కార్యదక్షత ముమ్మూర్తులా మూర్తీభవించిన సురభిల సౌగంధి కుసుమం. ఎదుటి వారు నోరు విప్పి అడగకుండానే వారి సమస్యలను గ్రహించి నేర్పుగా పరిష్కరించగలగటం వారి కుశాగ్రబుద్ధికి తార్కాణం. ఎంతటి జటిల సమస్య ఎదురైనా "తర్కం వదలకూడదు – వితర్కం చేయకూడదనే" సిద్ధాంతం వారి వన్నెవాసి.

మహాభారత, భాగవత పద్యాలు, ప్రబంధాల విరుపులు, మెరుపులు, పదవిన్యాస లాలిత్యాలు, కవుల చర్చల్లో ప్రౌఢ శబ్దాల అర్థవివరణల చాతుర్యాలు వారి సాహిత్య పిపాసకు నిదర్శనాలు. ఒక్కొక్కప్పుడు వారు స్రష్ట. ఇంకొకప్పుడు ద్రష్ట. దుష్ట సమాసాలు, దుస్సంధి పదాలను గూర్చి, వ్యాకరణ మీమాంసలు వారి చర్చల్లో దొర్లుతుంటాయి. నవ్య కవిత్వ మార్గాల్లోని సంకేతాల అభివ్యక్తిని, పదచిత్రాలను, కవితా నేపథ్యాలను సహృదయంతో అర్థం చేసుకోవాలనేది వారి విశ్లేషణ. ఆయా కాలాల్లో వచ్చిన తెలుగు సాహిత్య మార్పులను స్వాగతించాలనేది వారి దృక్పథం.

మనిషి ప్రధానంగా స్వరూప స్వభావాల కూడిక. స్వరూపం నచ్చితే స్వభావం నచ్చదు. స్వభావం నచ్చితే స్వరూపం నచ్చదు. రెండూ నచ్చితే వారు ధన్య జీవులే. అటువంటి ధన్యత వీరిది. వయస్సు శరీరానికే గాని మనస్సుకు కాదు. వీరి నవనవోన్మేషమైన పట్టుదల, ఉత్సాహం ఈనాటి వారికి మార్గదర్శకాలు. శైలీ నిర్మాణం, పాత్ర పోషణ విన్యాసాలను అర్థం చేసుకోవడంలో వారికి వారే పధికులు. వీరికి సాహిత్య అధ్యయనంతో పాటు సహృదయత, విశాల దృక్పథం కూడా ఉంది. వీరి దృష్టిలో విమర్శ అంటే మెచ్చుకోలూ కాదు. ఎత్తిపొడుపూ కాదు. మనల్ని మనల్నిగా చూపెడుతుందనేది వారి ఆలోచన. సాలోచన.

వీరు తనను గూర్చి పొగిడే వాళ్ళకంటే విమర్శించే వాళ్ళనే ఎక్కువగా పిలిచి మాట్లాడేవారట. వ్యంగ్యాన్ని విమర్శను మెచ్చుకొనే స్వభావం. దానిని ఆనందంగా స్వీకరించటం వీరి నైజం. విమర్శను సవ్యంగా గ్రహించాలంటే అది అందరికీ అబ్బదు. దీనికెంతో నిబ్బరం ఉండాలి. ఇక్కడ కబీర్ పేర్కొన్న దోహా ఒకటి గుర్తుకు వస్తుంది.

"నిందక నియరే రాఖీఏ ఆంగన కుటీ సమాయ్
బిన పానీ సాబున బినా నిర్మలకరై సుహాయ్" ॥

నిందించే వాడి ముంగిట్లో గుడిసె వేసి పెట్టుకో. సబ్బు, నీళ్ళు లేకుండా నీ స్వభావాన్ని కడిగేస్తాడని పై దోహాకర్థం. అట్లే వీరుకూడా అపవాదు, విమర్శను సవ్యంగా గ్రహించి వెంటనే వారిని అభినందించే వారట.

ఆనాడు చెన్నపట్నం తెలుగువాళ్ళకు తీర్థ స్థలం. గూడవల్లి రామబ్రహ్మం గారి నుండి, కొసరాజు రాఘవయ్య చౌదరి, సముద్రాల రాఘవాచార్యులు మొదలైన వారందరినీ మద్రాసు సినిమా రంగానికి పంపించి పరోక్షంగా ఆ రంగం అభివృద్ధికి కూడా సుప్రతిష్ఠ

కారకులు. వీరందరినీ పంపించటమే కాక వారి వారి పనుల్లో వారు నిల దొక్కుకునే వరకు చేయూత సహకారాలనందించిన మనస్వి. వీరు సముద్రాల గారిని ఆనాడు పంపకపోతే ఘంటసాల వంటి గాయకులు మన తెలుగు వారికి అంది ఉండరేమో! ప్రత్యక్షంగానే కాదు పరోక్షంగా ఎన్నో... మరెన్నో.. విజ్ఞాన ధీధితులను వెలార్చారో ఆ పైవాడికే తెలియాలి. బహుశా వారి సిద్ధాంతం – చూపు మగత కాకూడదనేమో ! "అందరూ ఊపిరి పీలుస్తారు – కొందరే జీవిస్తారు" వారిలో శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారొకరు.

కొసరాజు రాఘవయ్య చౌదరి గారి జానపద కవితా హృయాన్ని, నిసర్గ సుందరమైన వారి కవితా వస్తువును, భాషను బాగా మెచ్చుకొనేవారట. కంటి రెప్పకు ఏమాత్రం ఒత్తిడి తగిలినా వెంటనే చెమరిస్తుంది. అలాగే జానపద కవిత్వం కంటిరెప్పవంటిది. గ్రామీణులు వారి అనుభూతులను పరమార్ధంగా, అప్రయత్నంగా, సహజంగా వ్యక్తీకరించగలరు కాబట్టే జానపదాల్లో ప్రత్యేక శోభ కనబడుతుందనేది వారి భావన కావచ్చేమో ! అందుకే ఒరే ! రాఘవయ్యా ! నీలల్లాయి పదాలు బాగున్నాయిరా ! అని అనేవారట. స్వయంకృషితో ఎదిగేవారన్నా, శ్రమించేతత్వం కలవారన్నా వారు ఇష్టపడి ప్రోత్సహించే వారట.

కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి పూర్వీకులు కూడా సాహిత్యాభి మానం కలవారే. వీరి తాతగారు చౌదరి గారు తమ గ్రామంలో వెలసిన మాధవస్వామిపై శతకం చెప్పమని తమ ఆస్థానకవియైన కారెంపూడి రాజమన్నారు కవిని కోరారుట. ఈ కవి 19వ శతాబ్ది అంతం, 20వ శతాబ్ది పూర్వంలో గద్వాల, వనపర్తి, ఆత్మకూరు, వెంకటగిరి, విజయనగరం, పిఠాపురం, నూజివీడు మొదలైన రాజా స్థానాలను సందర్శించి మహీపతులను మెప్పించటమే కాక పలు ప్రాంతాల్లో శతావధానాలు చేసిన ప్రజ్ఞాశాలి.

శంకరగౌడు మైసూరు రాష్ట్రానికి చెందిన వారు. గొప్ప అర్థశాస్త్ర పండితుడు. గుంటూరులోని ఆర్థిక సమస్యలపై పరిశోధన చేసి ఆంగ్లంలో పెద్ద గ్రంథం రాశారు. దీని ప్రచురణకు కుప్పుస్వామి గారే సహాయం చేశారు. వీరిచేత 'గుంటూరు మండల చరిత్ర' అనే గొప్ప గ్రంథాన్ని ఇంగ్లీషులో రాయించి ప్రకటించారు. ఎన్నో గ్రంథాల ముద్రణలకు గుప్తదానాలు చేసిన ఎముకలేని మహాదాత వారు.

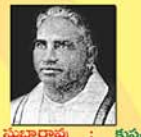
కారంచేడు వాస్తవ్యులైన ధర్మవరం సీతారామాంజనేయులు గారు కవిసామ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు రాసిన "ఝాన్సీలక్ష్మీ బాయి" అను కావ్యాన్ని తండ్రి గారిపేర కృతిని స్వీకరించి ఆ సభను కారంచేడు గ్రామంలో ఏర్పాటు చేశారట. ఆంధ్రదేశంలో ప్రసిద్ధికెక్కిన విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, కాటూరి వెంకటేశ్వరరావు, వేదుల సత్యనారాయణ శాస్త్రి, పిలకా గణపతి శాస్త్రి మొదలైన వారు ఆ సభకు విచ్చేశారట. ఆ సభకు అధ్యక్షులు కుప్పుస్వామి చౌదరిగారేనట. తరువాత వారు కవుల నందరినీ పిలిచి పరామర్శించి అర్ధనూట పదహార్లు గల కవర్లను ప్రతి ఒక్కరికీ అందించి వారి రాక వల్ల తన గ్రామం పావనమైందన్నారట. గుఱ్ఱం జాషువా, తుమ్మల, ఏటుకూరి, శ్రీపాద, రాయప్రోలు, కాటూరి, పింగళి మొదలైన వారి సాహితీ గరిమా పటిమను శ్లాఘించేవారట.

వీరు అవ్వడానికి రాజకీయ నాయకులే ఐనా రాజకీయాలకు అవసరమైన మందవేసే శక్తి లేదు. కుప్పుస్వామి గారు ఎవరితో ఏమి మాట్లాడినా అందులో సామాజాభివృద్ధి ముఖ్యంగా, సాహిత్యం గౌణంగా ఉంటుంది. ఆనాటి కవులకు వారొక పెద్ద ఆశ్రయం.

మహనీయుల తీరేవేరు. తెలివి తేటదీరిన, బుద్ధి పదును దేరిన, జ్ఞాపకశక్తి గడితేరిన ఏక సంధాగ్రాహులు. క్రియాదక్షులు. వీరి జీవితం స్వార్థరహితం. పరార్థపూరితం. స్నేహశీలురు. స్నేహ పాత్రులు. హృదయం రసప్లావితం. కొందరు గొప్పవారుగా పుడతారు. కొందరు గొప్పతనం సాధిస్తారు. ఏ పూవు తను వెదజల్లే సువాసనల వలన వచ్చే కీర్తిని చాటుకోదు. సూర్యుడు వెలుగును, చంద్రుడు వెన్నెలను లోకమంతా పంచుతారు. చెట్లు నీడను, ఫలాలను ఆశ్రయించిన వారికి అందిస్తాయి. ఐనా నిరాడంబరంగానే వాటి పని అవే చేసుకొని పోతాయి తప్ప ఎక్కడా తమ గొప్పతనాన్ని చాటుకోవు. అటువంటి గొప్పతనం కలవారే మన కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు. రాజకీయార్థిక సాంఘిక వ్యవస్థల్లో వచ్చిన మార్పులను ప్రతిభావంతంగా మలిచి అందరికీ పెద్దదిక్కై ఆదర్శనీయులైన నిరాడంబరశీలి! లోపాలను పరిహరించాలి. ఆక్షేపణలను సంయమనం వహించి సరిదిద్దు కోవాలనేది వారి నడత, శైలి.

కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి జీవిత చరిత్ర ప్రూఫులు దిద్దుతుంటే వారికి సాహిత్యం పట్ల గల రసజ్ఞత, అభిజ్ఞత, సాహితీశేముషిత్వం తెలిసింది. వీరు ఎంతమంది కవులకు ఆశ్రయం కల్పించారు, వీరిని కలిసిన ప్రసిద్ధ కవులు ఎవరనే అంశం మీద దృష్టి పెట్టి వెలికి తీస్తే కొంతమంది కవులను దేశభక్తులను గుర్తించటం జరిగింది. గుంటూరు మండల చరిత్రని, 20వ శతాబ్ది తెలుగు వెలుగులు గ్రంథాన్ని, సంస్థానాలకు, ఇతర అంశాలకు సంబంధించిన మరికొన్ని గ్రంథాలను పరిశీలించి వారివారి చిత్రాలను సేకరించాం. కొందరి చిత్రాలు లభించలేదు. విద్యార్థుల సాయంతో ఈ చిత్రానికి రూపకల్పన చేశాం.

జాగర్లమూడి కుప్పస్వామి చౌదరి గారు అభిమానించి, ఆదరించిన తెలుగుకవులు, దేశభక్తులు

రాయప్రోలు సుబ్బారావు : కుప్పస్వామి గారికి బాల్యమిత్రులు, ఆంధ్ర సాహిత్యంలో లబ్ధ ప్రతిష్ఠులు, జాతీయ నైతికులు. 'ఏదేశమేగినా... ఎందుకాలిడినా' అనే గేయం ద్వారా అందరికీ సుపరిచితులు. కుప్పస్వామిగారి సాహిత్య పేపాసకు ముఖ్యకారకులు.

కవిరాజు త్రిపురనేని రామస్వామి చౌదరి : కుప్పస్వామి గారికి చాలా సన్నిహిత మిత్రులు. హేతువాది. సాంఘిక న్యాయ సాధన కోసం, మానవతా విలువలకోసం జీవితాంతం కృషి చేశారు. తిరుగులేని తమ మైత్రికి చిహ్నంగా హితోక్తులతో నూటొక్క స్పష్టంగా మానవీయతల హేతువునకు దిశానిర్దేశం చేస్తూ తేట తెలుగు మాటలతో 'కుప్పస్వామి' శతకాన్నిరాసిన భావ విష్ణవవాది.

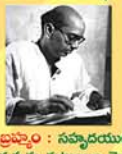
కొప్పరపు సోదర కవులు : వీరు స్వయానా అన్నదమ్ములు. ఆశుకవిత్వంలో దిట్టలు. అవధాన విద్యలో ఆరితేరినవారు. సుప్రసిద్ధ జంటకవులు. కారంచేడు వెళ్ళి కుప్పస్వామిగారిని తరచూ దర్శించి సహాయం పొందేవారట. వీరు చౌదరిగారిపై చెప్పిన శతాధిక పద్య సంచయం అలభ్యం. జాగర్లమూడి వారి వంశ చరిత్రను రాసి ఆ వంశానికి తాము ఆస్థాన కవులమని చెప్పుకున్నారు.

సముద్రాల రాఘవాచార్య : రేపల్లెలో వీరి పద్యాలను విని కుప్పస్వామిగారు ఎంతో అభినందించారు. వారి పరిస్థితులను గ్రహించి కొంతకాలం పోషించారు. సినిమాలలో చేరడానికి ప్రోత్సహించి మద్రాసు పంపించారు. తరువాత 'సముద్రాల' సినిమా కవిగా ప్రసిద్ధిపొంది ఖ్యాతిని గడించారు.

కొసరాజు రాఘవయ్య చౌదరి : వాడుక భాషలోని హొయలు, సొగసులు సంతరించుకొన్న జానపదగేయకవి కొసరాజు. కుప్పస్వామి గారే వీరిని కూడా మద్రాసు పంపి ప్రోత్సహించారు. వీరికి ఎంతో ఇష్టులు. తన సాహిత్యంతో చౌదరిగారిని అలరిస్తూ.... ఆనందింపజేస్తూ ఉండటమే కాక "గొప్పగుణముల ఆసామి కుప్పస్వామి" అని కీర్తించారు. తానూ సినిమాకవి 'కొసరాజు'గా ప్రసిద్ధికెక్కారు.

గూడవల్లి రామబ్రహ్మం : సహృదయులు, స్నేహశీలి. వీరు ఆర్థికంగా దెబ్బ తిన్నప్పుడు కుటుంబం మొత్తానికి తమమేడపై నివాసాన్ని కల్పించటమేగాక మద్రాసు పంపి "సమదర్శిని, ప్రజామిత్ర"లకు సంపాదకులుగా నియమింప చేశారు కుప్పస్వామి గారు. వీరు ఎదగడానికి అడుగడుగునా సాయపడ్డారు. చివరకు గూడవల్లి రామబ్రహ్మం సినీకవిగా అశేషమైన కీర్తి ప్రతిష్ఠలను సంపాదించారు.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి గారు : వీరు కుప్పస్వామి చౌదరి గారికి పరమ ఆప్తులు. వీరిరచనల పట్ల అమితమైన మక్కువ. వీరిని అనేక పర్యాయాలు ప్రశంసిస్తూ భూరి సన్మానం చేసేవారట.

దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య : "ఆంధ్రరత్న" దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య గారంటే కుప్పస్వామి గారికిచాలా ఇష్టమట. ఆంధ్రరత్న లేకపోతే చేరాల-పేరాల ఉద్యమం లేదు. వీరిద్దరిలో విడదీయరాని సమవాయ సంబంధం. వారికి ఎన్నివేల రూపాయిలిచ్చారో వారిద్దరికే తెలియాలి. ఆంధ్రరత్న చివరరోజుల వరకు ప్రతినెలా కొంతపైకం 200 రూపాయిలకు తక్కువ కాకుండా ఇచ్చేవారట. వారికి కొందంత అండగా ఉన్నారు.

స్వామి సీతారాం (గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి) : వీరు స్వాతంత్రోద్యమంలో పాల్గొని సర్వస్వంగా పరిత్యాగం చేసి స్వామీ సీతారాంగా ప్రసిద్ధి చెందారు. పూర్వాశ్రమంలో వీరి నామధేయం గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి గారు. ప్రజాసేవే పరమావధిగా తలచిన త్యాగమూర్తి గాంధీజీ సిద్ధాంతాల ప్రచారం కోసం ఆశ్రమాన్ని స్థాపించదలచి స్థలంకోసం కుప్పస్వామి గారిని అర్థించారు. కోరిందే తడవుగా చౌదరిగారు సుమారు 33 ఎకరాలను 99 సంవత్సరాలు నామమాత్రపు కౌలుమీద రాసిచ్చి అనంతరం దానపట్టా రాసిచ్చారట. ఈ పనిచేసినందుకు బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం సంజాయిషీ అడిగేత కుప్పస్వామిగారు ఏమాత్రం సరుకు చేయలేదు. ఇప్పటిది ప్రభుత్వ సంస్థగా, కాపూరి వినయాశ్రమంగా గణుతికెక్కినది.

జననం
15-8-1892

మరణం
24-12-1960

గుఱ్ఱం జాషువా : నవయుగకవి చక్రవర్తిగా పేరుగాంచిన వీరి పద్యాలను విని చౌదరిగారు ఆనందించేవారు. వారి ప్రతిభను మెచ్చుకొని భాషాప్రవీణ కాకపోయినా తెలుగు పండితులుగా పనిచేయడానికి ఎగ్జామ్షన్ రాయించి తొలిసారిగా బాపట్లలో ఉద్యోగం ఇప్పించారు. జాషువా గారంటే ప్రత్యేకమైన అభిమానం. ఎన్నోసార్లు వీరిని ఆదరించి సాయం చేస్తూండేవారు. అందుకే జాషువాగారు కూడా "ఆంధ్రమాతా ఎవరమ్మ నీకొరుకున్న దరహాసమున చూపదగినవాని; దాతలలోన నుత్తమ దీతడను వాదమునకాది పదవి గైకొనిన వాని"గా కుప్పస్వామి గారిని కీర్తించారు.

ఏటుకూరి వెంకట సరసయ్య : వీరు పలనాటి నుడులను, జాతీయాలను రంగరించి పలనాటి భారతాన్ని తేనె లొలికే మధురిమతో రచించినవిట్ట. "కవిబ్రహ్మ"గా కీర్తి గడించిన వీరు తరచుగా కుప్పస్వామి గారిని కలిసి తమ కవిత్వాన్ని వినిపించి సాయంపొందేవారట. వీరి కవిత్వంలోని గ్రామీణ వాతావరణం చౌదరిగారిని ఎంతో ముగ్ధుణ్ణి చేసేదట. వీరు తమ కృతి "ప్రేమాలోకము"ను కుప్పస్వామి గారికి అంకితమిస్తూ "ఓదమన్నీలు జాగర్లమూడి దొరలు - అందు కుప్పయ్య చల్లని చందమామ" అని ప్రశంసించారట.

తెనుగులెంక తుమ్మల సీతారామ్మూర్తి చౌదరి : వీరు యువకవిగా ఉన్నప్పుడే వీరిశక్తి సామర్థ్యాలను కుప్పస్వామి గారు గమనించి జిల్లాబోర్డు ఉన్నత పాఠశాలలో ఆంధ్రోపాధ్యాయ పదవినిచ్చి ప్రోత్సహించారు. వీరి పద్యాలంటే చౌదరి గారికి చాలా ఇష్టం. అభినవ తిక్కనగా, బాపుజీ ఆస్థానకవిగా పేరుగాంచిన తుమ్మలవారు కుప్పస్వామి గారిని "మాపుణాపులేని రాణదెచ్చిన కర్షక ప్రభుని నిన్ను జెప్పి యెరుఁ జెప్పవలె గదా కుప్పస్వామి" అని కీర్తించారు.

మాగంటి బాపినీడు : వీరు కుప్పస్వామి గారికి మిత్రులు. చేతికి ఎముకలేని మహాదాత కుప్పస్వామి గారు బాపినీడుగారిని "మహాజ్ఞ మహిన్ మద్రాస్" అనే గ్రంథం రాయడానికి ప్రోత్సహించి తనదైన సాయమందించారు.

పింగళి, కాటూరి కవులు : కుప్పస్వామి గారు కాటూరి, పింగళి కవులంటే తన్మయ లయ్యేవారు. పింగళి లక్ష్మీకాంతం, కాటూరి వెంకటేశ్వరరావులు జంటకవులుగా కూడా ప్రసిద్ధులు. వీరి 'పకాంతసేక' రచన అద్వితీయం. ఇందులో 'పింగళి'వారు కుప్పస్వామి గారికి బాల్యమిత్రులు. వీరిని అభిమానించి, ఆదరించి ప్రోత్సహించారు.

పండిత కొత్త సత్యనారాయణ చౌదరి : తెలుగు, సంస్కృత పండితులకు పులిటి గడ్డయిన గుంటూరు జిల్లా అమృతలూరు గ్రామంలో జన్మించి పురాణ వాఙ్మయాన్ని శోధించి కపిపురాణ రచన చేశారు వీరు. వీరిని కుప్పస్వామిగారు జిల్లాబోర్డులో ఆంధ్రోపాధ్యాయులుగా నియమించి అనేక తీరుల ప్రోత్సహించారు. వీరు మనుధర్మశాస్త్రాన్ని తెనిగించి కుప్పస్వామి గారికి అంకితమిస్తూ... "కులపతి యుదారుఁడనఘుఁడౌ కుప్పస్వామి కీర్తి నీ కృతి గౌరవాయత్త చిత్తమునకు మామక ఋణ విమోచనము కొరకు" అని వారిని "కులపతి"గా గౌరవించి కొనియాడారు.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ : జాతీయోద్యమంలో భాగమే మహిళాభ్యుదయం, 'శారదానికేతనం' అను పేరుతో 1922లో సంస్థను ఉన్నవ దంపతులు స్థాపించారు. కుప్పస్వామి గారికి ఉన్నవ గారంటే ఎంతో అభిమానం. వీరు సంస్థకు పదాదికి పుట్టి ధాన్యం (13 బస్తాలు) ఉచితంగా ఇచ్చేవారు. పెదవ దీన్ని రద్దుచేసి సంస్థకు ట్రాడీటల 2/14లో ఉన్న వితాలమైన స్థలాన్ని, సంస్థ నిర్వహణార్థం బిఏనీమలోని '45 ఎకరాల' భూమిని శాశ్వతంగా దానపట్టా రాసిచ్చారు. వీరిచ్చిన భూలి వినాకంతో ఈ సంస్థ నేడు గుంటూరు వడిబొద్దున ఉండి. మహిళా ప్రగతికి ఎంతగానో దోహదపడుతున్నది.

కొత్త భాపయ్యచౌదరి : రైతుగా జీవిస్తూ కమ్మవంశ చరిత్రపై అపూర్వమైన పరిశోధన చేసిన వీరంటే కుప్పస్వామి గారికి ఎనలేని అభిమానం. గ్రామ పంచాయితీ అధ్యక్షులుగా ఉన్న వీరికి జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులుగా ఉన్న కుప్పస్వామి గారు ప్రతి విషయంలోనూ వెన్నంటి ఉండేవారట. 'కమ్మవారి చరిత్ర' ప్రచురణకు వీరికి ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించారట.

జె.కె.సి. కళాశాల ఆవిర్భావం

శ్రీ నామినేని కోటేశ్వరరావు
విశ్రాంత అధ్యాపకులు, జంతుశాస్త్ర విభాగం

వివేకవంతులు తాము చేసే మంచి పనుల కోసం పరిణామం ఏమిటని ఆలోచిస్తారు. జరుగరానిది జరుగదు. జరుగ వలసినది కొన్ని సందర్భాల్లో ప్రయత్నం లేకుండా కూడా జరిగితీరుతుంది. అది 1965వ సంవత్సరం. ఆంధ్ర క్రిష్టియన్ కళాశాలలో ఇంగ్లీషు డిపార్టుమెంట్‌లో యలవర్తి రోసయ్య గారు, కెమిస్ట్రీ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో డా॥ జె.వి., గద్దె మంగయ్యలు, మేథ్స్ డిపార్టుమెంట్‌లో బసవేశ్వరరావు, ఫిజిక్స్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో ఉన్నం వెంకట సుబ్బయ్య గారు, జువాలజీలో నేను, బోటనీలో ఆవుల శ్రీకృష్ణ గారు ఉద్యోగం చేస్తున్నాం. మేమంతా ఒకే కులానికి (కమ్మ) చెందిన వాళ్ళం. ఆ సమయంలోనే బ్రాడీపేట 4/1లో 'పూర్ణా ట్యుటోరియల్ కళాశాలని గింజుపల్లి పూర్ణచంద్రరావు, బ్రాడీపేట 7వ లైన్లో "జయంతి ట్యుటోరియల్" కళాశాలని యెండ్లూరి వెంకట్రావు నడిపేవాళ్ళు. బెల్లం సుబ్బారావు గారు మాత్రం "రవి ట్యుటోరియల్" కళాశాల్లో మేథ్స్ చెప్పేవాళ్ళు.

రోజూ సాయంత్రం వేళప్పుడు మేమంతా గుడిపూడి జంగాల వలె ఒకచోట చేరిపోయేవాళ్ళం. గుంటూరు సమాజంలో మారుతున్న పరిస్థితులను గూర్చి చర్చించుకొనే వాళ్ళం. ఆ చర్చల్లో మమ్మల్ని బాగా కదిలించే, ప్రేరేపించే విషయం – గుంటూరులో మన కమ్మవారి ఆధ్వర్యంలో ఒకకళాశాలను స్థాపించాలనే దృఢ సంకల్పం. వయస్సులో మా కంటే పెద్దవారైన శ్రీ కూరపాటి వీరయ్య గారు కూడా మా చర్చల్లో పాల్గొనేవారు. వారే ఒకరోజు నన్ను ఏ.యస్. కృష్ణని, వెంకట సుబ్బయ్య, సుబ్బారావు, వెంకట్రావు, పూర్ణ చంద్రరావులను వెంటపెట్టుకొని స్వర్గీయ శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారింటికి తీసుకొని వెళ్ళి – గుంటూరు సమాజంలో మన కమ్మవారికి కూడా ఒక కళాశాలుం డాలనే సదుద్దేశాన్ని వీళ్ళు కలిగి ఉన్నారు. వాళ్ళ వంతు సాయం వాళ్ళు చేస్తారట. అందుకని అందరికీ పెద్ద దిక్కైన మీ వద్దకు వీళ్ళని తీసుకొచ్చానని చెప్పి పరిచయం చేశారు.

పెద్దాయన చాలా ఆత్మీయంగా – ఒరేయ్ అబ్బాయిలు మీ ఆలోచన మంచిదే. ఇంతకు మునుపే మనలో కొందరికి ఈ ఆలోచన వచ్చింది. కానీ అది కార్యరూపం దాల్చలేదు. మీరే పూనుకొని ఇతర కుల పెద్దలను కూడా కలసి తలపెట్టిన ప్రయత్నాన్ని కార్యరూపం దాల్చేటట్లుగా కొన్ని సలహాలను, సూచనలనిచ్చి సాదరంగా పంపించారు. వారి సూచనల మేరకు సంఘంలో పెద్దవారు, సమాజ హితులు, కుల పెద్దలైన శ్రీమాన్ వై.కె.యస్. ప్రకాశరావు, శ్రీ గోగినేని కనకయ్య, శ్రీ చేబ్రోలు హనుమయ్య, శ్రీ అన్నె సంజీవయ్య, శ్రీ పోసాని భాస్కరరావు, డా॥ కాసరనేని సదాశివరావు, శ్రీ కారుమంచి వెంకటసుబ్బయ్య, శ్రీ దరువూరి వీరయ్య, శ్రీనన్నపనేని వీరయ్య చౌదరి గార్లను మేమంతా కలసి మా అభిప్రాయాలను వెలిబుచ్చాం. ఇప్పుడు వీరందరూ స్వర్గీయులే. వీరందరూకూడా చాలా ఉత్సాహంగా మమ్మల్ని ప్రోత్సహించి ముందుకు కదిలేటట్లు చేశారు. దీనిలో భాగంగా ఈ ప్రేరణతో మేము డా॥ మద్దినేని గోపాలకృష్ణ, డా॥ ముద్దన హనుమంతరావు, డా॥ కొండబోలు బసవపున్నయ్య, పెద్ది ఆంజనేయ ప్రసాద్ గార్లతో పాటు మరికొంతమంది పెద్దలను కలసి 1967 నవంబరు 14న అరండ్‌పేటలోని కమ్మ హాస్టల్లో మొట్టమొదటి సారిగా సమావేశమయ్యాం. ఆ సమావేశంలో ఏకాభిప్రాయాలతో తప్పకుండా ఈ కార్యం రూపుదాల్చేటట్లుగా చేద్దామని పట్టుదలగా తీర్మానించారు.

అనంతరం తదుపరి సమావేశం 1968 జనవరి 12వ తారీఖున హరిహరమహల్లో జరిగింది. ఇది ఒక చారిత్రక ఘట్టం. ఎందుకంటే అదేరోజున "నాగార్జున ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ" ఆవిర్భవించింది. దీనికి శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు ప్రెసిడెంట్ గాను, శ్రీ గోగినేని కనకయ్య, శ్రీ చేబ్రోలు హనుమయ్య గార్లు వైస్ ప్రెసిడెంట్లుగాను, డా॥ సదాశివరావు గారు సెక్రటరీగా, శ్రీ వై.కె.యస్. ప్రకాశరావు గారు ట్రెజరర్‌గా, శ్రీనన్నపనేని వీరయ్య చౌదరి గారు జాయింట్ సెక్రటరీగా కమిటీ ఏర్పడింది. ఈ

చారిత్రాత్మకమైన మీటింగులోనే గుంటూరు జిల్లా విద్యాపరంగానూ, విశాల సమాజహితం కోసం పనిచేసి అనేక ప్రజాహిత కార్యక్రమాలకు వన్నె తెచ్చి సేవ చేసిన "శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి" గారి పేరుతో కళాశాలను స్థాపించాలనే నిర్ణయాన్ని అందరూ సంతోషంగా, సాదరంగా అంగీకరించి పెద్దలంతా తమ వంతు విరాళాలను ప్రకటించి ఏకగ్రీవంగా ఒకేతాటిపై నిలబడ్డారు.

శ్రీ పాటిబండ్ల సీతారామయ్య హైస్కూలులో నాగార్జున ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ వారికి ఒక గదిని ఏర్పాటు చేశారు. ప్రభుత్వం వారి అనుమతులు తదితర పనులకోసం ఆఫీసు గది ఉండటం ఎంతో అవసరం. ఈ ఆఫీసు రోజువారీ నిర్వహణ కోసం గుంటుపల్లి సాంబశివరావు గుమస్తాగానూ, ఉల్లంగుల ఆదినారాయణ అటెండర్ గాను నియమింపబడ్డారు. ఈ ఆఫీసు నన్నపనేని వీరయ్య చౌదరి గారి పర్యవేక్షణలో ఉండేది. ఇక తరువాతి అంశం స్థల సేకరణ. మేము వీరయ్య చౌదరి గారిని తరచుగా కలవటం, వారి సూచనలతో గుంటూరు పరిసర ప్రాంతాల్లో సైకిళ్ళపై స్థలాన్వేషణకు దొరికే వరకు తిరగటం ఇదే మా పని. దీనిలో భాగంగా ఆనాడు జొన్నచేల మధ్యలో ఉన్న రింగురోడ్డులో పాములపాటి కృష్ణయ్య గారి సెంటర్‌కి ఉత్తరంగా ఒంటెద్దు సాంబిరెడ్డి గారిని విచారించగా అది మొదట రబ్బరు ఫ్యాక్టరీ అని తరువాత గోల్డెన్ కంపెనీ వారి టుబాకో గోడౌను అనీ ప్రస్తుతం ఖాళీగానే ఉన్నదనీ దాని యజమాని చంద్రమౌళి నగర్ 1వ లైన్లో ఉన్న రాము గారిదని చెప్పారు. గుజ్జనగుండ్లకు చెందిన సైదా, మీరా అనే వ్యక్తులు ఆ గోడౌను కాపలాదారులుగా ఉన్నారు. ఈ విషయాన్ని వీరయ్య చౌదరి గారి దృష్టికి తీసుకొని వెళ్ళగా వారు మాకు 5 అడుగుల టేప్ ఇచ్చి ఆ గోడౌను కొలతలను తీసుకొని రమ్మని చెప్పారు. 1968 మే నెల్లో జిల్లేడు చెట్లపై ఉన్న పసిరకపాములను చంపుకొంటూ కొలతలు తీసుకుంటూ, గులాబీతోటలో నివసించే సాంబిరెడ్డి గారి నడిగి దాహం తీర్చు కుంటూ మా పనిని సఫలీకృతం చేశాం. అప్పుడు అక్కడ సాంబిరెడ్డి గారి ఇల్లు తప్ప ఏ నిర్మాణాలూ లేవు.

"నాగార్జున ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ" కమిటీ సభ్యులు తరచుగా కలుసుకోవటం, పనులు ఎంతవరకు వేగిరమయ్యాయో కనుక్కొని సలహాలు ఇవ్వటం చకచకా సాగిపోతుంది. ఈ పనుల గురించి వీరయ్య చౌదరి గారిని, డా॥ సదాశివరావు గారిని ఎక్కువగా కలుస్తూ ఉండేవాళ్ళం. 1968లో జూన్ నాటికి కళాశాలకు సంబంధించిన దరఖాస్తులను (అప్లికేషన్లు) అమ్మటం, స్థలంలో జరిగే నిర్మాణాల్లో మార్పులను సరిచేస్తూ సలహాల కోసం సదాశివరావు గారిని ఎక్కువగా కలిసేవాళ్ళం. దీనితో మాకు వారితో భక్తితో కూడిన చనువు ఏర్పడింది. వీరయ్య చౌదరి గారి సూచన మేరకు Govt. service లో retire ఐన చతుర్వేది కోటయ్య, హరిపుణ్యకోటిలను ఆఫీసులో గుమస్తాలుగా నియమించారు.

కళాశాల స్థాపనానంతరం డా॥ సదాశివరావు గారు మమ్మల్ని పిలిచి అబ్బాయిలూ ! ఉద్యోగం విషయంలో మీ ఆలోచనలేమిటి? అని అడిగారు. ఆవుల శ్రీకృష్ణ, బెల్లం సుబ్బారావు గార్లు వెంటనే స్పందించి ఒప్పుకున్నారు. వారికి ఉద్యోగం అవసరం కూడాను. నేను, వెంకట సుబ్బయ్య ఎ.సి. కళాశాల్లో ఎయిడెడ్ ఉద్యోగంలో ఉన్నా మేమిద్దరం కూడా సరే అన్నాం. వెంకట్రావు, పూర్ణచంద్రరావు ఒకే సబ్జెక్టు (ఎకనామిక్స్) కాబట్టి వారిని సదాశివరావు గారు ఒకరు కాలేజికి రండి. ఒకరు ట్యుటోరియల్ కాలేజీని నడుపుకోండని సలహా నిచ్చారు. దీనిప్రకారం జె.కె.సి. కళాశాల్లో నేను జువాలజీ డిపార్టు మెంట్‌లోనూ, బెల్లం సుబ్బారావు మేథ్స్ డిపార్టుమెంట్‌లోను, వెంకట్రావు ఎకనామిక్స్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లోను 1968 జులై / ఆగష్టు నెలల్లో చేరాం.

యాజమాన్యం వారు కళాశాల భవిష్యత్తు దృష్ట్యా అనేకమందిని పరిశీలించిన పిదప ఆనాడు ఆంధ్ర యూనివర్శిటీ ప్రెస్ డైరెక్టరుగా ఉన్న ముత్తుస్వామిని ప్రిన్సిపాల్ గానూ, గుంటూరు ఎ.సి. కళాశాలలో ఉన్న యలవర్తి రోసయ్యగారిని వైస్ ప్రిన్సిపాల్ గానూ నియమించారు. కానీ కొన్ని పరిస్థితుల కారణంగా ముత్తుస్వామి గారు రాకపోవడంతో రోసయ్య గారినే కళాశాల ప్రథమ ప్రిన్సిపాల్‌ని చేశారు. వీరి ఆధ్వర్యంలో కళాశాల 1968 నుండి 1976 వరకు బాలారిష్టాలను అధిగమించి నిల దొక్కుకున్నది. అందరి సమష్టి కృషితో 1972లో కళాశాల ఆంధ్రా యూనివర్శిటీలో గుర్తింపు పొందటం మా అందరికీ చాలా సంతోషం కలిగిన విషయం. ఆ రోజుల్లో చంద్రమౌళి గారు, సదాశివరావు గారు అధ్యాపకుల బాగోగులను గుర్తించి ఆదరించి చేయూత నిచ్చారు. మన కళాశాల

యాజమాన్యం తమ దగ్గర పనిచేస్తున్న వారి నైపుణ్యాలను అనుసరించి ఎవరి నుండి ఏఏ పనిని రాబట్టవచ్చో ఆయా వ్యక్తుల నుండి ఆయా పనులను ఓర్పు, నేర్పులతో రాబట్టుకొని గుంటూరు సమాజంలో జె.కె.సి. కళాశాలను ఒక విశిష్ఠ స్థానంలో నుంచోబెట్టారు. రాష్ట్ర స్థాయిలో మన కళాశాలకు ఎంతపేరుందో జగమెరిగిన సత్యమే.

నాగార్జున ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ కూడా దినదినాభివృద్ధి చెందిన గొప్ప వ్యవస్థ. దీనికి ప్రస్తుత చరిత్రే తార్కాణం. 1968-1976 మధ్య కాలంలో ఒక్క జె.కె.సి. కళాశాల నుండి మాత్రమే గుంటూరు మెడికల్ కళాశాలలో సుమారు 20 నుండి 25 మంది విద్యార్థులకు సీట్లను సంపాదించే వారు. ఇది కళాశాలకు ఘన చరిత్రే. ప్రెసిడెంట్ చంద్రమౌళి గారు, కార్యదర్శి సదాశివరావు గారు ఆనాటి కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ రోసయ్య గారికి పూర్తి స్వేచ్ఛ నిచ్చారు. అడ్మిషన్ల ప్రక్రియలో గాని, ఉద్యోగుల పట్ల, విద్యార్థుల పట్ల కొన్ని నిబంధనలను ఏమాత్రం మొహమాటం లేకుండా ఎంతో కఠినంగా వ్యవహరించే శైలి రోసయ్య గారిది. వీరికి సీట్లు ఇచ్చే విషయంలో తన మన బేధం లేదు. పాలకమండలి వారి పిల్లలైనా సరే వెనుకాడే ప్రసక్తే లేదు. 1976-88 మధ్య కాలంలో కొండబోలు బసవపున్నయ్య గారు సెక్రటరీగా ఉన్నప్పుడు కళాశాల్లో Bi.P.C. సీటు కోసం మంత్రుల రికమండేషన్లను కూడా కాదని చెప్పిన సందర్భాలున్నాయి. వీటిని మేమెంతో గర్వంగా చెప్పుకొనే వాళ్ళం.

రోడ్డుకు తూర్పు నున్న 7 ఎకరాల భూమి శ్రీ చేబ్రోలు హనుమయ్య గారి అన్నయ్య రామయ్య గారి ద్వారా నాగార్జున ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీకి సంక్రమించింది. ఆ భూమికి తూర్పు, ఈశాన్య దిక్కుల్లో 3 ఎకరాలు కూచిపూడి వారికి చెందింది. కొండబోలు బసవపున్నయ్య గారి చొరవతో నరసింహారావు గారి 3 ఎకరాలను కూచిపూడి వారికి మార్పుచేసి ఆనాటి ధరను నరసింహారావు గారికి చెల్లించారు. ప్రస్తుతం ఉన్న కళాశాల తూర్పు భాగం క్రికెట్‌గ్రౌండ్, బి.ఇడి. కళాశాల, లా కళాశాల, కె.ఎల్.పి. స్కూల్ ఈ స్థలాల్లో రూపుదిద్దుకున్నవే. ప్రస్తుత ఆడిటోరియం ఆనాటి రేకులషెడ్‌లో సగభాగం. ఈ విధంగా కళాశాల స్థలాలను సంతరించుకొని బిల్డింగులను రూపొందించుకొని ఈనాడు మనముందు ఠీవిగా నిలబడింది. దీని పూర్వ చరిత్ర, ప్రస్తుత చరిత్ర అపూర్వం. ఇది ఎవరూ కాదనలేని సత్యం !

శుభాశీస్సులు

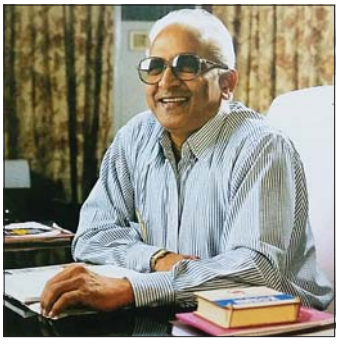
(మన కళాశాల ప్రారంభోత్సవ సమయములో
కవిపుంగవులు **శ్రీ పల్లె పూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులు** చెప్పిన పద్యం)

శా॥ శీలోపేతులు నీతిమంతులు గుణ శ్రీరాజితుల్ సత్కళా
జాలాంత:కరణుల్ శుభాశయు లుపజ్ఞాశోభి శిష్యాగ్రణుల్
వేలున్ లక్షలు నీదు గర్భమున నావిర్భూతులై భారత
క్ష్మాలక్ష్మిన్ వెలయింప వర్ధిలు కళాశాలా శిరోరత్నమా !

క॥ పాలకులు సేమ మరయగ
బాలకులున్ గురులు వృద్ధిపఱుపగళలమేల్
మేలన కుప్పుస్వామి కళా
శాలా ! గడియింపుమా ! విశాలయశంబున్

జె.కె.సి. కళాశాల ఒక వజ్రం

శ్రీ పాతూరి కోటేశ్వరరావు
విశ్రాంత అధ్యాపకులు, రసాయనశాస్త్ర విభాగం

విద్యారంగంలో విశేష ప్రతిభతో గత 50 సంవత్స రాలుగా ఎంతో మంది విద్యార్థులకు విద్యాబుద్ధులు నేర్పిన సంస్థ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల. ఎందరో విద్యార్థులకు, తల్లిదండ్రులకు ఒక నమ్మకం కలిగించిన సంస్థ. ఆనాడు విద్యారణ్యస్వాముల వారు విజయనగర సామ్రాజ్యానికి స్థల నిర్ణయం చేసినట్లు, మహానుభావు లెవరో ఒక రబ్బరు ఫ్యాక్టరీని కళాశాలకు ఎంపిక చేయడం యాదృచ్ఛికమైనా ఈనాటి వైభవానికి కారణమైంది. యాజమాన్యంలో అనేక కులాలు, మతాల వారున్నారు. అనేక రాజకీయ పార్టీల నాయకులున్నారు. కానీ కళాశాల నిర్వహణలో అందరిదీ ఒకే మాట ఒకే బాట. అధ్యాపకుల ఎంపికలో కూడా మొదటి ప్రాధాన్యత విద్యార్థుల పట్ల, కళాశాల పట్ల ప్రేమ, రెండవ ప్రాధాన్యతే ప్రతిభ. కులాల ప్రసక్తి ఏనాడూ అంశం కాలేదు. దీనికి గొప్ప ఉదాహరణ డాక్టర్ అనంతం గారు. (క్రిష్టియన్), డాక్టర్ అమరేంద్ర గారు (బ్రాహ్మిణ్) అధ్యాపకులుగానే కాకుండా ప్రిన్సిపాల్స్‌గా కూడా నియమింపబడ్డారు. ప్రైవేటు కళాశాలలో ఇది ఒక మార్గదర్శకం. అది జె.కె.సి. కళాశాలకే సాధ్యమైన ఒక అరుదైన ప్రత్యేకత. తరువాతి కాలంలో కొన్ని కళాశాలలు ఈ పద్ధతిని ఆచరించడం ఆదర్శనీయం.

ప్రారంభ దశ :

1967లో విద్యా వ్యాప్తి అవసరాన్ని గుర్తించి గుంటూరులోని కొందరు ప్రముఖులు ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి గ్రామీణ విద్యార్థులకు విద్యాసౌకర్యం కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో కళాశాల ప్రతిపాదన చేయటం, జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు కుటుంబం తరుఫున లక్ష రూపాయల విరాళం ప్రకటించడం జరిగింది. కళాశాల పేరు ప్రతిపాదనలో చేబ్రోలు హనుమయ్య గారు ముందుగా మాట్లాడుతూ గుంటూరు జిల్లాలో ప్రముఖంగా వినిపించే పేరు కుప్పుస్వామి గారిది గనుక ఆయన పేరు కళాశాలకు పెట్టడం సమంజసమని పేర్కొనడం అందరూ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించడం జరిగింది. శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు అధ్యక్షులుగా, డాక్టర్ కాసరనేని సదాశివరావు గారు కార్యదర్శిగా శ్రీ యర్రమనేని ప్రకాశరావు గారు కోశాధి కారిగా వ్యవస్థాపక కార్యవర్గం ఏర్పాటు చేయబడింది. మిగిలిన ప్రముఖులంతా కార్యవర్గ సభ్యులుగా నియమింప బడటం జరిగింది.

ప్రిన్సిపాల్ నియామకం :

ప్రిన్సిపాల్ నియామకం ఒక కసరత్తే. శ్రీ యలవర్తి రోసయ్య గారి వ్యవహారశైలిని తట్టుకోగలమాని కొందరి సందేహం. గుంటూరు సమాజంలో కళాశాల తనకంటూ ఒక పునాదిని, ఒక ప్రత్యేకతను నిలబెట్టుకోవాలంటే ఆయనే సరైన వారనేది కొందరి మతం. అందులో డా।। కాసరనేని సదాశివరావు గారొకరు. వారి ప్రోద్బలంతోనే శ్రీ రోసయ్య గారిని కళాశాల వ్యవస్థాపక ప్రిన్సిపాల్‌గా నియమించడం జరిగింది. విద్యార్థుల అడ్మిషన్ల విషయంలో ఎవరి ప్రమేయాన్ని చివరకు పాలకవర్గం వారి సిఫార్సులను కూడా ఖాతరు చేయకుండా విద్యార్థులను క్షుణ్ణంగా రెండు మూడు సార్లు పరిశీలించి అడ్మిషన్ల ప్రక్రియను జరపటం వారి వ్యవహార దక్షతకు నిదర్శనం. ఎవ్వరికీ సరాసరి సీటిచ్చేవారు కాదు. అలా పరిశీలించి చేర్చుకోవటం వల్ల పిల్లలందరిని గుర్తించి ఇంటిపేరుతో సహా పిలువగలిగేవారు. ఆయన కది గొప్ప వరం. కొంత కష్టమనిపించినా పరిపాలనలో గొప్ప సౌలభ్యాన్ని కలిగించింది.

రోసయ్య గారికి జ్ఞాన సంపద ఎక్కువ. ఆంధ్ర, ఆంగ్ల భాషల్లో నిష్ణాతుడు. అధిక సంఖ్యలో అధ్యాపకుల భాషాదోషాల నివృత్తి ఆయన పుణ్యమే. సెలవు పెట్టాలంటే సెలవు చీటీలో తప్పులు పట్టుకుంటారనే భయంతో సెలవు పెట్టకుండా సర్దుకు పోయిన వారు చాలా మందు న్నారు. న్యూస్ పేపర్లలో తెలుగు ఇంగ్లీషు అనే తేడా లేకుండా ఎర్ర పెన్నుతో తప్పులను కసికొద్దీ క్రాస్‌గా గీతలు

గీసి వాతలు పెట్టేవారు. తెలుగు, ఇంగ్లీషే కాకుండా హిస్టరీ, జాగ్రఫీలలో కూడా ప్రావీణ్య ముండేది. ఆయన కుర్చీ వెనుక ఒక ప్రపంచ పటముండేది. వెనక్కి తిరక్కుండా చూపుడు వేలితో ఏ దేశాన్నైనా క్షణంలో గుర్తించేవారు. కొత్తగా చేరిన అధ్యాపకులకు కూడా పరీక్ష పెట్టేవారు. ఎవరైనాసరే ఆయన ఆఫీసు గదిలో కెళ్లాలంటే సింహం గుహలో ప్రవేశించినంత భయపడేవారు. కఠినంగా కనపడడమే గాని ఆయనంత మంచి మనిషి ఎవ్వరూ ఉండరు. కఠినంగా లేకపోతే అధ్యాపకులు బాధ్యతల్లో నిర్లిప్తత వహిస్తారేమోనని, అందువల్ల పిల్లలకు సరియైన మేలు జరగదేమోనని పైకి కఠినంగా ఉన్నట్లు కనిపించే వారు. ఉద్యోగస్తుల సర్వీసు రిజిష్టర్లలో ఏ ఒక్కరి పైన వ్యతిరేక వ్యాఖ్యానాలు రాయలేదు. రోసయ్యగారు వ్యవస్థాపక ప్రిన్సిపాల్‌గా ఉండి ఉండకపోతే జాగర్ల మూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాలకి ఇంతటి గుర్తింపు దేశ విదేశ వ్యాప్తంగా వచ్చుండేది కాదని నా ప్రగాఢ విశ్వాసం.

వ్యవస్థాపక కార్యవర్గంలో మహనీయులు :

మంచితనానికి మారుపేరు జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు. తెల్లని గ్లాస్కో పంచె, తెల్లని గ్లాస్కో లాల్చీ చూడగా మంచితనం మూర్తీభవించిన పెద్దమనిషనే అభిప్రాయం ప్రత్యర్థులకు కూడా కలుగుతుంది. ఆయన అధ్యక్షతన జరిగే సమావేశాలన్నీ ఏకాభిప్రాయ ముగింపులే. సభ్యులందరకూ ఆయనంటే అపారమైన గౌరవం. వారే వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు. వైద్యం పైన ఎంత అవగాహనుందో విద్యపైన అంతకన్నా ఎక్కువ మక్కువ, అవగాహనున్న వ్యక్తి డాక్టర్ సదాశివరావు గారు. అందుకే వ్యవస్థాపక కార్యదర్శిగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోబడ్డారు. ప్రిన్సిపాల్ నుండి సీనియర్ అధ్యాపకుల వరకు మంచి దార్శనికతతో ఏరి, కోరి వివిధ కళాశాలల్లో నుండి ఉత్తమ ఉపాధ్యాయులను ఆహ్వానించి, జె.కె.సి. కళాశాలకు తీసుకొచ్చారు. కళాశాలంటే పెద్ద, పెద్ద భవనాలు కాదని ప్రధమ ప్రాధాన్యత విద్యాబోధనేనని గుర్తించి ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ రోజుల్లో డొనేషన్లు తీసుకొని అధ్యాపకులను నియమించే సంప్రదాయానికి భిన్నంగా వృత్తిపై శ్రద్ధ, విద్యార్థులపై ప్రేమున్న గ్రామీణ ప్రాంత వాసులను మాత్రమే నియమించారు. ఈ విధానమే కళాశాల అభివృద్ధికి కష్టించి పనిచేసే సమష్టి నాయకత్వాన్నిచ్చింది.

శ్రీ యర్రమనేని ప్రకాశరావు గారు మంచి సహృదయం కలిగిన వ్యాపారవేత్త. ప్రిన్సిపాల్ ఎంపికలో సదాశివరావు గారికి సహకరించిన వ్యక్తి. రోసయ్య గారికి జూనియర్ కావడం వల్ల ఆయన మనస్తత్వాన్ని అర్థం చేసుకొన్న వ్యక్తి. కోశాధికారిగా కష్టకాలంలో కూడా జీతాలు సకాలంలో ఇవ్వడం, కళాశాల ప్రయోగశాలలకు పరికరాలు సమకూర్చడంలో ఏ లోటూ లేకుండా చూసేవారు. ప్రకాశరావు గారంటే అందరికీ అపారమైన గౌరవం.

యాజమాన్యంలో ప్రముఖులైన ఇతర సభ్యులు :

శ్రీ చేబ్రోలు హనుమయ్య గారు, శ్రీ గోగినేని కనకయ్య గారు, శ్రీ హాజీసులేమాన్ ఖాన్ గారు, శ్రీ మంగళదాస్ గారు, మద్ది వెంకటరత్నం గారు, నవభారత్ కంపెనీ ప్రతినిధులు. తరువాత కాలంలో కళాశాల పరిపాలనలో ప్రవేశించిన డాక్టర్ కొండబోలు బసవపున్నయ్య గారు భవనాలు సమకూర్చటంలోనూ, శ్రీ జాగర్లమూడి నరేంద్రనాథ్ గారు అధునాతన సౌకర్యాలు కల్పించటం లోనూ, డాక్టర్ మద్దినేని గోపాలకృష్ణ గారు తన మంచితనంతో అధ్యాపకుల్లో ఆత్మవిశ్వాసం కల్పించడంలోనూ ఎంతో కృషి చేశారు. ప్రస్తుతమున్న కార్యదర్శి శ్రీ జాగర్లమూడి మురళీమోహన్ గారు సాంకేతిక విద్యలో నిపుణులు. పరిశ్రమలు నడపటంలో మంచి అనుభవజ్ఞుడు. విద్యార్థులకు సజీవస్ఫూర్తిని కలిగిస్తున్నారు.

కళాశాల ప్రారంభ దశలోనే అద్భుత ఫలితాలు :

కళాశాల ప్రారంభించిన 1968వ సంవత్సరంలోనే పి.యు.సి. కోర్సులో అన్ని గ్రూపులున్నాయి. అందులో బై.పి. గ్రూపుకు విపరీత మైన డిమాండు ఉండేది. మొదటి సంవత్సరమే అద్భుతమైన ఫలితాలు వచ్చాయి. తరువాత అడ్మిషన్లపై విపరీతమైన క్రేజు. మేనేజిమెంటుపై తీవ్రమైన వత్తిళ్ళు, ప్రిన్సిపాల్ గారిపై కోపతాపాలు. డిగ్రీలో బి.ఎ. మరియు బి.కాం.లు మాత్రమే మొదటి సంవత్సరం ప్రారంభించ బడ్డాయి. బి.యస్సి. తరువాత సంవత్సరం ప్రారంభించబడటానికి కారణం లాబొరేటరీలు అత్యున్నత ప్రమాణాలతో నిర్మించటం కోసమే. మొదటి బ్యాచ్ సి.బి.జెడ్. విద్యార్థులు ఆంధ్రా యూనివర్శిటీలోనే అత్యుత్తమంగా నిలిచి కళాశాల ప్రతిష్ఠను లోకానికి తెలియజేశారు. పి.యు.సి., ఇంటర్మీడియట్‌ల నుండి ప్రతి సంవత్సరం గుంటూరు మెడికల్ కాలేజిలో 20 మందికి తక్కువ గాకుండా చేరేవాళ్ళు. ఒకే కాలేజి నుండి అధిక సంఖ్యలో మెడికల్ సీట్లు సాధించిన ఘనత జె.కె.సి. కళాశాలకి మాత్రమే దక్కింది.

ఈ అసామాన్య ఫలితాల సాధనకు కారణం అధ్యాపకుల, విద్యార్థుల సమష్టి కృషి, యాజమాన్య ప్రోత్సాహం. అధ్యాపకులు తక్కువ సంఖ్యలో అనుభవజ్ఞులు, ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉత్సాహమున్న యువకులుండేవారు. ఈ అనుభవం, ఉత్సాహం కలయికవల్ల బోధనలో పరిపూర్ణతను సాధించడం సాధ్యమైంది. దానికి తోడు పీరియాడికల్‌గా జరిగే పరీక్షా ఫలితాలను విశ్లేషించి విద్యార్థుల లోటుపాట్లను సవరించి అంతిమ పరీక్షలకు ఒక్క పొరపాటు కూడా జరక్కుండా జాగ్రత్త పడేవాళ్ళం. ప్రతి అధ్యాపకుడు క్లాసులోని ప్రతి విద్యార్థిని పేరుపెట్టి పిలిచే అనుబంధం ఉండేది. ఇది వ్యవస్థాపక కార్యదర్శి డాక్టర్ సదాశివరావు గారి సలహా. చాలా మంచి ఫలితాలనిచ్చింది. యువ అధ్యాపకుల సందేహాల నివృత్తికి సీనియర్లు ఎంతగానో ఉపయోగపడ్డారు. డాక్టర్ గారి దార్శనికతకు నిలువెత్తు సాక్ష్యం ఈ ప్రయోగం.

చిన్నయసూరి సాహితీ, సాంస్కృతిక వారోత్సవాలు

కళాశాలలో విద్యార్థులకు సాహిత్యాభిరుచి పెంపొందడానికి ప్రతి సంవత్సరం శ్రీ రోసయ్య గారి ఆధ్వర్యంలో కళాశాల సాహితీ సమితి తరఫున సాహితీ వారోత్సవాలు జరిగేవి. సమావేశాల్లో నిష్ణాతులైన ప్రబంధ, ఆధునిక కవులు ప్రసంగించి అనేక విషయాలు తెలియజేసే వారు. అట్టి ప్రముఖుల్లో డాక్టర్ దివాకర్ల వెంకటావధాని, వానమామలై వరదాచార్యులు, ఉత్పల సత్యనారాయణ, పళ్ళెపూర్ణ ప్రజ్ఞాచార్యులు, గుర్రం జాషువ, డాక్టర్ సి. నారాయణ రెడ్డి, నాయని కృష్ణకుమారి, కాళోజీ నారాయణరావు, దాశరథి, మాధవ రామశర్మ మొదలైన వారెందరో ఉన్నారు. డాక్టర్ సదాశివరావు గారి సాహితీ అభిలాష, శ్రీ గురు ప్రసాదరావు గారి దక్షత ఎంతగానో తోడ్పడ్డాయి. విద్యార్థుల కెంత వరకు మేలు జరిగిందనే దానికి ప్రతిఫలమే పూర్వ విద్యార్థి డాక్టర్ పాపినేని శివశంకరరావు గారికి గత సంవత్సరం కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి అవార్డు రావడం. ఈ అవార్డు 50 ఏళ్ల క్రితం గుంటూరు నుండి గుర్రం జాషువా గారికి వచ్చింది. ఇప్పుడు మన పాపినేని శివశంకర్ గారికి ఆ గౌరవం దక్కింది.

గ్రంథాలయం :

కళాశాల నిర్వహణలో గ్రంథాలయం పాత్ర అతి ముఖ్యమైంది. ప్రిన్సిపాల్ రోసయ్య గారు, కార్యదర్శి సదాశివరావు గారు పుస్తక ప్రియులు గనుక గ్రంథాలయ అభివృద్ధికి అధిక మొత్తంలో నిధులు సమకూర్చి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. రోసయ్య గారు, నాగళ్ల గురుప్రసాద రావు గారు కాశీ విశ్వవిద్యాలయానికి వెళ్లి సంస్కృత ప్రామాణిక గ్రంథాలను సేకరించుకొచ్చారు. ఇంగ్లీషు సాహిత్యాన్ని గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన పనిలేదు. ఒకే పుస్తకం పలు ఎడిషన్లు ఉండేవి. ఎక్కడా లభ్యం కాని అరుదైన ఎడిషన్లు మన దగ్గర ఉన్నాయంటే సేకరణపై శ్రద్ధ తెలుస్తుంది. ప్రామాణిక గ్రంథాలన్నింటికి ప్రసిద్ధ కేంద్రం మన పఠన మందిరం.

రోసయ్య గారికి రాగద్వేషాలు చాలా మెండు. ఇష్టమైన పుస్తకాలను ఎంత అభిరుచితో సేకరిస్తారో అయిష్టమైన వాటిని దరిదాపులకు కూడా రానిచ్చేవారు కాదు. ఆయన ప్రిన్సిపాల్‌గా వున్న ఎనిమిది సంవత్సరాల కాలంలో తెలుగు నవలలు గ్రంథాలయం గడప తొక్కలేదు. కొన్ని పత్రికలు కూడా నిషేధానికి గురయ్యాయి.

సబ్జెక్టుతో సంబంధం లేకుండా విశ్వవిద్యాలయాల్లో పరిశోధన చేసేవారంతా జె.కె.సి. కళాశాల గ్రంథాలయాన్ని రిసోర్స్‌గా వాడుకొని పిహెచ్.డి. పట్టాలు పొందేవారు. తెలుగు, ఇంగ్లీషు విభాగాల్లో లబ్ధిపొందిన వారు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నారు.

ప్రత్యేక శ్రద్ధతో ఉన్నత ప్రమాణాలకు సృష్టికర్తయైన శ్రీ యలవర్తి రోసయ్య గారి పేరును గ్రంథాలయానికి పెట్టి యాజమాన్యం గౌరవించడం హర్షించదగ్గ నిర్ణయం.

అధ్యాపకుల ప్రత్యేకత :

ఇంతకు ముందే చెప్పినట్లు అనుభవజ్ఞులు, ఉత్సాహంతో కూడిన యువకుల కలయిక మా అధ్యాపక వర్గం. సీనియర్లు అనుభవం పండిన మేధావులు, యువ అధ్యాపకులంతా ఒకరితో ఒకరు పోటీపడి తమ భవిష్యత్తు నిర్మించుకోవాలనే తపనతో విద్యార్థులతో మమేకమై బోధన చేసేవాళ్లం. ఎక్కువ మంది గ్రామీణ ప్రాంతం నుండి వచ్చినందువల్ల ఒళ్లు దాచుకోకుండా పనిచేసేవాళ్లం. ప్రతి విద్యార్థి ఉత్తమ ఫలితాలు సాధించాలని ఆకాంక్షించి కృషి చేశాం. వెనుకబడిన విద్యార్థులకు ప్రత్యేక క్లాసులు నిర్వహించేవాళ్లం. ఫలితాలు వచ్చిన రోజు మా ఆనందానికి అంతుండేది కాదు. యాజమాన్యం మా ఆనందాన్ని ప్రశంసిస్తూనే వచ్చే సంవత్సరం అడ్మిషన్లలో మాకు మరింత ఇబ్బంది కలిగిస్తున్నారన్నమాట అని ఆనందంలో బాధను వ్యక్తీకరించేవారు.

అధ్యాపకులు కూడా సమాజంలో ఒక భాగమే కనుక వ్యక్తిగత

రాగద్వేషాలు కూడా సహజంగా ఉండేవి. కాని కళాశాల నిర్వహణలో అందరూ ఒకతాటిపై నడిచేవారం. క్రమశిక్షణకు భిన్నంగా ఏ ఒక్క సంఘటన జరిగినా అధ్యాపకులంతా సంఘటితంగా ఎదుర్కొనే వాళ్లం. కళాశాల స్థాపించిన మొదటి సంవత్సరమే ఒక అమ్మాయిపై ఒక అబ్బాయి అసభ్యంగా ప్రవర్తిస్తే తీవ్రంగా దండించడం జరిగింది. ఆ సంఘటన తర్వాత ఆడపిల్లల భద్రతకు ఒక భరోసా ఏర్పడింది. 2400 మందిలో దాదాపు 1000 మంది ఆడపిల్లలు నిశ్చింతగా చదువుకునేవారు. కులాలు మతాలు వేరైనా ఐక్యంగా పనిచేయడం అధ్యాపకుల ప్రత్యేకత.

విద్యార్థుల ఆసక్తి – ఉన్నతంగా ఎదగాలనే పట్టుదల :

ప్రారంభ దశలో విద్యార్థులు ఎక్కువగా గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి వచ్చేవారు. వ్యవసాయం తగ్గుముఖం పట్టిన తరువాత గత్యంతరం లేని పరిస్థితుల్లో పిల్లల భవిష్యత్తును ఆలోచించి పొలం అమ్మైనా చదివించాలనే కోరిక రైతు కుటుంబాల్లో కలిగింది. అంతకు ముందే గ్రామాల నుండి బాగా చదువుకొని అమెరికా వెళ్లడం, వారు తల్లిదండ్రులకు ఇతోధికంగా ఆర్థిక సహాయం చేయడం కూడా కొంత ప్రోత్సాహాన్నిచ్చింది. పల్నాడు ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందిందంటే ప్రభుత్వ పథకాల వల్ల కాదు కేవలం పిల్లల చదువుల వల్లే. ప్రతి గ్రామంలోనూ పది నుండి పదిహేను శాతం అమెరికాలో స్థిరపడ్డారు. గ్రామాల అవసరాలకై కొంత సొమ్ము వెచ్చిస్తున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రముఖంగా పేర్కొనదగినవాడు మన పూర్వ విద్యార్థి డాక్టర్ పొదిలి ప్రసాద్, సత్తెనపల్లి మండలం, ఫణిదం గ్రామం, గుంటూరు ప్రభుత్వ వైద్యశాలకు తనొక్కడే పదికోట్ల రూపాయల విరాళ మివ్వడం విశేషం.

చదువుతో పాటు సంస్కారం నేర్చుకున్నారు. యాజమాన్య పెద్దలు సమాజంలో ఆదర్శంగా జీవించారు. వారి జీవిత విధానం ఎక్కువ మంది పిల్లలకు ఆదర్శమైంది. డాక్టరు సదాశివరావు గారు అధ్యాపకుల నుద్దేశించి మాట్లాడుతూ "విద్యకు సిలబస్ ఉంటుంది, బుద్ధికి సిలబస్ ఉండదు" గనుక విద్యార్థులకు వ్యక్తిత్వం పెంచుకోవడానికి అనేక విషయాలు చెప్పండని ప్రోత్సహించేవారు. రోసయ్య గారు, అనంతం గారు, అమరేంద్ర గారు, గురుప్రసాదరావు గారు అనేక విషయాలను చెప్పేవారు.

రజతోత్సవ వేడుకలు – 1993 :

కళాశాల 25 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా 1993లో రజతోత్సవ వేడుకలు ఘనంగా జరిగాయి. అధ్యాపక సంఘం నుండి నేను కన్వీనర్‌గా, పూర్వ విద్యార్థుల నుండి త్రిపురనేని ప్రసాద్ కార్యదర్శిగా ఒక ప్రణాళిక ప్రకారం మూడు రోజులు ఉత్సవాలు నిర్వహించాం. మొదటి రోజు ముఖ్య అతిథిగా జస్టిస్ ఆవుల సాంబశివరావు గారు పూర్వ విద్యార్థుల సమావేశంతో రజతోత్సవ వేడుకలను ప్రారంభించి విజ్ఞానవంతమైన సందేశాన్నిచ్చారు. సాయంత్రం సభకు ప్రముఖ యువ పారిశ్రామికవేత్త పాతూరి రామారావు స్ఫూర్తినింపడమే కాకుండా పేద విద్యార్థుల సహాయార్థం పది లక్షల విరాళాన్ని అందజేశారు. పూర్వ విద్యార్థులు అధిక సంఖ్యలో పాల్గొని మాతృ సంస్థకు తమ వంతు సహాయం అందిస్తామని తమ ఆసక్తిని వ్యక్తీకరించారు.

రెండవ రోజు సాంస్కృతిక ఉత్సవం అతిగొప్పగా జరిగింది. దిగ్దంతులైన ఇద్దరు ప్రముఖ అతిథులు ఆనాటి సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఒకరు జ్ఞానపీఠ అవార్డు గ్రహీత డాక్టర్ సి. నారాయణరెడ్డి గారు, రెండవ వారు దాదా ఫాల్కే అవార్డు గ్రహీత నటసామ్రాట్ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారు. అధ్యక్షత వహించింది సాహితీ స్రష్ట డాక్టర్ కాసరనేని సదాశివరావు గారు. ఇద్దరు అతిథులు తమ ఉపన్యాసాల ద్వారా సభలో ఆహ్లాదాన్ని ఆనందాన్ని కలిగించారు. డాక్టరు గారు అక్కినేనికి ఒక చిన్న పరీక్ష పెట్టారు. మా అమ్మాయి రాధికకు గోల్డ్ మెడల్ ప్రదానం చేస్తున్న నాగేశ్వరరావు గారిని ఈ అమ్మాయి ఎవరై ఉంటుందని అడిగితే క్షణం ఆలోచించుకోకుండా ముఖం చూస్తే తెలియడంలా ఈ అమ్మాయి కోటేశ్వరరావు గారి అమ్మాయే ! అంతటి నిశిత దృష్టి అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారిది. ఆయన్ని ఆహ్వానించడానికి వెళ్లినప్పుడు దాదాపు గంటకు పైగా అనేక విషయాలు మాట్లాడారు. ఆ అనుబంధం వల్లనే గుర్తించ గలిగారనుకుంటాను.

మూడవరోజు ముగింపుసమావేశంలో యాజమాన్య సభ్యులంతా ఆత్మీయంగా 25 సంవత్సరాల పరిపాలనాను భవాలను స్మరించు కుంటూ కళాశాల ప్రారంభం నుండి పనిచేస్తున్న అధ్యాపకులను, ఇతర సిబ్బందిని ఘనంగా సన్మానించారు. నూతన ఉత్సాహాన్ని నింపారు. అవి మధురాను భూతులు. బాలారిష్టాలు దాటి సంస్థ

యవ్వన దశకు చేరింది. నూతన ఉత్సాహంతో ముందుకు సాగాలని అందరం ప్రతిన బూనాం. నేడు పరిపక్వ దశను దాటి 50 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకొని స్వర్ణోత్సవానికి సిద్ధమైంది. మాతృమూర్తిని మీ రాక ద్వారా పరవశింప చేయాలని పూర్వ విద్యార్థులకు విజ్ఞప్తి.

సరిగమలు :

కళాశాల ప్రారంభ దశలో కొన్ని అసక్తికర హాస్య పూరకమైన సంఘటనలు గుర్తు చేసి ఈ వ్యాసానికి ముగింపు పలుకుతాను.

సెలవు ప్రహసనం : ఒక అధ్యాపకునికి కళాశాల ప్రారంభించిన కొద్ది రోజులకే పెళ్లి కుదిరింది. సెలవు కొరకు రోసయ్య గారి దగ్గరి కెళ్లాడు. పెళ్లి ఆదివారం కనుక శనివారం ఒక్కరోజు సెలవిచ్చి సర్దుకోమన్నారు.

పోస్ట్‌మాన్‌పైన పార్శిల్ విసరడం : ఒకరోజు ప్రిన్సిపాల్ గారితో మాట్లాడుతూ ఇద్దరు లెక్చరర్లం ఆఫీసులో కూర్చొని ఉన్నాం. అంతలో పోస్ట్‌మాన్ వచ్చి ఒక పార్శిల్ రోసయ్య గారికిచ్చాడు. ఆయన ఎగాదిగా చూస్తుండగానే ఎక్నాలెడ్జ్‌మెంట్ ఫాం ఇచ్చి ప్రిన్సిపాల్ గారిని సంతకం పెట్టమని అడిగాడు. ఆ ఎక్నాలెడ్జ్‌మెంట్ చూస్తూనే ముఖ కవళికలు మారాయి. పార్శిల్ తీసుకొని పోస్ట్‌మాన్ ముఖానికేసి కొట్టారు. మాకు విషయం అర్థం కాలేదు. పోస్ట్‌మాన్‌కి ఊహించని సంఘటన. మేము తేరుకునేలోపలే పోస్ట్‌మాన్‌ని ఉద్దేశించి "జె.కె.సి. కాలేజి పేరు ఎప్పుడూ పైనే వుండాలి, జె.కె.సి. ప్రిన్సిపాల్ మరొకరి కింద సంతకం పెట్టడు గుర్తుంచుకో" అని గద్దించాడు. దీన్ని ఏమనాలి? అభిమానమా? లేక పిచ్చ అభిమానమా? రోసయ్య గారు కాలేజిని పిచ్చగా అభిమానించారు. ఈ విషయంలో ఎవ్వరికీ సందేహం లేదు.

మిల్టన్ – పారడైజ్‌లాస్ట్ ప్రహసనం : ఆంధ్ర క్రైస్తవ కళాశాలలో చదివిన పల్నాడు ప్రాంత పూర్వ విద్యార్థి తన కొడుకును అడ్మిట్ చేయడానికి రోసయ్య గారిని కలిశాడు. తన విద్యార్థి దశను గుర్తు చేసుకుంటూ "మీరు మాకు మిల్టన్ పారడైజ్ లాస్ట్ క్లాసులు తీసుకున్నారు సార్" అని చెప్తుండగానే రోసయ్య గారు మధ్యలో అడ్డు తగిలి "పళ్లు శుభ్రంగా తోముకున్నావా? పాచి నోటితో మిల్టన్ పేరు ఉచ్చరిండమే" అనే సరికి అతను బిత్తరపోయి రోసయ్యగారు ఇంకా మారలేదనుకున్నాడు. ఏమైతేనేం ఈ ప్రహసనం ద్వారా కష్టతరమైన సీట్లను సులభంగానే సాధించుకున్నాడు.

దివాకర్ల వేంకటావధాని గారి వరూధిని ప్రహసనం : ఒక సంవత్సరం కళాశాల వేడుకలకు పండిత శ్రీ దివాకర్ల వేంకటావధాని గారిని ముఖ్య అతిధిగా పిలవడం జరిగింది. సభ ప్రశాంతంగా జరగాలనే ఉద్దేశ్యంతో అధ్యాపకు లందరమూ ప్రాంగణం చుట్టూ నిలబడి విద్యార్థులను గమనిస్తూ ఉన్నాం. ఇది గమనించి దివాకర్ల వారు "అధ్యాపకులందరు వచ్చి ముందు వరుసల్లో అతిధుల్లా కూర్చోండి. విద్యార్థులను అదుపులో ఉంచే బాధ్యత నాకు వది లేయండి" అని పిలువగానే మేమంతా వెళ్లి ముందు వరుసల్లో కూర్చొన్నాం.

ఉపన్యసించడానికి లేవగానే విద్యార్థుల నుండి పెద్దగా అరుపులు. అనుభవజ్ఞుడు కనుక రెండు నిముషాలు మౌనం వహించి పిల్లల కిష్టమైన అంశం ఒకటి తీసుకొని మను చరిత్రలోని ప్రబంధ నాయికి వరూధిని వర్ణన అతిరసరమ్యంగా మొదలుపెట్టారు. అంతా నిశ్శబ్దం ఉత్సుకత. అసలే పండితుడు. అందులోనూ వరూధిని వర్ణన. రసరంజకంగా వర్ణించి అందరి మెప్పు పొందారు. ఆరోజు విజ్ఞాన వంతమైన ఒక గొప్ప ఉపన్యాసం చేశారు.

జె.కె.సి. కళాశాలలో సీటు సంపాదించడమంటే బ్రహ్మప్రళయం. అందునా రోసయ్య గారి చేతుల మీదుగా సాధించడం. ఒకరోజు ఉదయం డాక్టరు గారి వద్దకు ఎవరో వెళితే ప్లీజ్ అడ్మిడ్ అని ప్రిస్క్రిప్షన్ స్లిప్‌పై రాసి పంపించారట. అతను రోసయ్య గారంటే భయపడి సాయంత్రం డాక్టరు గారు వచ్చే సమయంలో వెళ్లి ఇచ్చాడు. రోసయ్య గారు "ఏంటిది, అని విసిరి ఆ కాగితాన్ని అతని మొఖాన కొట్టారు" ఆవేశం తగ్గిన తరువాత సీటు ఇప్పించడం జరిగింది.

ఇలాంటి సరిగమలెన్నో మాకు తీపి జ్ఞాపకాలు. కళాశాలలో పనిచేసిన అధ్యాపకులందరూ గర్వించ దగిన అంశాలు ఎన్నో. ముఖ్యంగా విద్యార్థుల స్థాయిని బట్టి ఉన్నత శిఖరాల నధిరోహింప చేయడం పవిత్ర కార్యంగా వృత్తి గౌరవాన్ని నిర్వహించినందుకు గర్వపడుతున్నాం. సమాజంలో మా గౌరవాన్ని ఇనుమడింపజేసిన జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల చిరస్మరణీయం.

కళాశాల ఆధునిక రూపశిల్పి – శ్రీ జాగర్లమూడి నరేందర్‌నాథ్

శ్రీ ఎస్.ఆర్.కె. ప్రసాద్

స్వర్గీయ జాగర్లమూడి నరేందర్‌నాథ్ అనగానే ఆధునికత కలిగిన ధృఢస్వరూపం, కల్మషం లేని కనుదోయి, మందస్మితంతో కూడిన ఆత్మీయ సమ్మోహనత్వం వెరసి నిండైన మూర్తిమత్వం మనకు గోచరిస్తుంది. కీ॥శే॥లు జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారి కుమారుడి గానే కాక దాతృత్వంలోనూ, అందరినీ ఆప్తులుగా చూసే స్వభావం లోనూ వారి వారసత్వాన్ని ముమ్మూర్తులా పుణికి పుచ్చుకున్నారు. శ్రీ చంద్రమౌళిగారి మరణానంతరం 1988లో కళాశాల పాలకవర్గం లోనికి అడుగిడిన నాటి నుండి మరణించే వరకూ అనగా 2014 వరకూ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల పురోభివృద్ధి పథంలో వారు వహించిన పంథా, పాత్ర మరువలేము.మరిచిపోలేము. అందుకే ఈ స్వర్ణోత్సవ సంబరాల వేళ ఆ మహనీయునిడిని స్మరించుకోవటం సముచితం, కర్తవ్యం కూడా...!

1968వ సంవత్సరంలో కళాశాల స్థాపించిన నాటి నుండి 1987లో మరణించే వరకూ శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళిగారు కళాశాల పాలకవర్గ అధ్యక్షులుగా, జె.కె.సి. కళాశాలను పసిపాపవలే సాకి పెంచి పోషించారు. అందరి తోనూ అజాత శత్రువని అనిపించు కున్న తిరుగులేని నాయకులు. పెద్దాయనగా చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలచిపోయారు. అటువంటి వీరి వారసత్వాన్ని శ్రీ జాగర్లమూడి నరేందర్‌నాథ్ గారు కొనసాగించారు. ఫిబ్రవరి 25, 1948వ సంవత్సరంలో జన్మించిన నరేందర్‌నాథ్ గారు విజయవాడ ఆంధ్ర లయోలా కళాశాలలో, గుంటూరు హిందూకళాశాలలో చదువుకున్నారు. ఆ రోజుల్లో వీరు మంచి క్రికెటర్‌గా కూడా పేరును గడించారు.

1968లో ప్రారంభమైనప్పటి నుండి అంకిత భావంగల అధ్యాపకులు, ఆదర్శవంతమైన యాజమాన్యం ఆధ్వర్యంలో కళాశాల దినదినాభివృద్ధిచెంది అనతి కాలంలోనే అత్యుత్తమ ఫలితాలతో ఉన్నత స్థాయికి చేరింది. శ్రీ చంద్రమౌళిగారి మరణానంతరము 1988వ సంవత్స రంలో వీరు జెకెసి కళాశాల కార్యదర్శి మరియు కార్యనిర్వహణాధికారిగా (సెక్రటరీ మరియు కరస్పాండెంట్) బాధ్యతలు స్వీకరించారు. ఆ పదవిని బాధ్యతగానే కాకుండా అద్వితీయమైన అంకితభావంతో నిర్వర్తించి ప్రగతికారక సోపానాల నందించి కళాశాల చరిత్రలో చిరస్థాయిలవ్వటం అపురూపం. శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ గారు సెక్రటరీగా బాధ్యత లను స్వీకరించే నాటికి సమాజంలోను, విద్యావిధాంలోను పెను మార్పులు రావడం మొదలైంది. విద్య ప్రైవేటీకరణ మొదలై డిగ్రీకోర్సుల్లో సమూలమైన మార్పులకు ప్రాధాన్యత ఏర్పడిన కాలమది. అటువంటి నవీన సంధికాలంలో శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ కళాశాల సెక్రటరీగా బాధ్యతలను స్వీకరించి మారిన విద్యావిధానాలకనుగుణంగా అధునాతన కోర్సులను ప్రవేశపెట్టి కళాశాల తీరుతెన్నులకే వన్నె తెచ్చారు.

శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించగానే కళాశాలకు కావలసిన ముఖ్యమైన మౌళిక వసతులు, సౌకర్యాల రూపకల్పనకు కంకణం కట్టారు. ఐతే "తానొకటి తలిస్తే దైవమొకటి తలచిం దన్నట్లు" ఆధునిక సాంకేతిక విద్యావిధానాలతో త్వరితగతిన పురోగమిస్తున్న కళాశాలకు అనుకోని దుస్సంఘటన ఆనాటి కొన్ని అరాచక శక్తుల రూపంలో రంగా హత్యానంతరం దాపురించింది. 1989లో రంగా హత్యానంతర ఘటనల్లో కళాశాల గ్రంథాలయం, ప్రయోగశాలలు, చివరకు ఆ సంఘటననాటి ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ భాస్కరరావు గారి కారుతో సహా అరాచక ముష్కరుల దాడిలో ధ్వంసమయ్యాయి. కళాశాల విద్యార్థిలోకం, అధ్యాపకులు, యాజమాన్యం, చివరకు సభ్యసమాజం కూడా ఈ సంఘ టనతో ఖిన్నులయ్యారు. ఆనాటి రాష్ట్రప్రభుత్వ పెద్దలూ ఈ విషాదఘటనకు తమ సానుభూతిని తెలియ జేశారు.

కాలం అనంతం. ఏ ఒక్క సంఘటన దగ్గరా ఆగదనేది గొప్ప చారిత్రక సత్యం. పై దుర్ఘటన వ్యవస్థ యొక్క రూపురేఖలను సమూలంగా మార్చివేసింది. 'యంగ్ & డైనమిక్ సెక్రటరీ'గా పేరున్న శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ కళాశాల పునర్నిర్మాణానికి నడుం బిగించారు. సంపూర్ణ సహాయ సహకారాలనందించే యాజమాన్య పెద్దల తోడుగా, మీ వెంట మేమున్నామనే అధ్యాపకుల అండతో విద్యార్థుల్లో మనోబలాన్ని పెంచి కళాశాల రూపురేఖలకు శ్రీకారం చుట్టారు. అధ్యాపకులు, విద్యార్థులు, యాజమాన్య పెద్దలతో కలసి

ఒక పెద్ద ఊరేగింపు కలెక్టర్ ఆఫీస్ వరకూ కొనసా గించారు. ఇదొక అపూర్వ ఘట్టం. వేలాదిమంది విద్యార్థులు ప్లకార్డులు చేబూని మౌనంగా నడుస్తుంటే నాటి గుంటూరు ప్రజానీకం కళ్ళప్పగించి చూసి తమ సంఘీభావాన్ని తెలిపింది.

విజయంలో కంటే విపత్తులోనే మనిషి యొక్క గొప్పతనం తెలుస్తుంది. కష్టాలు అవకాశాలను వెంట తీసుకొని వస్తాయి. కాలానికీ నిజాన్ని నిరూపించుకొనే శక్తి ఉంటుంది. "ఏతమేసి తోడినా ఏరు ఎండదు. పొగిలి పొగిలి ఏడ్చినా పొంత నిండదు" అన్నట్లుగా జరిగిన నష్టాన్ని గూర్చి తలచుకుంటూ కూర్చోకుండా నరేందర్‌నాథ్ గారు సంయమనంతో, మంచి అవగాహనా దృక్పథంతో కళాశాలకు నూతన రూపునివ్వటం మొదలుపెట్టారు. ఆశావాది ప్రతికష్టంలోనూ అవకాశాలను అన్వేషిస్తాడు. ఎంత కోల్పోయినా భవిష్యత్తు మిగిలే ఉందనే ఆశావాద దృక్పథం ఆనాడు వారిలో కనిపించింది. సారాన్ని వెదికే వారు భారాన్ని లెక్కచేయరనే మాట వీరికి చక్కగా సరిపోతుంది. పరిస్థితులు మనచేతుల్లో ఉండవు కానీ ప్రవర్తన ఆచరణలు మన చేతుల్లోనే ఉంటాయని వీరు నిరూపించారు. కళాశాల పునర్నిర్మాణ విషయంలో వారి ఆలోచనలు ఉన్నతం. ఆచరణ మహోన్నతం. తనదైన వ్యవహారశైలితో వినూత్న ప్రయత్నాలు ప్రారంభించి కృతకృత్యులయ్యారు. అనేక నూతన భవనాలు నిర్మించబడ్డాయి. ఈ దుస్సంఘటనకు ముందు తరగతి గదులన్నీ రేకుల షెడ్‌లో ఉండేవి. ఆ షెడ్లను తీసివేసి మూడు అంతస్తుల భవనాలను నిర్మింపచేశారు. అన్ని ప్రయోగశాలలకూ ధ్వంసమవ్వటానికి ముందున్న వాటికన్నా మిన్నగా సౌకర్యాలను సమకూర్చారు. కళాశాల గ్రంథాలయం ఠీవిగా "యలవర్తి రోసయ్య గ్రంథాలయంగా" బహుళ అంతస్తుల భవనంలోకి మారిపోయింది. అలా అలా ఆయన ఆధ్వర్యంలో పునర్నిర్మితమైన కళాశాల తరగతి గదులు సకల సౌకర్యాలకు నెలవులై విద్యాబోధనకు కొత్త మార్గాలు తెరిచాయి.

ఇంతకుముందే పేర్కొన్నట్లు, 1985-'90ల నాటికాలం విద్యావ్యవస్థలో మార్పులకు గురైనకాలం. కాలానికి తగ్గట్లుగా మార్పులను ఆహ్వానించే హృదయంగా, అభ్యుదయ భావాలు, ఆధునిక విద్యపట్ల మమకారంగల శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ కళాశాలలో బోధించే కోర్సులపై దృష్టిపెట్టారు. అప్పుడే "కంప్యూటర్ యుగం" ప్రారంభ మౌతోంది. వెంటనే దాని భవిష్యత్‌ను బేరీజువేసిన శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ మన కళాశాలలో కంప్యూటర్ కాంబినేషన్‌లో అనేక కొత్త కోర్సులను ప్రారంభింపచేశారు. బి.యస్సీలో కంప్యూటర్ కాంబినేషన్‌తో "సెల్ఫ్ ఫైనాన్సింగ్" పద్ధతితో అనగా ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహకారం లేకుండా నడిచేలా కోర్సులను ప్రారంభించారు. క్రమేణా M.C.A., M.A., (English), M.Sc., (Maths), M.Sc., (Microbiology), M.Sc., (Biotech), M.Sc., (Chemistry) లాంటి పిజి కోర్సులనూ ప్రారంభింపచేశారు. తద్వారా విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగింది. అధ్యాపకుల సంఖ్య పెరిగింది. నూతన భవనాలు అమరాయి. జాతీయ స్థాయికి సరితూగేలా ప్రయోగశాలలు ఏర్పడ్డాయి. క్రమేణా అవసరాని కనుగుణంగా అదనపు తరగతిగదుల నిర్మాణంలో కళాశాల పూర్వ విద్యార్థులు, దాతృత్వ సంస్థలు చేయూతనిచ్చాయి. ఈ క్రతువంతా శ్రీ నరేందర్‌నాథ్‌గారి వ్యక్తిత్వ ప్రభావమే.

నేడు కళాశాల తూర్పుభాగంలో ఠీవిగా నిలుచున్న కంప్యూటర్ సైన్స్ ప్రయోగశాలతో కూడిన భవనం మరియు డిపార్టుమెంటు ఆనాడు శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ గారి సంకల్ప బలం, చొరవలతోనే ఏర్పడ్డాయి. UG మరియు PG స్థాయిలో కొత్త కోర్సులు అందునా సెల్ఫ్‌ఫైనాన్సింగ్ కోర్సుల ప్రారంభంతో కళాశాలకు కాస్త ఆర్థికంగా వెసులుబాటు కలిగి వేగంగా పరుగిడేకాలంతో పోటీపడి కళాశాల అభివృద్ధినే ధ్యేయంగా నడిపిన నరేందర్‌నాథ్ గారి ముందుకు 1993లో కళాశాల రజతోత్సవాలు వచ్చేశాయి. కళాశాల ప్రారంభమై అప్పుడే పాతిక సంవత్సరాలు పూర్తయ్యాయి. కళాశాల రాష్ట్ర మరియు జాతీయస్థాయిలో ప్రఖ్యాత సంస్థగా గుర్తింపు తెచ్చుకొంది. అందుకే రజతోత్స వాలను మూడు రోజులపాటు ఘనంగా జరపాలని నిశ్చ యించారు. ప్రసిద్ధి చెందిన మానవతా వాదిగా ముద్రపడిన జస్టిస్ ఆవుల సాంబశివరావు గారు రజతోత్సవాల ప్రారంభ వేడుకకు ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేశారు. రెండవరోజు పూర్వవిద్యార్థుల సమ్మేళనంలో వివిధ వినోద కార్యక్రమా లను ప్రదర్శించిన వారికి శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ జ్ఞాపికలు అందజేశారు. మూడవరోజు సాంస్కృతిక దినోత్సవములో ముఖ్య అతిథులుగా మహానటుడు అక్కినేని నాగేశ్వరరావు గారు, సుప్రసిద్ధకవివరేణ్యులు ఆచార్య సి.నారాయణరెడ్డి గారు హాజరై విద్యార్థులకు ఆశీస్సులందజేసి కళాశాల భవిష్యత్‌లో మరింత ఉన్నతంగా ఎదగాలని ఆకాంక్షించారు. మొదటిరోజు వ్యవస్థాపకుల దినోత్సవానికి ఆచార్య కొత్త సచ్చిదానందమూర్తి గారు, ఆచార్య వై.సి. సింహాద్రిగారు, డాక్టర్ యల్. సూర్యనారాయణగారు, డాక్టర్ యలమంచిలి శివాజిగారు ముఖ్య అతిథులుగా హాజరయ్యారు. నాగార్జున ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ వ్యవస్థాపకులను, దాతలను సన్మానించారు. కళాశాల ప్రారంభం నుండి పనిచేస్తున్న అధ్యాపక మరియు అధ్యాపకేతర సిబ్బందికి రజతపతకాలనందజేశారు.

స్వతహాగా క్రీడాకారుడైన శ్రీ నరేందర్‌నాథ్‌కు క్రీడలంటే అపారమైన మమకారం. కళాశాల విద్యార్థులు చదువులోనేకాదు, ఆటపాటల్లోనూ ముందుండాలని భావించారు. కళాశాలలో చదువుకొనే విద్యార్థులు గ్రామీణ ప్రాంతాలవారే కనుక శారీరక దృఢత్వం తదితర అంశాల్లో శిక్షణ ఇస్తే ఉన్నతస్థాయిలో రాణిస్తారని వారి నమ్మకం. అందుకే ఉన్నతస్థాయి ప్రమాణాలతో "ఇండోర్ షటిల్ కోర్టులు", అత్యున్నతస్థాయిలో జిమ్‌ను ఏర్పాటు చేయించారు. ఫ్లడ్‌లైట్ల వెలుగులో మాచ్‌లు ఆడుకొనేలా మంచి బాస్కెట్‌బాల్ కోర్టును నిర్మింపచేశారు. వారి కృషి వృధా కాలేదు. మన కళాశాల విద్యార్థులు యూనివర్సిటీ స్థాయిలో, రాష్ట్ర మరియు జాతీయ స్థాయిలో పతకాలను సాధిస్తున్నారు. గత రెండు దశాబ్దాలుగా "చందూస్ సిల్వర్ కప్" క్రికెట్ టోర్నమెంటు ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాలల అధ్యాపకుల కోసం నిర్వహించటంలోనూ వీరి పాత్ర మరువలేనిది. విన్నర్స్‌కి, రన్నర్స్‌కి ఇచ్చే ట్రోఫీలను తానే స్వయంగా సమకూర్చారు. ఆటలలో ప్రతిభ కనబరచే విద్యార్థులకు ఆర్థిక సాయం కళాశాల నుండి అందేలా చర్యలు తీసుకొన్నారు. ఆంధ్రా క్రికెట్ అసోసియేషన్‌తో MOU చేసుకొని కళాశాల ఆటస్థలంలో గొప్ప క్రికెట్ టర్ఫ్, క్రికెట్ మైదానాలను ఏర్పాటు చేయించారు. జాతీయస్థాయి మహిళా క్రికెటర్లు శిక్షణ తీసుకొనేవిధంగా ఆధునిక సౌకర్యాలతో భవన నిర్మాణం గావించారు. నేడు అనేక జాతీయ, అంతర్జాతీయ మహిళా క్రికెట్ టీములు వచ్చి మన కళాశాల మైదానంలో శిక్షణ పొందుతున్నాయంటే అది ఆయన తీసుకొన్న చొరవ ఫలితమే.

అది 2004వ సంవత్సరం. కళాశాల దినదినాభి వృద్ధి చెంది అత్యున్నతస్థాయిలో గొప్ప ఫలితాలతో వెలు గొందుచున్నవేళ కళాశాల NAAC అక్రిడిటేషన్‌కి వెళ్ళాలని వారు భావించారు. అందుకు కళాశాల విభాగాలను సకలసన్నద్ధం చేయించారు. ఈ ప్రయత్నంలో స్వయంగా తాను, ప్రెసిడెంట్ డా॥ బసవపున్నయ్య గారు ఇరువురూ కలసి ప్రతిడిపార్టుమెంటును సందర్శించి తగు సూచనలిచ్చి అధ్యాపకుల మనోధైర్యాన్ని పెంచారు. 2005వ సంవత్సరంలో మన కళాశాల సందర్శనకు వచ్చిన NAAC బృందం కళాశాల అన్నివిభాగాలను సునిశిత పరిశీలనచేసి కళాశాలకు 'A' గ్రేడ్ ఇవ్వటమే కాకుండా కళాశాల అభివృద్ధిలో యాజమాన్యం వారి కృషిని ఎంతో కొనియాడింది. కళాశాల 'A' గ్రేడ్ పొందిన సందర్భంగా, నాడు శ్రీ ముళ్ళపూడి హరిశ్చంద్రప్రసాద్, ఆచార్య నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయ ఉపకులపతి డా॥ బి. వేణుగోపాలరెడ్డి గార్లు ముఖ్య అతిథులుగా అభినందన సభ జరిపారు.

కళాశాల ప్రగతి పథంలో మరొక మైలురాయి "స్వయం ప్రతిపత్తి" (Autonomy). వీరి ఆధ్వర్యంలోనే 2007లో కళాశాల "స్వయం ప్రతిపత్తి" గల కళాశాలగా UGC వారి నుండి గుర్తింపు పొందింది. నేడు జెకెసి కళాశాల స్వయం ప్రతిపత్తి గల కళాశాలల్లో తనకంటూ ఒక స్థానాన్ని సంపాదించుకుంది. ప్రత్యేక స్థానం పొందింది. దానికి వారు చేసిన కృషి అనుపమానం.

కళాశాల ప్రారంభకాలంలో విద్యార్థుల క్రమశిక్షణ మరియు విద్యావిషయాలమీదే ప్రధానంగా దృష్టిపెట్టబడింది. కానీ మారుతున్న కాలంలో విద్యావ్యవస్థలో వచ్చిన మార్పుల్లో భాగంగా కళాశాల ఎన్నో జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయస్థాయి సెమినార్లను నిర్వహించింది. వీటి నిర్వహణలో కళాశాల సెక్రటరీగా శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ అందించిన సహాయ సహకారాలు మరువలేనివి.

ఇక వ్యక్తిత్వపరంగా శ్రీ నరేందర్‌నాథ్ నిగర్వి. అందరితోనూ మరణించేవరకూ "యంగ్ అండ్ డైనమిక్ సెక్రటరీ"గా కొనియాడబడ్డ ఆధునిక స్ఫూర్తి కలిగిన అభ్యుదయవాది. నిరంతరం కళాశాల పురోభివృద్ధి గురించి తపించినవ్యక్తి. అధ్యాపకుల యెడల అపారమైన గౌరవాదరాలు చూపిన మహానుభావుడు. ఒకవేళ ఏ అధ్యాపకుడైనా తన స్వీయకారణాల వలన కళాశాలను విడిచివెళ్ళాలని భావిస్తే, నిరభ్యంతరంగా, సాదరంగా వారి నిష్క్రమణకు సహకరించిన గొప్పవ్యక్తి ఆయన. కళాశాల యాజమాన్యంతో మిగిలిన వారితోనూ చక్కని సమన్వయం చూపిస్తూ తాను ముందుకు నడుస్తూ, కళాశాలను ముందుకు నడిపిన దార్శనికుడాయన. యాభయ్యేళ్ళ జెకెసి కళాశాల ప్రస్థానంలో పాతిక సంవత్సరాలు ఆయన మార్గదర్శకత్వంలోనే కళాశాల ముందుకు సాగిందని చెప్పవచ్చు. అది కూడా కళాశాల ఆధునిక భవన నిర్మాణపరంగా, NAAC వారి 'A' గ్రేడ్ పొందటం పరంగా, 'అటానమస్' కళాశాలగా మారటం పరంగా పొందిన గొప్ప గుర్తింపులన్నీ వీరికాలంలోనే జరిగాయి.

వీరి ఆదరాభిమానాలను చవిచూసిన కళాశాల అధ్యాపకులు వీరి మరణానంతరం శ్రీ నరేందర్‌నాథ్‌గారి కాంశ్య విగ్రహాన్ని కళాశాలలో నెలకొల్పుకొని వారి పట్ల తమకుగల మక్కువను కృతజ్ఞతను తెలుపుకొన్నారు.

అందుకే ఆయన జెకెసి కళాశాల చరిత్రలో "ఆధునిక రూపశిల్పి"గా చిరస్థాయిగా, నిలిచిపోయారు. ఎప్పటికీ నిలచిపోతారు. ఈ స్వర్ణోత్సవాలవేళ వారి దివ్యస్మృతికి అంజలిఘటిస్తూ... "మంచి మనసు కలిగినవారికి మరణమే ఉండదు".

మా జె.కె.సి. కళాశాల – మా ఆంధ్రశాఖ

శ్రీ గొల్లపూడి ప్రకాశరావు
విశ్రాంత ఆంధ్రోపన్యాసకులు

జె.కె.సి. కాలేజి జరుపుకుంటున్నది స్వర్ణోత్సవం. ఈ సంతోషవార్త వినగానే మూడు పాతికల వయస్సు గల నాలో పాతికేళ్ల యువకునిలోని ఉత్సాహం. జె.కె.సి. కాలేజిని తలచుకోగానే నాలో ఎన్నో మధుర జ్ఞాపకాలు. ముప్పై యేళ్ల నా జె.కె.సి. జీవితంలో సాగించిన ఎన్నో వ్యాపకాలు.

జె.కె.సి. కాలేజి అంటే జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కాలేజి. కుప్పుస్వామి చౌదరి గారికి ఆ రోజులలో అంతులేని కీర్తి ప్రతిష్ఠలు. గుంటూరులో మరొక కాలేజి అవసరాన్ని గుర్తించిన పెద్దలు ఒక కమిటీగా రూపొందారు. కాలేజి పేరు విషయంలో ఆ పెద్దలందరూ ఏకగ్రీవంగా నిర్ణయించిన పేరు కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి పేరు. గొప్ప గుణముల ఆసామి కుప్పుస్వామి అని కవి పండితులచే ప్రశంసితులైన మహానుభావుడు కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు. వారు గుంటూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులుగా ఉన్నప్పుడు ఎందరో తెలుగు పండితులకు ఉద్యోగాలిచ్చారు. ఎందరో కవులను సన్మానించారు. వారి పేరుతో వెలసిన జె.కె.సి. కాలేజిలో ఎందరో విద్యాధిక యువకులకు ఉద్యోగాలు లభించాయి. ఆ ఆదర్శమూర్తికి నా 'ప్రకాశం జిల్లా సాహిత్య ప్రకాశిక' ను అంకితం ఇస్తూ

"ఎందరో పాఠశాలాధ్యాపకులకు కుప్పుస్వామి పెట్టింది భిక్ష.
ఎందరో పాఠశాలాధ్యాపకులకు కుప్పుస్వామి ఇచ్చింది రక్ష.
అందుకే వంచుతున్నాను వారి ముందు నా మస్తకం
అంకితంగా ఉంచుతున్నాను వారి ముందు నా పుస్తకం" అని స్తుతించాను.

జె.కె.సి. కళాశాలకు ప్రథమ అధ్యక్షులు జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు. ప్రథమ కార్యదర్శి డాక్టర్ కాసరనేని సదాశివరావు గారు. వీరిరువురూ ఏకమనస్కులై కాలేజి అభివృద్ధికి పాటుపడ్డారు. చంద్రమౌళి గారు చెబితే సదాశివరావు గారు కాదనరు. సదాశివరావు గారు చెబితే చంద్రమౌళి గారు వద్దనరు.

జె.కె.సి. కాలేజికి ప్రిన్సిపాల్స్‌గా పనిచేసిన మొదటి ముగ్గురు సర్వశ్రీ వై. రోసయ్య, డాక్టర్ యస్. అనంతం, డాక్టర్ సి. నరసింహశాస్త్రి, కుప్పుస్వామి కళాశాలకు మొదటి ప్రిన్సిపాల్‌గా ప్రొఫెసర్ ముత్తుస్వామి గారిని నియమించా లనుకున్నారు. ఎందుకో గాని ఆ ప్రయత్నం ఫలించలేదు. అప్పుడు ఎ.సి. కాలేజిలో చాలాకాలం ఆంగ్లోపన్యాసకులుగా ఉద్యోగం చేసిన రోసయ్య గారిని ప్రిన్సిపాల్‌గా నియమించారు. రోసయ్య గారు చండశాసనులు. తనకు నచ్చితేనే తప్ప ఎవరి మాటా వినరు. మేనేజ్‌మెంటు వారు చెప్పినా సరే. ఆ విషయం తెలిసి గూడా మా యాజమాన్యం వారు కాలేజి అభివృద్ధి కోసం వారినే రప్పించారు. ఆ మొదటి రోజులలోనే అనంతం గారిని, అమరేంద్ర గారిని ఇంగ్లీషు డిపార్టుమెంటులో చేర్చుకున్నారు. ముగ్గురూ ఆంగ్ల పండితులు. ముగ్గురూ వరుసగా ప్రిన్సిపాల్స్‌గా వ్యవహరించి జె.కె.సి. కాలేజి ప్రతిష్ఠను పెంచారు.

వేదాలు ప్రభుసమ్మితాలనీ, పురాణాలు మిత్రసమ్మితా లని, కావ్యాలు కాంతాసమ్మితాలని సాహిత్యంలో ప్రసిద్ధి. మేము మా మొదటి ముగ్గురు ప్రిన్సిపాల్స్‌ను వేదపురాణ కావ్యాలతో పోల్చుకునే వాళ్లం. వేదాలు రాజశాసనాల వంటివి రోసయ్య గారి మాటకు తిరుగులేదు. పురాణాలు మిత్రునిలా బోధిస్తాయి. అనంతం గారి మాటలు మిత్రుడిచ్చే సలహాలలా అనిపిస్తాయి. అమరేంద్ర (సి. నరసింహశాస్త్రి గారి కలంపేరు) గారి మాటలు మృదు మధురంగా, మనోహరంగా మనస్సును రంజింపజేస్తాయి. ఆ తర్వాత ప్రిన్సిపల్స్‌గా వ్యవహరించిన సర్వశ్రీ భాస్కరరావు, సోములరావు, సోమేశ్వరశర్మ, ఎస్.ఆర్.కె. ప్రసాద్, భూషయ్య, కుమార్ ఆ ముగ్గురి అడుగుజాడలలో నడిచి బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ప్రస్తుత ప్రిన్సిపల్ నాగేశ్వరరావు నడుస్తున్నది గూడా అదే బాట.

జె.కె.సి. కాలేజి స్థాపించే నాటికి గుంటూరులో ప్రసిద్ధి గాంచిన ఎయిడెడ్ కాలేజిలు రెండు. ఒకటి ఆంధ్ర క్రైస్తవ కళాశాల, రెండు హిందూ కళాశాల. సీట్లు పరిమితం. విద్యార్థులు అపరిమితం. సీటురాని విద్యార్థులకు నిరాశ. ఈ పరిస్థితిని అధిగమించడానికే

జె.కె.సి. అవతరణ. దశాబ్దాలుగా రంగంలో ఉన్న కాలేజిలు గనుక అధ్యాపకులుగా రెండు కాలేజీలలో లబ్ధప్రతిష్ఠులు ఉండేవారు. ఆంధ్రశాఖలో గూడా ప్రతిభావంతులు పలువురు బోధకులుగా ఆ రెండు కాలేజీలకు ఖ్యాతి తెచ్చారు. ఏ.పి. కాలేజీలో సర్వశ్రీ తెలికచర్ల వేంకటరత్నం, జమ్ములమడక మాధవరామశర్మ, కరుణశ్రీ, స్ఫూర్తిశ్రీ మొదలగువారు, హిందూ కాలేజీలో వావిలాల సోమయాజులు, ప్రసాదరాయ కులపతి వంటివారు ఇందుకుదాహరణ.

జె.కె.సి. కాలేజి యాజమాన్యం వారు అన్ని శాఖలలో సమర్థులైన యువకుల నెన్నుకొని ఆ కాలేజీలతో పోటీపడా లనుకున్నారు. ఎన్నికలో ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకొనేవారు. ఆంధ్రశాఖ పట్ల కార్యదర్శి డాక్టర్ కాసరనేని సదాశివరావు గారు ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించారు. వారు ప్రఖ్యాత శస్త్ర వైద్య నిపుణులు. అంతేకాదు. కావ్యరస గ్రహణ పారీణులు. వారు స్థాపించి, నిర్వహించిన సాహితీ సదస్సులో పాల్గొనని సమకాలీన కవి పండితులు ఉండేవారు కారు. శ్రీ కొల్లా శ్రీకృష్ణారావు కార్యదర్శిగా వ్యవహరించిన సాహితీ సదస్సు నెలనెలా సాహిత్య కార్యక్రమాలు నిర్వహించేది. నేను ప్రచురించి, డాక్టర్ సదాశివరావు గారికి అంకితమిచ్చిన 'కరుణశ్రీ కవితాశ్రీ', డాక్టర్ యస్. అనంతం గారికి అంకిత మిచ్చిన 'తెనుగులెంక తుమ్మల' గ్రంథాలు రెండూ సాహితీ సదస్సులోనే ఆవిష్కరణకు నోచుకున్నాయి.

లెక్చరర్ల ఎన్నిక సమయంలో డాక్టర్ సదాశిరావు గారు, విజయవాడ లయోల కాలేజి ఆంధ్రోపన్యాసకుడు గురుప్రసాదరావు సమర్థుడని ఆ నోటా, ఈ నోటా విన్నారు. అంతేకాదు, వారి సాహిత్యోపన్యాసాన్ని స్వయంగా విన్నారు. సంతృప్తి చెందిన తర్వాత జె.కె.సి. కాలేజికి ఆంధ్ర శాఖాధ్యక్షులుగా ఆహ్వానించారు.

నాగళ్ల గురుప్రసాదరావు ఉపన్యాస కళలో మేటి. స్తుతి యోగ్యం వారి వాగ్ధాటి. ప్రాచీనాధునిక ప్రసిద్ధ కవుల కవితలన్నీ వారికి కంఠస్థం. ప్రాచీనాధునిక ఆలంకారిక విమర్శ రీతులన్నీ వారికి హృదయస్థం. వారిచుట్టూ ఎప్పుడూ శిష్యగణం. శిష్యవాత్సల్యం వారి సహజ గుణం. విద్యార్థు లకు కొన్ని శీర్షికలిచ్చి వారిచేత కళాశాల వార్షిక పత్రికకు (మేగజైన్) వ్యాసాలు రాయించేవారు. వాటిని సరిజూసి, అవసరమైతే చర్చించి, మార్పులు చేర్పులు చేయించేవారు. ఆ ప్రామాణికమైన వ్యాసాలతో మా కళాశాల మేగజైన్ ఆనాటి సాహిత్య మాసపత్రిక 'భారతి'కి సరిజోడుగా ఉండేది. అన్నట్లు నాగళ్లవారు ఆ రోజులలో 'భారతి' పత్రికలో ఉన్నత స్థాయి సమీక్షలు రాసేవారు. 'భారతి' సంపాదకుడు శివలెంక శంభుప్రసాద్ ప్రత్యేకంగా అడిగి 'భారతి'కి వ్యాసాలు రాయించుకునే వారు.

గురుప్రసాదరావు గారు గ్రాంథిక భాషాభిమానులు. ప్రామాణిక భాషలోనే కవితా వ్యాసంగం సాగించిన తుమ్మల సీతారామమూర్తి వారికి దైవసమానులు. ''చిన్నయ నాలో కొలువున్నవాడు జీవాత్మవలెన్" అని తుమ్మలవారు భావిస్తే, చిన్నయ పేరిట సాహిత్య సభలు నిర్వహించి తుమ్మలకు ప్రీతిపాత్రులయ్యారు నాగళ్ళ వారు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి వారు నాగళ్ల వారి సమర్థతను గ్రహించి తుమ్మల వారిపై మోనోగ్రాఫ్‌ను రాయించారు. జె.కె.సి. కళాశాల కేంద్రంగా వెలసిన తుమ్మల కళాపీఠం వారు తుమ్మల వారి పేరిట ఇచ్చే తుమ్మల అవార్డును ఒక సంవత్సరం గురుప్రసాదరావు గారికి ఇచ్చి గౌరవించారు.

కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత గురుప్రసాదరావు గారు తాడికొండ సంస్కృతాంధ్ర కళాశాల ప్రిన్సిపాల్‌గా వెళ్ళారు. పిమ్మట విజయవాడ సిద్ధార్థ అకాడమీ యాజమాన్యం వారు గురుప్రసాదరావు గారికి లలితకళా వేదిక నిర్వహణ బాధ్యత నప్పగించారు. ఇటీవలవారికి, వారి(మా) శిష్యుడైన పాపినేని శివశంకర్‌కు కేంద్ర అకాడమీ అవార్డు లభించింది. యాదృచ్ఛికమే అయినా గురుశిష్యులిద్దరికీ ఒకే సంవత్సరం లభించిన ఈ అవార్డు వారిద్దరికీ, మా కందరికీ అమితానందం కలిగించిన అవార్డు.

గురుప్రసాదరావు గారి తర్వాత మిత్రులు కడియాల రామమోహనరాయ్ ఆంధ్రశాఖాధ్యక్షులయ్యారు. ఏ.సి. కాలేజీలో మూడు సంవత్సరాల అనుభవంతో వారు జె.కె.సి.కి వచ్చారు. 'భారతి' మాసపత్రికలో సమర్థులైన సమీక్షకులనే ఖ్యాతితో వచ్చారు. వచ్చిన తర్వాత మంచి బోధకుడని విద్యార్థులు మెచ్చారు. మంచి వక్త అని సాహిత్య సభల నిర్వాహకులు మెచ్చారు. తమను గూర్చి రాయ్ ఒక ప్రశంసా వాక్యం పలకడమే మహాభాగ్యంగా భావిస్తారు. ఆధునిక యువ కవులు. సమగ్ర ఆధునిక సాహిత్యం వారికి కరతలామలకంగా భావించి తెలుగు సాహిత్య అకాడమీ వారు వారిచే తెలుగు సాహిత్య వికాసం గ్రంథాన్ని రాయిం చారు. ఆధునిక సాహిత్యంలో అది ఒక ప్రామాణిక గ్రంథమని సాహిత్యాభిమానులు భావిస్తున్నారు.

యుజిసి వారు ఇచ్చిన అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని రామమోహన్‌రాయ్ కర్షక సాహిత్యంపై పరిశోధన సాగించి డాక్టరేట్ పొందారు. యుజిసి వారి పోస్టు డాక్టరేట్ రీసెర్చి స్కీమ్ కింద ఆధునిక సాహిత్యంపై ప్రామాణిక పరిశోధన సాగించారు. సమీక్షా సరస్వతికి రాయ్ కలికితురాయి.

డాక్టర్ గుండవరపు లక్ష్మీనారాయణ ఎం.ఏ.లో సర్వ ప్రథముడుగా నిలిచి బంగారు పతకం సాధించిన ప్రతిభావంతుడు.

శ్రీనాథ మహాకవి భీమేశ్వర పురాణానికి దక్షిణ కాశిక పేర వ్యాఖ్యానము రాసిన పండితశ్రేష్ఠుడు. వారు కవిత్వం రాశారు (కళాకేళి, చతురాస్య). వ్యాస సంపుటులు ప్రచురించారు. (మణిహారము, పంచముఖి, వాల్మీకి రామాయణము, కొప్పరపు సోదర కవులు మొ॥వి). నాటకం రాశారు (తిరుపతి వేంకటీయము). డిగ్రీ విద్యార్థులకు అది కొంతకాలం పాటు పాఠ్యగ్రంథం. హరికథా పితామహ ఆదిభట్ల నారాయణదాసు పై పరిశోధన గావించి పిహెచ్.డి. పట్టా పొందడంతో పాటు ఆ గ్రంథాన్ని వ్యయప్రయాసలకోర్చి ముద్రించారు. డజను ముద్రిత గ్రంథాలకు, అరడజను అముద్రిత గ్రంథాలకు కృతి కర్తయైన లక్ష్మీనారాయణ నా 'ప్రకాశం జిల్లా సాహిత్య ప్రకాశిక' మూడవ భాగానికి కృతికర్త.

చిన్నం రామయ్య చౌదరి మంచి పండితుడు. తుమ్మల సీతారామమూర్తి గారికి నచ్చిన పండితుడు. జిల్లా పరిషత్తు వారి పలు పాఠశాలలలో పెక్కేండ్లు పనిచేసి జె.కె.సి. కళాశాలలో ప్రవేశించారు. విద్యార్థులకుపకరించే గ్రంథాలు కొన్ని రాశారు. సాహిత్య విషయకంగా మాకు ఏ సందేహం కలిగినా, వారే మాకు ఆ సందేహాలను తీర్చే పెద్ద దిక్కు వారి పదవీ విరమణానంతరమే మాకు అర్ధాది నిర్ణయాలకు నిఘంటువు లయ్యాయి దిక్కు. ఆ తర్వాతే నడిచాము మేము గ్రంథాలయం దిక్కు.

జె.కె.సి. కాలేజి ఆంధ్రశాఖకు అలంకారప్రాయులు పులిచెర్ల సోదరులు. వారిలో పెద్దవారు పులిచెర్ల సుబ్బారావు గారు. వారు హైస్కూల్‌లో తెలుగు టీచరుగా ఉద్యోగం చేస్తూ మూడు ఎం.ఏ. డిగ్రీలు సాధించారు. ఎం.ఏ. తెలుగు, ఎం.ఏ. సంస్కృతం బోధించారు. వారు, తమ చరిత్రాభి మానాన్ని రచనల ద్వారా తీర్చుకున్నారు. 'జై భవానీ – జై శివాజీ' ఛత్రపతి శివాజీ చరిత్ర. అది పలు ముద్రణల నందించినది. 'ప్రాంచీల బూచి బుస్సీ' ఫ్రాన్స్ అధికారి బుస్సీ చరిత్ర. 'సైతాన్ కా బచ్చా' మొగలాయి చరిత్ర. 'బాబు' వారి పద్య ఖండికా సంపుటి. 'హంసావళి' వారి కథావళి. హంసావళిలోని పరమాన్నం వంటి కథలు చదివిన వికాస్ విద్యా సంస్థల నిర్వాహకుడు శంకరరావు మనస్సు కరిగిపోయి ఆ పుస్తకాన్ని సొంత ఖర్చుతో పునర్ముద్రించారు. పులిచెర్ల వారికి భక్తి, దేశభక్తి అధికం. వారి నవలలు దేశభక్తికి నిదర్శనాలు. పోతన భాగవతంలోని ప్రధాన ఘట్టాలను ఒక గ్రంథంగా ముద్రించడం, భాగవత సభలను నిర్వహించడం వారి భక్తికి తార్కాణాలు. తన గురువు మన్నవగిరిధరరావు హిందూ ధర్మాభిమానంతో నిర్వహించిన 'భారతీయ మార్గం' పత్రిక ఆగిపోతే, తాను సంపాదక బాధ్యతను జీవితాంతం నిర్వహించడం భారతీయత పట్ల వారికి గల అభిమానానికి ఉదాహరణ. తుమ్మల వారి శతజయంతి సందర్భంగా గుంటూరు సాహిత్యాభిమానులు తుమ్మల వారికి గల అభిమానానికి ఉదాహరణ. తుమ్మల వారి శతజయంతి సందర్భంగా గుంటూరు సాహిత్యాభి మానులు తుమ్మల వారి సాహిత్య సర్వస్వాన్ని నాలుగు సంపుటాలుగా ప్రచురిస్తే ఆ ముద్రణ భారాన్నంతా భరించి సాహితీ ప్రియుల సంస్తుతికి పాత్రులయ్యారు. కవిబ్రహ్మ ఏటుకూరి వెంకటనరసయ్య కృతులను రెండు సంపుటాలు గా ప్రచురించిన సందర్భంలో గూడా ఆరోగ్యం సహకరించక పోయినా ఆ సాహిత్య కార్యక్రమానికి సహకరించారు. రంగా మరణానంతరం జరిగిన అల్లర్లలో జె.కె.సి. కాలేజి నష్టపోయింది. నష్టనివారణకు ఎందరెందరో సహకరిం చారు. సుబ్బారావుగారు తాను రాసిన వీరపాండ్య కట్ట బ్రహ్మన నాటకాన్ని జె.కె.సి. కాలేజి ఉద్యోగులచే పలు ప్రాంతాలలో ప్రదర్శింపజేసి, వచ్చిన మొత్తాన్ని జె.కె.సి. కాలేజికి విరాళంగా ఇచ్చారు. కాలేజిపై వారికి గల అభిమానమే ఇందుకు కారణం. ఇంకా ఎంతో కాలం జీవించవలసిన సుబ్బారావు గారు అకాల మరణం పొందడం దురదృష్టం.

పులిచెర్ల సాంబశివరావు అన్నకు తగ్గ తమ్ముడు. అన్నకు తగ్గని తమ్ముడు. అన్నను మించిన తమ్ముడు. సాంబశివరావు తెలుగులో డాక్టరేటు చేశాడు. అన్న మొగలు చక్రవర్తి ఔరంగజేబు నెదిరించిన శివాజీ చరిత్ర నవలగా రాస్తే తమ్ముడు అక్బరు నెదిరించిన రాణాప్రతాప్ చరిత్రను నవలగా రాశాడు. అనేక కథా సంపుటులను ప్రచురిం– చాడు. సాంబశివరావు గొప్ప వ్యంగ్య చిత్రకారుడు. ఒకప్పుడు ప్రతిరోజు ఏదో ఒక పత్రికలో వారి వ్యంగ్య చిత్రాలు ప్రచురితమయ్యేవి.

డాక్టర్ కొండబోలు బసవపున్నయ్య జె.కె.సి. కాలేజీలో నిర్వహించారు పెక్కు పదవులు. వారి మనోభావనలన్నీ సమాజాభి వృద్ధికి నెలవులు. వారు ఆంధ్ర సాహిత్యాభిమానంతో జె.కె.సి.లో తుమ్మల కళాపీఠాన్ని నెలకొల్పారు. కార్యదర్శిగా సాంబశివరావు గారిని నియమించారు. పీఠం తరఫున తుమ్మల వారి జయంతులు, వర్ధంతులు నిర్వహిస్తున్నారు. తుమ్మలవారి పేర ప్రతి సంవత్సరం ఒక సాహితీ సేవకునికి పదివేల రూపాయలిచ్చి సత్కరిస్తున్నారు. సాహిత్య గ్రంథ ప్రచురణ గావిస్తున్నారు. ఈ బాధ్యతలన్నీ జె.కె.సి. ఆంధ్రశాఖాధ్యక్ష బాధ్యతను నిర్వహిస్తూనే సాంబశివరావు నెరవేర్చేవారు.

అంబటి శంకరరెడ్డి మాకు మంచి మిత్రుడు. ఎం.ఏ. తర్వాత చంద్రికా పరిణయం గ్రంథంపై పరిశోధన సాగించి పిహెచ్.డి.

సాధించాడు. క్లాసు ఉన్నప్పుడు క్లాసులో, క్లాసు లేనప్పుడు లైబ్రరీలో అతని కాలక్షేపం. విద్యార్థులకు అర్థం అయ్యే రీతిలో పాఠాలు బోధించడంలో సమర్థుడు.

అన్నదానం రామస్వామి శాస్త్రి హైస్కూలులో ఎంతో అనుభవం ఉన్న ఉపాధ్యాయుడు. ఏ.సి. సాయం కళాశాలలో లెక్చరర్‌గా ఉన్నప్పుడు వారు విద్యాబోధన చేసే విధానాన్ని, వారి రాగయుక్త పద్య పఠనాన్ని అప్పటి ప్రిన్సిపాల్ ఎం.జి. థామస్ స్టాఫ్ మీటింగ్‌లో ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించి ప్రశంసించారు. వారు వయస్సులో పెద్ద అయినా మా అందరితో కులాసాగా, స్నేహపాత్రంగా ప్రవర్తించేవారు. మా మిత్రుడు పులిచెర్ల సాంబశివరావు తాను రచించిన 'స్వర్ణయోగి' నవలలో ఒక కల్పిత పాత్రకు రామస్వామి శాస్త్రి అని పేరు పెట్టారు.

మా ఆంధ్ర శాఖలో ఎక్కువ కాలం ఉపన్యాసకులుగా ఉద్యోగం చేసిన అంగనామణులు ముగ్గురు. శ్రీమతులు పి. శాంతకుమారి, వి. అరుణ కుమారి, టి. లక్ష్మీప్రసన్నం. శాంతకుమారి విద్యార్థి దశ నుండి విద్యార్థి సంఘ కార్యకలాపాలలో చురుకుగా పాల్గొనేవారు. అందువలన బోధన వారికి కష్టమైన పని కాదు. ఇష్టమైన పనే. అరుణకుమారి నెమ్మదిగా విద్యార్థుల మది కింపుగా పాఠ్యబోధన గావించేవారు. లక్ష్మీప్రసన్నం గారు భాషా ప్రవీణగా తెలుగు భాషాశాఖలో ప్రవేశించారు. తర్వాత ప్రైవేటుగా ఎం.ఏ. ఉన్నతశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులై, రంగాజమ్మ ఉషాపరిణయంపై పరిశోధన చేసి పిహెచ్.డి. అందు కున్నారు. సరస్వతీ ప్రసన్నత నందిన లక్ష్మీప్రసన్నం గారు జె.కె.సి.లో ఆంధ్రశాఖకు అధ్యక్షత వహించి పదవీ విరమణ నందారు.

జె.కె.సి. కాలేజీలో సంస్కృత, హిందీ బోధకులు కూడా మా శాఖలో భాగమైపోయారు. ఒకే స్టాఫ్‌రూమ్‌లో మేమంతా ఉండేవారం. జ్యోతిష పండితులైన, వివాహాది శుభాకార్య నిర్వాహకులైన డా॥ శంకరసాయి, సుప్రసిద్ధ సంస్కృత పండితులు కోగంటి సీతారామచార్యుల వారి పుత్రులు డాక్టర్ అప్పలాచార్యులు జె.కె.సి.లో సంస్కృతోపన్యాసకులు. శ్రీ తిమ్మయ్య, శ్రీ నాగభూషణం ఇద్దరి తర్వాత జాతీయ భాషకు శ్రీ భాస్కరరావు ప్రతినిధిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. భాస్కరరావు గారు ప్రాచ్యభాషాశాఖాధ్యక్షులుగా కూడా వ్యవహరిస్తు–న్నారు.

కొద్దికాలం మా శాఖలో పనిచేసి కారణాంతరాల వలన కాలేజి వదిలినవారు గూడా కొందరున్నారు. వారిలో జె.కె.సి.లో విద్యాభ్యాసం చేసి, జె.కె.సి.లో ఉద్యోగం చేసి ప్రస్తుతం విజయవాడలో 'శిఖర' విద్యా సంస్థను నిర్వహిస్తున్న బండ్ల మాధవరావు సమర్థుడైన ఆధునిక కవి.

ఇంతకు ముందు వివరించిన నా సహాధ్యాపకు– లందరూ నా సన్నిహితులు, స్నేహితులు. జె.కె.సి. కాలేజి సారస్వత సమితి నిర్వహణలో, వార్షిక పత్రిక ముద్రణ వ్యవహారంలో, ఆంధ్రా యూనివర్శిటీ వారి దూరవిద్యాకేంద్ర నిర్వహణలో, వీరందరూ నాకు సహకరించే వారు. ప్యూను నుండి ప్రిన్సిపాల్ వరకు అందరూ నన్ను అభిమానించే వారు. నా రచనా వ్యాసంగానికి గూడా ఈ మిత్రులందరి ప్రోత్సాహమే కారణం. తుమ్మల వారిపై మొట్టమొదటగా విమర్శ గ్రంథం రాశాననే అభిమానంతో ఒక సంవత్సరం తుమ్మల పీఠం వారు ఇచ్చిన అవార్డు నందుకున్నాను. ఇటీవల నేను రాసిన నవయుగకవి చక్రవర్తి జాషువ గ్రంథాన్ని గూడా తుమ్మల కళాపీఠం వారే ప్రచురించారు. డాక్టర్ ముద్దన హనుమంతరావు గారి అభ్యర్థనలతో కొన్నేండ్లపాటు నేను నిర్వహించిన అమరావతి సంస్కృతిక వేదిక కార్యక్రమాలు విజయంతం కావడానికి కూడా పులిచెర్ల సోదరులు, తక్కిన మిత్రులు ఎంతగానో సహక– రించారు.

జె.కె.సి. కాలేజీ ఆంధ్రశాఖలో ప్రస్తుతం ఉద్యోగం చేస్తున్న నలుగురు ఉపన్యాసకులు శ్రీమతి విజయశ్రీ, శ్రీమతి ప్రశాంతి, శ్రీ సుబ్బారావు, శ్రీ మస్తాన్‌రావు నలుగురి మెప్పు పొందుతున్నవారు. వీరందరూ ఎమ్.ఫిల్. డిగ్రీలు పొందినవారు. వీరిలో కొందరు పిహెచ్.డి. డిగ్రీ గూడా పొందారు, కొందరు పొందనున్నారు. వీరిలో కొందరు జె.కె.సి. విద్యార్థులు. అందరూ జె.కె.సి. అభిమానులు. కొందరు సాహిత్య విషయంలో కృషి చేస్తే, కొందరు భాషా శాస్త్ర విషయంలో కృషిచేసిన వారు. అందరూ తాము సాధించిన విజ్ఞానాన్ని విద్యార్థులకు బోధించాలనే దృఢనిశ్చయంతో ఉన్నవారు. అందరూ జె.కె.సి. కాలేజి కీర్తి ప్రతిష్ఠలను దశదిశలా వ్యాప్తి గావించాలనే దృఢ సంకల్పంతో ఉన్నవారు.

ఇటువంటి ఉత్తమోత్తములైన ఉపన్యాసకుల సహకారంతో జె.కె.సి. కాలేజీ ధీరగంభీర గమనంతో ముందుకు నడుస్తూ భవిష్యత్తులో వజ్రోత్సవాలను, ప్లాటినమోత్సవాలను, శత వసంతోత్స వాలను ఆనందంతో జరుపుకోవాలని అస్మదాదుల ఆకాంక్ష.

అభినందనలు

శ్రీ బాలినేని రామారావు

పూర్వ విద్యార్థి
ఏబిఎన్–ఆంధ్రజ్యోతి

జీవితంలో విద్యనే కాదు... క్రమశిక్షణ... కృషి, పట్టుదల, ఎదిగే తత్వాన్ని నేర్పింది... ఆ కళాశాలలోని విద్యాభ్యాసం... అందుకే జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాలతో మాకు అవినాభావ బంధం. ఈ రోజు మా వృత్తిలో మేము ఎదుగుతున్నామంటే జె.కె.సి. కళాశాలలో ఆనాటి గురువులు నేర్పిన విద్యాబుద్ధులే... నా పేరు బాలినేని రామారావు. మాది పెదకూరపాడు. నేను జె.కె.సి.లో ఇంటర్మీడియట్ బై.పి.సి., డిగ్రీ బి.ఎ. చదివాను. 1986 మార్చిలో డిగ్రీ పూర్తి చేశాను. నేను ఆ తరువాత ఆంధ్రజ్యోతి, గుంటూరు జిల్లా స్టాఫ్ రిపోర్టర్‌గా జాయిన్ అయ్యాను. 2009 వరకు ఆంధ్రజ్యోతి, గుంటూరు బ్యూరో ఇన్‌చార్జ్‌గా పనిచేసి, ఆ తరువాత ఆంధ్రజ్యోతి సంస్థ నుంచి వచ్చిన ఏ.బి.ఎన్. న్యూస్ ఛానల్, విజయవాడ రీజినల్ ఇన్‌చార్జ్‌గా పనిచేశాను. రాష్ట్ర విభజన తరువాత పరిపాలన అమరావతికి తరలివచ్చింది. నేను ఏ.బి.యన్ – ఆంధ్ర జ్యోతి న్యూస్ ఛానెల్‌కు ఆంధ్రప్రదేశ్ న్యూస్ బ్యూరో చీఫ్‌గా పనిచేస్తున్నాను. ఇది నా స్వగతం.

జె.కె.సి. కళాశాలలో మా అన్నయ్య కూడ చదివారు. ఆయన పేరు బాలినేని రఘునాధరావు. ఆయన బి.కాం. మన కాలేజిలో పూర్తిచేసి తరువాత సి.ఏ. చేశారు. ప్రస్తుతం గుంటూరు బ్రహ్మయ్య అండ్ కంపెనీలో చార్టర్డ్ అకౌంటెంట్‌గా పనిచేస్తున్నారు. నేను 10వ తరగతి పూర్తి చేసిన సమయానికి అప్పట్లో గుంటూరు జె.కె.సి. కళాశాలలో చేరడం అంటే మంచి క్రేజ్, ఆ కళాశాలలో కూడా సీటు వస్తే చాలనుకునేవారు. నాకు కళాశాలలో బై.పి.సి. తెలుగు మీడియంలో సీటు వచ్చింది. రోజూ పెదకూరపాడు నుంచి రైలులో వచ్చి స్తంభాలగరువు వద్ద రైలు చైను లాగి ఆపివేసి కళాశాలకు హనుమయ్య కంపెనీ మీదుగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళేవాళ్ళం. ఆ తరువాత 1983 నుంచి 1986 వరకు డిగ్రీ కూడ జె.కె.సి. కళాశాలలోనే చదివాను. బి.ఏ. ఇంగ్లీష్ లిటరేచర్ చదివాను.

జె.కె.సి. కళాశాలలో మేం చదువుకునే సమయంలో అధ్యాపకుడు – విద్యార్థి మధ్య సంబంధాలు చాలా ఉన్నతంగా ఉండేవి. ఎవరైనా దారితప్పినా పిలిపించి మాట్లాడేవారు. యూనిట్ పరీక్షల నుంచి క్వార్టర్లీ, హాఫ్‌యర్లీ పరీక్షలు వరకు మార్కులు, అటెండెన్స్ ప్రోగ్రెస్ రిపోర్ట్ కార్డ్ ఇంటికి వచ్చేది. చదువులో వెనుకబడినా ఒకటికి రెండుసార్లు వెళ్లి అడిగినా, లేదా స్టాఫ్ రూంకు పిలిపించి చెప్పేవారు. అప్పట్లో ఇంగ్లీష్ డిపార్ట్‌మెంట్ హెడ్‌గా ఉన్న పి.ఎస్. గారు మాకు డిగ్రీలో ఇంగ్లీష్ లిటరేచర్‌లో షేక్‌స్పియర్ రచించిన AS YOU LIKE IT నాటకం ఆయన చెబుతుంటే వినాలనిపించేది. ఆయన క్లాస్‌కు వచ్చిన కొద్దిసేపటి వరకు సబ్జెక్ట్ కాకుండా జీవితానికి సంబం ధించిన విషయాలు చెప్పేవారు. అందుకే క్లాస్‌మిస్ కాకూ డదు అనిపించేది. ఇంగ్లీష్ లెక్చరర్ నర్రా నాగేశ్వరరావు గారు (మా నాన్నగారికి మంచి స్నేహితుడు) నేను సెకండ్ ఇయర్‌లో స్పెషల్ ఇంగ్లీష్‌లో ఒక పేపర్ ఫైనల్ ఎగ్జామ్‌లో మార్కులు తక్కువ వస్తాయనే ఉద్దేశ్యంతో రాయలేదు. అది తెలుసుకున్న ఆయన నన్ను డిపార్టుమెంట్‌కు పిలిపించి అడిగారు. కష్టపడి చదవాలి అని చెప్పారు. కష్టపడితే సాధ్యం కానిది ఏది ఉండదు అని చెప్పారు. ఆ మాటలు నాకు ఎప్పుడూ గుర్తుంటాయి. తెలుగులో ఏదైనా సమస్య వస్తే గొల్లపూడి ప్రకాశరావు గారి వద్దకు వెళ్ళేవాళ్ళం. ఆయన కుమారుడు జగదీష్ (ప్రస్తుతం త్రివేణి స్కూల్స్, కళాశాలల ఎం.డి.), కుమార్తె ప్రమద్వర, నాకు క్లాస్‌మేట్స్. మా క్లాస్‌లో తెలుగు లిటరేచర్‌లో బండ్ల మాధవరావు అప్పట్లోనే వాడిని కవి అని పిలిచేవాళ్లం. ఇప్పుడు వాడు నిజంగానే కవి. చాలా ఆనందంగా ఉంటుంది. నా క్లాస్‌మేట్స్ మహేష్, వెంకటేశ్వరరావు (డొంకరోడ్డు), వెంకటేశ్వర్లు (ఎం.ఎల్.ఏ.), నాగార్జున,

కైలాస్, రాంప్రసాద్, ఇలా అందరూ కలిసి ఉండేవాళ్ళం.

అన్నట్లు మరచిపోయాను. జె.కె.సి.లో విద్యార్థి, అధ్యాపకుడి మధ్య సంబంధాలు గురించి చెప్పాలంటే మాకు డిగ్రీలో పొలిటికల్ సైన్స్ సబ్జెక్ట్ ఉంది. ఆ సబ్జెక్ట్‌ను పి.వి.సి. (పులివర్తి వెంకటాచలం) చక్కగా చెప్పేవారు. నాకు ఆరోగ్యం బాగోలేక కాలేజీకి నాలుగు రోజులు రాకపోతే ఆయన పెదకూరపాడు కబురుచేశారు. అది ఆనాడు విద్యార్థులపై లెక్చరర్లకున్న శ్రద్ధ. మేము కాలేజి ఎన్నికల్లో పాల్గొనేవాళ్లం. కాని చదువును మాత్రం నిర్లక్ష్యం చేయలేదు. నేను ఇంటర్ బై.పి.సి. చదివాను. అప్పుడు కెమిస్ట్రీ మాకు పాతూరి కోటేశ్వరరావు గారు చెప్పేవారు. ఆయనకు గ్రామీణ నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన వారంటే బాగా ఇష్టం. మమ్ములను ఊరు పేరు పెట్టి పిలచేవారు. తల్లిదండ్రుల కష్టం, విద్యాభ్యాసం, శ్రమ, కష్టపడి చదవాలని చెప్పేవారు. ఆయన మాటలు అప్పట్లో నా మీద తీవ్ర ప్రభావం చూపాయి.

ఇలా మా కళాశాలలో చదివిన ప్రతిరోజు, గడిపిన ప్రతిక్షణం మాకు మధురానుభూతులే. కళాశాల వాతావరణం, గ్రౌండ్స్, క్రమశిక్షణ, అధ్యాపకుల ప్రత్యేక శ్రద్ధ ఇవన్నీ కూడ జె.కె.సి.లో చదివిన నాలాంటి ఎందరినో చక్కగా తీర్చిదిద్దాయి. పెదకూరపాడు, లింగంగుంట్ల, సిరిపురం, మందపాడు, బండారుపల్లి గ్రామాల నుంచి జె.కె.సి. కళాశాలకు ప్రతిరోజు 300 నుంచి 400 మంది వరకు చదువుకోవడానికి వచ్చేవారు. నాతోపాటు. నా క్లాస్‌మెట్స్, ఫ్రెండ్స్ అందరూ బాగా స్థిరపడినవాళ్లే. అందుకే ఎక్కడా, ఏ రంగంలో చూసినా జె.కె.సి.లో చదువుకొన్న వాళ్లు చాలామంది ఉంటారు.

అప్పట్లో కళాశాలలో ఇనాగరల్ ఫంక్షన్, యానివర్సిరీ బాగా చేసేవాళ్ళు. ఒక వార్షికోత్సవ సభలో అప్పటి ప్రిన్సిపల్ అమరేంద్ర గారు (CN Sastry) జె.కె.సి. అంటే జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల అంటే 'జె' అంటే జ్యోతి (నిత్యం వెలుగులు నింపడం), 'కె' అంటే కృషి (కృషితో సాధ్యం కానిది ఏదీ లేదు), 'సి' అంటే చైతన్యం (నిత్య చైతన్యవాహినిగా ఉండాలి) గా ఉండాలి అని చెప్పారు. ఈ మాటలు అక్షరాలా నిజం... జె.కె.సి. కళాశాల ఎప్పుడూ అలానే ఉండాలి. ఇంకా మాలాంటి వాళ్ళకు ఎంతో మందికి విద్యా సుగంధాలు పంచాలి. ఎయిడెడ్ కళాశాలల శకం పోయి కార్పోరేట్ విద్య వైపుకు, ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల వైపుకు పరుగులు తీస్తున్న తరుణంలో మా కాలేజి మాత్రం ఇప్పటికీ ఆ ప్రతిష్ఠను కోల్పోలేదు. భవిష్యత్తులో కోల్పోదు కూడ. అదే మాకు గర్వకారణం. నాకు మరో గురువు అప్పటి బాటనీ లెక్చరర్ ఎస్.ఆర్.కె. ప్రసాద్. ఆయనను తరచూ కలుస్తుంటాను. పాతూరి కోటేశ్వరరావు గారిని కూడా కలుస్తాను. ఇప్పటికీ మా మధ్య గురు, శిష్యుల సంబంధాలే. వారు కనిపిస్తే ఇప్పటికీ కాలేజీ ఎలా ఉంది, విద్యార్థినీ, విద్యార్థులు ఎంతమంది ఉన్నారని ఎస్.ఆర్.కె. ప్రసాద్ గారిని అడుగుతాను. స్టూడెంట్స్ ఎక్కువ మంది ఉన్నారంటే నాకు చాలా ఆనందంగా ఉంటుంది. మా కళాశాల నిత్య చైతన్య స్ఫూర్తే, నిత్య విద్యా సుగంధాలను పంచే విద్యా పుష్పమే. భవిష్యత్‌లో కూడా ఇలానే ఉండాలి. మరింతమందికి విద్యాబుద్ధులు నేర్పాలి అని, స్వర్ణోత్సవమే కాదు, శత వసంతాలు జరుపుకోవాలి... అని మనసారా కోరుకుంటున్నాను.

శుభాశీస్సులు

(మన కళాశాల ప్రారంభోత్సవ సమయములో
కవిపుంగవులు **శ్రీ గుర్రం జాషువ** చెప్పిన పద్యం)

తెలుగుబొలాన దావమున దిగ్రమణీ కమనీయకీర్తిచే
వెలిగిన కుప్పుస్వామియె నవీనకళాశాలయై జనించి, యాం
ధ్రుల హృదయాక్షిగోళముల దోచి, నతుల్ గొనజొచ్చె, నీ కళా
నిలయము సత్కళల్ గురిసి నించుతగీర్తమణీ వితానముల్.

పరమాన్నం

శ్రీ పులిచెర్ల సుబ్బారావు
పూర్వ తెలుగు ఉపన్యాసకులు

పండుగ వొస్తే చాలు, మహాలక్ష్మమ్మ ఏది చేసినా చెయ్యక పోయినా సగ్గు బియ్యపు పరమాన్నం చేసి తీరుతుంది. పరమాన్నం అంటే పడిచస్తుందావిడ. ఆ ఇంటి జీతగాడు కోటయ్యకు ఆ సంగతి బాగా తెలుసు.

అందుకే ఆ ఉగాది నాడు పొద్దుటి నుంచీ ఏ పని చేస్తున్నా వాడినోరు ఊరిపోతూనే ఉంది.

మధ్యాహ్నం వాడి పెద్ద కంచంలో మహాలక్ష్మమ్మ ఏవేవో కూరలు వడ్డిస్తూంటే "ముందు పరవాణ్ణం తేవమ్మా" అని గద్దించాడు.

జీతగాడు ఇంటి యజమానురాల్ని గద్దించడం ఏమిటా అని ఎవరూ నివ్వెరపోనక్కరలేదు. నవ నాగరికత ముదరని తెలుగు రైతు కుటుంబాల్లో ఇది మామూలే. ఇంటా బయటా ఎంత చాకిరీ చేసినా తిండి తిప్పల్లో మటుకు జీతగాడికి సరిభోజనం వుండక తప్పదు. తెచ్చికోలు మర్యాదలకు అసలు స్థానమే ఉండదు.

"ఓరి నీ పొట్టపగల ! తరవాత పరవాన్నం పోస్తాను" అంటూ కంచాన్ని పిండివంటల్తో నింపింది మహాలక్ష్మమ్మ.

"ఇయ్యన్నీ తిన్నాక పొట్టలో పరవాణ్ణం ఎక్కడ పట్టుద్దమ్మా?"

అదే పంక్తిలో ఇంటి యజమాని రాఘవయ్యా, పెద్ద కొడుకు రమణారావూ, చిన్నకొడుకు శేషగిరీ, కూతురు పద్మా కూడా భోంచేస్తున్నారు.

"ఇంతకీ పరమాన్నం మనదాకా వొస్తుందంటావురా కోటయ్యా !" అన్నాడు రాఘవయ్య నవ్వుతూ.

"నిజమేనయ్యా ! అమ్మకి పరవాణ్ణం అంటే ప్రాణం కదూ ! వొట్టి పరవాణ్ణమే తాగుతుందేమో !"

"నోరుముయ్యరా గాడిద కొడక ! అయ్యగారూ, జీతగాడూ బాగా కుదిరారు" నవ్వుతూనే విసుక్కుంది మహాలక్ష్మమ్మ.

"ఇందులో అబద్ద మేముందమ్మా ! కాకపోతే అబ్బురాల పెద్ద కొడుక్కి అంత వేస్తావేమో ! పెద్దకొడుకేదో ఉద్ధరిస్తాడనుకుంటున్నా వేమో ! ఎప్పటికైనా చిన్నకొడుకే నిన్ను చూడాలి."

ఇలాంటి సంభాషణ ఆ ఇంటిలో పరిపాటే. అందువల్ల ఎవరి మాటా ఎవరూ అంతగా పట్టించుకోరు.

కోటయ్య పోరుపడలేక అందరికంటే ముందు వాడి కంచంలో పరమాన్నం వడ్డించింది మహాలక్ష్మమ్మ. ఇహ ఆ తరువాత జోరు పరమాన్నం జుర్రుకోడంలో మునిగి పోయాడు కోటయ్య. అంతులేని వాత్సల్యంతో వాడి వైపే చూస్తూ వుండిపోయింది మహాలక్ష్మమ్మ.

** ** **

మరో పది ఉగాదులు గడిచాయి.

పదకొండో ఉగాదినాడు పెద్దకంచం చేతబట్టుకుని ఆ ఇంటిలోని కడుగెట్టాడు కోటయ్య.

అడుగెడుతూనే "ఈ రోజు నీ చేతి కూడు తినాలమ్మా" అన్నాడు.

"తినరా కోటయ్యా ! నీకంటే ఎక్కువేముంది?" అంది మహా లక్ష్మమ్మ.

పచ్చి పసుపుకొమ్ము లాంటి ఆ ఇల్లాలి నుదుట కుంకుమ బొట్టు కరువైంది ఈనాడు. కోటయ్య కూడా నేడు ఆ ఇంట జీతగాడు కాడు. ఐనా ఆనవాయితీ కొద్దీ తల్లిలాంటి మహాలక్ష్మమ్మ చేతి భోజనం మీద మక్కువ చావక ఇలా వచ్చాడు.

ఆప్యాయంగా అన్నదేగాని వాడికి కడుపారా భోజనం పెట్టే స్తోమతు ఆమెకు లేదు.

తన మామూలు మొత్తకు ఆనుకుని కూచున్నాడు కోటయ్య.

దూరంగానైనా ఎవరూ పళ్లెంవాల్చి కూచోకపోవడం గమనించి అతనికి చిర్రెత్తుకొచ్చింది. "ఏవమ్మా ! నేనేం బిచ్చానికొచ్చానా ఓ మూల కూచోబెట్టి ఇంతకూడు పడెయ్యడానికి?" పెద్దగా అరిచాడు.

"ఓర్నీకడుపుడక ! ఎందుకు అరిచి చస్తావురా? నేనూ కూచుంటాలే" అంటూ ఓ పక్కన కూలబడి "అమ్మాయి !! నాక్కూడా తీసుకురావే" అని కేకేసింది మహాలక్ష్మమ్మ.

ఇల్లంతా పారజూశాడు కోటయ్య.

వాడి గుండె పిండినట్లయింది.

తను పుట్టి బుద్ధెరిగినదగ్గర్నుండీ కలకలలాడుతున్న ఇల్లు ఇప్పుడెంత వెలవెల బోతూంది ! ఏవీ ఆ నవ్వులు? తనకి పెళ్ళీ పెటాకులు చేసిన మహానుభావుడు కాస్తా తెల్చార్చుకుపోయాక వ్యాపారం, వ్యవసాయం రెండూ మూలబడ్డాయి. ఆ ఇంటికి తను బరువేనని గ్రహించి ఎక్కడో కూలీనాలీ చేసుకుని బతుకుతున్నాడు.

తన కంచంలో అన్నమూ పచ్చడీ వడ్డించిన స్త్రీవైపు చూశాడు కోటయ్య.

"ఏంట్రా అట్లా చూస్తావు? రెండోవాడు శేషగిరి భార్య."

కోటయ్య తలొంచుకుని పచ్చడి కలుపుకుంటూ "పండక్కి అమ్మాయినీ అల్లుణ్ణీ తీసుకురాలేదూ?" అన్నాడు.

"తీసుకురావడం కుదర్లేదురా."

వంచిన తలెత్తకుండా ఆ పచ్చడి మెతుకులే నిదానంగా తింటున్నాడు కోటయ్య.

"ఉరేయ్ కోటయ్యా! వెనకటిలాగా గార్లూ బూర్లూ లేకపోయినా పరవాన్నం ఉందిలే !"

కోటయ్య ఉలకలేదు పలకలేదు. క్రీగంట మహా లక్ష్మమ్మ పళ్ళెరంలోని పచ్చడినే చూస్తున్నాడు.

"ఏంట్రా మొద్దువెధవ ! పలకవేం?"

పూడుకుపోయిన గొంతు పెకలించుకుని "ఏంలేదు లేవమ్మా" అని మాత్రం అన్నాడు.

ఓ చిన్న గిన్నెలో పరమాన్నం తెచ్చి అత్త పళ్ళెం పక్కనుంచింది కోడలు. ఆ గిన్నె కోటయ్య కంచందాకా నెట్టి "ఇది వేసుకోరా !" అంది మహాలక్ష్మమ్మ.

గిన్నెవేపూ, ఆమె పళ్ళెం వేపూ తేరపార జూసి "నువ్వు తిన్నావంటమ్మా?" అని తీక్షణ స్వరంతో ప్రశ్నించాడు.

"ఉరేయ్ కోటయ్యా! పరమాన్నం అంటే నాకెంత ఇష్టమో నీకు తెలియదూ? వండగానే తినేశానురా."

"తింటే తిన్నావుగాని మళ్ళీ తిను" అంటూ చెయ్యి కడుక్కో బోయాడు కోటయ్య.

"తిన్నానంటే నమ్మవేరా దొంగముండాకొడకా? తినకపోయావా నీ మాడు పగలగొడతాను" అని గద్దించింది.

"సరే ! నువ్వు సగం వేసుకో. తక్కింది నేను తింటాను."

వాడి నిర్భంధానికి తట్టుకోలేక కొంత తనపళ్ళెంలో వేసుకుంది మహాలక్ష్మమ్మ.

ఇద్దరూ నిదానంగా నంజడం మొదలెట్టారు.

"రేపు పట్నం వెళ్ళిపోతున్నారా కోటయ్యా!" మహాలక్ష్మమ్మ గొంతు జీరపోయింది.

"పెద్దకొడుకు దగ్గిరికా?"

"అవున్రా ! ఇక్కడ చిన్నాడు బాగానే చూస్తున్నాడు. కాని, చాలీచాలని జీతంలో వాడు మాత్రం ఎన్నాళ్ళు ఊరేగుతాడు? పెద్దాడు పెద్ద ఉద్యోగంలో ఉన్నాడు. అత్తగారి తరఫున చాలా ఆస్తికూడా కలిసొచ్చింది. అక్కడే ఓ ముద్దతిని పడుంటే కాలం వెళ్ళమారి పోతుంది."

ఇహ ఆపైన కోటయ్య జిహ్వకు పరమాన్నం సయించలేదు.

"ఇల్లొదిలి ఊరొదిలి వెళ్ళిపోతావంటమ్మా?" అన్నాడు గద్గద స్వరంతో.

"అవున్రా ! రాసిపెట్టి వుంటే మళ్ళీ ఎప్పుడైనా వస్తాను. లేకపోతే ఇంతే" అంటూ పమిటచెంగు ముఖాని కడ్డుపెట్టుకుంది.

కోటయ్య కళ్ళంట జొటజొట అశ్రుబిందువులు రాలి కంచంలోని పరమాన్నంలో కలిసిపోయాయి.

** ** **

తనుకూడా పట్నం వొచ్చేశాక ఇన్నాళ్ళకు మహా లక్ష్మమ్మ గార్ని చూడాలన్న కోరిక కలిగింది కోటయ్యకు. అందుకే ఎంతో దూరం నుంచి నడిచి వచ్చి ఆ పెద్ద భవంతి ముందు తచ్చాడుతున్నాడు.

ఊరివాళ్ళు చెప్పిన గుర్తులన్నీ ఆ ఇంటికున్నాయి. ఐనా ఆ గేటూ, ఆ కథాకమామిషూ చూస్తుంటే లోనికి అడుగు పెట్టాలంటే ఏదో బెరుగ్గా ఉంది.

"బాబూ ! మాలక్ష్మమ్మ గారిల్లిదేనా?" ఎవర్నో అడిగాడు.

ఆ పెద్దమనిషి బోర్డును పరికించి, "కాదు, ఇది రమణారావు గారిల్లు" అనిచెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

రమణారావు ! మహాలక్ష్మమ్మ పెద్దకొడుకు ! ఇంకేం?

ధైర్యంతో గబగబా లోనికి నడిచాడు.

"ఎవరు కావాలి?" తీవ్రంగా వినిపించింది కంఠస్వరం.

వరండాలో సోఫామీద కూచున్న ముసలాయన తనవైపే కోపంగా చూస్తున్నాడు.

"రమణారావు గారి ఊర్నించి వొచ్చానండి."

"రమణారావు ఇంకా రాలేదు. అలా కూచో" అంటూ విసురుగా లోపలికి వెళ్ళిపోయాడాయన.

"మావగారు కామాలి" అని గొణుక్కుంటూ నెమ్మదిగా ఇంటి చుట్టూ కలయజూస్తూ వచ్చి వంటగది వసారా పక్కనున్న తడికను ఆనుకుని నిలబడ్డాడు కోటయ్య.

"ఇంకాస్త ఎయ్యండమ్మగోరూ !" వంటగదిలోంచి వినబడుతోంది.

"ఇంకా ఎక్కడిదిరా నీ బొంద ! దీంతో పాత్రలు కూడా కడిగేస్తోంటేనూ !" రమణారావు భార్యకాబోలు.

"మీ అత్తగారికి ఎయ్యకుండానే పాత్ర కడిగేస్తున్నారా? పరవాణ్ణం అంటే పడిచస్తారు కదా ! పాపం ! ఈ రోజన్నా కాస్త వేస్తారేమోనని నోరూరించుకుంటూ కూచున్నారు."

"నోర్ముసుకు అవతలికి పో" రమణారావు అత్తకాబోలు విరుచుకుపడింది. "అత్తట అత్త ! ఎక్కడా గతిలేక ఇక్కడి కొచ్చిపడితే అడ్డమైన వాళ్ళందరికీ తిండి పెట్టలేక చస్తున్నాం. దాని మొఖానికి తోడు పరమాన్నం కూడాను !"

"పెట్టకపోతే పెట్టకపోయారుగాని తిట్టకండమ్మా ! పాపం ! బాగా బతికిన మనిషి ! వినబడుతుందేమో !"

"వినబడాలనే అంటూంట ! అంత బాగా బతికిన మనిషయితే నాలికలు చాపుకుంటూ ఎత్తుడు ముద్దలు తినే కర్మేం పట్టింది? రోషం ఉన్నదైతే కూతురు దగ్గరకో, చిన్నకొడుకు దగ్గరకో పోవాలి."

"గంపెడు పిల్లల్తో వాళ్ళకే తినడానికి లేకుండా ఉంటే వాళ్ళ దగ్గరికి ఎట్లా పోతార్లెండి అమ్మగారూ?"

"గతిలేనప్పుడు పెట్టింది తిని పడుండాలి గాని నిక్కులు పోగూడదు... ఊ... తొందరగా తినేసి దాని మొహాన ఇంత పడేసిరా."

ఒక్కోమాటా తనను పాతాళానికి దిగేస్తుంటే భ్రమ్నప్పడిపోయాడు కోటయ్య. అప్రయత్నంగా అతని కళ్ళు పక్కనే పాకలో కుక్కిమంచం పక్కన చింకి చాప మీద కూచుని ఉన్న స్త్రీ మూర్తి మీదికి మళ్ళాయి. ఎవరామె?

తలంతా ముగ్గుబుట్టలా నెరిసిపోయి, ముఖమంతా పీక్కుపోయి పక్కనే ఉన్న కంచుచెంబులోని నీళ్ళతో మాటిమాటికీ నోరు తడుపుకుంటూ, వంటింటి వేపు సారెసారెకూ ఆశగా దృష్టి సారిస్తున్న వృద్ధురాలు ! మహాలక్ష్మమ్మ !

తనకి వినివంచిన కఠోర వాక్కులు ఆమెకి మాత్రం వినిపించవా?

కోటయ్య కడుపు చెరువైంది. కళ్ళార్పకుండా తడికమాటునుండి అలాగే ఆమెవైపే చూడసాగాడు.

"అమ్మగారూ ! ఇదిగో అన్నం."

కంపించే చేతుల్తో కంచం అందుకుని గబగబా కలుపుకోసాగింది మహాలక్ష్మమ్మ. ఆ కంచంలో ఏ యే కూరలున్నాయో దూరాన్నించి కనబడటం లేదు కోటయ్యకి. కాని ముద్ద నోట్లో పెట్టుకుని ఆర్చటం కనిపిస్తోంది.

"బాబూ ! కాసిని మజ్జిగ ఇస్తావా?" అంది ఆర్చుతూనే.

"అట్లాగేనమ్మా." నౌకరు మజ్జిగ తెచ్చియిచ్చాడు.

మహాలక్ష్మమ్మ కళ్ళు తుడుచుకుంటోంది.

కన్నీరు ఉబికుబికి రాసాగింది కోటయ్యకి. పప్పూ, కూరలూ, పిండి వంటలూ, పెరుగూ, అన్నిటినీ మించి పరవాన్నమూ తన కంచంలో నింపి తృప్తిపడే మహాలక్ష్మమ్మ అతని మనోనేత్రం ఎదుట సాక్షాత్కరించింది.

"అమ్మా ! అమ్మా !" అంటూ నిశ్శబ్దంగా విలపించసాగాడతడు.

కాస్సేపాగి నిదానంగా పాకను సమీపించాడు.

కుక్కిమంచంలో కూచుని బియ్యం నవుల్తున్న మహాలక్ష్మమ్మ "ఎవరు బాబూ?" అంది.

"నేనమ్మా కోటయ్యని."

"కోటయ్యా ! ఎంతమారిపోయావురా ! ఎప్పుడొచ్చావ్? రా కూచో."

ఎంత ఆప్యాయత ! ఎంత వాత్సల్యం !

కోటయ్య కింద చాప మీద కూచున్నాడు.

"ఊళ్లో అందరూ బాగున్నారా? నీకు పిల్లలెంతమంది? ఏం చేస్తున్నావు? ఇల్లేమైనా వేసుకున్నావా?"

"ఏడాది నుంచి ఈ ఊళ్ళోనే ఉంటున్నానమ్మా !"

"చచ్చినాడ ! ఏడాది నుంచి ఇక్కడే ఉంటూ ఇప్పటికి గుర్తు కొచ్చానా నీకు? దొంగ గాడిదకొడకా !"

"సర్లేగాని నువ్వేంటమ్మా ఇంత చిక్కిపొయ్యావు?"

"ముసల్దాన్నై పోలేదంట్రా !?"

"చిన్నబ్బాయి, అమ్మాయి బాగున్నారా?"

"నీకు తెలియందేముందిరా? ఏదో వాళ్ళ బతుకు వాళ్ళు బతుకుతున్నారు. వాళ్ళు రమ్మంటున్నా ఓపిక లేక నేనే పోవడం లేదు. వచ్చినప్పుడల్లా చిన్నోడు పదో పరకో ఇచ్చిపోతుంటాడు."

"దాచకుండా నిజం చెప్పు. నిన్నిక్కడ బాగా చూస్తన్నారంటమ్మా?"

"ఎందుకు చూడర్రా కోటయ్యా? ఐనా నా కొడుకు ఇంటిలో నన్ను ఒకరు చూసేదేంట్రా? హాయిగా దర్జాగా ఉన్నాను."

"మరి పూరిపాకలో ఉండే కర్మేం పట్టిందమ్మా?"

"ఆ పాడు గదుల్లో గాలాడదురా కోటయ్యా! అందుకని కొడుకూ కోడలూ వొద్దంటున్నా వినకుండా నేనే ఇక్కడ మంచం వేయించు

కున్నాను."

ఇక ఆ ప్రసక్తి వొదిలేసి పిచ్చాపాటి మాట్లాడాడు కోటయ్య.

మాట్లాడుతున్నాడన్న మాటేగాని మహాలక్ష్మమ్మ స్థితికి లోలోపల, విలవిల్లాడిపోతూనే ఉన్నాడు.

"సరే నేను వొస్తానమ్మా" అంటూ లేచాడు.

"అప్పుడే వెళ్తావంట్రా?" అంటూ రొండిని వున్న చిల్లర డబ్బులు తీసి కోటయ్య చేతిలో పెట్టి "ఇంట్లో అన్నమూ కూరలూ అన్నీ నిండుకునిఉంటాయి. హోటల్లో కాఫీ తాగిపోరా" అంది మహాలక్ష్మమ్మ.

ఎంత ఆపుకుందామనుకున్నా కన్నీళ్లు ఆగలేదు కోటయ్యకు.

"ఎందుకురా ఏడుస్తావ్ కోటయ్యా?"

"ఏం లేదమ్మా ! ఈ డబ్బు నీ దగ్గరే ఉంచు" అంటూ డబ్బులు ఆమెకే ఇవ్వబోయాడు."

"ఒరే కోటయ్యా ! ఈ చేత్తో ఎన్నో ఏళ్ళు నీకు అన్నం పెట్టాను. నా ఇంటికొచ్చి అన్నం తినకుండా ఎప్పుడూ తిరిగి వెళ్లలేదు. ఈరోజు వేళ తప్పి వచ్చావు. అందుకనే ఇస్తున్నాను. నా కొడుకుల్లో నువ్వూ ఒకడివి. నీకు తల్లిలాంటిదాన్ని నా దగ్గర డబ్బు తీసుకోకూడదా?"

"అది గాదమ్మా."

"ఏదీగాదు, నోరు మూసుకుని తీసుకోరా గాడ్దెకొడకా !" అంటూ గద్దించింది మహాలక్ష్మమ్మ.

మారుమాట్లాడకుండా ఆ చిల్లర డబ్బులు జేబులో వేసుకున్నాడు.

"అమ్మా ! రేపు ఉగాదినాడు మన ఇంటికి రావాలి."

"పండగపూట నీ ఇంటికి రమ్మంటావురా !?"

"ఏం రాగూడదా? నేను మాత్రం నీ కొడుకుల్లో ఒకణ్ణి గాదా?"

మహాలక్ష్మమ్మ కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

"ఎందుక్కాదురా ! నువ్వు ఎప్పటికీ నా కొడుకువేరా కోటయ్యా! తప్పకుండా వొస్తాను."

"ఆరోజు పొద్దున్నే వొచ్చి తీసుకెళతాను. వస్తానమ్మా!" అంటూ గబగబా ఇంటి ఆవరణదాటి రోడ్డెక్కాడు కోటయ్య.

** ** **

"ఇదేనమ్మా మనిల్లు. లోపలికిపద."

పట్టణం శివార్లలో ఓ పూరిపాక చుట్టూ చిన్న గడ్డివామీ, గొడ్డూ, గోదా, పిల్లా మేకా – ఇది కోటయ్య ఇంటి స్వరూపం.

"బాగుందిరా కోటయ్యా ! అంతా ఊళ్లో మనిల్లు గుర్తుకొస్తుంది" అంటూ లోపలికొచ్చి గొడ్లపాక పక్కనే వున్న మంచంవాల్చి కూచుంది మహాలక్ష్మమ్మ.

సద్దువిని పొయ్యిదగ్గరున్న కోటయ్య భార్యా, పేడకళ్ళు తీస్తున్న పెద్దకొడుకూ, కుడితి తాపుతున్న చిన్న కొడుకూ, పిడకలు ఎండ పెడుతున్న కూతురూ గబగబా వొచ్చి చుట్టూమూగారు.

"నీ కోడలు పుగాకు కంపెనీ కెల్లుద్ది. నేనూ, పిల్లలూ గొడ్లమీదే బతుకుతున్నాం."

కోటయ్య పెళ్ళాన్నీ, పిల్లల్నీ ఎగాదిగా చూసిన మహాలక్ష్మమ్మ ముఖం తృప్తితో వెల్లివిరిసింది.

"ఏమే? నేను గుర్తున్నానంటే !?"

"నిన్నెట్టా మర్చిపోతామత్తా?"

మాటా మంతీ సాగుతూండగానే కోటయ్య అందు కున్నాడు.

"తరవాత మాట్లాడుకుందాం గాని లేచి బువ్వ తినవమ్మా!"

"నువ్వు?"

"మేం తరవాత తింటాంగాని ముందు నువ్వుతిను."

"దొంగచచ్చినోడ ! నన్ను ఒంటరిగా తినమంటావురా?"

"సరే. నాగ్గూడా పెట్టవే" అని భార్యని పురమాయించాడు.

కాళ్లూ చేతులూ కడుక్కుని వచ్చి పీటమీద కూర్చున్న మహాలక్ష్మమ్మ తన ముందు పరిచివున్న విస్తరాకు చూసి మండిపడింది.

"ఎవతవే నువ్వు? నాయింట్లో నాకు విస్తరాకు వేస్తావా?"

ఏమనాలో తోచక నిలుచుండి పోయింది కోటయ్య పెళ్ళాం.

"కంచంలో పెట్టవే మీ అత్తకి" అన్నాడు కోటయ్య నవ్వుతూ.

విస్తరితీసి కంచంవాల్చి ఒక్కోటేవడ్డించ నారంభించింది.

ఐనా కోటయ్య పురమాయింపుకు తట్టుకోలేక ఉరుకులు పరుగులు పెడుతోంది.

"పప్పు మరింత వెయ్యి."

"నెయ్యి వేశావా లేదా?"

"కందిపచ్చడేదీ కనపడదేం?"

"గారెలు ఓ పక్కన పెట్టు."

"అప్పడం మెత్తపడిందేమే దరిద్రపు మొఖందానా?"

"అరిసెలు ఇప్పుడు తినదు తీసెయ్యి"

కోటయ్య చేసే హడావిడి అంతా తడికమాటున నిక్క చూస్తున్నారు పిల్లలు.

''ఎందుకురా దాన్ని ఉరికిస్తావు కోటయ్యా?'' అంది మహాలక్ష్మమ్మ మురిపెంగా నవ్వుతూ.

"దాని ఉరుకులకేం గాని నువ్వు కడుపునిండా తినమ్మా!"

"అప్పటికి నేనేదో తిండికి మొఖం వాచివున్నట్టు మాట్లాడతా

వేంటిరా ముదనష్టపోడా !"

"సరేగాని ఇంతకి గారె ఒక్కటీ ముట్టుకోలేదేం టమ్మా?"

నిజానికి మహాలక్ష్మమ్మ గారెలేకాదు, మరే పిండి వంటలు గాని కూరలు గాని ఇంకా ముట్టుకోనేలేదు. చారన్నం కలుపుకుని నిదానంగా నంజుతోంది. వూరికే కంచం చుట్టూ వున్న పదార్థాలన్నీ కలయజూస్తోందిగాని దేనిమీదా ఇష్టం ఉన్నట్లు కనిపించలేదు. ఆమె కళ్ళలో ఏదో అసంతృప్తి గోచరించింది.

"ఏవేవ్ ! పరవాణ్ణం తీసుకురా !" అరిచాడు కోటయ్య.

మహాలక్ష్మమ్మ కళ్ళు మెరిశాయి. ముఖంలోనికి వింత వెలుగు వచ్చింది.

"మా అమ్మకి పరమాణ్ణం అంటే ప్రాణమే. నా చిన్నప్పుడు వారంవారం పరవాణ్ణంకాసి నా కంచంనిండా పోసేదే మా అమ్మ !" అంటూండగా కోటయ్య గొంతు గద్గదమైపోయింది.

మహాలక్ష్మమ్మ కోటయ్య ముఖంవైపు చూసి తల దించుకుంది.

గిన్నె నిండుగ పరమాన్నం తెచ్చి ఆమె కంచం పక్కన పెట్టింది కోటయ్య భార్య.

"పరవాణ్ణం తాగమ్మా! దీనికోసమే నిన్ను ఇంతదూరం తీసుకొచ్చాను" అన్నాడు కోటయ్య వినయం ఉట్టిపడేట్టు.

కంచంలోని ఆహారపదార్థాలన్నీ ఓ పక్కకు నెట్టివేసి పరమాన్నం గుమ్మరించుకుంది మహాలక్ష్మమ్మ. ఒకటి రెండు క్షణాల్లో నిదానంగా రుచిచూసింది.

ఆపైన చేరతో తీసుకుని జుర్రుకోసాగింది.

రుచిని కడకంటా అనుభవిస్తూ, ముక్కుకీ, మూతికీ పరమాన్నం అంటుకున్నా లెక్కించడంలేదు.

కోటయ్య సంతానం ఎదురుగ్గా నిలబడి ఆ వృద్ధ స్త్రీ ఆవేగం చూస్తూ నవ్వసాగారు.

కోటయ్య వాళ్ళవైపు గుడ్లెర్రజేసి చూసి "అవతలికి పోండి" అని గద్దించాడు.

"వాళ్ళ మొఖాలు ! వాళ్ళతో యేంటి గాని నువ్వు కడుపునిండా తాగమ్మా ! ఇంకా తీసుకురావే."

అతని కళ్ళు చెమ్మగిల్లుతున్నాయి.

కాని అతని పిల్లలు అట్టహాసం చేస్తున్నారు.

"నవ్వారంటే నరుకుతాను దొంగ లంజాకొడకల్లారా!" అంటూ వాళ్లను తరిమికొట్టి "అట్లాగే నించున్నావేమే దేబె మొఖందాన! కాచిందంతా తీసుకురా" అంటూ పెళ్ళాంవేపు చూసి పెద్దగా అరిచాడు.

అతని కళ్ళనుండి జొటజొట అశ్రుబిందువులు రాలుతున్నాయి.

పిల్లలు గొడ్లపాక దగ్గర నుంచుని నవ్వేనవ్వులు స్పష్టంగా వినబడుతూనే వున్నాయి.

కాని వాళ్ళ ఎగతాళి గాని, కోటయ్య కళ్ళనుండి జాలువారే బాష్పాలు గాని, అతని భార్య వింత చూపులు గాని, బయట గొడ్ల అరుపులు గాని, మరేవీ గాని పట్టించుకోకుండా మహాలక్ష్మమ్మ పరవశంతో పరమాన్నం జుర్రుకుంటోంది.

(ఈ కథానిక హంసావళిలో ప్రచురించబడినది)

జె.కె.సి. పరమ చరిత

డా॥ గుండవరపు లక్ష్మీనారాయణ

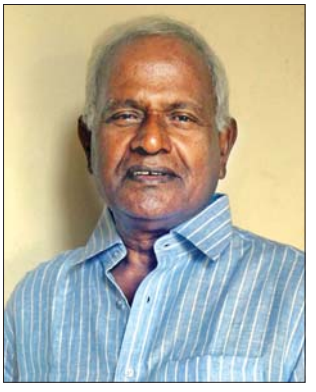
తెలుగు విశ్రాంత ఉపన్యాసకులు

ఎందరెందరో దూరదృష్టి విత్తములు, వి
ద్యా స్నాతకులు తీవ్ర తపము సలుప
చంద్రమౌళీ ప్రభా సాంద్ర సదాశివ
విభవ తాండవకేళి అభయమిడగ
సద్బుద్ధి రాజులు సచ్చిదానంద పూ
ర్ణ ప్రజ్ఞులాశీర్వదంబు లొసగ
విద్యార్థులకు సంత–విజ్ఞానులకు పుంత
గుంటూరు పురకాంత కులికి గంత

తల్లిదండ్రుల తాపంబు చల్లజేసి
చదువరులకు విద్యాతృష్ణ శాంతిచేసి
తెలుగుదేశ ప్రజల స్తుతి దివిటి జేసి
వెలసె – జె.కె.సి. – జేజేల విరియబూసి.

'జె' యన జయంబు – 'కె' యన నౌయెని యని
'సి' యనంగ – శ్రీ – వీనిని జేర్చి చూడ
'ఏయవి సకలైశ్వర్యంబు లిచ్చు నట్టి
కృత్యములకౌను జయము' – జె.కె.సి. యనగ

(ఆ) పాత మధుర క్షణాలు

డా॥ నాగభైరవ ఆదినారాయణ

విశ్రాంత అధ్యాపకులు, తాడికొండ

"Why are you standing here like stones ? Go to your classes, you idle creatures !"

అవి బి.ఏ., సెకండ్ ఇయర్ చదువుతున్న రోజులు. లంచ్ బ్రేక్ అయిపోయింది. క్లాసులు మొదలయ్యాయి. మా తరగతిలోని విద్యార్థులెవరూ క్లాసుకు వెళ్ళలేదు. క్లాసు క్లాసంతా రోడ్డుమీద చెట్టు కింద నిలబడి ఉన్నాం. సూటు, బూటు వేసుకొని, రెండు చేతులతో జారిపోతున్న ప్యాంటును పైకి లాక్కుంటూ వచ్చిన ప్రిన్సిపల్ రోసయ్య గారు గద్దిస్తూ అన్నమాటలు అవి.

రోసయ్య గారు మన కళాశాలకు మొదటి ప్రిన్సిపల్. ఆయనంటే మాకు చచ్చేంత భయం. మాకేమిటి, మాకు పాఠాలు బోధించే వారికి కూడా ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళాలంటే బెరుకే. ఆయనే వచ్చి ఆలా గద్దించి మాట్లాడే సరికి మాకెవరికీ నోట మాట రాలేదు.

"ఉలుకూ పలుకూ లేకుండా బెల్లం కొట్టిన రాళ్ళులా నిలబడడం ఎందుకు? విషయం ఏమిటో చెప్పి చావండి" విసుక్కుంటూ మళ్ళీ గద్దించారు.

"మేము క్లాసుకు వెళ్ళం. స్ట్రయిక్ చేస్తున్నాం" వెనుగ్గా నిలబడి తలవంచుకొని రోసయ్య గారు గుర్తు పట్టకుండా అన్నాడొక మిత్రుడు.

"ఎందుకు?" అదే గద్దింపు స్వరం

"ఫలానా లెక్చరర్ చెప్పేది మాకు అర్థం కావడం లేదు. వారిని మారిస్తేనే క్లాసుకు వెళతాం" సన్నగా చిన్నగా గొణిగాం.

"అందరూ ఆఫీసుకు రండి" అంటూ తిరిగి ఆఫీసు లోని తన రూమ్‌లోకి వెళుతూ "వెంకట్రావ్ ! ఒక్కొక్కరినే పంపించు" అని ఆజ్ఞాపించారు. వెంకట్రావు రోసయ్య గారి అటెండరు. రోసయ్య గారికి హనుమంతుని లాంటి భక్తుడు. ముందుగా ఒకతనిని లోపలికి పంపించాడు. బయట ఉన్న మేమంతా చెవులు రిక్కించి ప్రిన్సిపాల్ గారు ఏమడుగుతారో అని ఆత్రంగా చూస్తున్నాం. ఆ ప్రశ్నలను బట్టి మేము సమాధానాలు తయారు చేసుకొని లోపలికి వెళ్ళాలని మా ఆలోచన.

"ఎందుకురా స్ట్రయిక్?"

"ఆ లెక్చరర్ చెప్పేది మాకు అర్థం కావడం లేదు"

"మొన్న క్వార్టర్లీ పరీక్షలు జరిగాయి కదా ! ఆ సబ్జక్టులో నీకు ఎన్ని మార్కులు వచ్చాయిరా?"

"ఇరవై రెండు"

"ఇరవై రెండు మార్కులు వచ్చిన వెధవకు ఎవరు చెప్పినా ఏమర్థమవుతుంది? నీదొక మట్టి బుర్ర. నువ్వొక బండవు. నీకెవరు చెప్పినా అర్థంకాదు." అతనిని తిడుతూనే "నెక్ట్స్" అన్నారు ఆయన.

వెంకట్రావు ముందున్న మరొకరిని లోపలికి పంపాడు. ఆ పరీక్షల్లో అతనికి వచ్చిన మార్కులు ఇరవై తొమ్మిది. అవే ప్రశ్నలు పదాలు మారినా అవే తిట్లు.

నాకు ఆ పరీక్షల్లో అరవై రెండు మార్కులు వచ్చాయి. నా మార్కులే రోసయ్య గారి ప్రశ్నలకు సమాధానం అని అనుకున్న మిత్రులు నన్ను లోపలికి తోశారు.

"నీకూ అర్థం కావడం లేదా?"

"లేదండి"

"నీకెన్ని మార్కులు వచ్చాయి?"

"అరవైరెండు"

"రోసయ్యగారు కుర్చీలోంచి లేచారు." ఆ లెక్చరర్ చెప్పేది అర్థం కాకుండానే అరవై రెండు మార్కులొచ్చాయా? అర్థం కాకుండా అన్ని మార్కులు సంపాదించడానికి నీవేమన్నా షేక్స్‌పియర్ తల్లో నుంచి ఊడిపడ్డావా? మిల్టన్ నాలుక నుంచి జారిపడ్డావా?"

నాకు నోరు పెగల్లేదు. ఆయన నాలుకకు రెండు పక్కల పదునే. అటయినా, ఇటయినా తార్కికంగా మాట్లాడి, అవతలి వారి నోరు మూయించడంలో దిట్ట. అదే ఆయన సామర్థ్యం. అదే కాలేజీని ఒక దారిలో పెట్టింది.

మా సమస్యను ఎలా పరిష్కరించి, మమ్ములను పంపారో ఇక్కడ

అవసరం లేదు గాని, సంస్థను నిర్వహించే వారు ఎలా మాట్లాడాలో దానివలన తరువాతి కాలంలో నాకు బాగా తెలిసింది. నేను ఎదిగి తాడికొండలోని భగవాన్ శ్రీసత్యసాయిబాబా డిగ్రీ కళాశాల ప్రిన్సిపల్ అయిన తరువాత రోసయ్య గారి లాగా మాట్లాడి ఎన్ని క్లిష్ట పరిస్థితుల నుండి తప్పించుకున్నానో, ఎన్ని సమస్యలను చాకచక్యంగా పరిష్కరించానో నాకు తెలుసు.

* * * * *

డాక్టర్ ఎస్. అనంతం గారు మాకు ఇంగ్లీషు బోధించేవారు. అప్పటికి ఆయన ఇంగ్లీషు లెక్చరర్. మేము కళాశాల నుండి వెళ్ళిన తర్వాత ఆయన ప్రిన్సిపల్ అయ్యారు. వారు ఆంగ్ల భాషను మాట్లాడుతుంటే అర్థం కాకపోయినా చెవులకు సంగీతం లాగా వినసొంపుగా ఉండేది. కాని వారికి తెలుగు నుడికారపు సొంపులు తెలియవు. 'దారం తెగింది' అనడానికి బదులు 'దారం పగిలింది' అనేవారు. 'చొక్కా చిరిగింది' అనడానికి బదులు 'చొక్కా తెగింది' అనేవారు.

'Hero', 'Zero' అనే పదాలను సాధారణంగా మనం హీరో, జీరో అని ఉచ్చరిస్తుంటాం. కాని ఇంగ్లీషులో వాటిని హియరో, జియరో అని ఉచ్చరించాలట. అనంతం గారు వాటిని ఉచ్చరించే విధానం చెప్పి క్లాసులో మాచేత అనిపించేవారు. క్లాసు మొత్తం హియరో, జియరో అను దీర్ఘం తీస్తూ పలికి నవ్వుకునేవాళ్ళం.

మా క్లాసులో ఐదుగురు ఆడపిల్లలు ఉండేవారు. ఇప్పటికీ వాళ్ళపేర్లు నాకు గుర్తే. ఒకరోజు అనంతం గారు క్లాసులో "సప్తస్వరాలు, అష్టదిక్కులు లాగా ఈ ఐదుగురికి ఒకపేరు పెట్టండి" అన్నారు.

వెంటనే నల్లూరి పూర్ణచంద్రరావు లేసి "పంచభూతాలు సార్!" అన్నారు. క్లాసంతా అమ్మాయిలతో సహా నవ్వితే అనంతంగారు ఆనందంగా చిరునవ్వులు చిందించారు. హాస్యాన్ని అనందించ గలగడం ఒక కళ గదా !

అనంతం గారి దృష్టిలో పడితే ఎవరైనా, వారిని ఆయన ప్రత్యేకంగా పరీక్షించి చూసేవారు. నేనూ ఎందుకనో ఆయన దృష్టిలో పడ్డాను. ఎందరిలో ఉన్నా ఆయన నన్ను గమనిస్తూనే ఉండేవారు. గురువులు ఎదురుగా వస్తే నమస్కారం చెప్పాలనే విషయం తెలియని మొద్దును నేను ఆ రోజుల్లో. ఒకరోజు ఆయనకు ఎదురుగా రాగానే "గుడ్‌మాణింగ్" నన్ను చూస్తూ ఆయన నోటి నుంచి ఈ మాటలు తూటాల్లా దూసుకొచ్చాయి. నేను చెప్పలేదని, గురువులకు నమస్కారం చేయడం సత్సంప్రదాయమని నాకు తెలియజేయడానికి ఆయన 'గుడ్‌మాణింగ్' అన్నారు. నేనయితే అప్పుడు సిగ్గుతో చితికిపోయాను. అంతే ఆనాటి నుంచి ఆయన బతికి ఉన్నంత కాలం ఆయన అల్లంత దూరంలో కనిపించినా దగ్గరికి వెళ్ళి నమస్కరించేవాడిని. ఆయనకే కాదు జెకెసి కళాశాలలో అప్పటి స్టాఫ్ ఎవరు కనిపించినా ఇప్పటికీ నమస్కారం చేస్తూనే ఉంటాను.

అనంతం గారు నాకు నేర్పిన మంచి సంస్కారం అది.

* * * * *

వెంకటాచలం గారు మాకు పాలిటిక్స్ బోధించేవారు. ఆయనకు విద్యార్థులను ప్రేమించడం తెలుసు. ప్రతి విద్యార్థినీ 'నాన్నా' అనేవారు. ఆయన విద్యార్థుల తెలివితేటలను అంచనావేసి లక్ష్యాన్ని నిర్దే శించడంలో దిట్ట. నాకు పరీక్షల్లో మార్కులయితే బాగానే వచ్చేవి గాని స్నేహితులతో కలసి బాగానే అల్లరి చేసేవాడిని. ఒకరోజు ఆన్సర్ పేపర్లు ఇస్తూ వెంకటాచలంగారు క్లాసును ఉద్దేశించి "ఆదినారాయణకు అరవై అయిదు. ఫస్టు మార్కు. మీరు అతనితో తిరిగితే నష్టపోతారు. అతనికేమో ఒకసారి చదివితే వస్తుంది. ఎప్పుడో చదువుతాడు. మీరలా కాదు కదా ! అంచేత అతనికి దూరంగా ఉండండి. లేకపోతే నష్ట పోతారు" అని అన్నారు. నన్ను క్లాసులో, అదీ ఆడపిల్ల లందరిముందు ఆ విధంగా అన్నందుకు బాగా బాధపడ్డాను. గురువు గారి మీద గొంతువరకు కోపం వచ్చింది.

క్లాసయిన తరువాత నన్ను పిలిచి 'సాయంత్రం నన్ను ఇంటి దగ్గర కలువు నాన్నా !' అన్నారు ఆయన. వారికి డొంకరోడ్డులో కట్టెల అడితి ఉండేది. నేను కమ్మ హాస్టల్‌లో ఉండేవాడిని. వారి దగ్గరకు వెళ్ళాను. కూర్చోమన్నారు.

"నాన్న ! నువ్వు తెలివైన వాడివి. నేను గ్రహించాను. కాని స్నేహితులతో అల్లరి ఎక్కువ. వాళ్ళతో తిరక్కుండా ఉంటే ఫస్టు క్లాసో, యూనివర్శిటీ ర్యాంకో సంపాదించ గలవు. మిగతావాళ్ళ వలన నీ చదువుకు ఆటంకం కలుగకుండా ఉండడానికే క్లాసులో ఆ మాటలు చెప్పాను. బాగా చదువు. ఏ అవసరమయినా నన్ను అడుగు. నీకు సాయం చేస్తా ! నువ్వు మాత్రం ఆ ఆశ తీర్చాలి'.

ఏమీ మాట్లాడకుండా మౌనంగా విని తిరిగివచ్చాను. ఆయన మాటలు నాకు మంత్రాలయ్యాయి. ఆయన ప్రోత్సాహం నన్ను నడిపించింది. స్నేహితులతో తిరగడం మానలేదు గాని బాగా చదివాను. బి.ఏ. పూర్తయింది. రిజల్టు వచ్చాయి. యూనివర్శిటీ మొత్తంలో మూడు మాత్రమే ఫస్టు క్లాసులు. అందులో నాదొకటి. అంటే వెంకటాచలం గారన్నట్లు ఫస్టుక్లాసు, యూనివర్శిటీ ర్యాంకు

వచ్చాయి. జెకెసి కళాశాలకు అది తొలి యూనివర్శిటీ ర్యాంకు.

నాకు ర్యాంకు వచ్చినందుకు మా కుటుంబం ఎంత సంతోషించిందో నేను చూడలేదు గాని వెంకటాచలం గారు మాత్రం నన్ను చూసి అక్కున చేర్చుకొని, ఆనందాశ్రువులు రాల్చారు. ఆ దృశ్యం ఇప్పటికీ కళ్ళముందు కదులుతూనే ఉంటుంది.

ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థిని ఎలా ప్రోత్సహించాలో ఆయన నుండే తెలుసుకున్నాను. నేనూ పాటించాను. అందువల్లనేమో ఆంధ్ర ప్రభుత్వం నన్ను ఉత్తమ అధ్యాపక అవార్డుతో సత్కరించింది.

* * * * *

బి.ఏ.లో నా సబ్జెక్టు స్పెషల్ తెలుగు. అప్పుడు నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావు గారు తెలుగు శాఖకు అధ్యక్షులు. మాకు గురుప్రసాదరావు గారితో పాటు గుండవరపు లక్ష్మీనారాయణ గారు, కడియాల రామమోహన్‌రాయ్ గారు, చిన్నం రామయ్య చౌదరి గారు తెలుగు బోధించేవారు. తెలుగు భాషపై పట్టు సాధించడానికి వీళ్ళందరూ కారకులే. మాకు తెలుగుపై అవగాహన కలగడానికి ఉద్దండ పండితులనెందరినో పిలిపించి కాలేజీలో ఉపన్యాసాలు ఇప్పించేవారు. దువ్వూరి వెంకటరమణశాస్త్రి, తిరుమల గుదిమెళ్ళ వరదాచార్యులు, తుమ్మల సీతారామమూర్తి, దివాకర్ల వెంకటావధాని వంటి మహామహులతో మాట్లాడే అదృష్టం, వారి స్ఫూర్తితో తెలుగును చదివే అవకాశం కలిగాయి. గురుప్రసాదరావు గారయితే మాకు బాలప్రౌఢ వ్యాకరణాలు, భాగవతం బోధించేవారు. వ్యాకరణం కొంచెం కష్టం కదా ! అందుచేత ఇంటి దగ్గరకూడా చెప్పేవారు.

మాకు జనరల్ తెలుగులో సంజయ రాయబారమనే భారత సంబంధ పాఠం ఉండేది. అందులోది ఈ పద్యం.

ఆ రాజు మాదెసంగల

కారుణ్యముకతమునను సుఖంబున నిట్లు

న్నారము నిను బుత్తెంచిన

గారవమున నాదుమది వికాసము పొందెన్

గురుప్రసాదరావుగారు ఈ పద్యభావాన్ని, అందులోని వ్యంగ్యార్థాన్ని, తెలుగుదనాన్ని వివరించి తిక్కన గొప్ప కవితా నైపుణ్యాన్ని గురించి వివరించారు. ఆయన చెప్పడం పూర్తయ్యాక నేను లేచి ఇలా అన్నాను.

"ఈ పద్యం గొప్పదయితే కావచ్చు కాని తిక్కన గారు 'గారవము' అనే పదాన్ని సందర్భోచితంగా ప్రయోగించ లేదు. గారవమనేది గౌరవానికి వికృతరూపం. గురువుపట్ల చూపే భావాన్ని మాత్రమే గారవం అనాలి. పెద్దలకు పిల్లల పట్ల ఉండవలసింది వాత్సల్యం. గారవం కాదు. ఈపద్య విషయంలో ధృతరాష్ట్రుడు పాండవుల పట్ల వాత్సల్యం చూపాలిగాని గౌరవం చూపరాదు. కాబట్టి తిక్కన గారు పొరపాటు చేశారు.

గురుప్రసాదరావు గారు అంతా విని నవ్వారు. "నువ్వు చెప్పింది నిజమే! కాని గారవం అనే పదానికి వాత్సల్యం అనే అర్థం కూడా ఉంది. ఒకసారి నిఘంటువు చూడు" అని ఇంకా "ఒక పదానికి చాలా అర్థాలు ఉండే అవకాశం ఉంది వాటినే నానార్థాలు అంటారు. ఒకపదానికి మనం చదివే సందర్భంలో మనకు తెలిసిన అర్థం కుదరకపోతే, నిఘంటువు చూసి ఆ పదానికున్న ఏ అర్థం ఆసందర్భానికి సరిపోతుందో సరిచూసుకోవాలి. సాహిత్య విద్యార్థి ముందుగా ఇది నేర్చుకోవాలి ! తొందరపడి విమర్శలు చేయకూడదు' అన్నారు.

మూడు దశాబ్దాలకు పైగా అధ్యాపకునిగా పని చేయడంతోపాటు పలు గ్రంథాలను పరిశీలించిన నేను ఆయన చెప్పిన విషయాన్ని ఎప్పుడూ మరచిపోలేదు. తొందరపడి విమర్శ చేయలేదు !

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుండి భాషా సేవా పురస్కారం పొందిన నాకు భాషపట్ల, సాహిత్యం పట్ల కొన్ని సూచనలు, అభిప్రాయాలు మా గురువులు ఏర్పరచడం వల్లనే ఆ పురస్కారం పొందగలిగానని అనుకొంటాను.

* * * * *

ఎన్నో విషయాలు చెప్పి, మేము చేసిన అల్లరి గురించి చెప్పకుండా మానేస్తే ఈ వ్యాసం సమగ్రం కాబోదు. కాలేజీ క్యాంపస్‌లో నైరుతి మూలగా అంటే ఇప్పుడు ఆఫీసు ఉన్నచోట ఆప్పుడొక షెడ్ ఉండేది. అది మా క్లాస్ రూమ్. మా రూమును రెండు భాగాలు చేస్తూ మధ్యలో బెంచి ఎత్తులో చిన్న అడ్డుగోడ ఉండేది. వెనుక రూములో నాలుగు బెంచీలుంటే, మిగిలిన బెంచీలు ముందు గదిలో ఉండేవి. లెక్చరరు ముందు గదిలో పాఠం చెపుతుంటే వెనుక గదిలోని బెంచీలో చేరేవాళ్ళం. బ్యాక్ బెంచి స్టూడెంట్స్ చేసే పనులన్నీ చేసే వాళ్ళం. ఎన్.సి.హెచ్. సాంబశివరావు, నల్లూరి పూర్ణ చంద్రరావు, చుండి వెంకన్నారావు, కావూరి అమర్‌నాథ్, వెన్నిసెట్టి సింగారావు, మదమంచి నాగమల్లేశ్వరరావు, మరికొందరి మిత్రులతో నేను చేసిన అల్లరి పనులకీ, చిల్లర చేష్టలకు, ఆ బెంచీలు, చేలల్లో కనిపించే చెట్లు, మా అంతరాత్మలు సాక్ష్యం. చేసిన పనులకు ఇప్పుడు సిగ్గుపడడం తప్ప చేసేదేమీ లేదు.

అల్లరి అంటే ఒకటి గుర్తు కొస్తుంది. మేము ఫైనల్ ఇయర్‌లో ఉండే రోజులు. స్పెషల్ తెలుగు క్లాసు. లెక్చరర్ సెలవు పెడితే కొత్తగా చేరిన ఒక మేడమ్‌ను మా క్లాసుకు పంపించారు. వారు పోతన గారి పద్యమేదన్నా వస్తే చెప్పమన్నారు. నేను లేచి నిలబడ్డాను. ఈ పద్యం చెప్పాను.

"ఆదిన్ శ్రీసతి కొప్పుపై తనువుపై నంశోత్తరీయంబుపై
పాదాబ్జంబులపై కపోలతటిపై పాలిండ్లపై నూత్న మ
ర్యాదం జెందు కరంబు క్రిందగుట మీదై నా కరంబుంట మే
ల్గాదే రాజ్యము గీజ్యమున్ సతతమే కాయంబు నాపాయమే"

నేను పద్యం చదవడం పూర్తయిన వెంటనే మేడమ్ "ఈ పద్యంలో ఒకచోట తప్పు చదివారు" అన్నారు.

"ఎక్కడండీ తప్పు" ప్రశ్నించాను.

"తర్వాత వెళ్ళి భాగవతం చూడండి".

నర్మగర్భిత భావ సమాధానం ఉంది. ఎదిగిన పిల్లలకు కొత్తగా చేరిన వాళ్ళు చెప్పగలిగిన భావన కాదు. అంతలో బెల్లు మా పంతానికి, అల్లరికి అడ్డుకట్ట వేసింది.

ఉద్యోగం చేసేటప్పుడు తెలిసింది ఎదిగిన పిల్లలకు శృంగార పాఠాలు చెప్పడం ఎంత కష్టమో !

* * * * *

మాకు హిస్టరీ చెప్పిన కొరివి సాంబశివరావు, ఒంగోలు సాంబయ్య గారు, పాలిటిక్స్ చెప్పిన దామోదర నాయుడు గారు, ఇంగ్లీషు చెప్పిన అమరేంద్ర గారు – ఇలా అందరితోను ఎన్నెన్నో అనుభవాలు జ్ఞాపకాల పుటల్లో దాగి నిరంతం గుర్తుకొస్తూనే ఉంటాయి. వాటినన్నింటినీ చెప్పాలంటే ఒక పుస్తకం రాయాల్సిందే.

మా క్లాసుకి రాకపోయినా ఎకనామిక్స్ శ్రీహరిరావు గారు, గొల్లపూడి ప్రకాశరావు గారు, పులిచెర్ల సుబ్బారావు గారు, సాంబశివ రావు గారు, లక్ష్మీప్రసన్న గారు, అప్పటికీ ఇప్పటికీ మామీద చూపించిన అభిమానం ఇంతంత కాదు.

సైన్సు సబ్జెక్టులు బోధించేవాళ్ళలో పాతూరి కోటేశ్వర రావు గారు, ఫిజిక్స్ వెంకట సుబ్బయ్య గారు, బాటనీ ఎన్. వెంకటేశ్వర్లు గారు, ఎస్.ఆర్.కె. ప్రసాద్ గారు, జువాలజీ కోటేశ్వరరావు గారు, ఈమధ్యనే పరమపదించిన బెల్లం సుబ్బారావు గారు ఎప్పుడు ఎక్కడ కనిపించినా పేరుపెట్టి పిలిచి ఆప్యాయంగా మాట్లాడడం ఏ పూర్వ సుకృతమో అనుకుంటా !

* * * * *

కాలేజీని విడిచి నాలుగున్నర దశాబ్దాలైనా, కాలేజీతో నాకున్న అనుబంధాన్ని ఆగిపోనీయకుండా ఉండడానికన్నట్లు నన్ను తెలుగు బోర్డు ఆఫ్ స్టడీస్ మెంబరుగా నియమించి, పది సంవత్సరాలుగా కాలేజికి సేవ చేసే భాగ్యం కలుగజేసినందుకు ఆనందిస్తున్నా. ఆనందిస్తూనే ఉన్నా...!

జె.కె.సి. కేసి నీవు తిలకించుము మిత్రమా !
మనసంతా పరవశించు, తనువంతా పులకరించు
ఓ పూర్వ విద్యార్థీ ! ఓ అపూర్వ విద్యార్థీ ! ॥ జె.కె.సి. ॥

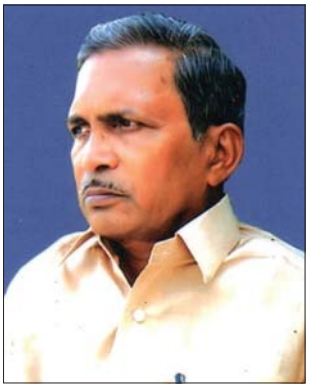
విజ్ఞానపు బోధనలో ఇది మనకు శారదగుడి
సంస్కారం నేర్పుటలో ఇది మనకు అమ్మఒడి
బతుకుతెరువు చూపుటలో ఇదొక కొత్త ఒరవడి ॥ జె.కె.సి. ॥

జె.కె.సి. కళాశాల తలపు తలుపు తడితేనే
ఎన్నెన్నో అనుభవాలు ఇంకెన్నో అనుభూతులు
గిలిగింతలు పెడతాయి పులకింతలు రేపుతాయి ॥ జె.కె.సి. ॥

ఇది స్వర్ణోత్సవ వేడుక ఆత్మీయుల కలయిక
ఆనందం ఆర్ణవమై పొంగిపోవు శుభసమయం
ఉత్సాహం వెల్లువలై ఉరకలెత్తు సుఖమయం ॥ జె.కె.సి. ॥

జె.కె.సి. కాలేజి చదువు చెప్పడమే కాదు, బతకడమెలాగో కూడా నేర్పింది

డా॥ వెన్నిసెట్టి సింగారావు
విశ్రాంత అధ్యాపకులు, అమరావతి

అది 1968 జులై నెల. గుంటూరులో ఊరికి దూరంగా కొత్తగా కాలేజి పెట్టారు. అదే జె.కె.సి. కాలేజి. పి.యు.సి.లో చేరటానికి అప్లికేషన్ పూర్తిచేసి, ప్రిన్సిపల్ గారి రూమ్‌లోకి వరుసలో వెళ్ళా. వరండాలో వెంకట్రావు సైలెన్స్... సైలెన్స్.. అంటూ కేకలేస్తున్నాడు. లోపల కోటు వేసుకొని, టై కట్టిన రోసయ్య గారు ఉన్నారు. నా అప్లికేషన్ చూశారు. మార్కులు ఎన్నొచ్చాయి అన్నారు. 362 అని అన్నాను నేను. ఏ గ్రూపు కావాలి అన్నారు. హెచ్.సి.టి. కావాలన్నా. కింద నుంచి పైకి నన్ను తేరిపారా చూశారు. తెలుగు పద్యం ఒకటి చెప్పమన్నారు. నా కొచ్చిన సుమతీ శతకం పద్యం – అప్పిచువాడు వైద్యుడు – అంటూ పద్యం చెప్పాను. అప్పిచ్చువాడు వైద్యుడా? అని ప్రశ్నించారు. అప్పిచ్చువాడు ఒకడు, వైద్యుడు ఇంకొకళ్ళు అని చెప్పాను. అంతే, అప్లికేషన్ మీద సంతకం పెట్టి, ఫీజు కట్టు, పో.. అన్నారు. అలా జె.కె.సి. కాలేజీలో పి.యు.సి.లో చేరాను

ఆగష్టు ఒకటో తేదీన క్లాసులు ప్రారంభం. ప్రారంభసభ జరిగింది. అప్పటి కేంద్రమంత్రి కొత్త రఘు రామయ్య, ముళ్ళపూడి తిమ్మరాజు, సినీనటుడు గుమ్మడి ప్రసంగించారు. ముఖానికి రంగు పులుముకొని నటించే మమ్మల్ని కాలేజీలో సభకు ఆహ్వానించడం ఆశ్చర్యంగా ఉందని, గౌరవంగా ఉందని – ఆ రోజు గుమ్మడి తన ఉపన్యాసారంభంలో చెప్పిన మాటలు బాగా గుర్తున్నాయి.

పి.యు.సి. ఆర్ట్స్ సెక్షన్‌లో తోటి పిల్లలు పరిచయ మయ్యారు. మాకు హిస్టరీకి కె. సాంబశివరావు, సివిక్స్‌కి చంద్రయ్య, తెలుగుకి నాగళ్ళ గురుప్రసాదరావు,గుండవరపు లక్ష్మీనారాయణ, కడియాల రామమోహనరాయ్, ఇంగ్లీష్‌కి మదనమోహన్, ఫ్రాన్సిస్ చౌదరి, నర్రా నాగేశ్వరరావు గారు వచ్చారు.

డిగ్రీ బి.ఏ. చదవటానికి మళ్ళీ జె.కె.సి.లోనే చేరాను. 1969 నుండి 1972 వరకు బి.ఏ.లో హిస్టరీలో ఓ. సాంబయ్య, పాలిటిక్స్‌లో పి.వి. చలం, తెలుగులో రామయ్య చౌదరి, ఇంగ్లీషులో ఎస్. అనంతం మాకు పరిచయ మయ్యారు. అమరనాథ్, పూర్ణచంద్రరావు, బుడంపాడు సాంబశివరావు, మధుసూదనరావు, సుబ్బారావు, ఆది నారాయణ, వెంకన్నారావు, మేడికొండూరు సాంబశివరావు, నాగమల్లేశ్వరరావు, పి. సుగుణ, చిన్నం విజయలక్ష్మి, అరుణావతి, రాజేశ్వరి, విజయలక్ష్మి వీళ్ళంతా మా క్లాస్‌మేట్స్. ఇంకా ఆరికపూడి ప్రభాకరరావు, గుంటుపల్లి అప్పారావు, రత్తయ్య (బి.యస్సి.), గుండవరపు సాంబశివ రావు, పానకాలరెడ్డి (బి.కాం.), పోతురాజు శ్రీనివాసరావు, ప్రోలయ్య, రంగాచారి మంచి మిత్రులయ్యారు. "రాళ్ళు విసరబోకురా పావురాళ్ళు విసరురా" – అని పాటపాడే సీనియర్ స్టూడెంట్ ఆళ్ళ నాగేశ్వరరావు మంచి మిత్రుడు. అప్పటి స్టూడెంట్స్ బాగా చురుగ్గా ఉండేవాళ్ళు.

ఆ రోజుల్లో స్టూడెంట్స్‌కు ఎన్.సి.సి. కంపల్సరీగా ఉండేది. నేను సరిగ్గా డ్రిల్లు చేయలేకపోయాను. ఎన్.సి.సి. ఆఫీసర్ బెల్లం సుబ్బారావు నాకు గ్రౌండ్ అంతా 3 రౌండ్లు పరిగెత్తి రమ్మని Punishment ఇచ్చారు. తరువాత N.C.C. క్లాస్ కంటే ముందే ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళాను. ఎందుకు సరిగ్గా డ్రిల్లు చేయడం లేదు అన్నారు. బూట్లు మోయలేక పోతున్నా అని చెప్పాను. N.C.C. కి Unfit అని సర్టిఫికెట్ తెచ్చుకో అన్నారు. అలా N.C.C. నుండి తప్పుకున్నా.

సీనియర్ స్టూడెంట్స్‌తో కలసి స్ట్రైక్ చేశాం. దానిలో ముందుండటంతో ప్రిన్సిపల్ గారు Half-fee concession ను cancel చేశారు. గత్యంతరం లేక Full Fee చెల్లించా. లిటరరీ కార్యక్రమాల నిర్వహణలో గురుప్రసాదరావు గారి నేతృత్వంలో నేను పాల్గొనడం

గమనించిన ప్రిన్సిపల్ గారు, ఒకరోజున ఆఫీసుకు పిలిచారు. నా అప్లికేషన్ మీద Half-fee concession sanctioned అని రాసి, బాగా చదువుకో, పో అన్నారు. బయటకు వెళుతుంటే, ఇటురా... ఇటురా అంటూ దగ్గరకు పిలిచారు. ఏది వంగు.. వంగు.. అంటూ వీపు మీద చిన్న దెబ్బవేసి, చేతిలో ఒక చాక్లెట్ పెట్టారు. అదీ.. ప్రిన్సిపల్ రోసయ్య గారు స్టూడెంట్స్‌తో వ్యవహరించే తీరు. అలా ఉంటుంది.

నేను కాలేజి మొదటి బ్యాచ్ స్టూడెంట్‌ను కావడం వల్లనో, ఏమో, సైన్సు స్టూడెంట్‌ను కాకపోయినా, ఫిజిక్స్ వెంకట సుబ్బయ్య, బోటనీ ఎస్.ఆర్.కె. ప్రసాద్, మేథ్స్ నోములరావులతో మంచి పరిచయం కలిగింది.

ఇంకో ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. నేను బి.ఏ. రెండో సంవత్సరం చదివేటప్పుడు మా నాయన అనారోగ్యంతో చనిపోయారు. బి.ఏ. మూడో సంవత్సరం చదవడం ఇబ్బంది అయింది. గురువు గారు గురుప్రసాదరావు గారు బి.ఏ. మూడో సంవత్సరం చదవడానికి 10 నెలలకు గాను రూ. 1050/–లు ఇచ్చారు. అలా బి.ఏ. పూర్తి చేశా. గురువు గారికి సంవత్సరం తర్వాత తిరిగి డబ్బులు ఇచ్చాను.

నేను హిందీ సబ్జెక్టు చదవకపోయినా, హిందీ మాస్టారు మాదాల తిమ్మయ్య గారితో కొద్దిపాటి పరిచయం ఉంది. ఆయనే నన్ను జె.కె.సి. కాలేజి గవర్నింగ్ బాడీ మెంబర్ డాక్టర్ ముద్దన హనుమంతరావు గారి దగ్గరకు తీసుకెళ్ళి, వారి ద్వారా ఎం.ఏ. చదవడానికి సహాయం చేయించారు. తరువాత గుంటూరులోనే తెలుగు లెక్చరర్‌గా ఉద్యోగంలో చేరాను.

కాలేజీలో ఏ ఫంక్షన్ జరిగినా మేనేజిమెంటు వారు – డాక్టర్ సదాశివరావు, ప్రకాశరావు, డాక్టర్ బసవ పున్నయ్య, నన్నపనేని వీరయ్య చౌదరి, విద్వాన్ గోగినేని కనకయ్య – అందరూ వచ్చేవారు. యూనివర్సిరీ ఫంక్షన్స్‌కు జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారు తప్పనిసరిగా వచ్చేవారు. అట్లా మేనేజిమెంట్, టీచింగ్ స్టాఫ్, స్టూడెంట్స్‌తో కలివిడిగా ఉండేవారు.

నేను, నా మిత్రులు కాలేజి చదువు ముగించుకొని బయటకు వెళ్లినా మేము సాహిత్య విద్యార్థులం కావటంతో, డాక్టర్ సదాశివరావు, డాక్టర్ బసవపున్నయ్య గార్లతో సాహిత్య సంబంధాలను నెరుపు తున్నాం. డాక్టర్ కొండబోలు బసవపున్నయ్య గారు అధ్యక్షులుగా వ్యవహరిస్తున్న తుమ్మల కళాపీఠంలో సభ్యులుగా కొనసాగుతూ, కార్యక్రమాల నిర్వహణలో పాల్గొంటున్నాము.

ఆ విధంగా జె.కె.సి. కాలేజి చక్కగా డిసిప్లైన్‌గా చదువు చెప్పటమే కాకుండా, బతకటాన్ని కూడా నేర్పిందని నేను గర్వంగా చెప్పగలను.

శుభాశీస్సులు

(మన కళాశాల ప్రారంభోత్సవ సమయములో
కవిపుంగవులు **శ్రీ తుమ్మల సీతారామమూర్తి** చెప్పిన పద్యం)

కాలేజీలకు లోటు లేదు మన మాగాణమ్ము నం, దెవ్వడీ
బాలుం, డీ వినయాంక, మీ చతురతాభాస్వంతుడంచె న్వరే
నాలాపించిన గుప్పుస్వామి పద విద్యాశాల “యీ బిడ్డ నా
పాలన్ దేఱినవా”డనన్ వలయు సంపద్భారయై ధీరయై

జె.కె.సి. కళాశాల – నా తొలి మజిలి

శ్రీ గుంటుపల్లి సాంబశివరావు
సూపరింటెండెంట్ (రిటైర్డ్)

నేను నాగార్జున ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ ఆఫీసులో 24.2.1968 లో క్లర్క్ కమ్ టైపిస్టుగా చేరాను. అప్పుడు ఆఫీసు శ్రీ పాటిబండ్ల సీతారామయ్య హైస్కూలులో ఉండేది. ఒక నెల తరువాత అప్పటి సెక్రటరీ అండ్ కరస్పాండెంట్ అయిన కే.శే. నన్నపనేని వీరయ్య చౌదరి గారి ఇంటికి (పట్టాభిపురం) మార్చబడింది. తరువాత మే నెలలో ఇప్పటి ఆడిటోరియం ఎదురుగా మూడు పెంకుల గదులు ఉండేవి. మొదటి గది ప్రిన్సిపల్ ఆఫీసు, రెండవది మేనేజ్‌మెంటు ఆఫీసు, మూడవది ఆఫీసురూము. ప్రిన్సిపల్ రూములోకి ప్రవేశించామంటే తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామి గర్భగుడిలోకి ప్రవేశించినట్లుండేది. ఆఫీసు బీరువాలు పరిశుభ్రంగా ఉండేవి. సుగంధ శృంగార్ సాంబ్రాణీ కడ్డీలు వెలుగుతూ దేవుని గుడిని తలపిస్తూ ఉండేవి.

అప్పట్లో కళాశాల సీట్లకు చాలా కొరతగా ఉండేది. దానికి తగ్గట్లు పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ ముగించుకున్న కొంతమంది, వేరే కళాశాలలో ఉద్యోగాలు చేస్తున్న మరి కొంతమంది, ఉద్యోగాలు దొరకక పట్టణంలోని పెద్దలను చేరి కళాశాల పెట్టమని కోరారు. కళాశాల అవసరాన్ని గుర్తించి పట్టణములోని పెద్దలందరూ కమ్మ హాస్టల్‌లో సమావేశమై కళాశాలను ఏర్పాటు చేయుటకు నిర్ణయించి ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. కమిటీలో చంద్రమౌళిగారు అధ్యక్షులుగాను, చేబ్రోలు హనుమయ్య గారు ఉపాధ్యక్షులు గాను, డాక్టర్ సదాశివరావు గారు కార్యదర్శిగాను, వై.కె. ఎస్. ప్రకాశరావు గారు ట్రెజరర్ గాను, గోగినేని కనకయ్య గారు అడిషినల్ సెక్రటరీ గాను, ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకో బడ్డారు. జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి గారి కుమారులు చంద్రమౌళి గారు, మదన్ మోహన్ చౌదరి గారు, లక్ష్మయ్య చౌదరి గారు లక్ష రూపాయలు కాలేజీ కొరకు విరాళము ఇచ్చారు. ఉదార స్వభావులు మరికొంతమంది భూరి విరాళాలు ఇచ్చి కళాశాల స్థాపనలో తమవంతు సహకారాన్ని అందించారు. కుప్పుస్వామి చౌదరి గారు గుంటూరు జిల్లాలో చాలాకాలము జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా అందిచిన సేవలను దృష్టిలో ఉంచుకొని వారిపేరును కళాశాలకు పెట్టుటకు పెద్దలు సమష్టిగా నిర్ణయించారు.

ఆ టైములోనే శ్రీ నన్నపనేని వీరయ్య చౌదరి గారు డి.ఇ.ఓ.గా రిటైరయ్యారు. వారిని జాయింట్ సెక్రటరీగా నియమించారు. వీరు అడ్మినిస్ట్రేషన్ విషయాలలో అపార అనుభవం కలిగినవారు. కళాశాల స్థాపనలోను, నిర్వహణ లోను వారు ఎనలేని కృషి చేశారు. తదుపరి యూనివర్శిటీ వారిని అభ్యర్థించి 1968 జూలైలో కళాశాలను స్థాపించారు.

డాక్టర్ సదాశివరావు గారు ప్రాక్టీసు ఎంత బిజీగా ఉన్నా ఏదో ఒక టైములో వీలు చూసుకొని కాలేజీ వ్యవహారాలు సునిశితంగా సహనంతో చూసేవారు. మంచి అనుభవము కలిగిన అధ్యాపకులను ఇతర కాలేజీల నుండి (ఎ.సి. కాలేజి, హిందూ కాలేజి, లయోలా కాలేజి) వగైరాల నుండి తీసుకు వచ్చి వారి జీతాలకు ప్రొటెక్షనిచ్చి టీచింగు స్టాండర్డ్‌ను పెంపొందించుటకు కృషి చేశారు. ఆ రోజుల్లో ఒకనానుడి ఉండేది. జె.కె.సి. కాలేజీలో ఎం.పి.సి. సీటు దొరికితే ఇంజనీర్, బై.పి.సి. సీటు దొరికితే డాక్టరు అని చెప్పుకునేవారు. దానికి తగ్గట్టే జె.కె.సి. కాలేజి నుండి ఎందరో డాక్టర్లు, ఎందరో ఇంజనీర్లు తయారయ్యారు.

నేను ఆఫీసులో చేరినప్పుడు నా చదువు మెట్రిక్యు లేషన్ మరియు ఇంగ్లీషు టైప్ రైటింగ్ హయ్యర్ మాత్రమే. నాకు ఎలాగైనా డిగ్రీ తెచ్చుకోవాలని ఉండేది. అందుకోసం ఆంధ్రా యూనివర్శిటీ పి.యు.సి. (ఇప్పుడు ఇంటర్మీడి యట్) ప్రైవేటుగా రాయటానికి ఫీజు కట్టాను. అప్పట్లో (1968) రాత్రి తొమ్మిది దాటితే కరెంటు కాలుతుందని ఇంటి యజమానులు లైట్లు వేస్తే ఊరుకునేవారు కారు. అందుకని 0.60 పైసలు పెట్టి కిరోసిన్ దీపం కొని ఆ వెలుతుర్లో చాలా కష్టపడి పి.యు.సి. పరీక్షలకు తయారయ్యాను. తెల్లవారి పరీక్షలనగా సెలవుకోసం రోసయ్య గారిని అడిగాను. ఆయన నన్ను పల్లెటూరి బైతులాగా ఉన్నావే ఎవరిని అడిగి పరీక్షకు ప్రిపేరు

అయ్యావు. ముందు పర్మిషన్ తీసుకోవాలని తెలియదా? రాయటానికి వీల్లేదు అన్నారు. తరువాత సెప్టెంబరులో పరీక్షకు రాతపూర్వ కముగా రాసి పర్మిషన్ తీసుకొని పరీక్షలు రాశాను. అదికూడా ఎలాగంటే నమ్మకమైన, టైపింగ్ వచ్చినతన్ని నా ప్లేస్‌లో కూర్చోపెట్టి పరీక్షలు రాశాను. తరువాత డిగ్రీ పరీక్షలకు రోసయ్య గారే పర్మిషన్ ఇచ్చారు.

గోళ్ళమూడి శివాజీ గారు ఇంగ్లీషు డిపార్ట్‌మెంటులో ట్యూటర్‌గా చేసేవారు. ఆయన ఒకరోజు మా ఇంటికి లీవ్‌లెటర్ తీసుకొచ్చి ఇచ్చి ఇది ప్రిన్సిపల్ గారికి ఇవ్వమని చెప్పాడు. సరే అని తీసుకుని ప్రిన్సిపల్ గారికిచ్చి శివాజీ గారిమ్మన్నారని చెప్పాను. దానికి ప్రిన్సిపల్ గారు అగ్గిమీద గుగ్గిలమై నీవెవరు తీసికొని రావటానికి అని కేకలేశారు. అప్పట్లో ఒకరి లీవు లెటరు ఇంకొకరు తీసికొని రావటం కూడా నేరమే. ఒకసారి రేపు ఆదివారం ఉదయం 11.00 గం.లకు ఆఫీసుకు రావాలని ప్రిన్సిపల్‌గారు అన్నారు. ఆ ఆదివారం ఉదయం 9.00 గం.లకు కారేసుకుని నా ఇంటికి మా చెల్లెలిని చూడటానికి పెళ్ళివారు వచ్చారు. మా ఊరు కంతేరు. మీ ఊరు వెళదాం రండి అని పెళ్ళివారు పిలిచారు. వారిని తీసుకొని వెళ్ళటం నా బాధ్యత. కానీ రోసయ్య గారికి దడిసి నేను కాలేజీకి వెళ్ళాలండీ అని వారికి చెప్పాను. దానికి వారు కారులోనే కదండీ మిమ్మల్ని పదకొండు గంటలకు కాలేజీ దగ్గర వదుల్తాం రండి అని తీసుకుని వెళ్ళారు. తిరిగి వారు నన్ను 11.20 నిముషాలకు కాలేజీ దగ్గర వదిలారు. ఆ 20 నిమిషముల లేటుకు రోసయ్య గారు వారం రోజుల పాటు తిడుతూనే ఉన్నారు. చివర్లో అసలు విషయం చెప్పాను. అప్పుడు ఆయన శాంతించి మరి చెప్పవేం అన్నారు. కానీ ఆయన చెప్పనిస్తేగా..

నాకు బూటు బకిల్ గుచ్చుకుని కాలి మడమ సెప్టిక్ అయ్యి కాలు బాగా వాచి నడవనివ్వటం లేదు. అప్పుడు తమ్ముడు భుజమ్మీద చెయ్యివేసి కుంటుకుంటూ రోసయ్య గారింటికి వెళ్ళి కాలు చూపాను. దానికి ఆయన అన్నన్నా! పల్లెటూరి బైతులా వున్నావే రేపు పొద్దున్నే డాక్టరు గారికి చూపి ఆపరేషను చేయించుకుని మధ్యాహ్నం 12.00 గం.లకు కాలేజీకి రమ్మన్నారు. అప్పుడు కాలేజీ సెక్రటరీ డాక్టర్ సదాశివరావు గారు. ఆయన కాలుకి రెండు మత్తు ఇంజక్షన్లు ఇచ్చి ఆపరేషను చేసి మూడు రోజులు సెలవు పెట్టుకోమన్నారు. కానీ రోసయ్య గారు 12.00 గం.లకు కాలేజీకి రమ్మన్నారు. ఆపరేషను అయిన తరువాత రిక్షా మాట్లుడుకుని (అప్పుడు ఆటోలు లేవు) కాలేజీకి వచ్చాను అప్పటి పరిస్థితులు అవి.

ఆ సంవత్సరం అడ్మిషన్లకి చాలా డిమాండ్ ఉంది. సీట్లన్నీ అయిపోయాయి. రోసయ్య గారు అప్లికేషన్లు అమ్మటం ఆపివేయ మన్నారు. మేనేజ్‌మెంటు రూమ్‌లో ఫోను మోగుతుంది. ఎవ్వరూ తియ్యటం లేదు. ఇక తప్పక నేను ఫోను ఎత్తాను. అవతల సదాశివ రావు గారు మాట్లాడుతున్నారు. అప్పట్లో ఆయన ప్రాక్టీసు చాలా బిజీగా ఉండేది. అప్లికేషన్సు అమ్మటం ఆపిన తరువాత పేరెంట్స్ ఆయన హాస్పిటల్‌కి వెళ్ళి అప్లికేషన్లు ఇప్పించమని గొడవ పెట్టారు. అప్పుడు ఆయన కాలేజీకి ఫోనుచేశారు. నా ఖర్మకాలి నేను ఫోను ఎత్తాను. సాంబశివరావు నేను చెప్పానని చెప్పు రోసయ్య గారికి. అప్లికేషన్సు అమ్మమని చెప్పు. ఇక్కడ పేరెంట్సు నన్ను ప్రాక్టీసు చేసుకోనివ్వటం లేదు అని చెప్పారు. నేను బిక్కుబిక్కు మంటూ రోసయ్య గారి రూముకి వెళ్ళి సర్.. డాక్టరు గారు ఫోను చేశారు. అప్లికేషన్సు అమ్మమన్నారని చెప్పాను. దానికి ఆయన ఇంతెత్తున ఎగిరారు. నేను నెమ్మదిగా ఒక్కొక్క అడుగు వెనక్కు వేస్తూ అక్కడి నుండి జారుకున్నాను. డా. సదాశివరావు గారిది పెద్ద మనస్సు. దానిని సహృదయంతో అర్థం చేసుకొన్నారు.

రోసయ్య గారు అడ్మిషన్స్ చేసే విధానం కూడా చాలా స్పెషల్‌గా ఉండేది. పేరెంట్ M.P.C. అడిగితే Bi.P.C. తీసుకొమ్మని, Bi.P.C. అడిగితే M.P.C. తీసుకొమ్మని చెప్పేవారు. మెరిట్ ఉన్నా ఐదారుసార్లు తిప్పుకొని సీటు ఇచ్చేవారు. అప్పుడు గాని పేరెంటుకి గానీ స్టూడెంటుకు గాని ఆ సీటు విలువ తెలియదు అని ఆయన భావన.

నా వివాహం 1973లో అయింది. అప్పుడు ఆంధ్రా యూనివర్శిటీ పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి. వివాహము తెల్లవారు ఝామున 4.00 గం.లకు వివాహము అయిన తరువాత ఉదయం 7.00 గం.లకు కాలేజీలో ఉన్నాను. పెళ్ళికూతురు వాళ్ళు నేను అలిగి వెళ్ళానని బాధపడ్డారట. అలా ఎందుకంటే రోసయ్య గారు వేసే యక్ష ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పలేక. తరువాత ఎవరు సెలవు పెట్టినా గుంటుపల్లి సాంబశివరావు తన పెళ్ళికి కూడా ఒక్కరోజు సెలవు పెట్టలేదు. నీకు ఇన్ని రోజులు సెలవు ఎందుకు అని అరిచేవారు. వాళ్ళు వచ్చి నన్ను ఒకటే తిట్టటం. నీవు సుఖపడవు. ఇంకొకళ్ళను సుఖపడనీయవు అని.

రోసయ్య గారు మొదటి ఐదు సంవత్సరములు చంద్రనిప్పులు చెరుగుతుండేవారు. ఆయన రూములోకి వెళ్ళాలంటే అందరూ భయపడేవారు. అప్పటికి టీచింగు స్టాఫ్, మా నాన్ టీచింగ్ స్టాఫ్‌ను ఆ మహానుభావుడు చాలావరకు దారిలో పెట్టారు. ఎక్కువ మంది

స్టాఫ్ 25 సంవత్సరములలోపు వారే. ఆయన అంత కఠినంగా ఉండి అందరినీ సరైన మార్గంలో పెట్టి ఎవరి బాధ్యతలు వారు సక్రమంగా చేసుకొనేట్లు తయారు చేశారు. తరువాత మూడు సంవత్సరాలు ఆయన చాలా సాఫ్ట్‌గా ఉన్నారు.

మేనేజ్‌మెంటు వారు ఆయనకు కావలసినంత స్వేచ్ఛ ఇచ్చి ఎంతమంది ఆయన మీద కంప్లయింట్ చేసినా పట్టించుకోకుండా ఉండి ఆయనపట్ల చాలా లిబరల్‌గా ఉన్నారు. దానిని ఆయన సక్రమంగా ఉపయోగించుకొని కాలేజీని చక్కగా పట్టాలు ఎక్కించారు. ఆ సాంప్రదాయమే ఇప్పటికీ కంటిన్యూ అవుతూ కాలేజీ చాలా సాంప్రదాయ బద్ధంగా సాగిపోతుంది.

ఈ విధంగా కళాశాల స్థాపించిన తొలి రోజుల్లో మరియు తదనంతరం కాలేజి ప్రతిష్ఠకు తమతమ పంథాల్లో ఎనలేని కృషి చేసిన మాన్యులకు నా నమస్సులు.

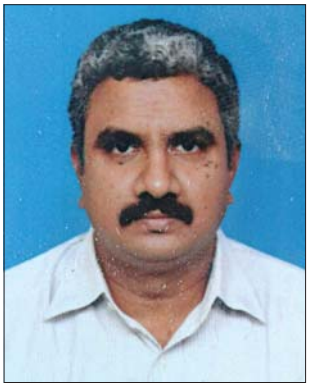
తల్లిదండ్రుల ఆవేదన

కె. దివ్య, ద్వితీయ బి.కాం.

ఒక గ్రామంలో సుబ్బమ్మ, వెంకయ్య అనే దంపతులు నివసించేవారు. వారికి ఇద్దరు కుమారులు, ఒక కూతురు. వెంకయ్య సుబ్బమ్మ వీరు తల్లిదండ్రులు. వీరు చాలా దౌర్భాగ్యమైన (పేదరికం) స్థితిలో జీవిస్తుండేవారు. ఎంతో శ్రమ అయినా భార్య భర్తలు ఇరువురు కలిసి తన కొడుకులను చదివించి వారి వివాహాలు తగిన వారికిచ్చి వివాహం చేశారు. అలా తన కొడుకులు వివాహం ఐన తరువాత వారి భార్యలతో ఎంతో సంతోషంగా ఇతర దేశాలకు వెళ్ళిపోయారు. కూతురు కస్తూరికు వివాహం చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో కస్తూరి తండ్రి తన శక్తిమేరకు కష్టపడి పనిచేశాడు. వచ్చినవారు కట్నం ఎక్కువ మొత్తంలో ఆశించడం ద్వారా తల్లిదండ్రులు చాలా బాధపడ్డారు. వారి స్థితి తెలిసినదే. "రెక్క ఆడితే గాని డొక్క ఆడదు". ఈ స్థితిలో వారు అడిగిన కట్నం ఇవ్వలేక తన కొడుకులకు డబ్బు పంపమని ఒక ఉత్తరాన్ని రాశారు. అలా రాసిన ఉత్తరానికి జవాబు రాకపోవడంతో తల్లిదండ్రులు ఎంతగానో బాధపడ్డారు. అతికష్టం మీద కూతురుకు (కస్తూరి) వివాహం జరిపించారు. అలా వివాహం జరిగిన కొద్ది కాలానికి కట్నం తాలూకు కొంత మేరకు ఇవ్వాలి అని తన కూతురైన కస్తూరిని వేధింపులకు గురిచేస్తూ, బాధించడంతో ఆ వేధింపులకు భరించలేని కస్తూరి తన పుట్టింటికి వచ్చేసింది. సుబ్బమ్మ, వెంకయ్య దంపతులు తమ కూతురు కాపురం ఇలా కష్టాలమయంలో ఉండటం చూడలేక కొడుకులు దూరమైన బాధ, కస్తూరి కాపురం యొక్క స్థితిని చూసి ఎంతో దిగులు చెందారు. వెంకయ్య అనారోగ్యానికి గురికావడంతో తల్లి సుబ్బమ్మ ఎంతో బాధతో కుమిలిపోయింది. ఆ పరిస్థితుల్లో తన కూతురుకు నచ్చచెప్పి అత్తవారింటికి పంపించింది. కొంతకాలం తరువాత తల్లిదండ్రులు వృద్ధాప్యంలో తమ కొడుకులను చూడటానికి వెళ్ళారు. ముందుగా తన పెద్ద కుమారుడు వద్దకు వెళ్ళారు. వెంకయ్య పెద్దకొడుకు తల్లిదండ్రులను చూసి వారిని తమ చిన్న కొడుకు వద్దకు వెళ్ళమని తన ఇంటినుండి పంపించాడు. వెంకయ్య, సుబ్బమ్మ తన చిన్న కొడుకు వద్దకు వెళ్ళారు. తమ చిన్నకోడలు వారిని గౌరవంగా ఇంట్లోకి రమ్మని పిలిచింది. తమ చిన్న కుమారుడు ఉన్నపుడు వారిని ఎంతో ప్రేమతో చూసుకుంటూ అతను వెళ్ళిన వెంటనే తల్లి సుబ్బమ్మ చేత ఇంటిపనులు చేయిస్తూ ఎన్నో చిత్రహింసలు, చివాట్లు, కష్టాలు పెడుతూ వారిని చాలా ఇబ్బందిపాలు చేసేది. తల్లిని పనిమనిషిని చేశారు. ఆ స్థితిలో కొద్ది రోజులకు తండ్రి వెంకయ్య మరణించాడు. అతని అంత్యక్రియలు గొప్పగా చేయడానికి అన్నదమ్ములు పోటీపడ్డారు!

నేను-నా కళాశాల

శ్రీ తల్లపనేని బాలనరేంద్ర ప్రసాద్
అధ్యాపకులు, భౌతికశాస్త్ర విభాగం

ఏరా కోటీ! మీవాడికి పదవతరగతిలో మంచి మార్కులే వస్తాయి. మరి ఇంటరు ఎక్కడ చేరుస్తున్నావ్?

ఏమో మావయ్యా! నువ్వెక్కడ చేర్చమంటే అక్కడే.

ఒరేయ్! చేరిస్తే గుంటూరు జె.కె.సి. కాలేజిలో చేర్చు. లేకపోతే విజయవాడ లయోలా కాలేజిలో చేర్చు. ఇంకెక్కడావద్దు.

సరే మావయ్యా!

ఇది 1985 ఏప్రిల్ నెల చివరలో మావూరు పెదపులివళ్ళులో జరిగిన సంభాషణ.

"కోటి" అంటే మానాన్న రామకోటేశ్వరరావు.

"మావయ్య"గా పిలవబడ్డ వ్యక్తి మాస్కూల్ "నాదెళ్ళ సుబ్బరాయ చౌదరి జిల్లాపరిషత్ హైస్కూల్‌లో మా లెక్కల మాష్టారు శ్రీ గొర్రెపాటి ఉమామహేశ్వరరావుగారు".

ఆనాడు తొలిసారిగా విన్నాను "జె.కె.సి. కాలేజి" అనేపేరు. తిరిగి ఈనాడు కాలేజి స్వర్ణోత్సవాలవేళ వెనుకకు తిరిగి చూసుకొంటే, నాజీవితంలో మూడింట రెండువంతు లకు పైగా జెకెసి కాలేజి ఆక్రమించేసింది.

ఇంటర్మీడియట్ యం.పి. గ్రూప్‌తో 1985లో ఈకాలేజిలో ప్రవేశించిన నేను 1990లో బి.ఎస్సి. పూర్తి చేసి బయటకు వచ్చాను. మరలా 1994లో ఫిజిక్స్ అధ్యాపకుడుగా కళాశాలలో ప్రవేశించి, "అధ్యాపకులు, జెకెసి కళాశాల" అనే ఒక అడ్రస్‌తో సగర్వంగా జీవిస్తున్నా ననంటే అది ఈ కళాశాల నాకిచ్చిన భిక్ష.

కళాశాల ప్రారంభమై యాభయ్యేళ్ళు పూర్తవుతున్నా యని విన్నప్పుడు ఒక హర్షాతిరేక పులకింత. మదినిండా ఎన్నో ఆలోచనలు, మరెన్నో భావాలు ఉత్తుంగ తరంగ మృదంగనాదమై నాలో ప్రకంపనలు పుట్టిస్తున్నాయి. 1968వ సంవత్సరం జులై 17వ తారీఖున ప్రారంభమైన నాకళాశాల ఎన్నోదశలు దాటింది. నాటితరంలో ధీరోదాత్తతకు, దాతృత్వానికి, ఆత్మగౌరవానికి ప్రతీకగా భాసిల్లిన స్వర్గీయ "జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి" గారి పేరు మీద స్థాపించబడినదీ కళాశాల. సమాజంపట్ల బాధ్యత మరియు భవిష్యత్‌పట్ల అపార నమ్మకం కలిగిన నాటి తరం పెద్దలు శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళిగారి అధ్యక్షతన నాగార్జున ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీగా ఏర్పడి ప్రారంభించిన మొదటి సంస్థ యీ కళాశాల.

నా కళాశాల తొలినాళ్ళ ప్రయాణం గురించి నా గురువులు ఆ పిమ్మట సహఅధ్యాపకులైన పెద్దల ద్వారా ఎన్నో విశేషాలు విన్నాను. గత మూడు దశాబ్దాలుగా ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నాను. ఎలాంటి ప్రయాణమది! ఆంధ్రదేశవిద్యారంగ చరిత్రలో తనకంటూ ప్రత్యేక స్థానాన్ని సాధించుకొన్న నా కళాశాల ప్రయాణమొక అపూర్వ చరిత్ర. క్రమశిక్షణకే శిక్షణ నేర్పే నిశ్చలతత్వంగల స్వర్గీయ యలవర్తి రోసయ్య గారు ప్రిన్సిపల్‌గా, "ఈ కళాశాల నాది. విద్యార్థులు నాబిడ్డలు" అని భావించి వారి అభ్యున్నతికి అహరహం శ్రమించిన అధ్యాపకుల అండతో, "పదండి ముందుకు మీవెనుక మేమున్నాం" అని వెన్నుతట్టి నడిపిన యాజమాన్యం వారి మార్గ నిర్దేశకత్వంలో కళాశాల అచిరకాలం లోనే అపారఖ్యాతిని ఆర్జించింది.

జె.కె.సి. కాలేజి ఒక కళాశాల మాత్రమేకాదు. ఎందరో విద్యార్థుల జీవనమార్గదర్శి. కాలేజి అంటే చదువుకోవడానికి మాత్రమే కాదని, సంస్కారయుతమైన మూర్తిమత్వం పొందటానికని చెప్పి, చేసి చూపింది. స్వచ్ఛమైన మట్టిముద్దలులాంటి గ్రామీణ విద్యార్థులను ఆప్యాయంగా అక్కున చేర్చుకొని, చక్కటి వ్యక్తిత్వంతో వివిధ రూపాలుగా ఎదిగేలా తీర్చిదిద్దిందీ కళాశాల. తనదగ్గర చదువుకొన్న బిడ్డలకు గుండెలనిండా ఆత్మస్థైర్యాన్ని నింపి బంగారు భవితవైపు నడిపింది. అందుకే, ఎందరో గ్రామీణ రైతుబిడ్డలు డాక్టర్ గోఖలేలాగా

డాక్టర్లయ్యారు. కళాశాల నేర్పిన జీవనాదర్శాలను పండించు కోవడానికి కొందరు ఇంజనీర్లయ్యారు. కొందరు IAS మరియు IPS ఆఫీసర్లయ్యారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ DGP గా బాధ్యతలు చేపట్టిన పూర్వవిద్యార్థి శ్రీ మాలకొండయ్యను చూసి నాకళాశాల ఎంతమురిసిపోతోందో! కళాశాలలో చదువుకుంటూ తమ జీవిత లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకొన్న పిల్లలు కొందరు సినిమా డైరెక్టర్లయ్యారు. మరికొందరు అంతర్జాతీయస్థాయి శాస్త్రవేత్తలయ్యారు. ఇంకొందరు విజ్ఞాన్ రత్తయ్యగారిలా ప్రఖ్యాత విద్యావేత్తలయ్యారు. మరికొందరు CA లయ్యారు. కొందరు పాపినేని శివశంకర్‌లా ప్రఖ్యాత రచయిత లయ్యారు. ఇంకొందరు రాజకీయ నాయకులయ్యారు. మరికొందరు ప్రముఖ పారిశ్రామిక వేత్తలయ్యారు. కొందరు ఉత్తమ అధ్యాపకులయ్యారు. అత్యధికులు సాఫ్ట్‌వేర్ రంగంలో దేశవిదేశాలలో తమకీర్తి పతాక నెగురవేశారు. అసలు "అది ఇది" అని అననేల? అన్నిరంగాలలో తమదైన ముద్ర వేశారు. ఈనాడు నాకళాశాల తనదగ్గర చదువునేర్చుకొని ఎదిగిన బిడ్డలను చూసి ఎంత పొంగి పోతోందో!

కళాశాల ప్రారంభోత్సవ సమయంలో తుమ్మల సీతారామ మూర్తిగారు ఆశీస్సులందిస్తూ చెప్పిన పద్యం నన్నెప్పుడూ కదిలిస్తుం టుంది.

కాలేజీలకు లోటు లేదు మన మాగాణమ్ము నం; దెవ్వఁడీ
బాలుం, డీ వినయాంక, మీ చతురతాభాస్వంతుఁడంచె వ్వరే
నాలాపించినఁ గుప్పుసామి పద విద్యాశాల "యీ బిడ్డ నా
పాలన్ దేఱినవాఁ" డనన్‌వలయు సంపద్భారయై ధీరయై

అవును నేడు అంతర్జాతీయస్థాయిలో వెలిగిపోతున్న తనబిడ్డలను చూసి "వీడునాపాలన్ తేరినవాడ"ని నాకళాశాల పొంగి పోతోంది 'సంపద్భారయైధీరయై'. నాటి ప్రారంభోత్సవసభలో తుమ్మలవారితో పాటు తమ ఆశీస్సులందించిన ప్రఖ్యాత కవిపండితులందరికీ కృతజ్ఞతా పూర్వక నమస్సులు.

జెకెసి కళాశాల ఒక్కరోజులో కట్టబడలేదు. ఒక్కరోజులో ఎదగనూలేదు. రేకులషెడ్‌లో తరగతులు, తలుపులు లేని గదులు. అయితేనేం మేమున్నామని పాఠాలు చెప్పిన అధ్యాపకుల కృషి ఫలితంగా అనతికాలంలోనే నాటి ప్రముఖ కళాశాలలకు దీటుగా ఎదిగి అత్యున్నత ఫలితాలు చూపింది. విద్యార్థులు "ఎక్కడినుండి వచ్చారు"? అని ప్రశ్నించకుండా "ఎంతస్థాయికి ఎదగగలరు"? అని మాత్రమే చేసిచూపింది నాకళాశాల.

శ్రీశ్రీ అంటారు "బస్తాలతో బళ్ళకెత్తుపద్యాలా కవిత్వం"అని. అదేమాట నా కళాశాలదికూడా. చదువంటే పుస్తక పరిజ్ఞానం మాత్రమేకాదు, విద్యార్థి మూర్తిమత్వం సంపూర్ణంగా ఎదగడమేనని నమ్మింది. అందుకే, నాటితరంలో దిగ్ధంతులైన కవిపండితులను ఆహ్వానించి సాహితీ మహోత్సవాలు జరిపింది. జాషువా, తుమ్మల, దివాకర్ల, పళ్ళెపూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులు, కులపతి, మేడసాని, సంజీవదేవ్, కరుణశ్రీ, బేతవోలు తదితర కవిపండితుల అమృతవాగ్ధారలలో తడిసిమురిసింది. "సంగీత సాహిత్య సమలంకృత" నాకళాశాల. "స్పిక్‌మెకే" కార్యక్రమం ద్వారా సంగీత నృత్యాలలో తలపండిన ఈమని శంకరశాస్త్రి, సిక్కిల్ సిస్టర్స్, కేలూచరణ మహాపాత్రో తదితరుల సంగీత, నృత్యప్రదర్శనలు ఏర్పాటుచేసి, తనకు తాను స్వరాభిషేకం చేసుకొన్నది. విద్యార్థుల మనోల్లాసమే తన ధ్యేయం కనుకనే, సినీజగత్తులో మేటి తారలైన అక్కినేని, మిక్కిలినేని, జగ్గయ్య, మురళీమోహన్ తదితరులను రావించి వార్షికోత్సవాలు జరుపుకొన్నది.

ప్రారంభం రేకుల షెడ్‌లో అయినా, ఎదిగేక్రమంలో అనేక ఆధునిక హంగులమర్చుకొన్నది. రేకులషెడ్‌లు బహుళఅంతస్తుల భవనాలయినాయి. కాలం మారింది. మారినకాలంలో క్రొత్త అవసరాలు ఏర్పడ్డాయి. విద్యావ్యవస్థలోనూ పెనుమార్పులు. మార్పును అతినేర్పుగా ఒడిసిపట్టడం నాకళాశాలకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య. "అన్‌ఎయిడెడ్" విభాగంలో అనేక కొత్త గ్రూపులతో కోర్సులు ప్రారంభమయ్యాయి. జాతీయస్థాయి విద్యా సంస్థలకు ధీటుగా కంప్యూటర్ ల్యాబ్‌లు, అత్యాధునిక సైన్స్ ప్రయోగశాలలు కళాశాలకు ఏర్పడ్డాయి. గొప్ప జిమ్, అంతకన్నా గొప్ప క్రికెట్ గ్రౌండ్, బాస్కెట్ బాల్‌కోర్టు ఎన్నో మరెన్నో క్రీడా సదుపాయాలు! అబ్బ! ఎంతగొప్ప కలెక్షనో"? అనిపించేలా గ్రంథాలయం. ఇవన్నీ అనతికాలంలోనే కళాశాల కంఠాభరణాలయ్యాయి. ఈ పరిణామ క్రమంలో, శాస్త్రసాంకేతిక రంగాలలో వస్తున్న మార్పులను విద్యార్థు లకు పరిచయం చేయాలనే తలంపుతో ఎన్నో జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ సెమినార్లు నిర్వహించబడ్డాయి.

పేరుకు "కోఎడ్యుకేషన్" కాలేజి అయినా సంఖ్యా పరంగా విద్యార్థినులే ఎక్కువ అనేలా వేలాది ఆడపిల్లలకు చదువునేర్పి, జాతి నిర్మాణంలోను, స్త్రీ సాధికారతలోనూ తనవంతు పాత్ర నిర్వర్తించింది నాకళాశాల.

ఆధునిక విద్యావ్యవస్థలో మార్పులకనుగుణంగా తానూమారి 2007వ సంవత్సరంలో "స్వయంప్రతిపత్తి"గల కళాశాలగా రూపాంతరం చెంది ధృఢంగా నిలిచింది. మార్పు ఏదైనా విద్యార్థుల అభ్యున్నతికే అని భావించి, నిరంతరం శ్రమిస్తున్న బంగారుతల్లి నాకళాశాల. గతంలో కళాశాల గొప్పతనాన్ని అధ్యాపకుల అంకితభావం మరియు విద్యార్థుల పరీక్షా ఫలితాలతో కొలిచేవారు. ఆధునిక కాలంలో అనేక అంశాలలో కళాశాల స్థితిగతులను బట్టి జాతీయస్థాయిలో గ్రేడింగ్ ఇచ్చే విధానం వచ్చింది. ఈ పరామితులపరంగా కూడా రెండుసార్లు "A" గ్రేడ్ తెచ్చుకొని తనఆధిపత్యాన్ని నిలుపుకొంటున్నది నాకళాశాల.

కళాశాల ప్రారంభంలో అంకితభావంగల మరియు తమ రంగాలలో గుర్తింపు ఉన్న అధ్యాపకులు కళాశాలకు మూలస్థంభాలయ్యారు. కాలం గడిచేకొద్దీ మొదటితరం అధ్యాపకులు పదవీ విరమణ చేశారు. కొత్తతరం యువత అధ్యాపకత్వం చేపట్టింది. అందులోనూ అధికసంఖ్యలో పూర్వవిద్యార్థులే అధ్యాపకులుగా చేరారు. కాలంమారినా, విద్యావిధానాలు మారినా, అధ్యాపకులు మారినా మారనిది ఒక్కటే. అది విద్యార్థుల యెడ ఆపేక్ష, కళాశాల మీద గౌరవం. అందుకే నేటితరం అధ్యాపకులు కూడా తమముందుతరం వారి అడుగుజాడలలోనే నడుస్తూ కళాశాల పురోభివృద్ధికి అహరహం శ్రమిస్తున్నారు.

ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే, నాకళాశాల పురోభివృద్ధి గురించి ఎంతయినా చెప్పవచ్చు. శుద్ధమైన "ఆత్మ" (soul) నడిపే సక్రమమైన "మేధస్సు" (mind) గల "శరీరం" (body) ఒక మనిషిని మనీషిగా మారుస్తుంది. సమున్నత ఆశయంతో కళాశాల నడిపే యాజమాన్యం" "ఆత్మగా", విద్యార్థుల ఉన్నతికై నిరంతరం పాటుపడే అధ్యాపకవర్గం "మేధస్సు"గా, తద్వారా తమను తాము సమున్నతంగా తీర్చిదిద్దు కొంటున్న విద్యార్థులు "శరీరం"గా, వెరసి ఒక మహామనీషిలా కనిపిస్తోంది నా కళాశాల. 1968లో ప్రారంభమై 1993లో రజతోత్సవం జరుపుకొని, ప్రస్తుతం 2018లో స్వర్ణోత్సవం జరుపుకొంటున్న జెకెసి కళాశాల ఆంధ్రదేశ విద్యాలయాలకే తలమానికం.

ఇక నా విషయానికి వస్తే... కళాశాల నాకేమిచ్చింది? అని ప్రశ్నించుకుంటే, సమాధానం "చాలా ఇచ్చింది". ఐదేళ్ళు విద్యాబుద్ధులు నేర్పింది. ఆ పిమ్మట ఉద్యోగమిచ్చి అధ్యాపకుణ్ణి చేసి జీవనభృతి నిచ్చింది. మంచి గురువులనిచ్చింది. మంచి శిష్యుల నిచ్చింది. ఇంటర్మీడియట్ చేరేవరకూ గుంటూరు మొఖమెరుగని నన్ను గత 30 ఏళ్ళుగా గుంటూరువాసిని చేసింది.

అందుకే నాకళాశాలకు ఎంతో రుణపడిపోయాను. ఏమివ్వ గలను నా కళాశాల తల్లికి? శిరస్సువంచి అభి వందనం చేయడం తప్ప. కళాశాల ఇంతటి స్థాయికి ఎదగడంలో ప్రముఖపాత్ర వహించిన యాజమాన్య పెద్దలకు వందనం. అకుంఠిత దీక్షతో, క్రమశిక్షణతో కళాశాల నడిపిన ప్రిన్సిపాల్స్‌కు వందనం. "ఇది నాకాలేజి" అని మమేకమైపోయి పనిచేసిన, చేస్తున్న అధ్యాపకులకు వందనం. ముఖ్యంగా విద్యార్థిదశలో నావ్యక్తిత్వంపై బలీయమైన ముద్రవేసి నా జీవనగమనాన్ని నిర్దేశించిన మాగురువర్యులు, నాజీవనమార్గదర్శి శ్రీ పాతూరి కోటేశ్వరరావుగారికి కృతజ్ఞతాభివందనం. "నేను జెకెసి స్టూడెంట్‌ని" అని గర్వంగా చెప్పుకొనేలా ఎదిగిన విద్యార్థులకు వందనం. కళాశాల పురోభివృద్ధిలో అంతర్లీనంగా భాగమై శ్రమించిన, శ్రమిస్తున్న అధ్యాపకేతర సిబ్బందికి వందనం.

ఈ స్వర్ణోత్సవ సంబరాలవేళ నన్ను – "నేను"గా యీ సమాజానికి అందించిన నా జెకెసి కళాశాలకు హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతాంజలి సమర్పిస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యా వినీలాకాశాన నా కాలేజి చిరస్థాయిగా ధృవతారలా వెలుగొందాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

సదా జె.కె.సి. సేవలో ....
కళాశాల బోధనేతర సిబ్బంది సంఘం

శ్రీ యెండూరి పాండురంగారావు

కార్యదర్శి, జె.కె.సి. కళాశాల బోధనేతర సిబ్బంది సంఘం

జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల స్వర్ణోత్సవాలు వైభవంగా జరిగి అందరికి మధుర స్మృతులుగా నిలిచి పోవాలని మా ఆకాంక్ష. మన కళాశాల ఉమ్మడి కుటుంబంలాంటిది. పాలకవర్గం వారు అందరిని ప్రేమాభిమానాలతో సమదృష్టితో కన్న బిడ్డల్లాగ చూసుకుంటారు. అందువల్ల స్వర్ణోత్సవాలు మన ఇంటిలో పండుగ లాగ ప్రతి ఒక్కరి హృదయాల్లో ఆనందపు రంగవల్లులను పరచి అలరించే ఈ శుభ సమయంలో బోధనేతర సిబ్బంది మన సంఘం నిర్వహిన్తున్న పాత్రను సింహావలోకనం చేసికొనుట ఆనందదాయకమే కాకుండా అవశ్యం కూడ. "జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరి కళాశాల" బోధనేతర సిబ్బంది, పాలకవర్గం వారిపై పూర్తి శ్రద్ధా భక్తులతో తమ తమ విధులను నిర్వహిస్తూ అంకిత భావంతో సేవ చేస్తున్నాం. ఐతే ప్రభుత్వం వారి నుండి పొందవలసిన సౌకర్యాలను పొందుటకై బోధనేతర సిబ్బంది మొదటిసారిగా 1976లో ఒక సంఘంగా ఏర్పడి దానిని రాష్ట్ర స్థాయి సంఘానికి అనుబంధ సంస్థగా (జత) చేయడమైనది. ప్రారంభ సంవత్సరంలో యెండూరి శ్రీనివాస రావు గారు అధ్యక్షులుగా వ్యవహరించారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్రం రెండుగా విడిపోయిన సందర్భంగా మన సంఘానికి రామినేని సాంబశివరావు గారు యూనిట్ అధ్యక్షులుగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

1980 వ సంవత్సరంలో మన రాష్ట్ర స్థాయి సంఘ కార్యదర్శి గారైన శ్రీ పి. గోవింద స్వామి గారి ఆధ్వర్యంలో అధ్యాపకేతర సిబ్బంది సంఘం, శ్రీ యమ్.జె. మాణిక్యరావు గారి ఆధ్వర్యంలో (ACTA) ఆక్టాతో కలసి సమస్వయ పోరాటంలో పాల్గొని ప్రభుత్వం నుండి నేరుగా జీతాలు అందుకొను విధానం సాధించాం. ఉమ్మడి రాష్ట్రములో మన కళాశాల నుండి కట్టా కోటేశ్వరరావు, రాష్ట్ర స్థాయి సంఘానికి, కార్యవర్గ సభ్యులుగాను, నిమ్మగడ్డ సుబ్బారావు, రాష్ట్ర స్థాయి సంఘ కోశాధికారిగాను, ఆచార్య నాగార్జున యూనివర్శిటీకి రాష్ట్ర స్థాయి సంఘం తరఫున సెనెట్ సభ్యులు గాను (7) ఏడు సంవత్సరాలు పనిచేశారు. ప్రస్తుతం నవ్యాంధ్ర ప్రదేశ సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. సంఘానికి 2014లో ఎన్నికలు జరిగాయి. మన కళాశాల నుండి రామినేని సాంబశివరావు రాష్ట్ర స్థాయి సంఘానికి కార్యవర్గ సభ్యులుగా ఎన్నికయ్యారు. ప్రస్తుతం రాష్ట్ర స్థాయి సంఘ కార్యవర్గ సభ్యులుగా యండూరి పాండురంగారావు కొనసాగు తున్నారు. మన కళాశాలలో వున్న అధ్యాపకేతర సిబ్బంది (ఎయిడెడ్) సభ్యులందరు అధిక సంఖ్యలో పదవీ విరమణ చేశారు. మిగిలిన కొద్దిపాటి సభ్యులతో పాటు మన మేనేజ్‌మెంటు వారు అన్ ఎయిడెడ్ సిబ్బందిని నియమించారు. మేము అందరం కలసి పరస్పర సహకారంతో కళాశాల అభివృద్ధికి కృషి చేస్తున్నాం.

మన కళాశాల వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు కీ॥శే॥ శ్రీ జాగర్లమూడి చంద్రమౌళి గారి కాంస్య విగ్రహానికి,, డాక్టరు కొండబోలు లక్ష్మీ ప్రసాదు పబ్లిక్ స్కూలుకు, అభిమానంతోను ఉడుతా భక్తితో మావంతు ఆర్థిక సహాయం చేశాం.

ప్రస్తుతము మన కళాశాల బోధనేతర సిబ్బంది సంఘమునకు అధ్యక్షులుగా శ్రీ రామినేని సాంబశివరావు, కార్యదర్శిగా యెండూరి పాండురంగారావు, కోశాధికారిగా మేడా శివరామకృష్ణ బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్నారు. అందరి ధ్యేయం ఒక్కటే. కళాశాల అభ్యున్నతి.

Nagarjuna Education Society, Guntur.
50
GOLDEN JUBILEE CELEBRATIONS
పూర్వ విద్యార్థుల సమ్మేళనం
Golden Jubilee Year
Fifty Years of Excellence

JKC College

JKC Nagar, Choudaripet (P.O.) Guntur - 522 006, Andhra Pradesh.
Phone : +91 863 2351062
Website : www.jkcc.ac.in • e-mail : jkccoff@gmail.com